

VALENTINE ANDREA

SELENIANA
AUGUSTALIA

f. Freitagii Apparat.

T. III. p. 544.

non

Sponsus sponsam casu ferit letaliter.	299.
Jesuite & Societatem relinquunt	162.
Fontis Salubris descr.	169
Atrium Heroicum Orienti	280.
Jubilaeum nuptiale Warimbūleri	282.
novi Principum Reip. determinatum p.	256.
Conradus Schott, 579 & 59.	
gemelli exfecti ex utero matris	362
Ignis quo petrad	446
Nugator Keyl — —	422. 425
Altiſſimus & barbaricus in aula Christiana.	
Paradiſi & Oliveti comparatio.	389.
Mundi increpatores odio hit	352
Confessorum interiora beluina sat	333.
Mortis paravij morbi	284
Carndis Veneti Rejuvenſcentia	292.
Aula ingratiſtudinis fert notam.	87.
Duſſer, p. malo Orconome traduct	311.
Pauls Jeniſchig &	227.
Animal Cumanum	366
Supini qui	290
Eccleſia Sagina deterior	250.
Jesuite aularum exploratores	p. 164.

Long Princeps Rome Del 29. 5. 11.

Vault - 3-1

Reel - 1111

Book #12

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
Research Library, The Getty Research Institute

SUFFICIT.

I
IOH. VALENTINVS
ANDREÆ.

N.
MDLX
XXVI
AVG
XVII

MD
LII

EXPENDE

PROTENDE

ATTENDE

CIUNCTA REFUNDIT

CONTENDE

EXTENDE

SE-
LENI-
ANA

AUGUSTALIA

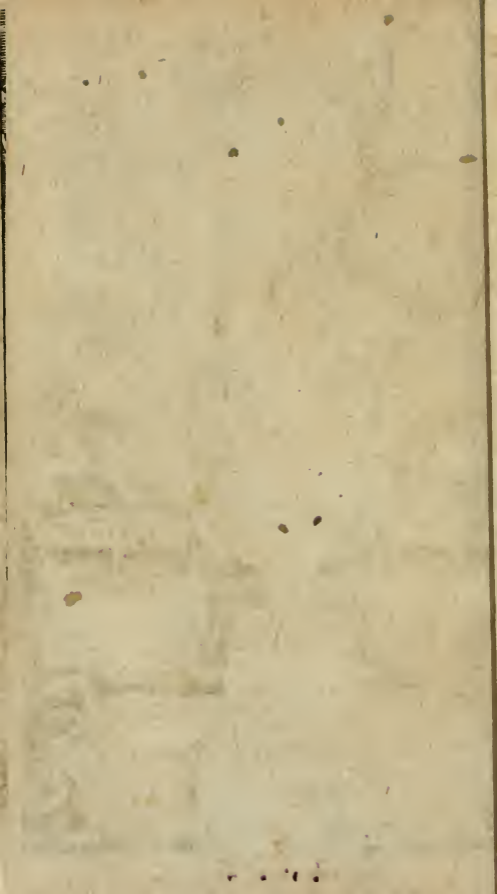
IOHANNIS VALENTINI ANDREÆ, S.T.D.

Una cum opusculis alijs.

ULMÆ SUEVORUM.

Typ. et Impens: BALTHAS. KUHNEN.

xv. Martini Grundmännj. 1660

SELENIANA
AUGUSTALIA

incepta

Anno cld lcc XLIII,

I.

Cum Principe

RUDOLPHO AUGUSTO.

SERENISS. DOMVS GVELFIC.
FLORI ILLUSTRISS.

D. RUDOLPHO AUGUSTO

MAGNI

AUGUSTI

BRVNOVICENS. ET LYNÆBURG.
DVCIS INCLVTI

FILIO PRIMO

PRINCIPI IUVVENTVTIS.

IN SPEM PATRIÆ MAXIMAM NAT
ET DATO

DE NATALI XVII. AVSPICATISS.

QVI XVII. KAL. IUNII

QVO OLIM MANNA COELO PRIMV
DEPLVIT

GRATVLATVR

ET VT PATRIS EXEMPLVM

FIDE, SAPIENTIA ET VIRTVT
CHRISTIAN:

REFERRE, AVGERE ET PROPAGARE

INTER ANIMI CORPORISQV
INCREMENTA

FEL. PERGAT

VOVET HVMIILI ET DEVOTO ANIMO

IOH. VALENTINVS ANDREÆ S. T. D

PP. BRVNOVIC. ET VVIRTEMB.

A S. CONS.

M. DC. XLIII.

SERENISS. DOMUS GUELPHICÆ

AUGUSTÆ

FRATRUM INCL. TERNIONI

DN. RUDOLPHO AUGUSTO,

DN. ANTONIO ULRICO,

ET

DN. FERDINANDO ALBERTO,

DUCEB. BRUNOVIC. ET LU-

NEBURG.

PRR. JUVENTUTIS

D. D. D. Suis CLEMENTISS.

S. P. C.

Ux̄ pridem à Vobis pro-
fecta, mea esse voluistis,
maximique pretii habita-
sunt, nunc iterum cum

scenore aliquo restituo: Vestraq; esse,
& manere æternùm volo, nihil mihi
præter pudorem reservans, quo ob-

)o(Vestri

EPISTOLÆ

Vestri, meique styli dissimilitudinem suffundor, quæ in publica luce imperitiam meam, tenebris potius debitam, prodit. Quam equidem præstaret tegere, nisi sæculi nostri interesset quibus fulcris jam Domus Augustæ Guelphica nitatur, notum literarum orbi esse, & quid bonis omnibus Vobis expectandum, conspicuo aliquo indicio promitti. Postquã enim Sereniss. Dn. Patris Vestri indulgentiã hoc mecum literariæ reciprocationis exercitium iniistis, quæ Educationis & Institutionis Vestræ perfectæ norma esset, quæ Indolis Vestræ generositatis, & Ingenii felicitatis, Morumq; suavitas & comitas, quæ Administrantium fides & solertia, mihi quidem cum stupore innotuit, ingenitq; gaudio fuit. Parum tamen hoc esset, nisi per me aliis hoc sine Exemplo Exemplum patefieret, & imitandum nobilioris sortis Juventuti expereretur. Quod etsi minus cum fam
me

DEDICATOR.

mea est conjunctum, cujus hebetudinem acies Vestra, squalorem nitor, scabritiem polities, languorem alacritas, situmq; lux Vestra radians prodit; malui tamen ex dedecore meo Gloriam Vobis parare, quàm hoc literarium decus luci debitæ subducere. Quod cum Incluti Patris Vestri consensu fiat, non ægrè feretis, me Vobiscum in publico committi, imbellem senem cum fortibus & agilibus luctatoribus, certâ Vobis semper victoriâ, mihi parato spectatorum risu. Unum hoc à Vobis enixissimè contendo, ut quem Patrem Incomparabile seculi nostri Exemplum, *Pi-
tate, Virtute, Eruditione, & Comitatem* jam exprimitis, Domuiq; Vestræ immortalem successionem servaturi estis, ejus etiam in me summam *Clementiam* continuetis, quâ ut mihi ex terrenis nihil auspicius, & augustius illuxit: ita omnem meæ felicitatis summam complectitur; quam ut

EPISTOLÆ

eunctis bonorum, donorumq; generibus Vobis rependat, Christum pro pitium adoro. Valete Principes seculi bono dati, educati, & efformati Patrisq; Excelsissimi etiam famam quod Ipse non invidet, superat. Dabam Stuctgardiaë die Pentecoste. 13. Maii: Anno Christi 1649.

I. C. C. C. V. V. V.

Clientis humillimus

Joh: Valent: Andreaë
S. Theol. D. ætati
suæ LXIII.

Sere.

DEDICATOR.

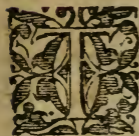
Serenissimo & Potentissimo
Principi & Domino,

DN. AUGUSTO,

Brunovic: & Luneburg:

Duci Incluto,

Domino & Hero suo cle-
mentissimo.

Centum quinquaginta
tres Epistolas à manu
Tuâ, hoc, quo me in gra-
tiam Tuam suscepisti, o-
ctennio, & quod excurrit, venera-
bundus accepi, majore *voluptate*, an
admiratione, an tandem *stupore*, non
facilè dixerim. Primò sanè voluptati
eæ mihi fuère, atq; incredibili; nem-
pe, videre eam manū & industriam,
& laboriosam, quæ in Rei Christianæ
& Literariæ usum, tot tamq; egregiè

EPISTOLÆ

operata esset; At cùm aliæ atque aliæ miram in me animi Tui excelsi propensionem, vel veriùs demissionem, atque vix dum auditam facilitatem, restarentur, admirari hanc generositatem equidem debui, nec admirari unquam desinam dum vivam, quod exemplum ejus nusquam inveniam. Nunc verò postquam etiam Munificentia Tuæ imbre sum perfusus, qui nunquam non ex clementissimis literis emanat, omnemq; meam Oeconomiam irrigat, totus stupeo, nondum Tibi toto hoc tempore mei nauseam obrepisse, ut ad hunc numerum & cumulum Patientia Tua excreverit, ac ne posthâc quidem mihi apud Te fatigatio & silentium metuenda sint. Quæ animo meo EXPENDENTI, cùm obrui me beneficiis Tuis, & solvendo impari sentiam, tamen agnitionis, confessionis & præconii officium mihi liberum superesse intelligo, quo nisi defungar, *Hominis*, nedum

DEDICATOR.

dum *Clientis & Ministri* Tui nomine me indignum sponte profiteor. Sisto ergò me Tibi, Indulgentissime Princeps, & pro Ter-Centum literis, Ter-mille, imò Myriadum gratias ago humillimus; & cùm in Sacro Codice non aliud exemplum, quod in Te quadret, inveniam, quàm *Raphaëlis* Angeli Alexicaci, cum *Tobiâ* juniore fateor: Si omnem meam substantiam auferas, si me ipsum, meosque Tibi mancipes, nihil Tuis meritis dignum Te accepturum; quæcunq; enim hic de illo prædicat, de Te pronunciare possum, si non eadem, non equidem minora, fortassis etiam majora. Paucis comprehendam, quæ inter nos Te *Datorem*, me *acceptatorem* omnium rectissimè intelligamus. *Suscipisti* me indignum; *sustulisti* humi jacentem; *sustinuisti* largâ hæctenus manu; *supportasti* meam insufficientiam; *satiasti* cuncta cordis mei desideria; *supplevistis* favore, quicquid defuit meo offi-

EPISTOLÆ

cio ; *subduxisti* me multis injuriis ; & inter Clientes Tuos *sublimâsti*. Quid rependam ? NIHIL. Nam uti ex nihilo omnia , ita quod est Omne , non nisi nihilum post se relinquit , vel fanè , si apud me sit reliqui , hoc unum Cordis mei punctum , sive cor ipsum esto , cui EXPENDE inscriptum , æternam nempe Magnaliorum Tuorum memoriam , & suspiriorum meorum tela , pro salute Tuâ , Tuorumque , sursum ad Deum emissa. Quæ si satisfaciant Tibi , (satisfacient verò Magnitudini Tuæ) ô me beatum Debitorem , cui tam facilis conceditur solutio ! DEUM verò ex animo precor , ut post aliam atq; aliam Epistolarum Centuriam , novas Tibi sospiti & vegeto , gratias debeam , & toto corde , totâ animâ , totisque viribus , quo post DEUM cultu Tibi sum obnoxius , denuò exsolvam. Cujus interusuriam accipe in præsens , Generosissimorum *Filiorum* Tuorum Epistolas,

DEDICATOR.

las, voluntate Tuâ ad me datas, & ut-
cunque repensas, nunc non invito Te
in lucem emissas, indices atque testes
futuras, *Guelfico* sanguine, præter
genuinas *Pietatis & Eruditionis* lau-
des, ut Indole nihil *DIVINIUS*: ita
Moribus nihil esse *HUMANIUS*. Va-
le Principum Princeps, & quod mihi
ex terrenis summum, *MEUS*: Chri-
stusq; Tibi propitius æternùm adsit.
Stutgardia XVI. Maii, qui Illustrissi-
mo Filio, Dn. Rudolpho Augusto
Natalis, Anno M. DC. XLIX.

T. Serenitat.

Servus humillimus

Joh: Valent: Andreae
Th. D. ab intimis sa-
cris consiliis.

Explicatio Fronti- spicii.

Soli subiecta corpora, unde splen-
dorem accipiunt, illuc vicissim red-
dunt, præcipuè Luna, quam Astro-
nonii docent, in coitu cum Sole
non cerni, quoniam haustum omnem lucis a-
versa illo regerat, unde acciperet. Hinc da-
tum Magnatum administris à M. Vipfano A-
grippâ præceptum, juxta & exemplum, ut rei
gestæ Nomen Dominis suis reservarent, ut
quantum apud alios præstarent, tantum ultrò
concederent illis. Quâ cautelâ Ioab Davidi
Regi nunciavit, Rabbam jam intercepta aqua
arctatam ipse caperet, ne sua videretur victo-
ria. Et Iulius Agricola, nunquam in suam fa-
mam gestis exultavit; sed ad Authorem, & Du-
cem ut minister fortunam referebat. Ac Ger-
manis etiam priscis sua facta gloriæ Principis
assignare præcipuum sacramentum fuisse, Ta-
citus testatur. Quanto rectius ergò David ex
opilio Rex, cum ad Templi structuram Au-
ri, Argenti, Ærisq; summam contulisset, sortis
quondam suæ memor, ita est professus: Tibi
Iehova in manu est, & magnum facere, & con-
firma:

firmare quemlibet ; Quare nos Te, DEVS
noster, celebramus, Tuum præclarum nomen
collaudantes. Enimverò quis ego sum, aut qui
sunt mei, ut ad hæc ultrò Tibi conferenda vi-
res impendamus ? nam à Te sunt omnia, & à
Te accepta tibi réferimus. Etenim peregrini
sumus nos apud Te, & iuquilini, sicut omnes
Majores nostri; estq; nostra in terris ætas, qua-
si umbra desperata. O Iehova Deus noster,
hæc copia, quàm ad Templum, Tibi, Tuoque
sacro nomini construendum comparavimus,
omnis à Te profecta, omnis Tua est. Equidem
cum sciam, mi DEVS, Te mentes explorare,
& probitate delectari, ego, bono certè animo,
& hæc omnia spontè contuli, & nunc Tuos,
qui hîc adsunt, ultrò Tibi conferentes libenter
vidi. Iehova DEVS Abraham, Isaaci & Isaë-
lis, Majorum nostrorum, tuere perpetuò hanc
Tuorum voluntatis atque mentis affectionem,
eorumq; animos erga Te compone, &c.

EXPENDE

Alles mit Bedacht.

Jacta est alea.

*E terra oportet explorare navigationem,
Si quis possit, & industriam habeat.
At postquam in alto fuerit,
eo vento qui adest, currere est necesse.*

Augustus Dux Brunov. & Luneb.

Natus 1579. 13. Apr.

ATTENDE

Aufsicht / Abriecht.

Imitari quàm præire facilius.

*Felix Archetypum cui contigit arte politum,
Cui gnave attendat ingeniosa manus.*

*Sic & Praxitelem referet, celebremq; Myronem,
Et post Augustum hic ætypus alter erit.*

Rudolphus Augustus D. B. & L.

Natus 1627. 16. Maii.

CONTENDE

Gewagt / Eriagt.

Nihil negatum sexui.

Ebraeas matres Græcas Heroidas equans

Trecias peltas, Ausoniasque nurus,

Omnigena de dote viris contendere palmam,

Vna Sibyllarum Dux Tulisurgis amat.

Sibylla Vrsula D. B. & L. Nata 1629.

6. Decembr.

PROTENDE

Fortgerueckt/Übertrueckt.

Æquat progressu maxima, virtus.

Porrige libramen radio, hinc appende minutum

Pondus, & æquabit pondere majus, idem.

Virtus virtuti compensa nepotibus, olim

Progressu stirpis præminet inter avos.

Antonius Vlricus D. B. & L. Nat. 1633.

4. Octobr.

EXTENDE

Gestreckt/Erstreckt/Bedeckt.

Hoc decus, hic labor est.

Taurino poterat regnum circumdare tergo

Dido, suum, postquam in lora minuta secat,

Ferre gravem sortem magnam est, majusq; tueri,

Facto extendere eam, quantū opus ac decus est.

Ferdinandus Albertus D. B. & L. Natus

1636. 22. Maii, vide fol. 384.

SCALA FATALIS
AUGUSTI,

D. Brunsvicensis & Lunæburgensis
ad Natalem LXX.

A. C. M D C. X L I I X.

Nox erat, & duros hominū miserata labores,
Fundebat placidū per segnia membra soporē;
Iamq; aded albenti sensim concessit Eo
Tempore sopitis cum insomnia vera feruntur,
Quod nec manē novum nec possis dicere noctem;
Lunensem videor somno delatus in Aulam.
Quā Guelphyta suis sublimibus ardua tectis,
Regia clara micat, Di vūm dignissima sedes;
Mœnibus, ac solidis laterum compagibus arctam
Hinc atque hinc fossæ cingunt stagnantibus undis.
Intus regali collucent omnia luxu,
Pōrta Domūs ingens, solidæq; è rūpe columnæ,
Aerateq; trabes, ferrato & cardinē postes,
Ponte super, validæ quem suspendere catenæ.
Tectum utrinque micat, multis conclavibus altè
Eductum, atque aulis subter fastigia densis.
Hic Ducis Archivū, & Clejus tabularia fulgens;
Curia regali opposito stat proximo tecto,
Ingeniis habitata Patrum, Sanctique Senatūs
Regia, quā sedem possit Themis alma. suumque
Virgo Astræa tenet puteal, stant obvia longis
Atria porticibus, firmisque instructa columnis,
Contiguumque hæret Templum, pietate sacratum;
Quod super effulgent Aule, & Cœnacula multa,
Desuper in liquidas circum spectantia fossas.
Iuxta Magnorum apparent penetralia Di vūm,

Illic Artificumque opera, & sola marmore pictæ
 Resplendent, subsuntq; suis a sarota figuris,
 Celatæque trabes, & clara toreumata signis.
 Hic paries lacet Gætulo murice tinctus,
 Nec procul hinc sese magni cœnacula pandunt
 Ampla Dacis, queis impositi stant atria supra
 Casta Gynecæi, excisis innixa columnis,
 Atque hypocausta illic, junctisque cubilia muris,
 Et picturatis fulgentia marmora venis.
 Et que longa mora est numeris includere nostris
 Ornamenta loci, veterum decora Penatum,
 Ipsi etiam subsunt conclavia plurima tecto,
 Quæq; Duces possint, summiq; habitare Dynastæ;
 At supra, obliquâ graduum testudine surgit
 Aula patens luci, miti perflabilis aarâ,
 Samptribus immensis ostentans Bibliothecam,
 Mille octogenis constantem partibus antè,
 Delicias Domini, curas. studiumque Seleni,
 Qualis eras Philadelphæ potens, cui Memphidos
 Paruit, & septemgemini trepida ostia Nili. (ora
 Qualis Arragonum Rectorq; Alphonsus in orbe,
 Qui cum bellorum rabies, atque arma quierunt,
 Castra sequebaris Musarum, & Palladis artes,
 Undiq; congestans veterum monumenta Virorum,
 Mæcenas Artiumq; Sacræ. Tutorque Scholarum,
 Quid digesta suis spaciosa volumina Thecis,
 Scrimia quid memorem, puteos, capsasq; refertas?
 Ad quas per scâlam superato culmine tendas:
 Expleri mentem nequeo, ardescoque tuendo,
 Hæc oculis, avidâq; simul dum mente revolve,
 Dum stupeo, obtutuque hætesco fixus in uno,
 Ausus & his digitis propius contingere Librum.
 Restitit Augustus subito, foribusque reclusis.
 Intrat, pellicio indatus, Venerabilis Heros,
 Verrit humum, summo lambebat vertice canos
 Pileolus, chartam manibus tum fortè revolvens,
 Pulpita librorum bibulis exquirat ocellis.

Scala fatalis AUGUSTI, septem gradibus constans, cum 2. extremis descripta.

Stabant extremâ Scalarum anabathra tablinâ,
Scala fuit Septem gradibus distincta trifulcâ,
Hæc fati sortisque vices præsignat Heriles,
[Sic Genius, qui me traduxit fortè monebat]
Quâ datur Augusto superas evadere ad auras,
Quisq; gradus duo Lustra notat, cursumque
decennem.

Iamq; adeo totidem gradibus supereminet ævi,
Postquam ardens Illum supera ad fastigia Virtus
Vexit, honorato Senii jam culmine sistens
[a] Prima dat Ingressum scalarum portio vitæ,
Vernantisque ævi, quinquennia prima figurat,
Brunsvicumq; Genus, felici Sanguinis ortu,
A magno quondam Torquati stemmate ductum;
Longa Patrum series, longa ævi linea; quis tot
Heroas memoret, genus altâ à stirpe Deorum?
[b] Alberti dicam pugnas, & prælia Martis,
Vnde sibi Magni meruit per secula nomen?
An [c] Magnum referam solidâ pietate calentē?
Vnde genus patrium, cui post victoriam laudem
Contulit, & Nomen cælo sub vexit [d] Othoni
Augustoq; Abavo satis est, si proxima tangam,
Ne per Dena retro veniamus secula, ab uno
[e] Augustū Henrico Patri dedit Incluta Mater
Vrsula, Francisco, Angariæ Duce Saxone nata,
Atq; eadem Albicolâ prognata è Matre Sibyllâ,
(Vtraque regali series connexa paratu) (poti,
Nomen ab [f] Enifero quæ impressit Fratre Ne-
quem regni ille sibi ac vitæ statuebat amissim,
Cujus ab Exemplis bene limen id institit ævi,

[a] Felicitas generis [b] Albertus Magnus
Nonus Avorum Augusti. [c] Magnus pius
septimus. [d] Otto Victoriosus tertius.
[e] 1579. [f] Augusto Saxoniae Electore.

[g] ~~...~~

[g] Hinc juxta ingenuas animam demisit in Artes,
Ingeniumque capax, ita cere emollit instar,
Vt jam Virtutum donis præverteret Annos,
Inque gradus semper magis adfloresceret ævo,
Verâ canitie anticipans lanuginis umbram,
Quin æquè ex animi cultu, quàm sanguine clarus,
Nec minor Augustus fieret, quàm voce sonaret.

[h] His ille auspiciis stadio nunc acrior instat,
Cum jam Bulla rudi detracta est aurea cordi,
Literulis animum, variâ dulcedine vocum
Finxit Os, Eloquit forma vit fulmine linguam,
Juxta etiam rerum & morum præcepta secutus,

[i] Iamq; ipsos habili Monitores Marte fatigat,
Ætæpæ ipse sui, jam Se quoq; vincit, & Istos,
Sic Pater Henricus, sic major Avunculus Ipsum
Impulit, hinc stimulos virtutum, & semina laudum
Vt fomes recipit præacutis pulsibus ignem,
Secum aluit, tenerasque exercuit indole vires,
Igneus hinc illi vigor & cælestis imago,
Omnia conando docili jam indagine vincens,

[k] Post ubi maturis ætas ad venerat annis,
Indolis & stabant generoso in pectore vires:
Altior insurgit, celsam componere mentem,
Ad magnum Virtutis opus, Veterumque decorem,
Iam super ipse suâ mollitus laude laborem,
Incendensque animum famæ venientis amore.

Sedulus hinc operis instat, Librumque legendis,
Ocia consumit, doctas meditatatur & Artes,
Vnde Huic antè pilum, & fato prudentia major

[l] Rostochium id novit, stupuitque Academia
[m] Nicri,

Mirate ac re Sophæ Ducis [n] Argétina Trebochim
Illic & clarum gessit vix major Ephebo,
Iam desiderium Doctis utrinque relinquens,

[o] Artibus his Pacis junxit quoq; Martis habenas,

[g] Capacitas indolis. [h] II. Docilitas In-
genii. [i] Habilitas Iudicii. [k] III. Seduli-
tas Studiorum. [l] 1594. [m] 1596. [n] 1598.
[o] Agilitas Exercitiorum Equestrium. Vt

*Ut qui doctrinæ passim fulgore niteret,
 Nunc etiam armorum pariter splendore coruscei
 Sic ut Eum possit Marti invidisse Minerva,
 Nisi Dea ab antiquo laudem obsedisset utramque,
 Nam quod Ei Herculeo validas in corpore vires,
 Ac fortes agilesque manus Natura dedisset.
 Robur id eximium ad ludos & seria finxit,
 Ut planè Herois passus intenderet ausis,
 Seu Belli tentare vicem, aut Simulacra cière,
 Nemo cornipedem sinuato vertere gyro,
 Aut per planitiem celeri transmittere cursu,
 Aptior, aut Trojæ simulare prælia ludo;
 Nec luctâ quisquam, aut cursu, meliorve palestrâ
 Nec circo melior, dextrâ tractare sub alâ
 Hastile oblongum, nec prendere scitior orbem
 Suspensum medio canabinâ restè Theatro,
 Promptior aut valido telum vibrare lacerto,
 Aut sclopo ad signum jaculari, aut certior arcu,
 Aut agitare feras, aprumve exposcere lustris
 Acrior & Iaculo, aut lato configere ferro.*

*[p] Inde sagax animus Patrios excedere fines
 Ardet, & hoc etiam Plus ultra limite ferri,
 Gaudet & ignoto Cælum mutare Solumque,
 Sic variâ rerum se cognitione polire,
 Metirique suo pede, Virtutumque profectus;
 Induit ergò alacres sensus, ac frontis honorem.*

*[q] Protinus Europæ progressus in Amphithea-
 trum,*

*Italiamq; adiit, perlustrans Orbis Ocellum,
 Hic diu verticulum studiis Antenoris urbem,
 Legit: dehinc alias cursim peragravit, & illam
 Imperii quondam Sedem, virtutis alumnâ,
 Nunc scelerum [r] Romam, Sessorem ubi vidit,
 & ipsum*

*Clementem; hinc Siculas oras, Molitenq; per-
 errat;*

*[p] IV. Sagacitas Experientiæ. [q] Alacri-
 tas peregrinationis. 1598. [r] 1599.*

Pōst etiā [s] Belgas, Gallos inuisit, & Anglos,
[t] Lothariiq; Solum, Alfatāsq; Vrhemq; Tre-
bocum,

Hic in Episcopie partem quoque lectus adhesit,
Illic Celtarum Alciden. Phæbumque Britannum,
Heinricum vidit Magnum, Magnumq; Iacobū,
Heinricoque satum Delphinum, sortis alumnum,
Qui sese nuper, sortemque excessit a vitam,
Vidit & Anglorum Regem Diademate cingi,
[u] Matthiamque Throno euectum, Fratremque
Rudolphum,

Imperii Capita accessit, junxitque loquelas. [x]
Concilioq; Patrum partem se ingressit ad Istrū, [y]
Inde salutatis abitu redituque Dynastis
Terrarum, Agnatis sibi, ubique parauit Amicos,
Et varias in se dotes contraxit, & Artes
Isthoc [z] Virtutum illustri stipatus aceruo,
Visa foris, & docta domi produxit in Actum,
Sicq; redux Patrie, Solium conscendit [a] Avitū,
Artibus instructus variis, Linguisque disertus,
Notitiā pollens, rerumque exercitus usū,
Tantò præcellens reliquis mortalibus unus,
Quauis inter summos etiam supereminet omnes,
Hinc Aulam ille suam Theodosi more sacrauit,
Orbis in exemplum, meritò quam dicere possis
Eusebies Templum, Virtutum nobile pantheum,
Artium & Artificum Circum, portumque Bo-
norum,

Normam Æqui, Exemplar Recti, Sapientis asy-
lum,

Iustitiæ puteal, Sophiæ, morumque palestram,
Cui nisi hic Augustus non præsit dignior Alter?
Nil Pietatis abest, nihil Integritatis & Artis,
Quod vel in Ascesei possis laudare probata,
Istud Honestatis fanum arbitratus ocellis [b]
Titus Agri Nostri, magnarum munere laudum.

[s] 1602. [t] 1603. [u] 1611. [x] 1609. [y]
1613. [z] V. Auctuositas regiminis. [a] 1604.
[b] 1605.

Extulit, & captum Ducis obduravit amoris.

[c] Unde bono fructu Lunensi præfuit orbi,
Omnia fœcundans Phœbeæ Lampadis instar,
Publica quippe salus populi, ceu publicus ipse.
Ab Iove Tranquillo hoc nihil unquam venit ini-
quum,

Non fax, non Eridos pomum, nec pestis Apollo,
Nulla immissa lues terræ, aut Vulcania tela,
Insidiæ nullæ, nec fraus fabricata Simonis,
Hinc nihil infaustum, nisi concors, pacificumque,
Oriri potuit: Testis sit Frater Iulus,
Angariciq; Pares, atque Oldenburgica Fratrum
Pectora, & Agnati Cattorum Sanguinis Hassi,
Quos simul ad leges solidè revocavit amicas,
Sic bonus ut Princeps, publico se contulit usu,
Totiusque bono Brunvici Sanguinis egit
Fernandum ad Regem, Legati munere functus;
Hic Tua promicuit Virtus, Auguste, loquendi,
Ora supergressus Pylî Senis, oraque Regis
Naricii, pro Cognatis mollissima quando
Verba ministrares mirâ dulcedine Lingue,
Aurea civili redimitus Tempora quercu.

[d] Interea vegetos me fecimus deceras Annos,
Affectans Patris nomen, nomenque Mariti,
Letus inît Thalamû, fœcundo munere Divâm,
[e] Pomeria primûm, [f] Ascaniâ dein Conjuge
felix,

[g] Mechliniâ demum, Suecorum è Regibus orta,
E quibus [h] Astorum accendit Dodecameron
Ille Sui Cœli Phœbus, quæ noxque diesque (ille,
Æquali numero æthereis dispescuit auris,
Æquali pariter secuit discrimina sexum.
Hinc Augustus ovât, Triplicato à numine fulgēs,
Iupiter imperio, Doctrinâ Delius, Hermes

[c] Fructuositas patriæ. [d] VI. Fœcunditas conjugii [e] 1607. [f] 1623. [g] 1635.
[h] unde XII. liberi, quorum VI. pari sexu superstites.

*Dexteritate suā; Sophie pariterque refulget
Ingenio Pallas, formā Venus, ordine Iuno;
Quam circa agglomerant Charitum tria corcula;
Nate;*

*Mutua quæ junctis manibus sua fœdera nectunt.
Augustumque Patrem illustri virtute coruscans
Eax nova Teutoniæ, Orionis Subcingulus am-
bit;*

*Ipsa quoq; affectans Scalarū hoc tramite gressum,
[l] lamq; Gradu insistens Terno, prior arduus ille
Dissequitur Patrem Sceptro; Baculo ve senectæ,
Guelphorumq; parat Niveum frenare Cabal-
lum;*

*[k] Alter ab hoc Libro sapere exhortatur aperto,
E propiore gradu, Mytramque expectat honoram,
Æmula Anhaltino torquens vestigia. Myste;*

*[l] Iunior obsidens aditum, gressusque, sub ipso
Spem vultu prodit, Nisumque in pollice gestans,
Heret in auspicio, at Patrios jam suspicit ausus:
Perge datum molitus iter, semperque Teipso
Ternio major abi, & famam transcendere Tuorum,
Flore Tuo semper Domus hæc Augusta virescat!*

*[m] Aspice & Augustum fortunis pluribus au-
ctum:*

*Nam primūm angusto Hitzgeræ contentus agello,
Post Grubenhagios reditus à fratre recepit,
Hoc obito Dannebergam subjecit opimam;
Demum etiam Vlrico, fatis super æthera raptō,
Iure suo, Alcaniæque sue, functique Sororis
Pleraque ad Augustum transiit Brunonia tellus,
Hæc-divulsa tenus puera tantisper [n] Othoni.*

*[i] Dn. Rudolphus Augustus N. 1627. 3. æ-
tatem ingreditur. [k] Dn. Antonius Vlri-
cus Natus 1633. inter 1. & 2. ætat. incedit.
[l] Dn. Ferdin. Albertus N. 1636. primam.
[m] ac Ditionum. [n] Otto Puer Decimus
Avorum Augusti, Pater Alberti Magni &
Johannis,*

Deerat

Deerat adhuc Castrū terris & Regia Guelphi,
Ostendique morā vesti ista lacinia deerat, [o]
Sed tandem ingenti miraculo tradita Nostro, [p]
Ut par sit paucis multos præcellat opum vi.
Adde fidem priscam, ac animum Brunsvigis eun-
dem.

Augustum & Patriam fortune vi vus inavret!
[q] Hinc ea Munificum commendat gratia dextræ,
Vi vix à Tito quisquam discesserit isto
Merens aut vacuus: quin huc, velut omnis ad
aram,

Confluat Artificum series ubi cuncta Magistrum.
Non Mecænatem ac Socium quisq; invenit Artis:
Quis non spes, nisiisque suos huc ad vocet omnes,
Huc, ubi non cernit Docto præstare Chymæram,
Nec Thalete magis furiatâ mente Choræbum,
Non vinum, ac Venerem, sed nec Spectacula, pom-
pas,

Artes audit ali, monumentaque culta parari?
Cumque alii spernant hâc tempestate Camænas,
Haud secus ac Porcum Iudeus Apella, fabamque
Ille Senex Samius: Solus Brunsvigius Heros
Has colit, & magno ponit in honore peritos:
Qualiter Augustus quondam, qui primus in Vrbe
Imperii solus placidas tracta vit habenas,
Doctorum cultor cum Mecænate Benigno.

Perge, Auguste, Decus Mundi, Claritasq; Sorores
Adfere, sic nunquam morituro carmine vi ves!
Iuliaque Helmstadii, nunc & Tua filia, Patre
Colletata suo, meritis ad sidera tollet!

[r] Ventum ad supremum est, & meta novissima
restat,

Augusto calcanda gradu, quod Numina faxint!
[s] Cum jam Bis-Septē vitæ quinquennia tangit,
Millibus è totis, quo vix modo contigit unus.

[o] 1636. [p] 1643. [q] Liberalitas Muni-
ficentiæ. [r] VII. Vivacitas ævi. [s] Augu-
sti Natal. LXX. 1648. 10. April.

Nestoream credas illum spirare senectam,
Neu solùm Archi - Patres miremur, Nestora, &
ipsum

Iani curriculum, sed & ævi gesta recentis,
Iam vixisse patet, cui septima vi vivur ætas,
O fortunatos annoso munere vitæ!

Sic, ô sic Dominus sibi credula corda piorum,
Et timidæ Superùm mentes ditare suèvit,
Rex Regum, Ductorq; Ducum, D E V S ille Deo-
rum,

Ille Opifex rerum : ô quàm terque quaterque bea-
tum!

[t] Nec tamen amisit Senii gravitate vigorem,
Imò viret membris, ac læto frontis honore,
Corpus adhuc vegetum ; nisi quòd cava tempora
canent,

Nil ferè tristis habet senii ; stat regia forma,
Corporis apta strues. firmâ valetudine robur,
Dignaque majestas Augusti fulgurat oris,
Sensibus integritas perstat, Rationis acumen,
Nec memorem læsit mentem spaciòsa senectus,
O iterum felix ! Senium vegetabile, vitam
Buxo etiam similem, solidoq; Adamante valentē,
Ac vitam serâ, placidâque à morte beatam,
Quâ tandem fiat cognato Sydus Olympo !

Hæc vidi hæc didici Genio monitore per umbram,
Cùm me deseruit somnus, noxque ipsa reliquit,
Nec falsa ista Dies docuit post conscia rerum.

Quando erit illa Dies ! ô tam sit vita superstes,
Spiritus & maneat, quâ sit mihi cuncta tueri !

Et Phœbum, Phœbenque suam, & sex sydera
circum,

Aulam compositam, Musæum illustre, Libro-
rum &

Armorum thecam, numero ac splendore stupen-
dam,

Regalesque Domos, totq; Instrumenta Laborum,

[t] Viriditas senii.

Copie-

*Copie inexhaustum-Cornu, pompamq; decentem,
Harmonicumque Chorum, ac varia ornamenta lo-
corum,*

*Iustitiæque, Artisque, & Religionis honorem,
Ac liceat spectata levi celebrare cothurno:
Sunt oculi nobis, aures & murmura fame.
Nec visa est facies, nisi quam pictura locuta est,
Augustâ submissa manu, viventis Imago,
Interea hoc visu pascam mea lumina, & istis,
Quæ mihi quam multæ veniunt Brunonis ab aulâ,
Litterulis, sed & his somnis insomnia solet,
Eveniantq; mihi hæc sæpè occur sacula noctis!
[u] Nunc Divum Numen petimus prece mentis e-
lata,*

*Palladium hos multos nobis confer vet in annos;
Quod nec Vulcani rabiosa insania lædet,
Nec Bellona ausit dextra temerare rapaci;
Hoc longè prohibe, Pater, atque hæc omnia firma;
Tum sic quæ debet, complevit tempora fati,
Parte sui meliore volet super Astra perennis,
Lustratum Ambrosiâ, ac Divino corpus odore,
Indigetes inter mortales exuat artus:*

*Perpetuo Aligeri vestitum flore Juventæ;
Aureolâ tandem, ac Cæli clarore coronent!
[x] Tarda sed illa dies, nostris sit serior annis;
Nec nisi cum Senior perfectum æqua verit ævum,
Qua Caput Augustum, quem temperat, orbe relicto
Accedat Cælo; faveatque precantibus absens,
Hinc ubi Natorum videat Benefacta suorum,
Esse suis majora, & vinci gaudeat Istis!*

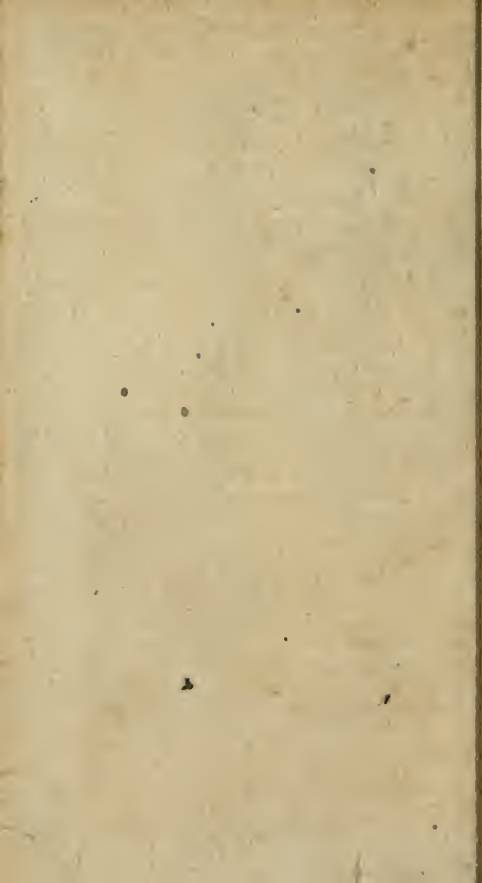
[u] Perennitas seculi. [x] Claritas gloriæ.

*Ita applaudebat Serenissimo Principi,
Hero suo clementissimo*

Joh: Valent: Andreæ T.D.
à Sacris Consiliis, 10, Apr.
Anno 1648.

Felix Archetypum cui contigit arte politum
Cui gnave Attentat ingeniosa manus
hic et praxitelem referet, celebremq; Myrorem.
Et post Augustum hic Ectypus alter erit.
nat. 1627.

EPIST. II.

*Admodum Reverende & Claris-
sime Domine Doctor,*

Anticipationem officii, quo de
Natali decimo-septimo mihi con-
gratulari fausta quæcunq; ad-
precando, dignatus es, ut pro-
pensæ benevolentia, prom-
ptissimiq; studii tui pignus ac-
cepi & possideo. Quod, cum
à Te potissimum, cujus veram pietatem vi-
tæq; integritatem ex meis, eruditionem insi-
gnem è libris, perspectam habeo, profectum,
mihi ad scribendum velut ansam porrexerit,
tantum non sum deosculatus. Atque utinam,
quemadmodum MANNA olim, eo ipso, ut
existimas, die, quo hanc lucem primum aspe-
xi, delapsa cœlitus, conquerentis populi Israe-
litici famem, novo com meatûs genere, sedas-
se legitur: Sic *Natalis* iste meus *proximus*, in-
solitæ cujusdam cœlestis opis, atrocissimas ca-
lamitates, quibus hætenus conflictari sumus,
finituræ, ac Dulcis. Patriæ tot precibus, tot
suspiriis exoptatam *Pacem* reddituræ, specie
ad posteros commendaretur! Nam ut illa
Manna esse, & languescentis Reip. vulnera,
nunc præludendo, quondam consulendo &
agendo, novâ & opportunâ curatione lenire
posse optem, quod innuere velle videris, mo-
destiam meam transgreditur. Illud autem
Tibi planè persuadeas, velim, me, ut paucos
Tui similes, sic Te ob præclaras dotes & vir-
tutes venerari, amare, plurimique facere:
quem-

quemadmodum nullus dubito, quin tam chari sibi, tam propinqui pectoris pia vota exauditurus, & rata habiturus sit DEVS OPTIMAX. cujus ego Te cum Tuis tutelæ & protectioni animittis commendo, Vale.

Dabam Brunsvigæ

19. Maij An. 1643.

Tuæ Rev. Dign.
Studiofils.

RVDOLPHVS AVGVSTVS

Dux Brunsv. & Lunæ

Reverendo & Clarissimo Viro, Dn. Joh. Valentino Andree, SS. Theol. D. DVCIS VVIRTEMBERGICI Ecclesiasti Aulico. & Reverendi Consistorii ejusdē Consiliario Intimo &c. Amico nostro

Stutgardiam

EPIST. III.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

EX literis tuis, quibus immane, quam me honoraris, & Illustris. Patris genium, & industrii Informatoris ductum felicissimum liquida apprehendi. Scilicet ex ungue genuinum LEONIS GVELFICI catulum metitus, & præclarissima quæque in Terrarum Tuarum salutes ominatus. Nam cum sacrarum rerum cognitio in hac ætate rarissima, quæ pietatis fomentum esse basi bonarum artium & literarum, quod Domus tuæ proprium est, peritiam superstruas, non possumus non magnum aliquid abs te expectari quod post Patris incomparab. bonæ famæ aure tabulam in memoriæ Templo suspendatur. Quæ nomine hisce tuis incrementis laudatissimis toto animo applaudo, Deumq; precor, ut hæc adolescen-

*Tua generosissima virtus in adultum robur excre-
scat, Avorumque ex Brunonis & Ascanii domo
trophæa superet & illustret. Quod si, vel me per-
officioso hortatore, etiam Matheseos oculum stu-
diis tuis superaddideris, haud dubio Perfectum
Principem, sed qui minimè Scholæ situm oleat, no-
bis sistes. Seculi sui bono natum & formatum, no-
bis omnibus honoris præconiis ornandum. Salve
Princeps florentissime, & sæpius, si vacat, Tuis
me elegantis bea. Scilicet*

Stutgardia

T. C.

31. Maii An. 1643.

Cultorem devotiss.

Ioh. Val. Andree S. Th. D.

EPIST. IV.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

VOrum nuper transmissum, non satis cer-
tum pignus studii in me Tui futurum e-
xistimasti, nisi me gratissimo, & precioso
sanè munere, quod proximè præteritis diebus
demum oblatum est, amplius ornasses & co-
luisses. Atqui de illo pridem satis superq; se-
curus, Mathematicis celeberrimi *Clavii* libris
acceptis, modò lubens in æs tuū incidi. Quod
si nunc cum fœnore dissolvere possem, ut ver-
bis gratias agere licet, non paterer, magis me
beneficiis vinci, quàm *Magnus* ille *Alexander*,
cujus mores mirari soleo, quosdam imitandos
mihi propono. Scio autem mihi à Te inducias
indultum iri, si ut suades, & peramanter hor-
taris, hisce me posthac studiiis operam datu-
rum promittam: quorum utilitatem cum &
ex Tuis intelligam, ubi mediocrem ex *Politi-*

ciis & Historicis non dicam prudentiam, sed sagacitatem, quam necessariam mei similibus prorsus arbitror, (haud enim nescio, quæ ab Aristotele 3. Polit. 3. & commentatoribus ejus præclare & sapienter scripta sunt,) mihi comparavero, Deo benè juvante, ea etiam degustabo, & ad vitæ hujus usus transferre discam. Cæterum quod scribere lubitum est, immane, quanto Te literis meis honorarim opere. hinc in Te illud Comici quadrare videtur: *Tu te facis, me vetas*, siquidem nihil dictum, aut dici potest à me, quod merita in Ecclesiam & Rempublicam, omnesq; bonos æquare valeat, mea autem messis adhuc in herbâ lateat, quæ, Deo gratiam, & vires largiente, (nec enim omni adversor) suo tandem tempore poterit maturescere: Postremò, ne multis verbis molestus sim, sibi mutua literarum communicatio Tibi arridet, jocando roganti (quasi hoc precibus à me impetrari oporteat) ut elegantius Te meis sãpiens beem, occasionem ambabus manibus arripio: non quòd in hac scribendi infantia, pennam quid elegantius exarare posse, mihi persuaserim, sed ut, velut *filius Tuus spiritualis* literarum Tuarum lectione sãpiens repetita, doctior & melior, *Clementissimo Dn. Parenti*, Informatoribusque meis dulcissimis videar, & fiam. Quibuscum salve *Vir Optime*, & cum omnibus Tuis in afflictissima Patria benè diuq; vale.

Dabam *Brunsvici*

Cal. Sext. Anno
M. DC. XLIII.

Reverende Tue
Dignitatis

Observantissimus

RVDOLPHVS AVGVSTVS.

Admo-

EPIST. V.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctōr,*

Equidem hoc Terentii dicto adversus Te uti possem, *Tute facis, me vetas*, cūm me tali tantoq; titulo digneris, quo me indignum planè arbitror: nemo ea, quæ Tibi *Clarissime Vir* scripsi, nescit, & tamen ex tuis literis aliud intelligere nequeo, quàm quod velis, ut Te beem, cūm ipse potius indigeam, ut elegantias (ut vocas) meas ex Te petam. Nimirum ideò me ita laudas, non quasi jam dignus sim, sed qui aliquando crescente ætate me haud indignum illâ laude reddere possim. *Politica & Historica* mihi jam leguntur, *Mathematica* autem (volente Deo) in Academiis aliquando discam, ubi hoc opere *Clavii* utar, cujus Tua me liberalitas participem fecit, proq; munere maximas Tibi gratias ago, quod summis ubi potero viribus compensabo. Salve itaq; *Clarissime Domine Doctōr*, & Tua sapientia si vacat edoce

Dabam *Brunsvici*
ipsis Nonis Sextil. An-
no M. DC. XLIII.

Tuum amicissi-
mum.

RVD. AVGVSTVM.

EPIST. VI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Puderet equidem cum ingenii Tui acie, hebetudinem meam contendere, nisi literarum tuarū dulcedo, vel deliram ruditatis meæ denudatio-

nem proleſtaret, ut quantillum hoc octavo ſupr,
 quinquageſimum, quem nuper ingreſſus ſum et a-
 tis anno ſcribendis literis profecerim, coram quin-
 decenni florentis ingenii Principe profitear. Quan-
 tamen meam ignominiam patienter fero, dum cum
 Tua gloria ſit conjuncta, cui ita ex animo faſveo
 ut Patris etiam Tui, qui hæcenus Literatorũ ma-
 ximus audivit, majorem optare, an etiam ſperare
 minimè verear. Ceterum quod Matheseos rudi-
 menta, huiſ præſenti capaciſſimæ etati Tue con-
 venientiſſima ad Academica ſtudia differenda, ha-
 bes perſuaſum, in eo à Formatoribus Tuis informa-
 ri amplius velim, qui ſi dum Politicis & Hiftori-
 cis, ingenium imbuis, abſtruſis Matheseos tri-
 cis, id implicare, & divertere, minus conſultum
 putant, mecum planè ſentiunt. Sin Arithmeti-
 ces & Geometriæ, tum etiam Chronologiæ &
 Cosmographiæ principiæ, ſine quibus Hiftoria
 & Politia nulla eſt, me propinare, regulæ, circuli-
 que, maximè ingenioſiſſimi illius Proportiona-
 lis, uſum, inſtrumentorum, machinarum, fabrica-
 rum, & quæ ſunt ejus generis intelligentiam, per-
 luſum & animi relaxationem inſinuare velle au-
 diant, jam opinor minus difficiles mihi erunt, vel
 hoc magis, ſi quæ ardua animi corporiſque exerci-
 tia majores annos tuos expectent, quibusque ad
 jucundiora ſtudia parum temporis ſuperfuturum
 ſit, animo reputa verint. Sed hæc Sapientiſſimus
 Pater, rectius viderit. Mihi ſatis eſt animum Tuis
 in omni re præclara progreſſibus, obnoxium, feciſ-
 ſe teſtatum cum voto, ut Te Sole oriente, Sol,
 poſt longos annos, Nature neceſſitate occidens, mi-
 nus pro Salute Patriæ, deſiderari poſſit. Perge ob-
 ſecro animi propenſionem elegantiffimis literis per-
 otium teſtari, meque inter humiliſſimos clientes
 tuos numerare, qui

pro domus T. incolumitate

aſſiduis precibus excubat.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

UT suavissimis literis Tuis quantò ocyus respondendo satisfacerem, exigebat promissi, quo me nuper adstrinxeram, continua recordatio. Peccatum in eo à me agnosco, nec satis scio, num excusatiunculâ isthâc uti possim, per quotidianas studiorum occupationes, hoc in Te officio defungi hactenus non licuisse. Atqui excusando me, incuso nunc gravius: nec enim pœnitebit unquam, vel magnam studii partem in literis ad Te scribendis impendisse; quod eo magis facere me par est, ne expectationem Tuam frustrari, & à rationibus progressuum & ocii ex mandato *Illustriss. Genitoris mei* Tibi reddendis liberari velle videar. Nam quid verear Tibi scribere, tyro tam exercitato Magistro, ne forte existimes, me hucusq; metu & pudore constrictum moras nectendas esse duxisse; cùm æquanimitas Tua qualemcunq; conatû meum dextrè non possit non interpretari, atque si, dum hoc facio. impegero, ut meæ ætatis homini errandi penè necessitas imposita est, tantò tolerabilior culpa futura sit, quòd non ex ardore juvenili, & inconsulto impetu exsurgant, quas ad Te dirigo, tumultuariæ literæ, sed ab observantiâ, quâ *Clementissimè Dn. Parentis* iussa meritò prosequor, ut & hoc genere obsequii clementem ejus animû mihi devinçiam, atq; à Te indies vota precesq; efficaciores, quibus cœpta secundes, merear & impetrem. Nostram de *studiis Mathematicis*, si ita vocanda sit, liticulam quod attinet, Tibi, Tuoq; optimo consilio assentiuntur ex asse Informatores

mei: cùm & hæc *Clementiss. Dn. Parentis* sententia sit, ad quam & informatio mea constituta est, mediocri enim diligentia hæctenus eum *Historico Chronologicum & Geographicum* studium tractavi. In aliis nonnullis *Matheos* partibus tenuitatem suam Illi agnoscunt: nullus dubito, quin *Clementissimus Dn. Parens* pro paternâ à me, dum vivo, laudandâ sollicitudine, quâ nos omnes complectitur, opportuno tempore & loco, illarum artium Doctores sit adjuncturus, à quibus, quæ necessaria videbuntur, audire possim.

Sed videor ne capere, quid sub verborum *Solis Orientis & Occidentis* involucro condere velis? Ex intimo corde precor, ut qui nulla *Nature* necessitate constringitur, quiq; *Solem* aliquando, ne moveretur, integrum penè diem (*Iosu. 10. 13.*) continuit, donec fortissimus *Heros* per stragem hostium, suorum salutem asseruisset, hæc terras suo *Sole* diutissimè illustrare, hoc est, Omnipotenti virtute suâ in *Clementissimo Dn. Parente* nostro, id effectum dare velit, quod *Israelitarum Regum* optimo, *Ezechie* quondam contigisse (*4. Reg. 20, 6.*) legimus: In hoc jungamus ambo, ut facimus, vota & pias preces. De cætero certus esto, me Tibi semper amicum fore, ut vota precesque ferre non desines pro

Datum *Brunsvict*

23. Octobr. Anno
1643.

Rev. Tue Dign.
Observantissimo

RVD. AVGVSTO.

EPIST. VIII.

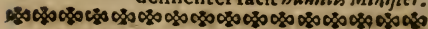
Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

O Ment tuum acipio à filiali pietate Tua in Patrem Cl. & intimi mei sensus obsequio profectum, Solem fixum, quem emblemate aliquo, pro ingenii mei hebetudine expressum mitto. Quis enim bonorum non Patri Tuo Laudatis, vel annos Platonicos, vel magis de suis additos, certè novo miraculo Solem aut stabilem, aut retrogradum optet, si Exemplum hoc Principis sine Exemplo, cum nostri & priscaevi Heroibus conferat. Beatum scilicet Te & nunc & hoc magis futurum, quò longius ab occasu Hesperus Solem tuum respexeris. Conjungamus sanè vota precesq; vel suffultis manibus, certè hoc salvo, publicam Salutem salvam fore, minimè dubitemus. De Studiis, post pietatem studiorum principem, Tuis, optimus arbiter Clem. Pater rectissimè omnium statuet, ut qui in ea etate, cui jam accedis, ea per Germaniam eruditionis perfectæ specimina edidit, qualia nescio an post anteq; eum in hoc ordinis fastigio ulla visa, auditaq; sint. Sanè Tubinga nostra hujus unius Exempli meminisse, & de eo gloriari nunquam desinet. Utinam verò id mihi Deus concedat, ut reddita Germaniæ pace, quam supplices precamur, & resurgentibus Academiis, Te Tubingæ nostræ Caput Magnificentissimum, & rei literariæ Principem intuear, Filiumq; post Patrem admirer, ut cujus illius fama me juvenem olim inextinguibili ardore accendit, hujus me senem incredibili voluptate perfundat, quod ut nobis Clem. Pater concedat, Tuique Conductores omni fide, industriâ & arte suâ promoveant, omni animi contentione & precor humilimè, & perofficiose

oro: CHRISTVS C. T. foveat, augeat & ser-
vet, impleatque vota, quæ pro

C. T.

Salute & incrementis apud Deum in-
desinenter facit *humilis Minister.*

EPIST. IX.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Ingeniosissimo Emblemate, cui incomptæ lite-
ræ meæ ansam præbuisse videntur, haud pa-
rum delectatus, non minus felicitate, quàm
aliud velut agenti, Doctorem meum exercere
licuit, captus sum. Par quidem ego referre
nequeo; sufficiat fatèri, Te eò invento, & a-
nimi mei sententiam, votorumque summum
egregiè expressisse, ac simul recens & acceptis-
simum sinceræ in *Clementiss. Parentem* devotio-
nis specimen edidisse.

Quod autè scribis, *Clementiss. Parentem* à Te
Tubinge olim cultū fuisse, ex Tuis literis nunc
primū intelligo; ac desiderio, si arbitrii mei
res esset, lubens satisfacerem, eò profectus,
non quòd me eā ingenii bonitate esse præsu-
mam, ut paterna æquare vestigia, atq; Tuam
admirationem unquam mereri possim, sed
quia & ipse præsens corporis figuram, & ani-
mi penitiùs, cujus florentissima famâ hacten-
us tantū freti sumus, complecti percupio.
Vix autem, si quæ de *Ducatus VVürtembergici*
vastatione dicuntur, vera sunt, ut esse ferè non
dubito, illam sedem ac magistram Studiorum
mihi eliget *Illustriß. Dns. Parens*; nisi fortè, ut
in corpore humano aliquando, membris exte-
rioribus malè affectis, & enervatis, cor tamen
durare potest, ita inter tot mala, ac subpullu-
lantes

Porrige libramen radio; hinc Appende minutum
Pondus, et æquabit pondera maius, idem
Virtus Virtuti Compensa Nepotibus olim
Progressu stirpis preminet inter avos.
nat: 1633.

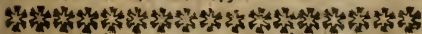
lantes quotidie Ducatus calamitates illud
WVirttembergiae Corculum, & summum ornamen-
tum, Omnipotens DEVS singulari exemplo
 conservatum esse voluerit.

Atq; dum in malorum nostrorum men-
 tionem incidi, quia præteritis diebus, ad nos
 fama perlata est, cesos in finibus *WVirtember-*
giæ Gallos, qui nuper Vinariensibus copiis in au-
xilium venerant, res ut sit gesta, scribere non
 gravabere. Invisit nuper *Illustriß. Dominum*
Parentem, Dux. V D A L R I C V S WVirttem-
bergicus, quem si jam redux Stutgardiaë nunc
 est, præmissâ prius officiorum oblatione, &
 revocatâ in memoriâ, quam hîc condidi-
 mus, fraternitate, salutes velim meo nomine
 quàm amicissimè. In cujus *Generosissimi Prin-*
cipum recordatione suavissimâ nunc finiam, si
 prius felicem *Novi, quem DEO vitam & vi-*
res donante mox ordiemur, Anni ingressum,
 feliciorum successum, & felicissimum finem,
 cum longâ multorum insequentium pacifico-
 rum annorum serie, à DEO, cujus Tutelæ Te
 cum omnibus Tuis animitus commendo, fue-
 ro adprecatus.

Rev. Tue Dign.

Brunsvige 5. Xbris, An-
ni decurrentis 1643.

addictus.

II.

Cum Pr. ANTHONIO ULRICO.
 EPIST. X.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

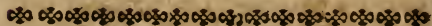
CVpidâ sanè manu à Clementissimo meo
 Domino Parente accepi, lætantiq; aspe-
 ctu subindè perlustravi egregiam, & ad

vivum felicissimâ arte expressam *picturam Salvatoris*; simul etiam in me affectûs Tui indicium, manu propriâ scriptum, adjunctumq; Gratissimam hæc Tua, penes me, memoriam relinquent, & erunt instar incitamenti, id addiscere, id tentare, & in eo porro pergere, quod teneris meis annis Tua inclinatio attribuere voluit. Pro munere hoc Tuo eleganti, & gratias ago, & ob candidam animi Tui propensionem, valdè lætor, tanquam cui gratius & optabilius nihil obtingere potest, quàm à Viris bonis, piis & celebribus, amari. Breve hoc responsum benevolâ manu, *Vir Clarissime*, accipies ab eo, qui

Virtuti & pietati Tuae.

Brunsvigæ
I. Augusti
An. 1643.

syncerè addictus erit
ANTHONIVS VLRICVS
Dux Br. & Luneb.

EPIST. XI.

Illusterrime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

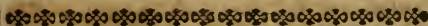
Quod munusculum meum non ingratum Tibi, florentissime Princeps, fuerit, ab affectu potissimum in eum, cujus imaginem refert, fortassis etiam estimatione inventoris, magnè quondam artificis Dureri, profectum arbitror, nihil namque est, quod mihi debeatur, qui omnia, que intra me, extraque sunt, Domui Tuae Illustris. debere, ingenuè profiteor. Iam etiam, ac posthac Tibi, Tuisq; augmentis, ut qui literis cum ingeniosè conceptis, tum eleganter pictis, et aetatem tuam superare, & polliceri maxima queq; visus sis. Quid enim non expectemus ab hac genitura

tura pariter, & cultura, quæ nobili genio sociata & Trinum perfectum, haud dubio constituent.

CHRISTVS plantanti Patri, rigantibus formatoribus, incrementum bono publico, supra votum & Exemplum largiatur. Vale & fave

Tuo apud Deum intercessori sedulo

I. V. A. S. T. D.

EPIST. XII.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

AD Tuas non ita dudum ad me transmissas Literas equidem hâc vice breve respõsum, ex debito tamen prolixius sanè, remitto: non tam *Clementissimi Dn. Parentis mei* jussui obtemperans, quàm pronissimo animo, lubentissimâq; manu calamum, pro tenuitate virium, ductitans. Amabile sanè est, amantium affectus consociari, quid autem amabilius mihi puero accidere poterit, quàm affectu tam pio, tamque sincero haberi, foverique à *Tuâ Reverentiâ?* cujus in me amor, tali oblectamine mentem meam penetrat, qualem imaginari mihi videor, si ipsius Pietatis, Virtutisque sinu foverer. Precor venerandis Tuis canis, longos adhuc, & inoffensos prosperitatis cursus, afflictæque Ecclesiæ preces, manus & voces Tuas adhuc diutissimè, ea ipsa enim Virtutes Tuas latè circumspicit. Vale *Vir Reverende, Clarissime,* Teque porro amari concede, ab eo, qui

Tuam Reverentiam amare, eique

Brunsvige animittis favere non desistet

31. Oct. An. 1643.

A. V. D. B. & L.

Vir

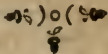
*Vir admodum Reverende, Cla-
rissime,*

Proximis tuis literis, quas non immeritò, ut duraturæ affectuonis pignus servare debeo, indicâsti, incrementorum meorum testimonio, subinde transmittendo, refici Te posse, eoque cupis hujuscemodi officii debitum sapius à me exerceri. Non nego, dulcissimi delectaminis loco mihi sedere, qualiacunque conatûs mei specimina ostendi, & aliquo modo non sine probatione adspici. Transmissum unâ cum hisce literulis aliquod delineandi rudimentum, (cui quidem exercitio, otii intervalla etiam impendere soleo) nisi profectio Tabellarii hâc quidem vice, maturius solito, contigisset, proximâ tamen occasione, qualecunque etiam erit, transmittetur. Interim *Vir Reverende*, ipsâ quidem de facie mihi ignote, at de *Eruditionis & Pietatis* coruscanti famâ vel potissime, feliciter vale. Præceptor meus *Schottelius*, officiosissimam salutem remittit, venerandi & colendi omnia debita adjungens, propriâ manu, si non molestum, ipse adfuturus. Dabam *Brunsvici* 5. Decembris, Anno 1643.

Pietati Tue

syncero venerationis cultu
addictus

A. V. D. B. & L.

Cum

Taurino poterat regnum circumdare tergo
Dido suum, postquam in loca minuta secat.
Ferre gravem sortem magnum est, maiusq; tueri
Facto Extendere eam, quantum opus, ac decq; est.
nat: 1636.

III.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO,
EPIST. XIV.

*Vir admodum Reverende, Cla-
rissime,*

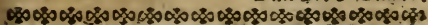
MVnusculum Tuum oculis delectantibus
aspicio, & plurimum lætor, spem qua-
lemcunque mei etiam à Te foveri, & in-
de acceptabile incitamentum ætatulæ meæ
advenire. Gratiâs pro hoc Tuo, & brevia hæc
verba remitto, adjungens animum sincerâ
propensione

Reverendæ Pietati Tuae

addictum,

FERDINANDVS ALBERTVS

Dux Br. & Luneb.

EPIST. XV.

*Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,*

C*um tuas ipsas tenellas manus maluissem, ea-
rum in literis characterem sum dissuaviatus:
dulcissime Princeps, precatusque Deum, ut
hæc letæ segetis felices primitiæ, Domui inclutæ
Tuae, magni incrementi, Parentibus letitiæ in-
gentis, Informatoribus rectè functi officii, Pa-
triæ, salutis & restitutionis, mihi continui ex hæc
familia favoris, uberem messem ferant.*

*Cresce auspice Christo,
donec totum impleas orbem.*

Et salve ab eo

qui precibus pro Te assiduis vigilat

I. V. A. S. T. D.

EPIST.

EPIST. XVI.

*Vir admodum Reverende, Cla-
rissime,*

CVpis per Literas, tenellas ipsas meas ma-
nus, quarum lubricum adhuc caracte-
rem, in scripto ad Te misso, nuper vidisti.
Equidem vel majori desiderio teneor, Tuam
illam venerandæ ætatis faciem coram intueri,
& debito charitatis osculo venerari. Stimulus
est ætatulæ & annis meis jucundissimus, &
Tibi quodammodo placere, atque à Tuo mo-
nitu progressus porrò ad bonum addiscere.
Valeat feliciter *Rever. Tua*, quam usque incre-
scenti inclinatione

colam

Brunsvigæ

addictissimus

23. Octob. An. 1643.

F. A. D. B. & L.

EPIST. XVII.

*Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine Clementissime,*

Non te onerabo literis meis, suavissime Prin-
ceps, qui ipse & docilitate Tua, & sedulita-
te informatores Tuos prævenis & fatigas. En
Patris Tui imaginem, quam aliquanto diductius
per ideam vobis paulò post, si Deus permittit, ex-
hibebo, ex quo discas, eum aliquando referre, in
quem DEVS tot bona Vnum contulit, quæ in mul-
tis sparsa laudem, in illo tamen admirationem
merentur. Tibi verò, si imiteris, hereditario uni-
versa aliquando cedent, beatissimo & celeberrimo
inter Germaniæ Principes possessori exinde fu-

Honneur ^{syn} pour but

vertu ^{bol} pour guide.

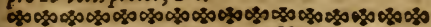
Ursula Brunsvices Dux et Lunburga, Sibylla
 Cui Dux est Virtus, cui Scopus est et honor
 Sospes honore diu, Virtute piaq, supersit
 Nam Virtute nihil maius, honore nihil.

Gofky.

nat: 6 Dec. 1628.

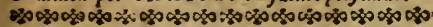
turo, quod ut annorum & virtutum incrementis feliciter contingat, sacram Triadem ardentibus pro Te votis precor, &c.

EPIST. XVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine Clementissime,

Quantis in deliciis literulas Tuas, suavissime Princeps, nimis fortasse pro etate eruditas habeam, nunquam dixero, nam ex iis & suaveolentiam Lili convallium odoror, & hybleum amoris, quo me complecteris, Tui succum gusto, quo mihi hoc effete etatis dulcius nihil esse potest. Nam cum rei Christiane permaximi inter sit, quae perfectissima Virtutis Exempla caelitus concessa sunt, ea imitatores & heredes habere suos, quanti hoc faciamus, quod Patris Tui lineamenta genium & virtutis semina, tanquam in imagine expressa, iam teneris in annis Tuis intueamur, exactumq; aliquando simulachrum nobis polliceamur. Quam nostram spem CHRISTVS impleat, solidumque gaudium nostrum superstitionibus longum Parentibus & florente Republica, reddat, CHRISTVM propitium precamur, qui Angelorum satellitio, gressus progressusq; Tuos custodiat & secundet, & felices opera sua manuductores Tuos faciat. Osculum addo manibus Tuis, & multa per CHRISTVM salute perfundo.

EPIST. XIX.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

Si suaveolentia quaedam animum nostrum penetrare, & hybleus amoris succus, haec sunt amoena tua verba) delectare animu amantem

tem potest; Est sanè floridus ille tuus sermo,
& piissimæ affectionis dulcedo, quâ teneor,
afficio & foveor. Non modò scripto eam
ipsam, sed potiùs addictissimi animi recessu &
succrescenti memoriâ usque servaturus, *Tuam-*
que Reverentiam omni amore amplectens, am-
plexurusq; . Valeat eadem optimè, quam

corde gero

addictissimus

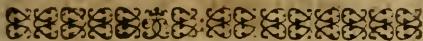
F. A. D. B. & L.

EPISTOLÆ ANNI
M. DC. XLIV.

I.

Cum tribus Principibus.

Quod

I E H O V A

Cœlorum summus motor & ef-
fector felicitet

Sole in auge . . .

Luna crescente

Conjunct. Merc. & Veneris auspicio.

Orionis cingulo radiante

Tribus **COELI GYELPHICI** astris
lucidissimis

I.

Rudolph. I. Imp. *Fortunam.*
August. Pat. *Pietatem.*

2.

Anthon. Phil. Imp. *Eruditionem.*
Ulrici benè amat. VV. *Amabilitatem.*

3.

Ferdinandi I. Imp. *Prudentiam.*
Alberti I. Sax. *Animositatem.*

Hoc æræ Christianæ anni
M. DC. XLIV.

exortu

Ominatur & adprecatur
humillimo affectu
devotissimus

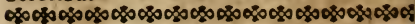
Ioh. Val. Andreae T. D.

Illu-

EPIST. XXI.

Illustriss. & Celsiss. Principes Fratres, Domini longè clementissimi,

Quod mea vobis non displicere videam, plane beatum me reddidistis. Nam cum Dominum Patri vestro, Principi & Hero meo longè clementissimo omnia, quæ habeo, debeam, nunquam felicius solvero, quam si aliquantillam partem ejus vobis numerem, cujus sanè rei opportunitatem, quotiescunque ad manus, quod oblectare oculos vestros, vel excitare ingenia possit, venerit, ne utiquam mihi negligendam putabo. Nunc verò de natali Patris 66. omnibus nobis exoptatissimo, vobis præcipuè gaudendum, mihi gratulandum ex animo est, cujus annos non tam Ecclesiæ suæ & Reipublicæ bono, quam vestro commodo, & Domus Guelphicæ ornamento Deus propitius producit, ut etatem vestram proferreo hoc & tempestuoso seculo, adhuc tenerem, Virtutis præceptis pariter & Exemplis muniat, cujus archetypum dum vivum valensq; vobis superest, salvi estis, nos ejus imagine, quam hoc die natali nobis festo insignitam, sub nomine Principis Exempli, paulò post à me accipietis habebimus, cum voto usus & gaudii publici, perennis. Valete & letamini cum incl: Matre & Sororibus.

EPIST. XXII.

Illustrissimi & Celsissimi Principe fratres, Domini Clementissimi,

Quo nullum preciosius donum dari posset, Patrem vestrum vobis mitterem, nisi ingenium Dei beneficio ipsum domi vividum, virentem.

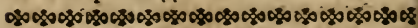
em & felicem possideretis. Itaque Imaginem
 ejus, ac ne eam quidem affabrè satis expressam,
 sed imaginis veluti umbram Vobis sisto, in quam
 intuiti, quid, quantumque vobis imitandum
 proset, generoso animo concipiatis, & felici pro-
 fectu, contingatis. Beatos verò Vos, quibus non
 per ambages, aut anfractus ad virtutis fastigium
 contendendum, sed recta expeditaque via, non
 nisi Patris vestigia sunt premenda, cujus exem-
 plum, quo inter Principes rarius, ac propemodum
 in Exemplo est, hoc vos fortius constringit, ut
 sua coram auditis, videtis, & laudari publicè,
 mò à Deo ipso evidenter coronari, animadverti-
 tis, ipsi quoque in Ecclesie & Reipublice usum,
 vestrae verò Domus incrementum juxta atque or-
 nare feliciter exprimatis. Quod CHRISTVS au-
 picatissimum esse velit, quem pro Patris, Matris
 & Familiae vestrae inclutæ salute supplex adoro.

EPIST. XXIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes
 fratres, Domini Clementissimi,

I Anti profectò munuscula mea non sunt, ut ul-
 las gratias à Vobis mereantur, quin contra hoc
 agant, ut si quid gratiarum mihi, debitorum
 maximo, Deus concesserit, id omne in testimoniū
 bono animi, bonâ fide Vobis humiliter offeram
 & sistam. Quid enim in hac temporis calamitate
 terrenorum commodorum & subsidiorum mihi su-
 eret, quod non possit Deum, Parenti Vestro, Do-
 mino & Hero meo in solidum debeam, tam im-
 penso nomine crediti, ut vix majore servus ille,
 Matth. 18.) obstrictus fuerit. Cujus cum tam fa-
 cilem solutionem admittatis, scilicet vel oculorum
 valecunque oblectamen, vel studiorum juvamen,
 ne ego

ne ego felix debitor sum, qui hoc officii & servitii mei liberale genus, in solutionis partem Vestra indulgentia converto. Quo nomine maximas Vobis Generosissimi Principes, gratias ago, quod Patris in me animam, jam juvenilibus annis induatis, à quo parem aliquando gratiam & clementiam, si vita mihi suppetat, sperare, certè meis apud vos asylum & umbraculum parare, fas sit. Quam mihi fiduciam ut crescentibus vigore, flore annis & rebus præstare aliquando possitis (vell enim, dubitare non licet.) Deum propitium simplex adoro. Sic Vos CHRISTVS sal vos & incolumes servet, donisq; suis augeat, in quo valete
 Stutg. 24. Julii, die Salomonis, cujus omen Vobis ex animo opto. 1644.

EPIST. XXIV.

Illustrissimi & Celsissimi Principes
 Domini Clementissimi,

NE Hercules quidem adversus duos pugna-
 re dicitur, qui ego defæctus, cum tribus florentis ingenii & virium Principibus, exercitatis etiam magistris in arena suffultis? Libens ergo herbam Vobis porrigo, superioraq; in Vobis omnia imò summa ingenue agnosco, unicum mihi reservans, animi in Salutis & incrementi vestri studium ardentissimum, & obnoxium, quo superandum vivo, ab ullo mortaliū, nega vero. Nam cui Serenissimi Principis Patris Vestri, Heri me longè clementissimi favor, eo numero, pondere, & mensura apud me sit, ut accedere ei ab ipso copia Cornu quicquam posse, incredibile videatur, hu mihi agendum puto, ut quod Magnitudini incluti Patris à me rependi non, & nunquam potest, à omne quantumcunq; à me proficisci, exigive pote

adorto, *superare*; mirari nunc, qui *uno ictu* vincimur *universi*, liceret, nisi virium nostrarum languor, Tuarum verò integrum adhuc robur essent perspecta. Scilicet in omnibus literis, quod de certo militum armatorum genere prodiderunt Historici, quodque quibusvis seculis, qui *cautiores*, servaverunt, ut fortia sua facta gloriæ ejus, cui militabant, assignarent, tu *Togatus* miles imitari videris; quippe *superiora* in nobis *omnia* non agnoscis tantum, sed & quanquam in hac arenâ literariâ pugnes in exemplum, & *vincas*, reservato tamen Tibi *solius ministerii* honore, quam è victoriâ mere ris laudem & gloriam, *victos se professis* attribuis. Id an suadeat *Dilectissimi Domini Parentis nostri*, quam prædicas, in Te munificentia quæ Tuis certè meritis non minor esse non potest; an *Spes*, quam de studiorum felici successu, nostrisq; temporibus alis; an verò *more* Tui Tibi imperent, qui, quos *Virtutis arduam* ingredi cernis, etiam mortalium infimis montis, quo ad eam adscenditur, juga clementiora reddere, omni curâ anniteris, equidem subdubitamus. Ut verò nobis istud creditur facilius, ita in cæteris, atque illorum uno peccatissimum à nobis opera dabitur, ut temporibus nostris olim alicui esse decori, Tuæ autem spei amplitudinem è propinquo consequi valeamus; Ut valeas interim cum omnibus Tu optamus

Rever. Tue

Wolferbyti

26. Augusti
Anno 1644.

observantiss.

RVD. AVGVSTV
ANTH. VLRI
FERD. ALBERTV

P. S.

Pro transmissis gratissimis *pictureis* maximas remittimus gratias, proq; amicâ, quâ Informatores nostros impertitus es, salute, ab illis perofficiosam. Vale iterum.

EPIST. XXVI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini clementissimi,

Cum Gerione mihi rem esse video, quo, siue vœcordiam, siue focordiam meam, ingeniosa talione elusistis. Sed age, cum bono omine Gerionem vestrum accipio, aliumque meum repono, hieroglyphicis notis insignitum, scilicet qualem à vobis expectem, Terrisq; vestris optem. Quid velim, quâ estis sagacitate, per vos ipsi intelligitis, ex notis tamen alii cognoscant. Unum vobis Caut AVGVSTVM est, fratribus trigeminis, pietatis coruscans luce; mens animusque idem, cor concors. Sit hoc æternum vobis, ex publica salute, cui fratrum dissidium pestis est. Promus condus liberalitatis illustris mutuum accipiat & reddat. Officia verò manuum pedumq; distincta suno, sed quæ à singulis vobis administrantur omnia, una mente, primo scilicet mobili, reatrice. Hinc dextris fax religionis, à supremo Sole accensa, sinistris lex Regionis, in justitiæ tabulis percripta, Inde artium siue eruditionis honos, ilincq; Martis vel armorum justa defensio, quæ patati turbatiq; status tempora temporent, accedit ors ex commercio & mercatura, parsque seu editus ex agricolatione, sine quibus vastum hoc animal vivere nequit. Sed & fulcra sint tantæ noli sustinendæ paria, necesse est, quæ subjicienda nta vi ac ex ipsis facile primaria in medio, præ-

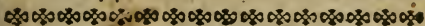
mium nempe preciumq; bonorum, & malorū poena atque a verruncatio. Adjuncta utrinq; sunt à dextra quidem amor cleri, & æstimatio nobilitatis, à læva verò opificiū subsidium & paupertatis cura, quorum thure, scuto, machinis & votis salus publica constat. Habes Illustrissima Principum triga, quem cum Tuo, Gerionem committam, in quo amplius enucleando & eviscerando (nam eximas tantum partes exposui) si ingenia vestra, quæ habetis nobilissima, exercueritis, me quidem in presentiarum; sin ipso opere exprimendo, porro contenderitis, Terras olim vestras beabitis, & favente DEO, plaudente Patre, ovante Matre, exultanteque Domo, omnem vobis Germaniam reddetis obnoxiam: quod optat ex animo, qui pro incrementis Guelphicis apud DEVM assidue excubat.

III. C. C. C. V. V. V.

Stuttgart 10. Septemb.

1644.

humillimus Cliens.

EPIST. XXVII.

Admodum Reverende & Clarissime

Domine Doctōr,

REdivivum Geriona, novum & insigne profectò inventum cum ejusdem explicatio-
ne accepimus. Nunc verò non pudet re-
petere; à Te nos victos esse, ut olim ab Hercu-
le Gerion, licet Gerioni victoria exitiabilis, no-
bis pulchra & utilis sit. Gratissimus enim est
omnibus, quod credas velimus, Tuus hic Ge-
rion votivus, quo, quis Gerion fuerit, non ex
fabulis, sed vero prodis, & quâ diligentia
ejus Exemplum Fratribus commendari oport-
teat, significas. Gerion non triplicis naturæ

monstrum, aut Tyrannus, in perniciem generis humani ispirans, sed tres fratres fuere, tribus Insulis Hispaniæ adversis præpotentes, tantæq; concordiæ, ut uno omnes animo regi viderentur. Nec *Herculem* malorum averruncatorem, *scelera* eorum in Hispaniam traxere, sed *prædæ* cupido, quia armentis, quæ tum solæ opes erant, abundabant. Itaque, triplice Gerione transmissis, tribus Fratibus C O N C O R D I A M persuades, iisdem polliceris opes & foelicitatem, quæ sine Numine & Pietate, Literis & armis, honestarumq; artium, & victum parandi rationum amore & tutelâ esse nequeat, cum & veri sit simile, hos fratres, D E O S suo more magnâ curâ coluisse, terrâ mariq; *armis* plurimum potuisse, omnesque *artes*, quas recens illius ævi necessitas adinvenerat, impensè fovisse & auxisse. Hæc *extimæ* Tui Hieroglyphici Gerionis *partes*, hoc Anatomicae literæ elegantissimæ indicant. Ut autem evisceremus, *interioraq;* perscrutemur, (hoc est, ut ipsi explicamus, quæ à Te compendio exposita, in usus nostros dilatamus) cum jubere possis, mones. Haud inviti paremus, cum, si quam partem minus ex arte secuerimus, Tuam expectemus informationem.

A fulcro, lævâque ejus parte, junctis scilicet manibus, quibus PAVPERVM PRECES ET VOTA notas, incipimus; quæ cum nostræ tempestatis Cyclopes non modò derideant, sed & ipsorum bonâ rapiant, sanguinem profundant, & miseros non hominû loco, sed quadrupedum habeant, tantò magis nobis cavendum, ne detestabilium exemplorum torrente abrepti, non *lachrymis*, non *precibus* moveri Numen, & quia tantorum scelerû
pœna

pœna differtur, impune laturus, in animum inducamus. Quod igitur ingens multis paradoxum videtur, id apud nos certum ratumq; esse confidas, pauperum *preces*, & in eos collatam *beneficentiam* non invalidum, sed è firmissimis Rerumpubl. sustentaculis esse, neque eos tantùm *pauperes* habendos, quibus cum ad vitam desint omnia, stipem *ostiatim mendicare* coguntur, sed quos *proces* diuturni istius Belli *calamitates*, exinaniverunt, hominum reliquias, seminudos, famelicos, novis subindè injuriis, diu noctuq; patentibus. Horum, qui gemitus & preces seu adversas, sive propitias contemnit, eum humanitatem exuisse sentimus, omnemque divinitatis sensum amisisse: uti qui ex Illustribus familiis in eos munifici fuerunt, *opibus* & *potentiâ* domi, *famâ* apud exteros, *prosperâque valetudine* & *longâ posterorum serie* floruisse, Christianorum seculorum Historiæ testantur. Superfunt in Exemplum ex Græca Legislatione *Xenodochiorum*, *Ptochotrophiorum*, *Brephotrophiorum*, *Orphanotrophiorum*, *Gerontocomiorum*, vocabula: recordamur CAROLI M.; *Capevingorumq;* *Roberti* & *Ludovici S.* & quid olim Nebucadnezari *Daniel* consuluerit c. 4. 27. quemque *David* felicem prædicet, Psalm. 41. 1. & seqq. sæpius audimus. Denique ex Lev. 25, 35. involutos *junctarum manuum* Hieroglyphico signo rimamur sensus, num assecuti fuerimus, Tuum erit iudicium, quo' si istud eviscerationis specimen comprobatum fuerit, ad cætera propediem, cum DEO nos accingemus, sin minus, monere non gravaberis, utrobique consilium secuturos. Vale interim optimè, & nos amare perge

Guelferbyti *Rev. Tue Dign.*

8. Octob. 1644.

Observantissimos.

EPIST. XXVIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini Clementissimi,

CEriona meū, ex animo sensuque vestro fuisset, valde letor, refectum etiam ad verissimā mythologiam vestro ingenio sum miratus. Bonum factum! Nam quam **CONCORDIAM** trigeminā vobis Fratribus, felicitatis vestre summam ex animo opto, hanc vos sponte amplectimini, in victum robur Domus vestre Inclutæ sancturi. Hoc verò quā egregiū, quòd quæ ex Mundi ingenio ultima habentur, Vos primo loco evisceranda duxeritis, supplices scilicet & flebiles eorum preces, quos hodie Cyclopes, & hominum monstra, laniant & calcant, à quorum sive adversis, sive propitiis precibus vel fausta omnia, vel dira profectò pendent. Quis enim in Historia non videat, ex hac sive pietate, sive injuria potentissima regna aut fundata, aut everfa, cujus causas frustra in Politicis arcanis, aut Status rationibus quæsi verimus. Laudo itaque non tam industriam vestram, qui acu rem tetigeritis, quā propensionem in miseros, qui dum flagella, excoriatores, & lanistas suos devoventes exitium iis provocant, Vobis precibus & votis suis piis, & florem, & vitam, & pacem, & abundantiam, & gloriam, (en paupertatis opulentiam) conciliabunt, ac planè Beatos efficient. Superest, quòd in uno hoc fulcro feliciter præstitistis, succisivè in aliis equè enodandis facere, non gravemini, quod non alienum à vestris studiis, mihi sanè perhonorificum putabo. Suffecerit, si singulis liceris, pes unus concordis staturæ explicetur, ne oneri vobis esse, aut magis seriis studiis, impedimento velle, videar.

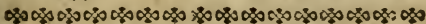
dear. *Valete Incluti Principes, & spem patriæ
superate faventes*

Ill. C. C. C. Vestrarum

Stutgard. 23. Octob.

1644.

humillimo Clienti.

EPIST. XXIX.

*Admodum R. verende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Primum Anatomiaë nostræ specimen gra-
tum adversum Te fuisse gaudemus. Eo e-
nim ad reliqua secanda incitatur. In Sini-
stro Gerionis Tui latere precibus pauperum
annexa est CONSERVATIO OPIFI-
CIORVM, quæ & fundamentum Rerump.
ponis. Hoc ita esse, *Gerion* docet. Nisi enim
Gerion idem statuisset, quomodo terrâ ma-
riq; potens esse potuisset? *Navem*, quam sæ-
vienti Pelago committimus, qui viderit, neq;
è terra procreatam, neque è cœlo delapsam si-
bi imaginabitur, sed humanum esse opus in-
telliget, & machinam, quæ multò minùs sine
artificibus erigi potest, quàm quis sine nave in
mari vagari. Ad tantam molem fabricandam
fabrorum tignariorum, ferrariorum, textorū,
restiariorum, & qui picem tractant, manus
necessariæ sunt: quæ opificia omnia *Gerion*
maximi fecit, auxit, iisque optimè usus est.
Quis verò in bello absq; *armorum* usu quid ef-
ficere potest? Vnde autem frameas, enses,
missilia, & hastas habeas, nisi ars effodiendi
ferri nota sit. Ideoq; *Gerion* ferri fossorum u-
sum haud sprexit in Rep. nec non fabros fer-
rarios aluit, qui militaria ipsius arma fabrica-
verunt. Pecoribus, armentisq;, equis & aliis

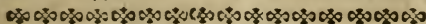
abundavit. Quare etiã nobis in mentem inducimus, coriarios, sutores, lanifices, & sartores secum habuisse, nisi verius videatur, ferarum eos pellibus (Germanorum more) usos: quod & admitti potest. Atque ita docet Gëtion, Remp. sine Opificiis esse non posse, idem quoque *ratio*, probant quoque *Exempla* multarum florentissimarum Rerump. quæ tantò feliciores sunt, quantò ingeniosiores opifices. Cùm enim homines primùm *Civitates* conderent, ea fuit eorum sententia, id votum, ut securi à tempestatibus, feris, & prædonibus essent. Deinde Industria exêrere se inter conjunctos cœpit, atque id alter, alter aliud excogitare, ut non *vi vere* tantùm, sed & *benè vi vere* possent. Veteres Germani, & inter eos præcipuè *Fenni* etiam vixerunt, sed miserè tamen, cùm gramine vescerentur, & ferarum pellibus pro vestibus, humoque pro lecto uterentur. Quis verò præsentem nitorem & commoditatem non longè præferat barbariei illi? nos autem cultiores iis esse, opificibus meritò acceptum ferimus. Ii itaque, qui opifices è Repub. tollere conantur, genus humanum ferox facillè reddere possent, & ad *bellum* proclive, ii verò, qui opifices in Rep. retinendos suadent, *pacem & concordiam* inter homines alere cupiunt. Multis ad id pertinentibus relictis *Clarissime Vir*, concludimus has literas ita, custodibus Rerump. cara esse debere opificia, quædam etiam ipsis *discere* licere, non ut pretium indè capiant, sed in voluptatem, interdum etiam & necessitatem. Legimus enim de *Demetrio Poliorcete*, præstantissimum eum Mechanicum fuisse, machinas extruxisse, ut urbes munitas occupare posset. CAROLVS V. Sphæras & Horologia componere scivit;

SOLIMANNVS acus fecit; ALFONSVS Dux Ferrariæ tormenta fundere didicit, & inter alia duo ipgentia admodum fudit, unum, quod appellatum fuit *Grandiabel*, alterum à ferræ motu appellavit; AVGVSTVS Saxoniæ Elector, ut & Poloniæ Rex SIGISMVNDVS III. torneatorium artem calluere: RVDOLPHVS Imperator aurifaber & pictor fuit. Nec domi caremus *illuftri exemplo*. At de his nunc fatis. Vale.

Officofam falutem Rever; Tue
remittunt Informatores noftri.

Guelferbyti 19. No-
vemb. 1644.

Observantiffimi!

EPIST. XXX.

Illuftriffimi & Celfiffimi Principes
Domini Clementiffimi,

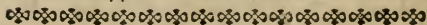
Ingeniofam & perelegantem anatomen veftram valdè probo, cujus etiam continuationis videntè defiderio totus teneor. Hoc enim testamini, quàm rectis principiis, regendæ aliquando Reipublicæ, & evitandæ, profligandæque barbariei imbuamini, quo mihi ad spem meam de vobis conceptam, explendam, nihil contingere poffet optatius. Quantum autem & commodi & ornamenti Opificiorum cultura Reipublicæ adferat, præter illas à vobis allatas rationes & exempla hoc nofiro feculo docuerunt, Magnus Dux Hetruriæ Cosmus in Italia, Francifcus I. Rex in fua Gallia, Fuggeri verò (cum Principum fortunâ certantes) Reipublicæ etiam liberæ, Noriberga & Augusta, quos opificii favor minimè omnium pœnituit. Ex illuftribus verò oblectationibus, Architectonicam & munitoriam omnibus prætulærim, cum Po-

liorcetica conjunctam, ad quæ totius Matheſeos medulla exigitur. Pictoriam, tormentoriam, ſculptoriam & hujusmodi, niſi quâ ingenium acuunt, oculos erudiunt, corpusque reficiunt, infra dignitatem veſtram, ſi operoſa nimis ſit, putarim. Sed ego temerarius, quaſi non rectius a veſtris Magiſtris & vivo Patris exemplo, ut omnia, ita hæc talia acciperetis, quos ego per vos audire, quàm vobis obſtrepere malo, hoc unum in votis habens, ut aptam hanc genio & fortuna veſtra materiam porro tractare & pertractare non dedignemini. Valete & florete.

V. V. V. C. C. C.

Stutgard. 4. Novemb. 1644.

humillimè addiſtiſſimus.

EPIST. XXXI.

Admodum Reverende & Clariffime Domine Doct̃or,

Necessitatem & utilitatem opificum in benè constituta Rep. literarum nuper transmissarum materiam fuisse, eosque Principibus æquè ac ceteros subditos curæ esse debere, memoriâ tenemus; Breviter quoq; annexū, quædam opificia Principes etiam haud dedecere, si modò non sint sordida, sed acumen ingenii requirant.

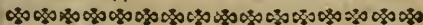
Nunc ad ARMA, (per saltum tamen) pergitur, quæ à dextro latere secundum locum in fulcro Gerionis Tui occupant. Præmiorum & pœnarum haud oblitī, suo tempore recordabimur. Invenimus autem hoc loco *peltam*, dein *atinacem*, post *malleum militare*, & denique *cestum aculeatum*, quibus id vis, quod in bello fieri solet, ubi aut nos & nostra tuemur,
(huc

(huc pertinet pelta) aut latrones & injustos in vafores punctim cæsimq; depellimus ; Si omnes *Iustitiam* colerent, seq; de labore manuū suarum alerent, fortitudo bellica frustranea esset; & (ut cū vulgo loquimur) ex gladiis & clypeis *rastra* & *aratra* conficienda essent. Iam, quia unum ex maximis humanæ Naturæ incommodis est, *aliis invidere, quod ipsi non possidemus*, alienaq; majora & meliora esse arbitrari, quàm nostra : indeq; mutationes & transmigrations populorū, ex eo arma, fundamenta Rerum publ. sunt. Hic multa adferri possent, si nobis consilium, non literas sed declamationem scribere. Quia autem multi de armis eorumque usu scripsere, maximi id facimus, quod Aristot. in Polit. libr. 7. c. 2. & Politicus Hetruscus in Principe suo cap. 14. (quo inter venena rosas spargit) scripserunt, hucq; trahimus, quod *Venetis* in foro S. Marci extare ajunt : Militem scil. dextra tenentem *clypeum*, sinistra verò *gladium*, quo *defensivè* potius, quàm *offensivè* pugnandum significat. At de his nunc satis. Vale, amareq; perge

Tue Rev. Dign.

Guelferbyti 9. Decemb. 1644.

Observantissimos.

EPIST. XXXII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini Clementissimi.

Hoc novi anni accessu gratulari Vobis, bonaq; verba dicere, officii mei putavi. Nam qui currentem annum, & staturæ progressu, & judicii profectu, & studiorum incrementis, salvis, sanisque Parentibus, Domoque felice, consecuti estis

estis parem, aut etiam meliorem succedaneum ut habeatis, non nisi à propitio numine expectare potestis, quod nostris precibus conciliandum exorandumque venit. Id ego quidem obnoxius vester cliens, calidis votis vobis assiduè præsto, certus non irrita fore, quòd ex sincero corde, & unius salutis vestræ, quæ cum publica conjuncta, intuitu profisciscantur. Cujus omnem summam Incluti Patris, Domini ac heri mei tongè clementissimi incolumitate, cui suavisissima mater vitis fructifera, ornamento, plantulæque oli varum deliciae adsint, comprehendo. Hoc enim sospite & florente de commodis vestris certi esse possumus, nec de Germaniæ restitutione desperabimus. Animi verò mei sensa tribus symbolis exprimenda duxi, ac tibi quidem Illustrissime Rudolphe Auguste, LEONEM discerpendum destinaui, non illum Gentis vestræ Guelphicæ hieroglyphicum, qui cicur aliquando tibi parebit, sed rugientem illum, & bonus omnibus insidiantem, quens diuino robore evertas.

Tibi verò Celsissime Anthoni Vlrice, cui Ecclesiæ curam ominor, ELIAM THESBITEM assigno, cujus Exemplo diuino umbraculo tectus, & Angelico ministerio enutritus, magno Zelo fervidisque precibus sacrum ignem cælo deducas, fanum Baalis destruas, fertilitatemque terris aridis reddas.

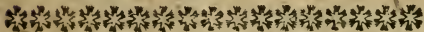
Sed tibi mellitissime Ferdinande Alberte, ipsum GOLIATHVM prosternendum committo, Heros aliquando, siue Hercules future, qui Bellonam tot annis Germaniæ obloquentem, & castris Domini insultantem, coherceas, non solitis ex seculi more armis, sed quæ diuina virtus tibi suppedita verit.

Hæc volunt Illustrissimi & Celsissimi Principes, tria mea emblemata sacra, quæ strenule loco, paulo ab exortu succedanei Anni (jam enim tabellioni Norico ferenda concredata sunt) si per infestas

festas vias liceat, se vobis sissent, utinam tam grata acceptaque futura, quam ab animo vestre felicitatis & augmentorum appetentissimo sunt collata. DEVS largiatur vobis, florentissimi Principes, ut non tam annos etate plurimos quam vos ipsos in omni pietatis, prudentiæ, doctrinæ, veræq; virtutis laude indies, magis magisque superetis. Dabam Stutgardiaë, XV. Kal. Ianuar. labentis Anni M. DC. XLIV.

Illust: Celsit. V. V. V.

*Additissimus humillimus
Cliens.*

II.

CUM PR. RVDOLPHO AVGVSTO.

EPIST. XXXIII.

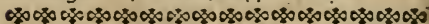
*Reverende & Clarissime Do-
mine Doñor,*

Doctrinæ Christianæ summa, quam in DEI honorem, & succrescentis Studiosæ Juventutis, adeoq; totius Orbis Christiani commodum edidisti, meoq; nomini inscribere non dubitasti, nihil tale cogitanti ab *Illustriß. Dn. Parente* tradita est. De labore, quem in eam impendisti, deque *Authore*, ex quo hæc præcepta contracta sunt, judicium ferre non sinit ætas mea, nec, cujus mihi probè sum conscius, in Theologicis tenuitas. Verùm enim verò quia consilium Tuum *Domino Parenti* valdè arrisisse, ex literis Ejus ad Te exaratis, liquet, limatissimum Clementiæ Ejus in hoc studiorum genere judicium meritò sequor, & adhor-

adhortationem, quâ munus tuum ornavit, amplector, *pietatem* alterum Rerumpub. fulcrum esse, illam autem ex hoc quoque libello, tanquã limpido & incontaminato fonte hauriendam Quod igitur in literis optat, ut hunc Tibi laborem DEVS ter Opt. Max. compenset, faxitque, ad succum & salivam etiam sit perpetuam Christianis, tam Sacri, quàm Civilis Ordinis, idem & ego ex animo facio, simulque polliceor, communibus vestris monitis obsequium quàm paratissimum. Spero enim, post Rev. *Calixti*, Iulix nostræ celeberrimi Professoris, Compendium Theologicum, quod aliquoties perlegi, nullam in Theologicis, *Hafenrefferianâ*, præmonstrante Discipulo non inferiori, certiolem Cynosuram sequi posse. Maximas itaque Tibi gratias pro isthoc amoris in me Tui monumento habeo, quod quoties in manus sumpsero, (fiet autem sæpissimè) toties gratissimæ donationis memoria in animo meo renovabitur. *Informatores* quoque mei haud parum Tibi se debere fatentur, quòd *nomina Eorum & curas* in Epistola dedicatoria laudare, & publicè notas esse volueris. Hic subsisterem, nisi non omittendum visum esset, quod me hætenus momordit, ne in novissimis meis, cum ut Ducem VLRICVM VVirtembergicum, Cognatum meum dilectissimum salutes, in tamq; à nobis *Brunsvigæ* fraternitatem Ipsî in memoriam revocares, à Te peterem, modestiæ ætatem meam decentis fines transgressus fuerim: silentium certè Tuum tam diuturnum, oblivioni haud absimile, id mihi penè persuadet, à quâ curâ liberabor, si, cum vacaverit, edocear, Cognato meo officiorum oblationem, quam cum amica salutatione, adhuc repeto, gratam fuisse, &

corruptelis, quæ hunc ordinem & ætatem infestare solent, propitio DEO tutus eris. Quidni verò etiam fidei & industriæ Conductorum tuorum plurimum debeamus Friderico à Kram, Equiti Lunenburgico (quod nomen ob sanctam VV. VVensii Jonathani quondam mei memoriam venerabile mihi est) & Marconetto, cujus operam Borkius & Laimingii nostri laudare nunquam desinunt, qui dum ad Patris regulam, ingenium, moresque componunt, de Republica Christiana Terris Vestris, & omni bonorum ordine optimè meriti, haud dubio gratum Te & memorem alumnum olim experientur. Mihi gloriæ sit, ex his locis disitis currenti Equo Guelphico calcar. addidisse, & laudatissimis tuis ad omne genus illustrium virtutum profectibus plausum contulisse. Sic Te CHRISTVS ad bonorum & honorum apicem extollat, majoribusque Tuis & equet & præferat, in quo vale.

Stutgard. 27. Martii, 1644.

EPIST. XXV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

TARDIUS quidem quàm debebam, amantissimis Tuis literis respondeo, sed non minori studio & affectu, quàm consuevi. *Sacris autem lectionibus & meditationibus ob sanctam CHRISTI memoriam, quam in Sacrosanctâ Cenâ nobis commendavit, intentius, ut par erat, superioribus diebus indulgens, duas tresve scribendi occasiones prætermitti passus sum. Iam verò ad alia studia animum remittens, nihil gratius primò mihi obvenit, quàm superiores tuas relegere, atque ad eas rescribere: tanta enim ibi est elegantia, tantaque gravi-*

gravitas, ut, an majorem voluptatem, an plus utilitatis indè percipiam, ferè dubitem. Equidem non eâ sum arrogantia, ut eam, quam si ve literarum mearum, si ve animi præstantiam in iis prædicas, mihi ausim persuadere; non possum tamen non mihi ipsi plaudere, simul ac considerem, quod & domi, & in remotissimis locis habeam, qui de meis moribus componendis solliciti sunt. Nihil sanè intermittis, Tu dum laudibus me ornas, dum inter alia *Paternam* vitæ optimæ optimum exemplum imitandum mihi proponis, dum virtutum præmia ostendis, magnos Virtutis stimulos addis: alii, dum vitia, quorum nemo expers, liberè detegunt, frena adhibent, & qui scopuli vitandi sunt, probè docent. Non facilè ille à rectâ viâ aberrare potest, qui & ejus præmonstratorem habet, cujus vestigiis semper insistat; & ab utroque latere, à fidelibus conductoribus comitatur, qui fallentem pedem reponunt, & in biviiis hærentem reducunt. Nullus horum cum mihi desit, de meâ felicitate tecum mihi facilè gratulor, non dubitans eam perpetuam futuram, si Tu pergas doctas eunti manus præbere, & tenera genua optimis regulis suffulcire. Nec deero spei, quam aut de promptissimâ obsequendi voluntate, aut de grato erga te animo habere debes; Tu modò fac omnia studia & obsequia de me Tibi promittas. Vale.

Tuæ Rev.

Guelpherbyti, 29.

April. Anno 1644.

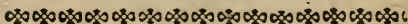
Observantis.

P. S.

Dominus Præfectus officiosissimè Te salutatur, nihil magis exoptans, quàm prudentissimis consiliis Tuis interdum instructior reddi.

Mar-

Marconettus noster satis prægnantibus causis impulsus, patriam ante aliquot septimanas visum abiit: indè rediturus, si DEVS adsit votis, intra tres menses: interim solus me exerceo, omnia ad præscriptum ejus agens. Vix hæc perscripseram, cùm altera Tua me oppressit, quæ cùm non minùs, quàm prior, incredibili amore plena est, dignam existimo, cui pluribus, quod jam per temporis angustiam vix licet, respondeam.

EPIST. XXXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

C*um ea sit Tua, florentissime Princeps, felicitas, ut Augustæ Domus Guelphicæ surculus, ab ipso AVGVSTO Domus vestræ Phœbo, nascerère, ad Augusti Exemplum formarère, Augustarumq; Virtutum & regni hæres aliquando succederes, & Germaniam omnem illustrares, æquum, Te cognoscere hæc cæli donaria, & ad cuncta excelsa animo excitari: nos verò ea venerari, & piis votis atque plausibus profèqui omninò par est. Cùm itaque Religionis (quæ nihil excellentius Orbis uni versus habet) cura, in Boni, atque ad Populi salutem nati Principis Idea familiam ducat, ejus summam, hoc minuto complexu, trigeminam, auspiciatissimo Nomini Tuo Trigæq; Fratrum dicendam, insinuandamque duxi, spei plenus, fore, ut hæc Patris perfectissimi in Te imago Saluti publicæ cedat, Tuq; alterum Exemplum sub Friderici à Cram, nobili efformatione, & Abrahami Marconetti erudita institutione, Pietatis, Iustitiæ & Scientiæ Augustif-*

gustissima Triga *Seculum Tuum cum publica Fa-*
ma ornes. Vale, flore & fave

C. T. incrementis

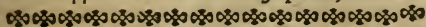
Die illustris Tui Nata-

lis 17. Kal. Junii

pio voto & humili ob-

1644.

sequio inservienti.

EPIST. XXXVII.

Admodum Reverende Domine

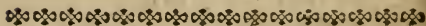
Doctor,

ET si quidem pudore afficior, cum Tua Hu-
 manitas meis literis tantum attribuat,
 suis plurimum detrahat, inexercitati ty-
 ronis manum, experti veterani callosæ dexte-
 ræ anteponat, attamen quoniam non tecum
 contendo, ut hoc tempore lauream Tibi eri-
 piam, sed ut Tuo auxilio illam aliquando ob-
 tineam, jucundius sanè nihil esse potest, quàm
 sæpius Tecum in arena hac literaria congre-
 di. Indè enim nunquam prodeò, quin eruditio
 Tua me doctiorem faciat, atque amor Tuus,
 quid sit mei officii, edoceat. Gaudeo autem,
 si quid facio, quod vobis expectationem ali-
 quam mei excitet, quam ut omnibus viribus
 sustineam, & tuear, inter alia me etiam impel-
 lit timor magni dedecoris, quod frustratio
 magnæ spei conduplicare solet; Placet illa
Lacedæmoniorum cantilena, quâ triplici choro
Senes suo exemplo *pueros & juvenes* ad virtu-
 tem invitare, hi partim præsentem, partim fu-
 turam præstantiam de se solebant. De priori
Clementissimus Parens, Tu, Tuiq; similes solli-
 citi estis; *meum* erit, ut posterius præstem.
 DEVS modò, quem *Tuæ* sæpius promissæ pre-
 ses magis magisque permovebunt, nostris ad-
 sit

fit conatibus, Teque in nostræ Ecclesiæ salutem incolumem diu multumque seruet, Vale.
Wolferbyri, 2. Iulii Anno 1644,

Tuæ Reuer.

Observantissimus.

EPIST. XXXVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine. clementissime,

V Tomnia Tuæ Celsit, maximi faciam, hoc tamen potissimum cum plausu æstimo, quòd Te in Virtutis itinere feliciter progredi, & ad incluti Patris palmam contendere, palam animadverto, quod etsi Tua in Patris senium pietas, & admonitorum studia obsequium, facile impetrat, tamen quin sponte Tuâ Ingenii generositate & docilitate eò ferarî, ut *P. R. ÆSTANTIOR* aliquando *SENIBVS* (ad Spartanam cantilenam & chorum) evadas, scilicet Avos, Proavosque Tuos superes, minimè dubita vero, cum per Te ipse intelligas, quàm *EXIMIVM* quid expectationi non terrarum populorumque Tuorum, sed toti Germaniæ, & Ecclesiæ Christi, ob excellentem Tuam culturam, & domesticum exactum exemplum debeas. Enitere ergò, florentissime Princeps, quo Te felicitia astra provehunt, non tam ea, quæ supra, quàm circum Te sunt, tantumque spes nostras excede, quantum diuinus favor supra mortalium sortem ex voto nostro indulserit. Ego ex Clientibus Tuis minimus, non dubito illud Ioh. Baptistæ accinere: Te crescere oportet, me verò minui. Tuis itaque annis, incrementisq;, meos si qui supersunt semles addat *DEVS*, reddatque *TE SALVTIS PVBLICÆ ORGANVM* uti maximè conspicu-

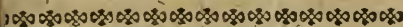
*icum, ita proficuum plurimum. Vale inclute
inceps, Augusti incrementum, & fave*

Illust. Celsitud. Tuæ

Kal. Aug.

1644.

Clienti humillimo.

EPIST. XXXIX.

*Admodum Reverende Domi-
ne Doctor,*

Obtundo Te meis literis, dum Tu me ob-
ruis donis Tuis. Vix superiores literas ad
Te perscripseram, cum Tuo munere à
omino Parente mihi mitterentur, Tabula
quædam eleganti manu picta, & liber, in quo
festivitates & equestres Ludi in natalibus o-
timi, mihi charissimi Principis vestri HVL-
ARICI celebrati, egregiè exhibentur. Est
magni, & nunquam non remittentis amo-
s magnum signum; atque ut illud valdè me
ficit, ita hoc, quod desit, quo gratum animū
ibi testatum dem, maximè dolet; Vt omnia
item hoc tempore ad Domini Patris curam
sollicitudinem remitto, ita faciliè mihi pol-
teor, Eam hac in parte minimè jam mihi de-
turam. Te interim certò persuadeas velim,
e tum demum gratum re ipsâ futurum, cum
s & ætas, viresque sinent. Vale, & favere
erge

Guelferbyti,

Julii Anno

1644.

Tuo

RVD. AVGVST.

EPIST.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

Varia Historiarum genera, eorumque varios esse usus, omnes probè norunt. Es illis nullam, si *sacram* excipias, majorem voluptatem, plusque utilitatis nobis conferre quàm *patriam ac domesticam*, pro eo, quo jam sum, iudicio, mihi planè persuasum habeo. Te eadem esse sententia, ex eâ, quam mihi fratribusque non Patriæ, sed *Magni Parentis* eleganti Tuâ manu descriptam, *Vitam* exhibes, facilè perspicio. Multis dotis flagrantem semper Tuus in nos amor me cumulavit, nullum autem ex his magis suspicio, quàm illustre hoc Speculum, in quo lucidissimos radios *Nutrientis mei Solis* nunquam non conspicio. Fateor, & quidem (nisi velis, quòd indocile anni adhuc veniam mereantur) non absque rubore, me *Vitam hanc*, quamvis semper præsentem, hæctenus non ea, qua oportebat, admiratione, & oculis observantibus introspexisse: Iam verò cum Tu eam docto atque felici calamo depictam mihi exponas, semper erit

*Quæ mihi virtutum stimulos, quæ semina laudum
Quæque exempla dabit: (dum*

Ex his facilè constat, quantum Tibi, Tuoque amori debeo; quem etiam benevolentissimo me animo agnoscere persuadebit aras simulationis nescia, neque in posterum me ipse defuturum, non difficile credes, si unum hoc promittam. *Me patriis semper institurum vestigiis.*
Vale *Tuæ Rever.*

Guelferbyti 15. Julii 1644.

Observantis
EPIST

EPIST. XLI,

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Um crebris literis Tuis diligenter & seridè respondeo, videor fortè non nemini ambire laudes, quibus Tua me benevolentia tenus cumulavit, meq; iis dignum existere. Quànquam hoc de Te suspicari haud oporteat; Scis enim, quantum *adulatio* à Te, tantum *ambitionem* à me abesse. Id vis in irum, *laudas, ut doceas, &* dum magna de re prædicas, apertè mones, quid mihi nunc, & magis in posterum agendum sit. Hâc modestiæ meæ professione, literarum Tuarum effectum tempero, non amoris, sed honoris. Nec posthac tempore opus erit, vel in me ex-citando, vel par pari referendo. Quod autem Evangelio hîc apponis, *Me crescere, Te mi-oportere*, replicare aliunde teneor, Te in mulierum filios magnum, imò nostri secu-iteratorum *Maximum* esse, plurimiq; Ec-clesiæ & Reipubl. literariæ interesse, aliquam dem *corporis*, nullam *animi* senectutem ut-tias. Tua enim merita certa sunt, & præ-tia, quæ autem de me prædicas, incerta, li-precas tuas id à DEO impetraturas esse fidam, ut Domini Parentis, Tuæ, ac publi-deniq; expectationi aliquatenus satisfac-queam. Benè cum Tuis vive, & exercere

Wielpherbyti,
Augusti, An-
no 1644.

Tuum

RVD. AVGVST.

EPIST. XLII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

Purimum Celsitudini Tuæ debeo, quod affectum in Te meum benignissimè interpreteris. Quam enim ab adulatione absim, facile ex Dn Patris elogio intelligis, quem longè infra meritum laudavi, ne quid in os dixisse videar, & Historici potius, quam Oratoris partes, nuda Virtutis imagine exposita, egi. Idem de meis in Te officiis sentias velim, scilicet non tam gratulari Tibi dignenti rectæ educationis & institutionis tuæ beneficio (quo majus ætati huic Tuæ contingere non posset) quam probare tuum obsequium & docilitatem quâ Patri (utinam quàm diutissimè) delicias facis & tuos omnes in spem laudatissimorum profectum & incrementorum Domus tuæ erigis. Nempe hanc ductilem ceram, cui Paternus character felicitate imprimatur, in te laudo, & piis meis votis prosequor, quorum summum est, pro **LONGÆ VITATE PATRIS**, quæ nobis omnem de Te nostram expectationem perficiat, solidet & firmet quâ unâ re salus tua & publica constat. Non enim nescis, Sapientis cujusdam dictum, Felices esse qui malè non agant, feliciores qui benè, sed eo quibus malè agere non posse sit necessum, felicissimos, quasi inventutis in magna fortuna conditi vix ferat, citra frænum & calcaria rectum teneretursum, ipsaque benè agendi necessitas, pro omni regula esse queat, quæ ut duriuscula alijs videatur, tibi facillimam esse intelligo, scilicet ut ad incluti Patris conspectum & nutum, atque Magistrorum monita Te totum componas, quo nomine Tibi ex animo gratulor & optima quæq; auguro

Te CHRISTVS florentem servet donisq; ad-
augeat Vale.

turgard. Ill, Cels. Tuæ

Kal. Septemb.

1644.

Cliens humillimus.

III.

Pr. ANTHONIO ULRICO.

EPIST. XLIII.

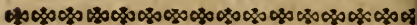
Vir Reverende, Clarissime,

Ireris Tuis ut gratissimis, ita omnis ele-
gantia amoenitate repletis, ante unum,
atque alterum Mensem acceptis, statim
cupido respondendi subibat animum; Recens
adhuc erat ea memoria, cum iterum & artifi-
cioso, & mihi suavissimo munusculo, respon-
surum me antevertis. Id ipsum est DANIEL
ille, in horrido suo specu pulcerrimus, inter
rudeles feras tutissimus, in solitario carcere
celesti societate circumdatus, atque horrendo
icet genere servitutis detentus, tamen ille li-
berissimus, & in tenebricoso terra hiatus, DEO
amen proximus, sancta que fiducia splendo-
re coruscans. Non semel id meditans, affixa
ogitatione picturam illam perlustravi, & jam
ina cum responsione gratias agendas consti-
ueram; cum tertia iterum vice bene meren-
em Te, & publica tuæ vocis testimonium,
& rarum amorem tam in me, quam in Dnn.
neos Fratres exhiberem, una cum pulcro li-
bello acciperem. Qui quidem Libellus, sicuti
nocturna & diurna manu nobis terendus, &
Tui in nos affectus non intermoriturum indi-

cium relicturus est; ita monitio nobis, Tibi referendæ gratiæ usq; extabit. Breves autem hæcæ Literas, ut loco responsionis, gratiarum actionis, & reciproci affectus testes, *Tua Reverentia* accipiat, obnixè peto. Valeat eadem diu & feliciter. Dabam 14. Martii Anno 1644
ex arce V Volferbytana.

Rev. Tue

affectu sincero addictus

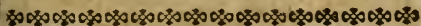

EPIST. XLIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps
 Domine clementissime,

C*um mea qualiacunque officia ita æstimes, ut ea etiam numeres, crescit meus in Te affectus, jam ante tacito quodam motu & affectu intensissimus, ut & stilum Tuum & penicillum prorsus in deliciis habeam, quibus etiam aliud atq; aliud fomentum ex me deberi libens profiteor. A Daniele quidem inter Leones, mei quasi imaginem tibi referre, vehementer gaudeo. Ita enim profectò est, nam in horrido specu squalescentis seculi, nisi Deus cruentos dentes cohiberet, nunquam vita salva foret. Ser. Patri Tuo ingentes gratias debeo, & in partem solvam Principis Exemplo, quod paulò post, si concedat Pater, vobis fratribus sistam, speculum scilicet, in quod intuiti quales vos Salus Publica poscat, & expectet, conspiciat, feliciq; refractione exprimatis. In hoc enim & religionis Christianæ summam, & Corpus ipsum Iuris, ac Encyclopædiam omnem vivamq; Bibliothecam, atque Virtutum illustrium compendium possidetis, quem inestimabilem thesaurum, ut quam diutissimè vividum & tranquillum servet, Deum simplex adoro. Bi-*
 bli

alia Vatabli, gemine latine Versionis in vltima sunt,
 me te adeant, & mei amorem magis insinuent,
 quod si quid elegantioris picturae ad manus vene-
 rit, faxo nihil esse, quod Iuri in me Tuo & animo-
 rum consensu non cedere non debeat intelligas.
 Dn. Schottelio Viro, de cuius fide & solertia val-
 le Tibi gratulor, pro amico affectu gratias perma-
 nas ago, omneque vicissim studium & officium
 polliceor. CHRISTVS omnes gressus Tuos di-
 rigat, ut ad Religiosi, Iusti, & Eruditi Princi-
 pis famam bono publico ascendas. Vale.
 Stutgard. 27. Martii, 1644.

EPIST. XLV.

*Vir admodum Reverende, Cla-
 rissime,*

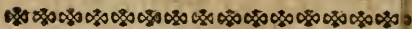
AD proximas tuas 27. Martii ad me exara-
 tas literas, non modò, multò prædulcis in
 me favoris affectu plenas, varioque pro-
 fluentis eloquentiæ flore nitentes, sed & de-
 nuò prænuncias secuturi gratissimi alicujus
 muneris, equidẽ responsum meditabar: cùm
 & secundæ tuæ itidem nobis omnibus gratif-
 simæ literæ, in ipso Clementissimi nostri Dn.
 Parentis die Natali, datæ, mihi, meisq; Domi-
 nis Fratibus traderentur. Conjungenda igitur
 ad utraq; brevis responsio, licet virium
 mearum nondum sit, elegantissimo sermoni
 tuo, & prædiviti facundiæ, vel minimâ in par-
 te respondere, aut æquè grata gratissimi ani-
 mi mei testimonia apud te deponere. *Exem-
 plum Principis*, quod nobis promittis, cupidâ
 itidem manu, ut omnia Tua, expecto; nec
 sanè equidem novi, unde stimulus magis a-
 mabilis mihi accedere possit, quàm ex allo-

quibus tuis variâ, jucundaque incitandi arte fertis: intersparsâ multâ laude, quam licet ætas mea nondum agnoscit, manet tamen concordatio, & increfcit usq; cupido, vel parculam, si quam possum, assequendi. Preanimitus *Reverentie Tue* longum adhuc & offensum prosperitatis optatæ cursum. Notissimum enim est, & Ecclesiam & rem literariam, miserè proh dolor! per bellicum ne affictam, columnen & firmum robur in maiore, precibusque tuis possidere. Dabam.

April, ex arce *V Volferbyтана*, Anno 1644.

Rever. Tue

syncero studio & amore
addictissimè

EPIST. XLVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine Clementissime,

Maximas ago gratias, pro elegantissimis literis C. T. quibus dum Cl. Patris voluntatem non invitum satisfacis, me singularis Tui me affectus & gratiæ radiis perfundis, quod quanti faciam, citra assentationis suspicionem neutquam explicavero. Hoc unum sanctè testor, mihi nihil prius aut posterius esse, quàm hunc florentis virtutis & adolescentiæ (cui nuper applausi) Tui indefinentibus precibus DEO commendare, ut tanto felicius in Germaniæ decus reiq; publicæ salutem excrescant, quanto facilius à Patre in Filium, ab arbore in traducem, ab exactis formatribus in Discipulum docilem, optima quæque & rectissima transferri possunt. Cujus cum nondum ephebus, ea Ingenii elegantis, & industriæ rarissimè

ne specimen nobis dederis, quæ vix alius adultus præstare queat, DEVM precemur, ut perpeuis progressibus annos Tuos Republicæ Christianæ apprehes, quos multos Tibi, felicesque Publico bono, & Domus illustr. ornamento, Patrisque Clementis gaudio faciat. Interea ut incrementorum tuorum & literariis & artificiosis testimoniis, si non molestum est, me subinde reficias, quâ possum animi observantiâ obtestor, atque monitores, egregii Magistrî Tui ne deesse mihi vellent, studii & officii mei reciproca sponcione hortor: Vale & salve

à C. T.

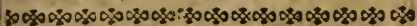
apud DEVM deprecato-
re assiduo.

EPIST. XLVII.

Vir admodum Reverende, Cla-
rissime,

Cum tenuia mea aliquem delectaminis locum apud Te inveniunt, non desino respondere literis Tuis, & omnigenâ elegantia expolitis, & affectu amantissimo erga me refertis. Respondeo autem, & subinde quædam frustula puerilis manûs remitto, non ut huic Tuæ expectationi equidem satisfaciam, sed potius, ut aliquid testimonioli seu cupidæ voluntatis, seu conatus in manus Tuas deponam. Qualiacunque etiam ea volendi rudimenta sunt, nisi tamen, & mitto, quod propensi amoris Tui facilitatem magis ea invenire posse, quàm æstimandi rigorem, libenter confido. Cæterum me in ære tuo esse, cur diffitear? facio, quod boni animi debitor, qui non exactam solutionem, sed confessionem

egantis, capacis & studiosissimi Ingenii, morūq;
 mabilium Exemplum, Studiosæq; Inventuti ra-
 rioris in hac ætate sacri profectus Specimine præi-
 es. Scilicet genuina Brunoniæ & Ascaniæ Do-
 us, quæ utraq; rei literariæ & mechanicæ in-
 ustriæ Principatum in Germania jam diu tenuit,
 ropago, quæ ad exactam Patris incomparabilis
 armam suâ se sponte, componit, adminiculisque
 onitoris Iusti Georgii Schottelii, cordatis & eru-
 itis, amplius provehitur. Quæ Tua felicitas,
 t Ecclesiæ Christi, Reiq; publicæ augmento,
 atris incluti gaudio, Domus ornamento, omniū
 omodo cedat, DEVM OPT. MAX. toto pe-
 tore veneror. &c.

EPIST. XLIX.

*Vir admodum Revere[n]de, Cla-
 rissime,*

Proximum Tuum per literas mecum collo-
 quium, (cui breviter & pro modulo nuper
 respondi) subsequuta sunt duo à Te dona,
 iterum *artificio pictoris*, alterum *sanctissimâ pu-
 itate suavisimum*. Delectas meos oculos, &
 mbuis gratâ pietate pectus. Ex debito igitur
 gratias, si quas possum, & ipso animo, & sen-
 us cujusvis exteriori indicio equidem remit-
 o, atque si quid erit vel in me toto, quod to-
 um aut in parte usibus Tuis inservire iterum
 possit, promptum me & volentem habebis.
 Amorem & munera apud me deponis, conce-
 de porrò, & apud Te rursus, crescente us-
 que usurâ, deponi semper duraturam memo-
 riam, studiū & amandi desiderium ab eo, Qui

8. Julii ex

Tuae Reverentiae

erte VVelferbyta-

adhæret addictissimus.

nâ An. 1644.

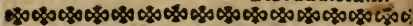
C 5

EPIST.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

Libellum pulchrum, quem dono mihi misisti donū pretiosum appellas, atq; eum ipsius ita meritò appellari, tum animus in e Tuus, stylique eminentia; tum Filialis mei affectus, lubenter concedit. Nullā in re sanctius, nulla in re durabilius *Parentis, Domini sui memoriam* quis venerari potest, quàm ut omnia facta, dictaque ejus secum revolvat, firmamque, ac figuram *animi* magis quàm *corpis* complectatur. Verissimum id est, ut vultus hominum, ita simulachra vultus *imbecillae* ac mortalia sunt, forma autem mentis æterna est, quam non tam feliciter per alienam artem & materiam, quàm suis ipse moribus quis poterit tenere & exprimere, uti excelsus Scriptor Romanus de *Socero suo Agricola* loquitur: Quis quidem per illum *Generum* stirpem posterita narratus & traditus mansit, manet, mansurusque est in animis hominum, in æternitate temporum, famā rerum. Reddo Tibi, *Vir Reverende*, affectus intimioris vices, pro modul meo, Tuamque elegantiam manu ductricem exosculor. Salve & vale *splendescens Resp. Literarie decus*, atque perge porro amare, meminere, docere

Tibi addictum.

EPIST. LI.

Illustrissime Princeps, Domine Clementissime,

ET literæ *Celsitud. Tue*, & picturæ, ab excellenti ingenio, & artifice manu profectæ, mihi quàm

nam jucundæ sint, incredibile dictu est, magis
 etiam, si erroris fortassis dulcedine singularem in-
 solis Tuæ necum conspitationem, adeoque in me
 ropensionem ab incluto Patre hereditariam,
 nimo meo fingam, quod ut porrò mihi indulgeas,
 uâ possum humili obseruantia obtestor; beatus fu-
 eris, si cum annis, profectibusque Tuis crescere in
 te fauorem Tuum intelligam. Id verò rectè fate-
 ris, Te in ære, non meo tantum, sed omnium
 honorum esse, scilicet ut exempli perfectissimi in
 Patre, rectissimæ informationis à Tuis manu-
 toribus, sed vel imprimis nobilissimi à DEO in-
 enii **MAGNVS DEBITOR** Creditoribus
 Tuis ita propitio numine satisfacias, ut nos cæteri
 te liberatâ fide Tuâ gratulari Ecclesie & Reipubl.
 tibi verò applaudere ex animo queamus. Cujus
 ne securiorem ingenua Confessio Tua, (que so-
 lutionis dimidium est) facit, que cum felicibus
 iam ausis conjuncta, nihil vulgare, omnia ium-
 na & eximia nobis pollicetur. Quod si amor
 Tuus insuper mihi perennaverit, non in ære
 Tuo me tantum esse, sed insolubilibus vinculis,
 totumque mancipatum, libenter, & cum glo-
 ria mea profitebor. Perge ingeniosissime Prin-
 cept, & imitari magnum Patrem; & sequi fi-
 dissimum conductorem Schottelium; & Te ipsum
 quotidie superare, quod Saluti publicæ benè ver-
 tat. Vale Cellissime Princeps, & faue

● Illust. Cellitud. Tuæ

Stutgard.

17. Julii An-
 no 1644.

Clienti humill.

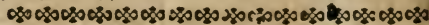
*Vir admodum Reverende, Cla-
rissime,*

INter præcipua mea vota esse, non nego, a
mori & expectationi Tuæ à me aliqua i
parte satisfieri posse: Vtut & jucundâ & fa
cundâ applicatione æris alieni obligationes
retorques, nihilominus eò obstrictior Tuus
Debitor existo. Afflatu literario gratias debi
tas, amoremque reciprocum remitto, nec du
bita, si unquam per temporum turbas conce
deretur, equidem ostenderem Tibi domici
lium, cui includitur animus, Virtutibus *Tu.*
Reverentiæ seridè devotus. Interim majus be
neficium indies *Fortunæ* debebo, quod Tui a
moris magis obæratu Debitor fieri, mihi li
ceat: ad exolvenda autem parendi debita li
bero monitionum interdicto me compellabis
nec occasio mihi inde deerit, jucundiori gressu
pergere, & ad metam pro viribus contende
re, quam candidus Genius præfigere forsar
potuerit. Longam adhuc vitam, & inoffen
sos prosperitatis annos Tibi merenti à *Numine*
Cælesti ardentèr poscit, qui

Tuæ Reverent.

12. Augusti *V Vol-*
ferbyti 1644.

fideli amoris nexu vivit.

EPIST. LIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

ET picturis tuis & literis semper aliquid ama
bilitatis inest, humanissime Princeps, ab egre
giâ indole profectum, quod Tibi me peculiari
nexu

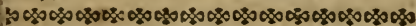
xu de vincit. Cum enim elegantiss ab operariâ
 annu profectis, plurimum teneat, quid ni me ob-
 tet illustris manus, que cum sceptrum alz-
 ando tenebit, penicillo favebit, id est, artibus
 in liberalibus tum mechanicis, subsidio, quo re-
 ulescente Barbarie quam maximè opus habent,
 erit. Utinam verò iuvare industriam tuam sub-
 isis varioribus formis in parte queam, officio meo
 nè nunquam defuerim. At is est post publicam
 astationem & direptionem artium & artificum
 neglectus, ut ni perire fame velint, cum omni su-
 lectile tam in visas terras procul fugiant. Si
 uid tamen exuditis tuis oculis dignum in manus
 eas inciderit, faxo me tibi obnoxium & profe-
 sum tuorum studiosissimum intelligas. Hoc au-
 um vel maximè tibi (in hoc quidem artis gene-
) curæ esse velim, ut Optices five Perspectivæ
 indamenta & regulas capias, sine quibus omnis
 ctura elumbis & mortua est. Sed ego noctuas
 thenas: quo me produxit incredibilis in te amor
 eius cum humili observantiâ conjunctus, semper
 bi præclara quedam & supra mortalium sortem
 riora abs te despondens, sed & gratiam haud
 ubio hæreditariam. Enitere, & flore, vale atque
 rve

Illust. Cels. Tuæ

tutgård. 28. Augusti

1644.

Clienti humillimo.

EPIST. LIV.

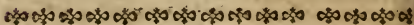
Vir admodum Reverende, Cla-
 rissime,

DUm tenui scriptioni meæ, & pingendi ru-
 dimento aliquid amabilitatis inesse affe-
 ris, animum mihi induis, non quidem

credendi id, quod fide meâ majus puto, se
 consequendi, quo fidem meâ fidei aliquand
 facerem. Audivi apud *Jurisconsultos*, recepto
 esse nonnullos casus, in quibus affectus pr
 effectu haberi soleat, nimirum in pœnis: *Pœ
 nam* declino: *Laudem*, utpote *Virtutis* calci
 non sperno, in quâ, licet nondum habeam ef
 fectum, habeo tamen ad eam affectum. Se
 quid? non modò honore verborum me ad
 mones, sed & dona egregia, dona mihi perju
 cunda subindè addis, & animi impetus in T
 dulcissimos alis. Quid autem grati animi lo
 co reponam? Cupis Tibi gratiam hæredita
 riam? En Tibi affectum in Te hæreditarium
 mecum usque perennatum. Te feliciter vale
 re, est mei voti. Dabam Cal. Novemb. 1644

Rever. Tue

arcto amore addictus

EPIST. LV.

Illustrissime & Celsissime Princeps
 Domine Clementissime,

SI quid solidi Platonici numeris inest, credi
 derim aliquid harmonici, inter nos intercedere
 adeò omnia (salvâ quidem tuâ Dignitate gene
 ris, & fortunæ) mecum conspirant, ut animus
 meus gestiat, magis magisque tibi conciliari. Quo
 cum per te, & benevolentissimis literis, & ele
 gantissimis picturis abundè mihi præstes, meum e
 rit, ut vicem tibi referam, quantum fortuna &
 pretio inferiorem, tanto affectu officioso, & animo
 mecum consensu parem. Alexandrum M. duos a
 micos habuisse ajunt, unum Regis, alterum Ale
 xandri, Sint tibi Principi, per me licet, amici, eg
 Antho

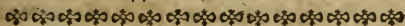
ntonii Vlrici, lepidissimi capitis, admirator, & ultor audiam, & hoc meo interiore affectu tibi rober. Patere me speciali aliquo nexu, tibi esse didictum, Elegantiarum scilicet studio, ad quæ te ferri felici instinctu & contentione palam deprendo. Qui si in egregios profectus, quos planè mihi polliceor, excreverint, novus artificum Mœenas, haud dubio publico plausu vocaberis. Cæterùm cum gratiæ, quas tibi merito tuo referrem, sint penitus nullæ, & quas tibi jam habeo maximas, sint illæ etiam meo iudicio, non satis dignæ, ego tamen superatus re, & derelictus, destitutusq; ratione, subsequar te certè, vicissim voluntate, parato officio, & perpetuâ observantiâ, & sic coneram me ad eam, quæ sola mihi reliqua est, comensandi rationem. Vale Illustrissime Princeps, & cresce publico bono, privatoque commodo,

Illustris. Celsitud. Tuæ

Stutgard. 6. No-

vemb. Anno 1644.

humilimo Clienti.

EPIST. LVI.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

Multum insit, ob rationes à Te indicatas, numeris illis Platonis, ut confocientur, sensus, vota & animi nostri, ad spectu & affectu licet dispari. Te etenim annis & canitie venerandū, & gloriâ laudati nominis pulcherrimum; me autem teneros habentem annos, & vix primæ adolescentiæ limina ingressum, quis non miretur, sacra arctæ amicitia colere velle? Verum, si quæ iis exterioribus defunt, annitar ego per obsequiam & venerationis debita, hunc animorum nexum non relinque-

linquere, sed cupidâ potius manu arctius costringere. Persentio enim & à *Sereniss. Amatissimoq; Dno. meo Parente* mihi infusos quodam amoris radios, sese ad *Tuam Reverentiam* non interiturâ luce reflectentes. Non derelinquar ab hac mente, (si *Numen cæleste* voluerit) quâ *Tuam Reverentiam* colo & veneror, clamque & venerabor, Eamq; feliciter diutissimeq; valere jubeo.

Reverendæ Pietati Tuae

VI. Cal. Decemb.

Wolferbyti Anno
1644.

addictus.

IV.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO

EPIST. LVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine Clementissime,

Johannis Arndii, *Ecclesie quondam vestre Luminis* conspicui, qui sanctior, quàm doctior devotior, quàm scrupulosior; & in domo *DE* fidelior, quàm clarior, dum viveret, esse maluit *Genuini Christianismi, justificatorum & reformatorum* exercitio, non convertendorum & regenerandorum instructioni, bono rei *Christiane, præscripti*, medullam sive pietatis praxin, Tibi mellitissime Princeps, jam à teneris annis propinare, *Patris Tui* incluti concessione visum est, ut cum dogmatum *Christianorum* lac jam avidè imbibere, pragmatico etiam *Vitæ Christianæ* solidiori cibo, paulatim assuescias, & in recto *Virtutis itinere*, hoc etiam brevuario adjuveris. Quid veri

an abs te expectemus, cui Pater AVGVSTVS, Mater SOPHIA est, nomina in Pietatis & virtutis atrio ad miraculum conspicua; maxime in Tute præclaris eximij ingenij igniculis, jam in miniteris in magna civitate Christi, non Augusta Sapientiæ Candidatum tantum, sed Principem etiam aliquando Reipublicæ bono, futurum. Quo Te cum Parentum Exemplum, desideriumq; deducet; tum Conductoris Iohannis Kiebnl emuli promovebunt, vota que publica bonorum unum prosequuntur, quibus undique & undique HRISTVS benedicat, qui Te amplexibus suis creat, & Angelicis excubiis cingat; sic perge, & que flore, humani generis delicia, & salve

à T. C.

Cliente humilimo.

EPIST. LVIII.

Vir Reverende & Clarissime,

DBlatus mihi nuperis dieb⁹ est libellus pulcerrimus, in cujus limite etiam inter alia Nomen meum, & Tuam publicam mei allocutionem ipse adspexi, & Præceptore meo interprete intellexi. Fruor suavi delectamine, tum indicij tanti Tui affectus incitor. Faxit DEVS conatus meos Tuæ spei re ipsâ vel in arte probari. Gratias tamen quàm maximas Tuæ Reverentiæ pro capacitate meæ ætatis breviter agere volui, eandem ut diutissimè valeat, DEO commendans. Dabam ex arce VVol-
erbytanâ, 14. Martii, Anno 1644.

Tuam Reverendam Canitiem

addictâ mente venerans

EPIST.

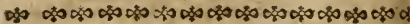
EPIST. LIX.

*Vir admodum Reverende atq;
Clarissime,*

CAlidissimi Tui in me amoris testis iterum est pictura egregia, quam *Clementissimè Dn. meus Parens* ante biduum, tuo nomine, mihi offerri curavit. Accepi eam lætâ nunc, & animo, quo par est, gratissimo, jugiter in illa oculos pascens, felicissimum autho penicillum miror, mihiq; de tanto tuæ benevolentia in me monumento gratulor. Quod verò aliud *Reverende Pietati Tuæ* remittas: quàm gratias, quas animo possum concipere maximas, & perpetuam, grâtamq; hujus, & reliquorum omnium in me beneficiorum memoriam. Faveat porro DEVS, ac propitius suis muneribus, faciatque, ut aliquando *Meis, Patriæ, & Fautoribus* omnibus usui atq; ornamento esse possim. Hisce vale *Vir demerendis hominibus* nate, meque Tui amantissimum amare perge, plurimumq; salve

Dabam *V Volferbyti,*
ex nostro Musæo,
7. Cal. April. Anno
à nato Christo 1644.

à
Rev. Pietati Tuæ
addicto.

EPIST. LX.

Vir Reverende, Clarissime,

Literas Tuas gratissimo Munusculo committatas, nimirum *Dn. Parentis mei Clementissimi* imagine, non infeliciter expressâ, accepi: Gratias cum brevi responso hac vice remitto. Faxit DEVS benignus, prosperitate: quas piis votis in nos omnes cumulas, usq; & usqu

que continuari & adimpleri; inprimis circumstrepente undique bellico furore. Divine protectioni *Reverentiam Tuam* fideli prece commendat, Favoremq; & propensionem si porrò exoptat, qui

Tue Reverentiæ

. Aprilis Anno amore & affectu est
no 1644. addictissimus,

EPIST. LXI.

Vir admodum Reverende, Clarissime,

Non est, quod verearis, ne *Tuarum amaritudo mihi tedium*, ut scribis, pariat; tenera enim quamvis sit manus mea, promptamen, parataq; semper ad Tuas invenietur; tam in hac literarum *Tuarum* suavissimâ consuetudine magnum vite meæ fructum potest, quò crebriores itaque miseris, eò gratiores tibi accident. Amphissimam, quam sustineo, spem, cœlo propitio, etiam atque etiam prebebo, nec unquam ex animo ac cogitatione teâ effluere patiar fidelissimum, ac ferè quodidianum Præceptoris mei monitum, scilicet: *etera omnia mortis esse, at gloriam illam, que virtute ac Ingenii nobilitate acquiratur, eternam pre, que annis adeò non consumatur, ut vires ab illis capiat, & tempore ipso major, meliorque fiat;* hanc igitur sectabor, ac ingenium, dum vires, nunique sinunt, excolere meminero; reliqua vero, Summo Nûmine aspirante, etiam votis respondebunt. Servet tantùm nobis DEVS cara ac pretiosa cœlestis sui favoris pignora, quibus hætenus nos beavit, ut sub alis eorum securi requiescere, ac adolescere possimus, nec
antè

antè nobis eripiantur, quàm *Portum & Col-
mnas Herculis* cernere possimus. Summa h.
est votorum meorum, quam mecum à Suo
mo Numine impetrare, meq; porrò benevo
affectu prosequi non dedignaberis. Vale *am-
meus*, & plurimum salve, ac boni seminis me
sem suo tempore expecta

Guelpherbyti,

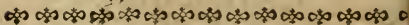
à

ip[s]is Cal. Julii

Rever. Tuæ Dign.

Anno 1644.

observantil

EPIST. LXII.

Vir admodum Reverende atq;

Clarissime,

EN adhuc ex nuperâ scriptione calente
calamum resumò, provocatus à Rev. Tu
Dignitate, novo beneficii genere. Curâs
enim per Serenissimum Parentem meum mi
hi tradi *Novum Testamentum Gallico-Aleman-
cum*, quod munus eò gratius mihi accidit, qu
sanctius Gallica lingua ex Sacro quàm profa
no authore addiscitur. Ego verò officii m
memor, gratias quas possum maximas Reve
rendæ Tuæ Dignitati remitto. Ecquid eni
aliud à me hæc tenerâ meâ ætate expectari po
test? Magna sunt, fateor, Tua in me merita
spero tamen, DEO propitio, futurum ali
quando, ut grati animi indicium dare, si no
ex voto respondere potero. Interim acque
scas peto, in meâ erga Te voluntate, quàm u
obsequentissimam debeo, sic nunquam no
me debere fatebor. Vale, *Vir demerendis boni-
nibus nate*, Tuiq; amantissimum ama.

Dabam *VVolfer-
byti*, 8. Jul. 1644.

Rev. Tuæ Dign.

Observantissim^s

EPIST

EPIST. LXIII.

*Vir admodum Reverende atq;
Clarissime,*

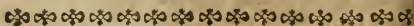
Quoties animo & cogitatione percurro,
 quot, quantaque sint Tua in me merita,
 non abs re pronuncio: *Me quantum quantū
 esse Tuo esse, ingratumq; fore, si hoc ingenuè non
 profiterer.* Nolo equidem jam enarrare præte-
 ita, [in hæc enim jam egressus non sum] mo-
 d, quæ præ manibus sunt, plenis buccis præ-
 icabo. Ante triduum *Rev. Tua Dignitas* mihi
 transmisit elegantem Libellum, in quo *Illu-
 rissimi, Suavissimiq; Domini Parentis mei* for-
 unam, vitam & celsissimas Virtutes vivis
 uasi coloribus depinxit. Quo libro, quid li-
 entius oculis usurpare possum, siue Autho-
 em libri, siue Personam, quæ commendatur,
 onsiderem. De *Authore* verò illud pronuncio,
 uod sicut nemo rectius laudare Achillem
 uam Homerus; nemo feliciter depingere A-
 exandrum, quam Cæus Apelles; sic nemo
 itam & felicitatem Serenissimi, Charissimiq;
 domini Parentis nostri rectius illustrare po-
 akerit, quam plurimum Reverendus Clarissi-
 usq; Dn. Ioann-Valentinus Andrea. *Per-
 me,* quæ commendatur, proximè ac secun-
 um DEVM vitam & spiritum debeo, quo
 uid majus esse potest? Hujus *Exemplum*
 ælestis providentiæ munere nobis relictum,
 mihi proponis imitandum, id quod ego sum-
 à fide promitto. Gratulamur Optimo Do-
 nino Parenti nostro de tanto Heroicarū Vir-
 utum suarum *Præcone*, Nobis verò de anima-
 o illo Virtutum Pietatisq; *Speculo*, quod sanè
 unquam ex oculis animisq; dimitemus. Fa-
 xit

xit modò Supremum illud Numen, ut in Ne-
storeos usque annos splendeat, nec ante def-
ciat, quàm ad voti nostri & omnium bonor-
portum perveniamus. Te verò, *admodum Re-
verende atque Clarissime Vir*, Tuosq; hîc sospi-
tes, alibi beatos velit ipsa Æternitas. Nos sa-
nè, quam diu fuerit hæc nostra Sparta, Tibi
gratias meminerimus summas. Vale *Vir plu-
Rever. Clarissimeque*, longumque Tibi & Am-
cis vive.

VVolferbyti, ex
arce nostrâ 15. Jul.
Anno 1644.

Rever. Tue Dign.

Observantissimu

EPIST. LXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine Clementissime,

Quod per disertum Interpretem mecum agi
etsi & hoc perhonorificum mihi est, tamen
non molestum, deprecor, non enim in hac te-
nella ætate Rhetorem abs Te exigo, sed pueri
exercitium, adeoque laturas Tuas, & Solæcos ma-
joris, quàm tersam aliquam epistolam alterius fi-
cero. Da itaque mihi, dulcissime Princeps, ma-
num Tuam, Tuos ausus, Tua in Priscianum convi-
tia, quæ hic Tibi facile condonabit, memor illius
qui nunquam malè, nunquam benè, nos ver-
profectus Tuos indè metiemur, & piis votis comi-
tabimur. Id laudatissimo Patri Tuo ingratum op-
nor non erit, mihi verò omni melle mellitius, sac-
caroque dulcius. Vale mellitissime Princeps, &
manum Tuam mihi redde, quam affectu exosculi
humiliter. 17. Julii 1644.

EPIST

EPIST. LXV.

*Vir admodum Reverende atq;**Clarissime,*

Mprobas, quod tecum per *Interpretem* ha-
 ctenus egi, desiderans propriam manum, &
 ausus meos. *Manum* equidem meam sem-
 er vidisti, adhibitâ tamen, (non nego) levi-
 alâ *Præceptoris* mei operâ. Quandoquidem
 item ita vis, propriam imposterum semper
 abebis. *Ausus* meos, & *profectus* in Latinâ
 nguâ tantos non esse, ut lectionem Tuam
 vereantur, facilè admittes, si perpenderis,
 ne jam jam primùm literarum spatia ingres-
 im, & vix à limine studia salutâsse. Per bi-
 nnum in addiscendis primis *Elementis*, fle-
 sione *Vocabulorum*, & *Grammaticis* sudavi;
 am quidem ad *altiora* progressus sum, Tuis
 otis tamen nondum respondere me posse,
 scur diffitebor? Voluisse igitur Reverendæ
 uæ Dignitati sat erit, ac promississe, summis
 ie usurum *velis*, ut brevi è sinu meo profe-
 tas, legas: Interim quæso perge mellitissi-
 nis, eruditissimisque literis Tuis mihi calcar
 ddere: Ego, quod summum jus postulat, in
 re Tuo me esse nunquam non prædicabo.
 ale *Vir observande*, ac vive *Phænice vivacior*,
 uod precatur

Reverende Tuae Pietati

2. Augusti 1644.

addictissimus,

EPIST. LXVI.

*Illustrissime & Celsissime Princeps,**Domine Clementissime,*

Quod si quantum pingendis, tantum effingen-
 dis etiam literis, nondum vertente hoc anno
 profe-

profecisti, equidem fatebor & præter commune sortem & supra expectationem meam esse te progressum. Cum enim manum cum manu confererem illam Discipuli, hanc propemodum Magistri invenio, quæ res fecit, ut commodatam crediderim. Quem meum errorem lubens letusque revoco, & utinam idem de incrementis eruditionis tuæ facere tenear, quæ profectio non mediocria esse oportet, cum tam exiguo temporis intervallo te ipsius ita evidenter superes. Macte hac docilitate & diligentia tuâ, & cum cætera Parentibus delicias facias, hoc superadde, ut te rerum quarumvis optimarum capacem intelligant. Me verò beabis, subinde aliis aliisque profectuum tuorum specimenibus edocebis, quantum & tua Paterni exemplimitatio & Magistrorum solers cura per temporum intervalla Ingenii tuæ culture addiderit, de qua gaudere ex animo & gratulari salutis publicæ quam. Cresce ergo mellitissime Princeps, semper & doctior & melior. Vale.

Illust. Cels. Tuæ

Stutg 24. Augusti 1644.

Cliens humili

EPIST. LXVII.

Vir Nobilissime & Præstantissime
Fautor eximie.

Cum plurima Virtuti Tuæ, meritisque in Deum, cui obnoxius sum, Guelphicam, clarissimisque Tuis debeam, tamen ad nomen VVestri mei, quod venerabile mihi est, potissimum rescriberem exarsi, quo Viro dum viveret, amabiliorem, jam mortuo, magis desiderabilem duco neminem. Cujus familiæ quod me debitorem publicè sum lubens professus, quidni jure tuo ipsius affinis gentilis, & affectu filius, quicquid in me officii quicquid

Quicquid etiam gratæ recordationis est, postcas, &
 quantum in me quidē erit, quod agnosco perexiguū,
 accipias & oblineas. Cumque idem grave onus,
 quod olim beatus noster V Venius, scilicet Iuven-
 utis Principis ad rectam rationem educandi, in te
 ceperis, quo ipsi similior, hoc mihi observantior,
 & qui piis precibus in hoc Herculeo labore suble-
 vetur, dignior habebis, quod equidem pro fide
 tua, lubens meritoque polliceor. Etsi enim in ma-
 na felicitatis iuxta & facilitatis parte duco, vi-
 do Augusto, quo perfectius Principis Virtutis da-
 ri non potest, filium ejus Te ad hoc Exemplum
 imponere posse; Patriq; authoritatem, ac si quā
 vis, operam habere in promptu, tamen qui V Ven-
 i sudores & angores coram sæpè vidi, ipseq; hu-
 jusce rei experimentum quaecumque olim cepi,
 quantum Virtutis Tuae speciminibus gratulandum;
 intant Divini auxilii, ut oneri porro par sis, im-
 torandum & conciliandum Tibi, puto quod officii
 Christiani genus itidem Tibi bonā fide despondeo.
 Eterum ex Principis alumni Tui generosa indole,
 res mihi amplissima est, fore, ut nec hunc Ephori
 i probatissimi, nec Te Principis gratissimi un-
 quam pœniteat, utrosq; recte facti officii conscien-
 tia beet, Res Publica verò elogio suo coronet. Vale
 nobilissime Patrone, & quia dignum sponte exi-
 masti, fac porro ames

Nobilit. & Ampl. Tuæ

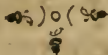
utq. 17. Julii

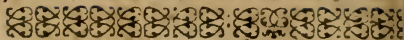
omni officio & studio

An. 1644.

addictissimum.

Nobilissimo Dn. Friderico à Cram &c.

EPISTOLÆ ANNI

M. DC. XLV.

I.

Cum tribus Principibus.

EPIST. LXVIII.

S. P. C. & *Anni presentis felicitatem.*Illustrissimi & Celsissimi Principē
Domini Clementissimi,

Etsi mihi & sagacitas Vestra, & industria, et
Dextrum unum Gerionis pedem, expli-
stis, longè gratissima est, tamen ad ipsum B-
lonæ nomen, cujus vel amico contubernio iterum
miserè excruciamur, totus cohorresco, adeò mi-
mè bellum est, quod hodiè geritur, sed publicum
potius latrocinium. Non diffiteor honestum int-
dum, necessarium imò & piū aliquando fuisse,
esse posse, at quid de hujus temporis Belua dica-
que cum tartari porta certare videtur, totasq;
ces Impietate causæ deglutit, planè non in ver-
Hoc igitur in literis Vestris quàm maximè pro-
quo defensiva magis quàm offensiva proba-
DEVM terrarum Vestrarum Propugnatorem
animo precor, ne earum defendendarum necessitas
Vobis unquam, nisi feliciter & cum rei Christiane
incrementis, incumbat. Nos verò Pax alma, I-
cisq; Princeps CHRISTVS respiciat, &
Vos sospites & florentes servet. Salvete iterum
ac favete

Ill. C. C. C. V. V. V.

ft. Cal. Ian. 1645.

demississimo Clie.

EPI

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Erionis Tui anatomica continuatio differetur abhinc proximis octo diebus, nec tamen sine causâ. Nam quia nuper arma xcutiebamus, & de bellis differebamus, quorum exitus Christiani nominis omnes in Europa precibus & lachrymis optant, certè optate tenentur, nostra quoque vota jungere, non consonum, nec Tibi hisce *Novi Anni*, quem fauissimis omnibus ubiq; terrarum prosequi, & vultu consecrare solent, auspiciis ingratum futurum existimavimus. Maxima siquidem, & prima Reip. debet esse cura, quam nostri horrores sequitur. Oramus itaque ex intus pectoribus, *primò* quidem ut hic, quem decens ingredimur, annus, tantum à proximè lapsis absit eventibus, quantum à miseris felicitas, tempestates à tranquillo: utque nobis, & ad posteros mirabilis auxilii coelitus demissum exemplo insigniatur; *Deinde* verò, ut Tuam familia in isto rerum transitu, non miniam coelestis benignitatis particulam assequaris. Sin aliter DEO visum sit, ira ejus, quâ Europa nunc ardet, nondum expiatâ, precatur tamen, ut Te, Tuosque inter fluctus & tempestates incolumes servare velit, iisque ignari bonis, quæ inter tot mala alexipharmaci loco esse queant; Eadem Informatorum ostrorum sententia, quorum nomine, etiam officiosam Tibi salutem adscribimus. Interm, qui usque fuimus, iidem permanemus, scilicet

Rever. Dign. Tue

Welfherbyti, 13. Observantissimi.

An, Anno 1645.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

DEbiti solutionem, ut differamus amplius non patitur obligatio, quâ Tibi nos obstrinximus, neque qui pro Te creditor apud nos subinde instant. Imperia armis, bello tanquam fulcris sustineris preeunte Gerione Tuo, scripsimus nuper, Tuque sententiam nostram de bellis defensivis probasti, voto addito, quod ut ratum habeat DEVS, tot ex pectore precamur; Belli, fatemur, mentis ingrata, temporibus, quibus à se degeneravit tantopere, ut si juræ ejus, ex factis quispiam metiatur, nulla inveniendò, sed vim quavis immanitate truculentiorè deplorandè quodnam legitimum, & an esse possit legum & rei, quam deterrimam omnium experimus consortium, sit dubitaturus. Huic qui bellum præsumunt, si differentes audias, haud absurdè nonnunquam de iuribus belli sentire, fatore potius, & peccandi necessitate, quàm consilio destinatoque proposito, ea, quæ miramur, amittere videntur: norunt, inquam, belli jura, sed dum res gerunt, vel Zelo abrepti inconsulto, vel specioso libertatis nomine capti, aut rursus istius imminuendæ cupidi, quæ stabilior futura sit Resp. si cives servire adstrictius adsuescant, eadem ipsi violant, & prætergrediuntur. Indè non terræ, non earum incolæ curæ, si religio, si libertas integra maneant, non illis incolas, nec incolis terras futuras arbitratis. Sed ad Gerionem revertamur, contemplati Thuribulum, quo armis quidem securam, ac RELIGIONE tuti-

em Remp. significas. Id de Superstitionibus
 his Gentes, plerunque absurdis, falsis & va-
 ris senserunt: quî Christiani dubitaremus de
 cultu, quo Numen veneramur, affirmare?
 t illi pro instrumento Dominationis Reli-
 gionem habuere, eum qui Politici inter eos,
 religionum ipsi derisores, efficaci istâ technâ
 domitæ multitudinis impetus & spiritus
 contineri consultum & necessarium dijudica-
 rent: Nobis *vinculum Dei & hominis*, quod
 tique de nostrâ confidenter asserimus à Deo
 so, homini data & revelata. Hanc qui colit,
 nique sequitur, is & *Legibus* paret, obedit
Magistratibus; is *bonus Vir* est, & *bonus Civis*,
 lorentissima regna fuisse olim, atque etiam-
 um extare absque religionis Christianæ usu
 imus. Atqui præterquam nunquam sine
 religione fuerunt, durarunt tamdiu illa, ut
 immâ DEI clementiâ tandem amplecteren-
 ir; hæc, ut felicitas nostra in comparatione
 nebrarum, quibus involuta sunt, magis elu-
 scat. Tolle Religionem, quid sequetur,
 uam univetsarum gentium bella, cædes, re-
 elliones? Profectò, nisi qui in Republ. vivit,
 auldò audacior, sibi persuaserit esse DEVM,
 ui, quæ agimus, & videt, & curat, is nullis
 egum repagulis continebitur, nullo metu;
 uin si favere videatur occasio, excutiat ju-
 um, ac si possit, misceat quadrata rotundis.
 ed materiæ istius amplitudo, & dignitas ali-
 uot literas deposcit, idque filum abrumpere
 ceat, ad proximum usque tempus. Interim
 t valeas, optant animitus

Rev. Dign. Tue

Welpherbyti, 21. Jan.

Anno 1645.

Observantissimi.

EPIST. LXXI.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

NVper ob temporis brevitatem, utq; Epistolis suis inesset modus, captam de RELIGIONE dissertationem derepent abrumperere necesse fuit. Scripsimus autem quæ nec pœnitet repetere, Religionem nimirum è validissimis Rerumpubl. sustentaculi potissimum, absque qua *Imperia, & Principatus* nulli esse possint. Quod quidem primâ facie nemo negare poterit; si motus & bella quæ ob religionem excitantur, consideraveris, haud statim assensum præbeas, sed velut in bivio hæreas. Sic autem existimamus, unius rei plures esse possunt causæ, sic à prudentibus, *veras à falsis* accuratè distinguendas. Nemo enim est, qui mentem vel his cogitationibus maculari patiatur, quasi Christiani olim, dum *Ethnicæ idololatriæ* adversabantur, regionum vastationes, Rerumpubl. eversiones, & alia scelera, quorum ab hostibus incusabantur, invexerint: nemo etiam aded impius erit, ut credat, Christianos Orientales à *Mahumetanum furorem*, Christianâ fide positâ, deficere potuisse, evitandarum causarum, quas tot secula perpeffi sunt, calamitatum. Venim notum, Ethnicam & Mahumetanam abominationem à *Diabolo* esse, ita nemini dubitandum, omnia illa mala, & miserias ab eodem auctore, minimè verò Religioni impurandas, quia quæ apud illos populos, de cultu Numinis (si cultus dicendus) invaluere opinioniones, Religionis nomen non merentur. Quid autem nobis de iis, quæ per centum

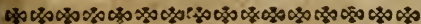
amplius annos in Europâ acciderunt, videbitur? annon fatendum erit, omnia ferè bella ob Religionem orta, mutationes Imperiorum, seditiones, defectiones Subditorum à Principibus accidisse? Hoc ita fortè videatur esse, iis, qui nihil, nisi quæ ante pedes sunt, vident, nec in negotiorum humanorum abstrusa penetrant. Eædem hujus seculi bellandi causæ, quæ superiorum, *Ambitio* scilicet, & *Avaritia*, quæ specioso Religionis velamine conteguntur. Nullâ itaque causâ moti de Religione querimus, eamve accusamus, *Vitia nostra* incrustamus *rei sanctissimæ prætextu*, Dei hominumq; securi. Optandum esset, ut omnes calamitatum istarum feralium pars vel authores scivissent, aut adhuc scirent, quid Religio, aut quomodo secundum eam vivendum, scientiamque suam factis comprobassent, & comprobarent, ne nomen quidem discordiæ apud nos audiretur, Mars catenis vincetus fremeret, regna & nationes flourerent, quisque donorum divinorum frueretur copiâ, denique repatesceret, quod probare nitimur, *Religionem sc. firmissimum Rerumpubl. fundamentum*. Tantum pro tempore. Benè cum Tuis vive, & exercere perge

Reverend. Tue Dign.

Guelpherbyti,

Observantissimos.

28. Ianuar. Anno 1645.

EPIST. LXXII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini Clementissimi,

Binas Vestras 13. & 21. superioris mensis datas,
Bego unâ die accepi, sed turbatissimâ, cum &

Gallorum ad nos accessu & Bavarorum occursum, omnia apud nos armis perstreperent, quò magis avidè, pia vestra pro patriæ meæ, & mea incolumitate, quæ haud in exiguo versatur periculo, vota, excepi, DEVM precatus, ut ex tam bona mente, sinceroque affectu profecta, rata esse sinat, vobisque hanc in nos pietatem largissimè rependat. Quam etiam addidistis thuribuli in Gerione anatomen, libens, & cum plausu exacti iudicis, rectique sensus, legi. Scilicet (si de veriore & unica tantùm loquamur) Religionem aliis conscientiam, aliis lusum; aliis cultum, aliis instrumentum; aliis fidem, aliis opinionem esse, quod ultimum, utinam non lucem illam Germaniæ accensam, hodiè obfuscaret, limpiditatemque Israëlitiçi fontis, lutulentam iterum redderet. Quantum enim damni Fides illa, propè dixerim perfida scilicet exlex, effrons, excors, exsucca, exanimaque rei Christi adferat, id deplorare, quàm corrigere facilius est, & vel increpare aut exprobare, minimè tutum. Quò magis Vobis Illustrissim Principes curandum, atq; incumbendum est, ut res vestras, quibus vos DEVS præfectos voluerit salvas, florentes, & crescentes velitis, in Patria laudatissimum, & propè unicùm Exemplum intuiti, verum religionis studium, operamque continuetis, qui & sceptro & calamo, potissimùm verò intimo cordis motu atque sensu, res ejus agit tam recta fide in Ecclesia DEI conspicuus, quàm felicissimo consiliorum successu, coronatus. Quicquid enim Sacræ literæ religiosis Principibus & voce, & Exemplo pollicentur, id palàm in religiosissimo Patre vestro præstari, renovarique videtis, eoque perfruinini, quod ut continuum perpetuumq; vobis, Domuique vestræ inclutæ sit, æternum numen simplex adoro, quod vos sospitet, in formatoresque vestros, (quibus perofficiosam salutem

*Autem adscribo) fidei, & laboris sui ubere proven-
tu beet. Valete & favete Illust. Principes*

III. C. C. C. V. V. V.

Stutg. Prid. Eid. Febr.

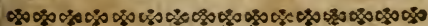
humillimo Clienti,

Anno 1645.

& Minist.

P. S.

*En etiam tertias vestras, Illustrissimi Prin-
cipes, 28. Jan. datas, quibus religionis causam,
ne ei turbæ & motus in republica imputentur,
piè & masculè agitis. Scilicet à serpentis odio &
insidiis in calcaneum Serpentarii nostri hæc inju-
ria, & implacabile bellum est, quod pluribus exe-
querer, si per in valetudinem liceret, quæ diem mi-
hi inter labores & dolores dividit, illos antemeridi-
dianis horis Ecclesie & Curie, hos pomeridianis
difficilime digestionis debitos, cujus meæ excusa-
tionis gratiam si feceritis, singularis clementie &
liberalissime indulgentie indicium putabo Ne ta-
men Gerionis anatomen deseratis, humili obser-
vantia, majorem in modum rogo. Iterum atque
iterum salve.*

EPIST. LXXIII.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Longum licet temporis spatium elapsum
videatur, ex quo ultimæ à Te literæ nobis
allatæ fuerunt, cœptum tamen de RELI-
GIONE sermonem persequimur. Quæ enim
de causâ suspicaremur, conatus nostros minus
acceptos, quod non semper æquè succedant.
Quia autem multæ Ceremoniæ Religionem
veram mentiri conantur, ejusque specie mor-
talibus impenunt, operæ pretium statuimus,

Verae Religionis NOTAS examinare: quod à nobis fit, non tam, ut Christianæ Religionis Veritas eò magis confirmetur, quàm ut aliarum Ceremoniarum falsitas & impietas evidentius patefiat. *Primum* itaque Veræ Religionis *fundamentum* esto; Vti nos, cultusq; nostrum ad DEVM Opt. Max. Creatorem omnium hæctat ac dirigat; Religione enim DEO homo ad salutem reconciliatur: Hominum autem salus DEO conjungi, neque enim Mundus, aut quæ ejus sunt, hominem beare possunt: sed beatum hominem is solus facit, qui creavit. Omnes itaq; *ETHNICI* de spe deciderunt, qui, aut Creaturas se viliores, aut Dæmones adorârunt, à quibus nulla exauditio nullum auxiliũ sperandum, sed pernities potius expectanda fuit. Vt verò Verum DEO cultum tribuas, rectè eum prius cognoscas oportet, nemo autem, quid DEVS sit, ratione consequitur: - quamobrem, ut Rusticus, qui Aulam nunquam vidit, honorem, qui Principi debetur, assignare haud possit; multò minus homo, quomodo DEVS sit ritè colendus quàm homo, noverit. Miselli fateamur, ad DEVM accedere non posse, nisi quatenus a nos descendere dignatur, ascensum nostrum DEI descensum esse. Hæc igitur *secunda* Religionis Veræ *nota*, ut cultum nos doceat, Verbo DEI nixum, & ab eo ipso revelatum. Hoc argumento *IVDAICÆ* veteres Ceremonie corruunt, quibus DEVS haud semper coli voluit, sed tantisper, donec veniret is, quem ad umbraverant. Porro, quia Natura corruptionem suam aliquo modo intelligit, ac simul purgationem sibi summè necessariam, quæ non apud Philosophos, multò minus Politicos invenitur, id *tertium* Veræ Religionis *Gnōrismi*

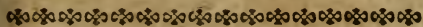
risma statuimus, ut rationem ea nobis suppe-
ditet, quâ Iustitiæ Dei satisfiat, nosq; à sordi-
bus, quibus inquinati sumus, mundari possi-
mus. Faceſſat *SARACENICA Impietas*, quæ
affectuum humanorum pravitatem aded non
ſuffocat, ut multò magis ſuffulciat, & irritet,
quæque parum ſolicita de mediis iram divi-
nam placantibus, eandem pudendis præceptis
meretur, & in miſerorum hominum capita at-
trahit. Hæ *Veræ Religionis notæ*, nunc quidem
nobis tantum notæ, ſufficere videantur, quia
quæ in hanc materiam dici poſſunt amplius,
ad hæc tria capita redigere cuiq; facile. Itaq;
literas hæſce finimus, voto ſubnexo, ut qui
Veram Religionem nobis patefecit, eandem in-
ter nos conſervare velit, quò juxta ſanctiſſima
& dulciſſima ejusdem præcepta vitam inſti-
tuentes, aliquando *Numini* (quod intendit u-
nicè) *arctius jungamur*, infeliciores alioquin
futuri Ethnicis, & quibusvis ſuperſtitionum
mancipiis, ſi ſpretâ clariffimâ luce, tenebroſæ
caliginis horrorem pertulerimus. De cætero
cum tota familia ut valeas benè, optant ani-
mitus

Guelpherbyti,

Reverende Tue Dign.

11. Febr. An. 1645.

Observantiſſimi.

EPIST. LXXIV.

Illuſtriſſimi & Celiſſimi Principes,
Domini Clementiſſimi,

*S*Anè quàm jucundū mihi fuit lectu, longū Vobis
videri, ex quo aliquid literarum mearum acce-
peritis, quod mihi indicio eſt, nec moleſtas meas
nec importunas, quod maxime metuebam, haberi.

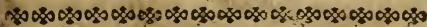
Scripseram autem ultimas prid. Eid. Februarii hu-
 jus, superiores verò Calendis Ianuarii, cum per ad-
 versam valetudinem, quæ etiamnum me tenet,
 plura nequi verim. Sed & hoc longè gratissimum
 mihi fuit, Vos in Religionis meditatione diutius
 immorari, certo argumento imitationis Paternæ
 Virtutis, cui in summa statione & sublimi fortu-
 na secus quàm aliis Religione nihil prius aut poste-
 rius est. Quàm verò egregiè notas verioris reli-
 gionis & quasi acu res tetigistis, ut à quibuslibet
 falsis discriminaretur! Nempe tractu, siue ductu
 ad DEVM, & velut combinatione, contra Gen-
 tiles creaturarum, imò & Idolorum cultores, cul-
 tu divino patefacto & in unum CHRISTVM
 directo, ad versus Iudæorum tempore finitam
 veloq; tectam religionem, & expiatione per Chri-
 stum peccatis nostris debitam, Philosophis ignotam
 Politicis inaccessam, à Saracenis verò (potius Ha-
 garenis) magis magisque inquinatam. He sa-
 nè notæ sunt, quæ & Veram asserant, & omnibus
 aliis, quas Orbis habet, præferant. Addam tamen
 si per vos liceat, coronidem, siue ornamentum,
 scilicet Spiritus Sancti charismata, quibus he-
 roicos motus, & vitam longè perfectiorem, quàm
 ulla Philosophiæ Idea, contingat, confert, ut Chri-
 stiana Religio luce divina, & miraculis coruscans
 omnibus aliis excellat, solaq; effectibus suis impe-
 ret. Vnde nobis hoc potissimum incumbit, ut reli-
 gionem hanc magis profiteamur, quàm confitea-
 mur, exprimamusque factò, quàm ore jactemus
 imò cordè experiamur, quàm foris præ nobis fera-
 mus, huic etiam solidè incumbamus, quàm opinio-
 nibus regamur. Quo in studio si perrexeritis, in-
 cluti Principes, ad DEVM ipsum, religionis
 scopum, pertinetis, CHRISTVM religionis cen-
 trum apprehendetis, ejusque meritum, religionis
 basin & salutis vestræ anchoram figetis, Vita ver-
 reli.

religiōsā, siue sanctis moribus, omnia hæc serio agi, imoque pectore calefcere, testabimini.

Id quod Christus ipse faxit, qui vos Principes Christianos (summo in terris titulo) & esse sinat, & magis magisque efficiat, quo uno & vobis gloriam solidam, & terris vestris salutem parabit. Salvete & Informatores vestros, quibus hæc egregia monita, & doctrinas debetis, æstimate, quos salvere per officiosè, & me amare jubeo. Valet. 26. Febr. 1645.

Ill. C. C. C. V. V. V.

humilimo cultu addictus.

EPIST. LXXV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Literas Tuas nobis molestas esse, ne credas, rogamus, sed certiore potius Te facias, nos diem expectare quàm maximè, quàm literarum quid à Te obfertur. Quia enim ampliorem subinde informationem optamus, ideò literas Tuas desideramus, quibus non tantùm, quæ pueriliter, & nullo ornatu fundimus, egregiè reddis, nobisque præis, sed & utilissimas admonitiones interferis. Hoc admodum dolet, ægritudinem Tuam non permittere, prolixiores esse literas, quæ ut abs Te recedat, ex animo optamus. De Religione differuimus uberius, ob materiæ conditionem; Centesimam tamen nondum scripsimus partem eorùm, quæ addi potuissent. Quæ potius integris tractatibus, quàm literis committi debent. Ad præmia tandem pœnasque progredimur, quod promissis stemus, quæ non absque magnâ, ut arbitramur, ratione in me-

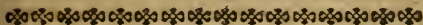
dio posuisti. Nisi enim Religioni, Armis & Opificiis PRÆMIA parata essent, quis, quæso, iis operam daret? *Pietas* quidem & *Virtus* per se ad eò excellentes sunt, ut pulchritudine suâ meritò oculos capiant, atq; homines nullâ aliâ re motos, quàm hâc ipsâ, illas amare oporteat. Pauci verò hanc Philosophicam, & in Theoriâ consistentem doctrinam assequuntur. Multò plures reperiuntur, qui quæ ante pedes sunt, tantùm vident, & quæ sensibus percipere possunt. Quid? ipsa Scriptura nos ad hâc per præmia irritat: *Si hoc feceris, benedictus eris, &c.* Et Apostolus *Pietatem ad omnia utilem esse* affirmat, *promissionemque habere huius & æternæ vitæ.* Omniumque populorum *Exempla* in promptu sunt, qui id certatim attestantur. Quare enim in bello occisorum facta post mortem decantata? quare posterorum splendidis *immunitatibus* donati sunt? quanam de causâ *Ludi* ac *Triumphus* instituti? Unde omnes militares *Ordines* orti, quòd quidam *Nobiles*, alii *Comites*, *Principes*, *Duces*, *Reges* nominantur, nisi semper intellexerunt mortales, non sufficere fortibus tacitam recti *Conscientiam*, sed illius ad ceteros Cives *monumentum* necessarium? Cur & novarum *Artium Inventoribus* in benè constitutis Rebuspubl. præmia constituta, nisi id verum esset, quod dicitur; *Vbi nulla præmia, nullæ artes?* Id eò rectè præmia Religioni, Armis & Opificiis adjungis, quibus hâc Rerumpubl. fulcrâ corroborantur, & conservantur. De pœnis sequenti septimanâ. Valetudini tuæ pepercimus, considerantes, non Librum nos, sed Epistolium scribere, in cujus fine certiolem rogati Te reddimus, Informatores nostros multum tibi debere, non tantùm, quòd amicitia

Tua

Tuâ eos dignaris, sed & quòd diligentiam eorum in nos, approbas. Salve ac vale. Dabam. *Lycopoli, 25. Martii, festo Annunciationis Mariæ, Anno 1645.*

Rev, Tue Dign.

Observantissimi,

EPIST. LXXVI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini Clementissimi,

Quòd recipiendis mecum literis minimè fatigamini, & plurimum vobis debeo, & multum mihi gratulor, nec exiguum lenimentum doloris in publicis malis, inde capio. Quæ de præmiis egregiè, & eleganter differuistis, apprimè placent, quorum conferendorum studio si rectè imbua-
mini, nã magnam partem officii Principis vos assecuturos, affirmaverim, quibus hoc muneri gloriosi *DEVS* aliquando in manus tradet. Nam ut nostrum est, benè mereri fide, sedulitate, labore, ausu; ita profectò vestrum est agnoscere, estimare, rependere, coronare, cum alioquin *Aula*, in gratitudinis notam ferat. Vidi mea etate rarissimum hujus virtutis, quam lubet vocare, compensativæ, exemplum Philippum Ludovicum Palatinum Neoburgicum, Principem incomparabilem. Is ministros alebat, sed selectissimos & instructissimos, modicis quidem stipendiis, sed perpetuis præmiis, adeò ut propè singulos actus egregios, munere aliquo vel honore ornaret. Addebat alloqui blanditias, frequentiaq; munuscula sive missilia, quã re perficiebat, ut abstrahi lautis etiam stipendiis oblati, aliò minimè potuerint, religioni scilicet tam facilem & liberalem Herum desere-

re, ducerent. Titum nempe emulabatur, qui neminem tristem à se abire passus est. Contra aliam quamcunque suorum fidem, sudorem, canitiem, fatigationem, etiam mortem, tanquam sibi debita sacrificia, consumunt, hominibus tanquam iumentis, aut veredis mutatis, aut abiectis, à qua inhumanitate, quam Christianorum religio minime probat, abhorrere vos plurimum velim. At feliciter hac in re vobis cautum est Incluti Patris speculo, in quo ut omnia iusta & pulchra, ita hanc etiam præmi ferendi laudem intuemini, quã omnes huius ætatis magnates, publico elogio superat. Cujus vestigia secuti, cum amplissimas dignitates & fortunas subiectas, tum vel maxime Ecclesiam, artes Liberales & Mechanicas atque elegantias omnes obnoxias, munificentie vestræ, cum æterna nominis memoria habebitis. Ita Metenatis nomen terris superest, planeque supra Cæsarium & Regum laudes triumpharet, nisi minus AVGVSTO esset, cuius potentia ad hanc facultatem est euectus. Vos vestrum AVGVSTVM Patrem imitamini, certi non propius vos posse accedere DEO, qui poculum frigide aquæ, solum parvis suis datum, mercedem suam non perditurum est pollicitus. Quam Serenissimo Domino & Hero meo, Vobisque Principibus Illustrissimis ego debitor maximus ex parvulis Christi largam, abundantissimam, ex animo precor.

Ill. Cels. V. V. V.

Stutgard. 9. April.

Anno 1645.

Cliens humillimus

EPIST. LXXVII.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

Lteras tuas, auro cariores, inter Ceimelia reponendas, accepimus. Gerion Tuus præmiis adjunxit POENAS, de quibus etiam quid differendum. Et quoniam multa earum sunt genera, de iis duntaxat tractabimus, quæ Capitales sunt, quibusque sanguis humanus effunditur. Videtur enim *nonnullis absurdum*, peccatorem hominem, qui & DEI iudicio ipse obnoxius, sui similem imaginemque DEI ad mortem damnare, cum DEVS tamen ipsi parcat, eumque ad poenitentiam invitet. Quâ opinione hominum improbitas admodum roboratur, humanæque societatis vinculum solvitur. Nec hæc *Clementiæ* specie recipi, probative potest. Exempla haud etenim defunt, subitæ & lentæ in sceleratos Vindictæ divinæ: DEVS ipse multis in locis jubet, malum è Civitate tollendum, quo immunda redditur. Magistratumque; timendum, ei que; obediendum ipse Paulus monet, non enim frustra gladio accinctum. Si verò talibus poenis afficiendi, quorum salus *desperata*, quorum actiones *detestandæ*, memoria & recordatio absque *execratione* fieri haud potest, quibus conducit abire, ut ad se nunquam redieris; Neque id, ut facta revocentur, quod impossibile, sed ne imposterum eadem admittantur. Homo enim homini eâ cognatione junctus est, ut vitam adimere non possit, nisi gravissimâ impellente causâ; Hæc licet sublit, Conscientiæ tamen consulunt iniqui poenas capitales mitigant, & in alias, ut: Dam-
natio-

mnationem ad *triremes*, *Opus metallicū*, exemplo Romanorum, aliarumq; Nationum, convertunt. Duo autem *scopuli* in Capitalibus pœnis infligendis vitandi sunt Magistratui: *Primus* est, ne ingenium exerceat in exquirendis novis suppliciis. Procul absint *Mezentii* immanis crudelitas: *Phalaridis* taurus: *Nabidis* conjux: *Neronis* faces ac lumina: *Syllæ* carceres: *Diomedis* equi: *Ludovici* Regis Galliaæ caveæ: Is enim humanum sanguinem, ut nullius pretii, maximo cum gaudio effundit, qui his in rebus videri vult ingeniosus & artifex. *Alter* est, ne pœnis ipse intersit, dum interrogantur. Scribit Tacitus noster in Agr. c. 45. n. 4. *Neronem* subtraxisse oculos, jussisseq; quidem scelera, non spectavisse: præcipuam sub *Domitiano* miseriarum partem fuisse, *Videre* & *aspici*. *Vitellii* verba maxime detestanda, qui cum homines coram interfici jussisset, *Se voluisse*, dixit, *pascere oculos*. Denique cavendum Magistratui, ne damnatos irrideat, aut duriter alloquatur, sed Exemplum *Iosue*, qui *Achan* sacrilegum, *fili* nomine dignatus est, sequatur. Hac ratione odium evitabit, quod hoc munus comitatur, tutam inter fontes innocentiam præstabit, & societatem hanc hominum, quantum in se erit, stabiliet. De cætero, dolemus, ægritudinem Tuam perdurare, quæ communi forsan calamitate adaugetur. Memento, Te, Tuiq; similes, quorum consilio & precibus Resp. nititur, spem, ubi nulla apparet, arripere, neque stationem, quamvis tremulos & lapsabundos deserere oportere. Det autem Tibi DEVS, quæ vergunt in Tuum, Patriæq; emolumentū. Salve à

Rever. Tuae Dign.

Observantissimis.
EPIST.

EPIST. LXXVIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini Clementissimi,

Pudet equidem me socordiae meae, quam vicissim digno silentio vestro egregie ulciscimini, quo gravius supplicium imponi mihi non potuisset, ut duram potius increpationem praelegerim. Possem quidem vel animi in publicae calamitatis intuitu, aegritudinem; vel corporis mei jam satis diuturnam in valetudinem; vel molestissimarum occupationum seriem, in qualemcunq; excusationem obtendere, at cum haec cuncta, cum Dignitas vestra, tum incredibilis & insolitus favor, facile elidat, malo culpam meam spe veniae ex facilitate vestra, fateri, quam indignationem vestram majorem, his diviticulis provocare. Vnum fortassis superest, quo me aliqua Iuris, si ve pacti specie, sustineam, nempe cum in vos plenam Gerionis anatomen receperitis, nondum eam integram, quod sciam, stiteritis. De praemiis conferendis, quae egregie differuistis 25. Martii, ego 6. Aprilis accepi, usque, quae tum visa sunt 9. sequente, reposui. Ab hoc tempore nullas vestras, quas in deliciis habere soleo maximis, vidi, quae res nauseae alicujus apud vos, suspicionem adferre potuisset, nisi animi generositas & studiorum ardor mihi probe esset perspectus. Redeo ergo prior ad literarum commercium, atque sic mihi blandior, ut cuivis alteri impedimento, quam a me alienationi, aut fastidio literarum mearum, silentium hoc, si ve potius interstitium & pausam imputem. Beabitur autem me desideratissimis Vestris literis, quarum materiam, si forte tedium Gerionis obrepserit, liberrimam vobis relinquo, nec enim deerit, quod in AVGVSTA Domo dignum scriptu
lectu

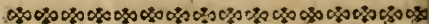
lectuque nascatur, & florentissimo calamo vestro describatur, quem manuductores vestri laudatissimi (quos reverenter saluto) in publicum usum porrò feliciter dirigant. DEVM propitium precor, qui vos servet. Valet, & favete

III. C. C. C. V. V. V.

Pridie Ascensionis

Christi 1645.

humillimo Clienti.

EPIST. LXXIX.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini clementissimi,

Isteris vestris nec gemmae mihi preciosiores, nec aurum nobilius, nec saccarum dulcius est: quas nisi pro incredibili vestra humanitate, ut trò conferretis, mihi sanè omni animi contentione ambiendas, omniq; obsequio demerendas, omnidenique cultu atque observantia exorandas putarem, tantum abest, mea socordia, tantam vestram alacritatem retundere & tardare, id est, me ipsi insigni hoc thesauro, & voluptate inexplicabili fraudare ausim. Additis insuper ingenii vestri, & solertiae specimina, ex quibus ut profectus cum annorum progressu palam metiri licet, ita augurari de felicitate seculi ex vestra, olim administratione, tanquam futuris melioris ævi instrumentis facilimum est, mihiq; velut vati, prævidere per jucundum. Cujus rei meditatio cum ad natalium vestrorum reminiscentiã me adduxisset, en hic Majus præsens, geminos vobis sistit. Tibi quidem Illustrissime Princeps, RVDOLPHE AVGVSTE, proximo abhinc decimo sexto decimum ætatis nonam, Tibi vero Illustrissime Princeps, FERDINANDE ALBERTE, crassino
dec.

nus effunditur, summâ circumsp̄ctione im-
 ponendas, iisque saltem imminere debere:
 quorum facta horrenda, vitæque emendatio
 haud speranda. Nec omissum est, Magistra-
 tum, in inveniendis novis suppliciiis, minime
 ingeniosum esse oportere; nec pœnis, cum
 irrogantur, interesse debere. Quas si accepe-
 ris literas, omnis remota erit suspicio, obre-
 pisse tædium Gerionis. Interim, donec re-
 spondeas, permissu Tuo, Gerione omisso
Theologicam quandam materiam Tibi haud in-
 gratam, nobisq; utilem, his literis inserimus
 SACROSANCTÆ TRINITATIS
 FESTVM pridie celebravimus, & præce-
 dente die in Hafenrefferiano Compendio no-
 bis obvenit locus, de DEO, ubi breviter, a-
 nervosè scribis: *Mysterium SS. Trinitatis null-
 quidem humanæ rei assimilari, posse tamen per a-
 nimæ facultates aliquo modo adumbrari.* Hanc
 quidem nescimus, à Majestâte gloriæ oppri-
 mi, qui ultrâ, quàm concessum, eam scrutari
 conantur, eorum ad instar, qui oculos in splen-
 dorem *Solis* dum defigunt, oculorum aciem
 hebetant, sicut hæc Dn. Hafenrefferus nosse
 explicat, cujus traditis acquiescere tutò possu-
 mus. Attamen, uti *Solis* beneficio, omnia
 quæ sub eo sunt, spectamus, ita juvante DEO
 animadvertimus, quæ DEI sunt, quando sc-
 quæ ratio invenire haud potest, nobis reve-
 lantur, eaque deinde hæc videt, perpendit &
 approbat. Cujus rei Exemplum, ex dicendis
 ut speramus, elucebit. *Anima rationalis* dua
 habet facultates, *intellectum* sc. & *voluntatem*
 Anima non est tota intellectus, nec tota vo-
 luntas: hæc nec Intellectus, aut hic Voluntas
 Nolumus enim sæpè, quæ intelligimus, ac vo-
 lumus, quæ non intelligimus: Ita Divina Es-
 sentia

entia non est *Pater*, nec *Filius*, aut *Spiritus sanctus*. Neque etiam *Pater*, *Filius* est, aut *Filius*, *Spiritus sanctus*. *Intelligere* autem *humanam animam*, hæ ipsæ quas pingimus, *Literæ* præstant, *DEVM* autem summo intellectu prælitum, non animatæ tantum, sed & inanimatæ *Creaturæ*, quarum eximius, & prorsus mirabilis *Ordo*, non nisi ab intellectu esse possit, lamitant. *Externe humani intellectus operationes* hæ literæ; *Divini Orbis* universus. *Præcipua* verò ac præcipua *Intellectus operatio* in intellectu *remanet*, & quia nihil nisi infinitum est in *DEO* infinito, in, & per hanc operationem gignit ab æterno *FILIVM*, qui & *DEVS*, quemque *VERBVM PATRIS* appellamus, sic ejusdem *Sapientiam*, *Imaginemque*, per quam omnia creata sunt. *Velle* proprium quoque animæ humanæ est, sapius autem, quæ non intelligimus, volumus, homines enim volumus, quæ verò *DEVS* vult, etiam omnia intelligit. - Amat verò anima, quod vult, hoc ut *bonum* est, aut esse creditur; Et quod ratione animæque caret, suas habet inclinationes, suas cupiditates: Ita ab æterno vult *DEVS*, quæ ab æterno intelligit; At quid vult? *Se* utique, *ipsissimam* sc. *bonitatem*. Nec est tantum vult *Pater*, sed & *Filius*, ideoque *SPIRITVS SANCTVS* ab utroque procedit: Indè *Spiritus Patris ac Filii* appellatur, atque etiam est *Amor Patris & Filii*; *Intelligere* autem in *DEO* est esse, ut & velle: Ita *Filius* & *Spiritus Sanctus* cum *Patre unius* sunt *Essentiæ*, ac *potentiæ*. Hic pennam sistimus, & ad contemplationem, quæ an *fidei analogâ* videatur, respondeas, petimus, nisi forsân, quod absit, valetudo sit in morâ. De cætero autem antiquum obtinemus. *Salve enim*

Illustriſſimi & Celiſſimi Principes
Domini Clementiſſimi,

Eſi mihi ad reditum domum accincto, & va-
letudine parum reſtituto, ad ſcribendū omni-
ſunt impedita, tamen literarum veſtrarum &
facilitate & elegantiâ accenſus, pudori mihi du-
xi, nedum culpæ, ni aliquid ſaltem incomiti, tan-
te hæc in me propenſioni, reponerem. Ac Gerioſi
quidem jam res ſuas ſibi habeat. Quòd verò tem-
poris occasione, in contemplationem S. S. Triadis
quantum per umbras nobis licet, incidiſtis, nœ ho-
pium & laudabile eſt, quod vobis ex animo gra-
tular. Illuxit hoc, rationi alioquin incomprehen-
ſibile, myſterium etiam ex Gentilibus ſagacio-
ribus ſive commercio Eccleſiæ, quòd veriſimilius
ſive profundiore reliquiarum lucis indagine. A
ô infeliſes noſtri temporis Antitrinitarios, qui ho-
totum quaſi in ſolis conjecturis poſitum eſſe, & de-
mentatos homines ſibi ipsis perſuadere, quo tamen
nihil vel abſurdius vel impoſſibilius, craſſumquæ
ſit commentum, in verecundo & blaſphemo ore ef-
futiunt. Vos rectius, qui ſanctum hoc myſterium
& fide ſimplici apprehenditis, & rationis etiam
conceſſa fulcimenta, ceu ſolis inacceſſi ſtructure
per umbracula admittitis, qua in re Ph. Mornæ
libro de veritate Religionis Chriſtiane, egregiè vi-
rum ſe præſtitit. Hunc vobis rectum ſenſum S. S.
Trias & Monas perpetuum ſervet, majoresquæ
indies faciat, toto animo precatur

III. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 18. Jun.

1645.

Cliens humiliſſimus

EPIST. LXXXII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

EA est dulcedo literarum vestrarum, ut quicquid etiam vel dignitati vestræ, vel studiorum contentioni parcendum putem, nimio tamen arum desiderio, ultrò eas subinde provocare, non obstineam, hujusque meæ temeritatis indulgentiam ex vestrâ generositate mihi pollicear. Qui enim eas non summopere expetam, in quibus & stimum tersissimum invenio, & cogitationes supra tatem, & Imagines Virtutis expressas, quæ manum aliquid in Reip. usum, de Vobis Germaniæ universæ, ac potissimum Terris Vestris, populisq; bondeant. Quibus profectò hoc magis gratulor, quò pauciores ex Ordine Vestro video, qui ad hanc celsissimam rationem educentur, sive verius educeri se patientur. Nec desunt Aularum debonestamenta, qui dedecere hæc sublimem sortem vestram aggerere non verentur, nihil abjectius Principe lo, humano & literato, bovinâ voce pronuntiantes, scilicet, ne illis desint capita, sub quibus impune bachentur. At mihi omnem Historiam oris revolventi, nihil certius, nihilque frequentius occurrit, quàm Religiosos, probos, & eruditos, eisdem & felices & gloriosos fuisse; atheos, feus, barbarosq; tristibus casibus, & everfioni Status sui obnoxios. Sed quæ elegantius Panegyrico oratio executus est Nesselius Vester, ut repetere nihil sit opus. *DEVM* supplex oro, ut sub exactissima Optimi Principis, Paternæ Idea, tantisper nitamini, dum per Vos ipsos ad conficiendum Virtutis, Laudisq; summæ iter, firmos pedes figere, & propositam Vobis Majorum Illustrissimorum gloriam felicissimo cursu apprehendere queatis.

summè necessaria sit Concordia, difficilimè tamen inter tot homines, ad dissentiendum naturâ veluti comparatos, retinetur. Hanc *Legum* authoritas armata, qualitercunq; sancit. At inter *Germanos*, quorum sanguis communis, conjuncta educatio, iidem plerunq; mores, & inclinationes similes, naturalem, & penè necessariam arbitramur; Abominandæ igitur, & in Naturam ipsam contumeliosa: *fraterne* inimicitia, jurgia, & quæ indè inter Illustres aliquando exorjuntur, feralia bella: ac omnibus diris devovendi, qui sui commodi causâ, vel ut injurias privatas ulciscantur, inter tam arcto conjunctos vinculo, illa vel excirant, vel excitata fovent, & alunt. Multa *nostrâ* in *Domo* extant exempla fraternæ Concordiæ, quibus accedit *Gerion*, creditus *Tri-ceps*, & *tricorpor*, non quòd id genus *Monstrum* fuerit, sed quòd *Tres fratres* suaviter concordés, & unanimés, iisdem in *Republ.* usi consiliis, uno spiritu regi viderentur; quam *fabulæ* causam fuisse, scripsisse meminimus. Detestamur *Cainos*, *Esavos*, *Abimelecós*, *Cyrum minorem*, *Iugurthas*, *Nerones*, *Caracallas*, *Attabalipas*, & *alios*, qui *Naturæ* ipsi vim inferendo, fraternum sanguinem sitiverunt. Iuvit hâc occasione, scripturos relegisse *Micipsæ* orationem, quàm ad filios moriturus habuit, ex quâ hæc decerpsimus: *Quis amicior, quàm frater fratri? aut quem alienum fidum invenies, si Tuis hostis fueris? Equidem ego Vobis regnum trado; firmum, si boni eritis; si mali, imbecillū: nam CONCORDIA parvæ res crescunt: DISCORDIA maxime dilabuntur.* At longius fortè exspiciamur. Vale & responde. e *Filium salvere* jubemus. *Guelferbyti*, 9. Sept. 1645.

R. T. Dignit. Observantis.

EPIST. LXXXIV.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Quam jucunda mihi, maximique pretii literarum Vestrarum reciprocatio sit, nolo toties repetere, ne quid adulatorii, quod totus abhorreo, in me suspicemini. Illud tantum mihi liceat orare, ne unquam hujus rei tedium Vobis subrepat, cujus vitandi gratiâ, minus frequentem scriptionem, maximè si studiis Vestris officiat, facile indulsero. Ceterùm, quòd ad persecandum Gerionem rediistis, permagnas gratias debeo, ac videbatur sanè (quod per Vos ingeniosè vidistis) Concordia, quæ hujus figmenti tricorporei Mater fuit jure suo poscere, cui Vestra sagacitas, & industriâ aliquid tribueret, tanquam Vos ipsos concordēs fratres Gerionem aliquē hujus seculi constituturæ. Quam ad felicitatem, & illustre exemplum impetrandum, etsi Historia Vobis libenter succurreret, tamen, quæ domi, ut scribitis, Vobis nata sunt, & magis afficient, & arctius stringent. Quo nomine Vobis ex animo gratulor, & pergere hoc consensu jubeo. Quam verò fraterni sanguinis sensus in mediis dissidiis, quæ seminare Satan assolet, bulliat exemplum memorabile Domus Saxonicæ Electoralis docuit, quod etsi nescire non potestis, m tamen recitare non pigebit.

Fridericus & V Vilhelmus, fratres, Saxonie Duces, ob bonorum divisionem, aulicorum artibus inter se commissi sunt, tantâ acerbitate, ut nec Cæsaris authoritas, nec Ordinum Imperii consilia ac preces, ad placandos eos quicquam valerent, quin armis & mutuâ internecione decernendum putarent. Iamque stabat uterque ex adverso exercitus, magnamque Christiani sanguinis stragem

stragem minabatur. Cùm sagittarius quidam, quemcunque ferire vellet, certus, fratrem alterum accedit, & vis né, uno ictu rem omnem, inquit, fratrem scilicet tuū conficiam? at ille horrescens, Tu verò, quem vis alium quàm fratrem meum feri, respondit. Quæ vox ad exercitum aduersum delata, cùm Ducem plurimum commouisset, fratris colloquium poposcit, & faciliè obtinuit. Fratres ergo, cùm conuenissent, mutuūque & suam innocentiam, & stabellorum scelus reuexissent, in amplexus ruentes, spectante & applaudente utroque exercitu concordiam sibi, pacem populis, supplicium noxiis, gaudium universæ Germaniæ reddiderunt. Hæc in memoriam Vobis Illustrissimi Fratres revocare volui, ut & Satanae insidias, & Angelicas excubias, & Aulae artes & generosi pectoris indolem, uno in Exemplo, pro fovenda Concordi Gerione perspiciatis. Quo in Epiphonemate finio, Vobisq; Cor unum, cætera membra ad salutem, & tranquillitatem publicam, multiplicia ex animo devoto precor. Valete & favete

Ill. C. C. C. V. V. V.

Statg. 24, Sept.

Anno 1645.

humillimo Clienti.

Gratiæ Vestrae se submissè commendat filius

M. Gottlieb.

II.

Cum Pr. RVDOLPHO AVGVSTO.

EPIST. LXXXV.

Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,

Magno dolore ex hebdomadariis novellis,
Tuisque literis accepi, quæ calamitates

Patriæ Tuæ immineant, atque eandem jam urgeant. Auctus est insperato nuntio de agritudine tuâ. Sic plerunque fieri solet, cum *Patriæ* malè est, optimis *Civibus*, quibus publicæ cura est, vix benè esse potest. Perfer mi Domine Doctor isthæc, & obdura, Teq; ad meliora Patriæ tempora reserva, quæ, ut spero hæc sequentur. Neque nimia tristitiæ indulge, quæ cor pedetentim corrodit, nec senectutem tuam, *Emeritus*, nimis curis & laboribus attere. Ita DEVS benedicet arti Medicorum quod ex animo opto. Nos, DEO gratia, benè valemus: Cæterùm, licet armorum strepitus, sub quo Germania nostra gemit, longè nunc à nobis abesse videatur, tamen à vexationibus & exactationibus haud liberi sumus. Peius à nobis DEVS avertat. Germaniæ nostræ anatomen quod attinet, vereor, ne in gerram abeat; quanquam sine causâ. Haud enim dubitamus, vaniloquentiâ peccantibus apud Te semper veniam paratam. In medio posuisti *Premia & Pœnas*, maximo, ut arbitror, consilio: in medio dixi, *Religionis & Armorum*, quæ à dextris; *Precum & Opificum*, qui à sinistris Num Tuam mentem capere possim, tentabo sequenti hebdomade: iam claudio, quia literis modus servandus, Tuæq; valetudini parcendum, quam ut cures, quæso. Salve à

Rever. Tuæ Dign.

Guelferbyti, 7. Martii
Anno 1645.

Observantissimè

EPIST. LXXXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

Literis Tuis elegantiarum & favoris in me plenissimis, nihil mihi est vel pretiosius, vel succundius, nihil etiam in sublevanda mea animi & corporis aegritudine opportunius. Nam ut ut se va, que Patrie mee imminet tempestas, me graviter concutiat, morbusque per intervalla recrudescens duriter exerceat, videor tamen, ex Clementie vestre aura, & Zephyro mihi blandiri, & vel post naufragium, salutis portum polliceri posse. Noli igitur, optime Princeps, scribendis istis literis fatigari, in quibus cum publici tum privati mali solamen egregium mihi positum est. Accedit Informatorum Tuorum, quem in literis tuis deprehendo, in me amor, qui nisi magni à me fieret, injuriosus merito & ingratus audirem. In Getione vero, ne qua scribendi materia desit, explicando, nisi molestum sit, obsecro, perge. Nam cum non tantum mentem meam exactè assequaris, quam plura etiam pro sagaci ingenio, eruas, non potest non summoperè hæc Tua industria, piumque & cordatum studium, mihi vehementer probari, quod absolutum nobis aliquando Principem, Patrisque æmulum polliceatur. Quod ut Germanie post superatam cladem feliciori & placate ex Triplici Vestro funiculo contingat, DEVM propitiùm adoro, qui Te, Princeps inclute, cum Germanis fratribus sospitet, servet, atque salvet. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutgard. 19. Martii

Anno 1645.

humillimo Clienti.

EPIST. LXXXVII.

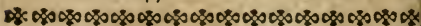
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

ITa dempta suspicio est de non continuando *Gerione*, literis nostris tandem acceptis. Quæ quidem laudem non merentur, qua dignaris, sufficit nobis, prima hæc Juventutis nostræ tyrocinia digna videri responsione. Diei *Natalis* mei memorem fuisse ultimis in literis, habeo gratias. *Munus*, quo ornas gratulationem Tuam, acceptissimum fuit, pro quo summas gratias meritò refero, & si forsan talis *mechanica theca cum Instrumentis*, confecta sit, peto pretium ejusdem transcribere velis. Valetudinem cura, & lætus acidulis utere.

Rev. Tuæ Dign.

Guelferbyti, 9. Junii, Anno 1645.

Observantiss

EPIST. LXXXVIII.

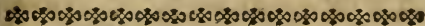
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

AVditâ ex equi lapsu pergravi & dubiâ valetudine Tuâ, hæud exiguâ, ut par fuit, & ipse, ex affectu meo conjicis, consternatione perculsus, & tristitiâ affectus sum. Ac licet filii charissimi, paternis insistentis vestigiis, literæ, ut novæ, & insolitæ gratæ fuerint, eâ tamen, fateor, fronte & alacritate non legi, quâ Tuas hæctenus, veritus nimirum, ex hæc characterum & styli mutatione, diuturnæ nimis, aut, quod absit, insupportabilis, mutuæ literarum communicationis semper optatissimæ, carentiæ, *sinistrum omen*. Equidem non dubi-

dubito, quin temporum, in quæ servati sumus, calamitates, exulceratissima Patriæ Tuæ fors, adeoque morbus animi, corporis dolores; quanquam acerbos plus satis, aggravent. At cum illis inducias in eas necesse est, quæ providentiâ reguntur, nec otioso & domestico mœrore averti possunt, ut *Natura*, Medicorum & Chirurgorum arte excitata, suam in ægro corpusculo vim exerere valeat. Præces autem, quas pro incolumitate nostrâ, filiali Epistolio adjicis, pro *Tuâ convalescentiâ* ardentissimè refundo, qui Te, Virum Ecclesiæ & Reipubl. salutarem, & omnî literaturæ perquam necessarium sospitet, & in multos adhuc annos paternè conservet. Hoc tam meo, quàm *Fratrium*, quorum causam nunc ago, nomine, unicè exopto. Postremò, filium, cui salutem, certiore reddi cupimus, ejus studium in nos, & devotionem non præteritum iri, quam, quia dignissimus, competenti benevolentia, ubicunq; dabitur, prosequuturos nos esse pollicemur. Vale ad d. II. Cal. Aug. Anno 1645.

Rev. Tue Dign.

Observantis.

EPIST. LXXXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

VT primùm ex ægitudine mea sanè quàm tristissimâ emersi, nihil equè curæ mihi fuit, quàm ut ad scriptionis tecum commercium, quo mihi nihil est in vita jucundius, redirem, & pro illustri tua condolentia, ingentes gratias agerem, quæ mihi inter exquisitos dolores non minimum profectò levamen fuit. Nam cum gemino

morbo, animi sc. & corporis affligerer, illo à Se-
 renissima Guelphorum sedis aura recreato & e-
 recto, hic facilis medicinæ locum dedit, hospi-
 tiq̃ue suo, domus molesta esse noluit. Sed & nunc
 elegantissimæ tæ & humanissimæ literæ omnem,
 qui morbos sequi solet, languorem quasi absterse-
 re, quibus genuinum accessit gaudium ex Panegy-
 rico Nesselii, Viri disertissimi, quod concepim
 maximum. Quod enim in votis erat unicè, hoc vi-
 deor mihi affecutus, ut si ve pietate mea allecti, si-
 ve temeritate provocati, si ve halbutie irritati,
 quibus st̃yli acumen, verborumq̃ue copia est, tan-
 dem prodirent, & Orbi nostro Solem suum ne ne-
 sciret, atque beneficium patefacerent, antequam
 Sol noster nobis occumberet. Indignum namque
 erat tantum Principem Patrem vestrum incom-
 parabilem, qui vel Rethoram Ideas, vel Histori-
 corum exempla superaret, à plurimis sui tempo-
 ris ignorari, nec aliam virtuti præsentis, obambu-
 lanti & tot annis superstiti à literatis gratiam
 rependi, quàm ut ex oculis sublata fuisse aliquan-
 do dicatur. Ergò esse inter nos & (diu utinam)
 superesse sciamus, æstimemusq̃ue privati, DEumq̃;
 tanti donarii conservatorem propitium seriò præ-
 semur. Pro clementia in filium meum nuicum,
 cuius vicarias literas non es dedignatus, plurimū
 debeo, cumq̃ue ipsum heredem obsequii mei &
 perpetuæ observantie in Domum Vestram Se-
 renissimam constituam, vinculoq̃ue homagii Vobis
 obstringam, felicior nunquam esse poterit, quàm
 si non inutilem servum se omni fide, operâ animi-
 q̃ue contentione aliquando probaverit. CHRIS-
 TUS Vos Illustrissimos Fratres & magnæ do-
 mus magna decora dirigat, ut Maximi Patris in-
 gentem famam continuetis, augeatis & vel supe-
 retis. Vale & clementer fave

Sturg. VII. Eid. Aug. 1645. humillimo Clienti.

EPIST.

EPIST. XC.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

EX literis Tuis maximum percepi gaudiū, certio- rem me restitutionis Tuæ reddenti- bus, cujus pignus propria manus. Ob quod nuntium *DEO gratias* ago, ejusq; Omni- potentiam imploro, ut Te per multos adhuc annos Ecclēsiæ ac Tuis incolumem præstare velit. Et si literæ meæ quid in reddenda Tibi sanitatē potuissent, meritò mihi gratularer. Benignum planè Tuum erga me animum agnosco, qui literas animā veluti donat, cū hæ interdum frigidaæ adeò sint, ut apud alios morbum potius aucturæ, quàm lenituræ vi- deantur. Utut sit, ex animo profectas, Tibi persuadeas velim, cujus simplicitatem magni- ficis verbis anteponis. Memini, me nuper Filii literis *Tuas* prætulisse, non quòd illis lubens taream, sed quia conjunctas nonnunquam optaverim. Cui repeti cupio, quæ in præce- dentibus scripsi. Nihil de *Nördlingensi pugna* addidisti, si de iis, quæ apud vos geruntur, certio- rem subinde facias, gratissimum erit of- ficium. *Gerion* noster dormitat adhuc, quem brevi expergefaciam. Valetudinem Tuam cura quàm diligentissimè, Filium amanter sal- vere jubeo.

Rev. Tuæ Dign.

Guelferb. 25. Aug.
1645.

Observantis.

EPISTOLÆ
EPIST. XCI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quà animi voluptate literas Cels. Tuæ legam, quantique eas faciam, nunquam satis explicaverò, indices nempe continuæ Tuæ in me propensionis, in filium etiam meum propagandæ: & fidejussores, nondum mearum quicquid insipidarum tedium obrepfisse, cum Tuis elegantissimis eas ultrò provocas, imò & filii, tantâ fortunâ indigni, sis admissurus: quo nomine cum filio gratulor, tum mihi ex animo gaudeo, gratiasque, utriusque nomine, quam maximas ago, certamque spem concipio, fore, ut hæc Domus Vestræ Serenissimæ claritas, quod in Avo meo Doct. Iacobo, p. m. cepit, nobis in tenebris versantibus, perennet, nostramque obscuritatem illuminet, cui posthâc, quicquid contingat lucis, obnoxii in solidum debeamus. Quod si etiam mihi DEVS contra summum & unicum meum desiderium, hoc neget, (ut valetudo mea hoc toto anni presentis tempore valdè afflicta, & labefactata est) ut adire ad Vos, meumque obsequium coràm testari, minus possim, non tamen desperaverim, filium meum hoc facturum, quem voto meo, & decreto animi servitiis vestris consecravi, officiorum Proavi sui Iacobi in Ecclesiam vestram, nondum opinor, obliteratorū, fructum aliquem Vestra munificentia haud dubio capturum. Cui meæ in Vos pietati & gratitudinè Christus benedicat.

Ceterùm, quòd à me cruentæ illius ad Nero-lingam pugne, quæ victoriam utrique parti dubiam fecit, historiam expectasti, si maximè mihi explorata fuisset, equidem ad Vos eam deferre minimè ausus fuisssem, quod literis nostris vie planè infestæ

infeste essent, & minima etiam vox in hanc, illamve partem propendens, nobis, qui utriusque imperio & prædæ expositi sumus, exitiosa fieri potuisset.

Que se vities in Incolas exercita sit, ex aliis tragædiis, si ve hujus, si ve superioris seculi, per Te conjicies. Super sumus tamen miraculo potius divino, quàm humanis rationibus servati, & post tot mille capitum voraginem, unde vivamus tolerabiliter, superest, jamque utroque exercitu finibus nostris excedente, colonus, agrum in spem futuri excolit, quo nomine, Soteria apud nos solennia decreta sunt. Scripsi aliquantò productius, Illustris. Princeps, quòd videam, non Te mea fastidire, nec majus operæ pretium facere possim, quàm si Tuas, omni elegantia & generoso spiritu refertas prolixiores eliciam. Desino tamen, ne quid nimis, & munusculum leve idense addo, Cornelium, cum voto Cornelianæ vivacitatis & sanitatis, quod idem precor, Illustris. Fratribus, quibus me & filium Gottieb/ nuncupo, dedico, & commendo. Valete Illust. & generosissimi Principes, & favete

Ill. Cels. V. V. V:

Anno 1645. 10. Septemb.
qui olim Calvæ meæ Anno
no 1634. funestus.

devotissimo
Clientè.

*Per officiosam salutem Dn. Dn. Gubernatoribus
& Doctoribus adscribo.*

EPIST. XCII.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor;*

AB ultima literarum tuarum parte exor-
diar. Prolixitatem earum excusas, at nul-
lâ opinor ratione motus, ita enim easdem
lego, ut proluxiores semper cupiam. Eo verò
brevior nunc esse volo, quia nuper scripsi. Ad-
modum verò dolet, *Ducatum VVirtembergicum*
fuisse aliquamdiu utrarumque partium rece-
ptaculum. Exempla militaris licentiæ post *Vi-
ctoriam* nota. Superbi namque Victores Vi-
ctoriam prosequuntur, quamdiu possunt, Vi-
cti verò, qui absque ductore hinc inde vagan-
tur, odium & iram, quam in hostes non po-
tuerunt, in miseros paganos solent evomere.
Damus profectò, grande documentum pa-
tientia, & sicut vetus ætas vidit, quid ultimè
in *libertate* esset. ita nos quid in *servitute*. Fi-
lio scripsi, cujus literæ libens perlegi. Et vi-
detur equidem, ex paterna magis charitate,
quàm quòd eo indigeret, commendatus esse,
Virtus enim ipsius fatis eum commendat.
Nullum autem dubium, quin eximia tua, &
Proavi ipsius *IACOBI ANDRÆ* dona,
qui suo tempore, veluti Protestantibus omni-
bus, ita *Ducati Brunsvicensi* potissimum, vir
fuit salutaris, apud omnes pios, & Veritatis
Evangelicæ asseclas, amplissimæ commenda-
tionis loco futura sint. Itaque repeto, quæ in
filii literis: atque *Illustrissimus Dn. Parens*, ut
erga te optimè affectus, de cæteris viderit. Ex
Septentrione nihil, nisi quòd *Pax* ibi sancita sit,
Sueci ex *Holsatia* in Imperium movent, *Cor-
nelium* diligenter lego, & ex eo modum in ci-
bis

EPIST. XCIV.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doct̃or,*

Literæ Tuæ de 24. Septembr: cum mecha-
nicis *Columnarum*, & *Propyleorum* figuris,
eorumque insigni ornatu, & speciosis ad-
ditamentis, redditæ sunt: Ob quæ magnas
ago gratias. Miror evolvendo *Tuscam* ab In-
ventore *Frisio* omiffam, cum in *Doricæ*, *Ionice*,
Corinthiæ, & *Compositæ* columnarum variatione
& exornatione, tam scitè ludat, & artificiosè
ingeniosiffimi hominis industria; simul &
Græcæ Veteris ingeniorum & luxus recordor, à
quâ Italia, Gallia, Hispania, & cæteri, qui æ-
dificiorum miranda ostentant, pleraque mu-
tuati sunt, quorum gloriam, dum nostra ætas
superare contendit, non imparem ardori in-
dustriam, & dexteritatem nanciscitur, nec o-
mnia apud *antiquos* meliora, *novo* rursus exem-
plo contestatur. De cætero, supervacuas arbi-
tror esse laudes, quibus literas nostras cumu-
las, quæ tantum absunt ab elegantiss, quan-
tum tuæ ab omni adulatione. Iam pridem
etenim agnovi, non Te laudando blandiri,
(quod Viro bono indecorum, mihiq̃e suspen-
ditum foret) verùm ad *Virtutem*, quam id ge-
nus consequuntur encomia, velut adhibitis
stimulis cohortari, idq̃e reipsâ experireris, si
coram adesses; Neq; verò ingrata esse potest,
quanquam crebra literarum communicatio,
quod *Illustriß. Dn. Parens*, indulto isthoc inter
nos commercii genere, duo à me flagitet, ni-
mirum ut & Celsitudini ejus meam subinde
comprobem *diligentiam*, & te quotidianorum
profectuum meorum constituam *arbitrum*.

Quin

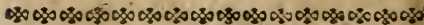
EPIST. XCVI.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

EX literis lubens accepi, Te. in eligendo recens nati ex filia *Agnete Elisabetha* nepotis, *Susceptore, & Patre spirituali*, mei potissimum rationem habuisse, atque absentem propioribus amicis prætulisse. Inde enim, quanti me facias, quem in mysterio, quo Christianismo, atque aded vite *sempiternæ* iniciatus est sanguis Tuus, fidejussorem pro eo esse voluisti, quivis intelligit. Pro judicio igitur de me honorifico, meritò gratias habeo, Tecum precatus, ut hic *Tuus filiolus* sanguine Christi mundatus, & in heredem cœlestis regni cooptatus, præsentem in seculo crescat, in gloriam Dei, Patris & Redemptoris sui; Parentum decus & ornamentum; Tuiq; senilem oblectationem. In cæteris, quæ benevolus in Te affectus imperat, & mos exigit, partes meas implebit *Illustriß. Dn. Parens*, cujus Cels. quod ego *Chartaceo* nunc facio, *pretiosiori* fortè pignore, quàm gratum sit, quod in Tuum commisisti, sacrum officium, comprobabit. Bene vale. *Wolferbyti*, 4. Novembr. 1645.

Rev. Tue Dign.

Observantissimus.

EPIST. XCVII.

Illustrißime & Celsißime Princeps,
Domine clementißime,

VIdeor mihi nullum temporis punctum rectius collocare, quàm quod reciprocandis Tecum literis impendo. Si ve enim ex usu hoc Tuo, ut scribis,

scribis, & literario exercitio fit: sive meo, ut ingenuè profitear, oblectamento, & ornamento maximo, video me illud Tibi debere, hoc sponte ambiendum esse, tantum abest, stimulis Tuis licet humanissimis, indigeam. Frisii figuras, de Columnarum ex Vitruvii regulis, proportione & ornata, non ingratas Tibi fuisse valdè letor, cum quòd munuscula mea non asperneris, tum quòd animum hisce rebus, quæ nequaquam Principem dedecent, adhibeas. Addidissem utique, quæ idem author de Tusca Columna non minus ingeniosè in lapicidarum & statuariorum usum confecit, si ad manus fuissent, faxoque ut primùm comparuerint sequantur. Nunc verò in paranda Tibi theca instrumentorum Mathematicorum peregrinatoria, per ipsam inventorem Furtenbachium, sedulò laborabo, ne quid fovendo ardori Tuo laudatissimo desit. Nam ut Te sublimi indole, generosâque animi contentione, ita nos humili obsequio, & paratissimis officiis, certare par est: Principem ut aliquando obtineamus magno Patre, non minorem; Patriæ expectatione, inferiorem; Guelphicæ orbis ferendi, imparem; sed de quo omnes sibi Ordines ultrò, atque certatim gratulentur, Deoq; gratias ferant; Apud quem nos Tibi obnoxii, seduli intercessores, prestò erimus, ut ex cujus unius manu propitiâ boni Principes proveniunt, hâc nos abertim & feliciter in Te beet. Ego sc. & qui Te mecum colit filius, ac, quotquot salutem nostram post DEVM, Domui Tuæ Serenissimæ, unicè debemus. Vale & save cum Illustris. (quos salvos percupimus) Fratibus,

Illust. Cels. Tuæ

13. Nov. 1645.

Clienti humillimo.

EPIST.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

SI gaudium aut solatium sit, *socios miseria-
rum habuisse*, aliquid perceperim ex ultimis,
in summa fundi nostri calamitate. Si enim
vos vestros, nos nostros passi sumus manes.
Quapropter & eò magis nos vestri miseret, &
velut ad commune incendium restinguen-
dum, ardentiores ad Deum preces emittimus.
De Pace ferè desperandum esset, quia spes to-
ties jam frustrata est, nî consideratio, quam in
Tuis suggeris, Deum in his mundi & Diaboli
furoribus, semper Ecclesiam suam custodire,
pios in spe retineret. Ad quid enim amabò
hanc mundi machinam conservet DEVS?
Forsan ut, velut in Theatro, *magna vitia* à Vi-
ris Illustribus perpetrentur, quò à minoribus
spectentur? Nonne piis terra, ejusque bona
promissa sunt, quæ, si rectè utaris, & ad Be-
nefactorem, à quo proficiscuntur, respiciàs,
subinde *majora*, & *nova* pace florente, ex a-
bundantissimo divinæ largitatis penario pro-
muntur; si verò DEI oblivisceris, & bestia-
rum instar, quæ ubi saturæ sunt, stertunt, ac
oscitantur, terrenis saltem incumbas, ab aliis
rapiuntur, trahuntur, qui quidem haud me-
liores sunt, ad id tamen utiles, ut illos *puniant*,
atque hac ratione *in viam* reducant; Quid au-
tem cum tanto Theologo hâc de re verba fa-
cio? Responsorias filio reddas quæso, cum
salute. *Frâtes* Te salvare jubent, & valere
optant, quod &

Rever. Tue Dign.

V Volfersb. 18. Nov. 1645.

Observantiss.
EPIST,

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime.

Quod fiduciam de Tua in nos propensione, benignissimè fueris interpretatus, Patriniq̄e munus Christianum non invitus susceperis, Nepoti meo, Tibi cognomini, plurimum gratulor, nobis ex animo gaudeo, Tibi autem ingentes gratias debeo. Rectè verò, pro incredibili Tua sagacitate divinasti, velle me palmites meos in aliam terram æque patriam transplantare, Tuisq̄e auspiciis dedicare, quod utinam tam ipsis sit fœlix, quàm hujus Imperium Tibi felicissimum, & diuturnum toto pectore precor. Christum, cui Nepos meus, Te fidejussore, Sacramentum dixit, eundemque vicissim cum S. Spiritus arrabone induit, adoro, dignū, utilemq̄; sanctæ suæ Civitatis Indigenam reddat, qui Te, Patrem religione filiali: Dominum obsequio ministeriali: Principem honore debito & summo veneretur, colat, prosequatur: in Cælis verò, ubi personarum discrimina sublata fuerint, cohæredem æternorum Bonorum habeat. Interea hoc unum summis, abs Te Princeps Illustrissime, precibus contendimus, animum Tuum, hoc tanto beneficio in nos quàm benevolentissimū testatum, integrum & continuuum nobis serves, quo pretiosius pignus, nec in præsens, nec posthac unquam dare, nos accipere, & æstimare perpetim poterimus. Servet propitia Trias, Illustris fratrum Ternionem, in Serenissimorum Parentum voluptatem, Antiquissimæ Domus propaginem, Germaniæ decus, Subditorum emolumentum, Reipubl. Christianæ salutem. Ita voveo

Ill. Celsit. Vestræ

Stutg 19. Nov. 1645.
die Elisabethæ.

Cliens humillimus.
EPIST.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Literarum reciprocationem tam gratam mihi quàm necessariam, recreationis loco habeo, modò non Tibi curis sacris & aliis negotiis occupato, molesta sit; Sic enim meæ comparatæ semper sunt, ut illis quid addi, vel demi, ne elumbes planè, vel tædiosæ sint, debeat; Tuæ ita elaboratæ, ut ab earum lectione non recedam nisi doctior, vel melior, & ad virtutem magis accensus. Perges igitur posthac, non Tui profectò, sed mei causâ, cujus studia excitas, & rubigine obduci non pateris. Vel hæ Tuæ, quas nuper accepi, quàm comptæ sunt, & exornatæ? Putabam *Frisium* ornatus columnarum inventorem fuisse, Tu doctes, ex *Vitruvii* regulis, ab illo compositas. *Thuscæ* autem videndi desiderio teneor, quia spem mihi facis, eam alicunde eruendi. Quæ nisi operam mihi locare, non dedignatus fueris, ut & in parandâ *Thecâ peregrinatoriâ*, quam in somnis etiam cogito, constitues me Tibi debitorem, tum nomen hoc expuncturum, cum à me quid proficisci poterit, quo memorem animum comprobare liceat. De cætero, quò melior Vir & religiosior es, eò magis preces, quas pro salute & incolumitate familiæ nostræ fundis, Deum exauditurum confido, qui Te vicissim omnibus bonis corporis & animi largè coronet, adprecor.

Rev. Tuæ Dign.

Guelpherbyti, 1. Decemb. Anno 1645.

Observantiss.

EPIST. CI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Est ita, ut scribis, parum solaminis ex malorum societate, ac potius duplicatum dolorem esse, bonosque ad commune velut incendium recibus restinguendum provocari. Nam qui in his oris, jam diu Marti furenti tragediæ scenam reuimus, dum à Vobis tutiore, ut rebamur, loco ositis, vel egestatis subsidium, vel oppressionis prædium, vel denique exilii domicilium sperare pouissemus, ubi Vestros etiam parietes, aras, fososque ardere audimus, toto animo consternamur, & Ilii excidium metuimus. At cum ea sit Ecclesiæ in his terris conditio, ut vix unquam ei commodum & firmum diu domicilium, sed non nisi abernaculum vel tugurium sit concessum, viteq; ius blanditiæ magis, quam ullæ Cruces, & pro- scriptiones obfuerint, credamus, Pacem quam Tulgius optat, non regni Christi incrementa polli- eri, & bellum profectus pietatis minimè impe- ire, necesse est, si pro se quisque animæ suæ salutem ecclæ prospiciat, terrarumque malis, ad cælorum esiderium euehatur. Fuere sanè nonnunquam ecclésiæ Halcyonia, & nos centenaria, ampliusq; xperti sumus, quæ propitii Dei indicia habita- unt: nec belli tam se vi ac diuturni flagellum, quo nunc exercemur, irati signum negaverim. At rem ressius perpendentibus, facile occurret, illam pa- is diuturnæ messem & vindemiam eam ipsam infelicitatis materiam, flammæque nunc flagran- is fomitem suppeditasse: scilicet pietatem pro- phanam; literaturam gentilem; iustitiam ini- quam; mores barbaros; totumque illum Her- naphroditum Christianum, quem CHRISTVS
pridem

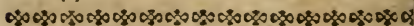
pridem verbis per Arndium nostrum, felicissimæ memoriæ, blandius; post ferro se verius impugnandum sibi duxit, ut aliquos sibi sub Crucis vexillo assereret, lethargumque illum stertentis; strpitumque nugacis & pugnacis Christianismi illi excuteret, hinc compesceret, quæ in visa nostris paradoxæ, fusius utique diducerem, nisi mihi excellens illustris Ingenii tui sagacitas perspecta prolesset, qua ad primum indicium, ad interiora huius mysterii facilimè penetrabis, cuius indagini locum nunc lubens concedo. Elegantissimam tuam hæc de re dissertationem expectans, DEO supplex, eam annis Tuis, Celsissime Princeps, regiminique potestati futuro gratiam concedat, ut cum Salomonis felicitate, regni Christiani incrementa conjungatur. Vale, & salve cum Inclutis fratribus, quos optat

Illust. Celsit. T.

Stutg 3. Decembr.

1645.

Cliens humillimus

EPIST. CII.

Illustrissime & Celsissime Princeps

Domine longè clementissime,

AMo equidem literas Tuas, ut quàm maximè cum ob eximiam Elegantiam, cum exacto iudicio conjunctam, tum ob illam rarissimam in me propensionem, quæ ne Tibi molestum me suspicer, omnem metum solvit, ac propemodum veteris recundie obliuiosum facit, cuius culpam indulgentiæ Tuae imputaveris. Utinam verò felicitas mihi scribendi materia foret, quàm ea, quæ ex publicæ calamitatis intuitu, & contactu, nihil non inficeti, & dolentis contrahit, cuius contagium procul abesse à Vobis terrisque vestris velim; Se

pona

nonamus ergò hunc infelicis seculi sensum, & quod labentis hujus anni reliquie monent, succedane feliciorem cursum ominemur, quem equalem Tibi, Illustrissime Princeps, inclutis Fratris, Domuique Serenissime, & Terris auspiciatissimum, felicissimum, & ornatissimum ex animo recor, beatus futurus, si Vos salvos, florentes, auctioresque animi, corporisque donariis, & DEO baros, subinde ac toties quàm hoc anno, (factum utem id decies septies) ab Illustri Tuo stylo intelligam.

De thecâ peregrinatoriâ securum esse jubeo, ut ardentissimo Inventoris Furtenbachii in Teatro paratur, utinam tutò ad Vos per infestissimas (ut hic quidem loci sunt) deferenda. Frisii Thuscæ Columnæ jam ad manum sunt, & balulum expectant, cum veredarii talia non admittunt. Quicquid in me meisque est, id totum Tuum Te, Tibique deberi, nec feliciore, quam apud Te reponi posse, credito, cum unum id mihi, primumque sit in votis, ut quantum Vos in me Clementiæ, Munificentiæ, facilitatis & confidentiæ infertis, tantum ego fidei, obsequii, operæ, & premium, referre propitio DEO valeam, quo vinculo iterum atque iterum sanctè obstringo; Vale Princeps florentissime, cum Fratris inclutis, quod soletis, favete

Ill. Cels. V. V. V.

Wutgard. 17. Decemb. 1645.

humillimo & dedicatissimo Clienti

Nobiliss. & Clariss. Ephoris & Informatoribus V. felicitatis votum cum officiosâ salute adscribo.

EPIST. CIII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doct̃or,

Cum per DEI Omnipotentis gratiam v
 teri anno finem imposituri, & novum a
 spicaturi simus, ut *divine bonitati* grati
 agamus ex animo, quod hisce miserrimis ter
 poribus, quibus tot vitam amittunt, fortiter
 cadunt, singulari tamen favore, protectio
 suâ nos dignata sit, gratitudo exigit, & offic
 nostrum. Et quia hoc planè singulare bene
 cium est, cœlitus in nos collatum, indè pec
 liares *gratias & laudes* ei offerre æquum è
 Idem porrò omnipotentem suam manum
 nos extendat, & hoc novo anno, multisq; i
 sequentibus charissimos *Parentes* meos, &
gnatos, Teq; cum Tuis firmâ valetudine, pr
 spero rerum successu, & aliis bonis donare v
 lit. *Pacem* quoque tot millium suspiriis & l
 chrymis exoptatam tandem concedat, quâ c
 tera, quæ dicuntur bona edulcentur, & grat
 ra reddantur; Hoc quia ab intimo corde e
 surgit, audiet *DEVS* ter *Opt. Max.* votum,
 has preces exaudiet, quia piæ & necessari
 Vale.

Rever. Tue Dign.

Rapim *Guelpherb.* 23. De-
 cembr. Anno 1645.

Observanti

Charissimi *Fratres* mei jubent Te salvere
 & novi anni primordium, successu
 & finem, felicia Tibi exoptant,
 meis votis sua addunt.

EPIST.

EPIST. CIV.

Clarissime Domine Magister,

Literæ tuæ perlatae, multis (quibus me dignum putas) laudibus cumulatae, suntq; testes & pignora affectionis & benevolentiae Tuæ erga me. Quod primum attinet, si mecum rectè considerem, huic potius adscribo, quàm rei veritati. Arbitror tamen, me decere ea, quæ laudas, & operam dandam, ut verè & meritò hæc de me encomia prædicentur. Gratias verò ago pro benevolo & amico Tuo in me animo, & opto, preces Tuas ardentem pro me, quas promittis. De meâ erga Te benevolentia hæud dubites, velim. Hoc est, quod *VIRIS* Tibi *similibus* debeo, idq; nunc ob Domini Parentis Tui virtutes literis meis testor, quem Illusterrimus maximi facit, nunc salvere jubeo. Vale, beneq; vive, quod optat

Tibi amicus

Suelpherbyti, 7. Octob.

Anno 1645.

RVD. AVGVSTVS,

*Clarissimo Viro, M. (Bottlieb) Andreae,
Diacono Cantstadiensis.*

EPIST. CV.

Clarissime Vir,

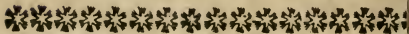
Proxiores literas Tuas perlegi, earumque contenta intellexi. Ignoscas quæso, Te breviorē esse me, quia multa invito accidunt, quæ, ut diffusius scribam, prohibent. Scribis autē de benevolo tuo erga me animo.

Quem si non referrem, honesti certè sine transgredere, & ingratitude merito incusarer. Recte observasti, me in ultimis literis meipsum depinxisse, & quomodo erga Te Tuique similes affectus sim, aperuisse. Humanitatem in doctos exigunt *studia communiorum* precibus opus me habere, docet *Deus & propria indigentia*, mea autem mediocritas. Parenti Tuo, mihi que adè nota est, ut laudes non tam circumscribam, quàm recuser. Fac autem, quod usque adhuc fecisti, precibus Tuas pro me ad Deum effunde, quod & ipse pro Te fecero, si quid mea opera Tibi efficere possit, semper me pronum invenies. Val
VVolferyti, 18. Novembr. 1645.

Tibi amicus

RVD. AVGVSTVS

*Clarissimo Viro, M. Heutich Andreae,
 Diacono Cantstadiensi.*

III.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO

EPIST. CVI.

*Vir plurimum Reverende atq;
 Clarissime,*

IN medio ferè Epistolæ, suavissimè ad nuntium 21. Maii exarata, me in specie, ut vocantur, appellas mellitissimâ gratulatione, de nuptiis DEI beneficio transmissis *Natalibus* meis, quæ gratulatio, cum proficiscatur ab eo, qui me quasi in oculis gerit, & tam prosperam quàm adversa mea anxie observat, non pote

non mihi accidere gratissima. Græcis auspica-
tissimus fuit ille dies, quo *Socrates & Alexander*
M. hâc luce frui cœperunt; Reverendæ T. Di-
gnitati recurrentes vitæ meæ annos gratè nu-
merare, quoddam pietatis munus esse vide-
tur. Cretenses lætiores dies *albis lapillis*, tristio-
res verò *nigris* notabant; facillimè adducor, ut
credam, à Rev. T. Dignitate idem in fortunâ
meâ observari. *Xerxes*, diem, quo Sceptrum
cœpit, sacrum habuit, eoque Diademate cin-
ctus Persas strenis prosecutus, Proceribus ve-
rò tam opiparam ac magnificam instruxit cœ-
nam, ut Græci eam omnibus numeris abso-
lutam prædicarent. Insistis vestigiis hujus
Herois, *Vir admodum Reverende*, non tantùm
enim sentio, Te sacrum habere illum diem,
quo vitam cœpi, sed strenis etiam non alios,
sed meipsum prosequeris, nec dubium, quin
tertium experirer, si nobis unâ esse continge-
ret. *Strena*, quam mittis, mirificè mihi arri-
det, aded, ut indies vel decies oculos in illâ
pascam, idque eò magis, quo acrius ex sedulâ
Præceptorum meorum informatione, abomi-
nandas *Papicolarum* Traditiones, inanem fa-
stum, damno & detestor. Affixi Ideam istam
parieti, ut omnibus me invisentibus præbeat
ludibrium. Quonam verò Te remunerabor,
Vir plurimum Rev. Animum Pietati Tuæ ad-
dictissimum jam toties obtuli, ut pudeat, hu-
jus injicere mentionem, totum totum enim
jam tum in ære Tuo me esse libens fateor.
Accipe igitur benevolâ manu, *Vir plurimum*
Rever. id, quo maximè Tibi sum obstructus,
quoque Te indigere, literæ innuunt, arden-
tissimas sc. *preces* nostras, pro recuperandâ pri-
stinâ valetudine Tua. Frueris jam *acidulus*,
fruere saluberrimè, redi indè felicissimè, ac vi-

ve Ecclesiæ, nostroque bono, Phœnice vivacior. Quod superest, venerabile Nomen Tui semper habeo, me ut pergas arctissimo affectu amplecti, iterum atque iterum rogo.

Rev. Tæ Dignit.

*Lycopol. 10. Junii
Anno 1645.*

Observantissimu

PERD. ALBERTVS
Dux Br. & Luneb

EPISTOLÆ ANNI
M. DC. XLVI.

Cum tribus Principibus,

EPIST. CVII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes.
Domini longè clementissimi,

Quod si omnis scribendi materia deesset, hæc sane abundè mihi suffecerit, quòd de Natali Serenissimi Dn. Patris LXVIII. Vobis pio officio gratulandum, bonis verò omnibus gaudendum est, quem superesse vivido senio, integrique sensibus, non tam sibi, Domuiq; Inclutæ, dilectissime Conjugi, & dulcissimis Liberis, quàm seculo nostro & Germaniæ labascenti, expedit, ne desit, qui Pietatem suffulciat, Mores efformet, Scientiis præsideat, Artes foveat, Literatos amet, Oppressos tueatur, fucos arceat, quæ singula in paucis obvia, in hoc Principum Principe congesta, Vobisq; propria, & hereditanda, non possunt non vos plurimum aspicere, nos obligare, terras Vestras heare, nostras in plausum allicere, seculumque nostrum inter tot nubila serenare. Oremus ergò omnes, singulique propitium DEVM, auspiciatum sit X. ille Aprilis, solidaque sint nobis hæc gaudia, sæpius sæpiusq; vivaci Nestore nostro recurant, ut Orbem Christianum felicitent. Valetè & favete
Ill. C. C. C. V. V. V.

Stug. Cal. Apr. 1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CVIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes.
 Domini longè clementissimi,

Fateor equidem, pro suavissimis Vestris me singulas debere responsorias literas; at cum Ecclesiis nostris, ad avertendum Pacis tam desiderate, tam fessis Germaniæ rebus necessarie, impedimenta, Supplicatio ex officio indicenda sit accedatque negotiorum, adeoque & scribendarum literarum concursus, compendii huius veniam Vestra facilitate, in præsens facile speraverim prolixiore aliàs stylo demerendam: quam fortassis conciliabit unum idemque literarum Vestrarum argumentum, pium nempe, in impetranda cælitù Serenissimi Patris Vestri, Domini & Heri me Clementissimi, sospite & validâ vivacitate, nostrum mutuum certamen, cuius commodum Vobis peculiare & proprium: in me verò largiter redundans: Orbi Christiano quàm maximè est optandum. Felices verò Vos, qui intelligatis Patris Vratam, Vitam Vestram esse, in eaque totius salutis Vestrae res, spes, opes, viresque sitas omnes; quo contrariis illustrium familiarum tristibus exemplis, juxtâ positis, ut odiosum fortasse, aut tædium facere supersedeo.

Ceterum quod pro indefesso Vestro studio, quod & succum meum calamum subinde exercere, aridas literas meas excitatis, Vobis debeam, ne animo satis concepero; nec verbis facile explicare vero; nec opere unquam ipso præstitero. Mihi quidem iucundissimum est, nunc Principis mei RVDOLPHI AVGVSTI maturum iudicium; nunc Principis mei ANTHONII VL RICI artifices manus; nunc Principis mei FERDINANDI ALBERTI adolescentis ausu

ausus introspicere, mirari, & hinc maxima que-
 que in Reip. usum dirinari : At quid ex rancidis
 meis, obsoletisque Epistolis, voluptatis capere Vos
 possitis, sperare nihil ausim, planeque scripture
 abstinerem, nisi illa Vestra promptitudo eas ultrò
 provocaret, hujusque fructus, silentio meo, longè
 desideratissimus, mihi interiret. Quod Generosi
 Vestri spiritus : excellentis indolis : & felicitis
 profectus indicium, majoris, quàm pudorem
 meum estimandum duco, gloriosum olim Vobis ;
 Reipubl. utile ; Inspectori verò Vestro, Nobili Cra-
 mio ; Informatoribusque Dn. Marconetto, Dn.
 Schottelio, & quem nunc primùm amicissimè sa-
 luto, Dn. Betulio, honorificum futurum, F E-
 LICITATI SECVLI Vestri conferendum.
 Valete & favete

III. C. C. C. V. V. V.

devotissimo Clienti.

Addidi ad excitandum Mechanicæ amorem,
 Carmen Germanicum non adeò insipi-
 dum.

Stutgardie, 6. Maii, 1646.

EPIST. CIX.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
 Domini longè clementissimi,

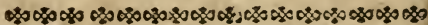
R Edii hùc Calvam post thermarum Cellensium
 usum, 20. hujus mensis die, non pro spe meâ,
 & Medici fiduciâ, sed quâ corpus, quâ animâ,
 totus languidus, illud, quòd stomachi imbecillitas,
 nihil suffulta, potiusque afflicta magis est ; hoc,
 quòd ad negotiorum molem, quæ me domi operitur,
 cohorrescâm, inutilior & rebus agendis, & itine-

ribus (*quæ animo agito*) conficiendis redditas, nisi melior, quem à D E O sospitatore expecto, medicatarum aquarum effectus succedat Interim ser-
ne Vestre Epistola, clementissimo in me affectu, & pereleganti stylo scriptæ, incredibili voluptati, & recreationi mihi fuere, non tam, quod manuscula mea levidentia, alicujus pretii, quod non nisi ab amore Vestro accedere ipsis potuit, habeatis; sed meipsum inter illos numeretis, Vestros, qui omnia sua Vestre Dignitati, Voluptati, Studiis & Commodis post Inclutum maximum Patrem, debere, & paratissimo animo collaturum lubens meritoq; profiteatur. Quod judicium de me Vestrum, ut generoso animo continuetis, hancque abruptam brevitatem, dum in meo Elemento non sum, clementissimè condonetis, obnoxio animo precor. Valete Illustrissimi Principes, & favere pergite

III. C. C. C. V. V. V.

Calvæ, 24. Junii 1645.

Humill. Clienti.

EPIST. CX.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

QVas nuperrimè ad nos direxisti, Calvæ datæ sunt, in agro VVürtembergico, ubi è *thermis Cællensibus* reducem hæere Tecum Generis & familia scribis. Ut autem hætenus Tibi, homini Reip. & Ecclesiæ necessario, firmam corporis *valetudinem* animitus optavimus; ita sperabamus, aquarum medicatarum usum, ad eam, quam quereris amissè, recuperandam, plurimum profuturum. Qua in re cum Te & nos spes sit frustrata,
 meritò

meritò condolemus, Deum precati, ut quod per thermas nondum licuit, id aliâ ratione Omnipotentia suâ perfacili adsequaris. Cæterum Thermarum mentio nos admonet fontium nuper in *Halberstatensi diœcesi* (Hornhau-*sæ*) septimo ferè abhinc milliari, detectorum, de quibus, si vèra sunt, quæ narrantur, miraculosos illos jure censeas, sanè famâ compulsi exteri eò advolant, inter quos & Illustres nonnulli. Miraberis ex arido solo, ubi nuper mapalia, ebullivisse, ac quanquam sibi sint proximi, & velut contermini, non unius tamen saporis, sed singulari, singulos esse distinctos; Medicorum varia sunt de iis iudicia: Modestiores Naturam, ut non prodigam *miraculorum*, sic nec earum prorsus exortem esse sentiunt. Constanter nobis nuper asserabatur, *surde* redditum auditum, fæminæ *gibbum* detersum, quin & *Podagricos* eorum usu esse curatos: qui verò nullâ graviore infirmitate laborant, *concoctionem* juvari, & *appetitum* excitari sibi animadvertant. Horum fontium fama nunc ad aures quoque Tuas pervenerit, ignoramus, indè hanc scribendi materiam arripuimus, ut si de iis nihil audiveris, à nobis, ut propioribus, accipias, si majora, (qui famæ mos esse solet) quantum sit illi tribuendum, intelligas. *DEUS Opt. Max.* Te incolumem præstet. *VVolferbyti, 14. Julii, 1646.*

Rev. Tuae Dign.

Observantis.

II.

Cum Pr. RVDOLPHO AVGVSTO.

EPIST. CXI.

Iesus Ausp. cium nostrum &

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

QVam hujus anni mutuam precati sumus felicitatem, indulgentissimus Pater, cælorum, terræque rector & arbiter nobis concedat, invitis Astrologorum oculis, qui dira se prævidere jactant, & Politicorū naso, monstra nova dissensionum olfaciente, & unguibus Harpiarum Bellonæ filiorum, continuam ex nostro sanguine saginam, poscentium, Paceq; restituta, unitisq; & compositis Christianorum animis, Ottomanni illam sobolem, quam jam olim discordiis & petulantia Christianorum flagellandis & coercendæ adhibuit, à nostris finibus procul arceat, imprimis verò terrarum Vestrarum bono Serenissimi Dn. Patris annos, sanitatem, vigoremque producat, Vestro autem flori, & incrementis, cum omnigenâ Illustrissimæ Domus prosperitate, ex alto benedicat, Amen.

Strenulas quasdam pertenues Norico tabellioni ad Fortenheuserum deferendas, imposui, quas propediem vos accepturos, ac quo estis generosissimo animo Germani tres fratres, equiorem in partem admissuros speraverim. Exhaustis Mars prædo omnes cistulas nostras, dum per latus nostræ hinc Bavari, illinc Galli mutuum se feriunt, imaque nostra perfodinnt, ut quicquid fuit elegantiarum

tiarum nostrarum Pyreneos montes transvolasse,
dici queant.

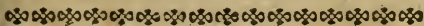
Me cachexia continua exercet, mediumque
diem, id est, post cibum sumptum, domi, stratoque
defigit, nec alia mihi languoris optatior, quam ex
literis tuis elegantissimis recreatio est, quam ut
porro mihi pro incredibili tuâ humanitate & fa-
cilitate concedas, quâ possum animi observantiâ
contendo. Vale sospes Illustrissime Princeps, in
plurimos annos cum Inclutis fratribus, quibus
me totum dedico.

Ill. Cels. V. V. V.

Stutg. 7 Ianuarii

Anno 1646.

Cliens humillimus.

EPIST. CXII.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

PRæteritis diebus festis binas à Te literas
accepi. In primis, Tuam de bellis senten-
tiam aperis, quæ Christianismo utiliora,
continuâ pace arbitraris, illâ potissimum im-
pulsus ratione, quòd durante bello Christia-
nos mundi pertædeat, cujus aliàs delitiis, &
fallacibus blandimentis irretiti, ad cœlos co-
gitationes suas vix convertunt, cùm illorum
cupidinem nimia prosperitas, & præcox fel-
citatæ caducæ usus soleat suffocare. Quâ in re
Tibi planè adsentior, nec quod nuper depro-
perabâ, aliter accipi velim, quàm quod Chri-
stianis pacem lubens, & maximi beneficii lo-
co DEVS indulgeat, quamdiu quo pax para-
tur & retinetur, ab iisdem colitur, & præ cæ-

teris habetur. *Sequentes* literæ complectebantur congratulationem, ob *novi anni* Exordium, quod feliciter DE I gratiâ auspicati sumus. Preces Tuas exaudiat DEVS, Tibique, quæ in meis optavi, vicissim concedat. *Theca* illa *peregrinatoria* me Tibi maximè obligatum reddet, ut & auctori ejusdem *Furtembachio*. Neque omittet *Dominus Parens* ipsi operam suam compensare. In quo finio; Benè vive, meque hoc anno exercere perge, & literarum nostrarum *numerum*, si lubet, duplicato: semper, qui respondeat, paratum habebis.

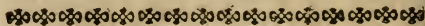
Reverend. Tue Dign.

Guelpherb. 11. Januar.

1646.

Observantissim.

Clarissime Vir, dum has ad Te literas parò, oblatae sunt *Frisii Columnæ Thuscæ*, quas desiderabam. Adfutaè sunt *Perspectivæ*, (ut vocant) ingeniosissimæ, quarum contemplatione haud parum recreatus fui. Gratias pro diligentia & cura, quâ in transmittendis usus es, habeo, & cùm dabitur tempus & occasio, referre conabor; Vale iterum atque iterum.

EPIST. CXIII.

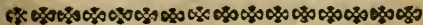
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctör,

U^m literæ Tuæ me lætū reddere soleant, novissimæ tristitiâ affecere, è quibus ægritudinem Tuam intellexi, quæ Te lecto affixit. Quod nuper scripsi, nunc repeto, ut sc. rebus Tuis ita incumbas, ne valetudini noceras.

ceas. Quòd si meæ dolorem Tibi lenire, ut scribis, possent, quàm sæpissimè scriberem, nos enim Tibi, Tuorum, & Ecclesiæ causâ, firmam ex intimo corde optamus valetudinem. *Astronomorum*, ineunte anno, *Divinationes* parvi æstimamus, haud enim nescimus, fundamenta eorum incerta esse, quæ cum tempore dilabuntur, & evanescent. Pullos autem suos Mars alet, quamdiu DEO Exercituum visum fuerit, quo dirigente, è *Monasteriensibus tractatibus*, non spem modò, ac votum, sed ipsius voti fiduciam, ac robur securitatem publicam assumpturam speramus. *Strenæ*, quas misisti, oblatae sunt, & quòd à Te profectæ, acceptissimæ. De cætero valetudinem Tuam cura, ut porrò scribere, & exercere valeas eos, qui omnia Tibi fausta cooptant. Datum *Guelpherb.* 27. Ianuarii Anno 1646.

Rev. Dign. Tue

Observantis,

EPIST. CXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quo major est Tua ad scribendum alacritas, hoc mihi respondendi officium evidentius incumbit, ne rustico pudore, elegantias Tuas ipse mihi invidisse videar. Mala igitur intempestivi, quàm oscitantis nomen mereri, measque nenas Tibi obtrudere, dum Te ius fatigari minimè, intelligam. *Frisiana* Tibi arridere, valdè placet, fuitque is Vir ingenio cum paucis sui temporis comparandus: cujus aliqua adhuc apud me supersunt, per occasionem transmittenda. *Furtenbachius* in
paran-

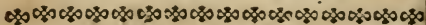
paranda theca, in nullâ morâ est, queritur autem de manuariorum opificum cunctatione, & lubricitate, quam ignorare vix ipse poteris, ego nimis frequenter sum expertus. Superest, ut omnia Tibi mea officia, ac studia, quantula ea cunque in me sunt, deferam atque pollicear; proinde scito, me nullo abs te majore beneficio affici posse, quàm si occasionem mihi dederis Tuis incrementis, atque honoribus operam, curam, laboremq; omnem meum ponendi atque impendendi, in quo scilicet clientis tibi deditissimi fides requiratur. Etsi enim, qui majore ingenio & felicitore opera Tibi affuturi sint, multos habiturus es, tamen qui pari ardore & contentione id agat, habebis profectò neminem, sicut tamen excellens Tua indoles, & admirabilis humanitas, meaque perpetua de Tuis auspiciis spes magna, requirit & postulat. Vale, & favere perge

Illust. Cels. Tuæ

Stutgard. 28 Januarii

Anno 1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum Divina mihi dispositio per in valetudinem ferias indixerit, vacandum Tuæ Celsitud. putavi, cujus literario commercio, mirum quàm in languore meo afficiar & reficiar. Sed materiâ mihi opus esse video, quæ aut Animum oblectet Tuum, aut Ingenium erudiat, quorum illud vix ab homine corpore & spiritu pariter dejecto, expectabis: hoc abundè præstiterit, cum Nobilissimus Eques à Cram, tum eruditissimus Marconet-

tua, uterque formandis moribus & Studiis Tuis feliciter probati. Superest felicitatis Tuae, & in ea, modestiæ Te admoneam, currentique calcar. quod ipse fers animo generosissimo & æquissimo admoveam. Quanta verò sit illa, nemo facile explicaverit, Tanto scilicet Patre, & ad tot terras, populosque regendos natum esse, & quàm rectissime educari, quæ tamen interdum ita cessere infeliciter, ut Salomoni Roboam, Hiskie Manasses, Anthonio Commodus ille incommodus successerit. Hæc quàm necessaria ad humani generis salutem, sui que seculi felicitatem destinato, sit, omnes boni facile intelligunt, & unanimi ore profitentur; Huic Pietas prima adsistit, quæ Te communis per Christum adoptionis & fraternitatis admoneat, ut pretiosus sit Tibi eorum sanguis, quos sanguine suo carè redemerit Christus. 2. Accedit Iustitia, quæ non nisi. quæ ipse Tibi velis, aliis distribuatur. Subsequitur 3. Misericordia, delicti sui conscia, & alieni indulgens. Ancillatur 4. Temperantia, corpus insar pætyti DEO purum & immaculatum servans. Succollat 5. Liberalitas, cæli donaria in Te unum congesta, per tubulos derivans, ut alias Virtutes taceam, quæ in decoramentum Tuum libentes concurrent, quas 6. Fortitudo, constanti recti tramitis decursu, invictaque adversus vitia soliditate, coronabit. His comitibus si ve sâsellitio, cum Te ex bonis aliquando optimum futurum, vereque alterum Augustum augurer, qui seculum suum & ornet, & beet, non me contineo, quin acclamem, Vivat; Vivat RVDOLPHVS AVGVSTVS Princeps & Dominus meus, cum Inclutis fratribus, orbemq; Lunæ impleat, faveatque

Ill. Cels. Sux

Stutg. 4. Feb. 1646.

humilimo Clienti.

EPIST.

EPIST. CXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Dum me corporis infirmitas, & animi languor ab omnibus officiis absolvit; unum hoc adhuc dum mihi incumbere intelligo, quod dandis, mutuam accipiendisq; literis Tuis, quibus nihil mihi est desiderabilius, impendendum est: quarum ne unquam tædio afficiaris, quicquid etiam incompositi, & marcescentis à me accipies, quam possum enixissimè rogo. Me jam à 26. Ianuarii cubiculum meum tenuit, videor tamen mihi nonnihil morbo levari, cuius non minimam gratiam sapidissimis literis Tuis & debeo, & tribuo. Hoc verò quàm rectissimè facis, quòd Astrologorum nœnis nihil tribuis, sed potius ad Deum omnes sortes nostras refers, malas, bonasque, prout vel meriti fuerimus, vel ipse ex asu nostro sciverit expectandas & accipiendas. Est autem genus illud hominum, si ulla, hac ætate nostra, effrenè plurimum, & impudentissimum, cuius petulantia legibus Imperii modum imponendū censeam, doletq; ex animo, Sacri ordinis homines inter eos jam ferè funem ducere, quod olim Argentoratenses se verè prohibuisse memini. Quò roritur fallacius Magnatum ordini hæ pestes insidiantur, hoc Tibi generosiore animo cavendas & aspernandas eas suaserim, ne unquam curiositate futura prænoscenti, follibus Te suis impleant, quin magè rectius Studiis, salubribusq; Consiliis Te ad mentem DEI compones, à quo ut omnia bona, ita Pacis quoq; publicæ confectionem & stabilimentum expectabimus. Sed nec nimis audies, illos arcanorum Status magistrōs, orbis movendi, sistendique, ut videri volunt, arbitros, qui postquam

ad

ad quantillum temporis histriones in scena apparuerunt, fabulae nomen, orbi risum, sibi infamiam, penas vero dant D E O, & evanescent. Tu vero Princeps florentissime, rectissime feceris, si ad equitatem, justitiam, pacem populorum, & erga Deum religionem omnia Tua conferas, firmumque hinc Tibi fundamentum in omnem posteritatem subjicias ad dignitatem & gloriam nominis Tui quotidie augendam, altiusque extruendam, quam nunc & magnam admodum, amplamque esse vehementer laetor, & majorem in dies futuram esse confido. Vale, cum Illustris fratribus, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 11. Feb. 1646.

humillimo Clienti.

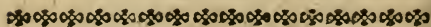
✿✿

EPIST. CXVII.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

EThi quam gratæ mihi sint literæ Tuæ, non ignores, excusas tamen perpetuò, quæ in respondendo uteris, quæq; cum primis afficior, promptitudinem & alacritatem. Ut verò nulla istiusmodi excusatione opus, sic, ut eam impòsterum omittas, rogo. Ad quem enim illud pertineat officium, cum mutuarum reciprocatione literarum Tu fatigeris, ego exercear, dijudicatu difficile non est. *Furtembachii* moram placidè fero, quia ferre necesse est, tum ob eam, quæ se tuetur, opificum cunctationem, tum fortè viarum difficultates. Sat citò adveniet, si cunctis instructa partibus, & Ablativis intacta advenerit. Quòd autem in fine Tuarum, officia omnia tam liberaliter & enixè adpromittis, habeo gratias. Nihil enim Tuâ, Tuque similibus amicitiam jucundius,

cundius, nihil utilius esse videtur, quam ut reciproco studio & fervore, quanto possum opere, colam, Virtus Vestra, consilii indigatas, & bonorum exempla me commonent. De quo quoniam non dubitas, argumentis id confirmare supervacuum. Est enim Tibi, opinor, persuasum, me, ut *Magnorum* in literis *Virorum* decoris & ornamenti, ita Tuæ cumprimis Dignitatis studiosissimum esse. Vale. *VVolferbyti*, 16. Februarii Anno 1646.

EPIST. CXVIII.

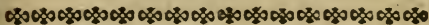
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Elegantissimas literas, quibus me decoras, simul & *felicitem*, quâque comparatur, *Virtutem*, extollis, accepi, non languentis sanè in agro corpore, sed validæ mentis fortum; quanquam & ex corporis contagio, animo Te dejectum scribas. Cujus adversæ valetudinis Tuæ causâ, meritò doleo, Deumq; oro, vitæ authorem, ut Te Virum salutarem Ecclesiæ, & Tuis quàm diutissimè servet, nobis etiam, quos monitis & literis, ad Tuum, hoc in studii genere, præcellens exemplum, informare pergas. Rectissimè utique, & planè ex animi mei sententiâ, *modestiam* exigis in Illustri fortunâ, quam alii felicitatis nomine dignantur, ego ni modestia, moderatio, animusque sui potens, & cæteræ, quas laudas, Virtutes adsint, eamque cerratim ex: & coorrient, summam miseriam esse statuo. Nec paradoxum hoc habeatur, cum nemo *vitioso* sit *miserior*, improbitas autem, & protervia, potentia

tentiâ instructa, pravaram cupiditatum, flagitiorum & scelerum omnium sit coagulum. Cupiditatibus dum laxant habenas *Roboami, Manasses, Commodi, Venceslai, alique,* & à Majorum virtute degenerant, & educationis memoriæ dum eos pudet, magnam illius, majorem indolis & naturæ vim esse suo exemplo comprobant. Quorum nomina, ut posteritati ad infamiam tantùm nota sunt, ita facta, qui sanæ mentis est, toto pectore detestatur. Sed abrumpo, ne dum modestiam in vitâ laudo, modestiæ fines in scribendo transgrediar. Valetudinem tuam cura diligentissimè. *VVolferb. 24. Februarii, Anno 1646.*

Rever. Tue Dign.

Observantis.

EPIST. CXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

DEbeo hoc profectò, cum elegantissimis Literis Tuis, tum suavissimis imperiis, ut confidentius hoc literarium iter teram; qui enim non amem, quantum est in me felicissimis profectibus conferre, cum Tu ultrò incredibili ardore discendi id provoces. Ac cum nuper acceperim, Te cum Illustriss. Fratribus, in exploratione incrementorum pietatis & eruditionis, non tantùm Vosmetipsos, sed Magni etiam Patris expectationem & spem superasse, dici non potest, quantâ sim animi voluptate perfusus, reputans non nisi maximam esse potuisse, si cum ea rerum sacrarum prophanarumque excellenti cognitione, quæ olim Sereniss. Patris adolescentiæ adfuit, & Germaniæ Athenæa in admirationem rapuit, conferatur.

Quòd

Quòd si eadem in publicum Ecclesiæ & Politicæ usum, pari cum celebratissimo Patre, exemplo & documento redundet, seculumque Vestrum, & beet, & ornet, quis non Christi & Patriæ germanæ rebus gratuletur, hoc magis, quò pauciores sunt Vestri ordinis, qui laudi sibi pias, & bonas literas, non vituperio & dedecori ducant. Ergò favente Christo, & applaudente Incluto Patre, perge florentissime Princeps, & ad votorum nostrorum apicem enitere, Majoresque Tuos omnes, famosissimos quidem illos, & historiâ celeberrimos, Virtutis & Eruditionis laude transcendere, Terrisq; Tuis salutem, à probatissimo Patre fundatam & auctam, auspiciatissimè continua, quo in cursu, ego Tuorum minimus, calidis apud DEVM precibus, faustisque votis nunquam Tuae Celsitudini decro.

In Furtenbachio nulla est mora, hoc enim nunc agimus, quò Theca ista à rapacibus manibus, qua infestas vias faciunt, tuta ad Te deferatur, quæ si Tibi placuerit, usuique erit, me planè beabit, ut qui studia mea, officiaq; Domui Vestræ Illustrissimæ probare, in maximâ felicitatis parte ponam. Vale Celsissime Princeps cum amulis Fratribus & fave

Ulustr. Celsitud. Tux

Clienti humillimo

Nobiliss. à Cram, & Clarissimo Marconetti
per officiosam salutem adscribo.

Stutgard. IV. Non. Martii,
Anno 1646.

EPIST. CXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

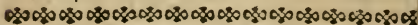
In hoc reciprocantis morbi mei aestu, literæ Tuæ, cum generosi spiritus, tum docilis & tractabilis ingenii, solatio mihi maximo, & voluptatè sunt: Cum enim non tam blandiora verba & populosos, quàm asperiora, ac quæ delicates aures radere possent, ames. facis, ut & confidentius, & negligentius ad Te scribam, nihilque indignationis aut fastidii abs Te mihi metuam. Scilicet nihil ad Te ista pertinere, aliisque dici, rectè judicas, & ut scopulos intueris, non ad quos jam impegeris, monstratos, sed ne unquam impingas, cautè cavendos. Sic Herculem in bivio positum, fingunt Virtutis horridum, & incultum sermonem, Voluptatis modulationi prætulisse, quippe naturæ melioris instinctu à molli, strataque floribus insidiosâ viâ, ad arduum felicitatis collem, advocante, muliebresque cantus, virilium factorum studio & amore, repudiâsse. Quàm rectè hoc, Illustrissime Princeps, sapienter, ac planè ad Sereniss. Dn. Patris genium, cui in vitâ nihil durum aut acerbum visum est, quod ad eam Virtutis, qua nunc repositus orat, regiam sedem conducirer, & promoveret; nihil delicati admissum, quod obliquare gressum, aut tardare cursum unquam posset. Nam ut in magna fortuna mellitis adulatorum vocibus nihil venenatius, & nocentius est; ita in magnis ingentis formandis, molli semper, & indulgente nimis brachio vix quicquam pestilentius, quod nunquam ingenium Tuum corrupisse, illa liberorum admonitionum, stiliq; securioris patientia, argumento mihi, sed & certioris innocentie testimonio est, cujus Te nomine plurimi, quod de-
beo,

beo, facio, & ut perpetuum Dignitatem Tuam commitetur, Deum precor. Homines enim sunt, humanisque obnoxii, quicquid in excelfo positi, aut blanditiis servilibus supra humana elati, recteque Alexander verè Magnus adulatoriam vanitatem risit, cum sanguinem suum saucius videret, Vo me Deum facitis, at hic sanguis hominis equidem est, inquit. Sed desino, ne dum probare Tuam illam Generositatem contendo, exprobrare nescio quam culpam obliquè videar, quam in Te nullam me invenire, ingenuè profiteor. Potius DEVM oro, quæ in Te, Fratresque inclutos & florentissimos, ornamenta contulit largâ manuum cumulatissima, porrò propitiâ, servet salva, atque viridia, propagetque incorrupta, & in Ecclesie, Reipublicæ salutem cum eterno nomini Domusque Vestræ encomio convertat. Valetè Parentum gaudio, subditorum commodo, omnium bonorum plausu, meoque voto, & favete

Ill. C. C. C. V. V. V.

Stutg. II. Martii
1646.

devotissimo humillim
Clienti.

EPIST. CXXI.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

MOrbum Tibi adhuc molestum esse, summo cum dolore ex ultimis percepî. Repeto, quod dudum petii, ut se communicationem literarum tamdiu quiescere iubeas, donec Deus tibi pristinam valetudinem iterum concedat. Hoc verò ut fiat, intimo e corde opto

Tuum de *Astrologiâ Iudiciariâ*, hancq; artem callentibus, iudicium verum esse reor, ne

me movet Tacitus, (cui aliàs sæpè assentior) scribens: [Annal. 6. cap. 22.] *Primo cujusque ortu futura destinari*; sed quædam secus, quàm dicta sint, cadere fallaciis ignara dicentium, ita corrumpi fidem artis, cujus clara documēta, & antiqua ætas, & qua ipse vixit, tulerint: sed magis placet, quod in Historiarum libris [1. cap. 22.] de iis scribit: *Genus esse hominum potentibus infidum, sperantibus fallax*; Similiter quod Cicero [in 2. lib. de divinatione] scribit: ubi ex professo rationes eorum, tam aliis fundamentis, quàm experientiâ refutat. Et num Tacito credendum sit nescio, quod de *Thrasulo, Tiberio, & Agrippinâ* memorat, ac licet factum fuisset, nonne tamen dicere licitum, Diabolū incredulis pro lubitu imperare posse? Locū ex Cicerone hīc adscribi curavi, ne eum evolvere opus haberes. Hunc, qui rectè intelligit, secumque ruminat, facilè sibi cavet, & unde habeant, qui post eum de *hâc materiâ* scripserunt, perspicit. Aliud autem adhuc hominum genus evitandum doces, (quos *Statistæ* vel *Hyperpoliticos* nominamus) à quibus eò majus periculum metuendum, quia hi non ita irridentur, ut illi, sed potius sectatores & admiratores nanciscuntur, non sunt etiam adeò *impudentes*, nec arte suâ alimenta & panem quotidianum quærunt, sed sub prætextu *prudentiæ* irrepunt, &, quia secundum opinionem suam soli in arcana & consilia, eorum, qui orbem regunt, penetrant, præ cæteris excellere, & magni haberi volunt; Illi pro vero profitentur, quod ipsi verisimile vix esse credunt, quod *impudentiæ* signum: Hi loco veræ prudentiæ, quâ Deus Resp. conservari vult, illicita remedia admittunt, quod *malitiæ*: Illi

Creaturis inhaerent, hominesque Numinis se-

curos reddunt, quod *idololatriæ*: Hi veram virtutem rejiciunt, ut rem lippis & tonforibus notam, sed *astutias & mendacia* docent, animosque novarum rerum cupidos efficiunt. Quod cum ita sit, quotidianaque experientia satis doceat, eum oportet, qui *DEVM* auctorem *rem Politiarum* esse, easque à principio conservasse, immotumque oculum, in Principes earundem fixisse, consiliisque eorum, quæ Verbo ipsius, rectæque rationi innituntur, benedicere, omnes è contra fraudes damnare credit, tales homines odisse, & detestari, qui se & alios astris fatoque subjiunt. Multi adhuc inveniuntur *Machiavelli, Campanellæ, Gaurici, & Nostradami*, multi *Albysii & Catharina* sunt & *Ante-Machiavelli*, & multi eâ opinione, quâ fuit *Senatus* [Tac. Annal. 2. cap. 32. tempore Tiberii, qui has artes non saltem odio habent, sed & graviter in earum Professores animadvertunt, & qui, dum agnoscunt potentiam suam se à Deo obtinere, ei se submitunt, usumque illius non in perniciem, sed multorum millium commodum impendunt. At de his satis. Vale & Salve. *Guelpherbytæ* 17. Martii Anno 1646.

Rev. Tue Dign.

Observantiss.

EPIST. CXXII.

Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,

Literæ tuæ nunquam non acceptissimæ redditæ sunt, è quibus præter alia, famam etiam habitam nuper mecum, ex literarum studiis, colloctionis ad Te pervasisse intellexi.

xi. Qualescunq; profectus nostros Tibi quoque placere, Viro longè eruditissimo, gaudeo, felix utique futurus, si Sereniss. *Parentis* nostri spei & expectationi hac in parte potuerim respondere, sicut omnia iussa legis instar habeo, & summâ animi observantiâ revereri teneor. *Furtenbachianam thecam Augustam ad Hainhoferum* perferri cures, rogo: ab inde *Clementiss. Dn. Parens* illius curam benigne suscipiet. Vale, scribo enim nunc brevius, quia nuper, occasione ex Tuis arreptâ, copiosior fui solito. Iterum vale & salve. Postridie Palmarum 23. Martii Anno 1646.

à R. D. *Tue*

Observantissimo,

Dn. Præfectus meus, & Marconnet multâ Te salute impertiuntur, hic & à Te scire exoptat, quid agat *Dn. Zellerus*, & an suas acceperit?

EPIST. CXXIII.

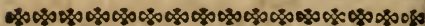
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

NOvissimæ Tuæ de 11. Martii eò acceptiores fuere, quia benevolum & syncerum Tuum erga me animum ex iis perspexi. Gratias ob transcripta *monita* ago, quibus, quem Deus cæteris prætulit, maximè indiget. Et licet non sim ex eorum numero, neq; adulator, (quorum quisque suum, neglecto Patriæ commodo, quærit) ullam mihi arrependi causam habeant, hæc tamen admonitio, ob quorundam hominum inscitiam, &

præcocem spem, ac præpostera judicia, maxime necessaria. Quod, si evitare quis nesciret, via ad virtutem & perfectionem sine dubio ei obstrueretur; Ipsi enim malè de rebus judicant, sententiæque suæ affectas & defensores petunt. *Taciti* verba [Hist. 1. 15.] mihi pro regulâ & normâ sunt, ubi scribit, *suadere Principi quod oporteat, magni laboris & periculi, assentationem erga Principem quemcunque sine affectu peragi.* Hanc additis Tuis monitis, cum exemplo *Illustr. Dn. Parentis* sequar. De cætero credas velim, me rectè monentem, semper maximi fecisse, literasque Tuas mihi gratissimas quoquo tempore fuisse. Vale *Guelpherbyti*, 7. Aprilis, Anno 1646.

Rev. Dign. Tue

Observantissimus.

EPIST. CXXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quas ad me breviores 23. superioris Martii dedisti, iisque ad prolixiores octiduo ante scriptas, remittis, illas quidem rectè accepi, has verò nondum vidi, fecit enim nimia *Heinhoferi* diligentia, ut *Augustano* cuidam ad nos profecturo, crederentur, sed qui nondum comparuit, quibus remoris, an viis infestis, incertum impeditus. Magno itaque desiderio eas expecto, ac quod in carissimis rebus fieri solet, ne mihi intereant, admodum sum sollicitus. Quantum enim mihi voluptatis generosus ille stilus, & maturum judicium, magni olim proventus presagia, adferant, nunquam satis citra adulationis, quam abhorreo, suspicionem explic-

plicavero. Nunc succinctius ad presentes Tuas respondenti, veniam dabis, dum ad eas, quas solito copiosius scriptas, a vidè operior, me accingam. Theca peregrinatoria, jam dudum in manibus Heinhoferi fuit, cujus curâ, non parum itineris ad vos confecisse, mihi facilè creditur, brevi utinam pro expectatione Tuâ, comparitura, elegantissimisque Studiis Tuis servitura, quibus vel tantillum operâ meâ accessisse, gloriosum mihi duxerim in eam Nobiliss. Dn. Præfetti, & Clarissimi Informatoris Tui societatem laudatissimam venisse, ut quod ipsi coram, feliciq̃ue profectu, ego foris omni studio, volisque calidissimis, conferimus ex usu Orbis Christiani, salutisque publicæ factum, cum Tuâ gloriâ aliquando dicatur. Et quis dubitet hoc liberale Tuum & nobile ingenium, cui exercitatio adhibetur, informationisque copia non deest, maturè ad perfectam Virtutis frugem evasurum, quibus si perrexeris gradibus, nihil quod ad perfectam beatitudinem pertinet, desiderabis, Christus verò omnia Tua coronet. Vale Illustriss. Princeps, & fave

Illustriss. Celsitud. Tuæ

humillimo Clienti.

Propriid. Natalis Sereniss. Dn. Patris, LXVIII. qui faustus nobis omnibus illucescat; 8. April. Anno 1646.

Nobiliss. à Cram, & Clariss. Marconetto, salutem cum officiis remitto, & huic rectè curatas ad Zellerum, literas suas, cur verò foro, thoroq̃ue implicitus non respondeat, ignotum mihi esse refero.

EPIST. CXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum jam mea abiissent, Tue advenerunt, quæ
triduo in via retardatæ, tantò verò acceptio-
res, quantò meam expectationem superârunt.
Nam quas Tibi duas aulæ pestes, Divinatores, pu-
ta, & Statistas, vitandas indigita vi, Tu eas jam
antea, monitorum Tuorum indicio, non cavendas
tantum, sed odio habendas & detestandas cum ra-
tione, & authoritate meliorum intelligis, quem
equidem sensum, sagaxque judicium Tibi ex ani-
mo gratulor, ad omnia rectius cum suscipienda,
tum peragenda profuturum: quotquot enim ex-
cluso (quicquid tandem nugentur Prestigiatore).
DEO, orbis regendi, rotandiq; partes sibi sumunt,
& falluntur ipsi turpiter, & fallunt alios nequi-
ter, ut mirum, (cum Cicerone repetam) & per-
mirũ videatur, quemquam extare, qui etiam-
num credat iis, quorum prædicta, (addo &
machinata Machiavellica) quotidie videat re &
eventis refelli, ac ab ultore Deo everti. Quod
tamen neque in sobriam Astrologiam (cujus ho-
die modestissimus Interpres Abdias Trevv-Altor-
phenfis Mathematicus est) neque Politicam ratio-
nabilem (individuum illam consiliorum magi-
stram, & Magnatum sociam,) dictum velim, tan-
tum illa Diva Sophia, quæ David, Salomoni, Io-
saphato, Ezechie, Iosie, & similibus, quales in
Tua etiam Domo numerosos habes, adfuit, istis
presideat, spuriasque & impostorias illas procul
arceat, quarum odium si semel conceperis, in o-
mnem ætatem & vives & imperabis tutius. Il-
los ergò temeritatis & impudentiæ: hos fraudum
& nequitie fabricatores; illos Idololatriæ: hos
impo-

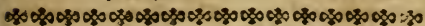
imposturarum reos; illos curiositatis; hos tyrannidis instrumenta; illos lucri; hos licentiæ aucupes, suis supplicis, que merentur, mittamus. Nos in DEI unius providentiam intenti, obsequii & gratitudinis gloriam relictam nobis prætemus, cum nullo præcognitionis ludibrio, aut supercitiu lubricitate, scilicet evanida vanitate permutandam. Illa Te Princeps Illustrissime regat, servetque; hæc ornent, atque beent, omnibusque nominibus absolutum reddant. Salve cum Inclutis fratribus & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 15. Aprilis

Anno 1646.

Clienti humillimo.

EPIST. CXXVI.

Admodum Reverende & Clarif.

sime Domine Doctor,

Literæ Tuæ de 1. Aprili oblatae sunt, quibus nobis de LXVIII. Natali Illustr. Dn. Parentis nostri gratularis. Tuam ex illis benevolentiam animadverto, & quod sapius nobiscum omnipotenti DEO gratias agas, quod *Illustriss. Dn. Parentem* integrâ corporis animique valetudine, conclamatis istis temporibus, singulari beneficio nobis & patriæ conservet. Exaudiat ILLE imposterum quoque preces nostras, & concedat benignus, quod Reip. necessarium & utile est. *Fratres* literas suas meis jungent, inde brevior nunc ero solito. Gratissimum esset de restitutione Tua nuncjum, quo si possis, rogo ut me quam primùm bees. Raptim *Volf.* 21. Apr. 1646.

Reverend. T. Dign.

Observantissimus.

G 4

EPIST.

EPIST. CXXVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

C Ratulor Tibi hunc animum, qui Adulatoribus generi hominum Aulis proprio, sit inaccessus; hasque aures, quibus subdolis & infidis blanditiis aditus sit obstructus. Est enim divini planè ingenii, raræque felicitatis, has insidias cavere posse, quæ diligenter observatis affectibus, & cupiditatibus, ejus, cui adulantur, hinc argumentū, & fraudem sui operis moliuntur: Sed pereant sanè fumo, qui fumos ejusmodi vendunt. Te Illustrissime & florentissime Princeps, nunc etatis Tue, & anni tempus amœnioris argumenti admonet, Nam qui proximus est Majus, (16. Maij) Tertium Tibi, ab eo, quo primam lucem feliciter vidisti, Natalem solennem (1. 1627. 0.) ; Secundum Scalarem (2. 1637. 1.) : Primum, quâ positâ pretextâ, Virilem togam, (3. 1647. 2.) faustis auspiciis sumis, adfert, cui merito, quotquot inclute Domus Tue, incrementis, Serenissimique Patris Tui gaudiis favemus, acclamamus; Hec enim illa ætas est majorum curarum, seriîq; actus, ipsiusque imperii capax, quæ Te alterum Herculem, fessos Atlantis magni humeros recreantem substituat, & jam fructus exactæ formationis elegantisque doctrinæ protrudentem, terris, seculoq; nostro ostendet, Quod ut Ecclesiæ, quæ Te lactavit; & Reip quæ nutrit; & literis, quibus excultus es; artibusque, ingenii excellentis instrumentis proficuum sit, toto animo Deum precor. Per jucundum autem mihi est, ex quo tempore Vobis innotui, subinde aliam, atque aliam ex felicitate Vestra, gaudii & gratulationis materiam natam esse; jam ob Pueritiæ Vestræ florem: jam

Ado-

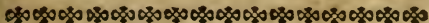
Adolescentiæ vigorem : jam Iuventutis ardorem : jam Senii gloriosissimam viriditatem, quæ publici & privati plausus argumenta esse nobis merito debent. Enitere ergò Inclute Princeps, & Te mox Virum-Iuvenem presta, & Annis, & paribus Tuis, & Teipso semper Majorem, inter Maximos aliquando cum bono DEO, numerandus. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 22. Aprilis

Anno 1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CXXVIII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

AMori tuò potius, quàm merito meo tribuo, quòd meas aded extollis literas, quas enim jam transmitto, raptim scribere soleo, Tuæ humanitari fidens, & quidem hac de causâ potissimùm, ne studiis meis nimium temporis abscedat; Prolixioribus illis, quas nondum accepisti, literis, de *Genethliacis* egi, de quibus à Te plura expecto, si petere liceat, & occupationes permittant.

Quod *Thecam* illam peregrinatoriam attinet, mox hîc futuram spero, quâ non saltem Studiis meis Mathematicis maximè inservies, verùm & me Tibi obligatissimum reddes. Et quia non hoc tantùm officio, sed literarum gratissimarum commercio veluti in Collegium *Informatorum* meorum dilectissimorum intrare velle videris, ob id gratias Tibi ago maximas, Illi verò societatem sibi utique honorificam amplectuntur, Tibique *primas*, quas mereris,

in eadem concedunt, ac Te reverenter & officiosè salvere jubent. Vale. *VVolfserb.* 28. Aprilis, Anno 1646.

Rever. Tue Dignit.

Observantissim.

EPIST. CXXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

SI quid fortè literarum ad me dedisti, adhuc in via impeditas herere sci veris, quas in proximum secundum Maji, avidè expecto. Nunc de officio meo, non nisi vota ante ostiduum facta in Natalem tuum XX. auspiciatissimum, repeto, eaque munusculo per se levidensi, ab arte tamen nonnihil estimando, sancio, scilicet ut ipse Rosæ fragrantis & purpurantis, qua odore, qua specie omnes ordinis tui flores anteeas, hortumque Germanie illustrem, quàm maximè ornes. Cumque is in pridianum Pentecostes diem 16. Maji incidat, precor: Veniat Auster, perfleretque hortum Guelphicum, ut fluant Aromata Tua. Vale Generosissime Princeps, & fave

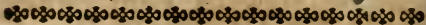
Ill. Cels. Tue

Stutg. 29. Aprilis

dedicatissimo humillimo

Anno 1646.

Clienti.

EPIST. CXXX.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

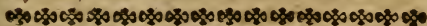
QUOD plures à te literas accipio, eò sapiens miror earum elegantias, & quæ illis continentur monita, libentius amplector.

Quidni

Quidni enim mirer, Te quamvis aliis curis occupatissimum, meis tamen literis ita vacare, ut totus in iis esse videaris? Quod de *Astrologis & Statistis* repetis, percepi, & quæ de *sobriâ Astrologiâ*, ejusque Professoribus, ac *prudentiâ Politicâ*, sine qua nullum potest esse regimen, scribis. Addo autem ad ea, quæ nuper, Astrologos, & Statistas *novo* rursus, & antiquitati *inaudito exemplo* refutatum iri, si quod hactenus patrocinate famâ publicâ, speravimus, *Monasterii* coalescerent animi, *Paxque* Germaniæ redderetur. Quod ut in gloriam sui nominis, & Ecclesiæ, quam in terris colligit, levamentum, faxit Deus, oro. Idem Te, cum Tuis præstet incolumem. Dabam *Wolferbyti*, 5. Maii, 1646.

Rev. T. Dignit.

Observantis.

EPIST. CXXXI.

Admodum Reverende & Clarissimè Domine Doctore,

Literas tuas, quibus de *Natali vigesimo* mihi gratulari occupas, accepi. Tecum & alii gratulantur, & ego DEO OPT. MAX. gratias toto pectore ago, qui me non corpore tantum sanum & valentem præstitit, sed & animi cultum, ac quibus indiget, instrumenta, sub oculis, inspectione, & disciplinâ paternâ, singulari quod agnosco, largitus est. Atque optarem profecto, ut cum naturæ & corporis, ambularent interna, quæ habentur incrementa, illa siquidem jugiter operatur, & ad perfectionem contendit, hæc plerumque tempus,

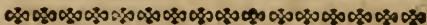
& temporum casus, aliaque, quæ in vita incidunt, remorantur. Quanquam enim sciam, *laudare seipsum, & contemnere*, æquè vitio dari, quia tamen mearum mihi sum virium conscius, quæ per exiguæ sunt, malo easdem deprimi, quàm extolli. Id verò dum facis, quod aliàs scripsi, videris intendere, ut *monitis* nimirum, & *exemplis* maximorum virorum, quos memoria recolit, propositis, ad eximiam *Virtutem* accendas, ut si illud fastigium, quò conscenderunt, attingere non possim, ut non posse ingenuè fateor, enitar tamen, ne inter infimos consistere necesse habeam. Quòd ea imprimis causâ nunc repeto, quòd veteri tempore, ætatem, quam, Deo annuente, ingressus sum, magnorum negotiorum capacem fuisse, scribis, & legisse me memini. *Furtenbachiana theca* nondum advenit, accepi heri Authoris iconem, & alias; quam spero subsequituram. Vale optimè, & salve ab Educatoribus & à

R. T. Dignit.

Guelpherbyti, 12. Maii

Anno 1646.

Observantissimo.

EPIST. CXXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

C*Um ambitiosius sit in societatem Informato-
rum Tuorum, quos omnibus numeris absolutos
habes, referri velle, hoc mihi abundè suffece-
rit, si omnibus votis & studiis in Tua incrementa
intentus, officiosus audiam, summaque cavea ap-
plaudam, quòd si verò me iis annumeres, per quos
profeceris, gloriosum id mihi profectò foret, nec*

inri-

invidebunt opinor, egregii Tui Doctores, quorum in me humanitatem & benevolentiam dudum sum expertus. Matheseos verò amorem plurimum in te laudo, quæ unà oculos reddere eruditos potest, ad introspectendam Vniuersi hujus pulchritudinem, & Symmetriam, nec aliam scio, quæ post Pietatem & Iustitiam, Principem magis ornet. Cui subsidio erit Theſa illa Furtenbachiana, sed magis ipse Author, si, quod optarim, Tibi aliquando innotescat. Breuior sum, ne studiis tuis incommodem, meque Tibi totum dedico

Ill. Cels. T.

Stutg. 13. Maii

Anno 1646.

humillimum Clientem.

EPIST. CXXXIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

E*tsi in ipso hoc otio meo; mihi minimum est otii, ob valetudinis, quam suscepi, curam, & extra Museum meum, tanquam in alio & strepero mundo versari mihi videor, tamen ne elegantissimarum Tuarum literarum iter, quo mihi jucundius nihil esse potest, interrumpam, reponendum, quicquid hoc est inconditi, & turbulenti putavi, ac hoc quidem tecum sentio, Astrologastris nostris nugatoribus, & ipsis inter se contrariis, nullum majus & evidentius ludibrium, si ve vanitatis exprobrationem, quam à Pace Germaniæ (utinam!) reddita fieri, opponique posse, qui quod communi conjectura verisimile putant, aut ex prudentiorum judicio accipiunt, tanquam cœli & fatorum conscii nobis annunciant. Nos modò precibus instemus, aut ipsum Cœlorum rectorem,*

pacis bellique arbitrum, propitium & placatum habeamus, isque Turcam, ut olim dissidentis Græcie, ita Germaniæ secum irretontiliabilis maxime metuendum dormitorem, procul arceat, sapereque tandem nostro malo, & periculo doceat, cujus clementiæ Illustr. Celsit. Tuam commendo
Calvæ inter strepitus

20. Maii, 1645.

humillimus Client.

EPIST. CXXXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Per incommodè accidit, ut eodem propè momento, & Tue hic mihi redderentur, & mea reposerentur, ubi minus erat otii, & strepitus plurimum, quod fieri necessum est, ubi non certis & conductis, sed fortuitis tabellionibus utendum est, veredarii verò abitus fixus manet. Ne itaque ad elegantissimas Tuas, surdus apparerem, substitui Recapitulum Iesuitam satis vocalem, hic in acridulis erronem, quem dignum putavi lectione tuâ, quâ materie gravitatem, quâ styli politiam, quâ Physicæ etiam indaginis solertiam. Admitte hominem, & quid tibi de eo videatur, per otium, nisi est molestum, expliça, ac cum Illustriss. fratribus feliciter vale. Calvæ 27. Maii 1646.

Ill. Cels. Tuæ

humill. Client.

EPIST.

EPIST. CXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Scripseram nuper ad Te & brevius, & tumultuosius, cujus culpam utcumq; per Recupitum sum deprecatus, hominem non indisertum, etsi, qui societatis Character est, minus prudentem. Sed eam silentio Tuo ultus es, quo in me supplicio nullum decernere potes durius, cum Literis Tuis nihil mihi sit, ut dulcius, ita desiderabilius. Mitigavit tamen meum dolorem cum Cl. Dn. Goskio, tum quisquis is est VVedemannus, quorum ille unico disticho Rosam eam transmissam pro ingenii solertia plus ornavit, quam ego integrâ Epistolâ potuissem: huc de fatali natalis tui felicissimi, in Pentecostes Parascevem, & Ill. Harmonie exortum incursum ominosum, edocuit: uterque de me clarissime meritus. At nunc, quod fortè mireris, aliâ Jesuitam ad Te ablego, in quem huc fortè incidi, Philosophiâ quàm Theologiâ meliorem, Casparû Ruthardum, Cosmologum, cujus libelli in quartâ formâ editi titulum, summamque exscripsi, cum ipsum exemplar obtinere non licuerit. facile Francofurti, ni fallar, impetrandum. Visus mihi est, non insulse paucis complecti, quæ alii magnis voluminibus obrudunt, illustribusque ingeniis, quæ obrui nolunt, consulere. Vbi videris, probabis opinor, certè non improbabis consilium meum, quod commodis tuis, unicè est intentum, & devotum. Capsam itinerariam tardius ad Vos deferri, egrè fero. Dabam è Thermis Cellensibus, 3. Junii, Anno 1646.

Ill. Cels. Tuæ

Clientis humillimus.

EPIST. CXXXVI.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

A 29. Aprilis ad 20. Maii, quatuor ad me emisisti epistolas. Quod postpositis gravioribus negotiis tuis, meas non tantum legeris, verum & mox responderis, habeo gratias. Ultimæ Tuæ *Calvæ* datæ, quam recreationis & amicorum causâ petisti. Hoc iter, ut ipsis lætum, ita Tibi ad confirmandam valetudinem, conducat, ex animo opto. Generos quoque Tuos cum uxoribus, & liberis, inter quos & nepos, cui *meum nomen* dedisti, te convenisse ex penultimis intellexi. Non equidem dubito, quin hæc conjunctio maximo cum gaudio celebrata sit; nihil enim Patri acceptius esse potest, quam illos videre, qui aliquando ejus vestigiis insistere debent, & in quibus perpetuò vitam prorogaturus est: nil liberis, quam ejus affectu recreari, à quo non *vita tantum originem*, sed & *rectè vivendi exemplum* acceperant: cujus rei considerationem, morbum, quo hæctenus vexatus fuisti, maximâ ex parte sustulisse arbitror, & omnino. Pro transmissâ *ROSA*, ut & *Guilielmi Schickardi* Astrosopio ago gratias. Illa exhilarat visum, & in memoriam revocat Ægyptiorum antiquum scribendi modum; hoc non tantum commendat authorem ingeniosissimum, sed Illas potissimum, quæ appendicem addidisse dicuntur. *Furtenbachiana theca* nondum allata est, quotidie autem eam expecto, maximum in me excitabit gaudium author, cui per literas innotescere haud ingratum erit. De cætero, quid de *Pace Germaniæ* sperandum, (quod

(quod ultimarum argumentum est) eorum iudicio submitto, quibus abdita negotiorum nota. Nobis, qui eò penetrare non possumus, est spes pacis instar Solis, tecto nubibus cœlo, nunc enim elucet, modò obscuratur. *Vbi autem desinit humanum, divinum incipit auxilium.* Cæterùm quòd tardiùs scribam, febriculæ imputes, quæ aliquot dies me lecto affixit, postquam ab eâ Dei beneficio mox sum liberatus, ad hoc scribendi exercitium rursus me accinxi, quo cùm maximè delecter, nec parum erudiar, ut nec in posterum defatigeris rogo. **DEVS** Te cum Tuis salvum præstet, & insolumem. *Vale Guelpherbyti, 9. Iunii 1646.*
Rev. T. Dignit.

Observantis.

EPIST. CXXXVII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctore,

Literas Tuas in acidulis Tainacensibus datas, unâ cum libello accepi. Valetudinis Tuæ gratiâ hunc locum petiisse Te, libenter audio, utque hæc medicina Tibi salutaris sit, ex animo opto. Pro transmissio libello gratias ago, quem perlustravi, meamq; de eo sententiam sequenti hebdomade transmittam. Nunc eò sum brevior, quoniam ante octiduum perlongas transmisisti literas; benè adhuc DEI gratiâ valemus, gratum nobis esset, si & cum Tuis ipse valeres. *Raptim Guelpherbyti, 16. Iunii, 1646.*

Rev. Tuæ Dignit.

Observantis.

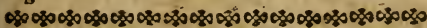
EPIST.

quare ante aliquot hebdomadas non scripserim, notam tibi jam esse arbitror, ideoque & Tuam scire expeto. *Furtenbachiana theca* dudum expectata tandem feliciter advenit, gratias itaque Tibi pro navatâ operâ ago. Vale.
Raptim *Guelpherbyti*, 30. Iunii Anno 1646.

Rev. Tue Dignit.

Observantis:

Scriptit nuper Dn. Schottelius in causâ aliquâ civili, responsum expectat ab eo, quem negotium tangit, quâ in re, ut illi gratificeris, rogo.

EPIST. CXL.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissimè,

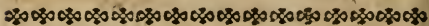
Cum domum bis æger, & flaccidus rediissem, in Tuas incidi, que mihi sua veolentiâ suâ, quasi spiritum reddidère. Breviore quidem ille, sed cum Compendio Clementissimi Tui sensus, quæ si ve pluribus, si ve paucioribus verbis offeratur, plenam ubiq; fidem apud me obtinet, maximasq; gratias meretur. Hoc unum dolet, tardius Tibi apparere Thecam illam Mathematicâ, quam voluerim, cum ut Studiis Tuis conduceret, tum ejus fabricatorem *Furtenbachium* magis Tibi conciliaret, qui totus in obsequia Tua fertur. Me totius corporis lassitudo & virium dejectio tenet, laborumque tedium duplicat. At nihil est, quod libentius agam, & facilius perficiam, quàm, quod Tibi, fratribusque *Inclutis*, non ingratum esse putem. Videor enim mihi, hoc nunc uno vivere, si nec inutilis Vobis, nec injucundus appaream, qui mihi ipsi propè

propè sum oneri, ne dum aliis tædio, & terræ superfluis. Te vividum seruet Christus, Generosissime Princeps, & ad maxima quæque accingat cum Ecclesiæ & Reipubl. ornamento atq; usu perficienda. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg 1. Iulii 1646.

Clienti humillimo.

EPIST. CXXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

ETsi in literarum nostrarum reciprocatione me Tibi omni ex parte inferiorem libenter agnosco, nolim tamen sedulitati Tuæ succumbere, quæ cum me afficiat, & reficiat incredibiliter, tum excitat etiam, veternumque illum excutit, quem aduersa valetudo suffundit. Recupitum ad Te misi, non ut Iesuitam, quo hominum genere nihil est nequius, & pestilentius, sed horrendi casus non indisertum descriptorem. Haberes etiam ex me Ruthardum Cosmologum ingeniosum, si impetrare eum licuisset, quem tamen Nundinæ Francofurtenses facile dabunt, lectione Tuâ non indignum. Quæ de Iesuitis desertoribus, & suæ societatis proditoribus addidisti, in mentem reuocarunt dicitur: Malum tunc esse pessimum, cum bonum simulet. Iam antè orbi tot tragicis actibus proditum est, hanc Societatem sub religionis & literarum larvâ, omnium Aularum, ac prope modum hominum exploratores, Regnorum concussores, & sanguinolentæ Scenæ actores intimos esse, ac ad eam Iniquitatis magnitudinem excreuisse, quæ non tam Orbis Caputibus, quàm ipsi Pontifici formidanda sit, non nisi mole suâ ipsa evert-

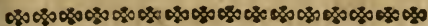
ten-

tenda. Sed reservetur hæc potius gloria Christo, fortassis cum totius mundi periodo & interitu, qui Te Principem Illustrissimum cum Inclutæ Domûs felicitate, publico & nostro bono incolumem florentemq; quàm diutissimè servet. Vale & fave

Illust. Cels. Tuæ

Stutgard. 8. die Julii, 1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CXLII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod rationes silentii mei poscis, plurimum Te laudo, & maximas gratias debeo. Facis enim id meo commodo, ne ipse mihi sim fraudi, dum meâ negligentia Tuam egregiam alacritatem retardem. Fateor autem me 10. & 17. Junii à scriptione abstinuisse, quod tum temporis magna pars diei molestæ lationi impendenda, reliquum refocillationi viriû dandum fuerit, cujus meâ mollietiei nunc demum veniam humiliter peto. Furtenbachianam thecam tandem advenisse lætor, magis etiam, si eam Tibi usui, atque pro expectatione esse, intellexero, quod officii mei pretium unicum atque maximum habeo. Si quid aliud erit, quod imperes mihi, faxo neque fidem meam, neq; diligentiam meam desiderare unquam possis; Salve iterum cum Illustriss. fratribus, & ad Viriutis axioma enitemini, ac favete

Ill. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 15. Julii
1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CXLIII.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor.*

Domum te bis agrū rediisse, quantā compunctione acceperim, facile intelligis, qui nec ignoras, quanti Te Tuasq; Virtutes, & præclara merita faciam. Iam cūm *Calva* esses, scribebas ire in deterius valetudinem, quo nuntio, ut par erat, affectus, omnipotentem Deum orabam, ut Te virum Ecclesiæ & Reipubl. perquam necessarium, reddita incolumitate, diutissimè nobis conservaret, quas preces ex animo repeto, & ut exaudiat Deus, rogo. Quæ de *fontibus* haud procul hinc detectis narrentur, è nuperrimis meis accipies; eos, si, ut alios juvisse dicuntur, certus essem conducturos valetudini tuæ, optarem Te nobis quàm primùm esse præsentem; *Thecâ Furzenbachianâ* jam utor, quod aliunde intelliges; Brevior sum, ne labores Tuos augeam, nam quanquam literis Te meis recreari scribas, affectui scio te indulgere, ego tuis oblector, & erudior, inde firmissimas tibi corporis & animi vires animatus opto. Dabam raptim *VVolferbyti*, 21. Julii 1646.

Rev. Tue Dignit.

Observantis.

EPIST. CXLIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime.

Cum tam exquisitus sis literarum mearum exactor, quo nomine ingentes gratias debeo, non mihi licet emansorem esse, aut tuo Exemplo, quod

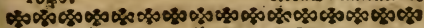
quod jam nihil scripseris, me tueri, cum alia sit atque validior occupationum tuarum, ac mei torporis excusatio. Ne tamen à materia inanis Tibi accedam, ex novam atque integram Urbem sisto, Guerve-Stadium, Furtenbachii industria fabrefactam, cujus nunc formam & elogium audias, paulo post etiam imaginem expressam videas. Prestat autem Matheios studium cum Politicæ combinare, ut quas mutuum sibi operas conferant, contemplationemque per se jucundissimam, in publicum usum adducant, intelligas, quo in genere Furtenbachius, per multas terras cum judicio versatus, plane mirificus est, cujus libris valde delector, eorumque copiam tibi optaverim. Magna namque utilitas, magnaue laus est Architectonicæ, que non modo domicilia nobis candidit, sed etiam rationem muniendi, magnos cætus ostendit, queque machinas omnis generis utilissimas, molas, naves, portus, aqueductus fabricat. Hortantur autem Te domestica Exempla ad has artes amandas, que Domus Tue splendori necessarie sunt, nec monitor deerit, nobilis formator tuus Cramius, quem in oculis semper gero, & reverenter saluto; Horum Te accendi exemplis, moveriq; simulis convenit, ut possessionem hujus laudis in familia retineas. Vale Illustrissime Princeps, & fave

Ill. Cels. Tue

Stutg. 22. Julii

1646.

Cienti humillimo.

EPIST. CXLV.

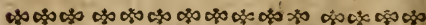
Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,

Valetudinis cum in postremis non meminoris, spero, (ut quæ optamus, facile credimus)

dimus) Te convaluisse, atque suam tandem virtutem acidulas exeruisse; *Recupiti & Ruthardi* Iesuitarum perdoctæ lucubraciones, ut & desertores illi sui ordinis *Parisienses*, ansam tibi præbuerunt, de eorum secta in Tuis disferendi. Ac quia querelas Tuas non *Protestantes* tantùm, sed plerique omnes, qui se *Catholicos* vocant, ipsâ experientiâ adducti, confirmant, Tibi in eo profus assentior, ex animo optans, ut à fraudibus & imposturis, quibus *ovile Christi* circumveniunt, Omnipotentis DEI virtute quamprimum liberetur. Iungam utiliter cum Tuis, quæ *Thuanus*, de isthoc hominum genere histor. libr. 37. annotavit. Cæterùm in qualemcunque compendationem novum hunc tractatum à Papistâ conscriptum simul transmitto, quem ut boni consulas, & Tuam de eo sententiam, quando commodum erit, aperias, peramanter rogo. Vale & salve. Raptim *Guelpherbyti*, 28. Iulii, 1646.

Rev. Tuae Dignit.

Observantiss.

EPIST. CXLVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Demine longè clementissime,

Cum nunquam Tuae non sint longè mihi gratissimæ, tum hæ nupere jucundissimæ lectionis fuere, quæ *Hornhulani* salutiferi fontis famam apud nos dubiam, tanquam ex propinquo, confirmarunt, quem utique miraculo propiorem, quam ut Nature sit beneficium, puta verim. De confluxu hominum nihil miror, multorumque restitutione, quorum illud fama insolentis rei sæpius
supra

supra verum, facile concitare potest, hoc fiducia
 & persuasio, sed & aptum fortè malo remedium,
 conferre, cujus duo meæ etatis Exemplâ in agro
 nostro habeo, unius testis oculatus, quod audire non
 pigeat. Anno Æræ Christianæ M. DC. XXXII.
 Capfenethi, loco meæ Inspectionis, trihorio Cal-
 vâ distante, fons dudum notus, sed ignotæ virtutis
 subito innotuit, sanatione Opilionis, qui diu qua-
 si leprâ obfitus & corruptus, cum fortè ex eo la-
 vâset, corrigique malignam scabiem sensisset, re-
 petitâ aliquoties lotionè, rectè convaluit, quem
 restitutum integrè, sæpè vidi. Secuti exemplum
 alii in consimili defectu, eandem virtutem sunt
 experti, sed & aliis morbis adversum adhibita a-
 qua in multis profuit; hinc fama, & inde accur-
 sus, mox in majus, ac supra Naturæ etiam vires
 Pandora hæc elata, hominum jam non turbam, sed
 propè exercitus concivit, qui castra in densissimo
 querceto locarunt, (nam præter villulam & mo-
 lendinum domicilia procul absunt) suaque sceno-
 pegia habuerunt. Numerata sunt aliquando Sex-
 mille hominum, magnam partem muti, surdi,
 claudi, stupidi, manci, cæci, ex quibus unum vidi,
 erutus oculis, qui visum reposcebat. Veni enim &
 ipse illuc, miratus hominum Credulitatem, & ut
 fontem coràm explorarem. Ebullit is ex radice
 quasi magnæ Quercus magnâ vi aque, ita ut sta-
 tim rivum efficiat, qui tamen tot hominum usibus,
 & perpetuè in omnes oras transvectioni minimè
 suffecit, unde mihi difficilis ad eum aditus, sed re-
 ditus per obsidentes mendicantes longè difficilior
 fuit. Aqua sanè limpidissima est, & frigidissima,
 sed potus lentè potius, vel lutulentè, quàm alacris.
 Cùmque manus lavarem, sensi eam peracrem in
 exiguo, quod fortè habebam, vulnere, nam & Me-
 dici plurimum aluminis & calcis in ejus decoctio-
 ne repererunt. Hinc factum, ut cùm curandis

vulneribus, & siccandis pituitosis multum conferret, tabidis & siccis compendiosam ad mortem vitificeretur; Magna post exiguum temporis interval- lum, hominum strages facta est, non levi incolarum damno, quibus sepelire defunctos, ne aër corrumperetur fœtore, necessum fuit. Exemplo, & malo suo edocti distulere multi, tandem vix ver- tente anno, omnis miserorum exercitus evanuit silvâ vel cesâ, vel ramis spoliatâ nobis in memo- riam rei superstite. Chirurgis tamen hæc medic- aqua minimè neglectui est, quam & nostri Civē saluberrimam in multis affectibus sunt experti. Addam autem quod videas. Ancilla quædam jussu- saluberrimam in multis affectibus sunt experti. Addam autem quod videas. Ancilla quædam jussu- siulam medicatæ aquæ adferre, cum reditu Urbis proxima, lapsa esset, & aquam effudisset, anxie rerum, & viæ pertæsa, ex proximo fonte vas re- plevit, Hæcque medicinam substituit, quâ feliciter est curata, dolusque Ancillæ in ludibrium ver- sus. Hæc succurrerunt, quæ Tuis reponerem, non ut fidem Hornhusanarum scaturiginum, quæ quinque numero jam profuissent diversi saporis au- dio, eleverem, sed ostendam, summa etiam & præ- stantissima Dei beneficia, humani ingenii vitio vel superstitione contaminari; vel ignorantia ne- gligi; vel errore impertinenter adhiberi; vel im- posturâ in abusum converti; vel credulâ famâ in- majus extolli; tandemque fastidiò abjici posse, n-
 unquam non fabula acta esse videatur. Sed desino ne dum nimis officiosus esse contendo, sim tædii Hospites Aulæ nostræ habemus Illustriss. par fratrum Principum V Virt. Montispelicardensium, li- teris, linguis & rerum usu supra ætatem, & com- munem sortem instructissimum, à quo salvetè. Sal- vos vos Inclutos & Illustrissimos Frâtres, Ger- manie bono natos, vestrisque terris donatos, mihi prestet Deus, donisq; adaugeat, quæ supplex adoro

Ill. C. C. C. V. V. V.

SING. 29. Jul. 1646.

Cliens humillimus

ces etiam Tuas polliceris, quas à sincerâ mente profectas, omnibus salutiferis fontibus præstare, facile crediderim. At quanto ego pro Tua salute vota, precesque ardentè, assidueque ferre, obnoxius sum magis, in quem illud Iohannis Baptiste rectè aptaverim: Oportet Te crescere, me verò minui. Nam cum in spem restituendæ Germaniæ natus, magni Patris æmulus, Domûs columen, tot populis, terrisque beandis & regendis destinatus sis, seriis precibus nobis contendendum est, ita omnes gressus, progressusque Tuos, studia & actiones suffulciamus, ut præclaram de Te, publicamque expectationem impleas. Fontibus Vestris salubribus utique lubens accurrerem, non tam valetudinis curandæ, quàm explendi, Vos visendi, desiderii causâ, si per dejectas vires, & intuta itinera liceret. Dum itaque carceribus meis teneor, literæ Tuæ sua vissimæ mihi solatio sũnto, quas ne mihi porrò, quantum studia Tua magis seria permiserint, deneges, omni animi obseruantia rogo. Secundo huius, trigésimum secundum unius Concordis Coniugii annum deposui. Decimus septimus sexagesimum ætatis cum DEO absolvet. Quid mihi porrò vita anxie & laboriosè pridem peracta, fastidiosè & calamitosè amplius continuanda, quin potius de meis Annis Tibi addat Deus, utilemque Te Ecclesiæ suæ reddat, servetq; Christus Iesus. Vale cum Inclutis fratribus, & favete

III. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 5. Augusti,
1646.

humillimo Clienti.

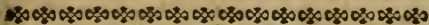
EPIST. CXLIX.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

Reverendæ Tuæ Dignitatis literas non exigerem, nisi mutuum isthoc commercium, & quam ex eo capio, insignis utilitas, mirè me afficerent; Abundant enim & monitis mihi perquam necessariis, & rerum varietate, quâ non parum recreor, ut ex illis erudiar. De *Furtenbachii Neapoli* intellexi, atque sic arbitror, Authorem, mihi pridem, & aliis commendatum, nihil non se dignum in lucem editurum esse. Vergent in Reipubl. utilitatem ipsius labores, nostro præsertim tempore, quo, quæ à Majoribus, magnis sumptibus, & laudandâ industriâ exædificata sunt, Martis furor absumit. Faxit autem DEVS, ut *Pax alma* redeat, qua ejus partes vigeant, floreatque, atque eorum *cultores* dignum *Virtutibus* suis præmiû accipiant: Idem Te cum Tuis præstet incolumem. *Guelpherb.* 11. Augusti, Anno 1646.

Rever. Tuæ Dign.

Observantissimus.

EPIST. CL.

*Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,*

Voletudinis meæ ea est ratio, & conditio, quæ nec pessima sit, nec optima, & intra patientiæ & fiduciæ confinia me suspendat, atq; ad Dei beneplacitum totum componat: Tuæ verò Celsitudini pro ejus curâ & indagine quas debeo ma-

ximas gratias ago; Numenq; Tibi ad que vñ optata propitium ex animo precor.

Moralem Iesuitarum Theologiam, ut primum abs Te accepti, perlegi, jam antè per partes cognitam, at nunc brevi fasciculo comprehensam. Quàm verò suaviter in sinum rident, perfrictæ frontis homines, ad has chartas, sueti totum in se provocare mundum, & præstigiis suis, versutiisq; eludere. Aliis armis atque facibus Hercules contra hanc Hydram multiplicem opus est. Nec enim Papa in sinu nocentiores serpentes metuendos habet: nec Catholici hirudines insatiabiliores: nec Evangelici cunicularios intimiores: nec Orbis terrarum furias infensiores. Ac mihi ex cunctis, quas legere contigit contra hunc infestum humano generi ordinem, accusationibus planè persuasum est, prima ejus mobilia esse Theologia Atheos: Philosophia Necromantas: Literatura Corruptores: Politia Turbatores: Oeconomia Inopostores: Commerciorumq; omnium pestes, cunctis mortalibus detestandos & vitandos. Sed nostrò vitio fit, ut dum Religionem propè omnem cum literis ac moribus bonis proscribimus, illi pietatis, eruditionis & modestiæ larva insultis mentibus impoant, aliudque agentes, sua agant, scilicet ad hanc omnibus ordinibus formidabilem molem, ac quasi Equum Trojanum se extollant, Ilium posthac eversurum. Hoc ergò rectius Tu facis Inclute Princeps, qui cum florentissimis fratribus, magni Patriæ emulus, cum Religione, probitate & literatura connubium inis, tanquam Gorgonium scutum omnibus larvis, planis cuniculisque feliciter opponendum: Vale Princeps Generosissime, & ad maxima enitere, ac fave

Ill. Celsi. Tuæ

Stutg. 12. Aug, 1646.

Clienti humillimo.

EPIST.

EPIST. CLI.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

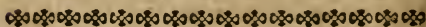
REV. Dignit. Tuæ Literas, quibus de fonte salutifero, anno M. DC. XXXII. in agro VVîrtembergico exorto, *Hornhusani* ferè consimili, non injucundà refers, accepi, pro quibus ago gratias, certiozem te faciens, magnum illas à Medicis nostratibus applausum meruisse, quibus suspecta sunt pleraque, imò omnia, quæ de illis hætenus fama vulgavit. Sanatos quidem aliquos negare non audent, sed & eorum mortes numerant, qui post aquarum usum in *graviores morbos* incidunt, ex iis repente extinguendi. Iam eorum vis aliquantum remittere dicitur, nec minuitur tamen *superstitio* hominum, eò undiquaque confluentium, non è vulgo tantum, sed potentioribus. Neq; absimilia ancillari relationi Tuæ narrantur, de *Cive* quodam *Goslariensi*, sive finguntur hæc ab otiosis, seu eadem semper hoc in Orbe agitur fabula, mutatis tantum personis. Illustris. *Patris noster* communi persuasione abripi nequit, nec qui ex nostris, aquis usi sunt, valetudinem in melius mutatam, in melius firmare possunt. Affirmant tamen Medici non vulgaris eruditionis, & experientia, vidisse mutos earum beneficio loquentes, & surdos audientes, paralyticis membrorum usum redditum. Quæ si vera sunt, *miraculores propior* erit, ac si non omnes, qui iis utuntur, easdem operationes experiantur, morborum generi, victui, immoderato esui, & aliis imputandum potius esse videbitur; Quod, in recentibus optimum, suspendo judicium,

dicium, & futura expecto. Interim vale optime, *Vir Reverende, & Clarissime, & salve*
à Reverend. Tuæ Dign.

Raptim Guelpherb. 18. d.

Augusti, 1646.

Observantissimo,

EPIST. CLII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

QUO familiariores Cels. T. & planè extempore
ranea sunt epistolæ, hoc mihi sunt jucundiores,
non, quod stili Tui copiâ & elegantia non
maximoperè delecter, sed ne Tibi literarum hæc
reciprocatio vel sit tædio, vel melioribus studiis
impedimento, cum tantæ sis diligentia, ut hoc tantum
vertente anno, vigesimam jam Epistolam ad
me dederis. Suffecerit igitur, si, quicquid in libe-
riorem animum fortè inciderit, in chartam sine cu-
râ & solitudine conjicias, dummodo hoc literario
commercio non fatigeris. Nescio verò, an tanti fa-
cias meas, ut aliquid earum afferres. Ego certè tua
omnia in maximo precio, & in cimeliarchio repo-
sita habeo, producturus ea aliquando in lucem, si
Patris Serenissimi, Tuâq; Indulgentiâ id mihi
liceat. Cui fini mearum etiam sterilium, & exuc-
carum exemplum per amanuensem retineo, cum
ut quid discriminis sit inter Rosas & Vrticas,
tum quibus nugis meis Tuas elegantias elicuerim,
mihi constet, & in memoriam redeat. De restitu-
ne valetudinis, quid mihi pollicear, vix habeo.
Nudius tertius, qui XVI. Kal. Septembr. fuit, se-
zagesimus peregrinationis meæ peractus est, pau-
ci & mali fuerunt dies annorum vitæ meæ, neque
attigerunt dies annorum vitæ Patrum meorum,

[Gen.

[Gen. 47. v. 9.] quæ me res complicare vela, & vasa colligere jubet. Ac olim quidem pertenuis corporis constitutio, vix ad trigesimum annum pertingendi spem fecerat, nunc familiæ meæ, Sodalibus, & amicis, vi vidis quondam & robustis, superstes propè unicuique hæreo; Consigna vi autem quædam ipso Natali meo LXI. quæ tecum communicarem, Vitæ meæ breviarium, cujus fabulam pertransennam inspiceres, ne inanes planè literas adferrem. Addidi verò serium quid aliud, Institutiones historicas, Viri perdocti Tobie Vagneri Th. D. Eslingensium Antistitis, sub prælo sudantes, cujus jam primas pagellas mitto, reliquas successi vè submissurus, quibus ingenium Tuum nobile oblectes. Ab incluti Fratris Tui D. Anthonii Vlrici artifice manu, jam diu est, cum nihil vidi, quod tamen in amabili ingenio illo indignationem contra me interpretari non ausim: In teneriorem Fratris D. Ferdinandi Alberti ætatem importunus esse nolim. Sufficit mihi florere eos, & ad Domus Vestræ felicitatem & decus accrescere. Sed redeo ad Epistolas meas, ex quibus omnium prima mihi periit, ab hinc triennio scripta, [An. 1643.] qua de XVII. Natali Tuo, sum ex animo gratulatus, quæ si fortè inter rejectanea Tua deliteat, vellem ad me, vel per exemplum rediret, cæteris præfigenda: Sin in tenebras, quibus digna fuit, abiit, facillime alia substituetur. At de tabula manum, sum jam nugarum sit satis. DEVS Illustriss. Ternionem Guelphicam annis, donis bonisque augeat, ornet, & conservet. Vale & fa ve

Ill. Cels. T.

Stutg. 19. Augusti,
Anno 1646.

humillimo Clienti.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

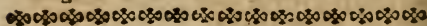
Etsi vix spes est chartis hisce per obsessas & infestas vias penetrandi, tamen ne fiat officii intermissio, paucis lineis & salutem omnigenam à Deo precatur: & obsequium suum perpetuum defert, atque cum Inclutis Fratribus vigere, florere, & valere jubet

Ill. T. C.

26. Aug 1646.

Stutg.

Cliens humillimus.

EPIST. CLIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Binas Tuas 11. & 18. præteriti Mensis scriptas, Bego 30. demum ejus accepi, eò avidius exceptas, & majore voluptate lectas, quò Martis carceribus inclusus, intolerabiliore earum tenebar desiderio, metuebamque, ne impedito literarum nostrarum commercio, diutius iis sit carendum, quibus tamen ad reficiendum animi mei languorem nihil esset præsentius, & expeditius. Nunc reseratis utcunque itineribus, ad officium redeo, maximasque gratias, quas debeo, dico, quò diuturniorem meam expectationem geminatis atque prolixioribus literis, expleveris, humanitate, elegantia, & judicio plenissimis. Hornhusanis fontibus nihil temerè detraxerim, nec Dei sub illis, si ve insigniora Nature beneficia, vel etiam Miracula elevari verim, quin tamen dies multorum errorum, credulitatem, adde & imposturas detectura sit,

fit, etiamnum dubito, citra profectò impietatem, & Capfenetenſis mei fontis exemplo edoctus. At nos, an miremur, an miſereamur in tanto hominũ confluxu ſubitaneo, corporis noſtri tam insolentis & indomiti afflictiſſimam conditionem, quod maiorum ſuorum, morborumque conſcium, hoc ingens Ptochotrophejum, momento quaſi excitavit, ubi & coronæ, & ſceptra, & faſces, & purpurae, & ſyndones, & faſcie, & involucra alia, quibus infelix hoc lutum obtegitur, p̄ngitur, & ſuffulcitur. ſponte ſe ponant, & ad has aquas ſe homines fateantur, quanto rectius facturi, ſi in manere ſuo, quod Dei juffu & beneficio gerunt, humanæ ſortis ſemper meminiffe, & ad conſcientiæ rationes actus ſuos referre omnes, quam immortales, nullisque morbis obnoxios Deos mentiri mallent. Te animo hæc aut ſimilia verſare, Generoſiſſime Princeps, cum Tua ſponte, cum Informatorum monitis, & contemplatione humane imbecillitatis, ad Virtutis robur amplectendum, excitari, ut minimè dubito, ita Deum precor, cum mente ſanã, ſanum Tibi corpus, nullisque infirmitatibus obnoxium propitiis concedat, quò ad Aquilæ (Patriſ) vivacitatem, vel ultra etiam cum Reip. Chriſtiane utilitate pertingas. Fartenbachis Neapolin nondum vidi, haud dubio Martis, qui nos obvallat, injuriis excluſam, cujus Architectus de Tua in ſe propenſione plurimum ſibi gratulabitur, Dignitatis Tuæ homo obſervantiſſimus. Schorndorffium ex Oppidis noſtris munitiſſimum, poſt octidui obſidionem, ditione in Gallorum manum convenit, dimiſſo Ceſaris præſidio, quod nescio, an non cum invidia, noxam nobis adferet, niſi Pax alma, ad quam ſuſpiramus omnes, ſuccurrat. Extorſionum, direptionum, & depredationum nullus eſt modus. Sed hæc ab iis expectes, qui arma ſequuntur, Nos pacatam Militiam ſectemur, adeoque

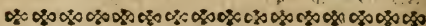
Christi castra, virtutibus dedicata, & vitiis adversa, quo in genere & vigilem, & strenuum Te militem, ut lubens oransque intueor, ita inter Christianos Equites olim adlegendum, & Insignibus S. Crucis condecorandum ominari non desinam. Vale Illustrissime Princeps, & cum Inclutis fratribus salve favens, quod facis, eternum

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 2. Septemb.

Anno 1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CLV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

MEas non immeritò nimix familiaritatis Mincuso, quas plerūq; deproperare soleo, non ut par Tuis reddam, quæ certè semper sunt elegantissimæ, sed ut Paucis etiam verbis, quàm gratum mihi sit hocce literarum commercium, singulis ferè hebdomadibus contester. Atque ut id in istis quoque agnoscas, ad tres Epistolas, quarum primâ 5. secundâ 12. tertiâ denique 19. Augusti mensis scriptæ sunt, ruditer, & brevibus respondeo, non quòd non singulæ singulari responso sint dignissimæ, sed ne præter morem, quem hætenus servavi, quemq; probas, nunc agam. Primò autem animitè Tibi gratulor tam de felicis, ut prædicas, *Conjugii* diuturnitate, quàm de *Natali LXI*. Faxit Deus omnis boni dator, ut hic annus feliciter Tibi decurrat, eumque quietorum & feliciorum annorum longa series subsequatur. Idem & sociam, quam hætenus in solatium habuisti, istius Tuæ, quam vocas, peregrinationis perpetuam velit

velit esse comitem; Elogium verò *Iesuitarum* quod attinet, equidem quod in illos dixisti, verissima esse arbitror: sed quò minus ab iis liberemur, obstabit, ut mihi videtur, *Sagacitas* illa mira, quâ *filiis istius seculi* in secretissima quæque *Principum* Secularium & Ecclesiasticorum penetrant, atque eorum abstrusissima Consilia rimantur, ut nihil ferè in eos decerni queat, quod non certè prævisum, arte, quâ in omnibus utuntur, *mirabili*, declinare facile illis sit. Sed quos ob *scelera* pœnæ Deus destinavit, iis mentem & consilium prius solet adimere. *Vite* breviarium *Andreane*, quàm volupe fuerit perlegere, ex affectu, què in omnes, qui benefactis se nobilitarunt, fero, intelliges: Oblectavit in primis *Tuarum peregrinationum*, quas per *Galliam* & *Italiam* florentissimas regiones, impetu quidem, ut scribis, & ardore juvenili ex incogitantia profecto, sed nunc fortè non pœnitendo Consilio olim suscepisti, jucunda memoria. Quod ut in nostri seculi Ecclesiasticis Viris rarum, ita Te tantò commendat impensius, cui domesticam rusticitatem externo sale mutare contigit. *Institutionum* *historicarum* Antistitis *Eslingensis D. Tobiaë Wagneri* opus ex Tuo consilio succisivis horis evolvam, ideoq; ut quum posthac excudentur, datâ occasione mittere non graveris, amanter rogo. *Literas*, quas Tibi *perisse* scribit, inter meas inveni. Nec enim minus diligenter Tuas asservo, quam Tu nullâ certè de causâ meas. Illas hisce jungo, plura proximâ hebdomade scripturus. Cæterùm, ut vivas, & optimè valeas Tibi, Tuis, & Ecclesiæ, ex animo precor, quin & sum

Rev. Tue Dignit.

Guelph, 10. Sept. 1646.

Observantis.

H 7

EPIST.

EPISTOLÆ
EPIST. CLVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quanto mihi dolori sit, literarum nostrarum commer-
cii eclipsis, incredibile dictu est. Præter-
quam enim, quod literis Tuis nihil mihi est
sapidius, qui in eis elucet in me affectus propensis-
simus, omnes delicias superat. Itaque omnes vias
pertentio, quâ ad Te usque iterum pertingam, quan-
tum vis earum circuitus sit productior, & respon-
sionis mora diuturnior. Tam autem aò 18. Aug.
nihil Tui vidi, quod anni instar mihi videtur, etsi
non dubitem, unâ alterâq; Tuas si ve interceptas,
si ve cum optimo nostro Heinhovero, arctè obse-
sas Augustæ, esse, quam utinam liberatam brevi
citra lanienam innoxii popelli audiremus, pro quo
ardentes præces merito fundimus. Quæ inde facies,
quæ spes rerum nostrarum fiet, cum scribere mini-
mè sit tutum, pro Tuâ excellenti sagacitate ipse
conjecies, scilicet uno complexu, certissimam nobis
paratam servitutem esse, cui ne Pax quidem resti-
tuta, subsidio venerit, tantum abest sub Martis
furis, interspirationis quicquam expectari à nobis
possit, qui utriusque partis arbitrio, & præde ex-
positi sumus. Quicquid verò tandem accidat,
(quod minimè est ad humane rationis modulum
exigendum) id in nostram salutem eventurum, ut
certo constituamus, procul dubio, rerum præterita-
rum exempla abundè demonstrant quandoquidem
DEVS opus suum minimè sit relicturus imperfe-
ctum. Et quoniam non est privata hæc causa, nec
ad singulares homines pertinet, sed communis
toti Ecclesie Dei, non dubitamus, Vos etiam affli-
ctionum nostrarum sensu permoveri, nostri ut ve-
re misereamini, Vestraque consilia eò dirigatis, ut
dum

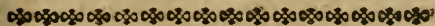
dum Vobis sunt integræ vires, & conjunctæ, nostris fractis & dispersis; non omnis malorum moles nobis incumbat, neque & impotentioribus Dominum imponat. Utinam verò misere Patrie instauratio, aliam scribendi rationem tandem aliquando sumministret, nunc autem opinor patienter feres, audire ea, que nos perferre ac pati indigna cogimur. Christus Vos Vestraque omnia salvæ præstet, & ad summa queque producat. Vale.

Illustr. Celsitud. Tuæ

Stutg. 7. d. Octob.

Anno 1646.

humillimus Client.

EPIST. CLVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Misit ad me Furtenbachium Architectus nobilis, Emporii sui ideam, eleganti manu delineatam, & accuratâ descriptione partium explicatam, quam eruditis oculis Tuis ut subjicerem, & favori commendarem, quæ cum veredariorum committi commodè non posset, Noribergensi tabellioni, forè præsentis, credita est, ad Forstenhewserum nostrum transferenda, à quo utinam quàm brevi accipias, nec judicium de ea meum præcipito, ne exquisitum Tuum, quod avidè expecto, antevertam. Hoc Te nescire nolui, simulque, quàm impotenti Tuarum desiderio, jam à 18 Aug. teneam, scire vel maximè volui. Christus Te cum incl. Fratribus servet, augeat & ornet. Vale.

Ill. Cels. T.

Stutg. 14. Octob.

1646.

Client. humill.

EPISTOLÆ
EPIST. CLVIII.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

A *Vgustanæ* urbis obsidionem, quò minus in-
vicem commearent Tabellarii, quorum
ministerio literarium istud commercium
exercemus, obstitisse hæctenus non dubitavi;
quâ (ut fama fert, mihiq; constat) solutâ,
quas à d. 18. Augusti complures scripsi, ad Te
tandem, procurante Dn. Hainhofero, perve-
nisse mihi persuadeo.

Quòd autem hac obstructâ *compendiosiore*
viâ, aliam licet *productiorem* interim quæfive-
ris, invenerisque, ne hebdomadario penso
meo quid decederet, quàm gratum Tibi sit
hoc officium tuum, ut certè onerosum & præ-
grave, indè intelligo, ac si illud, quod indicâ-
sti iter, incidisset, occupati gloriam non con-
tempissem.

Neminem autem, *Vir optime, & patriæ a-
mantissime*, non tangit publica, quam deploras,
calamitas; publica inquam, non &, quid
perpeffi simus, novimus, & malorum vestro-
rum, non nuncium tantùm, sed & sensum ad
nos pertingere, velim Tibi persuadeas. Quòd
fatum posthâc *Germaniam* maneat, pauci præ-
vident, plures exhorrent, omnes arrectis ani-
mis expectant. Piæ sunt autem cogitationes
Tuæ, & falsi nescia spes, quam in Deum col-
locas, qui *Ecclesiæ suæ* in Terris curam nunquã
deponit, sed eam inter seculi turbas, & Dia-
boli, ejusque organorum insultus mirabili
prorsus providentiâ & virtute tuetur. Quòd
si tantis malis medicinam ipsi adferre posse-
mus, si consilia, si vires imminentem patriæ
pestem

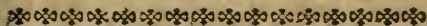
pestem avertere possent, profectò, ut precibus, votis & supplicationibus Divinum Numen propitiare hæctenus piâ devotione studuimus, ita lubentes ad patriæ sarcindas ruinas, quicquid à nobis jure exigit illius vinculum, conferemus. Sed ut coadunentur omnium animi, jungantur opes, audiantur consilia, efficere, non hominis opus, sed *Dei solius* esse puto. Is ad reddendam *Germania*, imò *Europe* tranquillitatem destinatos regat, & ad Nominis sui gloriam, omniumque salutem, acta & cogitata ipsorum secundet. Cujus protectioni etiam Te commendo, permanens

Rev. Tue Dignit.

Guelfherbyti, 3. Novemb.

Anno 1646.

Observantis.

EPIST. CLIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod Viatori fesso, & siti fatiscenti, oblatas
Gelidæ aquæ potus, hoc mihi fuerunt sapidissimæ
Tue literæ, quas 10 Sept. ad me dederas,
Martis verò intemperies ad 3. hujus Novemb usq;
mihi intercluserat, id eò mihi durius accidit, quòd
posteriores Sereniss. Dn. Patris, 15. & 22. Sept.
scriptas, mihi quæ rectè traditas, nullæ Tue comi-
tarentur, nunc etiam ab eo termino nihil Vestri hinc
apud nos comparuerit. Nunc etsi, ut appareat, de-
properatis, tamen cum aliorum lima comparandis,
hoc sanè effecisti, ut si quæ aliæ, ut quidem spero,
in viâ hærent, earum adventum patientius ope-
riar, cum Te salvum esse, quæ mea salus est, &
propitium, quæ summa voluptas, constet. Pro
gratu-

litui. Inde non expectato ad nuperrimas re-
 sponso, præsentem deproperavi, partim tu
 studio, partim etiam officio, & missione Histo-
 ricæ Continuationis, & urbis *Furtenbachie* per-
 fectionis schematis impulsus. Nam cum age-
 re me tibi gratias sit æquum, eas diutius dif-
 ferre non sustineo; hæc enim diligentia non
 grata tantum erit, sed ut cætera quoque, quæ
 huic libello desunt, quam primum licuerit,
 mittas, efficiet; Tibi autem faciliere nego-
 tium indies non veredr, quia de tua in me vo-
 luntate securus, nec gaudii expertem esse Te
 mihi persuadeo, si eorum, quæ probas maxi-
 mè, cupidum me esse re ipsa experiaris. Bene
 vale. Dabam *Guelpherbyti*, 10. Novemb. An-
 no 1646.

Rev. T. Dignit.

Observantis.

EPIST. CLXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

T Andera meas per anfractuosa libet vias ad Te
 usque penetrasse, Tuasque vicissim obtinuisse,
 cum insigni mihi voluptati, tum in publicis
 malis, & domestico dolore meo, solatio fuit. Nesci-
 re enim non potes, quo in luctu verser, ob Sauber-
 ti mei, cujus unum nomen plurima amica, & ne-
 cessaria continet, properum obitum, (2. Novembr.
 1646.) qui omnibus bonis, & rei Christi amanti-
 bus luctuosus esse debet: Mihi verò inprimis, ut
 qui jam à viginti duobus annis (1624. mense Ju-
 nio) istum habuerim, & amicum suavissimum, &
 socium studiorum conjunctissimum, & agonum
 Chri-

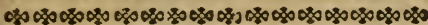
Christianorum parastatam fortissimum, & ad ver-
 sitatum complicem constantissimum, & commodo-
 rum participem integerrimum, quæ vincula nos
 per varias fortune vices arctius subinde constrin-
 xerunt, tandem etiam liberos utrinque nostros
 (1643. 19. Junii) conjugârunt, quo ablato, omnis
 mihi porrò vita tristis duraque videretur, nisi Ve-
 stro favore, qui unus terrenorum commodorum,
 subsidiorumque apex, terminusque est, suffulcire-
 tur. Ac illum quidem beatus, ac ut ad me à fidis
 testibus perscriptum est, inter Angelicos intuitus,
 letus obitus malis cum presentibus & præteritis,
 tum venturis exemit, & in lutum reposuit, me
 verò tot luctis exercitum, plagisque fessum, tum
 corpore etiam ægrum, & fatiscentem alia & alia
 certamina expectant, ad quorum cogitationem,
 malorum non ignarus, cohorresco. Publica insu-
 per nostra, post tam frequentes pacis elusiones, &
 tristissimam rerum presentium faciem, nos totos
 exhauriunt, lentâque tabe conficiunt, quod Mortis
 genus Medici molestissimum judicant. Nunc ete-
 nim post armistitium, si quod futurum est, Com-
 bibones, & Comedones importunissimi nobis
 imminet, quibusque hyemem transigamus, & æ-
 statis, autumnique durissimos labores combura-
 mus; Augustani quid pertulerint, ab aliis haud
 dubio accepisti, & tamen atrociora jam metuunt
 ab eis, qui se amicos, & auxiliares jactitant. De
 Vestro in communem firmamq; salutem Germa-
 niæ studio sincero, & pervigili, fortique operâ ec-
 quis dubitet? Nos tamen, ut ille aiebat, Medico-
 rum multitudo perimit. Sed quò me abripit e-
 stus? Tibi potius Illustrissime Princeps, fratriq;
 incluto Antonio Ulrico gratias dicam quàm ma-
 ximas, qui & literis elegantissimis & artificiosâ
 industriâ fermentum hoc, in quod sæculi calamita-
 te & patriæ meæ desolationis conjectus sum, deter-
 geat,

geatis, & ut respirare, imò & recreari interdum liceat, efficiatis, cujus pretium, cum omnes meas facultates longè excedat, fons ille grariarū omnī felicitatis genere, uberrimè rependat, in quo Valete, favituri porro

Ill. Cels. V. V.

Stutg. 25. Novembr.
1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CLXII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

PAUCIORIBUS nunc tecum agam, quia ad plures meas vel jam respondisti, vel respondere paras. Nec enim obruendus es, qui tempus multò rectius collocare, quam in scribendis literis id genus, vales. Vnum ex gratissimis Caput, quod de peregrinationibus Tuis est, ut penitus inhæsit animo, ita reassumere in istis visum est. Ac te earum nec pœnitere nunc, neque pigere facilè assentior, qui talem ex iis fructum retuleris, atque ubivis locorum sanctè & coram Domino ambulaveris: Existimo enim *Vitæ* quondā *innocenter* actæ memoriam validissimum senectutis esse sustentaculum, ut locorum faciem quantumvis mutas, malè consultorum, & perperam admissorum conscientia atque imago subinde, inquieto animo recurrit: Quòd autem literas, quas hæctenus ad Te, jubente Celsis. Dn. Parente meo dedi, dignas judicas, quæ *typis* aliquando cum Tuis excudantur, ut de Tuis assentiri possim, meas tamen quod attinet, planè à Te dissentio. Sunt enim pueriles pleræque, ac
animi

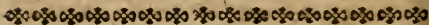
animi magis & exercitationis causâ deprope-
rata, quàm gloriæ captandæ, & publico inser-
viendi studio conscriptæ. Quare cùm in tan-
ta librorum omnis generis hodie copia, nihil
publicari oporteat, quod non limatissimum,
& undiquaque elaboratissimum sit, utut sa-
tisfaciam Tuo affectui, aliorum tamen mali-
gna, aut severiora judicia formido. Et quam-
vis Tua me hac in re satis tueatur autoritas,
vix patiere tamen, fabularum simplicitatem,
quas familiaritati hæctenus tribuimus, vulga-
ri, & nobis velut interverti. Vale & salve *Vir*
Clarissime,

à Rev. T. Dign.

Guelp herb. 1. Decemb.

Anno 1646.

Observantiss.

EPIST. CLXIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Etsi dura sunt apud nos, tristiaque omnia, ac
morbus meus aliquandiu remissior, recrudit,
tamen silentio Tuo nihil mihi est durum, non
equidem ab animo alieniore, sed quovis alio impe-
dimento profectus, quod utinam non sit cum Vestro
incommodo conjunctum; Tertius Novembris fuit,
cùm ultimas Tuas dedisti, quas 21. ejusdem accepi,
interea annus mihi periisse visus est, quo literariâ
dulcedine, quam ex Tuis capio Elegantiis, caren-
dum mihi fuit. Vix diligentius Pater Tobias sup-
putabat dies reditus filii, aut Mater Hanna foras
circumspiciebat de adventu ejus, quàm ego vere-
darium operior, delicias meas ferentem. Augu-
stanum Iter planè interclusum est; Vlmam itur
atque

atque reditur, sed cum magno periculo; Noribergam non nisi per ambages. Nostræ viæ diuersorū armorum stationibus, velitationibus & excursionibus, omnes sunt infestæ. His malis premimur, sed longè magis metu, ne Pacis compositio evanescat, nimbo calamitatis publicæ haud dubio in nos exundaturo, & deservituro. Atque sic nobis annus inter spem metumque, malorumque & bonorum vices transactus, cui ut mitior, meliorque succedat, Deum orandis precibus fatigemus: Scitis tamen non semper Ecclesiæ prodesse Halcyonia, ut quæ exercitio fameque crescere, sagina & otio deficere sueverit. Itaque Christum precemur, suas res ipse agat, qui jam olim per carceres & vincula in libertatem emerfit, per cruces & mortes ad vitam, per opprobria & infamiam ad gloriam rediit. Tibi verò, Illustrissime Princeps, fratribusque inclutis & Toti familie annus proximus illucescat ad corporis, animi, fortunarum, floris & virtutis incrementa, longè auspiciatissimus, quo Majorum Vestrorum famam, & patris recentius incomparabile exemplum, non attingatis tantum, sed & transcendatis. Mihi verò Deus Vos ut salvos diutissime, ita faventes & propitios æternum servet. Valete.

Ill. Cels. V. V. V.

9. Decemb. 1646.

humillimus Cliens.

Nobiliss. & Clariss. Moderatoribus & Informatoribus Vestris annum succedaneum quàm felicissimum precor, & officia paratissima defero.

EPIST.

EPISTOLÆ
EPIST. CLXIV.

S. P. C.

Et Anni insequentis felicitatem.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

NOlo Te literis meis obtundere, quarum jam
tres his præmissi, nondum abs Te repensas,
sed nec votum auspiciatoris post hunc, anni
repeto, quod ante officium pro Te calidius fudi,
certus rata à Deo haberi, quæ ab integro animo, &
de voto proficiscuntur. Furtenbachianam ideam
per intactas vias, salvam Te accepisse, valde letor,
ne auctori, Viro ingenuo & industrio, de Te bene
merendi, & studium suum probandi, opera perie-
rit. D. VVagneri libellum, Tibi, & Principi
meo Ioh. Friderico destinatum, integrum & com-
pactum, nuper ad Te misi, elegantioris ligaturæ a-
liud exemplum, cum pagellis adhuc deficientibus
brevis submissurus. Rectè verò intelligis mihi gau-
dio, atque summo esse, Te cupidè ea accipere, quæ
à me studiosè, & obsequenter ad Te proficiscuntur,
quod ut porrò, quæ es generositate, facias, gau-
diumque hoc magis magisque perficias, omni obser-
vantia rogo. Vale & fove

Illust. Cels. T.

Stutgard. 17. Cal. Ia-
nuarii Anno 1646.

humill Clientem.

ÉPIST. CLXV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

TVas sub anni exitum 25. Novembr. scriptas accepi, ob amissum, aut verius præmissum *Dn Saubertum*, & temporum calamitates, patriæque Tuæ desolationem, certè mœstissimas. Neque valetudinis adversa retices, quam ex concatenatorum malorum cogitatione, & desperatione remedii Tibi quotidie ingravescere, haud difficulter credo. Ac Beato *Dn. Sauberto* casibus & adversis nostris exempto Tecum simplicius gratularer, nisi Christianæ rei damnum, quod è præmuro optimi & religiosissimi Viri, (quem *Illustriss. Dn. Parens meus* magni, merito suo, semper fecit) obitu capit, ut omnes bonos, ita me quoque afficeret, optare magis & precari rectius videtur, ut Te tuique non abfimiles, filios & probatos Verbi sui præcones, in fœda nâc mundi fatifcentis colluvie, electis diutissime Deus velit esse superstites; Quod sanè animatus facio: idem facturi sunt omnes, quibus religio & pietas cordi: quique non ignorant, quam necessaria sitis illiarum instrumenta & sustentacula. *Patriæ* verò repetitam *devastationem* ex animo lugeo, hortor tamen & rogo, non publicam tantùm calamitatem, sed & quod ex eâ sentis domesticum incommodum constanter perferre, & malorum aliquando finem expectare contendas. Nec enim *spem Pacis*, quamvis eludant, qui bellum malunt, amittimus. quæ enim tot annis involuta sunt, & velut inexplicabili nexu implicita Regnorum, Rerumpubl. & populorû negotia, tem-

pore opus habent, quò expediantur & extrahantur. Notæ sunt rerum vices, Omnibus inesse quendam velut orbem jam prudentes olim adnotarunt: Atque utut infaufti fuerint hæctenus Germaniæ plures anni, *feliciorẽ spero, quem brevi auspiciamur.* Feliciorẽ inquam Reip. privatis domibus, singulis. In cuius beneficii jucundissimã expectatione finio, & protectioni Te divinæ commendo. Raptim, *Guelpherb.* 28. Decembr. 1646.

R. T. Dignit.

Observantissimus.

EPIST. CLXVI.

Quintum & ultimum epistolarũ *Melanchtonis* tomum, quem *Reverende & Clarissime Vir, Illustrissimo Dn. Parenti meo* dedicare voluisti, accepi, & tam ex præfatione, quàm lectione quarundam epistolarum intellexi, Te erga Illustriss. Dn. Parentem & me optimè adhuc, uti hæctenus fuisti, affectum esse, quamobrem Tibi gratias ago, & fateri cogor, hac editione historias illius temporis haud parum illustrari. Ac sicuti *Melanchton* apud omnes ob scripta sua laudatur, ita & Tu laude dignissimus, qui ejus tam editos libros non tantum quàm plurimi facis, sed & iis *vitam* dare voluisti, quos injuria temporis nobis intervertisset. Hunc Tibi laborem honore, amore & re ut remanerentur, qui de eo rectè judicare norunt, exopto, Tuoque favori me commendare pergo. Vale. *Guelph.* 21. Ap. 1646.

Tibi amicus

RVD. AVGVSTVS.

Reverendo & Clarissimo Viro, Dn. Iohanni Sauberto, Noribergens. Antistiti &c. Dilecto nostro.

Cum

III.

Cum Pr. ANTHONIO ULRICO,

EPIST. CLXVII.

*Plurimum Reverende & Clarissime Do
mine Doctor Joh. Val. Andreae,*

Tot bonis repuerascens noster Annus Tibi
vernet, intimius voveo, quot florum gem-
mulis tepente Vere conspici prata solent,
& conseri. Nimirum, post diuturnius, quàm
solebam, literarum silentium, hæc daturus,
Voto ordiri me iussit, & mensium decursus, &
animus in Te meus, ut fas est, propensissimus.
Quid enim aliud possem, quàm amore amo-
rem remetiri? *Amorem* autem, quem non tam
remetior, quàm cordicitus veneror. *Memo-
riam* Tui recrudescere, [quæ tamen nunquam
apud me calum obduxit; nunquam, dum
spiritus traham, obductura] voluisti dono,
(pro quo Tibi gratias debeo ingentes) omni
arbitratu elegantiori, & ob id ipsum omni alio
mihi gratiori. Sed, dum uno obtutu in scul-
pturâ adcuratissimâ defixus hæreo, facilè in
eam sententiam accingor, *Donum de Datore*
quasi loqui, & me, ut non à manu chariore,
ita ne charius quicquam fore nacturum. Ma-
stè autem eo in me affectu tenerrimo; nec a-
liquando officiis priorem certasse pœniteat.
Vale.

Reverent. Tue

Dabam *Guelpherbyt.*

d. II. Jan. 1646.

Obligatissimus.

EPIST. CLXVIII.

Reverendis. & Illustrissime Prin-
ceps, Domine longè clemen-
tissime,

Calami Tui infrequentiam, celum tuum ab-
undè compensavit, in quo studium & operam
feliciter posuisti, cujus aliqua specimina Se-
renis. Dn. Pater, mecum communicavit, quibus
plurimum sum delectatus, meique putavi officii,
ut si qua rariorum Artificum, quorum facile Prin-
ceps nostrâ ætate Rubenius fuit, opera in manus
meas inciderent, ea juvands generosis conatibus
Tuis, ad Te transmitterem, quod equidem frequen-
tius facerem, nisi locorum distantia, viarumque
pericula difficiliorem translationem redderent.
Interim de illa generosi animi Tui facilitate mihi
gratulor, qua levidensia munuscula mea non a-
spernaris, nempe intelligis per hæc simulacra, ani-
mum meum Tibi exponi, ut maximis meritis Dn.
Patris obnoxium, ita incrementis Domus suæ
omnibus votis, & officiis dedicatissimum, cuiq; in
terra felicius contingere nihil, quàm Virtutis &
in me Clementiæ hereditaria continuatio, queat,
que Christus, ut annorum, ita benedictionis &
felicitatis progressionem, longâq; serie ubertim com-
penset. Vale Illustrissime Princeps, ac nisi mo-
lestum est, calamo cæloque Tuo alternatim me bea,
favens

Rev. & Ill. Cels. T.

Stutgard. 28. Januarii
1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CLXIX.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doct̃or Ioh. Val. Andrea,*

Literas tuas, quovis melle mihi dulciores, cum voluptate legi, & gratulantem te mihi, & Dñ. meis Fratribus, de felici Dñ. Parentis nostri Clementissimi & Amantissimi Natalis repedatione percepi. Nimirum verò tuus in nos, quem foves, amor nova semper tibi indicia suppeditat, quibus in obtutum nobis dare eundem possis quàm luculentissimè. Habe autem tibi grates maximas, pro impensissimo & affectus & voti indè illiciti donario. Tu me non adeò degenerem reputare, quod scio, induceris, quin facilè voto huic absolutissimo sim subscripturus. Præterquam enim, quòd cultus debitus, quo Clement. & Amantissimo Dñ. Parenti meo sum obstrictissimus, & emolumentum etiam proprium, quod diu superstitè tanto Iuventulæ meæ Numine mihi perennabit, hoc mihi præcipiat: Tuo exemplo monitus mihi videor, ut qui in veneratione ejus Celsitud. certare mecum, imò palmam quoque mihi præripere non nihil audes. Illud ut ut sit, viriculæ meæ me non deterrebunt, quin in hoc certamine, si non effectū, saltem affectu & voluntate, vinci piaculum putarem; Salvo tamen utriusque nostrum certamine. Interim tuis me, quod soles, scriptionibus delectare pergas, rogo. Vale.

Tue Rev.

Dabam Guelpherb, in arce
d. 21. Apr. 1646.

Devinctissimus.

*Reverende & Clarissime Domine Do-
ctor Joh. Val. Andrea,*

ARdentiori in me amore Tuo semper fit,
ut nunquam ad respondendi munus ac-
cingar, nisi Gratium debito tibi obstric-
tus, quas referre me iubes *Donariis* tuis ele-
gantissimis. Elegantes autem aded sunt eæ,
quas nuper misisti, cælaturæ, ut in eis pascere
jam dum & oculos & mentem consueverim.
Iam me tenent *Labyrinthi* involucra intricatis-
sima, jam *hortorum* apparatus amœnissimi, jam
fontium eructationes artificiosissimæ, maximè
tamen eorum *montis* Decalogi sanctione &
Numinis frequentia olim celebris, hodierna
inhabitatio, quæ omnia tamen si propius, &
reipsâ intueri liceret, quin adspectu longè
gratissima forent, nullus dubito. Ut sit,
gratias habeat *T. Rev.* pro talium exhibitione,
quæ spectatorem typo & imagine movent,
magis motura corporum ipsorum intuitu.
Ceterùm amoris perspicillis te erga me uti,
facile persentisco, qui in nuperis, manus eas
artifices nuncupas, qua rudî penicillo levia
quædam chartis solent appingere. Equidem
veneror iudicium *T. Rev.* in conatibus meis:
ab eo autem persuaderi me non patiar, ut de
meis talia cogitem, quæ tu prædicas. Mihi
etiam gratulor de *Conamine isto Poëtico*, quum
non inelegans doctissimo palato tuo visum
sit. Tu verò stimulaisti me, ut continuare ta-
lia, posthâc nihil erubescam, duce præsertim
in hoc non infelici Præceptore meo, à quo of-
ficioso cultu resalutaris. Vale. Dabam *Guel-
pherbyti*, 9. Junii, 1646.

T, R.

Addictissimus.
EPIST.

EPIST. CLXXI.

*Reverende & Clarissime Do-
mine Doct̃or,*

TAndem, quod diu feci, calamum frenare delisto, & silentio meo metam pono, quod fermè Pythagoreum tibi visum fortè. Solet usu venire iis, quibus literarum longa sit intercapedo, ut per istud otium, materiarum scribendi acervum accumulent, atque ita tarditatem prolixitate compensent satis superq;: Tali cum & ego otio aliquantisper indulserim, effusius mihi in literarium huncce campum excurrendum putem, & validissimis argumentis utendum, quo te, nihil hæctenus *Amorem in Te meum* Tui observantio-rem decrevisse, persuadeam. Sed quid opus eorum? nosti tu mentem meam, novi tuam; nempe uterque utramq; in amore reciproco semper invariabilem novimus. Quid ergò scribam? scribam, ut rescribas. Sed ipse scis, manum Tuam mihi exoptatissimam, & doctricem esse, scis etiam pro otio tuo Tuis me oblectare. Hoc ergò scribam, *ut benè valeas & mei memoresis*. Vtrumque in votis habeo, non ignarus, te valente, multa, quæ in Te sita sunt, valere ingenii invidendi pervigilia; & te mei memorie apud Deum meum etiam mei memoriam non delevi, quod suspiria Tua juncta meis non patientur. Vale & sospitare

T. R. D.

Dabam *Guelpherbyt̃i*,
d. 8. Sept. 1646.

Devinctissimo,

EPIST. CLXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Etsi verecundie mee nunquam fuisset, literas Tuas exigere, tamen quod non rogatus, ultrò eas ad me dederis, quàm honorificæ sunt eæ mihi, tam fuerunt acceptu longè gratissime. Ac utinam aliquid ab artifice Tua manu ac celo addidisses, quo soleo oblectari mirificè, & de profectibus exindè Tuis quantum quidem mihi fas est iudicare. Cl. Viro, Dn. Schottelio, Studiorū Tuorum duci de felicibus nuptiis ex animo gratulor, & quòd iis, cum Illustris, fratre maximo ornamento fueris, valdè probo, fidei, solertiaeque Viri, & literis ipsis hanc à Vobis gratiam & pretium esse factum, quod in exemplum hoc infesto Masis seculo, eat velim. Quanto enim hoc generosius, quàm ubi bonæ literæ non tam squalent, quàm sunt possessoribus invidia & damno. Scilicet ubi imperitia imperat, artes liberales indignè serviunt. At Vobis hunc animum Deus servet, ut Magni Patris imitatione eruditus supersint Nutricii & Tutores, qui jam magnam partem apud Germanos in Martis ferociam, fastiditâ Minervâ, degenerârunt. Eustachium Dureri, nuper Tibi dono missum, qui inter summi Artificis opera antecellit, accepisse Te crediderim; Nunc alia Tibi oblectamenta apud me parata sunt, quæ idoneum Bajulum expectant. Videor enim mihi fomenta igneo Tuo ingenio, & ad omnia versatili debere, quòd ea in Reip. usum redundatura facile credam, non enim, ut blandiar tibi, aut me insinuem, sed ut profectus tuos qualicunque opellâ meâ juvem,

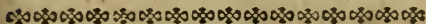
*id mihi omni contentione ambiendum & curan-
dum puto. Vale flos Principum, & fave*

Ill. Cels. T.

Stutg. 8. Novembr.

1646.

humillimo Clienti.

EPIST. CLXXIII.

Fortunam respicientem!

A Quo primùm Nomen meum Tibi inno-
tuit, *Vir admodum Reverende, Clarissime,*
nullus, credo, dies abiit, qui me Tibi ali-
quo pacto non devinciret; Beasti me iterum
novo munere, *sculptura* magis quàm æneâ, in-
signis illius *pietoris Norici*, quod litera A. D. ad
Basin initiali incarceratâ innuit, cui facilè nihil
deesse crederem, nisi ut Zeuxis aut Parrha-
sius, aut alius aliquis, cui æquè prona favet
Minerva, colores adderet, & nativam formâ:
Vtinam possem verbis declarare, quàm gra-
tum acciderit; *benè de me, benè de re pietoriâ
meâ meritus es*, cui nunc eadem quoque addi-
ta & recondita, ut insigne ornamentum & a-
moris erga me tui luculentum testimonium,
propter quod non levia me Tibi debere pro-
fiteor, sed animum vicissim exponas velim,
quo me Tibi profuturum censes, de gratifi-
candi voluptate, quâ ardeo, nullus dubita, sed
me Tibi addictissimum crede. Dabam curren-
te calamo, d. 10. Nov. qui B. nostro *Luthero*
natalis, *Martino* autem Papæ emortualis, fuit.

T. Rev. Dignit.

Observantissimus.

Salutem à fratribus charissimis addo, qui
Rev V. Dignit. crebriores expectant.

EPIST. CLXXIV.

Benè Te!

FVnestus fortasse tibi non ita pridem advenit nuncius, *Vir Clarissime*, de obitu Beatissimi *Dn. Sauberti*, Amici nostri maximi, quem vehementer & ex animo tecum, uti par est, dolemus. Quid ominabimur? scilicet abeuntibus magnis literarum Atlantibus reditura *Gothica* illa, & *Hunnica* secula: quæ jam olim orbi terrarum, omnis elegantis doctrinæ, & ingenuarum artium omnium oblivionem invexerant. Nec est, ut voluntatem Dei Opt. Max. luctu & consternatione nostra multis sollicitemus: Arcum ille intentat, nos thoracem ponamus, & pervium vulneri pectus ostendamus. Petis, ut aliquid manu meâ elaboratum tibi mittam, quod non ita pridem à me factû, sed valde vereor, num ob lineas minus concinnè ductas, audeat subire conspectum tuum. *Sculpturam* illam artificiosissimi *Düreri*, uti in proximis quoque perscripti, manu non minus obviâ, quàm latâ & lætissimâ dudum accepi, & ut verum fatear, primo intuitu non satis cognovi *sanctum illum Venatorem*, qui coram *bestiâ* complicatis manibus, inque genua prostratus jacet. Quid de honore & submissione illa statuendum? miratur fortè, quòd *Christus crucifixus Cervo* è capite enascatur, cum multi sint Christiani, quibus nunquam in *cerebro*, rarius in *corde*, vel in *ore* pullulare soleat. Ita omninò mihi videtur, quis tuus super hac re animus sit, mihi communicare velis. Interea cura omnibus Tuis quàm optimè Vale, & me tibi commendatum habe. Dabam, paulò celebriori calamo, die 7. Decemb. 1646.

Clarit. T. Studiosissimus.

EPIST.

S. P. C.

Et Annum sequentem auspiciatissimum.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Fortunam respicientem mihi precaris, ego Ianum auspicato aspicientem Tibi reprecor; Illa patriæ meæ & his terris quàm maximè opus. Hunc utinam pacem nobis referentem intueamur, Ecclesiæque sub oneribus fatiscenti halcyonia reducentem, queis absque sit, mors ipsa, omni vitâ si ve perpetuo languore præstabilior censerim merito possit. Tibi verò, ut animi, corporisque incrementa, ita ingenii & solertiæ, quibus quàm maximè jam emines, augmenta feliciter addat, & qualem omninò futurum auguror, ad perfecti Principis apicem, suo progressu, promoveat. Eustachium Düreri, si non à meâ, certè summi artificis manu non ingratum Tibi fore, facile divinare potui, in quo Viro illud mirandum est, quòd ex rudi & barbaro seculo primus Germanorum, non tantum artis suæ perfectione, ad Naturæ imitationem emerferit, sed nec secundum post se reliquerit, omnibus ejus partibus, sculptura, sculptura, statuaria, architectonica, optica, symmetriâ, & similibus ita absolutis, ut nisi Mich. Angelum Bonarotum, Italum, coævum & æmulum suum, parem non habuerit, iis operibus, (quorū maximam partem olim possedi) post se relictis, que unius hominis ætatem facile superent, & paupertate in frugali etiam vitâ, perpetua comite. Hunc Itali hodie plurimi faciunt, nobisque succensent, qui domestica nostra bona & ornamenta non agnosca-

mus. Sed hæc Tu Generose Princeps acutioribus oculis, facilius judicaveris, & artifice calamo vel cælo solertissimè imitaberis, ac utinam ex Te aliquando elaboratius quid majoris formæ, ac sacræ alicujus historie accipiam, quod inter Cimelia mea reponam, ego verò strenulâ aliquâ, quam jam Tibi, illustribus fratribus, dum occlusæ viæ referantur, paro, utcunque rependam Sed amplius sum progressus, quam volui, nec enim interpellare meliora Tua studia me decet. Vale florentissime Princeps, & ad optima & summa Herculeo gressu enitere, ac fave

Ill. Cels. T.

Stutg. 16. Decembr.

Anno 1646.

humillimo Clienti.

Cl. Viro, Informatori Tuo cum voto felicissimi anni, studia mea, & officia defero.

IV.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO.

EPIST. CLXXVI.

Reverende admodum & Clarissime Dn.

Doct̃or Ioh. Valent. Andrea,

Dutinæ jam dum nobis intercessere induciæ scribendi, de quibus nuper felici omine à Te intercapedinatis mihi impensè gratulor. Fecisti equidem, ut soles, nempe, invisere me *literis*, semper tamen aliquo *Donario* capsulas meas, quæ magis in oculis mihi sunt, ditabundus, *Iesuli nostri pueritiam*, sculptim delineatam, mihi transmittis, quæ quidem

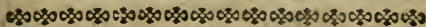
dem in se, (ut omnia, quorum possessionem Tibi debeo) charum mihi est : ob id tamen magis, quia tacitis me monitis stimulant, ut ego quoque *Sapientiâ, ætate ac gratiâ* coram DEO ac hominibus corroborari me adlaborem, in eo faustus Iesuli nostri imitator extiturus. Pro quo autem, quas par est, Gratias ago, spondens obedientiam in talibus, & similibus monitis, quibus ætatulam meam ulterius, rogo, fulcias. Cæterum felicitatis omnigenæ votum, in anni hujus incunabula, retribuo, & Iuventulam meam Informationi Tuæ observanter subdo.

Rever. Tuæ Dignit.

Guelpherb. II. Ianuar.

1646.

Obstrictis.

EPIST. CLXXVII.

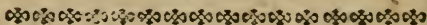
Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine clementissime,

Quò tardiores literæ Tuæ, eò dulciores mihi fuere, tanquam post longam sitim, sapidissimæ. E quibus etiam hoc commodi mihi accessit, ut post aliquam moram, Tuorum in Studiis pro-
fectuum, evidentius specimen, capere potuerim, de iisque confidentius Tibi gratulari. Macte ergo Dulcissime Princeps, his incrementis, & quod ex strenulâ meâ (quam non ingratham, sed etiam utilem Tibi fuisse, multum gaudeo) proposuisti, Iesulum referre pietate, obsequio, modestiâque, sub auspiciis Sac. Spiritus & monitorum Tuorum stimulis annitere. Ita felicem habeas non hunc tantum, quem ingressi sumus, annum, sed quotquot florenti ætati Tuæ propitius DEVS addiderit,

quibus longævum Dn. Patrem Virtute & famâ
exæques aut superes. Vale humani generis de-
licia, & cresce, ac mihi fave
Ill. Celsi T.

Stutg. 28. Ianuarii,
Anno 1646.

Clienti humillimo.

EPIST. CLXXVIII.

Admodum Reverende & Clarissime Dn.
Doct̃or Joh. Val. Andrea,

SI nulla alia mihi causa restaret, ex tuis lite-
ris mihi delicias parandi, certè hæc satis
prægnans esset, quòd semper illæ refertæ
sunt specimine amoris in nos Tui exquisitissi-
mo. Nuperæ, in quibus Clem. & Amantissimi
Dn. Parentis Natalitia devotioni nostræ propi-
nas, satis expressè de te loquebantur, nempe,
multos quidem in Celsitud. ejus tum laudes,
tum salutem, & manu scribentè, & animo vo-
tante certatum ire, omnes autem à T. Rev.
multis parasangis post se relinqui. Cui dicere
volupe est, illum nec verba, nec dicendi spa-
tia fugiunt. Ita nec Tibi de Clem & Amant.
Dn. Parente vota dare gestiendi, unquam oc-
casio deest, nedum verba. Verba autem, quæ
pro nervis, quibus pollent, & mentem & ocu-
los quodammodo rapere, & in dulces motas
vocare videntur. Quod non ita pridem de au-
gustinissimo isto Natali Carmen conscripsisti ter-
tissimum, literæ tuæ in aliâ quasi scenâ, habitu
duntaxat mutato, exhibere nobis vilæ: ete-
nim quæ antea vota in publicum dederas, Mun-
do crebrò repetenda, ea demum nobis privato
literarum colloquio iterare animus fuit, ne &
nobis

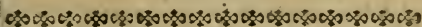
robis deesset monitio inculta stimulabunda. Quamvis autem nos nunquam debiti nostri obivio capiat, per te tamen quæ debemus, facilius solvimus, dum solvendi ratione tuo exemplo docemur. Interim cum non in aurem me monueris, pro voto isto, & voti stimulo, semper me habebis

T. R.

Data *Guelpherbyti in arce,*

21. April. 1646.

Obligatissimum.

EPIST. CLXXIX.

Reverende & Clarissime Domine Doctore,

Multum me juvant *Literæ tuæ*, quippe quæ nitore suo semper doctiorem me remittunt, multum autem me etiam delectant *Munuscula* tua, quæ semper talia sunt, ut diu & manibus & oculis eas usurpare, & versare cogor. Ea ipsa, quæ nuper misisti, & nunc in manibus meis hærent, & me jubent *Tuæ Rev.* gratias quam maximas agere pro amore tali, qui & utilis & jucundus mihi semper vernat, etiamsi in seipso exoptatissimus mihi quoque contigerit. Gratias etiam quam plurimas insuper Tibi debeo pro voto devoto, quod in *meos* etiam *Natales* expectorare voluisti, quam enim Pietati *Tuæ* & Devotioni plurima tribuam, multum etiam valiturum votum istud in aure Dei confido. Quam & ego, loco retributionis, votis tuis ac commodis propitiam maximè opto, & optatam spero. Interim *Scriptionibus Tuis* me informare & dele-

delectare constanter pergas, rogo Vale. Dā-
bam *Guelpherbyti*, 9. Iunii 1646.

T. Rev.

Devinctissimus.

EPIST. CLXXX.

*Reverende & Clarissime Domi-
ne Doctor,*

REdeamus denique in consortium literarū,
quod diu jam intermissum animadverto.
Ego nolui hactenus injutius esse in nego-
tia Tua severiora, & ea intercapedinare lite-
ris. Scio enim, & mecum non exigua pars
Mundi, quantus Tu sis in Tuis otiiis negotio-
sissimis, ingenii nimirum, quod, quando ge-
nio Tuo incalescit, mirum est, quas Tu Mun-
do delicias cœlicas paras, mixto *Præceptorum*
vite sale uberrimo. Ut sit, non imperare
mihi possum, quin aliquod tempusculum tibi
subtuler, lectioni literarum harū impenden-
dum: Quibus Tuæ R. apud animum meum
memoriam, tibi itero, quam si Tu hinc, quod
soles, mei facias, amoris nostri jucundissima
resonabit Echo inter nos. Neque verò, quan-
do nihil ad Tuam Rev. perscribo, Tui sum
immemor: Memoriam autem Tui tibi pro-
pinare, & mei tibi commendare literis, quid
æquius putem? Addo quòd hæc confessio mi-
hi sit pro epulis; cui si Tuam Tu addideris,
felix audiam. Vale & me amare perge.

Dabam *Guelpherb.* die 8. Septembr. 1646.

Tuæ Rev.

Observantissimus.

EPIST.

EPIST. CLXXXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime.

Quotiescunque ad Illustr. fratrem Tuum Rud. Augustum scribo, Tibi eadem operâ scripsisse, & omnia mea cum piis votis detulisse videor. Tibi verò pro incredibili in me affectu hoc non satisfacit, nisi peculiare ad Te meas provocas, & elegantissimis tuis literis prolectes. Vis nempe literarum inter nos inuicem Echo resonet. Placet conditio, sed eâ lege, ne alium pro Te mihi substituas magis vocalem, cum Tuâ voce, Tuâ inquam, nihil mihi sit amabilius. Memineris autem senes sexagesimum supergressos, minus sonoros esse, & lateribus valere, Tux verò voci, quotiescunque volueris, quâ potero, contentione respondebo, quas enim delicias mihi vel imago corporis Tui, ad parietem exposita, vel character animi, in chartis expressus, pariant, nunquam explicavero. Scribe igitur Dulcissime Princeps audacter, nunquam respondentem, dum Tibi id probari videam, fatigaturus. Quam verò Te amem, & colam, brevi munusculo aliquo levidensî, quod sciam, mea non ingrata esse, testabor Vale, & nisi molestum est, studiorum Tuorum conductorem ex me saluta.

Ill. Cels Tuæ

Stutg. 8. d Noyembr.

1746.

Cliens humill.

EPIST. CLXXXII.

Salutem Solidam!

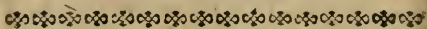
ITa omninò putavi, Vir Clarissime, fore, ut incomptis meis negotia Tua gravissima interturbarem, & non sine impedimento eorum

rum maximo, ad responsorias crebriores Te prolectarem. Verùm concedas in hoc aliquid ardori & audaciæ iuvenili, quod paulo vehementius eos nonnunquam afficere solet, qui ab eâ quoquo versum sese abducere sinunt. Efflagitas subinde *vocem*, vocem non subleſtam, sed claram, & ad aures propter mutuū inter nos Echo resiliētem, vocem non alterius, sed meam. Ast mihi concedas hīc aliquid velim; Omnino enim mihi persuadeo, ut si quā *altā* potero *voce*, clamavero, vix tamen propter locorum distantiam nimiam me exaudire possis: En tibi interea *manum*, *mentemque* ad omnis generis promptitudines paratissimam, quæ tibi tuisque faustissima quæque precatur, & quā pulcherrime valere cupit. Dabam die 7. Decemb. Anno 1646.

Clarit. T.

Studioſissimus

A Studiorū nostrā Ductore charissimo plurimam vicissim Tibi salutem nuncio, qui se quā officiosè Clar. Tuæ commendat.

EPIST. CLXXXIII.

S. P. C.

*Et felicissimum succedantū anni
auspiciū.*

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum jam aliud nihil sit, quod feram, bona tamen verba me sub adventum novi anni me Tibi debere facile intelligo. Qui verò meliora adfe-

adferam, quàm ut, cum feliciter natus sis, feliciter progrediaris, & felicissimè ipsum Virtutis culmen transcendas, Deum precer. Cujus cum perfectum Exemplum in Vtroque Parente Tuo alii mirentur & venerentur, Tu verissimus possessor habes sigillum, quod nobilis ingenii Tui cera imprimas, & hoc aliis inimitabile archetypum ex-
tè exprimas. Quod ut cum annis semper evidentissima sua incrementa habeat, & toto animo ro-
veo, & omni studio officioq; meo humillimo prosequi contendo; sic annus hic commodè effluat, & proximus omni felicitatis genere Tibi affluat.
Vale & fave

III Cels. T.

Stutg. 16. Decembr.

Anno 1646.

Clienti humillimo.

Postscriptum ad Pr. Rud. Aug.

Antequam has ablegassem, aliæ Tuæ accesserunt, i. hujus datæ, quibus denuò meas olim excursionès approbas, dehinc publicationem literarum nostrarum, quam meditor, prohibere videris, iis rationibus, quæ nequaquam Tibi, in arena florenti & conspicuo, sed mihi tantùm veterano, & flaccido, formidandæ sunt. Ego tamen vel cum infamiâ meâ, generosi & animi & stili Tui radios, prodire in publicum, & mereri apud posteros memoriam velim, quod ut patiaris, Tuoque Clienti ad extremum usque halitum dedicatissimo indulgeas, per incredibilem Tuam humanitatem & facilitatem supplex oro, cætera ex imperio tuo obsequentissimè factururus.

Stutg 18. Decemb. 1646.

EPIST. CLXXXIV.

*Illustrissime, Serenissimeq. Princeps ac
Dn. Dn. Parens Cl.*

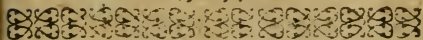
EXilii præ gaudio, postquam mihi relatum, à *Cels. V.* benignissimè concessum fuisse, ut crastinâ, Deo volente, luce animi relaxandi gratiâ cum *Cels. Dn. Matre*, ad unum vel alterum temporis spaciolum, exspaciarer, quod animo quàm gratissimo agnosco, & diligentiam consuetâ compensaturum promitto, cùm *reasumpto petaso*, (ut cum veteribus eruditis loquar) & *propitiis Vialibus* ad Lares ac Musas meas relictas rediero, interea *Cels. V.* protectioni Divinæ ardentissimis votis commendans.

Cels. Vestræ

obedientissimus filius

FERD. ALBERT.

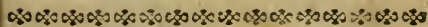

EPISTOLÆ ANNI
M DC. XLVII.

I.

Cum tribus Principibus.

EPIST. CL. XXV.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Quod si omnis ad Vos scribendi materia deesset, hæc tamen, quæ sese ultrò offert, omnium dignissima, mihi iucundissima, Vobis haud dubio maximè grata dici mereatur; Ea est X. Aprilis dies, quo circiter hæc meæ se Vobis sistent, Augustus nobis meritò, & festus habendus, qui Serenissimo Dn. Patri Vestro Sexagesimus Notus auspiciatò illuxerit; Cui cum meritò & Germanus & Christianus Orbis, ac Literatorū omnis Chorus applaudat, & acclamet, Vestrum tamen hoc proximum ac peculiare bonum atque gaudium est, pro quo, quantum Deo Datori debeatis, per Vos ipsi intelligitis; Quantum enim præsidii, subsidii, & fundamenti in longævitate D. Patris, viridique & vivaci ejus senio Vobis repositum sit, explicare vobis, planè supervacuum est. Nam quem Virum omnibus Cæli donariis, instructissimum, & motus Germaniæ, & vulnera Ecclesiæ, & hulcera rei Literariæ, & vitia seculi poscant, ipsa tristissima facies clamat, quem verò cum Incluto Patre Vestro comparemus, habemus profectò neminem, ergò ut quàm diutissimè illum habeamus, omnes com-
prece-

precemur. At quàm hoc gloriosum, post superatum Magnum Climactericum, demum enatam illustrem illam Harmoniam, quæ Ecclesiæ Cælum irradiet, splendoreq; suo impleat. Glorietur Longævus ille Cornelius Venetus, se post octogesimū ætatis annum, anterioris vite totius pensum utilibus magis & ingeniosis scriptis, cogitatis, actisq; superasse: Quid de Patre Vestro non expectemus, cui hoc nobile opus intra annum, eumque turbatissimum & occupatissimum, excrevit, quod fatigare otiosum quendam potuisset. Mart. Crusius nosster, vir infatigabilis, vastum suū Annalium Suevicorum opus inter labores Scholasticos Sexagesimo tertio major, post triennium confecit. Quid si Dn. Patris scriptiones, si ve unius biennii, si ve triennii appendamus, uter superaverit? Cujus igitur Vita, tam ad res gerendas necessaria, tam ad consilia danda proficua, tam in rei Sacre & literarie usum fecunda, tam in Exemplum conspicua, tamque Domui Vestre gloriosa est, ut diuturna amplius sit, omnibus bonis summoperè exoptandū ist. Mihi quàm maximè, cujus vita ab hac vitâ, salus ab hac salute, bona ab hoc bono, fama ab hac famâ, commoda ab hoc COMMODO SECVLI nostri pendent omnia, & quem Terrenum meum Numen unicum agnosco, & profiteor, & colo, quod ut citra invidiam & emulationem patiamini, nec ægrè feratis, Vestris votis & gaudiis, mea conjungi; diemque hunc solennem concelebrari, per Generositatem, & in me Clementiam Vestram supplex precor: Christus verò desideria & Dn. Patris, & Vestra, & mea impleat, qui vos sospitet, & beet. Valete & favete

Ill. Cels. V. V. V.

Ex Seleniano 25. Martii, Anno 1647.

humill. Clienti.

EPIST.

EPIST. CLXXXVI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
 Domini longè clementissimi,

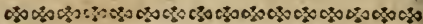
Quò profundius in ære Vestro hæreo, hoc difficilius me hac Victoris Christi in Cœlum Ascendentis solemnitate expedio, quæ inter literas Vestras, quas quinque unâ accepi gratissimas, & sacrum studium meum, totum me dividit. Veniam igitur pro pietate, & generositate Vestra mihi dabitur, si respondendi officium: Vobis debitum, plausui gloriosæ Ascensionis Triumphatoris nostri postponam, uberiore obsequio paulò post defuncturus. Nunc enim animo de voto re volvere lubet sacra illa nostra deposita, quæ Christus secum Cælo, nostro bono intulit, sartaque testaque nobis in adventum nostrum esse vult, vades, placarius, & designator à Cœlesti patre nobis constitutus. Nempe ibi habeamus Orientem ex alto, Luc. 1. 78. Consolatorem, Hagg. 2. 8. Refugium, Ioël 3. 16. Splendorem vitæ æternæ, Sap. 7. 29: Summum totius mundi, Psal. 97. 9: Regem regum, Apoc. 17. 14: Regem gloriæ, Psal. 24. 7: Caput principatum, Col. 2. 15. Dominum gloriæ, 1. Cor. 2. 8: Ducem salutis, Heb. 2. 10: Paratorem sedium, Ioh. 14. 2: Faciem Domini, Ex. 33. 15: Imaginem Dei, Col. 1. 15: Pulcherrimum, Psal. 45. 3: Ornatum Dei, Es. 35. 2. Speculum divinæ virtutis, Sap. 7. 26: Auctorem & Consummatorem fidei, Hebr. 12. 2: finem fidei, 1. Pet. 1. 9: Arborem vitæ, Apoc. 2. 7: panem cæli, Ioh. 6. 32. Vivam scaturiginem, Ier. 2. 13: Sponsum, Ps. 19. 6: Fratrem, Ioh. 20. 17: Heredem vitæ æternæ, Heb. 1. 3. Redemptorem, Iobis 19. 25: Amicum probatissimum, Cant. 2. 3: Gaudium summum, Luc 2. 10: Caput, Ephes. 1. 22: mercedem magnam nimis, Gen. 15. 1: Divitias, Sap. 8.

Sap. 8. 18: *Theſaurum Iacob, Ier. 51. 19: Benedictionem, Pſal. 21. 4: Sortem noſtram & portionem; Pſal. 73. 26 & quis fando explicet, que nobis in uno reſiſita ſint omnia, ut merito ſordeat cum omni ſuo mundo immundus Mundus, talium minimè capax. Aliubefcant verò ſentes & tribuli, per quos præeunte Chriſto ad tam beatas ſedes eſt nobis perſumpendum, omneque ſtudium noſtrum huic attollat, & ad ſublimia eleuet ea beatitudo, que in triumpho Chriſti comprehenſa eſt, que nra meditamina hodiernæ feſtivitati ſacra, communia eſſe Vobis, Illuſtriſſimi Principes, putavi, ne vel expectationem literarum mearum Vos fruſtrarem occupatio, vel indigna oculis Veſtris adferrem, turbulentior Valete ad ſumma queque elevandi, dum Chriſtus Vos Cælo ſuo cum Sanctis omnibus reponat. Favete interim*

III. C. C. C. V. V. V.

Stutg. ipſo die Aſcenſionis Domini, 1647.

humill. Clienti.

EPIST. CLXXXVII.

Illuſtriſſimi & Celiſſimi Principes,
Domini longè clementiſſimi,

SI præter elegantias nihil ferrent Epistolæ Veſtre, optandæ eæ mihi forent, ut quibus erudirer, & ex tali loco, qui mihi maximè venerandus profectæ, ultrò ambiendæ, tum comitatis pleniffimæ, quæ demulcendæ temporis hujus amaritudini ſint aptiſſimæ. At quod in hoc flore ætatis cum annorum & fortunarum progreſſu maxime in publicum utilitatis, in me verò private gratiæ ſpem egregiam, imò fidem faciant, vadesq; ſe mihi ſiſtant, id profectò, quanti mihi ſit faciendum,

dum, & cum qua voluptate animi mei conjunctū, explicatu est difficilimum. Accedit indefessum Vestrum continuandi hujus commercii literarii stultium, quod me fidentiosem facit, & per alacritatem Vestram, veterum meum ex situ contractum excutiam, ut vel insulsissimis chartis apparere, lyaque mea delirare non verear, dum tædio nondum fuisse, satis intelligam. Pergam igitur audentius sugari, ut deliciis ex vestris literis perfruar uberior; Librorum meorum Sarcinas advenisse apud vos audio, oneri an additamento Paternæ Bibliothecæ famosissimæ futuras, incertum. Ex iis qui abundabunt, servitio Vestro destinavi, ac in primis quosdam munusculo. Tibi quidem Illustrissime P. D. Rudolphe Auguste, Chalinotlipsin Seuteri; & reverendissime verò P. D. Anthoni Ulrice Sallianum de Piscibus; & florentissime P. D. Ferdinande Alberte Lipsiana opuscula, & si qui alii auctores Patris Serenissimi judicio & arbitrio inter Vos distribuentur; quæ equiore animo & fronte sereniore admissuri quin sitis, dubitare illa toties facilitatis & humanitatis Vestræ documenta non sinunt. Mihi verò gloriosum sit, in manibus vestris, & oculis versari, quæ mei, id est Clientis vestri devotissimi subinde admoneant. Ego contra imaginum Vestrarum & Maximi Patris intuitu culos meos pascō, animumque reficio, materiamque desumo Spectatoribus meis Vestram Viriutem, ingenii dotes, rarissimosque in hac ætate, & conditione profectus, prædicandi. Atque in Tabulam in eam rem in Seleniano meo erectam, aliamque Lulæ Vestræ Philosophicæ encomio destinatam, quarum descriptionem, ne inanes literas mitterem, addidi. Utinam verò Selenianum hocce neum, Vos Hospites aliquando honorificentissimos videant, quo spectaculo nihil mihi contingere esset & sublimius, & memorabilius, Interea Vos

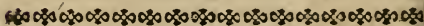
*fofpites & falvos Christus fervet, donisque omul-
genis ádaugeat. Valete & favete*

Ill. Celf. C. C. V. V. V.

19. Iunii 1647.

humillimo Clienti.

*Moderatoribus & Informatoribus Vestrís officia
paratiss. cum salute plurima appono.*

EPIST. CLXXXVIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,

Domini longè clementissimi,

Serus literarum Vestrarum adventus, & matu-
stinus veredarii abitus facit, ut nulla in prom-
ptu sit condigna comitati vestre & elegantia
responsio, sed in octiduum, si vitam proroget Deus
differenda, cujus moræ haud opinor difficilem pre-
cor. Nos in metu ob milites Germanos, qui finibus
nostris magno damno imminent, quos Deus coher-
ceat. Nunc literarum mearum loco Eucharistica
mea, nuper in Seleniano effusa, mitto, ut patien-
tius hanc brevitatem meam feratis. Valete ex ve-
ro meo, & rei Christianæ bono, atque favete

Ill. Celf. V. V. V.

Stutg. 9. Iulii

1647.

humill. Clienti

Informatoribus V. officiosam salutem addo.

Eucharistica.

IHS.

Vixisse me inter mortales, cum plurimi homi-
num, quibus cum vetus & consuetudo & ne-
cessitudo fuit, tum ipsa terrarum & incolat-
buju

hujus diversa spatia peragrata, maximè verò Ingenii indefessi indagines, Bibliothecæ passim excussa, & relicta monumenta, exantlatique labores, sed & conflictus cum invidia & calumnia variè suscepti, Fortunæq; vices probata, vitæq; spatium ultra Duodecim Lustra productum, tandem Scholarum, Ecclesiæ, & Aulæ aures, oculique aliquando testabuntur, quæ mihi animo perpendiculari, utut multa, quæ infecta, vel aliter facta, susceptaque velim, occurrant, plurima tamen supersunt, quæ animum meum sua viter afficiant, canosque meos ea rerum recordatione demulceant, ut vixisse minimè vel pudeat, vel pœniteat, quin potius ad ferendas DEO immortales & infinitas Gratias accendat.

Nam etsi nec splendidi mihi NATALES, nec fortunarum affluentia, nec dignitatum & honorum amplitudo, supra communem conditionem contigère, quæ multis oneri potius quam ornamento, damnationi quam saluti cessère; tamen in hæc meæ sortis mediocritate, plurima Diuino munere concessa sunt, quæ singula si minus aliorum donaria accepta, excedant, conjuncta tamen, adeoque in unum congesta æstimationem, admirationem, summasque DEI propitii laudes mereantur

Quas enim Tibi non debeam Triune DEVS, DEVS Creator Sapientissime, DEVS Redemptor Amantissime. DEVS Sanctificator Indulgentissime, qui me Hominem nasci, & Cœlo renasci, & Ecclesiæ Tuae adnasci, & Optimis quibusque Tuis connasci fueris dignatus, eosque Parentes concesseris, qui ipsi rei Tuae ex paucis utiles, in terrenis verò curandis innoxii, Benedictionem Tuam in progenie sua evidenter sunt experti; inprimis verò eam Religionem, quam B. Lutheri Tui ministerio à fœcibus repurgasti, illibatam mihi crediderint, quam firma fide am-

plexus, nullis rationis obloquiis convulsam, nullis hæitationibus quassatam, nullis mundanis scenis labefactatam, nullisque Sectarum pigmentis contaminatam, veram & sinceram sum confessus ipse, & per quadraginta amplius annos professus, ad ipsum usque Tribunal Tuum imperterrito animo eandem adjutu Tuo ferre & probare Tibi paratus.

Fuit sanè paterna Domus, citra jactantiam Pietatis schola, Artium officina, Afflictorum asyllum, pauperum Hospitale, Fortunarumque legitimum & laudatissimum impendium; Mater verò supra sexum Virtutum omnium Exemplū, & per omnis sortis vices invicta Virago, cujus apud Te DEVS meus, omne quicquid est accepti boni, conciliationi & intercessioni facile tribuerim, cuique aliquam in terris gratiam retulisse, in summis deliciis meis numeraverim. Vidua facta, me vix puerum egressum, æconomiae suæ præfecit, & ad Patris scrinia admisit, majoribusque, quàm pro ætate, curis adolescentem adhibuit.

INSTITVTIO verò haud ea quidem primis initiis exquisita, Davidis tamen Mageiri iudicio & solertiâ politior, & liberalior ea contigit, quæ à servili obsequio, & obnoxia imitatione absolutum, in rerum varietatem, verioremq; intuitum intromiserit, & cum capax Ingenium, tenaxque memoria ei succollarent, Bibliothecarum insuper usus accederet, ingentem cognitionis molem potius, quàm compositam formam eruditionis contulerit. Hoc tamen beneficii inde consecutus fuerim, ut quantum inane in rebus inesset, & quantum neiciatur adhuc, propius intuerer, inde animi liber, alienæ jactantiæ admirator parcus, sectator lentus, propugnatorque difficilis factus, quòd Tuo mi DEVS conductu plurimis viæ meæ erroribus & vicis me feliciter expedi-

vit;

vit: Hinc enim à Curiositatis tendiculis immu-
nis, nec Chymicis fumis fuscatus, nec Astrolo-
gicis Prognosticis lactatus, nec fatidicis Calcu-
lationibus fasciatus, nec fanaticis præstigiis
contaminatus, nec Criticis argutiis circumven-
tus, nec Cosmopoliticis commentis occupatus, nec
erronum turbâ abreptus sum unquam, aut diu-
tius detentus, incredibili meâ hinc animi volu-
ptate, cum plerunque inanitatem eorum introspe-
xerim; inde horrore, quòd omnis generis & con-
ditionis homines tam ad lapsum & sequelam pro-
nos & faciles deprehenderim. Gratias tibi ago,
ô Servator D E V S, pro ingenti hoc munere, qui
me indemnem inter tot Syrtes, scopulosque præsti-
teris, sagacesq; oculos & animum Impostoribus
hiscæ diffidentem concesseris, vana etiam de me a-
liorum concepta somnia veritatis luce dissipaveris.

OECONOMIÆ verò commoda, post-
quam auspiciis Tuis DEVS, maritus factus sum,
qui enumerem? Socer namque Socrusque obti-
gère, ex honestissimis familiis, Ille quovis Patre
amabilior & indulgentior: Hæc præter morum
elegantiã, Oeconomis artibus instructissima.
Vxor verò, præter cardinales Pietatis, Castitatis
& Patientiæ virtutes, eâ animi temperie, in me
observantiã, frugi victu & amictu, Liberorum
sanctã curã, & rei familiaris accurata custodia,
ut triginta quatuor, & quod excurrit, concordis
& sæcundi conjugii Anni, vix totidem dies, no-
bis videantur, vix ullis fribusculis, conspersi, tan-
tùm abest rixis, litibusve maculati.

Liberi nullo suo facinore, alienãve injuriã,
gaudium meum turbârunt, aut labem familie a-
sperserunt, aut infelici casu me afflixerunt, ex
quorum trium honoratis conjugiiis, decimam
quaram Nepotũ iobolem, tuo dono, mi DEVS,

letus accepi, majoremque partem, cum Sex Libe-
ris Tuo Cælesti regno non in vitus reddidi.

Res familiaris mutuis nostri Conjugii operis
sub Tuâ Benedictione plurimum crevit, & cum
Tuâ Permissione & Disciplina Crucis, Calventi-
clade subito eversa penitus esset, indulgentia Tuâ
Duplo restituta est, conditionis incrementi
insuper adjectis, quæ sperare in vita, ne dum ex-
pectare unquam fuisset ausus. Nam postquam re-
rum peregrè visendarum, hominumq; notitiæ
& Linguarum exoticarum peritiæ desiderium
diversis excursionibus per novennium circiter
sic satis explevissem, nullo foris, quod Tibi, Ma-
trisque haud dubio precibus gratum acceptumque
fero, sceleris contagio affrictus, me Tuæ Ecclesiæ
reddidisti usibus, Tuæ hujus indulgentiæ memor, in-
vnum curandum putavi, ut religionis mihi con-
credite sinceritati, morum innocentiam, combu-
narem, omnique studio, utriusque concordiam
quâ voce, quâ stilo, quâ opere, valdè urgerem, quæ
in studio, Tuo DEVS adjutorio ita sum eluctatus
ut præter conscientiæ tranquillitatem plurimum
voluptatis ex Ecclesiæ tuæ incrementis ceperim.

Ita namque à Præceptoribus meis, incorru-
pte vitæ Viris, quorum facile principem Matthi-
Hafenrefferum Tuum dixerim præceptis edo-
ctus, & exemplis assuefactus fui, ut serio Tui cul-
tum induerem, conscientiam teneram, animum
fortem, mentem liberam, corpusq; adstrictum
tenerem, ne offensionis cuiquam essem, & facta se-
ntaque Ecclesiæ Tuæ munera servarem.

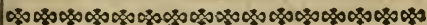
Morbis quidem, non iis acutioribus & sevis
sed lentioribus, ac debili corporis constitutione
intra septa disciplinæ Tuæ per omnem vitam me-
me continuisti, ut imparem voluptatibus mundi
sobrietati & temperantiæ assuefaceres, quibus
ferulis Tuis effecisti, ut nec Melancholiæ fece
unquan

unquam senserim, nec calculi cruciatus tulerim, nec podagræ fidiculis tortus fuerim, ac ferè omnis Medicinæ & Chirurgiæ expertus, sola Diæta & Exercitio ad hoc Senii sim productus, quod utut Cachexiæ vitio languidius, tamen sensibus & recto iudicio tam publicis muniis, & privatis studiis etiamnum sufficiat, quàm pridem Cæli, Maris, Terræque injurias, labores, vigilias, pericula & casus, facilius quod robustiorum quisquam Tuâ ope sustinuerim.

Interea, non defuere mihi Vitæ delinimenta, ex Principum, Optimatum, Antistitum, Celebrium & Elegantiorum quorumque notitia & familiaritate, quibus obligati calumniæ morsus, mitigata fortunæ iniquitas, suffultus Virium languor, succollati Ingenii fætus, assertæ causæ innocentia, cui ministerio Fraimur Græningerum præ aliis adhibuisti tandem in patriæ quasi funere ruptæ invidiæ compedes, dispulsæ æmulationis nebulæ, Lux demum in ipsis tenebris excitata est; Cujus hæc etiam pedissequa domestica fortuna facta est, ut pridem familiæ cum ob in valetudinem rejectamentum, robustioribus extinctis. caput super sim; tum ab omnibus derelictus, sortis meæ, Tuo conductu Altor & Curator meus, liber, nemini ex ea magnus debitor, multarum creditor, Duodecim proximè cognatos furculos domi meæ aluerim, & ex pulvere extulerim. Non abstinuit quidem. ac nec hodie parcit infestus Æolus Superat vero cuncta hæc, & infinitum rependit infinita Tua, mi DEVS, bonitas, Spiritusque Tui principalis, Psalm. 51. V. 14. cujus robore in victus, quicquid est malignitatum humanarum tacitus concoquo, & ad vacationem ingratorum laborum, inanisq; obnixus & frustra- nee in clamationis, me totum compono, Lampada, cuicumque volueris, libenti animo traditurus Suf-

ficat mihi sub Te Sole meo, Lunæ illius, inter cætera Cœli Tui terreni Astra eminentioris, quam mihi conciliaſti, Sapientia planè inſolita, favor incredibilis, munificentia inexhauſta, humanitas inaudita, indulgentiaq; incomparabilis, quæ non uni homuncioni, jam jam expiraturo, poſituro hujus ſcænæ peractæ exuvias, ſuſtinendo, alendoque, in regendis terris, ornandis Eccleſiis, fovendis Artibus, & formandis Moribus Chriſtiani Tui Orbis ſufficiant, cujus factâ mentione, tanquam ſacræ Anchoræ venerabundus hic ſubiſto. Tibique DEVS pater Creator meus, Tibi FILI frater meus, Tibi SPIRITVS Sancte præceptor meus iterum atque iterum, quas poſſum concipere animo, efferre linguâ, conſcribere calamo, explicare omnibus viribus, infinitas pro infinitis, immortales pro immortalibus, innumeras pro innumeris beneficiis gratias ago, ſuprà omnes debitores debitor, & cunctis Tuis miſerationibus minor, Gen. 32. V. 10. Quis enim ego ex pulvere concretus, & luto plasmatus, & vitiiis coopertus, ut ſim tot, tantorumque Tuorum Beneficiorum receptaculum? Tuum eſt, quicquid ſum, poſſum, habeo, de Tua manu acceptum, cui quid retribuam non invenio, niſi omnia Tibi grata referam & reddam. Recipe quæ Tua ſunt, & me ipſum Tibi vindica. Mihi Mundus uſque adhuc ludos, caro moleſtiam fecit, Ignorantia ducta vit, Iudicium decepit, Curæ exederunt, Dolores triturarunt, mihi denique Tempus antevertit, me reliquit ponè ſe; fac ergò pectus meum hospitale Tibi: inde animo meo fidem, diffunde, quæcunque pateo, charitatem, riga me totum Tuâ Sanctitate. Tu tene me, ne ullo rapter deſiderio, niſi Tui. Tandem cedant affectus Iuſſis Tuis, cedant cupiditates meæ Voluntati Tuæ; Hæc terreſtria animoſè calcem, ſpirem altiùs, & ſola ſuſpiciam cœle-

zœlestia; *Te unum admittam Monitorem, Te Auspicem, Te Prospicem meum.* Totus vivam tecum Domine DEVS meus, *hæc Vita mihi sic perpetuò tuta sit, perpetuò quieta, perpetuò beata.*

EPIST. CLXXXIX.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini mei longè clementissimi,

C*Um jam nihil aliud sit ad manus, quo oculos Vestros eruditos pascam, ex magno numero picturarum varii generis, usibus Vestris & honestæ voluptati destinatarum, has minutioris formæ, selegi, quibus scriptionis officium meum supplerem, simulque efficerem, ne semper plus verborum, quàm rei, Epistolæ meæ ferrent, & respondendi partes Vobis amabiliore ac faciliores redderent: Id quod si non ingratum Vobis intellexero, aliis atque aliis submissionibus continuabo: Dominus mea adhucdum sub manibus Esculapii est, quem feliciorum optaverim. Hinc cuncta mihi impedita. Sed sub manu DEI acquiescendum, quam Vobis Illustrissimi Principes ad omne incrementorum & gloriæ genus propitiam & faventem precor. Valete & favere pergite*

Ill. C. C. C. V. V. V.

10. Sept. 1647. qui clade

quondam Calvensi fu-

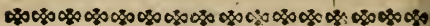
humill. Clienti.

nestus mihi fuit, faustus Vobis illuxerit &c.

P. S. ad Pr. Rud. Aug.

Et illas, quas Cels. T. ad me 24. Aug. dedi, rectè accepi, nec est quòd longà responsione Te fatigem. Heinhoferò nosto beatam quietem non in-

video, potius de veriore libertate gratulor. Meam
verò sortem eò fero æquiore animo, quò me amicis
optimis & probatissimis orbatum, expeditiorem
ad sequendum pene idem mortis ad vitam iter sen-
tio. Te verò in plurimos annos Christus servet.
Vale iterum, semper floridior. 10. Sept. 47.

EPIST. CXC.

Illustrissimi Fratres, Principes & Do-
mini mei longè clementissimi,

Hoc Iani Bifrontis intuitu, si ve exeuntis hu-
jus & ineuntis alterius anni confinio, quàm
vota Vobis debeam, & precer, facile intelli-
go, quid verò novi vobis adprecer, non invenio.
Mirum id videatur, sed (quæ Vestra felicitas) pro-
fectò verissimum est. Ita enim donis, bonisque
celi juxta ac terræ affluitis, ut eorum incremen-
ta vix expectanda, tantùm continuatio, & peren-
nitas vobis optanda videatur, quod ratum, auspi-
catumque Vobis sit, Deum Opt. Max. supplex ado-
ro. Nempe ut me paucis expediam, salvo utroq;
Parente Vestro, salva Vobis & felicia sunt o-
mnia, illo Ecclesiæ carbunculo: Reip. adaman-
te: literarum unione. Illâ feminei sexus gloriâ:
Domus Vestræ Coronâ: Seculi nostri Exemplo:
quibus notis (absit procul assentatio) & publicam
& privatam supra reliquos mortalium eminen-
tiam consigno. Scio sanè commune hoc vitium ho-
minibus esse, præsentia bona sua non nosse, & de
iis iniquè censere, imò mala vocare, quæ bona
sunt. Quem publicum errorem Vir Cl. Carolus
Paschalius nobilis Gallus perstrinxit, libello eò de
re sub Ingratitudinis titulo non tam ingeniosè,
quàm disertè conscripto, productis in medium
omnis

omnis ordinis & sexûs, ætatisq; hominum de sua sorte querelis, & lepidè castigatis, quo tamen monitore Vobis nequaquam opus esse arbiutor, qui per Vos intelligatis, quid D E O, quid Parentibus, quid Domui, quid Ephoris & Informatoribus, quid ipsi Natura & fortunæ, pro ingentibus, quibus cumulati estis, beneficiis & officiis debeatis; Tantum ergò, ut Vos semper noscatis ipsi, ex animo precor, scilicet illam generis dignitatem, ingenii aciem, corporis florem, sed quàm maximè Virtutis perfectæ ideam inclutæ Domûs-Vestræ, æstimetis maximi, optetis diuturnam intimè, & ad rei Christianæ usum conferatis unicè. Ita fiet, ut reliqua Vobis adjiciantur copiosissimè, cui voto meo sincero ex pectore profecto, Christum propitium adfuturum minimè ambigo. Sit itaque annus proximè ingrediens, pietatis, probitatis & eruditionis Vestræ **PROGREDIENS**, & felicitatis Guelphicæ **CONTINVATOR**, circuli instar nunquam finiendus, sed æternitate aliquando coronandus, Amen.

Diem tandem apud nos supremum clausit Paulus Ienischius, longævus Senex, nonagesimæ ætatis suæ medietatem emensus 18. Decemb. olim Antuerpiæ 1558. 17. Junii natus. Vir variâ literarum & linguarum, rarâque Musicæ peritiâ excultus, author Thesauri animarum, non inglorius, cujus tamen invidiam, & aliene culpæ poenam, exilium amplius quinquagenarium tulit, perpetuâ animi tranquillitate, & corporis valetudine firmâ cum orexi, & suavi somno usus, sacris Studiis, Musicis recreamentis, & Mechanicis exercitiis ad hoc ætatis se produxit, 19. liberorum (quorum quatuor supersunt) Pater, amicus mihi jam à quadraginta annis minime vulgaris, integris quidem sensibus, sed postremo anno, afflictiore corpore, de num exulcerato uno pede, in-

ter exquisitissimos dolores, extinctus. Vir fortunam ut pridem munificam, ita post tenacem expertus, cui subinde tamen, ut viveret, & famam tueretur, perinacis & infatigabili studio atque labore extorsit, foris quàm domi conspectior. Epitaphium, ipse sibi jam à multis annis scripsit, literis eleganter (quâ arte plurimum polluit) pictis, & confessionis suæ sinceritate, causeque innocentiam, propter quæ passus esset, testatâ, cui post labores quietissimos & quietem laboriosissimam, solida & æterna quies esto.

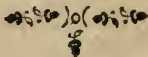
Nec aliud, quod Vos jam scire velim, nisi me eum esse, qui pro salutis Vestræ & felicitatis continuatione apud DEVM perpetuis precibus & sacrificiis excubem, tantò ferventius, quantò me Vobis obnoxium & debitorem maximum experior frequentius, scilicet cujus jam terrena omnia in Vestræ Domûs incoluntatis & amplitudinis cardine vertantur. Officia & salutem cum pio voto adscribo Efformatoribus & Informatoribus Vestris, & totum me Vobis dedico

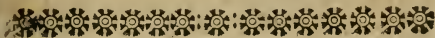
III. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 22. Decembr.

Anni labentis 1647.

Clientem humili;

II.

Cum duobus Principibus,

Pr. Pr. RVDOLPHO AVGVSTO

&

FERDINANDO ALBERTO &c.

EPIST. CXCI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,

Domini longè clementissimi,

Cum utriq; Vestrum MAIVS mensis natalem suum vehat, mensium venustissimus, maximeque amabilis, uno Vos voto meo, quod imperitis Versibus expressi, jungendos duxi, quo innoxio omni mihi sum blanditus, haud temerè esse factum, quòd hic Majus mensis utrique primam lucem dederit, quasi MAIVS quid communi sorte Natura Vobis polliceri voluerit. Ac sanè MAIVS quid quàm hujus ætatis in Germania ulla princeps juventus jam accepistis à Deo, & exhibuistis felici proventu Patriæ, & spe indubità nobis omnibus Vestrorum incrementorum avidis, pollicemini. Cujus Ver, cum jam nos arrideat in Te Ferdinande Alberte, Ætas verò Tibi Rudolphe Auguste propior sit, AVGVSTO ætatis vestræ mense Vindemias uberes & præcoces è Copiæ Cornu felicissimo, expectabimus. Interea propitium Cælum, Terramque facilem Vobis precor, ut ad GENIVM ET FORTVNAM MAXIMI PATRIS enascamini, quo MAIVS Vobis nemo optaverit, MAIVS Vobis in

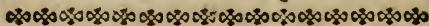
terris contingere nihil poterit. Vale PAR AV-
CVSTVM, AVGVSTÆ DOMVS bono, &
fave

III. C. C. V. V.

Stutg. 30. April.

1647.

Clienti humillimo &
dedicatissimo.

EPIST. CXCLII.

Pr. Pr. ANTHONIO VLRICO

&

FERDINANDO ALBERTO

&c.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Ventiam mihi dabit, si inter occupationes
meas Vos conjungam, quos ut sanguine, ita
sensu & animo, conjunctissimos, & indivi-
duos, minimè dubitaverim. Nec aliud est, quod
feram nuntii, quàm si Sereniss. Dn. Pater Ve-
ster approbet, paratam Vobis apud me esse non exi-
guam, egregiarum omnis generis picturarum co-
piam, quibus & oculos oblectetis, & animum re-
ficiatis, & ingenium reformetis, & manus etiam
exerceatis, cujus consensum diligentia in Studiis,
obsequio verò in moribus formandis, facile impe-
trabit, quod ergò officii Vestri fuerit, ut facitis,
facite, quod mei erit, faxo in comparandis &
transmittendis hisce Vestris delictis honestissimis,
studium operamque meam non desideretis. Chri-
stus Vos incolumes, sanosque mente & corpore
servet,

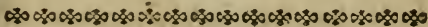
*servet, molestamque tussim abigat. Valet & fa-
vete*

III C. C V. V.

Clienti humillimo.

*Informatore Vestro, salutem, amorem & of-
ficiū.*

Stutgard. 20. die Augusti, Anno 1647.

EPIST. CXCLIII.

Pr. Pr. ANTHONIO VLRICO
&
FERDINANDO ALBERTO
&c.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Quāntum voluptatis ex literis Vestris longè
suavissimis capiam, explicare nequeo. Video
enim & officia mea non ingrata esse Vobis, &
operam meam qualemcunque illam, rectissime lo-
catam, id quod incredibili jucunditate me perfun-
dit, & in spem firmam erigit, fore hunc favorem
mihi, non, quod fieri solet, temporarium & va-
rium, sed continuum atque æternum Picturas,
quibus affici Vos & delectari intelligo, alias atque
alias submittam, nec est, ullam mihi gratiam de-
beatis, cum Sereniss. Dn. Patris Vestri beneficio
eas accipiatis. Meum hoc unicum est, quod cum
Præceptis & exemplis domi ad omnis Virtutis
& eruditionis culturam abundetis, externo hoc
artis Naturæ Imitatricis objectu & recreamen-
to, meo hoc Ministerio pertenui, excitari fortasse
possitis. Nos hic Nuptialia Orgia habemus in Au-
la,

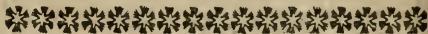
lâ, Principis VLRICI Nostri, cum SOPHIA DOROTHEA Comite Solmensi Virgine, (10. Octob.) & duorum Nobilium, Virgines ex familiâ Principis Heræ meæ, ducentium, quibus DEVS benedicat. Interim in Suevia bellum ardet, cujus contagio & nos amburimur; quem utinam ignem DEVS aliquando restinguat, & Pacem terris reddat tam desideratam, nobis quàm necessariam. Valete Principes Incluti, & favete

Ill. Cels. V. V.

Stutg. 15. Octobr.
1647.

humill. Clienti.

Informatorei Vestro officiosam salutem subjungo.

III.

Cum Pr. RVDOLPHO AVGVSTO.

EPIST. CXCIV.

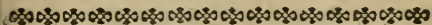
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctör,

Literæ Tuæ quanquam gratissimæ, tristiores tamen plærumq; sunt, ob temporum, quam deploras, calamitatem, & valetudinis Tuæ adversa. Ex animo profectò Tuam & Ecclesiæ sortem doleo, lugeoque, quòd illi vocatorum cœtui tantopere necessarius, ardori proprio impar esse, & quàm lubentius occupares ipse stationem, aliis committere cogaris. Verùm, qui Te ad sacrum istud munus segregavit, eas corporis & animi vires largietur,

cur, quibus indigere videberis ad ovile, quod curæ Tuæ commissum est, pascendum. Ego, ut eas firmiores Tibi ex animo opto, ita si aliqua in re juvare possem, & reficere, paratum me ubique deprehenderes. Metus, quo premeris, ne *Pacis compositio* tandem evanescat, nondum nos angit. Cætera in his regionibus mediocriter se habent, unum unanimiter desideramus, *Pacem & Pacis bona*, quæ quantò diutius exulant, tantò acceptiora tandem populis futura sunt. Quid autem spem nostram hætenus morari visum sit, ex iis intelliges, quas nuper ad Te dedi. Eadem adhuc mihi mens est; Nec enim parvo negotio extricari posse videntur, quæ tot annorum casibus involuta sunt. *Vagneri opus* nondum visum expectò, integrum inquam: ac quid de publicatione literarum nostrarum videatur, proximè aperiàm. Interim vale optimè, & quod facis, vicissim fave

R. T. D.

Studiofiss.

EPIST. CXC V.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Natalitiis Immanuelis nostri ex officio defunctus, quæ & ipsa Te piâ devotione exercuisse, minimè mihi dubium est, ad Epistolium munus mihi redeundum putavi, quo me Tibi obnoxium lubens profiteor, ut qui in eo superiore anno tam diligenter sis versatus, ut viginti sex Epistolarum Tuarum jam acceperim, unam alteramque fortassis ad absolvendum anni pensum, adhuc dum

hucdum expectandam habeam, quo nomine & in-
gentes Cels. T. gratias debeo, & ne posthac conti-
nuare hanc reciprocationem graueris, vehementer
oro. Vltimæ Tuæ datæ sunt 1. Decembr. ad quas
tumultuariè in ipso veredarii a volatu respondi se-
quenti 18. post Ecclesiæ operæ totum occuparunt.
Nunc quod in exordio hujus anni eligam argu-
mentum, nisi exilii mei terrèni reminiscentiæ,
& futuri curam, non invenio. Sexagesimus pri-
mus vitæ annus mihi agitur, in tenero admodum
& afflicto sæpius temperamento. Quadragesi-
mus verò secundus laborum, dolorumque Reipubl.
impensorum peractus est, ex quibus novem Lite-
rariæ institutioni, sex Ministerio, novendecim
Inspectioni Ecclesiæ, octo Aule, Curieque contu-
li. Imminet Magnus Climactericus tam fatalis
multis & funestus, quàm facilis & vividus In-
cluto Dn. Patri ante triennium fuit, in quem, e-
jusque labores Herculeos, cùm intueor, totum me
mei torporisque pudet. At paucorum hoc est, sum-
mmumque Cæli beneficium, quod mihi negatum non
succenseo, cùm vitæ meæ socios propè infinitos
transcenderim. Nec morbum meum accuso, qui
me vellit, mortisque instantis, urgentisque ac-
moneat; Hoc tantùm dolco, non posse me ad eum
portum post fastidiosam navigationem appellere,
ubi exiguum, quod superest dierum, extra rerum
tumultus in pacato transigam, mihi que impendam
vitæ ultimum, quæ totum reliquum ante ac tum
aliis impenderit. Ad quam rudem dum totus con-
tendo, nihilque vel parum admodum proficio, vi-
deor mihi cum D. Augustino, sed in dissimili
causâ, luctari mecum, tandemque, non nisi à me-
ipso impediri, deprehendere. Rumpenda nempe
sunt, non distluenda hæc aranearum tela, &
obsurdescendum ad alienos fuluros, cùm ipse
tibi recti instituti conscius sis. Quoties igitur

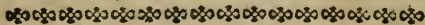
ad fortia aliorum facta, qui coronas, fasces, mitras, infulas, pulpita, gazasque ultrò posuerunt, ut ad sese, & quietem pertingerent, totus mihi displiceo, qui in tantillo hæsiem. At sunt, qui stantem mori mallent, & Septuagenarios, Octogeneriosque in militia obijciunt, quibus ego me profecto imparem non diffiteor, imitandos esse omnibus, nisi Ecclesiæ patriæq; periculum deposcat, nondum agnosco. Fruantur illi suâ, atque maximâ laude, ego inter degeneres, vel minus generosos, tranquillitatem, quam in omni vitâ captavi, sed frustra, in fine ejus tandem impetrem. Mars tamen, à quo nulla tuta, abditaque, satis tuta, & secreta sunt, obstaculo mihi est, maximo, quem ut devitem, in statione in vito mihi manendum est. O igitur Pax nobis optata illucescat, cujus beneficio ubi ubi Deus prospexerit, atque utinam in sinum Vestrum deponar, Clementiæ Vestræ cura demulcendus & beandus. Sed omninò amplius, quàm proposueram, sum progressus; cujus meæ ditacitatis venia mihi maximopere petenda est. Nempe ubi dolor, ibi manus; Et candor Tuus generosissimus facit, ut liberius in hac re, quæ me lancinat, plurimum egerim. Vale Princeps Illustrissime, & fave

Ill. Cels. Tuz

Stutg. 15. Januar.

Anno 1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CXCVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

BInis Tuis, unâ responsione litare, veredariorum intempestivus adventus, & properus abitus jubet, quo tempore Ecclesiæ negotiis de vin-
ti,

tti, vel jucundissimo literarum commercio vacare non possumus. Vinam verò, quàm Vobis de Pace impetrandâ sperare bene, licet, aut libet; nobis dum mora, triceq; aliæ atque aliæ nectuntur, pessimè habere non esset necessum, & letiores à me subinde Literas acciperes. Nos vero duplicatâ iterum Exactionum voragine exhausti, & hostilibus inter se armis unâ oppressi, prædeq; omnium expositi, quàm aliter ac Vos de Pacis lentis progressibus sentimus, & pronunciamus. Scilicet ut productiores sunt egrotis & vigilantibus horæ, noctesque, quàm sanis & dormientibus; ita moræ nobis, dilationesq; Pacis aliter ac Vobis numerantur. Et ut captivi difficilius, liberis facile tempus teritur: Ita nobis inter tot vincula & compedes sanè quàm tristissimè expenditur. Quin, ut sub manu Medici multi intereunt, ita nobis metuendum, ne tam cruentæ curæ superstites futuri minimè simus. Condonabis ita hoc calamitati patriæ meæ, quòd lugubres potius quàm lætas, horridas quàm suaves Epistolas accipias, cùm ubi dolor, ibi sensus ejus, atque luctus esse solent.

V Wagneri opus integrum, jam Te cum strenulis meis accepisse puta verim, cujus etiam residuas pagellas nuper submisi. De Literarum nostrarum publicatione quid sis pronunciaturus, trepidè expecto, etsi mihi magnam fiduciam facere posset Sereniss. Dn. Parentis indulgentia, quo prudentissimo Sene Te florentem Iuvenem difficiliorem esse posse minimè puta verim. Nolim tamen Te invito quicquam statuere, & vel solum dissentium pro imperio habeo, modò ne nimia modestia Tua, studium meum fame Tuæ propagandæ sincerissimum obtundat. Interim cresce, vige, vale quàm felicissimè, & favere porge

Stutg. 5. Februar. 1647.

Illustr. Cell. Tuæ

Clienti humillimo.

EPIST.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Prolixiores Literas Tuas de 15. Januarii, incipientis anni, quibus & Literarum, quas præcedenti accepisti à me, *numerum* significas, atque ut eodem ardore hanc reciproca- tionem continuem, hortaris perlegi. Tuæ etiam valetudinis, quam ex animo constan- tiorem & firmiorem Tibi opto, meministi, ac cum *vite Sexagesimum primum* nunc agas, quid *Climacterico magno* expectandum videatur. Ego, ut quæ de eo à Doctis prodita, & experi- entiâ comprobata sunt, refutare non est ani- mus, ita nimis plerunque à nonnullis *supersti- tiosè credi, & metitulosè observari*, asserere non dubitaverim. *Exemplum Illustriss. Dn. Paren- tis* mihi ob oculos, quem ut DEVS Opt. Max. nobis, patriæ, & Reipubl. sospitat, atque illas transcendere metas voluit, ita Tuo addere vi- res senio, atque illas in Reip. Ecclesiæque uti- litatem, contra Medicorum, Philosophorum- que sancita, expectationemque propriam fir- mare potest. Hoc ego sæpius optatum repe- tere non gravor, quia nec Tuus favor meis benedicendo incrementis unquam defatiga- tur. Iunctas hisce perlegas quæso, & consi- gnatas ad *Dn. D. Vvagnerum* mittas, atque ut eidem, pergratum esse, quo me donavit opu- sculum, honorificamque, quâ me allocutus est, præfationem, testeris, magnoperè oro. Vale. *Guelph. 9. Febr. Anno 1647.*

Rev. T. Dign.

Observantiss.

EPIST.

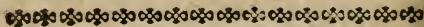
EPIST. CXCVIII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Quamvis scribendi facultate me (absente Marconnetto) parum valere sciam, ne tamen in suspicionem ingratitude apud Te veniam, intermittere non potui, quin aliquid mearum hâc occasione ad Te darem. Ex nuperâ enim mihi transmissâ eleganti *effigie sive picturâ* in tabellâ, quâ valde delector, singularem animi Tui in me affectionem satis superque cognovi, & sanè gratiarû leges violarem, (quod à me sit alienum) si hoc nomine ad minimum literis Tibi non agerem gratias. Quippè eò cuique semper laborandum existimo, ut gratum animum testificetur. Agere itaque *gratias*, mearum hâc vice partium esse duxi: maximasque ago, & aliquando quoque (Deo bene volente) referam, ac meam in Te vqluntatem testatam faciam. Hisce paucis vale, meque tuâ benevolentiam tantisper complectere, quoad me gratum perspicias. *Guelpherb. 16 Febr. uar. 1647.*

R. T. D.

Observantis.

EPIST. CXCVIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum inter alia, que muneris mei sunt, Sauber-
ei Macaritæ exequiis aliquot dies dederim,
putavi à Tua equanimitate aliquam remissionem

non à descriptionis officio facile impetratum iri, cum eas pagellas ad Serenissimum Dn. Patrem Tuum transmiserim, & Tibi communes esse quasi in locum Epistolæ voluerim. Intellexisti autem pro excellenti Tuo ingenio, me ea potissimum in Viro insigni laudasse, & supra communem hominum sortem extulisse, quæ alii nonnulli carpsent, & iniquiore judicio flagellarint, à quibus vindicandam Viri famam mihi putavi, quod alii egrè rei invidiam sint subituri, mihi Seni depontano, nec gratia ambienda, nec odium admodum metuendum amplius sit. Aliam quidem Gratiam Viri Virtus merebatur, sed sufficiat hoc summum Agonistarum Christi Elogium, ex iis fuisse, quorum erat indignus Mundus, Hebr. II. V. 38. Vidisti autem Orationem meam ab omni fuco & ornatu alienam, cum homo Mundo in visus, DEO verò gratus non aliam, quam simplicem exegerit, nec in Christi causa verborum elegantie, sed rerum momenta pensitanda veniant, ipsa Crux rigida, non nisi horridum sermonem postat. Sed de eo Iudicium Tuum, quod semper expertus sum exquisitissimum, expecto. Nos domi forisque Bellum, ac quod miserrimum, quasi pro nobis contra nos gerimus, ferro nostro in viscera nostra sævientem, & in patriæ funere quasi lymphæ saltitantibus. Et hæc tamen Pacis blanditiæ sunt, scilicet ut in pace obdormiamus nunquam evigilaturi: ita venenum Medicina dici potest, & Mors iter ad vitam. Sed ego querulus fortè Tibi videbor, moreque impatiens, at aliter profectò sentires, hic si ac loco nostro esses. Ergò nostram erit, nos ad voluntatem & imperium DEI & sapientissimi & optimi totos componere, & iudicia eius quam rectissima & æquissima putare. Is more suo nos haud dubie vulnerando sanabit, deprimendo eriget, evacuando replebit, & perimendo vivaces

reddet,

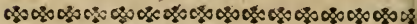
reddet, cujus nomen sit benedictum. Vos verò felicitas omnis, & incrementa bonorum diu coronent, mihiq; propitios servent. Vale.

III. Cels. Tuæ

Stutgard. d. 19 Febr.

Anno 1647.

Cliens. humili

EPIST. CC.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctör,

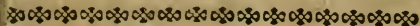
Literis Tuis perlectis, non potui non ingenti tecum affici dolore, cum quod horrendis istis motibus, quibus totus penè orbis plurimis ab annis contremuit, & vestram regionem denuò vehementer concuti, & miserè dirui, significarunt. tum quòd gravissimas & humano ingenio vix explicabiles curas hinc Te exercere, ex iis cognovi. Verum enim verò, quia indomitam illam frenare licentiam vix & ne vix cuidam mortalium datum est, DEO immortali committamus hæc, necesse est, utpote cujus directione omnes nostræ fortunantur actiones. Te verò, *Vir Clarissime*, ne nimis interea temporis Te afflictes rogo, sed des operam potius, ut conturbatum tuum animum ad tranquillitatem, & ad pacatiores cogitationes, *Pax inter Principes concilianda*, cujus spes nobis jam affulget maxima, abducatur. *Wagneri opus* cum reliquis pagellis, & *strenas* tuas rectè accepi. Quæ omnia, ut mihi magnoperè arriserunt, ita ut par est, Tibi gratias ago & habeo magnas, & plus indè Tibi me debere ultrò profiteor. De reliquo in lucem deinceps mittendo, quid sentiendum sit, sequens,

sequens, ut confido, monebit hora. *Consilium*
Tuum de literis nostris inanibus & omni
 festivitate carentibus, publici juris faciendis
 probo equidem, quia famæ nostræ propagan-
 dæ Te cupidum esse video. Ast vereor, ne
 eam existimationem in *discrimen* conjiciam:
 scribendi enim facultate, me non valere scio,
 nihique tutius credo, quàm iis, qui amore
 fortè adducti, eam mihi tribuunt, sed totum
 hoc negotium maturo & limato satis Tuo ju-
 dicio committam: si dignæ à Te judicatæ fue-
 rint, fac, ut libuerit. Vale & amare perge

Rev. Tue Dignit.

Guelpherbyti, 9. Mar-
 tii, 1647.

Observantis.

EPIST. CCI.

*Admodum Reverende & Clarissi-
 me Domine Doctor,*

RECTè equidem meo judicio fecisti, quòd
 Magni illius *Sauberti* macaritæ famam, à
 malevolis liberasti, & Rhetorem sanè in
 oratione pro illo Viro Te præstitisti: dum rem
 ipsam sermonis elegantiam expressisti, ut Cice-
 oni haud cedere videaris. Malum, quo non
 tantùm vestra Provincia, verùm & universa
 Germania infestatur, æquo animo erit feren-
 dum, & *DEVS Ter Opt. Max.* rogandus, ut
 tandem illud à nostris finibus averruncet, cu-
 jus protectioni Te commendo. Vale & ama-
 re perge

Rev. Tue Dign.

Raptim Guelph.
 16. Martii 1647.

Observantis.

L

EPIST.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

NE qua mihi ad Te scribendi materia deesset, ex
DOMVM F.M.I. Memini autem me olim
legisse elegantem ingenii lusum, superiore æ-
tate excusum, cum Inscriptione: Poëta domum
emit. Argumentum libelli est, nescio quis Poëta,
qui cum propriam domum emisset, res ea tanquam
novi & pessimi Exempli, ad Poëtarum Senatuum
delata, acerbè judicata est. Præses Senatûs Eo-
banus Hestius constitutus, cui assederunt, Celtes,
Hüttenus, Bebelius, Brassicanus, alii. Cum
Sententias dicerent, nemo ex omnibus fuit, qui
vel Mæcenatum gratiâ, vel ingenii felicitate, tan-
tum profecerit, ut ædes proprias vel hereditate
vel emptione possederit; omnes rei familiaris in-
currit, in conducto se vixisse & fassi sunt, & glo-
riati. Iussus igitur est, quàm primùm ædes re ven-
dere, pecuniam verò in symposium conferre, quò
immanem hanc culpam elueret, & ubique habi-
tare, ac sine curis vivere poëticè disceret. Hæc
illi. Ego verò non Poëta, sed ex iis, qui æquè rarè
domos proprias possident, domum emi, secessûs
gratiâ, ut me turbis humanis in hæc meâ invale-
tudine, & ingravescente senio, magis magisque
subducerem. Est ea cum Horto non in amæno con-
iuncta, ut Villula quasi dici possit, haud quidem
extra Stutgardiaë mœnia, sed in loco à hominum
sommerciis & strepitu remoto; Scio equidem, nisi
animus intra se sit tranquillus & compositus, nul-
lam solitudinem, nullamque Ereum ad solidam
quietem sufficere: & imbecillis hominis esse foris
quærerere, quæ intus impetrare abs Te possis, & de-
beas. Sed cum exteriora Objecta, & hominum in-
curfio-

curfiones multum temporis furentur, ingenii verò
 meditamina disturbent, placuit semper etiam Cor-
 datis Viris in Villas secedere suas, ac secum ha-
 bitare. quod de Catone, Scipione, Cicerone, Seneca,
 atisque quam plurimis notissimum est; Superio-
 reque etate Petrarcha cum diu Aulas Pontifi-
 cum, Regum, Principumque sectatus esset, in Ar-
 quado suo propè Patavium repetiit, quod hodie
 num à Literatis cum voluptate & veneratione
 visitur. Quicquid verò ejus est, ego huic domui
 meæ nomen SELENIANI, cum bono Deo
 imposui, quod ut infinita alia, & quicquid habeo
 & sum, inò verò quod sum, si vè supersum, ita
 quod sperare posthac liberalis otii ex hac licuerit,
 id totum Vobis, seu Seleniano nomini Augustissi-
 mo me debere, ingenuè profiteor, cujus beneficen-
 tiæ monumentum, aut in ipsis ædibus, aut in lite-
 ris extare aliquando sedulo curabo, inprimis verò
 ejus memoriam perpetuam apud liberos, posterosq;
 meos sanctè deponam omni religione & obsequio
 sanctaque fide demerendam. Cujus nunc quidem
 aliquid nuncii ad T. C. deferre valui, ne inanes,
 aut steriles essent literæ meæ, quam cum Illustris.
 Fratribus florere semper, augeri in majus, & im-
 plere Orbem Christianum famâ Virtutis ex animo
 obnoxio Deum precor. Valete & favete

Ill. Cels. V. V. V.

Stutg. 26. Febr.

1647.

burnill. Clienti.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Tuas illas 9. Febr. datas, rectè quidem, sed eadem demum horâ, quâ meæ 26. ejusdem abibant horâ, accepi, atque sic veredarii itineris ratio inter turbas nostras poscit, ut nullo propemodum intervallo aliæ adeant, aliæ abeant literæ, ad quas illas non nisi post octiduum respondere licet, quod obiter monere non à re alienum putavi. Quod verò Climactericis annis non nimium tribuis, mecum profectò sentis, nam nec ego magnum illum, quem vocant, imminentem mihi, supersticiosè observandum, aut metuendum duco, ut qui omnes annos Climactericos, imò menses, dies, horasque habere fatales, didicerim. Sed Sexagesimum tertium vel ultra etiam emensum, haud procul à vitæ meta abesse, certo certius esse, quam si quis (quod pauciorum tamen est) transcendat, Dei potius voluntas & favor, quam Naturæ & Diaræ etiam beneficium mihi putandum videtur. Quò magis Sereniss. Dn. Patris Tui vi vidum & vegetum Senium estimandum est nobis, quod quia cum Ecclesie profectu, & Domûs Vestræ incremento, atq; ornamento conjunctum, Seculi felicitati adscribendum, quam diuturnam nobis Christus velit. Literas Tuas ad D. VVagnerum, multæ Eruditionis Virum, quem quòd illis fueris dignatus, studiumque ejus & affectum probâris planè beabis, cum jam totus amore Virtutis & Eruditionis in hoc ordine rarioris Tuæ ardeat; Ego in Seleniano meo reficiendo laboro, cui Imagines Vestras intuli, summo ædis ornamento, & otii mei oblectamento, quamvis angusta sit Domus, Augusta sanè mihi erit ex nomine & munere Vestro; Christus

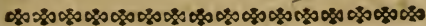
stus verò & terrenis & cœlestibus palatiis Vo-
bis id rependat, in quo & vale & fave

Illustriss. Cels. Tuæ

Stutg. 5. Martii,

1647.

Clienti humillimo:

EPIST. CCIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quam verò aliam gratitudinem Tuam vel ex-
optem mihi, vel expectem pro tenuissimis mu-
nusculis meis, præter Gratiâ, quâ me com-
plecteris Tuam, si ve insignem favorem, profectò
non invenio, quem nisi maximi faciam & gratis
omnibus præferam, ingratisimus hominum dici
merear. Imò hoc ipsum, quòd non dedignaris le vi-
densia illa mea, tantum me Tibi obstringit, ut non
dedisse quicquam, sed accepisse plurimum gloriari
possim, quasi deposito Tibi generosæ fidei custodi,
feliciter credito, quin ego ipse, quasi in Gratiâ
Tuæ & Clementiæ sinu repositus mihi videor, quo-
ties Cheirographum Tuum accipio, quo fidejussor
alius certior esse non potest. Patere me ergò in ære
Tuo tantisper esse, dum Christus quem seriò implo-
ro, id exolvat, qui eam Tibi gratiâ concedat, ut
cum annorum & fortunarum incremento Gratiâ
apud Deum hominesque præpolleas. Vale
Generosissime Princeps, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 12. d. Martii

1647.

Clienti humillimo,

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Etsi nolim Te meis literis obtundere, tamen cum abhinc octiduo à scriptione abstinuerim, ne Tuâ in me propensione & promptitudine meū obsequium & officium antevertas, id mihi studio cavendum duxi; Scribo igitur, & ut fabrilia fabri, ita dum in Seleniano meo excolendo totus sum, ejus rei aliquam tabellam Tecum communicare libuit, unde consilio & instituto meo, conjecturam capias. Erit fortassis, cum Te liberior aër, ad perlustrandas exteras oras emittet, & ad nos quoque deferet, cum hunc secessum meum presentia Tuâ illustrabis, & gratitudinis meae monumenta corâ cernes, quo mihi contingere vix quicquam posset cum optabilius, tum honorificentius. Magno verò meo dolore mihi nuper [9. Martii] extinctus est Iohannes Altermann pictor non ignobilis, mihi coævus, & à triginta annis per familiaris, quo ut plurimum sum usus, ita eum exornando Seleniano destinavi, quòd arte & judicio, quæ in Italia per duodetennium perpoli verat, multum valeret, & Seleniano contiguis edibus habitaret. Ita me deserere à vitæ sociis magis magisque video, quibus, quò pauciores mihi supersunt, qui sanè paucissimi, eò mihi eorum absentia est desiderabilior, quò magis subinde vasa ut colligam admoneor, ut turbas humanas deponam ipse prius, ac potius, quàm ab iis proturber & exiciar. Sed nolo Te his insua vibus tristem facere, cui jam læta etas longos annos, eorundemque uberem proventum pollicetur, cui Christus feliciter annuat, qui Te Principem Celsissimū cum Inclutis fratribus sospitet & servet. Vale & fave

St. 19. Mart. 1647. M. C. T. humill. Clientis.

SELENIANVM HOC EST
 AUGUSTUM MUNUS
 VBI

IOHANN. VALENTINVS ANDREÆ,
 SEXAGENARIO MAIOR
 VITÆ SATVR

STREPITVM NAVSEANS
 VANITATEM EXPERTVS
 ANTEQVAM HINC ABEAT
 RESPIRANDVM SIBI DVXIT.

HOSPES QVÆSO
 CVRAS, ODIA, QVERELAS
 NE INFERTO,
 SED

PIIS, HONESTIS, ERVDITIS.
 SERMONIBVS
 LIBERALE IUVATO OTIVM,
 AVT SECVM HABITARE
 SINITO.

REPAR: M. DC. XLVII. MENSS.
 VERNIS.

EPIST. CCVI.

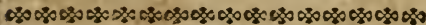
*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

S*Eleniani* delineationem, aspectus non injucundi unâ cum Literis Tuis, melleum *solitariae vitae* gaudium spirantibus, accepi. Facile Tibi in eo calculum meum addo, & felicem omninò arbitror illum, qui procul à tumultuosâ fortunæ fluctibus, innoxiiis illis vitæ deliciis immoratur & immoritur; ejusdemq; sententiæ plura Exempla, si mihi Historiarum volumina evolvere liceret, adduci possunt. Vnum atque alterum saltem ut adferam, constat: *Agrippæ* Mitilense suum secretum longè acceptius tandem fuit, quàm lubricæ populorum acclamations. Intimius etiam amavit *Mæceus* peregrinum in ipsa urbe otii, quàm pulverulentam belli gloriam, laboribus nimirum exantlatis, quies privata, ut securissima, ita jucundissima, gratiæque divinæ, si ullum aliud, indicium cettissimum. Diutius *Anneus Seneca* senilis corporis spiritum retinisset, si non palatia, quorum fulgore perstringebatur, invidiæ ostentasset, sed villas & otium, quod serò fecit, pro mensura studii privati secretus, & incomitatus amasset. Poëte sanè, sicut plerunque à strepitu negotiorum, ita sanè à veritate in hoc aberrare non videntur, quoddam amœnum aliquod secretum, ubi cum Diis & Musis suis liberius versari possunt, sibi eligant, & communem vulgi sortem in comparandis adibus supergrèdi ament; haud enim ignorant, uti equum ad cursum apertus & liber circus provocat, ita animum ad studia excelsa & colloqui Deorumque vagans,
vacans-

vacansque aura impellit. Breves & viles corporeæ juxta Poëtas sunt voluptates, quibus marmorea sunt ædificia perstrepunt, liquidiores autem illæ, quas *animi* delectationes appellare solemus, & quæ dulce commercium habent cum æternis illis, quæ nos beatos efficiunt, sanctum Musæum, pium Tusculanum, & talem secessum, qualem Tuum *Selenianum* præ se fert, inhabitare solent. Quacumq; re sumus hilariter contenti, eam, licet omnium videatur minima, Paradisum quali nostrum putamus, ex eaque requiem & voluptatem vitæ nostræ metimur. Non solum igitur prædictus aspectus delectavit, sed etiam propensissimus in nos, nostramque rotam familiam Tuus animus mirificè me exhilaravit: Quo nomine brevi hoc responso literis Tuis deesse nolui, imò nec debui, & pro affectu in me tam *multo vario gratias* Tibi habeo, benevolentiamque meam cum omni incremento hisce repono. Vale. *Guelpherb.* 23. Martii, 1647.

Rev. Tue Dign.

Observantissimus.

EPIST. CCVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Literas Tuas, generosæ Philosophiæ, quam dolori meo ex Patriæ funere opponis, legi libenter, & non parum iis me refectum fateor, cum tamen illius magnitudo, in perpetuo tristissimarum exequiarum intuitu, omne verborum lenimentum superet, aliaque actoris & spectatoris, alia relatoris ac auditoris ratio sit, nosque ipsa malorum diu-

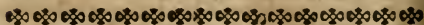
turnitas enervavit, facile Tibi concedo hanc animæ fortitudinem, me verò unâ spe finis malorum sustineo, seu quæ cum vitæ termino sit conjuncta, cùm ceterior alia minimè expectanda mihi animo corporeque fracto, videatur. Quòd verò de edendis aliquando familiaribus Literis nostris mihi indulges, summæ gratiæ loco duco, maximasque gratias ago, facturis intelligas, me non minus Dignitatis Tuæ & existimationis, quàm fame meæ aut Commodi fore & nunc, & semper, & ubique observantissimum. De bonis Ecclesiæ interceptis, nobis restituendis, permagna spes nuper facta est, maximo plausu recepta. Si tamen Ecclesiæ Oeconomiam penitiùs introspeciamus, fragali vi-
 11 ctu, quam sagina semper innocentiorẽ fuisse,
 12 eminentiorẽ animadvertemus. Nos hoc agamus, ne maleficiis nos potius in religiosa inquinemus execrandi, quàm beneficiis reddamus memorabiles, & longâ benedictione in atris Domini florentes. Quod ut Domus Tuæ Serenissimæ exemplo Tibi etiam feliciter cedat, Christum propitium precor. Vale.

Ill. Cels. Tuæ

Ex Seleniano, 2. April.

1647.

Cliens humillimus.

EPIST. CCVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

Utinam, quàm nimis fortasse liberale & propitium est Tuum de Saubertina mea parentatione iudicium, tam minus iniquum mihi ab aliis expectandum foret, cui ea proferre de Sauberto & veritas, & Ecclesiæ necessitas imposuit, que

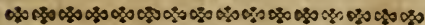
que vel pauci intelligunt, vel multi egrè audiunt, plerique verò aut negligenda aut reticenda censent. Nam cùm Religionis speciosum Nomen non tantum Pontificiæ Tyrannidis, sed & Pseudo-Evangelicæ dissolutionis sit vehiculum pariter, & operculum, quotquot ejus Eleusynia sacra produnt, capitis periculum sibi accersunt, quod cum Arndio, Sauberto, Schmidio, Meyfardo, aliisque sæpè sum expertus. Tibi verò inclute Princeps, non tam pro hac ingenuitate & facilitate Tua gratias quàm maximas ago, quàm ex animo gratulor, cui ab iis informari & componi contigerit, qui Verum & Bonum rectè colant ipsi, & ejus cultores foveant, quibus studiis efficies, ut Deus Te amet, & ad summa queque evehat, planeque Beatum reddat. Vale & fave

III. Cels. Tuæ

Stutg. 9. Aprilis,

Anno 1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime.

Cum mihi temporis Sacra Passionis Christi historia ex officio explicanda veniat, in eam toto animo defixus libenter omnes alias cogitationes excludo, ut rei tanti momenti liberius rancem. Est autem ea cùm nostre perditionis, tum restitutionis lucidissimum speculum, ubi primævi Parentis nostri nocentis culpam, & innocentissimi Christi pœnam, simulque quanti Deo constiterit, ne, qui perieramus, periremus, intuemur. Que post Paulum 2 Cor. 5. v. 21 disertissimus Augustinus (in Enchirid. ad Laurenti c. 41.)

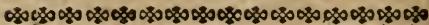
egregiè complexus : Ipse (*Christus*) peccatum ,
 (ait) & nos *Iustitia*, nec nostra, sed Dei, nec in
 nobis, sed ipso. Sicut ipse peccatum, non suū,
 sed nostrum, nec in se, sed in nobis factus est.
 Et brevius (de verbis *Apostol. serm. 5.*) Deus pa-
 ter eum, qui non noverat peccatum, (nempe
Iesum Christum) peccatum effecit, ut nos simus
Iustitia Dei, (non nostra) in ipso, (non in nobis.)
 Hæc quia summam omnem solius mysterii exhau-
 riunt, etsi Tibi *Sacra meditamina* in parato esse
 scio, ut tamen & illa ruminares, quàm inanes li-
 teras adferrem, malui. Quòd *Selenianum* meū
 approbas, eique benè precaris, magnæ gratiæ loco
 duco, nunquam post honestam missionem ab *Aulæ*
strepitu, & *Curiæ pistrino* majorem otii infamis,
 quàm liberalioris negotii *Vobis* impendendi ra-
 tionem habiturus, & intra testam meam salutem
Domūs Vestræ, cui hunc receptum debeo, apud *Deū*
scrivis precibus procuraturus. Te verò inclute
Princeps spaciosus arduæ Virtutis Campus expe-
 ctat, quem ut feliciter, & plausu publico percur-
 ras, seculumque *Tuum* nobiles, *Christum* propi-
 tium precor. Vale & brevitatem solennibus hu-
 jus temporis condona, ac favere perge

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 16. Aprilis,

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

Tristibus *Christi Soteris* nostri agonis de-
 functi, nunc *Victori* & *Triumphatori* pæana
 dicimus, & azyma libamus. Utinam verò,
 quàm

quàm Passione morteq; sua nobis ad patientiam, carnisque mortificationem præiit, ita resurrectione sua novam vitam apud nos perficeret! Scilicet, ut motâ terrâ prodiit è tumulo, sic cor nostrum verâ contritione emoveretur; ut custodes stupefactos dejecit, ita nos carnis, mundi, Sata-næque custodias transiremus; ut totus, vereq; surrexit, nos pariter absque hypocrisi & fraude omnibus animi facultatibus restitueremur; ut Lintheamina cruentata post se reliquit, non minus nos Superbiæ, Voluptatis & Avaritiæ inquinatas latiniâs desereremus; ut primo diluculo apparuit, ita nos pœnitentiam minimè procrastinaremus; ut nunquam posthâc est mortuus, sic ad vomitum nos nunquam rediremus.

Hæc sacra meditamina, non quòd ea nescias, sed quia scio, iis Te, Generosissime Princeps, delectari, tecum communicanda duxi, ne semper à me querulas & funestas literas accipias, quæ molestam Tibi reciprocationem faciant. Nihil verò ad leniendas cum publicas, tum privatas calamitates efficacius est, quàm in Christum intueri, cui non nisi per dura & dira ad duratura, & diribitoria eniti est concessum, parato nobis Exemplo, atque documento, ne aliam unquam, nisi per angusta ad Augusta viam attentemus. Superest, ut cum Tibi Majus mensis, totius anni amœnissimus, ejusque dies decimus sextus, manne Cœlestis prima collectione notabilis, natalemq; vigesimum primum advehat, Literæ verò meæ per ambages tardius ad Vos pertendant, malui piâ gratulatione votoque calido officium meum anticipare, quàm inter Clientes Tuos seriùs apparere, Christum precatus, ante-lucana hæc vota, & sacri Veris primitias rata, grataque habeat, & in salutem Tuam, quam omnes expetimus, convertat. Neque Te morabor diutius, ut audire plausus

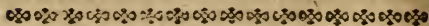
Tuorum, quos habebis numerosissimos, vacet, sed quorum nulli, licet ingenio, candore tamen, cultura & desiderio cesserim. Vale feliciter, & fave

III. Celt. Tuæ

Ex Seleniano 23. Apr.

Anno 1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCXI.

Admodum Reverende & Clarissimo Domine Doctor,

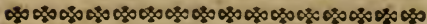
Ternas Tuas Literas non ita pridem ad me datas, accepi hilari fronte Meum itaque erit hac oblata occasione breviter ad illas respondere. *Selenianum* Tuum opus, in quo excolendo Te totum jam esse, scribis, valde mihi probatur. Etenim singularem Tuam cupiditatem nomen nostrum celebrandi & posteris commendandi ex illo tanquam ex tripode colligere possum. Præterea nihil potest illo esse jucundius, non modò *miseris & luctuosis* temporibus, sed etiam *tranquillis & optatis*, præsertim vel animo Tuo defatigato, qui nunc ex magnis occupationibus quærit requiem: vel erudito, qui semper aliquid ex se promit, quod alios delectat. Sanè si aura mihi afflaverit aliquantò clementior, & ad exteras regiones perlustrandas conducibilior, quo mihi nihil accidere potest optabilius, confirmo tibi, me Te, Tuumque monumentum hoc non præteriturum, interim illud perficere pergas, Deus prosperum largiatur successum. Literæ Tuæ de *Sereniss. Dn. Parentis* anno *climacterico* ad me & Fratres exoptatæ exarata, non potuerunt non mihi etiam esse gratissimæ:

mæ : in iis enim omnis amor Tuus & in Serenissimū *Dn. Parentem*, & in totam nostram familiam ex omnibus partibus se ostendit. Est profectò, quod summo rerum Moderatori maximas agamus gratias, quòd annum hunc tam feliciter præterlabi siverit, variaq; *charissimo huic capiti* impendentia pericula clementer declinaverit, Illum supplices subinde venerantes, ut hoc *dulce decus nostrum*, & *patriæ firmum præsidium*, superstes & incolume diutius præstare dignetur. Tibi verò pro constanti Tua in nos voluntate immortales habeo *gratias*, & maximas quoque agunt Tibi mecum fratres mei.

Proximè acceptæ Tuæ Epistolæ duo priora capita tacita relinquam, cūm nihil ferè habeant, cui in superioribus meis non fuit responsum. *Ecclesiasticorum* autem *bonorum* restitutionem omnibus bonis maximoperè optandam esse existimo, sperandumque Principes Rom. Imperii, conciliatâ tandem pace, id operam sedulò duros, ut sublato *abusu*, *verus* eorum maneat *usus*. Interea temporis necessitati parendum, quod nunquam non sapientis fuit. Hisce Deo feliciter commendatus vale. *Guelp herb. 4. Maii, 1647.*

Rev. T. Dign.

Observantissimus.

EPIST. CCXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quòd si aliqua intermissio officii à me facta est, non desidiæ imputabis, sed verecundiæ, quâ parcendum Studiis Tuis magis seriis, & necessariis

cessariis exercitiis, putavi. Etsi quidem ad scribendum Te paratum valde, videam, nolim tamen literarum mearum frequentiam tædio Tibi potius, quam voluptati esse, cum raro adferant conditione Tua, & ingenio digna, Tibi verò in erudita Tua aula, omnia, quæ animum afficiant, & instruant, abundè suppetant. Ne tamen illustre hoc tecum Literarum commercium, quo mihi nihil prius aut posterius est, deseruisse videar, en sisto me post aliquam temporis intercapedinem, ac ne nihil agam, hoc calidum votum fero, ut Te aliquando Principem non à vitiis tantum, quæ execrandam & pudendam sui memoriam relinquunt, alienum, sed à NÆVIS etiam, qui comitari etiam egregios quosque solent, suis verò incommodos & ingratos reddunt, immunem habeamus. Nescio enim, quàm proclive sit Principibus suo ingenio indulgere nimis, quò facile à Ministris voluntatis suæ, obsequiosis provehantur, ut quàm à rectâ viâ delinquant, non intelligunt. Videas enim Principes, dum Magnifici esse volunt, nimium pomposos, qui vel insanis structuris, vel ludis scenicis, vel luxu Apiciano fundum suum exhauriant, artificibus, mimis, structoribus, & lurconibus grati, subditis verò suis graves. Alii dum eruditionis famam captant, in curiosas potissimum artes prolabantur, colluviemque præstigiatorum, ciniflonum, aruspicum, divinorumque colligunt, quibus dum se familiarius exponunt, suis ludibrio fiunt, plurimumque bonæ rei decoquunt. Sunt contra alii, quibus omnis eruditio tanquam fastigio suo indigna sordet, ad vilissima tamen quæque se demittunt, vel domi abdunt, ut muscas configant, vel ne sit inter peritos rerum erubescendū, non nisi cum barbaris conversantur. Quibus proximi, qui affectato fastu optimis quibusque & terræ suæ ornamentis alloquium denegant, eorum

confi-

*consilia aspernantur, opera egregia fastidiunt, me-
 rita incomparabilia vilipendunt, stipendiaque fide
 & studio debita intervertunt, interim inter an-
 tillas, lixas, muliones, & id genus rejectamenta
 Comes, faciles, munes, largi, ductiles, obsequen-
 tes etiam, imò ad nutum subjecti, maximo suorū,
 qui sapiunt, gemitu & onere Adde qui venatio-
 nis intemperie aguntur, & sub eâ ferinam Natu-
 ram induunt, in lustris crebrius, quàm choro, fo-
 roque conspicui, cane molosso, quàm ornatissimo
 Cive, prudentissimo Senatore, religiosissimo Sacer-
 dote, & fortissimo Equite beatiore; Venabulo
 quàm Legum Codice feliciores, & latratus canum,
 quàm concentus exquisitissimi appetentiores, non
 sine magnitudinis suæ dedecore; Nolo plures næ-
 vorum species adferre, ne insectari potius, quàm
 dolere sortem Principum videar, ad quam relictâ
 Virtutis rectitudine ipsi se demittunt, hoc potius
 Tibi Princeps felicissime constare velim, quàm
 felici sidere natus sis, qui nihil tale Domi Tuae vi-
 deas, contraria verò omnia in paterno speculo
 possideas, ad imitationem exposita, scilicet: Ma-
 gnificentiam citra profusionem & vanitatem; Sci-
 entiam sine prohibitorum indagine; Affabili-
 tatem absque omni abiectione; Aestimationem
 in quocunque virtutis & officii, nullâ dignitatis
 jacturâ; Corporis exercendi rationes nequa-
 quam cum populi cruciatu & vexatione conjun-
 ctas. O Te beatum, si hæc animadvertas, ô opti-
 mum aliquando & auspiciatum populis Tuis futu-
 rum, si eandem mediocritatis viam teneas, &
 non à flagitiis tantum, quæ meritò quisque abhor-
 reat, sed his etiam dedecoramentis, quæ laudatos
 etiam consecrari nonnunquam solent, & amorem
 suorū, aestimationem verò aliorum minuunt, ab-
 stineas; quæ eò confidentius apud Te Generosi ani-
 mæ Principem explico, quo indole Tua & jam
 osten-*

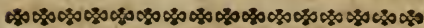
omnia Tua perlegi : Legentur eadem à me diligenter , porrò & custodientur diligentissimè. Optimis scil. omnibus nos persequeris, quòd utrosq; *Majus mensis nascentes* primùm vagiensque in cunis *exceptit*, & nescio quid non Tibi de Nobis polliceri habes. Placet profectò, Nobis *ad magna natis* votum hoc Tuum Viro Theologo dignissimum: Nos eo nomine gratias Tibi agimus maximas, & divinâ adjuti gratiâ id agemus sedulò, quòd *pateris* insistentes vestigiis reddamus uberi proventu, *Deo & patrie*, quod ab eodem accepimus. Iucundæ etiam fuerunt Sacræ Tuæ Meditationes in *gloriosissimam Christi Salvatoris Resurrectionem*, quæ me de quotidiana è sepulcro peccatorum resurrectione poterunt abundè satis commonefacere, quin imò debent jure meritò. Quod ad effigiem (*Eberhardi 3. D. VVürt.*) literis inclusam attinet, illam sæpius intuebor, mecumque circumferam, nunquam non memor illius Ducis, quem parva refert tabella. Pluribus hâc vice Te meis gravare nolui. Vale ac fave

Rev. D. T.

Guelpherbytî, 24. Maii

1647.

Observantissimo.

EPIST. CCXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod candidè mea pro incolumitate & longevitate Sereniss. Dn. Patris Tui vota, & pia desideria interpretaris, maxime gratiæ loco duco, & plurimū mihi gratulor. Nolim enim

ex

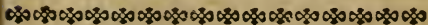
*ex iis videri, qui Fortunam tantum ejus secten-
 tur, indeq; suum faciant questum, non magis vir-
 tutem colant, cujus tam conspicua in rem Chri-
 stianam commoda redundant. Ac ne Vobis qui-
 dem Filiis ejus, quorum proxima & propria hæc
 felicitas est, blandiri potius velim, quam preces
 Vestras meis suffulcire, & comitari, ut diuturna
 Domui Vestræ, Terris, Germaniæ, imò cætui Chri-
 stiano esse possit, atque perpetua. Quid enim in eo
 omnes & singuli possideamus, nolo hic repetere,
 quid amissuri simus, nisi Vos Virtutis paternæ æ-
 muli, & hæredes, id aliquando substituatis, co-
 gitare non ausim, ne dum efferre. Nam qui Reli-
 gionem serio curet, Disciplinam Christianam
 sincerè urgeat, Literis studio ipse suo & impendio
 faveat, meliorisque luti homines candidè amet,
 rarior hodiè avis est, quàm citra invidiam pro-
 nunciare liceat; quò majus Divinum beneficium
 agnoscimus, quod tanti momenti Heroa, non tan-
 tum rebus durissimis superstitem, quàm novis su-
 binde auctuariis ornatiorem, vi viduum & floren-
 tem ad hoc ætatis productum nobis voluerit, quod
 non gratissimo animo recolere, in Dei benignita-
 tem & indulgentiam injurium sit. Quæ, etsi Te
 probè scire & æstimare non ignoro, tamen qualia
 in Seleniano meo mediter, Vobisque Eucharisti-
 ca parem, ut Tibi tam facili in me & comi Prin-
 cipi communicem, nec alienum à meo officio, nec
 Tibi ingratum arbitror, dum abesse omnem adula-
 tionis speciem constet. Nec alia mihi reciprocatione
 nostrâ dignior materia habetur, quàm dum pos-
 sidemus, bona nostra agnoscamus, non demum cum
 (quod diu Christus prohibeat) amiserimus, intelle-
 cturi. Quæ me ratio adegit, ut primus quod sciam,
 cum Inclutus Pater modestiæ suæ involucro late-
 ret, Orbi nostro prodiderim, & nunc tot sonoros e-
 buccinatores excitârim, ne post funera tandem,
 quem*

quem Virum, quodve Cæli donarium habuerimus, rescisceremus. Dum hæc scribo, Forstenheuseri nostri Literæ Noribergâ accedunt, & Serenissimū Dn. Patrem Vestrum à scriptione excusant, facileque absolvunt, quòd Nuptiis Cancellarii vestri D. Schvvarzkopffii, quas Fillæ suæ paravit, summum earum ornamentam adfuerit, quibus de amplissimis honoribus novis Nuptis, & familiæ utriusque ex animo gratulor, & fausta quæq; apprecor. Mihi verò abundè sufficit, salvum & incolumem esse, audire, in quo salus & incolumitas mea terrena omnis vertitur. Ita & Tu Princeps Generosissime salvus sis perpetuū, faveasque

Ill. Cels. Tuæ

Ex Seleniano meo, calamo
& chartâ non domesti-
cis, 4. Ianii 1647.

humillimo Clienti.

EPIST. CCXV.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doct̃or,*

CUm majorem ex literis Tuis subinde capiam voluptatem, Tuum solito diuturnius silentium ægiè quidem desideravi; tantū tamen abfuit, ut negligentia nomine mihi suspectus esses, ut potius nimia atque ardua negotia hoc officii genus impediisse crediderim. Etenim quis aliàs est in scribendo magis impiger, quàm Tu? Ideoque non fuisset, quod tam operosè Te mihi purgavisses. Pro tuo ex sincero pectore voto maximas, ut par est, ago gratias; faxit DEVS, sine cujus numine nihil est in homine, ut omnia mea cogitata, facta & dicta illi respondeant semper. De me
sanè

sanè promitto Tibi, me quantum consilio, industriâ, & operâ consequi poterò, ed laboraturum sedulò, ut detestis *Vitiorum* involucris, iisque remotis, solidæ veræque *Virtutis* litare queam. Haud enim obscurum est, in quantas, in vitiorum pravitate prolabi non cessantes deferri soleant miserias. Præterea cum illum demum Principem *Magnum* appellare possimus, qui & ex *litteris*, & ex *rerum usu* sibi comparavit *prudentiam*, nec optimarum *Artium* studia, utpote quæ justissimo populum æquissimoque regere docent imperio, abjicere; Nec prudentissimorum *Virorum* consilia, quia nullius mortalium mens vidit unquam *omnia*, repudiare, mearum duco esse partium. Cum primis, quia hac in re exemplo & prorsus admirationi mihi est, *Sereniss. Dn. Parens*, qui maximis rerum gerendis multum temporis occupatus fuit, nunquam è doctrinæ studiis discedit, nec prudentes à se repellit: sed eorum consilia diligenter indagat, cupidè audit, & diligenter insequitur. Quare omninò Tibi persuasum habeas, velim, me, dum occasio est, & virent genua, in iis potissimùm artibus me esse exercitaturum, quibus vera gloria paratur, mihi que bonam spem & ad Deum, & ad homines, duce divino Spiritu ad sequentem ætatem conservaturum. Hisce te bene vivere & valere exopto. *Guelpherbyti*, 22. Junii 1647.

Rev. Dign. Tue

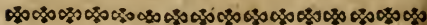
Observantissimus.

EPIST. CCXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quaternas jam meas, vel in manibus habes, vel brevi habiturus es, ad quas humanitatis Tue fiducia, responsa expecto. Interea ne importunus eorum exactor videar, subsistendum mihi putavi, dum Studiorum Tuorum rationes aliquam rescriptionem patienti. Nec verò mihi alia nisi lugubris materia est, ex tristi patrie meae conditione, quæ Bellone ludibrium perpetuum, & spoliolum est, adversis partibus ita exposita, ut Neutro passivi merito dicamur. Nondum deservit Seditio illa Germano Gallica, quæ è confinis ad interiora nostra pertentat, sedem, ni Deus prohibeat, nocentissime pestis in visceribus nostris fixura. Pacis interea procrastinationes, spem pridem meliorum, nescio quàm temerè conceptam, venitus extinguunt, ferociam verò, quàm unquam infessoribus nostris impotentiore addunt, ut sub gemino onere propemadum succumbamus. Me privatim impedimenta illa angunt, quæ desideratam rudem meam, & in Selenianum, secessum meum, suspendunt, ut quæ cum Pace stentque cadantque. Nam quæ requies expectanda nobis sit in ipsa Tragediæ scenâ, quis non videt? Emigrare verò corporis imbecillitas (quod tamen in votis esset unicū) non sinit. His ergo malis interclusis, ad Dei auxilium nobis perfugium superest, qui toties exoratus, inter Pacis, heu nimium fallacis, intervalla, & furoris redivivi stimulos, nos tamen sustinuit, ut Togatæ Impietati, & Armatæ Superbiæ, & dentatæ Egestati, & Audaciæ contermine, & Dementiæ domesticæ, quibus laceramur, tamen superfuerimus, ut flagella hæc non esse argumenta

iræ ejus, sed animi in nos patrii, nec abjiciendis nobis, & perdendis, sed emendandis servandisque adhiberi, intelligamus, & discamus, non frustra esse eos, qui suas spes collocant in ipsum, neque eos haberi per incuriam, etsi ad tempus, vidente eo, adeoque ipsius jussu conflictentur. Is Deus Virtutum convertat nos, & ostendat faciem suam, & salvi erimus, Psalm. 79. 20. Stulg. 25. Junii, 1647.

EPIST. CCXVII,

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

QVamvis singulis Tuis per valetudinem respondere non valeam, ne tamen ingrati crimen apud Te incurram, intermittere haud potui, quin ad Tuas 18. Junii, nihil mearum ad Te darem. Gaudeo confirmari quotidie magis magisque Tuam de me expectationem, quam, ne Te, vel potius me ipsum fallam, omni curâ videbo. Pro transmissis *Libris* gratias ago, referamque ubi potero, maximas. *Selenianum* ut me Hospitem videat, optas, sed optatius sanè mihi nihil contingere posset, quàm ut brevi me hospitem videres. Paucis hisce vale. *Guelpherb.* 13. Julii, Anno 1647.

Rev. Dign. Tue

Observantis.

EPIST.

EPIST. CCXVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod ante octiduum in me receperam, ut libe-
riore animo ad literas Tuas 22. Iunii superio-
ris datas responderem, id nunc exolvendum
puto, stilo tamen & materie dignitate, Tuis longè
inferioribus; quibus enim Verborum lenociniis;
quo Generoso animi proposito; qua piâ Divini
Numinis reverentiâ fidem nobis obstrinxeris,
Stadium illud Virtutis, quod ingressus es, arduo
Studio & contentione maximâ decursurum, id ar-
duo meo calamo neutiquam explicaverim? In-
telligis autem, quantum oneris Tibi incumbat, qui
non tantum Princeps natus sis, sed ab eo Principe
natus, qui inter omnes sui temporis Magnates,
Virtutis omnigenæ principatum teneat, Tu verò
non tam ejus hæres, quam destinatus Successor,
id omne Tibi sustinendum & propagandum scias.
Quam verò rara sit farræ & virtutis in traduce
continuatio & augmentum, quam frequens expi-
ratio vel diminutio, ex Historia & Genealogiis ni-
mis notum est, ubi sæpè in longâ serie paucos fun-
datione Status sui strenuos, constitutione sapien-
tes, institutis prudentes, incrementis felices,
conservationeque commodos invenias: plures
inertes, inglorios, noxios & eversores publicæ rei
in omni ordine reperias; quò magis, qui contingunt
Divino munere boni, qualem Te expectamus, in
precio habendi sunt. Cum enim hoc tantum in-
gensque beneficium, nec ab optimis Parentibus,
nec rectissimâ educatione, nec exquisitâ Institu-
tione, nec Instrumentis idoneis, nec perfectò Ar-
chetypo satis dependeat, sed ex manu DEI sit
lux mentis, rectitudo cordis, industria animi,

robur brachii, & Imperii diuturnitas, quæ seculi felicitati, vel infelicitati conceduntur aut denegantur, Terrisque nunc palmæ, nunc flagella constituuntur, Quis non Vobis, propriis Consilii Divini, & Iudicii Instrumentis propitium Numen, totumque Cœleste Satellitium, adprecetur, ut fausta terris Sidera appareatis, seculi ornamenta audiat, populorum refrigeria dicamini, & posteritatis specula in Memoriae Templo suspendamini. Quò magis Tibi Inclute Princeps in hoc fortune & Dignitatis culmine constituto, & ad res maximas accincto, de præclaris initiis, & futurorum prælagiis auspiciatissimis ex anima gratulor, pariaque cum incomparabili Patre ad curandum publicum bonum eximia subsidia opto, innatam Corporis elegantiam, Vultus majestatem, Sermonis gravitatem, Ingenii acumen, Memoriae sæcunditatem, Dicendi artem, Expediendique promptitudinem, quæ Te Magnum aliquando, sed citra Terrarum combustionem, hominumque voraginem, efficiant. Adderem plura, si Tu eorum commemorationem ferres, gravem pudori Tuo, qui nec ideò benè facis quicquam, ut audias benè, sed ut feceris, & in ipsa sola conscientia mercedem Tibi unam, atque gloriam statuis, aliorum securus præmiorum, quæ ultrò tamen ambiunt, non affectantem, & nec respicientem consequuntur. DEVS Te servet carum Terris caput, carum Ecclesiæ, carum mihi, illustre Germaniæ, imò Europæ totius Sidus, & præclarum ornamentum futurum. Vale & save

Ill. Cels. Tuæ

Statg. 16. Iulii 1647.

Clienti humillimo.

EPIST.

EPIST. CCXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum dispicerem, quid potissimum hoc temporis
ad Cels. Tuam scriberem, quo desideratissimas,
quas expecto, literas Tuas ante verterem, spon-
tè ea, sed tristissima se obtulit materia, ex obitu
[13. Julii] Viri nobilis, & è paucioribus Clarissi-
mi, Philippi Heinhoferi, omnibus bonis luctuo-
sissimo, quo plus quàm dici potest, nuncio percul-
sus, ne tamen animum abjicerem, potius aliqua in
Viri quondam amicissimi mihi honorem dicenda,
apud Te, quàm dolori ex tanto vulnere contracto
indulgendum putari; Nec enim tam Viri Virtus,
eximia illa quidem, & insolita multiplicium rerum
cognitio, quam incredibilis in me amor, & inde-
fessum rerum mearum studium, per vicennium
& amplius constanter continuatum, merentur, ne
interire apud me ejus memoriam unquam patiar,
quam nuspiam nisi in sinu Tuo Generosissime
Princeps, rectius, & tutius reposuero. Nec enim
aliam post Philippi Pomeranie Ducis cognomento
Boni, aulam, quam Vestram Augustam (cum
plures coluerit) esse crediderim, quæ Viri fidem
certius experta, industriam exercitam exactius;
diligentiam probatam evidentius; officiumq; ad-
hibitum diutius habuerit, quò minus mihi dotes
ejus explicare est necesse, cum omnes eæ Vobis sint
dudum exploratissimæ. Illud ergò tantùm apud Te
deponam, quomodo in hujus Viri notitiam pene-
travim, & quis amicitie ejus usus mihi insignis
fuerit. Cum picturarum artificis impensè dele-
ctarer, Calvæ Stephanus Michelspach, Charto-
pola suæ ætatis celebris, qui ex iis questum facie-
bat, facile mihi mercibus suis innotuit. Is duos

Viros omnium elegantiarum & artificum quasi præfides, & promos condos laudare, & commendare mihi, nunquã desinebat, Christoph: Fürlegerum Noribergensem, & Philippum Heinhoferum Augustanum, & se amicitie ineunda pararium ultrò obtulit. Ac illius quidem fortuito obtinui Anno 1628. Noribergæ, quam maximi feci, sed quæ brevior fuit, cum 30 post diem magno meo dolore obierit; Hanc difficilius per literas impetraui, Anno 1629 sed majoris precii, & diuturniorem, quæ primùm literarum, postea artificiorum mechanicorum commercio culta, demum alloquio Augustæ Anno 1632. aucta adeò coaluit, ut cujus in curandis negotiis facilitatem, benè merendi actuosius studium, & scribendarum literarum infatigabilem operam cum Heinhoferi conferam, neminem ullibi meorum inveniam; cujus testes, post eos, quæ Calventi incendio 1634 numerosissimæ perierunt, ultra 350. epistole, flagrantis amoris indices supersunt, quibus inexhausta vis ingenii, septem linguarum non vulgaris peritia, omnium aularum notitia, ususque clarissimorum undique hominum plurimus, prodita, non potuere me non tam mirificè oblectare, quàm erudire de rebus multis, cum utilibus, tum maxime necessariis, cujus me debitorem libenter profiteor. Vnum verò ex iis omnibus longè præstantissimum mihi contigit, cujus estimationem & memoriam, non nisi cum vita posuero. prædicationem verò immortalam, & posteris meis sacram esse volo & jubeo. Nempe, cum Anno 1640 Inclutus Pater Tuus, D. Augustus, quem Sapientem posteritas merito dicet, Passionis Historiam vernaculam Harmonicè primùm evulgasset, eamque mirã quadam in me animi propensione ad me etiam pertingere eleganti exemplo, pro Clementiæ suæ iudicio, voluisset, Heinhoferoque administrò suo, ad id officii utere-

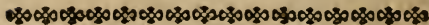
tur, non dubito, quin uterque fidum mutui sensus interpretem, & industrium, ut Serenissimi inde affectus, ita devotissimi hinc obsequii internuncium habuerimus, unde id progressu temporis profectum, quod per verecundiam proferre non auserim, certè mihi in vita nihil optatius, nihil fructuosius, nihil honorificentius, nihilque memorabilius obtigerat. Cujus, etsi totum Magni Parentis Tui generositati deberi, atque in solidum facile agnoscam, quin tamen aliquam partem Heinhoferi manibus indulgeat, meamque hanc confessionem accepti beneficii ferat. minimè dubita verim. Ab eo enim tempore non desit, vel quæ ad Laudatissimi Patris ornamenta, famamque facerent, mihi insinuare, vel quibus ego obsequiis tam propitium in terris numen meum, colerem. et commendare, semper verò testari suam inserviendi, beneque merendi promptitudinem, quæ per tot annorum vices, & calumniosissimi seculi varios actus continuata, ingens sui desiderium post funus mihi reliquit. Ipsum quidem Heinhoferum mors nimis intempestiva multis ad versitatibus eripuit, jam Septuagenario qui vite humane terminus esse solet proximus, alieno tamen suis tempore, afflictæ domi re familiari, & filiabus duabus, honestissimis Virginibus, nondum elocatis, quæ cruciassè animum ejus non nescio. & præsidium rerum suarum in uno Patre Tuo locasse testis esse debeo, cujus pietas pupillorum duriores sortem, sat scio nunquam deseret. Memoriam verò Viri tuebuntur cum omnes, quotquot Artes linguasque liberales colunt; tum Artificum, Mechanicorumque omne genus: cui Architectus ipse admirabili judicio præfuit; sed & Magnates, quorum negotia sollicitè & diligenter egit, imò Religio ipsa, cujus causæ Patronus impiger fuit; Amicorum verò innumera turba, quæ cum literarum commer-

cium assiduum habuit, exaruisse hoc calami flamen, & defecisse tam liberale officium dolebit. Ego inter probatissimos Amicos numeratum lugebo, dum vita supererit, sequarque lubens, cum DEVS jusserit, cum ea mihi ab amicis aliis post alios abeuntibus orbitas & solitudo indicatur, ut nisi indulgentissimi Patris Tui serenitas me sustineat, unde fesso curis, corpore afflicto, animo terrena cuncta nauseante, aliquid sabinde fomenti & refectiois affunditur, omnis posthac vita acerba mihi habenda videatur. Habes quæ in Viri mihi quondam amantissimi funere doloris sensus dictavit, quæ si minus jucunda Tibi florentissimo Principi, Viro tamen salutis Tuae maximè a vido, & commodorum Tuorum studiosissimo honorifica, à me debito apud Te reponenda, visa sunt, quorū, si ve importunitatis, si ve impudentiæ veniam abs Te humiliter precor, & faciliorem mihi polliceor. Addat D.E.V.S. Clementissimi Patris annis, Tuosque, & Fratrum continuet sospites, bonisque omnigenis impleat. Pax sit Heinhoferi beari cineribus, me facilis transitus exolvat, DEVS nos omnibus malis liberet. Vale & fave

Illustr. Ces. Tuae

Stutg. 30. Julii 1647.

Clienti humillimo:

EPIST. CCXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quò sapidiores mihi sunt Cels. Tuae literæ, hoc impatientiore desiderio eas expecto, cum jam à 22. Junii, nullas earum viderim, ac si hodie fortè, sed tardius adveniant, beaturæ quidem plurimum,

vimum, sed ob temporis angustiam nullas respon-
 dendi partes mihi sunt relicturæ; Nec verò quod
 scribam auribus Tuis dignum ad manum nunc est,
 nisi proximo hujus 9. (quo olim Anno 1621. Pater
 meus amantissimus diem suum placidè obiit)
 Adamum Burgerum, cum sua Coniuge Barbara
 Angerina, quam abhinc 49. annis 16. Julii duxit,
 matrimonii sui Iubilæum diem festum & solen-
 tem habiturum, cui & Principis Heri mei, præ-
 ter plures alios Legatus aderit, Virum vixidi se-
 nii, integrisque planè omnibus sensibus, de juventu-
 tutè, quam supputandi artibus & pingendis ele-
 ganter literis 11624. capitum per 51. annos in-
 struit, præclarè meritum; Vxore præterquam an-
 nis, vi vacitate & fide nihil inferiore. Eadem
 solennia Eucharistica quondam Anno 1632. 9. Ju-
 lii, Soter meus venerabilis Idsua Grüeningerus,
 cum sua Barbara ab Effern habuit, 78. ætatis
 propemodum absoluto, cui ego in Ecclesia Popen-
 vilensi, quam jam uno supra trigesimum anno ad-
 ministrarat, publicè bonis verbis præivi. Ante
 ipsum verò Pater Erasmus cum Elisabetha Fas-
 nachtina suâ 74. egressus, majore liberorum, ne-
 potum & pronepotum paratu obtinuit, aliosq; 16.
 annos placidissimi conjugii & viridis senii addi-
 dit, potuissetque idem in filia Elisabetha cum ma-
 rito Georgio Beccio videre, nisi hic rustico pudore
 abstinuisset. Hæc rarioris sunt exempli, ac in
 una familia charissimi. Ego quidem secundo hu-
 jus, trigesimum quartum nuptialem festivum
 habui, Augustæque Domui bona sum cum ami-
 cis precatus, cui Soteria mea deberentur, sed ut
 Iubilæum expectem, effæto jam corpore, & ani-
 mi vigore, hoc præcipiti senio meo exarescente,
 temeritatis potius, quàm alicujus fiduciæ cerseri
 possit. Deo tamen relinquo, quicquid ipse de me
 statuatur, æquo gratoque animo admissurus, cum

omnis vitæ meæ periodus insolitis vicibus & rotationibus retrogradis peracta sit. Sed ad Burgeram, bis sponsum cum unâ, redeo, cujus in sua arte recentius dexteritatis specimen mitto, cui Cossicæ, ut vocant, subtilitati, ipse olim sub Magistris Mesthino, & Mageïro indulgî, majore curiositatis voluptate, quàm utilitate, cujus tamen nondû pœnitet. At dum hæc scribo, Vestræ adveniant longè exoptatissimæ, sed viginti quatuor diebus integris inter infestas vias impeditæ; Hoc unum me perculit, quòd de adversa Tua valetudine submonuisti. quam tamen interea restitutam silenti in Deum animo, ut opto, & precor, ita spero. Libros meos Vobis non ingratos esse, mihi primum gratulor.; Te videre aliquando Hospitem, imò Herum mearum ædium, & alterum Solem, gestio, fiat, ô fiat! Nunc verò morulam responsioni meæ concedite, quam ipse libentius dabit, jam antè meis obrutus Christus Vos Inclutos fratres, omni genere donorum Spiritus Sancti sui copiosissimè beet, ornetque, ut Patriæ, Domui, Reipublicæ & Ecclesiæ, quàm maturissimè utiles, quàm diutissimè incolumes sitis. Valete & favete, quod facitis,

Ill. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 6. Augusti 1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCXXI.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Cum nullum in Te officium sine culpâ præterire posse videar, non ad binas Literas transmissas Tibi respondere, brevitati

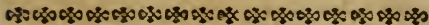
Iustitiæ semitis progrediens, ad canos usque paternos, omni gloriâ coronatissimos, ipsumq; Augusti Imperii Iubilæum pertingas. Vale & fove

Ill. Cels. Tuæ

Statg. 13. d. Augusti,

Anno 1647.

Clientem humillimum.

EPIST. CCXXIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

E*Tsi in hac temporis angustia vix superest, ut pro Tuis literis benevolentia in me plenissima, paria faciam, quin tamen Tibi de restituta ex calido meo voto, valetudine gratuler, solidamq; & perennem sanitatem comprecer, abstinere non potui, sed & gratias agere quam maximas, pro dolore Tuo ex nostris malis, & solaminibus, lenimentisque eorum, pio & generoso animo depremissis, nobis exhibitis. Ac sanè abegit DEVS ignavum fuci pecus à præsepibus nostris, ipsosq; haud dubio mala causa conficiet, & nisi nos Pax illa tardigrada tandem respiciat, dilatum potius, quam ablatum nostrum exitium, metuendum est, certè lentâ morte intereundum. Aliquid tamen spei superesse, ex Te letus audi vi, quod utinam Christus ratum habeat, qui Te donis illustribus auctum, rei suæ, & publicæ, sed & meæ, florentissimum servet. Vale & fave*

Ill. Cels. Tuæ

Statg. 20. Augusti,

Anno 1647.

humillimo Clienti.

EPIST. CCXXIV.

Admodum Reverende & Clarissimæ Domine Doctor,

ANimus Tuus, in piè defunctum *Heinhofeorum* pietatis plenissimus, vehementer mihi probatur: Video enim illum discessisse, quem vivere & nos vellemus, & expediret bonis quàm plurimis. Verùm cum frustra piissimus piorum mortem nimium lugentes, paucis, quantum per valetudinem licet, ad literas Tuas respondebo, & dolorem Tuum lenire conabor. Scias autem istius *Viri* obitum & mihi satis extitisse acerbum, tum quòd Te magno, fidelique amico hâc ratione orbatum sentio; tum quòd familiæ nostræ eundem cognovi studiosissimum. Præterea etiam, quantum bono publico detrimentum clarissimorū, & de Republ. benè meritorum Virorum interitus affert, minimè me fugit, cæterùm quia non totus interiit, sed pars melior sydera petiit, famaque benè actæ vitæ in terris mansura est perpetuò, non malè sanè cum illo actum esse videtur. Præsertim verò hoc tempore, cum tantæ de imperio passim fiant diminutiones, tot regiones conquassentur, tot florentissima olim oppida jam devastentur, & diruantur, & nil ferè sit in mundo, quod senem potissimum ad diutius vivendum invitare queat. Ille autem omnibus turbis elapsus æternum illud domicilium beatorum pervenit: Gratulemur igitur ei hanc felicitatem in Dei voluntate placidè acquiescentes. Hæc Tibi commemorare volui, si fortassis eadem, quæ mihi, Tibi etiam dolorem minuere possent; Quod reliquum est, Tibi pro *grata Tua* in nostram Domum

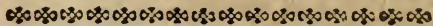
tati autem ignoscas quæso. Ad *nonum Julii* exaratas quod attinet, sunt illæ mihi magno diligentia Tuæ argumento, intelligo enim, quantopere labores, ut expectatissimæ Tuæ literæ rectè ad nos perferantur. Vobis autem cùm malè feratis, de quibus sæpe conquestus es, adhuc conflictandum esse doleo. Te verò eum esse, qui adversa forti animo ferat, spemque in Deum ponat, gaudeo. Ex *Eucharisticis Tuis* magnam cepi voluptatem, cùm, quòd singularem tuam pietatem luculentissimè declararunt, tum verò, quòd periculorum varietatem, quæ evasisti, ob oculos posuerunt: si namque ancipites variique alicujus casus felici concluduntur exitu, animus jucundissimæ lectionis voluptate expletur. DEVS, cujus benignitatem nunquam in Te claudi sensisti, porrò Tibi adsit, & in hisce bellicis tumultibus Te servet, Ecclesiæque & Reipubl. literariæ præstet incolumem.

Literæ autem ad 16. *Julii* datæ incredibili planè me affecerunt latitiâ; Et quia Tuum de *vita meâ* rectè regendâ consilium, prudentiæ & fidelitatis plenissimum repetebant. Et quia mentem meam nuper declaratam, Tibi probari non obscure significabant. Etenim à *teneris* annis, bonis placere *Viris* non infimam laudem semper duxi. Et certè si aliter sensitsem, admonitiones Tuæ me reprimere, aut si dubitassetem, rationes tuæ me impellere potuissent, ut id, quod optimi quique optimum statuunt, sequerer. Persuadeas igitur Tibi, quantum viribus eniti, consilio providere, auctoritate movere, divino adiutus auxilio poteris, id omne Dei honori, & Reipubl. emolumento esse futurum. Tu interea temporis va-

le & favere perge. Dabam Guelpherbyti, 10.
Augusti 1647.

Rev. Dign. Tus

Observantissimo.

EPIST. CCXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum frequentioribus jam ante literis meis sis
oneratus, breviori nunc mihi esse licet, imò
propemodum est necesse, domi forisque disten-
to. Nam cum Collega meus, quo cum divisos habeo
labores, Thermas Bollenenses adierit, solus Aula
sacra obo: Vxor verò mea jam à septimo hujus
cum difficilimo luctatur morbo, quò fit, ut cum do-
mo abesse vix liceat, foras alieno maximè tempo-
re protrudat. Vegetius noster Burgerus Iubileo
suo, memorabili spectaculo, egregiè est defunctus,
alacri inter Principis Heri mei Legatum & me,
medio incessu, vultuque leto, conspicuus, nec mi-
nor Sponsæ vivacitas, orisque decor apparuit, ho-
norabili ex utroque sexu conductu eos prosequen-
te. Sermonem ad frequentissimam Concionem ha-
buit Cathedralis nostræ Ecclesie Antistes Schüeli-
nus, Canitiemque in via Iustitiæ acquisitam,
ex Salomone Rege (Prov. 16. v. 31.) coronavit,
gratesque longævi matrimonii publicas solvit;
Præiverunt hunc & secuti sunt Symphoniaci con-
sentus, nec populi plausus defuit. Habes aliquid,
quod prioribus meis addas, ut una possit haberi E-
pistola. Nolim enim inanibus meis vel turbare ele-
gantiora Studia tua, vel exercitiis corporis desti-
natum tempus intervertere.

Itaque Te dimitto, hoc unum precatus, ut in
Iusti-

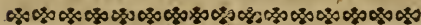
*minus verecunder. Imò si DEVS sinat, & uxoris
meæ morbus remittat, meipsum Tibi vertente hoc
anno coràm sislam, quem illum, ut propitiuſ an-
nuat, toto animo preëtor. Vale & fave*

Ill. Cels. Tuæ

Statg. 1. Septembr.

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCXXVII.

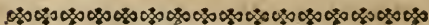
*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Nisi ego singularem animi Tui in me affe-
ctionem semper cognovissem, suspicarer
& vererer, ne in suspicionem negligentiaë
apud Te venirem, quod aliquantò tardius
Tuis mihi gratissimis literis respondeam. Ve-
rùm cum causam illius intermissionis tibi nu-
per partim exposuerim, ideò me facillè apud
Te veniam & excusationem impetraturum
confido. *Valetudine meâ* quamvis æquè con-
gaudere non possim, ac Tu mihi de eadem
congratularis, nihilominus tamen pro bene-
volo voto *gratias* hoc nomine Tibi habeo ma-
ximas. Conjugem Tuam haud commodâ va-
letudine uti doleo, eam verò pristinaë sanitati
nunc restitutam spero & exopto. Quòd inte-
gram *Vegetii Burgeri Iubilæi* solennitatem vel
occupatissimus perrecensere volueris, fuit mi-
hi gratissimum, *DEVM Ter Opt. Max.* precor,
mala quæ universam Germaniam ferè per 30.
annos miserè infestârunt, tandem avertat,
nosque omnes diu desideratâ *Pace* tandem re-
ficiat,

ficiat, & beet quæso. Vale Guelpherbyti, 13°
Septembr Anno 1647.

Rev. T. Dign.

Observantissimus,

EPIST. CCXXVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

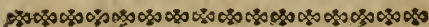
Pro insnavibus meis & insulsis epistolis, elegantioris ingenii & artificiosioris manûs picturas alias mitto, quibus animum à seriis relaxes, & affectum in hujusmodi operarum fabricatores, industrios induas, quibus ab omni ævo Patronis & Mæcenatibus quàm maximè opus fuit. Ex iis renato seculo Maximilianus Cæsar I. & post ipsum Carolus V. nepos, Principes fuere, non tam factis ipsis, quàm eorum artificiosis representationibus in memorie tabulis posteritati expositi. Quos imitatus Ferdinandus Austriæ Archidux, Ferdinandi I Cæsaris filius, Oeniponti atrium Heroicum extruxit, quod cum stupore aliquando vidi 1612. felicissimus sanè Maximilianus I. fuit, cui Durerus contigit, non minus, quàm olim Alexandro Magno Apelles, artis excellentiâ magnitudinem factorum propè adæquando, oportunè idoneus. Cujus porticum Honoris, vaste magnitudinis jam dudum ad Vos misissem, nisi transvectioni inepta esset, sed & aliqua parte lacerata, utpote neglectius ab imperito possessore habita. Tale quid, ni fallor, meditatur is, qui Arboretum Augustum Brunovic. lepidis inventionibus conficit, quod absolutum a vidè expecto. Et si enim omni ære perennius est quod eruditorum calamis mandatur, ipseque Trajanus Imperator-

Domum voluntate gratias ago maximas, etiã
atque etiam rogans, in eadem maneat, & pro
incolumitate nostrã vota facere pergat. Vale
& favere perge

Rev. Tue Dignit.

Guelpherbyti, 24. Au-
gusti 1647.

Observantiss.

EPIST. CCXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

DE meã erga Cell. T. summã animi observan-
tiã, et si abundè Tibi constare arbitror, nisi ta-
men Tibi subinde studium etiam meum pro-
bem, nihil fecisse, certè minimè mihi suffecisse vi-
deor. Nam cum Vos Principes cælo dari, non tan-
tùm ut Numinis cælestis simulacra, sed rerum lon-
gè maximarum ministros, ad populos Pietate &
Iustitia continendos, fato missos, jure credamus,
nihil rectius fecerimus, quàm si omnem nostram
facilitandis & evehendis ingentibus Vestris la-
boribus operam adhibeamus. Hinc qua animi san-
ctitate, fide & vita gloriosi Majores Tui impe-
rium exornatum ad Te usque cum honoribus am-
plissimis & ditione sunt transmissuri, ea sinceri-
tate & alacritate vestigia illorum Te sectaturum
planè confidimus, ut qui jam eam nominis Tui fa-
mam passim excitaris, ut Virtute antestare eos
velle videaris. Cujus Tue felicitatis non mini-
mam partem debes adscitis in Comitatum Tuum
Viris sapientissimis, & doctissimis, quorum subsi-
diaria opera, quod domi, quod foris agas, magis
magisque intelligas sed etiam quod loquaris &
Scribas, à præstantissimis benè dicendi artificibus

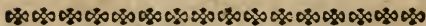
addiscas. Quod cum usu sit provehendum, rectè facis, quòd literarium meum certamen continuas, cum non tam mihi sit ambitiosum ab Illustri manu Tua literas accipere, quàm Tibi eas tanto iudicio & politè scribere, fructuosum arbitrer, nunquam eas provocaturus, nisi præter honestam voluptatem, cum insigni utilitate junctum, multum laudis & fame olim parituras Tibi, omninò crederem. Quales profectò sunt, quas hodie, cum Incluti fratris Tui accepi, eà rectitudine iudicii, animi generositate, & stili acumine scriptæ, ut nisi mihi Imperio Tuo respondendi partes essent injunctæ, silentio eas potius, quod in sacris decet, venerarè, quàm strepèro meo obloquio prophana-rem, cujus tamen pace Tua in offiduum dilationem siue comperendinationem petere necesse est. Interea DEVS OPT. MAX. Celsit. Vestræ salutem, vitam, incolumitatem, honores regat & conservet. Valete & favete

III. C. C. V. V.

Stutg. 27. Augusti

1647.

Clienti humillimo,

EPIST. CCXXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

QVinqve alias meas jam has præcessisse, ad quas Cels. T. haud dubio nauseet, cum animo reputo, horrore mihi est, alias vel brevissimas submittere, quin potius dandum Tibi respirationis spatium arbitrer, nec novis neniis meis id inturbandum. Sufficiat igitur paucissimis his lineis observantiam meam, & humile officium fecisse testatum, dum loquacioribus literis ad Te ire minus

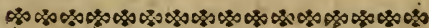
atorum optimus. quasi Plinii panegyrici beneficio magis vivere videtur, tamen & illud in oculos hominum incurrere, & famam benemeritorum in alios atque alios traducere expedit, quo sine statuæ, & imagines, Trophæa, Epitaphia, Cenotaphia, & hujusmodi alia inclutorum factorum testimonia, & elogia laudabili consilio, instituta sunt. Sed quo pro labor? qui literarum compendium his picturis facere constitueram: Desino igitur, & Ill. Cell. T. cum florentissimis Dn. Dn. fratribus valere diu, & salvere jubeo.

Ill. Cell. Tuæ

Stutg. 17. Septemb.

1647.

Clientis humil.

EPIST. CCXXIX.

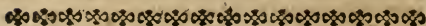
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

QUOD mihi iterum benevolentiam erga me Tuam literis probare, & generis, meique officii & conditionis admonere volueris, gratias meritò Tibi ago maximas; & sicuti Reges & Principes consuetudine Sapientum redduntur *Sapientiores*; Ita ego Tuis ad me gratissimis literis semper evado *doctior*. Indequè Studia, quibus ab ineunte ætate *Dominus Parens* me ad imbuendum dedit, non deseram, sed Paternis vestigiis insistam, & ne spem de me conceptam, aliquem fallam, omni curâ, Deo adjuvante, laborabo. Faxit DEVS ter Opt. Max. ut Tuis benevolis votis, & meo proposito respondeat eventus. Hisce vale, & Tuis literis me quàm sæpissimè invisas

fas velim, quippe tantò erunt mihi gratiorès,
quantò crebriores. *Guelpherb.* 21. Septembr.
1647.

Rev. Tue Dign.

Observantiss.

EPIST. CCXXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quæ posterioribus Tuis 31. Augusti datis, de Ju-
bileo matrimoniali Varenbüleri, Iurium
quondam in almâ Tubinga Antecessoris nobi-
lis, subindicâsti, ea nota nobis sunt, & integro li-
bello explicata, quem edidit Erhardus Cellius,
Historiarum & Poëseos tum Professor, Præceptor
meus laudatissimâ dignus memoriâ, ubi, quod Se-
renissimi Dn. Patris Tui, perhonorificam, ex
merito, mentionem fecerit, eaque planè, que post
secuta sunt, bonus Vates prædixerit, putavi non
abs re futurum, Tibique gratum, si eos Versus ex-
scriberem, ut intelligeres, quàm in eâ etate de pro-
gressibus incluti Iuvenis, Viri graves, spem ma-
ximam conceperint, quam tamen ipse adaltior,
semper, semperque superârit, & ad hoc famæ fa-
stigiûm produxerit; Cujus meta, cum & Tibi nunc
Cellissime Princeps, non inaccessa, proposita sit,
enitere iisdem nervis, eademque contentione, qui
ingenii vigore, & egregio cultu, idoneisque instru-
mentis inferior non es, & propositis Patris incom-
parabilis vestigiis, faciliorem ascensum habes.
Redeo ad Varenbulerum, quem cum anu sua No-
bili VValteria, neptis suæ Reginæ, cum Samuele
Bansovio Iuris Doctore, nuptias coronantem vi-
vido senio, vidisse Tubingæ memini, quæ illa, jam
filias

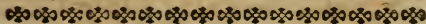
falias suas propemodum nobiles duas, ex Iacobo, Jacob. nep. Scheckio Iuniperito priore marito pepererat, ut abnepotes propemodum viderint. Familie verò ea amplitudo fuit, dignitas, & felicitas, ut paria sub id temporis, VVürtembergia pauca viderit. Reliquam scriptionis meae materiam supplebunt Chalcographica hæc, quæ mitto, levandi reliquorum, quæ sequentur, desiderii causâ nec etiam prolixitate meâ oneri Tibi esse decet, quam vel ipsa invaleitudo mea, quæ recruduit, vetat. Vale Illustrissime Princeps, & fove

Ill. Cels. Tuæ

Stutgardie 24. Septemb.

1647.

Clientem humillimum,

EPIST. CCXXXI.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

BReves Tuas, mihi tamen gratas de, huius rectè accepi. Hactenus, quòd Tuis respondere illicò non valuerim, ex meis jam Te cognovisse arbitror. Et ad Tuas ut nauseam noli suspicari, quin potiùs certò Tibi persuadeas, Tuas, ut in prioribus meis indicavi, tantò mihi esse *gratiores*, quantò *crebriores*; Magnæ enim mihi sunt voluptati, & semper novæ & singulares indices Tuæ in me summæ benevolentia. Scriptionis igitur exercitium mecum cotinues rogo, quoad poterò, tibi respondebo. Morbum uxoris Tuæ remittisse, eamque convaluisse, nunc spero. Adventus ad nos Tuus, erit nobis omnibus, quòd celerior, eò gratior. Vale. *Guelph.* 28. Sept. 1647.

Res, Tue Dign.

Observantissimus.

EPIST.

EPIST. CCXXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

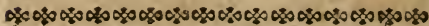
Iam quidem hoc unum nunciandum duxi, rectè
me hodie accepisse Tuas, quas 13. Septembr. de-
deris, & facile ferre literarum Tuarum pau-
sam, siue inquietem, cum voluptati potius &
recreationi, quàm molestiæ & fastidio hoc epi-
stolici exercitii genus esse debeat. Morbi qui Con-
jugem meam corripuerat, atrocitas eum post se
languorem reliquit, cui reficiendo adhuc plurimum
debetur. Me tortor meus iterum exercet, quàm
ante durius, & video mihi rem esse cum Mortis
paratio. Stymphalides infauste aves, quas abe-
gisse videbamur, redierunt in penetralibus nostris
nidulaturæ, & mala ova pariture. Pacis spes
somnia fuit per auream portam ingressum Non
neutri jam sumus, sed omnium præda, omnis ca-
lamitatis materia & scena; Servet Vos Deus,
nos liberet, Te bonis donisque omnibus adaugeat,
Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutgardie, Calend.

Octobribus 1647.

Clienti humillime,

EPIST. CCXXXIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum strepero hoc Vindemiarum tempore in Se-
lenianum meum concesserim, visum est, ad
mitigandum rudis meæ (quam lenta Pacis
restitutio suspendit) desiderium, aliquid pangere,
ne

ne inanes ad Te ferrem literas, Cels. Tuæ sacrum esse jubeo, cui cum Augustissimo Dn. Patre communia esse mea omnia volo, non tantum ut legitimo, primoque heredi, sed exacto virtutis paternæ exemplo, & gloriæ olim ejusdem possessori; Patere ergo apud Te, me tam liberè nugari, & in sinum Tuum generosissimum deponere, quæ alii fortassis dedignentur, sanè nullius pensæ habeant, aut etiam derideant. Quo Tuo favore feceris, ut animo jam quasi completi dulcem quietem ausim; Tibi verò Herculis vires ad præclara quævis opera, summumque Reipubl. Christianæ plausum optare debeam, eternitatis aliquando Brabejo coronandum. Vale Inclute Princeps, & quod constanter facis, fave

III. Cels. Tuæ

Stutg. 15. Octob.

1647.

humillimo Clienti.

IHS.

Ad rudem mihi, sexagesimum primum ætatis annum supergresso, anhelanti, eandemque toto animo consecranti, quinque hominum Ordinum judicia declinanda mihi video, qui cum à Studiis meis, moribusque plurimum differant, nunquam pro me, aut sanè in viti sententiam ferent, sanorum, lætorum, otiosorum, appetentium, & supinorum, quibus ut vitæ suæ, senique rationes cum motu semper conjunctas non in video, ita meas ad quietem potius tendentes ut audiant, & pensæ habeant, majorem in modum rogatos esse velim.

Ac primi quidem Ordinis, plurimos ex sociis & æqualibus habui, qui cum corpore essent SANO, ciboque & potu cum alerentur, tum recrearentur, ad quas vis functiones animum habilem attulerunt, de die laboribus exerciti, noctu somno

somno refecti, quibus cum semper bene esset, anni sine tædio sunt exacti, ipsumque senium contigit vegetum, boni succi, facilis digestionis, sensus etiã integri, & functionibus habiles, à quibus si eos abegeris, occidas. At mihi jam à cunis afflictissima valetudo fuit, ut ne bimus quidem in pedes erectus fuerim, indeque relicta debilitas concoctionis, membrorum teneritas, totiusque corporis languor; hinc perpetui catharri, intestinorum tormina, diarrhæa, scabies, frigoris juxta, calorisq; impatientia; hinc ad lusus pueriles ineptitudo, ex laboribus cita lassitudo, noctu vigilie, somniorum terriculamenta, febres frequentiores; unde ea mihi victus dieta est indicta, quæ omnem postea vitam comitata, utcunque corporis crasin sustinuit, societati tamen humane semper difficiliorem, vitamq; vigiliis noctu dieque continuatis quasi duplicatam reddidit, & cum refectiõni non alacritas, sed languor succederet, molestum dierum numerum, & ipsius conversationis tædium fugamq; attulit; quæ una dissimilitudo, quin ad rudem advocare me deberet, utinam ii intelligere possent, quibus pro nauseâ, appetitus est: pro cruditate, bona digestio: pro insomnia, suavis somnus: pro membrorum tremore, fixa corporis compages: scilicet vacationem ab ingratissimis laboribus ei non in viti concederent, cui in tam iniquo hospitio anima diutius inclusa fuit.

Sed transeundum ad Secundos, quos LÆTOS dixi, scilicet Sanguineæ complexionis, & quibus ut ex omnibus rebus voluptas, nascitur: ita magna vivendi & convivendi facilitas est. Mihi Phlegmatica contigit, proinde rara vitæ dulcedo, jam à puero fuit, amaritudinibus subinde prævalentibus, cujus haud dubio basis fuit illa perpetua quasi in valetudo, quæ à lussibus, ab exercitiis corporis, ab itineribus diu arcuit, à

conviviis & circulis exclusit, ad amores ineptum, ad festos & solennes dies morosiorum effecit. Hinc dum nimis brevis est voluptuariis vita, diesque noctesque pariter comburuntur, temporisque oblivio per continuas ferias inducitur: Mihi longæ noctes, lentique dies tracti sunt, à sodalitiis segregato, annique cumulati plures, quàm unquam voluerim, cum sæpè vitæ tædium obrepserit, & inter defunctos quàm vivos vivere persæpè maluerim; quid ni hoc temporis, cum me magis magisque à novitiis moribus alieniorem sententiam, & qui paribus jocularibus & tripudiis adesse minus valuerim, cum longè imparibus societatem habere nugacis & temulentæ voluptatis minimè sustineam; absolvendum vitrò ab hisce putem; cum libenter iis sua gaudia relinquam strepera illa, & inanias sumptuosas, mihi tantùm secessum poseam, ubi nec impedimento, nec exprobrationi, nec deridiculo esse sit necessum.

Succedunt Tertii, quos OTIOSOS vocare libuit, non qui planè torpeant, sed magno molimine nihil agant, in ipso otio negotiosi. Vitæ rationem, quam primam inierunt, eam sectantur, penso ordinario & consueto, diesque cum mensibus & annis terunt, jugi, nec tamen difficili labore, nihil solertiæ & ingenii, nihil curæ & sollicitudinis afferentes. Trivialia sectari, iisque incanescentes & immorientes, vitam suam rotant, semperque in gyrum redeunt, Ego nescio, quo genio, cum plura mihi sponte indixi, & scrutanda, & operanda, quàm à re meâ fuerit, tum ob rem domesticam, maturè duriora, & humeris imparia admisi, quæ in vitæ itinere meo plurimum onerant. Juvenis octodecim annorum [1605. mens. Februar.] adolescentiæ paulò me annis minoris, studiis & curæ admotus sum; quam ut docerem, discenda plurima habui; ut cohercerem, compe-

*compedes mihi injeci ; custodirem, unâ me inclu-
 dere necesse habui. Interea per omnes Discipli-
 nas per vagatus, Criticis etiam argutis implici-
 tus, cum nec Iuris, nec Medicinæ Institutiones
 prætereundas mihi putarem, postea in Historiarû
 pelagus navem immisi, sex insuper, septemve
 linguarum usu adhibito, plurimas Bibliothecas,
 cum ipse ter mille partium libros possiderem, in-
 structissimas perreptans, omneq; si ve Sactæ, si ve
 Profanæ eruditionis genus delibans, nec Musi-
 ces instrumentalis, nec Mechanicæ liberalioris
 imperitus, quod quam Temporis Oeconomiam
 postulat, quantum Memoriam exigat, quam ve cor-
 poris imbecilli succum exhauriat, nemo statim &
 consueti laboris homo facile credat ; Cumque post
 Novennium Scholastici laboris, Ecclesiæ Dia-
 conia fuisset per Sexennium adhibitus, tan-
 quam in alto otio, quod alteri negotium forte fuisset,
 versatus, pleraque Scriptionum mearum
 effudi, nec minus privatæ Institutioni, quod suc-
 cisi vi vel potius abundantis temporis superfuit,
 dedi. Indè ad Episcopiam delatus, nunquam mi-
 hi satisfecissem, nisi maximo studio per Noven-
 decenniû benignam materiam in egregiam spe-
 ciem formâssem ; ac cum publicâ clade ea fuisset
 destructa, iterum restaurassem, exemplo his qui-
 dem nostris Terris vix simili profectu sanè incre-
 dibili. Nunc etiam dum me Aula tenet, Curiaq;
 per Novennium curis ingratis, laboribusque in-
 anibus plenissima, quadraginta duo Agoniarû
 Anni exacti sunt, nulli quam posteriores duriores,
 & insuaviores ; adde etiam minoris pretii & lau-
 dis, ne dum gratiæ aut honoris qui si aliorum pen-
 sum & periodum numero non attingant, pondere
 tamen, si quis rectius expendat, facile supera ve-
 rint, vacationemq; tandem à non iniquis Censo-
 ribus impetra verint.*

At videamus APPETENTIORES, & quibus inquieta magis vita fuerit, qui jam olim hoc sibi præfixerunt, ut quovis ausu, contentioneque animi summâ, ad fastigia rerum eniterentur; Hinc arduo nisu per fas, nefasve, ambitu, largitionibus, servilibus obsequiis, amicitiiis, suffragiisque se ingesserunt, nunquam satiandi, nisi apices rerum teneant, ad quos si vel post centesimum annum contingant, beatos se fore, vel fuisse putent. At mihi jam à juvenilibus annis, nec vitæ, nec honorum, nec opum metæ longiores animo meo, sed valdè mediocres, positæ sunt, tranquillitate animi, & rerum scientiâ cunctis aliis prælata rebus, unde à Reip. tractatione, perpetua mihi fuga, quæ subinde tamen sua sponte, & velut reluctanti obtigit, annis, functionibus, fortunis & amicitiiis supra spem & præter opinionem accedentibus, quæ me latere domi, ac mecum habitare, quod maximè volebam, passa non sunt; nunquam tamen, aut rarius affecerunt, nequaquam verò ita ceperunt, ut ad me redire, non semper animo magis magisque cupi verim. Concedent ergò illi, qui libenter grallis incedunt, famæque Tubicinas audiunt, & fastigia pinnarum conscendunt, ut sponte mea descendam, sarcinas ipse meas deponam, superfluis me exuam prius, quàm inum præcipiter, onere subruar, ingratiis ejiciar, satur circumspeditionis, quam per aliquam Europæ plagam non incuriosè feci: Satur exploratæ vanitatis & inanitatis, quæ Academiæ, Curias, Aulas, Adyta & Penetralia humane fabulæ inhabitat: Satur fraudum & nequitiarum Mundi, per infixitas species nobis obluentis: Satur toleratæ inquietudinis inter tot decumanos fluctus, se vasque tempestates jactatæ navis, ut ad portum tandem contendere permittant, quibus emitiri vastum Oceanum adhuc dum

animi libido est. Satis mihi superque exploratae sunt Aulae ventilabra, Curiae ficus, Academiae nuces, Numae casses, Æsculapii pilulae, Pluti numella, Augurum risus, Præconum phalera, Mimorumque præstigiæ, quæ cominus vidisse, & cognita exactè habere, ut minimè omnium pœniteat, imò & sui recordatione delectent, tamen immori iis, & perpetuò in hoc luto herere, nequaquam lubet, potius quævis tacita & secreta statio (quam utinam pacato Germaniæ Orbe DEVS concedat) præoptanda & amplectenda mihi videntur.

Tandem ad SVPINOS etiam concedamus, haud quaquam nullius negotii Viros, sed qui in rebus agendis, nullâ rectè tacti officii, curâ tanguntur, nullâ reddendæ rationis sollicitudine tenentur, nullis conscientiæ stimulis aguntur, nullâque famæ leuioris pudore impediuntur, quò minus cuncta per lusum, aut ex usu suo, suorumve, aut ad alienum arbitrium, vel gratiam, aut pro temporis vitio, aut tandem pro libidine, vindicta, imperitia, socordia, temeritateque agant, statuant, imperentque, omnium hominum (præsertim in eminenti positi) maximè pestiferi. Mihi verò nunquam sic ex subere, vel tophe conscientia fuit, quin non maluerim ad optimas quasque regulas & exempla, functiones meas institutas; cumque Ecclesia Christi, depositum omnium in terris nobilissimum & præstantissimum mihi creditum fuerit, huc unice mihi contendendum duxi, ut primum Religionis Christianæ veritas, & Orthodoxiæ sinceritas rectè constaret: dehinc Vita Christiana, quantum quidem per Carnis Sarcinam liceret, ad Christi amissum, probatasque dudum rationes componeretur, cui instituto, laboris & studii, non citra invidiam & obtreccionem, plurimum contuli. Ac cum putarem, Ecclesiæ Mi-

nistri

nistri Basin, post Orthodoxie angularem lapidem, legitimam vocationem esse, neglectui tamen ple-
risque habitam, in id serio incubui, ut quod in eo
mearum partium esset, bonâ fide id agerem, & quæ
irrepsissent, si ve vitia, si ve flagitia, declinarem;
sed cum nec prodesse bonis, nec obesse malis amplius
licuerit; hæc seculi tabes, quasi ipso jure mihi va-
cationem inutilis & supervacui laboris indixit.
Nempe everso à Supinis omnis Disciplinæ fun-
damento, apertis vitiorum catarractis, & solutis
censuræ, legumque compagibus, insanie potius,
quàm fortitudinis censeatur in valescenti torrenti
corpus objicere suum; prudentiæ verò, se in me-
lius tempus reservare, & declinato ad tempus im-
petu restaurandis fortasse rebus superesse.

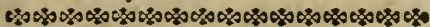
Superest ergo, cum ÆQUIORIBVS IV-
DICIBVS agam, qui cum ratione tenerrimæ
constitutionis, si ve temperamenti corpusculi mei,
tum præcocis senii, & victus exigui, sed & fa-
tigatæ memoriæ, pensique in Rem literariam atq;
Christianam nonnullius, nausæ insuper ex inani-
tate scenæ humanæ contractæ, ausus denique ju-
vanda Ecclesiæ, ardui quidem, at frustranei, ha-
bita, post quadragesimum tertium continue ro-
tationis annum, Missionem mihi indulgeant,
quam minus fortasse negabunt, si intelligant, ne-
quaquam torpidum, & ab omni humana societate
secretum otium appetere, sed minoris, suavioris,
& liberalioris laboris, cui senile corpus par sit, a-
nimusque cœlestibus potius & aëreis, quàm ter-
renis & lutulentis vacare possit; nempe Remis-
sionem ab officiis, non cellationem, aut casti-
tationem appetu, nec deesse velim Ecclesiæ consilio,
precibus & opere, si qua sit è re ejus, nec abesse a-
nimo, corpore atque fortunis, si præsentia sit opus,
tantùm abest, obesse ausim socordis desertione, aut
væcordi proditione. Triennium jam propemo-

dum est, tam me Cardialgia, & Cachexia duriter exercent, diemque inter labores antemeridianos, & dolores pomeridianos dividunt, sæpe etiam noctis quietem interpellant, frustra oppositis & Pharmacis & Aquis medicatis. Nunquam toto hoc tempore destitit munere meo, haud raro etiam alieno defungi, & numerare fortasse remissionis meæ pensum possem, quod eum aliquorum intentione conferri facile queat; Hebescit Ingenium, vacillat Memoria, languet Animus, marcescitque Corpus, sensibus quidem integris, sed minus vividis, & quibus fovendis potius quam deterendis, laboris relaxatio sit animo opus. Non enim in me sentio, quam Ludovicus ille Cornelius, Patricius Venetus jactat, post octogesimum annum Rejuvenescientiam, victus singulari ratione, & abstinentia conciliatam. Sed nec conferri velim illis Magnorum Operum congestoribus, Gesnero, Lycoſteni, Crusio, Grutero, &c. laudatissimis utique Viris, & Reip. utilibus, sed quibus par esse, vix ex millibus unus vel ausit, vel possit, & non unus, sed multorum quasi ætatem pascere laborum ea moles videatur. Mediocris mea conditio fit, vel infra mediocritatem, dum non inanis & frivola, sed utilis: dum non continua, sed intercisa: dum non infamis, sed in conspectu DEI, bonorumque honore sit posthac opera mea, quam devotam Sanctuario Domini consecraverim.

Liceat ergo mihi, clementi indulgentiâ Principis Heri mei Illustrissimi EBERHARDI, cujus annum Natalem, cum meo Matrimoniali numero, rudem liberaliorem, si ve lemniscatam impetrare, cujus Domûs felicitati omnes vitæ reliquos dies dedicare sum paratus! Liceat mihi Serenissimi Principis Heri mei Augusti, munificentiâ perfrui, cui supremum Spiritum meum impendere sum paratus, & obnoxium, Liceat reculis
illis,

illis, quas post magnam cladem propitiis DEVS mihi restituit, sub umbra acquiescere.

Liceat Selenianum meum, quod Augustæ Domûs beneficio obtinui, Philosophicè excolere: ac utinum hoc ultimam, summumque terreni voti mei etiam liceat coràm videre, & exosculari manus illas Augustas, Christo tam officiosas: Reipublicæ tam operosas: Familiæ tam gloriosas: Subditis tam proficuas: Bonis tam necessarias: Mihi tam faciles & benignas, hocque humillimo obsequii mei officio, colophonem vitæ addere, atque hosthâc in Augustissimi vultus & favoris memoriâ conquiescere!

EPIST. CCXXXIV.

*Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,*

F*acit Tua in accipiendis meis facilitas, & dandis Tuis assiduitas, ut post verbosam illam, quam nuper misi, epistolam, iterum illinire chartis aliquid audeam, quod etsi nihil adferat, quod scire Tua magnopere intersit, scribere tamen ad tam benignum & generosum Principem me nequaquam pigeat. Ita enim postremis Tuis 28. Septemb datis, imperâsti, scriberem ad Te confidenter, quò crebriores, hoc gratiores literas futuras, & benevolentiam Tuam provocaturas; Quis enim non libenter hac Tuâ familiaritate, & comitate incredibili utar, cùm non tam erudiri Iuventutem Tuam patiari leniter. quàm meum Senium ipse edoceas prudenter? Cùmque ad summa queque indies excrescas, quisquis Tibi propior erit, humi se facilius extollat, & ad superiora enitetur. Videmini enim mihi Vos Magnatum Soboles,*

conspiciæ & sublimes Columnæ, veluti Antonii & Trajani Romæ, aut Constantini M. Byzantii, ubi non tantùm egregia Vestra facinora exprimantur, & posteritati ostendentur, quàm ascensus datur ad ea, circumquaque, & procul etiam visenda, quæ in imo repenes latent, & destituunt. At ô Vos felices, si bonis tantùm & virtute præditis, per Vos, ascendere liceat, non item improbis, & seculi, non prisca tantùm, sed & nostri dedecoramentis, quos nunc uno Sciahi nomine infami, omnes insignimus. Beati illi planè, atque æternæ gloriæ Candidati, per quos Christus, passim depressus, emergit sublimis, caputque suum inter membra extollit. Hinc Crux Christi rectè & incolumis, & obeliscis, sed & coronis, pomis & sceptris Imperatorum, Regumque supereminet, si non magis jam consuetudine, quàm pio sensu. Hæc gloria jam olim debetur Domui Saxonicæ, imò possidetur à IOHANNÈ, IOHANNÈ FRIDERICO, AVGVSTOque Electoribus, & qui eorum pietatem post sunt æmulati, quorum noster CHRISTOPHORVS VVürtembergicus, facile primarius est. Et quis tam rerum Ecclesiæ nescius, ut eandem, summamque, ac veluti propriam Domui Tuæ splendidissimæ deneget, quæ in AVGVSTO Patre denuò fundata, in Te atque fratribus & cognatis nunc radices agit, imò jam fert florem, & uberes fructus in atrio DEI pollicetur. Quæ dum intueor, & ad stilobasim huius Vestræ Columnæ hæreo totus letor, vota que DEO facio, ut quàm altitudine & splendore, iam meritis & coronis aliquando reliquos mortalium superetis. Vale & fave per Te ascendenti

M. Cell. Tuæ

Stutg. 22. Octob.

1647.

humillimo Clienti.

EPIST.

EPIST. CCXXXV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

AD quaternas jam Tuas per valetudinem & alia impedimenta hactenus respondere non licuit; Quapropter huic tarditati ignoscas, etiam atque etiam rogo. Fuerunt autem Tuæ ad me perlatae literæ, mihi longè charissimæ. Etenim *matrimoniale Varenbüleri Jubilæum*, ejusque festivitates planissimè mihi declarantes in illius conjugii felicitate perno-scenda magis me confirmarunt; Hujus autem rei eò major me subinde capit admiratio, quò tariora in hac præsertim Mundi senecta sunt expectanda exempla. Præterea *Erhardi Cellii*, hæc de re scripti *Versus* animum meum jucundissimæ sanè expleverunt lectionis voluptate. Quandoquidem, quæ de Serenissimo *Dr. Patente* meo, gravissimorum Virorum semper fuerit expectatio, & quomodo Eventus eandem semper vicerit, me satis superque docuerunt: Meque ita ceperunt, ut ad Themistoclis, *Miltiadis trophæo* excitati, exemplum, noctes diesq; nihil magis cogitem, quàm ut ego *Sereniss. Patris* vestigia premere, vel interdum videar. Cùm itaque & in postgenitis sit *Patrum Virtus*, nec *feroces Aquilæ imbellem procreent columbam*, certò Tibi persuadeas velim, me DEI auxilio adjutum mihi ipsi non futurum. Tu interea loci pro felici successu vota facere perge. Vale. Dabam *Guelpherbyti*, 26. Octobr. Anno 1647.

Rev. Tuae Dignit.

Observantissimus.

N 4

EPIST.

EPIST. CCXXXVI.

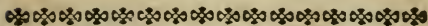
*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doct̃or,*

Literæ Tuæ cūm *optatissimæ ætatis* finis desiderio, rectè mihi sunt traditæ. Ad quas, quia merum amorem erga Sereniss. Dn. Patrem & me spirabant, breviter respondere volui: Et ut in officio hoc Te retinerem; & ut gratam voluntatem meam erga Te subinde declararem. Ita autem me ceperunt, istæ Tuæ meditationes, ut terve quaterve eas legere ac relegere sim coactus. Etsi enim innumera illa *incommoda*, quæ ab ipso ætatis initio Te circumvenerunt, ad me quodammodo pertinere putans, meritò contristari debeo; miram tamen *divini favoris* clementiam, lætamque ex periculis liberationem cognoscens, latari etiam cogor. Fortunæ namque vicissitudines in *experiendo* non sunt quidē optabiles, in *legendo* tamen solent esse jucundæ. Præterea multorum hominum ingenia & mores non sine rationibus me quoque edocuerunt, & quid insidiarum & vanitatis in vitâ sit, quasi ob oculos mihi posuerunt. Hominū mores autem nosse, & vera bona à falsis discernere posse, haud cujusvis esse arbitror. Ad hæc tantam Tuam, in tantis corporis infirmitatibus, *constantiam*, in laboribus *tolerantiam*, & in periculis, ac vanis opinionibus contemnendis *generositate* & *animositate* demiror. Auream enim mediocritatem diligere, atque constantem in malis servare mentem, paucis, quos æquus amavit Iupiter, concessum esse, omninò existimo. Quis itaque Tibi ob tanta animi *dona* & *bona* vivacem ætatem, atque

atque inviolatos omninò non optaret dies ? Ego sanè, ut cœlestis aura Te in tantis ærumnis subinde reficiat, bonoque publico quàm diutissimè præstet incolumem ex animo precor. Vale, & pro felicitate, ac incolumitate nostra preces fundere perge. *Guelpherbyti*, 9. Novembr. Anno 1647.

Rev. Tuae Dignit.

Observantissimus.

EPIST. CCXXXVII.

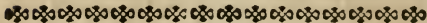
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Assiduitatem meam in litteris mittendis, Tibi gratam fuisse, gaudeo sanè; Etenim finem meum, impensique laboris non exiguum fructum hoc pacto nactus mihi videor. Quapropter ne mihi in posterum deessem, ad nuperrimas Tuas jam respondere volui ac debui. Quòd igitur censes *improbis* neglectis, Viros *virtute, sapientiâ & pietate* conspicuos Principibus complectendos & favoris radiis illustrandos esse, facis certè, quod Tuâ personâ dignum est, meque Tibi suffragantem habes. Princeps enim, qui DEI imago meritò esse debet, impiè certè facit, sapientiam, ejusque studium, quo proximè ad DEVM accedit, aspernans. *Sapere* autem meo quidem iudicio, quàm rectissimè discet, si vel ipse *in litteris* vivat, vel doctorum *conversatione & sermonibus* fruatur. *Pietatis* autem curam Principi non abjiciendam esse statuo: non tantùm, quòd Resp. magis benè administrari potest, & populi aliàs ferocissimi, ad politio-

vitam & Numinis cultum compulsi, sapius
 ultrò officium fecerunt suum; verùm etiam,
 quia *pietas ad omnia utilis, promissionem etiam
 hujus & æternæ vitæ habens*, & omnia, quorū
 administratio divinitus nobis demandata est,
 ad Dei honorem dirigi & fieri debent. Mihi
 verò, & idèdè maximè illa cura incumbit, quia
 habeo ex hâc familiâ *Antecessores* omni laude
 majores, de quorum pietate, tot *Templorum,
 Collegiorum, & Scholarum* fundationes, locu-
 ples mihi dicunt testimonium. Imò *vivum*
 quotidie, Dei gratiâ. intueor *Exemplum*. Qua-
 re omninò tibi persuadeas velim, Tuam hanc
 admonitionem, mihi magnoperè placuisse,
 meque eidem locum libenter daturum, con-
 stituisse. Vale mihi que fave. Dabam *Guel-
 pherbyti*, 16. Novemb. 1647.

Rev. T. D.

Observantiss.

EPIST. CCXXXVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

ET gratulor Tibi de sanitatis: & gaudeo mihi
 de literarii commercii restitutione, quæ jam à
 28 Octob. suspensa erant, diutius illius, quàm
 è re Tua, & voto meo fuerit; brevius hujus, si
 DEI beneficium, & Tuam dignitatem spectem,
 quod vigorem Tibi ac alacritatem, mihi verò de-
 sideratam illam scriptionis felicitatem & indul-
 gentiam reddidit; Itaque pro quaternis meis Vnas
 Tuas non libenter tantùm admitto, quàm humili-
 mè ex-

mè exosculator, certus, nihil tam si ve corpus onerare Tuum, si ve occupare animum posse, quin aliquid Tibi supersit, quod pro insigni in me favore mihi conferas, & Paternæ gratiæ cumulum vel æmuleris ipse, & augeas, quo nomine ingentes ago gratias, & in gratitudinis vicem, cum nunquam sim solvendo, me ipsum Tuae Celsitudini in servitutem si ve mancipatum addico. Ceterum quod jam ad Te scribam, vix habeo, nam cum nolim Te si ve publicis, si ve malis nostris privatis affricari, nec Terra hæc nisi infelix Bellonæ lolium ferat, fuestas semper literas mittere, ut dedecet, ita tædet; Referam tamen quod paucis abhinc diebus accidit, dubiæ humanæ sortis non leve indicium:

Sponsus quidam, unus ex Saltuariis, dum ex Sylva domum cum sclopeto redit, Sponsam obiter in visurus, cum aliis puellis ludentem reperit, sclopetoque post januam reposito simul colludit. Post memor sclopetum adhuc onustum, & ad ictum paratum esse, ne quid damni daret, pinnam intentam laxare contendit, simulque in Sponsam per la-fci viam ictum intendit, & digito errante in faciem Sponsæ, sclopetum minutis quam multis globulis exonerat, & momento miseram in vitissimus enecat, post fugâ sibi trepidus consulit, incertum in militiam, aut quò abierit, nec enim hætenus visus est. At cur hæc Tragica ad Te refero, potius roveam saluum Te ab omni sinistrore casu, DEVS nobis præstet, ut dum ad Trophæa maxima Maximi Patris, longèque nobiliora quam illius Miltiadis, & memorabiliora æmulus excitaris, omnique nisu Te Aquilæ pullum, vel Guelphici Leonis catulum probare contendis, nos secundis plausibus felicia Tua auspicia prosequamur, ego verò si ve regulus quidam sub alis Tuis, sursum attollar, si ve catellus sub jubeis tuto ludam vel deliteam, omninò verò Te propitium mihi

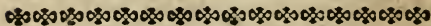
*semper & serenum experiar. Vale Generosissime
me Princeps, & fove*

Ill. Cels. Tuæ

Stutgardie 19. Novemb.

1647.

Clientem humilimum,

EPIST. CCXXXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Literis Tuis nihil est amabilius, quibus mirum
in modum reficior, cum video tantum abesse
mea, quæ subinde in generosissimum finem
Tuum effundo liberius, vilipendas, ut quasi eodem
laborum, dolorumque sensu mecum afficiaris, &
ad respirationis & quietis portum appellenti,
toto animo fa veas, quo nomine quas Tibi debeam
laudes, quas gratias, profectò non invenio, cum
tantum mihi placeam, quantum approbari tuo ju-
dicio, vota desideriaque mea, intelligam, conten-
tioraque ob id studio prosequendum mihi remissio-
ris vitæ consilium putem. Cujus cum unica Basis,
imò & Coronis, summusque apex, in Vna Tua
Domo, ejusque Capite Serenissimo Patre, Vo-
bisque Trinis spei meæ sacris anchoris, consistat,
quid mihi fracido optatius, quid fesso suavius &
ad demulcendum animū ægrum efficacius contin-
gere posset, quàm ex hoc sublimi vestro loco ago-
nes, angoresque meos æstimari, quos deridiculo
alii, neglectui sanè plurimi habent. Quanti verò
nisus, sudorisque sit, novercantem tot annis for-
tunam tandem cohercere, invidiæ cuniculos elu-
dere, calumniæ dentes elidere, immobilemq; in-
ter tot mobilia animum tenere, rectumque iter per
per tot ambages & labyrinthos servare, uti pau-

corum est capere, & intelligere; ita longè pauciorum precio suo ac pondere justo arbitrari. Quò magis excellens Tuum; in hac etate iudicium admiror, quòd talia acutius discernat, totoque animo amplector, cùm ex hoc recto sensu, & æstimatione equa firmum mihi in futurum abs Te præsidium & favonium polliceri audeam, de quo uti mihi gratulor, ita Te Principem meum benignissimū enixè precor, hac ærumnose vite meæ equissima pensatione mihi porrò propitius adsis, Patremq; Serenissimum ut cætero virtutis habitu ita indulgentiæ planè Paternæ ornamento, totum induas, & eluctantem me ex naufragio madidum & nauseantem generoso sinu excipias. Cujus facti decus Posteritas cantabit, ego verò assiduâ commendatione mearum precum ad Deum referam, qui Te Bonorum omnium post procellôsam navigationem Phosphorin, Pharum & Portum reddat. Vale. Felicia queque Illustrissimis Dn. Dn. Fratribus obnoxio animo adprecor.

Ill. Cels. Tuæ

Postridie Andreae r. Decemb. Anno 1647.

humill. Cliens.

En etiam Carmen in meam imaginem nuper satis ad vivum confectam, & cada verosam faciem exprimentem, seriò prolusum.

SUFFICIT.

Cujus in hac vivam cernis iconâ tabellâ,
Terrenis cunctis intonat, Ohe! sat est!
Natalis.

Religione piâ vestigia Nota secutum
Majorum, Genio, Nomine, Sorte, sat est!
Studia ann. 43.

Literulis, Sacrisq; operam navasse decentem,
Ore, Stilo, nisu, lustra per octo, sat est!

Itinera ann. 9.

Tot Tetræ glebas, Homines, moresq; secutum,
Linguasque illorum tot tenuisse, sat' est!

Labores.

Expertū Augiæ stabula alta, & Curia & Aula
Ingenio Mundi nunquam abitura, sat' est!

Luctæ.

Invidiâ semper passimque obstantè novercâ
Combinâsse fidem cum probitate, sat' est!

Cura Patriæ ann. 9.

Tum Patriæ, Patriq; fidem fecisse novenni,
Christo & Conjunctis semper, abiq; sat'

Conjugiam ann. 34. (est!

Constantique juges septem prope lustra, novenâ
Prole Patrem, Sobole quindecima esse,
Augustus favor, ann. 7. sat' est!

Augusta lumen mutuare ex luce Selenes
Succumq; & motum ferre, quemque,
sat' est!

Senium, ann. 62.

Vitam ad Sexdenum jam produxisse secundum,
Corpore sat tenui, Stirpis honore, sat' est!

Satietas.

Inde rudis cupidus, fracidus membrisq; fatiscens,
Rerum humanarū jam satur, ohe! sat' est!

Cur non ut vitæ plenus conviva recedam?
Quod gratum ante fuit, displicet, ohe! sat'
est!

Nempe Tua annose DEVS ô, mihi Gratia trame
Sufficit (a) inque mea debilitate, sat' est!

(a) 2 Cor. 11. v. 9.)

Quicquid mi addideris, nimium est (b) voti undiq;
(b) Gen. 32. v. 10.) damnas,

Non ego sum melior Patribus, (c) ohe!

(c) 1. Reg. 19. v. 4.) sat' est!

EPIST.

EPIST. CCXL.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Beaesti me planè literis Tuis, quibus curam eorum, qui Virtute & meritis in Rempubl. sint conspicui, sed omnium maximè Pietatis-habitorum es pollicitus, idque exemplo Majorum Tuorum, in quos intuearis laudatissimo, ac imprimis illa Maximi Patris Ideâ perfectissimâ, quo nihil feceris expeditius. Ab eo enim desumas illius Pietatis studium, quæ non simulacrum est à Pseudopoliticis ad circumagendos & fascinandos homines fabri factum, sed cœlestis flammæ in imo pectoris accensa, ad Authorem suum acta, cogitataq; omnia referens, & nullo alio, quàm Conscientiæ pretio, fidem eidem probans, à quo nunquam non vicissim est amplissimè repensa, cujus illustria passim sunt specimina, omnes famosissimorum quorumque victorias, imperia, opes, gloriæque terrene alias materias longè lateque superantia. Quæ si animo, quod facis, complectaris, simulque eorum fidem ab ingentibus, quæ in Serenissimum Dn. Patrem DEVS contulit liberalissimè, donariis tibi ipsi facias, non potes non maxima quæque & optata tibi polliceri, si minus ad Mundi plausum, certè eum, qui perennet, & solidam aliquando gloriam futuri ævi conferat. Quò magis Tibi Illustrissime Princeps perpetuum hunc sensum, rectique institutum ex animo precor, scilicet nullis terrenarum deliciarum illecebris, nullis adulationum discipulis, nullisque Status, quod vocant, arcanis, verius nequitiis & flagitiis contaminandum, quem is Tibi saluum firmumque servet, qui dedit, huncque præsentem annum, qui leniter effluxit, cum proximo felice, imò multis Augustæ

Itæ Tuæ Domui auspiciatissimis commutet, incrementaque Tibi plurima atque infinita adjiciat. Vale & bonis fave, sed & fave

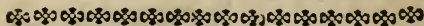
Illustr. Cæs. Tuæ

Stutg. 8. Decembr.

Devotissimo Clienti

1647.

humilissimo.

EPIST. CCXLI.

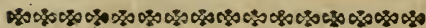
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

PER aliquot septimanas nihil literarum à te accepi, nec meis molestus esse volui. Ad tuas autem de 19. prox. Novembr. partim *gratulatorias*, partim verò *nunciatorias*, hac vice, ut paucis respondeam, grata & constans in nos voluntas Tua me monet atque movet. Et quòd sanitatem, Dei beneficio recuperatam mihi gratularis, magnas habeo Tibi *gratias*. *DEVS* ter Opt. Max. huic Tuo voto pondus inesse jubeat, & bono publ. utrumq; nostrum diu clementer præstet incolumem. Inopinatum casum, quem commemoras, quod attinet, rerum mundanarum varietatem nobis ob oculos ponit, & *fortune* inconstantiam, & fallaciam ostendit, quòdque nunquam homini satis cautum fit, quid devitet in horas, declarat. Imò verò docet, omnibus lethi viam esse calcandam, nihilque hoc in mundo ab omni parte esse beatum. Quare neglectâ fortunâ, Deo unicè nitendum esse judico, quia illâ nihil inconstantius, hoc verò nihil clementius. Quod superest, scito, quòd milite agros nostros miserè depopulante, nos *Bellone sevitiam* satis superque proh dolor! experiamur: verùm

verùm *Spes Pacis* Monasterii propediem conciliandæ, dolorem nonnihil minuit. Interim DEVS, cujus in manu omnia posita sunt, subinde rogandus est, ut exoptatissima Halcyonia clementissimè nobis tandem concedere velit. Vale. Dabam *Guelpherb.* 13. Decembr. Anno 1647.

Rev. Tue Dign.

Observantissimus.

EPIST. CCXLII.

Admodum Reverenda & Clarissime Domine Doctor,

Tantum abest, ut literas Tuas floccificiam, ut ambabus potius manibus arreptas eas perlegam, perlectasque quasi exosculer. Idque non tantùm ob verborum lenocinia, quibus sunt refertæ, verùm etiam ob rerum gravitatem & suavitatem, quibus mollem meam adhuc atatem formare, ac firmare allaboras. Addo, quòd merum erga me amorem semper spirent, quo nomine me non possunt non magnoperè recreare & delectare. Iudicium autem meum levidense de *variis* hominum *opinionibus*, Tibi verò prudentiæ & sapientiæ laude præstantissimo, non displicuisse lator, Tibique me nec studio, nec auxilio pro mea parte unquam defuturum, promitto. *Rotundum Tuum Carmen*, quod adscripsisti, valde mihi arridet, quia & totius *vite tue* curriculum mihi breviter enarrat, & ærumnosæ *hujus vite* ideam ob oculos ponit, & generosi, atque terrena cuncta fastidientis *animi Tui* imaginem adumbrat. Nihil enim
est.

est profectò ex illis, in quo animus noster tandem acquiescere, aut cujus *satietas* brevi illum non capere possit. Quod restat, maximas Tibi ago gratias pro Tuo voto, & ut utrique nostrum ex voto omnia succedant, precor. Vale.
Dabam *Guelpherb.* 21. Decembr Anno 1647.

Rev. T. Dign.

Observantiss.

EPIST. CCXLIII.

Reverende & Clarissime Do-
mine Doctor,

Institutiones Historicas Tuas, non vulgaræ profectò eo in studiorum genere eruditionis, nec exigui laboris opusculum, cujus paginas hæctenus particulatim Dominus D. *Andree* gratissimis suis junxerat, integrum tandem & compactum à Te accepi. Quod optatum Benevolentia & Studii in me Tui munus, non hâc tantùm ratione expectanti arripit, quòd eidem meum præfigere nomen, atq; in honestas *Artes*, earumque *Cultores* inclinationem meam in Præfatione conlaudare libuerit; sed eo imprimis respectu, quòd rei literariæ necessariâ, atque ad *Historias* Ductorem poscentibus, utilissimâ sis operâ defunctus. Indè ut illi de hoc augmento gratulor, ita nullus dubito, quin omnes Docti, & quòd Tuus iste labor spectet, intelligentes, maximas habituri sint gratias, quòd brevi, nec minus accurato libello, quæ ex amplissimis diversorum commentariis erant haurienda, legentium oculis uno vel obtutu obtuleris, atque indefessâ cutâ, vigiliisque Tuis aliorum laborem,

rem, docentium & discentium minueris. Hæc
Tuo foetui meritò habebitur publicè gratia,
quo, ut præsentēs nunc verbis, & vitâ, mori-
busque doces, ita posteros ad nominis *VVa-*
gneriani perennantem gloriam, diutissimè in-
formabis. E quorum numero, qui Tuis vigi-
liis utentur, ipse & Authoris memor ero, &
per quem profecerim, non graviter agnoscam;
Si qua etiam posthac Tibi Tuisq; gratiñcandi
suppeditetur occasio, isthac Tibi obligatione
devinctus, ut *Virtutis* & meritorum Tuorum
ratione adductus, nihil omittam, quod ab a-
nimo memore desiderari possit. Interea Vale;
& affectu, quo me dignaris, porrò prosequere.
Guelpherb. 4 Febr. Anno 1647.

Rev. T. Dign.

Studiosus

*Reverendo & Clarissimo Viro, Domino Tobiaë
VVagnero, S. S. Theolog. Doctori, ac Eflin-
gensis Ecclesie Ecclesiasti primario, Dilecto
nostro.*

IV.

Cum Pr. ANTHONIO ULRICO,
EPIST. CCXLIV.

S P. C.

Et felix Anni auspiciū!

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

D*E insigni meo luctu ex beatissimi Sauberti,
amici mei incomparabilis obitu, paulò post, si-
gnat. Deus, publicè testabor, nec est jam eo fu-
nestas*

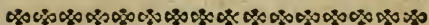
*nestas meas literas faciam, quas pro amabilibus
 Tuis in hoc anni exordio, auspiciatas esse, ut debeo,
 ita volo. Düreriana manu Te apprime delectari
 crediderim, cum pro accurato iudicio discernas,
 quantum hic unus omnibus aliis artificio, diligen-
 tia, & naturæ emulatione antecellat, Ex omni-
 bus verò ejus specimenibus Eustachium in Ceta-
 turâ primas tenere, à peritis rerum accepi, cujus
 cupream laminam cum Imperator RVDOL-
 PHVS II. fel. mem. magno redemisset, inaura-
 ri voluit, ne amplius attereretur. Memini tamen
 legisse, à Bilibaldo Pirkheimero, Viro nobili, &
 in Reib Noribergensi Trium viro clarissimo, Dür-
 reri Mæcenate, & Nutricio propè unico, cum nihil
 haberet, quod in Eustachiana tabula improbaret,
 tamen notasse, Stapedes breviores esse, quàm ut
 Eustachius huic equo insidere commodè possit, præ-
 tamque artifici indixisse, ut equum instructum de-
 pingeret, ad equisonum institutum, quod ille egre-
 giè præstitit, quem sæpè cum voluptate vidi. Cete-
 rum, quàm venustus est de Christo crucifixo, ex
 Cervi capite enato, lusus tuus auditus, falsusque
 dictu, tam funestum est inter homines inhumanos
 ac beluinos versanti visu, nasspiam in cerebris,
 cordibus, aut fibris eorum Christum inveniri, &
 secta hæc cada vera non nisi chryso plena esse, o-
 mnium illa malorum lerna, quæ jam Germaniam
 nostram inundavit; Quid igitur miremur redire
 Gothica, & Hunica tempora, cum jam non ipsi
 diruamus muros nostros, pandamusq; menia tan-
 tum, sed pectus, & cerebrum adventanti Barbaro
 equo, quod Ilium nostrum evertat. Sed nos que-
 relis nihil proficimus. Hoc tu potius agito, Gene-
 rosissime Princeps, ut dum Pater Tuus in victissi-
 mus Heros, nostri seculi Cocles, & Germaniæ
 munimen, tum Barbariem ab aris, focusque ex-
 cludit, & corporis objectu, miraculo audaciæ ho-
 stem*

stem obstupefacit, Virtutem inde addiscas, fortitudinemque Paternam, ut venienti seculo pietatem cum bonis artibus salvam asserves & tuearis. Qua in palestrâ dum Te juvenilibus annis exerces, nos precibus, votisque & applausibus nostris Tibi succollabimus. Vale novum Germaniæ decus & fave

III Cels. Tuzæ

Stutg. Calend. Ianuarii,
1647.

humillimo Clienti.

EPIST. CCXLV.

Bene Te!

Elegantem Epistolam Tuam, & inter tumultus bellicos, non tumultuariè scriptâ, *Vir Reverende*, quam more Christianorum laudabiliter recepto, rectè à *felicissimi anni* auspicas voto, accepi, ac lubens legi. In ea mihi animi corporisq; incrementa, & alia omnia fausta cum affluentia bonorum à Summo illo Datore exoptas & precaris: Ego eadem, & majora Tibi reprecor, ut Deus Opt. Max. non tantùm hunc, sed & alios innumeros annos tibi tranquillos, ac prosperos esse, atque Ecclesiæ emolumento diu superstitem velit: Quod addis, non solùm memorabile, sed & admirabile fuisse, insignem illum *pictorem Noricum*, (quem meritò majusculâ literâ hîc veneror) desperato etiam illo, abortivoq; tempore, ad tantam perfectionem, & artis suæ excellentiam pervenire potuisse, id non minus & me afficit, dum insuper illud memoriâ repeto, quod à Studiorum nostrorum Ductore charissimo, non ita pridem mihi dictum, *ipsum domi Xantippen habuisse pessimam, ac divine sue mentis*

mentis flagellatricem acerrimam, Sed uti *Multos magnos Viros calamitas facit*, ita non obstante hoc, fama de *Dürero* nostro apud externos nihilominus aded percrebuit, ut plurimi, Italorum cumprimis, ductum ipsius artificiosissimum sequi, impari tamen conatu & successu, auli fuerint, neque adhucdum erubescant, aliorum picturas camino propius admoveere, fumosâ quadam caligine, ut vetustatem eò melius mentiantur, obducere, atque addito *Düreri* consueto signo non rarè simplicioribus pro genuino ipsius artificio malè vendere. Quem, absit, ut imitari audeam, qui contentus sum in scalpendo cum unguibus gallinarum certare posse, aliquam tamen majorem picturam, si manus exercitior facta fuerit, me transmissurum non denego. Interea animum meum pro candore Tuo agnosce promptissimum, & cum omnibus Tuis quàm pulcherrimè vale. Dabam inter Musas meas, horis matutinis, *Eclipsin Lunarem* proximè sequentibus, Anno 1647 utinam feliciter, ineunte, optatò tandem exeunte.

Rev. T. Dig.

Observantis.

ANTH. VLRICVS
Dux Br. & L.

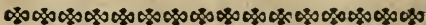
Informator noster chariss. sese *Tue Rev.*
& filio dilectissimo *Theophilo*, cum quo
olim in Gymnasio jucundissimè vixit,
officiosè vicissim commendat.

EPIST. CCXLVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

DVrerum Tibi in pretio esse nihil miror, & exindè ingenii Tui sagacitatem metior; cum plurimum profecisse illum in arte sentiam, qui de Artificum differentiâ inter se, & eminentiâ rectè judicet. Quapropter Passionis Christi ab illo delineationem Tibi strenulam hujus anni destinavi, quam aut, jam habes, aut brevi accipies, non à pretio, sed artificio, & tua voluptate estimandam, quam abundanter Tuo penicillo, quod polliceris, rependes. De merosiore ejus Conjuge, nihil mihi prius auditum, hoc verò accepi ab artificibus desiderari, quòd in effingenda Virgine Matre, cum puerulo Iesu, unam suam uxorem, quæ tamen minus elegantis & forme, & vultus fuerit, subindè expresserit, cum ceterà Symmetriæ humani corporis observantissimus fuerit. Ego tamen contrarium ipse possedi, & maximo dolore meo in Calvensi busto, perdidi, faciem sc. Deiparæ, vivis coloribus, justâ humani vultus magnitudine depictam, quâ elegantius, concinnius & formosius excogitari nihil potuit, & quam magno ære meo redemptam velim. Sed & alia Viro egregio exprobrantur, quæ Noriberga constanter pernegat, ex quibus est, quod Fioravanti in memorabilibus refert, tam malæ frugis Oeconomum fuisse, ut tot operum confector, defunctus ex publico efferendus fuerit, cum mihi probatis documentis sit ostensum, non contemnendam æris & suppellectilis sortem post se reliquisse. Quòd si ex publico ipsi funus decretum, id virtutis potius precium, quam infamiæ notam: Sen: populusque Noribergensis prudentiss, haud dubio voluit. Quòd verò

Itali pictores sua pro Dürerianis obtrudere nobis audent, frustra sunt, præterquam enim, quòd nihil in eis est, his simile, nec ipse coævus & æmulus Bonarotus hoc affectavit, sed diverso quasi stylo eminere voluit, ipsa manus Düreriana, ejusq; inimitabilis diligentia, omnem fucum facile eludit, principatumque sine controversia obtinet. Sed ne quid de Dürero nimis, quæ alias Tuas Musas, inter quas horas Tuas dividis, obturbem, singulisque suas partes in Te informando, excolendo, & perficiendo integras relinquam. Studiorum verò horum Directori Tuo, cum pro salute dictâ, tum pro amico affectu & gratias ago, & filii Theophili amicitiam in posterum constantem & officiosam polliceor.

EPIST. CCXLVII.

Fortunam prosperam

cum voto FELICIS ANNI calidissimo!

RECTÈ facis, quòd scribis, *Vir Clarissime*, Te paulò post de insigni tuo luctu ex obitu *Beatissimi Sauberti* testaturum, quando animus probè mœrore prius est discissus, ut lacrumæ, factâ per oculos viâ, uberius fluere possint. Perinde enim, ut in corpore flagris cæso, non continuò, sed parvâ interjectâ morâ, livor apparet; sic in animo; tristi aliquo nuncio percussio, lacrumæ non cadunt, nisi crebrâ doloris repetitione probè fuerit contusus, & emollitus. *Cupream laminam* sæpius nominati *Eustachii*, magno olim in pretio habitam ab Imperatore *RVDOLPHO II.* nullus dubito, cum hæc ipsius laus non postrema, quòd insigniorum *Artificum operas, Horologia*

cum

cum primis *minora* maximo ubique redemerit pretio, & iisdem unicè delectatus fuerit. Nec improbandum iudicium Viri celeberrimi, *Vilibaldi Pirckheimeri*, qui tam facilè deprehendit, quod me nunquam observare licuerit, ubi *Bonus dormitârît Dürerus*; ut verissimum sit illud, quod dicitur; adeò in quibusdam effingendis ingenis, tam largiter sibi indulgere Naturam, ut memoriam, & iudicium in numerato habeant; & quicquid aliis præstat longa cogitatio, illis de prima animi intentio. Quid mirum itaq;, quòd à Maximiliano Audaci, (cui aliàs quoque erat familiarissimus) ad secretiora Consilia fuerit adhibitus, & à Senatu Norico secunda vice, quamvis invitus, in Curiam & Collegium Senatorium rogatus, procul dubio, quòd probè cognitum habuerit, quomodo *Stapedes & fulcimenta Imperii*, aut benè constitutæ Reip. deberent esse comparata. De quo multà aliàs apud Historicos sui sæculi occurrunt. Quibus nunc *Vir Clarissime* quàm optimè vale, & me Tibi, quod facis, commendatum habe. Scribebam die *S. Pauli*, sc. 25. Ianuar. quæ apud nos satis clara apparuit, utinam etiam optima quæque nobis denotaret. Anno 1647.

Cl. Vestre

Observantissimus.

✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿✿
EPIST. CCXLVIII.

Fortunam prosperam!

MUltum, imò plurimum me Tibi debere profiteor, *Vir Clarissime*, propter illud munus egregium & artificiosissimi operis, quo sum nuper à Te donatus. Parum me Tibi videl. devinctum putâsti eâ obligatione,
O quæ

quæ mihi antehac tecum erat communis, nisi ad id vinculum aliud insuper adjiceres, quo me tibi longè redderes obnoxium; *Benè de me, benè de picturis meis meritus es*, quibus tam insignis originis & æstimationis adjunxisti socios. Utinam possem verbis declarare, quàm gratum mihi acciderit munus illud aureum, in quantum exornet arculam meam, in qua hujus generis pretiosa diligentissimè reservare soleo. Sed quia desunt verba, affectui meo paria, satius fuerit, ut tu ex animo meo, quem non puto tibi esse ignotum, facias conjecturam; Fruar istâ liberalitate tua hoc modo, ut non solam inventionem solertissimam, lineas artificiosissimè ductas, & si quæ alia artifices accuratius observare solent, pro exiguo, quo possum in talibus, iudicio, nudè considerem, sed insuper etiam dolores exquisitissimos, contumeliam gravissimam, mortem ac passionem *Salvatoris nostri* acerbissimam, quæ ibi adumbratur, hoc cum primis tempore probè ad animum revocem. Quod de *majori* quadam *pictura* non ita pridem scripseras, id tantæ mihi curæ fuit, ut me noluerim admoneri sæpius. Adumbravi aliquid *rudi penicillo*, quod convolutum hîc accipies, sed nescio, num audeat subire conspectum & censuram tuam acutissimam, cui addere debent alii integram formam, qui possunt, & quibus in hisce pronior favet Minerva. Tu erroribus, quos fortasse senties plurimos, ignosce, & solam offerendi voluntatem, non rem aut speciem, considera. Quo impetrato, nec de *majori* desperabo, cùm approbatio tua non possit non animum mihi facere, & ad ulteriora calcar esse. Hisce quàm optimè vale, in Musæo nostro, d. 15. Feb. 1647.

Claritati Tuae

Observantissimus.

EPIST. CCXLIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod paucioribus de Sauberti mei obitu ad Te Regi, nulla doloris, quem ex eo conceperim, impatientiâ, aut animi mei teneritudine factum est, sed quòd plurima Viri meritis, cum jure ipso, tum ex pacto nostro deberem, quæ nunc pro ingenii mei modulo soluta, & Sereniss. Dn. Patris Tui limatissimo judicio submissa sunt. Nec verò nos Christianos decet ullo dolore sic abripi, ut ad faciendum officium inutiles reddamur, cum hoc potius ipsum sit malorum lenimentum efficacissimū. Iacturam quidem Ecclesiæ ex tanta ejus columnæ sublatione intelligamus, sed hoc magis eam, quantum nobis est virium, cordatè resarciamus, & suffulciamus. Tibi verò permagnas gratias debeo, qui jam hoc ætatis, commodis & incommodis Ecclesiæ tangaris, simulque quanti Saubertum, ob probatam ejus fidem feceris, testari unà volueris. Quem animum Tibi Christus servet, faxitque brevis, ut cujus jam Tyrocinia facis, posthâc eminentiori loco Ecclesiæ præsideas, eamque non tam titulo & splendore, quàm pietate, consilio, & ingenio, ad Gentis Tuæ Ascaniæ fideris Georgi rarissimū exemplum, orbes juves, atque tuearis, quod futurum placè ominor. Quantum enim malorum hâc se vâ tempestate tulimus, supplicium ingrati tudinis nostræ & tyrannidis in resitutum Evangelium // putandum est, qui ejus curam in luxum. Tutelam // in Dominatum, nutrimentum verò in decipu- lam convertimus, quod nisi in sertam Inspectio- nem, fidum munimentum, & liberale subli- dium reformemus, non nisi malo nostro, & Eccle- siæ damno Pacem & Sacra bona reposcimus.

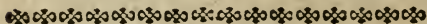
Quod ut sub Te aliquando videamus, & quantum ingenio solertiâque literis & artibus vales, tantum Pietatis studio profecisse, ipsum Patrem cæteris incomparabilem referre Te intelligamus, Christum Ecclesiæ Archiepiscopum toto pectore veneror, qui Tibi propitius adsit, viteque Tuæ ac flori semper majora addat. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Sutg. 19. Februarii

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCL.

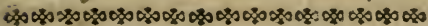
Bene Te!

Circumspicientes omnium bonorum fortunam, *Vir Clarissime*, neminem reperimus, qui non expertus sit bonæ famæ detractores, qui præcipiti quâdam censendi licentiâ, non tam turpia, quàm falsa Viris insignioribus affricare solent, ut optandum sit cum Sapientum nostri ævi quodam Sapientissimo, *Maximæ hominum parti linguas potius, quàm cornua deesse debere*. Sensisse harum linguarum quoque spicula scribis nostrum *Dûrerum*, cui ab aliis imputatur, quòd bene parta minus diligenter conservarit, & famelica potius Mater *Paupertas* familiam ipsius ministrarit; sed rectius de his pronunciant *Noribergenses*, quòd bona & supellectilem habuerit satis splendidam, & uti alii omnes uno quoque ore fateri coguntur, arte suâ tam dives fuerit, ut non facile longioribus precibus rorem quendam argentum exorare debuerit; Abeant igitur homines illi, qui malignitatis & invidiæ virus istud in ipsum evomuerunt, & primitus hanc de ipso

ipso famam sparserunt, plùs quàm alatum, quæ sagittæ in morem ad exteros quoque evolavit, & in obvii cujusque aurem illapã est, penitusque sibi persuadeant, funus hoc fuisse dignissimum ærarii publici sumptibus. Ob industriam enim & virtutem insignem ultimum honorem istum ipsi delatum, satis abundè (ita enim audio ab aliis) suadere videtur Epitaphium, quod adhuc dum videri & legi potest. Quæ aliàs ab Artificibus in *imagine B. Mariæ Virginis* desiderantur, levia sunt, ubi omninò putabimus, ipsum tunc crebriùs ante oculos habuisse uxorem suam, eamque intimius adamasse. Amorem autem dicunt obcæcare, & fascinare homines, ut nullum dubium, quin *Dûrerus Deiparam istam ad uxoris suæ archetypum* efformarit. Hisce quàm pulcherrimè vale. Dabantur in nostro Musæo, d. 9. Màrtii, 1647.

à Clar. V.

Studiofissimo.

EPIST. CCLI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

AMo indolem Tuam generosissimam, & industriam citra adulationem mirificè probo, cujus iterum specimen egregium, incredibili voluptate accepi, quapropter nihil est, quod mihi debeas, cum potius sic ego maximas gratias Tibi debeam, qui æquo animo minutias meas accipias, & aliquo loco inter Tuas Elegantias reponas, quæ Te Clientis Tui & observantissimi, & dedicatissimi subindè admoneant, quò magis incumbere mihi
O 3 video,

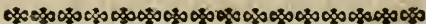
video, ut quæcunque ad gustum Tuum facere, aut excolere ingenium Tuum nobile, posse intelligam, ea tecum communicem, cum meliore loco reponi minimè queant. Veniam verò dabis, si mea Tuæ forti excellenti, & dignitati minus conveniant, cum magna magnos dare deceat, parvis dare exigua liceat, favor verò vester rebus precium faciat, de quo apud Te sum planè securissimus, unde confidentius alia atque alia submittam, si que varioris operæ aut manus artificiosæ se mihi objecerint. Nunc quidem præter vota nihil adfero, que si rata D E V S, quod spero; habeat, Germanorum Principum futurus es nemini secundus. Vale florentissime, & fave.

Ill. Cels. Tuæ

Statg. 12. d. Martii,

1647.

Clienti humillime.

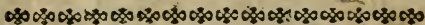
EPIST. CCLII.

Fortunam faventiorem!

Proximæ tuæ literæ, ut & Versus tui heroici ad egregia quæq; me extimulantes, Vir Cl. fuere mihi quàm gratissimi: non tantùm quia præter monita fidelissima, optima quæque pollicebantur, sed quia id elegantissimè venustissimeq; faciebant. Omnino multa mihi Fama de tua in talibus promptitudine, deque præstantiâ in pangendis Versibus dixerat: sed tu eam opinionem, quàm ego ex ipsius saltem de te sermonibus conceperam, longè multumque superâsti, quamvis uti nullus dubito, ob graviores curas, studia ista dudum seposueris. Lataris mecum ex animo, quod non ita pridem aliorum iudicio muneri gravissimo & amplissimo successor fuerim destinatus.

natus, quod eâ, quâ par est, gratitudine agnosco, Deum Opt. Max. ardentè rogans, ut dignitatem istam mihi, quæ suis exposita videtur adversitatibus, felicissimam & diuturnam esse velit, ut cuncta cedant in Divini sui Nominis gloriam, proximi emolumentum, & propriam animæ salutem. Hodie in hoc communi mundi senio ire pessum omnia, mirari admodum non debemus, sed quantum in nobis est, publicam salutem, & promptè succurrendo, & quod omnium primum, benè vivendo, ire adjutum debemus. Ego sanè *Stadium* illud, quod mihi aliquando decurrendum erit, ita ingrediar, ut non facile vel ad dextram aut sinistram aberrem, sed *Mediâ & regia viâ* incedam, omnibusque ostendam, *gloria DEI & CHRISTI ejus nihil mihi prius, nihil salute gregis Dominici antiquius esse.* Ita de me, omnes boni, velim, sentiant, ita *DEVS ter Opt. Max.* conatus hosce meos fortunare velit. *Vale & me, quod facis, precibus juva.* *Guelpherb. in Musæo nostro, 23. Martii, Anno 1647.*
Clarit. V.

Studiofissimus.

EPIST. CCLIII.

Illusterrime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

Candidi profectò & ingenui animi est, quòd *Dürerum nobilem Artificem ab obrectatione vindicandum censes, nec aliter quisquam mihi persuaserit, nisi quòd sublimiora ingenia altius defixa, humilium & terrenarum rerum, cum ratione negligentiora sunt, quod nemo æquus Ju-*

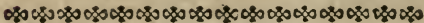
dex improba verit; Epitaphium verò Viri nondum vidi, quod descriptum mihi esset longè gratissimum. Ceterùm Tuæ, in Coadjutorem Halberstadiensis Mitræ, vocationis plenè confirmata letum nuncium avidè expecto, quod Ecclesiæ interesse puteris, non tam dignitate & natalibus, quàm pietate & eruditione præpollentes ei præfici, quæ utraq; cum in Te conspicua sint, gemino eam beneficio haud dubio ornabis. Quòd si quæ Tibi ab æmulatione & invidia adversantur, Sereniss. Dn. Patris in victa Virtus, & favor Cæli, opinor, superabunt, & nos precibus nostris (quibus ex augmentis Tuis commoda parata sunt) seriò pro Te pugnabimus. Christus verò, quæ in Te contulit dona, propria sibi, & Ecclesiæ proficua reddat, ut cum beata Respublica ea habenda sit, cui vel Philosophi imperent ipsi, vel qui Philosophis pareant, Beatissima Ecclesia dici mereatur, quam Episcopus ipse pius regat, aut piorum audies, quæ ex juvenilibus Tuis speciminibus confidenter de Te ominor. Utinam verò hoc Inclutus Pater brevi videat, & perspicacissimo oculo suo dirigat, quo me voto absolvo, Totumque Tibi dedico.

Ill Cels. Tuæ.

Stutg. 2. d. Aprilis,

1647.

Cliens humillimus.

EPIST. CCLIV.

Felicitatem interminam!

Qui possum salvo pudore meo concedere, me huic non debere plurimum, qui me subinde novis donat muneribus, & à quo tot ac tanta sunt in me profecta merita, ut ab ab invito etiam amorem valeant extorquere.

Accepi

Accepi iterum aliquot cælaturas à *Clementissimo* Dn. Parente nostro, quæ à Te erant transmissæ, pro quibus vicissim operam meam Tibi spondeo atque polliceor. Habui autem alias ejusdem planè magnitudinis, quas proximè compingi curabo, ita tamen ut tuæ non medium, sed omninò principem obtineant locum, cùm & Tu primus quoque sis inter alios magni nominis Viros, qui me adedò obnoxium & fidum sibi facit. Verissimè autem Tibi persuades, eas esse instar *commonitionum*, quæ faciant, ut unus omnium creberrimè mihi occurras, utque amorem intimum tuum, & omni ex parte suavitatem spirantem, memoriâ sæpissimè repetam. Quòd Te proximè aliamissurum polliceris, planè non opus existimo, cùm nunc tam multis, tamque illustribus argumentis tuam erga me voluntatem prospexerim, ut certò sciam, cum, quantum plurimum potuero, dispunxero, semper tamen plus reliqui fore. Ad egregias autem *laudes tuas*, quas tuæ mihi tribuunt literæ, nihil habeo, quod respondeam, nisi, ut juxta vetus adagium, *auribus lupum teneam*, quem neque uti amittam, neque uti retineam scio. Si recipio, nimium mihi, sin refello, parum tibi tribuerim; Ut autem nullibi peccasse videar, lineas eas me non rectè perspexisse, aut legisse, interea dicam, Tu fac, ut nihilominus me ames, & ab Informatore nostro unà cum dilectissimo filio Tuo plurimam salutem habe. Dabam d. 6. April. 1647.

Cl. Tuæ

Studiofiss,

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quæ sincerissimo animo Tibi, auctæque Dignitati Tuæ sum benè precatus, ea rēpetere nihil est opus, cūm potius apud Deum pro salute Tua vota mea excubare præstet, quæ à pio animo profecta irrita nunquam esse possunt. Hinc nolim, quàm senio & invaleitudine effæuis jam precibus inutilis Tibi minister videri, cūm Moïsis manus elevata, quàm Iosuaë gladius pugnârint, haud paulò felicius, clademque hostibus intulerint. Patere ergò in hoc Seleniano meo, ex Tuis me cense-ri, iisque qui salutem, famam, incrementaque omnia Tua procurata toto animo contendunt, unitatem addere. Nam etsi per Te generoso animo ad præclara quævis & maxima accingeris, tamen ne in viæ humane lubricitate unquam vel dextrum vel sinistrum deflectas, monitores fidos minimè aspernaberis, quorum pars aliqua pio officio nequam Tibi deero; Etsi enim Moderatorum & Informatorum Tuorum regulis, & præceptis abundas, atque coràm virtutis exemplum exactissimū intueris, tamen, ut quæ peregre advehuntur, quàm quæ domi nascuntur, magis adficiunt, ac muti Magistri, quàm loquaces liberius corripiunt, ita crediderim, quæ e pectore meo, manūq; meâ pro venient, nescio quo astro conciliata, non ingrata Tibi, nec inutilia fore, quibus ut Christus benedicat, hunc supplex adoro. Is omnia Tua dirigat in Ecclesiæ suæ usum, & Domus Tuæ ornamentum. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 16. Aprilis

1647.

Clienti hamillimo.

EPIST.

EPIST. CCLVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Cum nihil hoc temporis, in clutis Fratribus Tuis ex officio de Natali utriusque fuerit gratulandum, noluit tamen hoc Te præterire, cujus & Genio felicissimo plurimum delector, & in me propensione singulari, infinitum tribuo. Utinam verò Te in Sacra illa Dignitate, ad quam vocatus es, constitutum audiam, ut nova mihi, vel repetita gratulandi materies nasceretur, sed de eo Dei providentia, & Magni Patris prudentia videris; Interea virtutum progressibus, & ingenii cultu, cum morum amabilitate conjunctis dignum Te facies quavis conditione magnâ, & **MAXIMÆ** etiam **DIGNITATÆ** parem. Et si enim Fortuna per sepe in distribuendis Coronis, Tiaris, Mitris & Infulis aberret, tamen quibus meritò conferuntur, hi demum, quanto vi vi homines statuas, & ratione utentes, belluas post se intervallo indignos relinquunt, & ipsi famâ cluentes, æternæ infamæ exponunt. Ad quod fastigium ut contendas, nunquam Te hortari per officiosè desinam, sc. summos honores merito Tuo, tibi tributos, non fortuitò in Te incidisse, omnes intelligant. Id verò **DEVS** Tibi donorum omnium æquissimus largitor conferat. Vale, & quod facis fave

Ill. Cels. Tuæ

Sturg. 30. April.

1647.

Clienti humillimo.

Informatori Vestro solertissimo officiosam salutem adscribo.

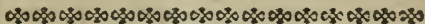
Salutem & fata felicissima!

ANimum meum in liberandâ aliorum famâ Tibi probari, *Vir Clarissime*, gaudeo eò magis, quòd benè cognitum habeam, cum non homini indigno, sed egregio, & qui omniû admirationem & famam & amorem, etiam post obitum meritò in se rapit, subvenire voluisse. Ceperi autem subdubitare, num officio quoque meo omni ex parte satisfecerim, aut aliquid intermiserim, quod virulentas linguas compescere posset, sed nunc Te fretus, amplius magnoperè non timeo. Optarem, ut copiam memorati *Epitaphii* nunc mittere potuissem, verùm neque ipse adhucdum illud perspexi, quantum autem ex aliorum narratione percipio, tam manifestè hominis integritatem & sedulitatem in omnibus, atque adeò in re familiari probat, quàm verè dicit, manus artificiosissimas sub cippo illo tumultatas premi. Quodsi verò adhucdum habere potero, de communicatione nullus dubitabis. *Coadjutricem Dignitatem* mihi non ita pridem delatam, sed etiam jam plenè ratificatam ac confirmatam fuisse uberius fortè an ex literis *Clem. Dn. Parentis* Tibi constabit, & ut opinionem, quam de me incognito adhuc alii conceperunt, omni studio, omnique corporis & animi contentione aliquando confirmem, non solùm calidissimo *Voto* Tuo, sed & *exemplo* hortaris; Et quid aliud nos facere oportet, quàm ut in procurandâ & promovendâ populi salute omnes nostræ cogitationes sint defixæ. Ego certè, qui nondum eam facultatem consecutus sum, ut à me quicquam egregium expectari debeat, omninò mihi persuadeo,
hanc

hanc unicam esse causam, cur tam gravissimorum munerum procuratione obstringamur, Quam *DEVS* ter Opt. Max. in me quoq; fortunare, & quod preces nostræ volunt, volenti vires suggerere velit. Valebis, & me amabis. Scribebam *Guelpherb* d. 4. Maii, 1647.

Claritat. V.

Studiosissimus.

EPIST. CCLVIII.

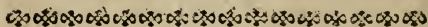
Felicitatem interminam!

AMplissimis Verbis per literas testaris, quàm Tibi sim curæ, nec dubito, quin semper ita mei rationem habeas. Sanè usurpabo cum honestâ fiduciâ, quòd Te inter monitores meos non postremum polliceris, qui jam caliginem reliquarum ætatum emensum, in prudentiæ luculento meridie quàm perspicacissimè vides, quibus & quàm bonis vitæ rationibus tenera adhuc dum ingenia sint excolenda, ut larga virtutum merces ab iis expectari possit. Neque (quod rectè mones) impedit *Senes* amorum gravitas, & numerus, quò minus *Iuventuti* invigilare, aut consulere possint, abundant *illis* documentis atque observationibus, quibus *Iuniores* ad ætatem maturam pervenire possunt prudentissimi. *Ætas* autem nostra in lubrico est, & facilè huc atque illuc impelli potest, nisi incentiva labore, studio & oratione intrà repellantur, quam demum exercitationem & correctionem uberrima merces sequitur, perindè ut arbores abundant fructibus, in quibus prius flos apparuit copiosus. Vbi neque hoc abesse debet, ut voluntatem

subjiciamus iis, qui nos manu ducunt, quin potius fidelitatem eorum animò quàm gratissimo agnoscamus, in id unicè intenti, ut semper apud nos ratum atque firmum maneat, quicquid illis semel placuerit. Ad quod dum me hortaris, rectè Tibi persuades, me nihil sequius de *fidelitate Tua* suspicaturum, cùm animum meum erga Te promptissimum tot jam documentis testatus fuerim. Possum errare vitio humanæ infirmitatis, possum & corrigi. Vale & ab Informatore nostro cum Filio Tuo dilectissimo quàm optimè salve. Dabam *Guelpherb.* d. 10. Maii 1647.

Cl. V.

Studiofiss.

EPIST. CCLIX.

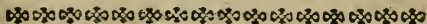
Salutem plurimam!

ITa est; non possum pro incerto habere, *Vir Clarissime*, quin Tibi de interiori nota carus sim, cujus rei certam fidem facit animus tuus, qui quamvis alienis rebus sit occupatissimus, mihi tamen nunquam deesse potest. Utar itaque liberius pristinâ respondendi consuetudine, cùm certò sciam, tibi non ingratum & injucundum accidere, quicquid istud est officii. Quod de *publica* illa rerum humanarum *moderatrice* dicis, vetus quidem est, sed precipuè hâc nostrâ tempestate invaluit: nunc istum *blandæ Matris* instar extollit, mox alium instar *duræ Novercæ* deprimit, & solo tantùm non planè allidit, atque ita dignitates incertissimis suffragiis circumvolvitur, à dignis eas transferens ad indignos. Si quid autem hîc
inter-

intervenerit, quietâ fronte ferre decet, eò enim se indigniorem quis hac fortunæ injuriâ ostendet, quò a quietiore animo eam sustinuerit. Fuit hæc semper illustrium animarum conditio, ut expositæ sint adversitatum scopo, quæ admodum eos, qui in *luce Solis* ambulant, *umbra comes* affectatur. Sin autem publici hujus fati habenas temperare non poterimus, tum curæ istæ sint curæ illi, qui supra nos curat. Is faciliè quicquid est vicissitudinum pro lubitu componere poterit. Interea, si ubi ab officii semitâ divertar, quod faciliè in virtutis ac laudum curriculo fieri poterit, liberè me monebis, Benignè ego gratias agam. Vale & cum Tuis ab Informatore nostro, qui Te fert in oculis, salve. Dabam d 25. Maii, 1647.

Clar. V.

Studiofissimus.

EPIST. CCLX.

Reverendis. & Illustrissimæ Principis. Domine longè clementissime,

Binas Tuas eadem die accepi, in quibus vel illud imprimis jucundum fuit auditu, destinatum Tibi esse Episcopatus Halberstadenfis Coadjutorium, nec ingratas esse meas pro suffultimentis muneris Tui amplissimi vigilias, cui utrique Christus ex alto benedicat, ut in Ecclesiæ suæ incrementum & ornamentum cedant cuncta; Serenissimus verò Pater Tuus de quo gaudeat, & honoratissimum senium demulceat suum, abundè habeat. Epitaphii Düreriani communicationem a vidè expecto; Tu vicissim aliquid accipies à manu novi artificis Moncorneti, Caloti illius perce-

percelebris Discipuli & æmuli non infelicis, quod Saubertinae umbræ, quæ ad Vos contendit, inferui. Gallos ajunt jam primas Pictoriae artis ferre, quibus & Belgiaë hæctenus Superiores invideant, Itali verò ultrò cedant, ut credas ambulatoriam esse ingeniorum excellentiam Germania nostra situm & squalorem à Martis contubernio contrahet, nisi Vos literarum & artium Principes & Mecenates succurratis, quò magis amo Ingenium Tuum ad omnes elegantias natum, plurimumq; præsidii Scientiis in eo pono, quò dum Formatores & Doctores Tui plantant fideliter, & vigrant diligenter, ne optimè de Republ Germana merebuntur. Christus verò à nobis exoratus incrementum dabit uberrimum, cui Te florentissime Princeps, studiaque Tua & actus omnes de verè commendo. Vale & fave

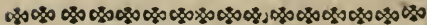
Reverendis. & Illustris.

Stutg. 4. Junii
1647.

Cels. Tuæ

Clienti humilimo.

Informatoribus Tuis perofficiosam salutem
subjungo.

EPIST. CCLXI.

Felicitatem interminam!

Ditulè cum fronte mea calcùlos posui, an ipsi nobis vanâ credulitate blandiamur, sed cum transmissâ non ita pridem munerâ Tua, & animum ad alia quoque studiorum genera paratissimum impendimus: Hâc opinione frui nos decet, vix alios in terris vivere, quibus magis benè cupias: ita ubique signa comparent infallibilia prefusissimi amoris & be-

& benevolentia^e Tuæ. Iactura te movit rei Ecclesiasticæ in obitu repentino *Soceri Tui* beatissimi, ut ejus *Vmbra* desideratissimam nobis ob oculos poneret. Verùm noli laborare, lucrum erit in damno illo, Labor iste Tuus efficiet, ut unus omnium creberrimè nobis occurrat; alii habeant, cujus orbitam etiam post fata anxio pede premant, utque posteris hujus conjunctionis vestra^e memoria prodatur, & amicos vixisse vos, non æquales modò nostri, sed futura etiam secula intelligant. Sarciet igitur hoc studium tuum, si quid ob subitam migrationem damni fuit illatum: & ut spero, hocce Te consilium quotidie magis oblectabit. Olim quidem animosis Bellatoribus & publicæ salutis assertoribus *trophaea* vel è truncis arborum, vel ære, lapidibus, aut victorum populorum spoliis erigebantur: Hodie verò magnæ eruditionis Viros, & Christianæ pietatis Tutores magis decet *perennitas literarum, & magnorū hominum ingenia*, quippe quos nunquam plenè & satis digna laudū genere prosequi possumus, quarum cūm Tuis foecundissimus, meritò operam & studium Tuum, *Vir laudate*, piè defuncto nostro commodare veluisti. Est enim ea profectò jucunda laus, quæ ab aliis proficiscitur, qui ipsi laudatè vixerunt. Vale & pro communicatione Exemplarium, ac inscriptione Carminis unà cum filio Tuo dilecto maximas gratias habe.

Guelpherbyti, d. 22. Junii 1647.

Cl. Tue

Studiofissimus.

EPIST.

EPIST. CCLXII.

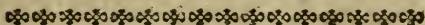
Felicitatem prosperam!

TV cūm firmiter perstes in proposito scribendi, *Vir Clarissime*, & fideliter serves promissam fidem, non possum ego vicissim, quin crebrius tecum communicem per commercia literarum, quando sat spatiosa locorū intervalla adhucdum prohibeant sociare sermones, & notas audire & reddere voces. Arbitror autem, te ex indicio famæ dudum factum esse certiores, de iis, quæ in proximis meis literis Tibi jucunda fuerunt auditu, quæque iterum ex animo mihi gratulatus es, ubi dubitare non potui, quin apud idoneos, heroicorum Ingeniorum pulcerrimè starem, qui sententiæ meæ tam fideliter suffragantur, ut me videam obligatissimum studium atq; operam meam bonis communibus devovendi. *Excellentiora & subtiliora ingenia* juxta fatalem & usitatam rerum circumvolutionem, à gente in gentem transferri, non est, quod miremur. En tibi *Protozenem, Niciam, Parthasium, Apellem*, alios, qui in Orientalibus olim Regionibus ad tantam pervenerunt excellentiâ & gloriam, ut mirante Natura, vel equos, canes & aves pictura deciperent, vel affectus animorum coloribus exprimerent, & eorum opera non nummis sed talentis æstimata certatim emerentur, cūm ibi jam reperiantur, qui harum rerum tam rudes, ut vix colores dignoscere possint, & collutulatores potius dici mereantur. Causæ autem, cur & hoc, & aliis beneficiis fuerint privati isti populi, sanè dignæ essent, de quibus diligens cogitatio susciperetur, sed ex pronæ erunt cuivis, pui
paulò

pauldò altioris est prudentiæ & iudicii. Nobis hæc documento erunt, ut ea, quæ nostris nunc concessa sunt terris, quàm reverenter habeamus, & pro eorū conservatione longiori largitorem maximum quàm humiliter imploremus. Tu quàm optimè vale, & me Tibi addictissimum amare persevera. Dabam Guelpherb. die 13. Iulii, 1647.

Clarit. Tuæ

Studiofissimus.

EPIST. CCLXIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

*Q*uod de Umbra Saubertina & benignè senseris, & pronunciaris cordatè, maxime mihi voluptati fuit, & efficaci solatio, spem inde contipienti, non de fore causæ Christianæ in Sauberto laboranti patronos cordatiōres, & querelæ meæ in exequiis effuse æquanimiores Censores, ut malè feriatorum turba ringatur & obganniat; Nam cum Saubertum, illud eximium DEI organum, non ab excellenti tantum ingenio, præclarâ eruditione, singulari dexteritate, & compositis moribus, nec etiam eximiâ tantum sapientiâ, rarâ prudentiâ, & devotâ pietate, quarum trium virtutum ambitu ceteræ omnes continentur, commendandum, sed Luctas ipsi prope modum xitiosas, explicandas, & obstinatum Mundi callum exponendum mihi proposuerim, facile prævidi utrique paratam Invidiam, illi defuncto si cicatrices utcunque coalitas refricarem; mihi superstiti si me causæ in visæ socium ipse proderem. Nam cum omnes ceteros Ingenii generosiores

2/ *iores actus, & exinde paratos plausus libenter fe-*
rat Mundus, inque præmia conferat, unum hunc
 2/ *Increpationis & correctionis ausum impatien-*
tissimè fert, & indignis modis excipit, cujus Sau-
 2/ *bertus evidentissimum & luculentissimum speci-*
men fuit. Non tamen is solus, hujus temporis
fuit, sed alii plures, quos in Umbra illius adum-
bravi quidem, nominare verò non sum ausus, ne
& ipsis novam contumeliam cum Sauberto pa-
rerem. Nihil tamen verebor eos in conspectu Tuo
retegere, cum & eosdem in precio apud Vos olim
fuisse, facile mihi persuadeam. Nempe Iohannes
Arndius, incluta nostri seculi Tuba fuit, qui tor-
pescentem & sordescentem turbam Evangelico-
rum increparet, & à streperis Vocibus ad serios
fincerosque actus provocaret, multà ob id calu-
mnià & invidià maculatus, at post fata demum
majore luce & ornatu restitutus. Fuit Matthæus
Maifardus, ille Academicè inquinamenti exactus
Censor, ut Novus Actæon à canibus suis lace-
ratus. Fuit Sigismundus Evenius Larvæ Scho-
lasticæ detractor ingenuus, mærore animi ob cas-
sum laborem confectus. Fuit Christophius Leib-
nizius, alter in repurgando Augiæ stabulo patrio
Hercules, durissimis obstaculis exercitus, sed fine
 - *gloriosus. Hodie Iohannes Schmidius superest,*
Athleta strenuus, sed sub onere sudans, & anhe-
lans, quibus omnibus & singulis Virtutis & Eru-
ditionis fama libenter applausit, & fortitudinis in
re Christiana agenda plurimum detraxit, obstanti-
bis primis omnium sui Ordinis Collegis, male
fidei & dissolutæ vitæ sibi conscius: non Opti-
matibus freni Christiani sive Ecclesiastici impa-
tientissimis; tandem malè consultata turba vocali
 1/ *Evangelio, quàm morali nunc magis assueta, &*
in omnem libertiam, (quam revocare nefas) secu-
li vitio prolapsa; His si quis Disciplinam Chri-
stianam

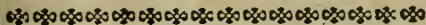
stianam opponere ausit, nã ille vapulabit, non à professis impiis, quos sua conscientia veilitat, & repellit, sed larvatis Confessoribus, quorum interiora lupina, leonina, canina, plerunque beluina sunt. A talibus utinam sibi cavere possent Magnates, utique res Christiana melius haberet, sed prospexerunt sibi cauti Impostores, dum omnem licentiæ potestatem in illos per speciem conferunt, sed mox ab iis mutuantur, ac in se derivant, ut ab omni Ecclesiæ obsequio semet absolvant, quã de re nihil addam gravius. Sufficiat apud Te generosum Principem, quod verum, rectumque sit, impunè pronuntiãsse, ut si, quod planè confido, id probes, vel Tui unius iudicio stem, cui meritò tribuo plurimum, & scio reliquos faciliè refutaturum, ac meo, si videbor, alicubi aberrãsse, defensurum. Hoc jam mihi præstitit Magnus Pater Tuus, quem rectè æmularis, eandem cum ipso gloriam reportaturus. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 16. Iulii,

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCLXIV.

Felicitatem interminam!

FAcilè ad suavissimarum literarum Tuarumlectionem *Vir Clar.* animum subiit cogitatio, quantum assiduitatis & industriæ requiratur, novellas ac teneras in horto Christi plantas salubrioribus sanctorum præceptorum imbribus irrigare, quantumque itidem difficultatis subesse soleat, aliquam diligentis suæ culturæ reportare laudem & gratiam, ubi effrenis *Majorum* lasciviã, famosa vulgi levitas, perdi-

perditissima omnium hominum vivendi licentia, sacros & optimo animo susceptos ejusmodi labores despiciatuihabet. Nihilominus tamen *docebunt* fideliter, *monebunt* graviter, *castigabunt* liberè, quos Christus ex terris migraturus auctoritate, & donis hifce ornavit, quique religiosè, & laudabiliter de Ecclesia mereri cupiunt. Habeant interea *duri Capitones* isti suam sibi malam gratiam, suoque vivant ingenio, quid mundi ingratitude curant illi, quæis merces uberrima in cœlis est reposita? Unica illa spes, & tranquillitas, quæ præfentes molestias atque ærumnas, si non penitus obliterare, multò tamen tolerabiliore reddere potest. Ea etiam præcipuè causa movit Viros à Te memoratos, celeberrimos, ut magno & alaçri animo, suo officio satisfacerent, ad quod interposito juramento sanctissimo fuerunt cooptati. Utinam istorum orbitatem restituerent, felici quoque ac fideli orbitam premerent omnes alii, quorum aliàs prudentia erit nulla, doctrina itupida, & omnis eloquentia barbara. Vale. *Guelpherbyti*, IV. Augusti 1647.

Clar. Tue

Studiosissimus.

A fratre nostro charissimo *Dn. Ferdinando Alberto*, ut & ab Informatore nostro dilecto multam Tibi salutem nuncio.

EPIST. CCLXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Prestaret sanè ingeniosissimas Tuas & elegantissimas legere, quàm rudes meas atque insipidas scribere, si alia mihi impetrandi illas, quàm per has, ratio suppeteret. Quò igitur appetentior sum Tuarum, hoc impudentius meis ingerere me vergo, præsertim cùm ad veniam dandam importunitati mee sis indulgentissimus. Brevior tamen erò, ut vel sic minus peccem, Tuisque Studiis, incivilibus meis obstrepam. Ingeniorum nobiliorum, eorundemque operarum emigrationem rectè deploras, magnum ingratae gentis, cui concessit aliquandiu fuère, fastidiique supplicium. Non dubito verò, quin eodem animo reputes, non aliam certiore & expeditiore eorum servandorum esse rationem, quàm Magnatum favorem, & magnificentiam. Habent quidem secula in hisce ortus suos, & occasus, & sunt, qui Astris etiam hæc imputent, quos negligo. Non felicius ingenii, maiusque beneficium contingere potest, Principe proditio, & rerum intelligente, non magis triste, maleficumque Principe Amuso & abhorrente. Quid enim non Germaniæ suæ contulit Magnus ille Æmilianus primus. Galliæ Magnus Franciscus primus: Italiæ Medicæi: Saxonie Mellerstadius: Augustæ Vindelicorum Fuggeri: Noriberge Baumgartnerus: Argentorato Sturmius Eques, alii aliis, uno propemodum seculo, ut de gloria exornatae cultæque Minervæ certasse invicem videantur. Quò magis Tibi annitendum, ut Domus Tue decus Iulios, Henricos, Augustos, Fredericos, aliaque propitia artibus, literisque numina, ipse aliquando sustineas, hoc facilius, quò in
etatis

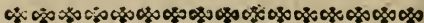
etatis flore ea jam pollicearis, quæ Majorum famam superare etiam aliquando possint; quod ut ubere ingeniorum proventu nobis præstes, Deum adoro, cui studia, conatus, profectusque laudabiles omnes seriò commendo. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 13. Augusti,

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCLXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

AD scribendum literas fides ante octiduum data me impellit, etsi nec otiosum, nec animo defecatum, cum domi multa, ac imprimis Conjugis meæ difficilimus morbus me onerent, faciunt tamen delicatissimæ Tuæ literæ, ut torpor omnino, quisquis ex rebus adversis subnascitur, mihi excuiatur. Nam dum Tu magno animo approbas, quod maleferatos istos Caprones, Christi, & ministrorum suorum juratos hostes, acerbè pungit, & palàm criminantur facis, ut non tantum genumū Patris Optimi, qui Cause Christianæ Patronus perpetuus est, Traducem Te probes, sed spem etiam feras, futurum aliquando, ut sub Pede Tuo, & desinant sibilare viperæ, & cucurrere ausint Galli, meliusque Veritatis præcones, quam fucifartores, consultoresque habeant, causæque Christianæ actores, quàm prophanæ dissolutionis machinatores, præsidium potius & subsidium inveniant. Quo Te animo ad sublimia emergentem, nos piis votis, & faustis plausibus prosequemur, Christus verò lucentem populo, irradiantem Ecclesiam, successionemque Virtutis Majorum æquè ac sangu-

sanguinis immortalem reddat. Vale Generosissime Princeps, ac quod omnium præstantius, religiosissime, atque quod facis, fave

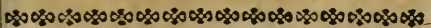
Ill. Cels. Tuæ

Stutg 3. Non. Sept.

1647.

Clienti humillimo,

Informatorei Vestro off. salutem adscribo.

EPIST. CCLXVII.

Fortunam prosperam!

BEne facis, *Vir Clar.* quòd libenter & confidenter ad me scribis. Non enim eâ autoritate sum, ut quisquam iudicium meum, quod ætas & dies adhucdum confirmare debent, vereri velit: & si essem, summa tamen mea erga *Cl. T.* voluntas, omnem istum metum facile adimere potest: cùm Tu præsertim ita doctè, suaviter, purè & jucundè scribas, ut legendis Tuis literis quilibet plures sibi oculos optare, quàm easdem fastidire velit. Ego jure, ac meritò nugas meas decenti verecundiâ aliquandiu suppressere, quàm iisdem miseris & innocentes chartas collutulare deberem. Invitarunt me tamen, ut hoc aude-rem, cùm alii multi, non è multis, tum Vnus in paucis Vnicus Tu *Vir Cl.* quem auctorem meum melioris notæ elogio designo. Veniam autem mihi hanc dabis, ut ad literas Tuas, quæ mihi jucundissimæ semper futuræ sunt, solutius ac negligentius, hoc est, familiari genere, & quod minus exercitatum Scriptorem arguat, respondere liceat. Nihil enim tam invitè facio, quàm ut intempestivè eò contenda-

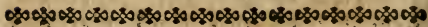
P

dam,

dam, quo progrediente demum ætate pervenire licet. Si quid erit, quod ad propagandam salutem communem aliquando facere videbitur, nihil omittam, nec committam, ut ulla in re meum à dignis & benemeritis officium requiri, aut desiderari possit. Deus studia, & totam vivendi rationem nostram ad gloriam suam perpetuò dirigat. Vale, & pro cælaturis nuper transmissis à nobis maximas gratias habe. Dabam *Guelp herb.* VIII. Iduum Septembris, Anno 1647,

Cl. V.

Studiofissimus.

EPIST. CCLXVIII.

Felicitatem interminam!

CUM & plurimis, & manifestissimis indicis nos Tibi non vulgariter charos, vel ex nuperis saltem cognoverimus, oportuit vicissim, qualemcunque potuimus, animi erga Te nostri brevissimis hisce significationem dare. Scias autem, nobis jucundissimū fuisse, *Vir Cl.* quod maximam operam atque curam in iis ponas, quæ nostris commodis & utilitati servire putas, factum à nobis summo studio vicissim, quod nostrarum erat partium. Cum autem *Cels. Dn. Parens*, seipsum omnia illa curaturum pollicitus fuerit, nos interea gratum animum reponimus, ac promptitudinem nostram tum in hoc, tum in alio officiorum genere, repromittimus. Quod aliàs *picturas* attinget, verum est, quod scribis, mirificè graviorum negotiorum asperitate fatigatos, quasi quodam amœnitatis condimento recreant, atque

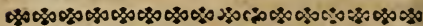
resunderere mea cogar. Et si enim mira est Tua facilitas, ut quicquid etiam in buccam venerit, libenter admittas, malim tamen ad Te subinde deferre, quæ vel animum Tuum instruant, vel ingenium oblectent, vel industriam juvent, minusque ingratas literas meas reddant. Nunc verò iconas elegantioris sculpturæ accipe, indices meæ observantiae in Te summæ, cui votum addo, ut Te ipsa major semper, meliorque fias, Vale & fove

Illustr. Cæs. Tuæ

Stulg. 24. Septembr.

1647.

humillimum Clientem.

EPIST. CCLXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

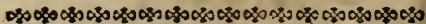
DVm in commercium nostrum literarium in-
quiro, Vestramque diligentiam, cum mea im-
portunitate confero, illam quidem laudare, &
exosculari, hanc verò spontè temeritatis accusare
necesse habeo. Tredecim enim meis Epistolis Tu
Generosissime Princeps; fratres verò Majo-
rem 23: Minorem 11. communibus 7. uno ho-
vertente anno impetii, quibus singuli tredeceni
respondistis, tertiis ad rudes meas, elegantibus &
plebeias, exquisita materia fætas, ad futiles &
nugaces, addo bonæ spei & prosperi successu
plenas, ad meas lugubres, & continuæ calamitati
nuncias. Quæ Vestra si ve facilitas, si ve patienti-
facit, ut ne nunc quidem abstineam Vos lacefferi-
sum ipsi benignè meam impudentiam officium, &
loquacitatem servitium interpretemini, quo mihi
sic blandior, ut voluptatis meæ, quam ex Vestra
sapio incredibilem, quàm decoris & dignitatis Vi-
sit

tem eos quasi manu ducere possit. Sicuti enim ex amarissimo Thymo apes dulcissima mella colligunt: Ita pii ex tribulationum amaritudine habent, quod deripiant, & in rem suam convertant. Te quoque paulò graviori *Conjunctis* ægritudine perturbatum & afflictum fuisse, valdè doleo, neque tamen dubito, quin facile te ipsum casu hoc gravissimo allevare ac consolari possis, cum voluntatem divinam hac in parte non solùm debeamus habere notam, sed nostram quoque illi quàm tenacissimè agglutinatam, quidquid etiam ægrimoniarum ac dolorum miseratio in nobis conciliare soleat. *Picturas* diversi generis accepimus, & pro studio ac cura tua maximas gratias agimus: Sunt inter eas quædam coloribus adumbratæ, de quibus scire vellem, num veræ sint earum regiuncularum & urbium effigies, quas ob oculos ponunt, num verò jucundi tantùm, & per campestria oblectamenta peregrinantis ingenii inventa. Vale, & nostri curam habere perge. Ex arce nostra, V. Nonarum Octobris, Anno 1647.

Cl. T.

Studiosissimus.

Informator noster charissimus T. *Claritatem* vicissim officiosè salutatam cupit.

EPIST. CCLXXII.

Fortunam prosperam!

ESt hoc sinceræ amicitiaæ peculiare, ut frequenti commercio gaudeat, nec secundi nec adversi quicquam alteri contingat, quod

*Ætulo suo utcunque levata, domi tamen ob virium debilitatem tenetur. Ego diei medietatem unam laboribus: alteram torminibus: noctem vigiliis contero. Hæ sunt Senum delitiæ, quibus caduce brevi vitæ admoneantur, dum optato Christi caduceo finiatur. Mihi quicquid ejus est, leve & tolerabile videretur, præterquam quòd à visendis Vobis, Aulæque Vestrà excludor, quòd tamen votorum meorum ante fatum meum primum & ultimum. Sed dabit vita altera, & mellior, luxque splendidior, & amplior, si hæc negaverit. Picturis ad Vos missis, Vos affici & refici, valdè lætor, hoc enim volui, ut jucunda essent seriorum Studiorum interstitia, & indolis elegantioris excita-
 mina. In iis, quæ coloratæ sunt, aliæ veræ sunt, structurarum, & regionum Imagines in Italia exceptæ, aliæ ad Ingenii lusum fictæ, sed quas eruditus oculus facile discernat. Nec enim quisquam pictor sculptorve naturam certius expresserit, quam præsentis Archetypi imitatione. Memini verò de Mich. Ang. Bonaroto Italorum artifice Principe legisse, postquam Imaginem priscae artis summam industriam imitatus fuisset, hoc unum precio petiisse, ut prius suum exemplum, tanquam veteri ævo confectum, monstraretur, quo probato, dehinc cum archetypo conferatur, ut quantum inter archetypum, suumque opus intersit, eniteat. Cui simile quid ipse Noribergæ sum expertus, cum Plittaci alâ, à Gartnero quodam, felicissimo Düreri imitatore excepta, mihi tanquam Düreriana exhiberetur, quam cum diu essem veluti inimitabilem miratus, ubi vera Düreri manus, juxta est posita, & collata, adeò illa eviluit, ut noctem diei, vel umbram luci comparatam, non sine stupore, imò & pudore deprehenderim. Præter enim penicilli exquisitissimam diligentiam, eà colorum post centelimum etiam annum claritas summa, &*

liceat

liceat dicere, recentia fuit, ut heri modò illiti viderentur, sanè novitiū hujus partus pallorem & senium exploderent. Quodsi inter artifices emulos tantum intervallum esse potest, quantum inter Naturam & Artem, interque Imitationem solertem, & vagam Effictionem intererit, quod sagax oculus facile discreverit? Sed ego fortassis in his nugis nimis, quas abrumpo, ne fastidium pariam, Tibi verò florentissime & ingeniosissime Princeps fidem meam, studiaque, operamque omnem humiliter commendo. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 29. Octobr.

Clienti observantissimo

1647.

humillimo.

EPIST. CCLXXIV.

Felicitatem interminam!

JVvat tandem Vos, tristitiæ discussâ nube, hilariorem aliquando fortunæ vultum contemplari, qui ferè indefinenter in lamentis luctuque jacuistis, tot annos bello civilium vehementiâ & atrocitate debilitati, fiat autem, ut *nuptiales hæ faves* optima quæque vobis designent, quorum nos hisce terris nihil vehementer sperare aut expectare possumus, qui undique omnes ferè copias partim jam summo cum damno recepimus, partim non sine magnâ calamitate adhucdum expectamus, aded ut ista regio penè universa sediticij *Martis stabulum* videatur. Sunt tamen, qui extremis hisce angustiis spe, ut illi quidem putant, minimè dubiâ *desideratissima pacis* sustentantur, quam tandem summus ille bonorum largitor clementissimè nobis concedere velit,

ut cessent maleferiatorum collegia, omnesque insidiarum fraudulentæ molitiones, quibus tanto corporis intervallo patria nostra charissima pene submota, eversa, & in summas angustias adducta fuit. Vale, & supplice voto nobiscum felicissima quæque spera. *Guelpherbyti*, 18. Calend. Decembr. 1647.

Cl. Tue

Studiofissimus.

EPIST. CCLXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime.

B *Enignissimè facis, quòd lugubres interdum Epistolas meas non abhorres, quibus onustum cùm publicis, tum domesticis cladibus, animū exonero, ubi jucunda potius, & Studiis Tuis apta, adferenda forent. Ac hæret sanè mihi persæpè calamus ad hæc aspera, mallempque procul faceffere funestam Bellonam illam, quæ omnem nobis paginam implet, almamque tandem Pacem literarum materiam illucescere, & pro atris, candidas chartas, funestis, letas vias terere. Sed quid facias, dicesque aliud, ubi nihil aliud videas, & audias, quàm leonum rugitus, & luporum ululatus, contra Ecclesiæ desolationem, Terrarum excidium, Scholarum situm, Agrorum squalorem, hominum neces, onera, famam, transfugia, & quod omnium est tristissimum, in beluinam naturam ex humanâ transformationem. Nam & jus ipsum in chalybem: cultus in glariem: obsequium in desperationem: disciplina in omnem dissolutionem: victus verò quærendi ratio in rapinam abiit, frustra obnitentibus, qui*
vetere

vetera somniant, & blaterant; Sed quid hæc ad Te florentissime Princeps? nempe vides, velut navita de ventis, de bobus narrat arator, ita nobis tot malis immerfis, quicquid dicere, aut scribere volumus, Bellum est, cum id ipsum etiam Pacis nomen, quod toties, totque verba nobis dedit, tanquam infidiosum bellum horreamus. An igitur nihil aliud superest, quod ad Te scribam magis ingenio Tuo aptum? Efferi utique, sed cum cogito, Te in omnibus abundare, cum præceptis, tum exemplis, atque instrumentis, quæ ad efformandum perfectum Principem faciunt, nolo meis nugis velut inter olores anser tibi obstrepere, nisi eadem operâ alter Marsyas cum Apolline contendere, ejusque iram experiri velim. Veniam itaque pro tua generositate mihi dabis, si hic subsistam, satis beatus, si omnia mea, qualiacunque sint, in meliorem sententiam interpreteris, & Tuo favori quam commendatissimum esse patiaris. Vale & fove

Illustr. Cels. Tuæ

Stutg. 19. Novembr,
1647.

Clientem humilimum.

EPIST. CCLXXVI.

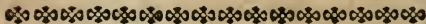
Fata felicissima!

Occupationes Tuas *Vir Cl.* facile capimus, & diem te citius sine nube, quam horam sine impedimentis, laboribus, & domesticis ærumnis habere; Omnes autem cum hæc rerum humanarum Novercâ manus conserimus, & ad eundem finem: nec meta, sed melior deteriorve conditio in hoc quandoq; nos secernit, prout nimirum sapientia, aut si ma-

vis, providentia divina, in magni hujus mundi regimine voluerit. Ut enim sagitta sponte ad scopum non tendit, oculus etiam est, qui collimat, manus quæ mittit: sic vita nostra Ductorem habet & Directorem, & quidem non alium nisi Deum, qui gressus nostros dirigit, actionibus & fortunæ nostræ dominatur: nec plus tamen imponit, quàm nos ferre posse intelligit, sed rerum naturæ & contingentia leges dicte, nostræque infirmitati, quâ alii ab aliis, diversi vivimus, vires sufficit. Beatus autem, qui ad hoc se accommodare, & tempori cuique suum tribuere noverit, æquo animo gerens, quicquid à Deo fuit injunctum, hos enim benigniori vitâ frui vult, qui vitæ suæ auctorem & moderatorem venerantur, nihilque minus volunt, quàm quòd ipsum maximè velle sentiunt. Quòd cum egregiè facias, *Vir Cl.* Nestoreos tibi spondemus annos, certò nobis persuadentes, illum, qui vitam dedit, longè aliter de vitâ dispositurum. Vale, & ab Informatore nostro dilecto, qui se, suaque officia tibi spondet, vovet, dicatq;, plurimum salve. *Guelpherb.* 1647. penultimo Novembr.

Cl. Tue

Studiosissimus.

EPIST. CCLXXVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

MArs ille circumambulo, qui Vos etiam lacepsit, nondum à nobis abstinet, ubi jam diu factis tragædiæ suæ scenam constituuit. Nunc
hyber-

hyberna sibi apud nos parat, tristia equidem nobis, qui experti sumus, contubernii sui inhumanitatem, quæ sacra prophanaque omnia conculcat, præterquam quòd reculas cum pulvisculo eruat & erodat. Pacis tamen glaucoma nobis subinde illudit, ut quasi narcotico soporatis minus ex malorum sensu doleat. Hoc pretio vivitur, & interitur: hoc somnium pascit, & enecat: hac spe tempus labitur, & consumitur. Nunc annum etiam, quod benè vertat, commutaturi sumus, utinam purpureum illum cum candido, coccineum cum byssino, chlamydatum, cum togato, oleisque coronato, quo me nunc voto ex calido animo profecto, paulo occupatior absolvo, mox pro Tua, Domusque Tuae salute idem ligato pede facturus, fidentemque meam explicaturus, quod cum Illustrissimis fratribus Tibi commune & sacrum esse jubeo. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 8. Decembr.

1647.

humillimo Clienti.

V.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO,

EPIST. CCLXXVIII.

S. P. C.

Et felix anni Exordium.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

SI quantum mellis flori adolescentiæ Tuæ adest, tantum bilis marcori Senis mei abesset, & quantum Stili Tui acies nitet, tantum ærugo detriti

calami mei detergi posset, haberes utique à me lepidissime Princeps, & jucundiores & elegantiores literas. Sed omninò, quantum à vere, hyems, & Euro Zephyrus, tam nos differimus, sorte tamen mea, quàm Tua, hac optatione, quod viriditate Tua ego quàm maximè delecter, Tibi mea ariditas ferenda sit. Quid verò ass in jucundissimæ Tuis literis 7. Decembris datis, non posse Te ex tanto locorum intervallo hic exaudiri, quicquid etiam vocem extollas. Ego contra Te non hic loci tantùm, sed per omnem Germaniam, & universum Pindum, seu orbem literarium, auditum iri asse vera verim, operamque Præconis libens addixerim, scilicet superesse ex Guelphis Principes, qui exules Germanam pietatem, literasq; & artes liberales, hospitio exceperint. sinuque fovant suo, & posteritati ab interitu servent. Est hæc vox atque Exemplum Vestrum per Parnassum & Olympum, aliaque summorum montium juga, & bonæ fame buccina percrebescat. Mihi sanè ejus miraculi testes, obsidesque tabulas vestras subinde accipere atque possidere in summis deliciis fuerit. Non est ergò, quod vocifereris, aut Stentorem agas, sibiiles tantùm & Te exaudiam, eroq; Tibi Echus loco, quam mihi Provinciam superioribus Tuis 8. Septembr. imposuisti. Christus verò faxit, ut honos hic Domus Tuæ inclutæ proprius, perpetuusque sit, ut labantibus in Germaniâ Ecclesiæ, literarum & artium rebus monumento, subsidio & fulcro, cum æternâ Augusti nominis gloriâ, fuisse dicamini, Te etiam subra communem Principum fortunam extollat. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Calend. Ianuarii,

Stutg. 1647.

Clienti humillimo.

Studiorum Tuorum Ductori cum voto feliciss.

anni salutem offic. repono.

EPIST.

EPIST. CCLXXIX.

Umbraculum Divinum!

AGo, habeoque Tibi gratias, *Vir Reverende, amicorum meorum piissime*, pro auspiciatissimi anni voto, quod non tam à more, quàm amore profectum, tot alia benevolentia Tuæ pignora atq; indicia credere non jurent, qui me adedò diligis, ut emolumenta mea, omnibus negotiis tuis anteponas, quod quidem intelligo, sed parem Eloquentiam adferre non possum. Quamobrem nunc *Votum* hoc vicissim Tibi reddo, & Deum Opt. Max. precor, ut annum istum, cum aliis plurimis, quàm felicissimum esse velit, tibi que cuncta ex voto fluant, & contra omnes adversitates, res Tuæ firmæ consistant. Ac quoniam Altissimus militum truculentissimorum (quorum hodie in omni fabula execratio est) savitiam iterum in Vos indulsit, mox tamen ex machinâ res afflictas respiciet, & undè tam luculentum damnum resarciatis, abundè suppeditabit. *Manus enim Omnipotentis, quod è sacris literis nosti, neque mutila est, neque decurtata, & facilè, quod deest, cum vult, largiri potest.* Confide modò, & nec nunc tantum, sed potius omnibus ac singulis diebus DEO Opt. Max. salutem Tuam à me commendari puta. Dabam raptissimè d. 11. Januarii 1647.

Rev. T. Dign.

Observantis.

*FERD. ALBERTVS
Dux Br. & Lun.*

EPIST. CCLXXX.

*Fortunam prosperam, cum voto felicissimi
Anni sincerissimo!*

QUOD me aded dilaudas, *Vir Clarissime*, agnosco benevolentiam tuam, & gratias ago. Utinam is essem, qualem me amor Tuus fingit, vel ut saltem in paucissimis tecum conferri possem, ad comparationem factam non aded erubescerem, in Te nusquam non signa comparent eruditæ variaque lectionis & Experientiæ, quæ in me nulla esse fateor. Tibi veterano fontes Musarum patent, mihi homini novo & Tyrunculo penè etiam ad rivulos aditus est difficilis. Debuisssem ergo meos *Artus, Artesque* librare, antequam in hanc Literariam palæstram tecum, *Vir eruditissime*, descenderem. Sed quoniam sub specie laudationis ad *majora* me hortaris, te sequar, *Maxime Virorum*, Tibi parebo, tuâq; auctoritate fultus, audebo & tentabo, quid valeant *Humeri mei*, quid *ve ferre recusent*. Nolem enim me accenseri *Illustrioribus* illis, qui Literis *Bellum* quasi indixerunt, & *aurum* atq; *gemmas* suas *atramentis* inquinari metuunt, *animum* autem *ignorantiâ* cæcum ac sordidum habere non metuunt, uti habent Verba Viri Eruditissimi Petrarchæ. Hisce quàm optimè vale, & quod semper rogo, simplicitatem, ac sibilum meum æqui bonique consulas.

Cl. V.

Observantissimus.

EPIST.

EPIST. CCLXXXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Pro suavissimo refectionum Tuarum, in hac calamitate nostrâ afflatu., maximas Tibi gratias debeo, quas continuatione felicioris Vestræ sortis, Deus propitius solvat, supplex precor. Est sanè tristissima sævæ tempestatis nostræ facies, sed dum eâdem navi nobiscum vehatur, qui etiam dormiens vigilat, speremus ventis & fluctibus imperatum tandem iri, ut deserviant, dummodo fides nostra & patientia non deficient; Sin omninò demergendi sumus, vel Cetus aliquis nos innoxie deferet, & post Triduum ad aliquod littus evomet; vel aliqua fiscella scirpea, in mediâ algâ sistet, salutis manum operituros. Sirenulam, quam ud Te misi perexigulam, brevi, si nondum vidisti, accipies. Est ea tugæ Christi infantis, in Ægyptum representatio. Ceterum quæ vel Tua in me sit animi propensio, quam utriusq; Parentis exemplo induisti, nimis luculentis mihi speciminibus approbâsti. Cumulabis autem hunc favorem, si apud Serenissimam Dn. Matrem Tuam, præesse volueris devotionis meæ, quæ pro ejus salute & Conjugii felicissimi perennitate apud Deum sedulo excubet, cunctaque pietatis officia mea deferat. Quo Tuo in me Studio & beabor ipse, & ad Virtutis Tuae florisq; præconium validè excitabor. Vale Parentum deliciae, flos Domus Inclutæ, mea expectatio, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 5. Februarii,
1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCLXXII.

Fortuniam prosperam!

Impius sim; nisi Te *Clarissime Vir*, inter piissimas necessitudines meas diligam. Delata non ita pridem pictura quædam Apellæ arte insignis in Musæum nostrum, quasi mihi donata. De cuius *Donatore* cum diligenter inquirerem, tandem intellexi, eam abs Te missam esse, quod ut crederem, non me officiorum in Te, quæ nulla unquam fuerunt, conscientia, sed recordatio Tuæ erga me nihil tale meritum benevolentia facile induxit. Faciendum igitur paucissimis hisce lineis putavi, ut & eam salvam atq; incorruptam mihi traditam, munusque gratissimum fuisse, quam primum intelligeres. Verum cum aliud Tibi hâc vice probare nihil possim, candidum interea animum, & gratum iri probatum Tibi confido: Officia ac fidem meam roga, quæ præstare potero, & volo, & debeo, & hâc dextrâ meâ polliceor. Addo cultum & observantiam, quam præstabo largiter, & in quâ vincimè à quoquam non patiar; siue Hercules mecum certare velit, seu progenies ejus Alexander. Ita omninò tibi persuadeas, & me Tibi addictissimum crede, dum res & ætas, & sororum filia trium patientur atra. Dabam festinantet *Guelpherbyti* d. 15. Febr. 1647.

Claritati Tue

Observantissimus.

Ab Informatore nostro plurimam Tibi,
Tuisque salutem renunciamus.

EPIST. CCLXXXIII.

Salutem plurimam !

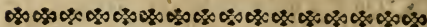
Non est, quod gratias agas maximas, *Vir Clarissime*, pro consolatoriis meis, cum meum omninò fuerit, fractum te temporis acerbitate erigere, & deficienti frigidam affundere. Nectam anxie ad animum revocandæ sunt minæ adversitatum humanarum; quarum & contra nos quoque stare videtur acies. Sed murum aëneum opponimus, *fiduciam melioris*. Tu pari modo curas omnes longè valere jubeas, & Tibi lætiora quæque promittas, quis scit, annon ea subiectura sit tranquillitas, quæ possit præterita mala omnia obliterare? *Sirenam* quam miseris, me dudum accepisse, non ita pridem perscripsi. Est ea non tam *fugæ Christi Infantis* representatio, quàm insignis *fiducie in Iosepho* documentum, qui bonâ spe fretus veterem mansionem reliquit, & secessum cum Coniuge Maria, & puerulo Iesu alibi quæsit. Faxit Deus, ut & Tu non solùm spe istâ sustinearis, sed & votum, quod inde conceperas, omninò ratum ac firmum fiat; nemini erit oprator, *accessus tuus*, quàm mihi, adornabo tibi hospitium, quod tamen nullum præter Te ornamentū habebit, ferias agemus amœnissimas, & quidquid apud me erit, quod aut voluptati, aut usui esse poterit, tuum erit: Et quamvis *Vir Clarissime*, ita omnium animis influas, ut alieno teste minimè indigeas, ex abundanti tamen apud *Cels. Dn. Matrem*, à me quod petieras, accesserunt bona verba quædam, quæ adfectum illius in omni studiorum genere cumulativè tibi vicissim testantur.

Hiscè

Hicce quàm optime vale, & Informarorem nostrum, quod facis, tibi commendacū habe.

Clarit. V.

Studiofissimus.

EPIST. CCLXXXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod etatem hanc Tuam teneram quàm maximè decet, & ornat, semper aliquid blanditiarum Literis Tuis admisces, quibus quantum ab insolentia typho obducaris, & Titi atque Trajani comitati ac facilitati aduefias, Clientibus Tuis probes, & ad Te eos pellicias. Quod insuper literarum amorem, & estimationem induis, quæ alibi nimis quàm sordent, ne facis, quàm relictissimè, & spem nobis maximam fore, ut earum Cultores non minus sub Te, aliquando, quàm quondam Patre Tuo laudatissimo, decus suum, subsidium, & tutamen inueniant. Cui si Religionis etiam Zelum & Ecclesie curam super imposueris, eæ Te profectò coronabunt, MAGNUMq; olim FERDINANDVM ALBERTVM efficient; celebribus quibusque Ferdinandis & Albertis, quos fama in cælum extulit, conferendum, vel etiam præferendum. Quo ego Te precibus meis apud Deum assiduis, & paratissimis studiis atque officiis provehere nunquam desistam; Christus verò vota mea rata habeat, qui Te saluum & incolumem semper seruet. Vale favens

Ill. Cels. Tuæ

Clienti humilimo.

Informatori Tuo perfideli & dexterrimo officiosam salutem adscribe. Stutg. 19. Febr. 1647.

EPIST.

EPIST. CCLXXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod meas quisquiliis alicujus momēti habes,
facis id sanè perhumaniter, nec mihi rependī
quisquam majus illā Tuā in me animi pro-
pensione, posset, quam, ut debeo, ita plurimi facio.
Nec opus est, fidem ejus dexterā tuā sancias, cūm
Verba Principis pro fide esse, nec à nobis credi
debeant, quod Magnus ille Caesar Carolus V. est
testatus, cūm fidem, si totā terrā exularet, in Prin-
cipis aula hospitium ei deberi, vel potius pectore,
generosè pronunciaret. Hoc igitur mihi incumbere
video, ut dum Tu amore mei vel cum Hercule
ipso, vel ejus progenie Alexandro certare conten-
dis, ego Nathanis in excolendo Salomone curam
& sollicitudinem emuler, & vel eminus illustres
profectus Tuos, calamo, pectore, precibus, munu-
sculis, & tota mea, quicquid curtā suppellectile
juvem, quam Tibi dedicatam esse volo. Domi ve-
rò, quæcunque Tibi sint optanda, abundè possides.
Parentum exemplum, Ephori prudentiam, In-
formatoris eruditionem, commilitonum emu-
lationem, populi vota, publicumq; plausum, quæ
juncta Tibi faciliorem viam sternent ad Virtutis
ipsam arcem adscendendum, quā Te repositum, ut
videam aliquando coram, vel procul audiam,
Deum precor. Vale & fave

Ill. Cels. Tux

Stutg. 12. Martii

1647.

Clienti humillimo.

Informatori Tuo, ego & filius Gottlieb salu-
sem reciprocā mittimus.

EPIST,

Fata felicissima!

Quod proximis Literis Tuis, & omnibus
iis, quæ has præcesserunt, tantopere me
laudaveris, *Vir Clariss.* debeo tibi tantum,
quantum ab eo absum, ut meritò lauder. Vti-
nam autem operam hanc in argumentum fe-
licius collocares, suavissimas tuas Literas,
quando ad me perferuntur, absque rubore
legerem, qui meipsum tum meo meritorio pede,
mecumque habito, & novi, quàm sit mihi cur-
ta supellex. Sed hic semper stimulus erit ad
continuandum studii mei laborem, illaq; ani-
mi contentionem excitandam, quam, ut inge-
nuè fatear, ab ineunte ætate aluit *Virtutum*
amor, & gloriæ cupiditas. Ita de me meritus es,
itaque assiduè mereris, nulla ut in re unquam
à fidelibus Tuis monitis discrepare debeat vo-
luntas mea, sed potius Tuæ arctissimè sit ag-
glutinanda, & in id unum intentissima, ad Di-
vinæ voluntatis perpendiculū facere omnia.
Cujus meæ cupiditatis & propositi quæ causa
fit, facilè Te suspicaturum putò; Omnino e-
nim mihi persuadeo, hoc *unicum* esse, quod
contingere homini potest, *decus*, radium, lam-
padem, non unam in famam aut ætatem, lu-
men suum dispergentem. Quibus pulcherri-
mè vale, & ab Informatore nostro dilecto
plurimam & officiosam Tibi vicissim salutem
habe. Raptim *Guelfherbyti*, die 23. Martii,
Anno 1647.

Clarit. V.

Observantis.

EPIST.

EPIST. CCLXXVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod animi mei & devotionis erga Serenissimam Principem Dn. Matrem Tuam, interpretem Te nuper exoravi, non est, quòd operosè mihi, tantoque Intercessore conciliandam putem, quam toties ultrò propensissimam & munificam sensi, sed ut ipse intelligeres, quam Matrem Tibi Deus concesserit, quæ sortem femineæ sexûs supergressa, & laudem cum veterum, tum recentiorum Mulierum exæquans, omnium Virorum admirationem & cultum rapiat, & Philippum aliquem Bergomensem, & Iohannem Bocacium, Encomiasten mereatur, quod ut propius Tibi innotesceret, (si tamen hæc ignorare potes) & quanti hæc Cæli donaria facerem Clementissima Dn. Matri Tuae constaret, non aptiore internuncio uti potui, ut eâdem operâ utrique felicitatem suam, Seculique gloriam insinuarem, meoq; officio, quod Vobis obnoxium, humillimè defungerer. Ceterùm quod ad Vos mihi anhelanti, omnia mihi paratissima offers, non potest id non me in meo languore valde erigere, utinam verò quam Vobis animo vigilans & somnians ad volo, imò sepius ad Imaginum Vestrarum intuitum conversari vobiscum, & nugari mihi videor, tam male affectum corpus transferre mihi esset integrum, haberes utique, qui Tuis profectibus applauderet, & ad summa quæque ascensus votis, precibusque suis prosequeretur. Quàm etiam Bibliothecæ Paternæ famigeratissimæ videndi desiderium intolerabile me teneat, neutiquam explicaverò, ut de ipso Bibliothecario sine exemplo taceam, qui omnem meam in his terris spem & expectationem
meam

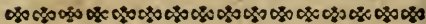
meam exhaurit. Gratias interim, quàm possum maximas ago, cum pro bonis verbis, meo nomine, ad Cels. Dn. Matrem datis, tum oblato tam lauto, tamque illustri hospitio, quorum illa in animum Maternum descendisse, ut minimè dubito, hoc tanquam jam presenti perfrui datum esset, devotissimè accipio, ita utrumque mihi omni animi mei observantiâ, summoque studio demerendum putabo. Christus verò Te Princeps inclute, si minus corpore, animi tamen propensione conjunctissimum mihi servet. Vale, & cum Informatore Tuo industrio iterum salve.

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 2. d. Aprilis

1647.

Cliens humillimus.

EPIST. CCLXXVIII.

Fortunam prosperam!

SI has licet esse quisquiliâs & fæces eruditionis solidæ, *Vir plurimum Reverende & Clarissime*, quid mihi dicendum erit, de parte selectiori & nobiliori elegantiarum Tuarum, quæ ad gustum meum nil nisi nectar erunt. Utinam eo ad satietatem aliquando mihi frui liceret, non certè *Catonis* in morem pitiscarem, sed potius confertim & avidè biberem, imò omne, si possem, ingenium tuum inzurgitarem, Robur & dextram verbis meis addo, non ut de sinceritate & confidentiâ tuâ, quæ mihi abundè satis perspecta, ullus dubitarem, sed ut nonnihil ex consuetudine hodierna facerem, dum non *simplex fides*, sed *composita*, probè suffulta, & oculata demum aliquid valet, simulque ex animo doleo, quod

etiam

etiam in nostrâ Germaniâ, ceu propria & genuina sede, & ubi tam constanter olim fuit servata, ita passim violetur, & excindatur. Auro contra habeo quoque illud *Caroli V.* insigne, qui non solum fidem semel datam, intactam & sacrosanctam, dum vixit, servavit, sed ei quoque de hospitio, quo cum primis etiam post obitum exciperetur, solertissimè monitis suis fidelissimis prospexit, cui & illud Scribani iungo: *Principem, uti dignitate, & potentia, ita etiam promissionum constantia DEO præteris debere esse propinquiorem.* Tu quàm optimè vale, & me, quod facis, ama. E Museo nostro, die 6. Aprilis, 1647.

Clarit. Tuae

Studiosissimus.

EPIST. CCLXXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quòd scribendis ad me literis minimè fatigeris, argumentum mihi est, Tuae erga me benevolentiae luculentissimum, cui rependendam nulla mea sit facultas, tamen ne nullas, aut à materiâ inanes à me recipias, id mihi curandum puto, at qui alias, quàm ex publica nostra calamitate lugubres. Accipe ergò, quod diebus hisce accidit Goppingæ, quarto abhinc lapide, Mulierem gravidam, cum se partui vicinam sentiret, cupido incessit, priusquam dolores partus subiret, potu fontis acidi, qui ibi percelebris est, se reficere, ad quem egressa, obviam habuit ex peditibus Ducis Turrenii grassatorem, unum, qui nihil irritatus, sceleratâ libidine innocentem sclopeto caput trans-

Q

verbe-

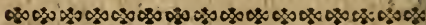
verberavit: Fortè supervenit alius miles ex equitibus, qui indignitate rei motus, fugâ dilapsum latronem insecutus, in vepretis deprehensum retraxit, Duciq; sistit. Interea loci Chirurgus Blesingius, palpantis adhuc Matris uterum secuit, gemellosq; pueros salvos extraxit, qui uterque ipso Duce fidejubente, sacro lustrico tincti sunt; Ac unus quidem haud diu supervixit, alter verò vivit, & liberalibus Ducis impensis alitur. Latroni gula fracta est, ne tamen impunè periret, commilitones socium è custodis manibus eripere ausi, hunc ictu petierunt, qui dubiâ vitâ decumbit, sibi crucem meruerunt. Hæ nostræ delitiæ sunt, dum à Pacis expectatione distinemur, atq; Tragicæ novæ Iliadis, sed priscis tristiora experimur. At hoc unum jam Te scire volui, ubi Dei misericordia Satanae furori intercessit, quæ nobis porrò subsidio esse velit; toto animo precemur. Vale inclute Princeps, & nisi molestum est, Informatorem Tuum ex me peramanter saluta, ac fave

Ill. Celi. Tuæ

Stutg. die Passionis Christi,

16. April. 1647.

Clienti humilissimo.

EPIST. CCXC.

Salutem & felicitatem prosperam!

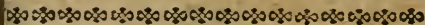
DAbis veniam, Vir Clarissime, vel si Te bene novi, favebis nihilominus mihi, quamvis mentem Tuam haud rectè affecutus fuerim. Debemus nonnunquam amicis, si rectè memini, melius consulere, quàm vel à nobis ipsi postulant, & ita cessisse quoque ea, quæ nomine Tuo cum l. Domina Matre nostra contuli, omninò existimo, sive internuncii ve-

alte-

alterius cujusdam titulo hac in parte officio meo defunctus sum. Diu animum meum jucundâ spe oblectavit expectatio Tui, de qua, uti è proximis Tuis Literis videre mihi licuit, jam cogitationes ad nos præmiseras. Vbi verò ex postremis jam comperi, Te malè affecto corpore detineri, tanto sum mœrore affectus, ut propemodum in præcipua parte infelicitatis meæ deputem, quòd tantâ spe exciderim. Faxit *Deus ter Opt. Max* ut debilitate corporis solutus, pristinam membrorum firmitatem propediem recuperes, & nobis atque Orbi Christiano quàm diutissimè luceas, id quod commodius fieri poterit, si Te ipsum, quod facile auguramur, ab indefessis Studiis, & magnâ negotiorum multitudine nonnunquam subduxeris. Notum enim est illud Naturæ Consultoris optimi Plinii, *corpori vacandum esse, ut ejus futuris animus sustineatur*. Bibliothecam nostram si Tibi aliquando contigerit perlustrare, non tam videbis, eam multâ diversorum Scriptorum multitudine & supellectile instructissimam, quàm *nomine* quoq; *Tuo* insignem. Vale & ab Informatore nostro, qui Filio Tuo charissimo quàm primùm ad amicas suas Literas respondebit, salve. Scribebam die 4. Maii, 1647.

Cl. V.

Observantissimus.

EPIST. CCXCI.

Felicitatem interminam!

QUò minus mihi fuerunt ignotæ calamitates eæ, *Vir Clarissime*, quas Literæ Tuæ mihi nunciarunt, eò certè magis me affe-

cerunt. Nec temerè est, quòd lugeas immanitatem istam plus quàm beluinam, & Tragedia hæc in omnium ferè oculis luditur, ubique fiunt mala crudelissima, ac pauci erunt, quos nondum purpurarunt. Quare ut quondam *Dedali*, sic *Martis* hodie in omni fabula execratio est. In tantum scil. Germaniæ inebriatus est *Calix Tribulationis*, ut neque illius caput, manus, pedes, nec ullus Imperii Status, amplius officio suo fungi, & malo huic acerbissimo mederi possit, sed tremunt, nutant, languent, & exhaustis tot calamitatum amaritudinibus exanimes concidunt. In quantum autem illa hominum purgamenta detestamur, in tantum egregiam *Ducis* Virtutem celebramus ac deprædicamus, qui sceleris deformitatem severitate supplicii emendare, ac relictam prolem in tutelam suam recipere voluit, quod suis documento erit, ne prius illud committere audeant, alijs verò incitamento, ut cuncta hæc memoria tenacissimè apprehendant. Sint in posterum quoque, quibus æquum ac bonum curæ atque cordi est, quique vitiis ac sceleribus, in quorum voraginem tot jam *Curtii* insiluerunt, metas ponant, & gravissimarum pœnarum veluti molem quandam objiciant, quod afflictissimè rerum statui saluberrimum erit, quodque *DEVS* ter *Opt. Max.* ex alto fortunare velit. Scribebam 10. Maii 1647.

Clarit. V.

Observantissimus.

EPIST. CCXCII.

Salutem plurimam!

ET si paucis abhinc diebus ad Te scripsi, *Vir Cl.* tamen flagitium sit, si dilectissimorum meorum Fratrum Literæ ad Te perveniant incomitatae meis, qui silentii aut oblivionis nomine nulla ratione suspectus esse volo. Agnosco benevolentiae Tuæ constantiam in tam calido voto; & non tam de natali, qui haud ita pridem faustissimus atq; felicissimus illuxit, quàm de illa mihi gratulor. Inæstimabilis enim mihi *Thesaurus magnorum Virorum* erga me *affectus*. Perinde autem facis, ac confidentes solent agricolæ, qui postquam semina terræ norunt esse concreta, spem suam in longum præmittunt, ac largissimam sibi messem pollicentur. Sunt hujus ætatis ingenia nostra agelli, quibus diversa *Scientiarum ac Virtutum semina* committuntur, quæ si ad maturitatem pervenerint, fructus ferant uberimos, de quibus cum & multa mihi promittas, faxit Deus ter Opt. Max. ut opinioni, quam spe & animo præcepisti, eventus respondeat felicissimus. *Decimas* exindè solvā fidelissimè, & dum alii sibi serunt, sibi metunt, ego lubentissimè quicquid à me proficisci poterit, aliis pendam. Quòd si verò omnia non potero in succum & sanguinem convertere, præclaræ tamen voluntatis gloriâ me sustentabo, quæ potior est humili & minutâ felicitate eorum, qui nihil arduum, & asperum cogitatione complectuntur. Vale & dum *messis in herba* est, divinam ex alto benedictionem mecum implora. Dab. currente manu d. 25. Maii 1647.

Cl. V.

Observantissimus.

Q 3

EPIST.

EPIST. CCXCIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Geminis Tuis quod respondeam, profectò non habeo, adeò enim comitatem omnem iis exhausisti, ut quid blanditiarum reponam, non inveniam. Malo igitur Tibi herbam porrigere, & inurbanitatem meam fateri, quàm ut in Apologo est, cum Cumano animali, catelli melitæi lusus, quos Hero faciebat, calcibus stolidè emulari, & vapulare. Quis enim Te non tantùm Domtis Tuæ, sed & Terrarum Vestrarum Delicium nescit, cuius amor cum incrementis annorum & laudabilium Studiorum semper crescet, fructusque publico rei Christianæ bono uberes feret; Ad quam metam Te contendentem ego piis precibus, & officiosis plausibus consequar, beatus futurus, si boni omnes Virtutis Tuæ testimonio concinant, Christusque ipse propitiùs annuat; Ita vivas, ita valeas mellitissime Princeps, ita faveas

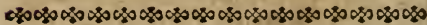
Ill. Cels. Tuæ

Ex Seleniano, 4. Iunii,

1647.

Clienti humillimo.

Informatorei Tuo officios. salutem subscribo.

EPIST. CCXCIV.

Salutem plurimam!

Non est, Vir Clarissime, tarditatem in scribendo, si quæ ita dicenda est, apud nos excusare velis, novimus, quàm assiduæ Te curæ conficiant, ut nullum supersit vacuû tempus,

tempus, quod amicis impendas, nisi illud continuis ac redeuntibus occupationibus surripias. Audimus & cognoscimus ex aliis, quantum laboris animarum Curatoribus incumbat, cujus adspectu vel Hercules perturbaretur, putans sibi tertium decimum laborem restare. Quapropter si brevissimam dilationem istam inconstantia tua in cultu & amore nostri putamus esse argumentum, nae parum diversas hominum conditiones, & te memorem debitorem, cui nunquam vellenda sit auris, nosceremus. Non ingratum mihi quoque fuit exemplar *umbratilis* delineationis Tuæ, ut & appositæ pagellæ non inelegantis artificii, pro quibus ingentes ago gratias, operam daturus, ne te liberalitatis hujus unquam pœniteat, tantò quidem magis, qui minime omnium promeritum me talia sciam. Rectè fecisti, quòd argumentum istud tractandum suscepis, pro quo labore & studio omnes bonos, qui Viros bonos & egregios à mortalitate vindicatos cupiunt, hoc animo esse oportet, ut velint te quàm diutissimè superstitem omnibus iis, qui pro salute animarum strenuè fecerunt, ac propterea aeternitati, famæque Templo consecrandi sunt. Vale *Vir officiosissime*, & ab Informatore nostro plurimam salutem habe. *Gaelpherb. 22. Junii 1647.*

Cl. Tuæ

Observantissimus:

EPIST. CCXCV.

Felicitatem profferam!

Legimus vicissim Tuas literas, *Vir nunquam satis pro meritis honorande*, & eleganter scriptas, & omnibus humanitatis notis tinctas. Læti sumus ex animo, quod amicitiam nostram faceres tanti, ut eam novis subinde muneribus laceffere non desinas, neque exinde aliud conjecturare possumus, nisi quod in amore & negotio scribendi conspires, & paria nobiscum facias lubentissimè. Quâ causâ bonitate freti, & liberiores, & crebriores ad Te mittimus, neque libenter concedimus, ut vel literæ Tuæ paulò diutius apud nos sine responso detineantur, vel nostræ ad Te concedentes gradu testudineo iter emetiantur. Vbi tamen hæc quoque cura nostrum angit animum, fore, ut graviora fortè negotia Tua frequentioribus & intempestivis nostris intercludantur. Sed Tu facias, quæsumus, quod commodo Tuo fieri poterit, neque patiaris, ut ullâ ratione Tibi incommodi videamur. Habemus iterum, unde gratias Tibi maximas agamus, quod aliquot *diversorum Auctorum libros* forulis nostris destinaveris, quæ profectò talia sunt, ut nostram deprædicationem fere aspernentur, & non nisi maximâ remuneratione digna habeantur. De me certè velim sic existimes, me animo ista omnia sedulò vicissim complexurum, quæ ad emolumentum Tui, Tuorumque, & gratitudinem quavis ratione declarandam pertinere videbuntur. Mea nihil habent, quod spiret tam sublimem originem, abundè mihi tribuis, si credideris *Mulas nostras adhucdum circa littus natare*. Vallebis,

lebis, & nos Tui observantissimos amare perseverabis. Dabantur *Guelpherbyti*, die 13. Julii, 1647.

Cl. T.

Observantis.

EPIST. CCXCVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quotiescunque in Epistolas Vestras intueor, felicitati Vestrae gratulari subeo, qui non tantùm iis literis & artibus, quæ ætatem Vestram deceant, & personam ornent, instituantur, sed rectiore etiam de rebus majoris momenti sensu, quàm alii vel possint, vel velint, atque iudicio imbuamini, & hinc rei Christianæ olim tractandæ melius, & curandæ certius apparemini. Quæ in parte Patris Vestri providentissimi Sapientiam eximiam laudare debeo, eos Vobis Formatores, & Magistros, deligentis, qui non tam præclarâ virtute & cognitione polleant, quàm pietatis Zelo, vitæ innocentia, & morum compositione, quæ filiis hujus seculi contemptui esse, vel neglectui solent, prævaleant. Præterquam enim quod melior fama, fidique Testes jam dudum illos mihi fecerint commendatissimos, in omnibus literis Vestris ea spirat rerum Divinarum & Sacrarum æstimatio, terrenarum verò & prophanarum vilitas, atque dedignatio, ut hoc unum satagere mihi videantur, qui in hoc dignitatis Vestrae fastigio Vos ad veriora & sublimiora bona attollant, à simulatis verò & fugacibus, quæ humi figunt, abstrahant. Cujus rei argumentum ex postremis Tuis, florentissime Princeps, capio, quibus de

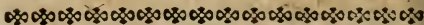
Sauberti quondam mei Umbra supra ætatem Tuâ cordatè, prudenter, & æquanimiter, scilicet ita probè edoctus, pronunciaſti, ut aliorum Iudiciorum aleam subire, minus vereri, ſcriptionis ſanè, vel oblatrante Invidiâ, pœnitere non debeat. Quo nomine iisdem Moderatoribus ac ductoribus Tuis, multum debeo, quos faventes & amicos ut ſemper habeam, magnâ curâ mihi annitendum eſt, ſic enim Te mihi propitium in poſteros etiam annos ſervabunt, & famam meam, ſi quam promerebor, apud alios tuebuntur, & ea calamo Tuo ſubinde ſuggerent, quæ mihi ſummæ voluptati eſſe poſſint. Chriſtus verò faxit, ut hæc efformatio mentis, Ingeniique exactior cultura, ad Optimi Patris exemplum Reipubl. Chriſtiænæ bono, Tui ornameto, illorum commodo, omnium bonorum utilitati cedat. Vale maximis rebus deſtinatus, & favere perge

Ill. Celf. Tuæ

Stutg. 16. Iulii,
1647.

Clienti humillimo.

Officia paratiſſima cum ſalute plurima Epho-
ris & Doctõribus Veſtris adſcribo.

EPIST. CCXCVII.

Illuſtriſſime & Celiſſime Princeps,
Domine longè clementiſſime,

Cum Te reſpondere minimè pigeat, compellare aliis atq; aliis literis minùs dubita verim, nec enim aliud eſt, quod retardare poſſit, quàm arundinis meæ ſenilis imbecillitas, & hebetudo, quæ cum ardenti tuo ſtylo collata, ludibrio eſſe poſſet, niſi Tuâ indulgentiâ eam ſuſtineres. Quantiſper

ſper ergò videro, ne Studiis tuis oneri non eſſe, nec impedimento liberalioribus exercitiis, facile aliquid ſuccifiſiſſi temporis in venero, quod ſcriptioni ad Te tribuam. Si quid etiam ex libellis meis, quos Tibi deſtinavi, aliquid commodi literariis profeſſibus acceſſerit, nã ego beatus mihi videbor, qui eos optimè locaverim, & quaſi iniquis poſſeſſoribus in noſtra hac barbarie eripuerim. Nam dum Martis partes prævaleſcunt, Palladis artes vileſcunt, ac tum Pietatis. res frigent maximè, cum ſeculi vitia in flammam erumpunt. Nec dubito, quin non tam in libellos minutioris pretii, quàm meipſum ſis intuiturus, cuius ſi in Te tuãq; Domum inclutam animum devotiſſimum, ſtudioſumq; dedicatiſſimum penitus introſpicias, cum nemine mortalium comparandum rectè cenſere, certè aſpernandum haud putare poſſis. Quantum enim mihi curæ eſt, ut emergat oppreſſa pietas, refloſcant expulſæ literæ, excolanturque ſylveſcentes artes, tantum mihi impoſitum video, ut herbeſcentis Tuæ Virtutis incrementa, uberesque proventus, precibus meis aſſiduis, & ſtudiis indefeſſis proſequar, ut quibus aliquando ſalus publica innitatur. Id quod Chriſtus ratum gratumque habeat, in quo florentiſſime Princeps creſce, & adoleſce feliciter, quod vovet ex animo

Ill. Celi. Tuæ

Stuig. 13. Auguſti,

Anno 1647.

Cliens humiſſimus:

Duſtoribus & Doſtoribus Tuis ſalutem per-
officioſam adſcribo.

EPIST. CCXCVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod semel atque iterum fratrum Tuorum literas non es comitatus, nihil succenseo, nam & in valetudo Te facile excusavit, & amantiß. frater Anthon. Ulricus partes Tuas satis supplevit, sed & ipse, etsi literas Tuas cum ingeniosè fictas, tum eleganter pictas, valdè amem, atque desiderem, nolim tamen hoc exercitationis genus Tibi molestum aut tædiosum fieri, sed non nisi aliqua voluptate delinitum, integrum servari, quid enim aliud ad scribendum ad me literas Te impellat, quàm Indolis Tuæ florem, & styli aciem exerat, atque perficias, non ideò, dum adultior etas materiam aliam atque aliam Tibi suggerat, & in latiore rerum humanarum cognoscendarum campum Te emittat. Quapropter vehementer Te hortor, ut si continuare hoc reciprocandarum Epistolarum studium non displiceat, nihil tamen suscipias, quod vel oneret Ingenium Tuum, vel teneram Manum fatiget, aut recreationes Tuas perturbet, cum nullas acceptiores ad me dare possis, quàm quas ab hilari & festivo animo profectas intelligam. Vale dulcissime Princeps, & elegantiss. Tuis me recreare perge

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 3. Septembr.
1647.

Clientem humillimum.

EPIST. CCXCIX.

Fortunam prosperam!

Ternas jam à Te, *Vir Cl.* intra spatium aliquot Septimanarum accepi, ad quas tamen usque huc nihil respondi, oportet itaque, ut Musas meas tenellas & sopitas excitem. Vbi fortè quæras, Lethargus ne fuerit, an Somnus in me? Nullum certè horum. Mala me vexavit aliquandiu tussis, quæ adhuc & alius generis officia me planè reddidit inhabilem, & sæpius ad scribendum accedenti calamum manu excussit, omnem itaque negligentiam & procrastinationis longioris, si quæ fuit, culpam ea sustineat. Quòd scribis, nihil tibi magis curæ esse, quàm ut extincta ferè pietas in lucem protrahatur, omnesque artes & Studia ad pristinam stabilitatem & nitorem reducantur; Laudamus animum tuum, atq; aded, qui noster est in Te amor, de serio hoc proposito Tibi ex animo gratulamur. Nam quotusquisque est hodierno tempore, quem hæc cura rangat? Omnes aded modicæ fidei & curtæ spei sunt, ut difficultate commoti, facile deterreantur. Melius Tu, quem in tantum deperditarum rerum amor tenet, ut in restitutione earundem nullo tædie fatigeris. Informator noster charissimus potius se Tibi debitorem humillimum offert, & in oculis, in ore, in pectore Te habet, observantiamque, studium ac candorem suum in omni officiorum genere Tibi cupit esse probatissimum. Ita enim singularis Tua eruditio, & earum rerum notitia, quas omnes boni plurimi semper faciunt, meretur. Vale. 8. Iduum Sept. 1647.

Cl. T.

Observantissimus.

Q7

EPIST.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

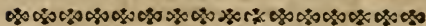
Dum me ad scribendas ad Te literas paro, Tuæ adveniunt, septimo hujus datæ, quibus injurius sim in comitatem Tuam, si in hac temporis angustia, tumultuaria verba reponam, dum animum, sermo jam in publico habendus, totum quasi occubet. Veniam igitur morule dabis, intereaque animum elegantioribus, quas mitto, pagellis oblectabis, propensione in me, quod facis, non interrupta, quam me DEO assiduis precibus commendare, & perpetuis studiis atque officiis demereri humilibus fas est. Vale suavissime Princeps, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 24. Septemb.

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCC. I.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Verbosior ad Inclutum fratrem Tuum Ant. Vlicum sui, apud Te brevior ero, nolim enim meas tædio Tibi esse, quæ quo minus habent verborum, hoc se facilius absolverint. Gratulor de restituta sanitate, & ut firma perpetuaque sit, ex animo precor. Generosi animi habitaculum, quo firmitus & magis incolume, hoc aptius est, ad laudabiles functiones provehendas, si rectâ ratione regatur, non in luxuriam, aut temerarios ausus devertat, sed quæ in Te nobis, sub vigilibus Cus-

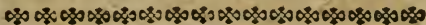
flodibus, aptisq; Magistris minimè metuenda sunt. Informatori Vestro plurimum debeo, cum ob ea, quæ in Te confert studia, Reipublicæ olim salutaria & proficua; tum me etiam, quibus Ingenium, Manumque Tuam in mei amorem inflectit, atque deflectit, quo me sibi reddit planè obnoxium. Nec immemor est filius meus Gottlieb veteris amicitie, quam non tam renovatam, quàm continuam, & perpetuam esse percipit. Vale floridissime Princeps; & quam iniisti Pietatis & Virtutis viam, calca, non aliis gradibus ad summa quæque mortalium facilius & certius evehendus. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. Cal. Octobr.

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCII.

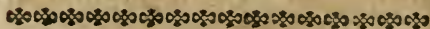
Fata felicissima!

Ta meretur erga me singularis amor tuus atque propensio, Vir Cl. ut nolim scribendi munus, quando ad me deventum est, paulò laxius, & in alios subinde dies protrudere. Indignus enim sit, quem Musæ ament, qui in amore semper quàm promptissimè non respondeat iis, à quibus provocatur, quiq; præter amoris hujus exercitium etiam omne illud quærunt, quod nobis maximè accommodatū & salutare esse intelligunt. Neque est, quod metuas, plus oneris me esse suscepturum, quàm ferre possim. Sum enim ex eorum numero, quod ingenuè fateor, qui nolunt esse subsarcinati, neque tamen etiam inanis incedere vellem, cum ii, qui cervicibus nonnunquam

quam aliquid imponunt, accuratius & feliciter rerum cursus observare soleant, quam qui compressis, ut ajunt, manibus aut sedent, aut ambulant. Tu quod facis, ad majora, & alia omnia me subindè perducere perge, & sicubi titubavero, quocunque volueris modo, me stabilias, communiasque. Vale. *Guelpherby-*
ty, V. Nonarum Octob. 1647.

Cl. Tuæ

Observantissimus.

EPIST. CCCIII,

Felicitatem prosperam!

SInt nonnunquam Verbis adstrictæ literæ Tuæ, *Vir Cl.* sensu tamen ita prævalent, & elegantiarum varietatibus adèò abundant, ut earum inspectione animus multò longius ducatur, quam diurnâ lectione aliarum rerum quarumcunque immoderatius excurrentium. Fieri etiam quandoque potest, ut & breve sit tempus, quo occupationis Tuæ amplissimæ negotio huic mutuo indulgent, ita enim facilè cogitationes præpediuntur, quò minus plura comprehendere, & longius exspatiari possint, proindeq; non est, quod brevitatem hanc pluribus exemptam purgatamque eas. Dum Informatori nostro dilecto tam benè cupis, facis convenienter moribus tuis, quemque semel ornandum suscepisti, commendatione & patrocínio non desinis honestare. Agnoscit ille auctorem hunc animo quàm gratissimo, teq; in oculis, in ore, in pectore habet, & omni, quod ajunt, pede in Te honestando vicissim consistit. Vale & ab eo,
 cum

Majoribus reparatum, amittat. Ex iis jam dudum Te, florem Principum, cum inclutis fratribus Rei Christianæ & literariæ restitutioni & amplificationi, animo meo destinavi, nullis profectò blanditiis, sed certis argumentis, & auspiciis ex Sereniss. Dn. Patris longævitate & felici curâ desumptis, quæ fundandæ & perficiendæ Virtuti Vestre, à propitio DEO Vobis concessu prorogantur. Quæ quò Vobis diuturniora, hoc ad exemplum expeditiora, ad continuationem aptiora, & ad fastigium usque famæ bonæ, certiora erunt, supplicibus nostris votis, Vobis à Supremo Numine procuranda. Quò in studio, dum sedulò pro Tua salute excubo, patere Dulcissime Princeps, ut, quod ultrò postremis Tuis es pollicitus, ingenii Tui elegantioris lusibus, & literariis exercitiis diutius perfruar, dum ad seria magis accingaris, Reipubl. Christianæ utilem, Tibi gloriosam operam navaturus. Vale & fave

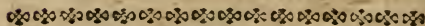
Ill. Cels. Tuæ

Statg. 29. Octobr.

1647.

Clienti humillimo.

Efformatoribus & Informatoribus Vestris perofficiosam salutem adscribo.

EPIST. CCCV.

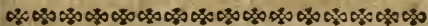
Felicitatem interminam!

QUOD tardius ego, Vir Cl. ad amantissimè scriptas literas tuas, quàm optabas, respondeo, peto à te, ut id pro consuetâ humanitate tuâ, non dicam aliis impedimentis, sed afflictæ valetudini meæ, quâ interea conflictatus sum, condonandum putes. Nani cum

etiam per aliquot dies, tanto *dentium dolore* vexatus sum, ut & somnum mihi adimeret, & efficeret, ut neque cibum caperem, & id ipsum, quod capiebam, non manderem, & extenuarem, ita me magnitudo cruciatuum efferverat, ut ad consuetum scribendi munus planè inutilis factus viderer. *Ardere in Sueviâ bellum* scribis, quod ferè non miramur, illud potius stupemus, unde funestissima flamma hæc semper suum habere possit nutrimentum. Aut enim non erit, quod rerum speculatores devoracitate hujus tradant, aut de occultis ejus qualitatibus nondum satis edocti sumus. Faxit autem DEVS, ut experientiâ tam luctuosâ nunquam comperiamus, quæ libenter nescimus. Vale & ab Informatore nostro dilecto plurimam salutem habe. 18. Cal. Decembr. 1647.

Cl. Tue

Observantissimus.

EPIST. CCCVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod brevitatem literarum mearum benignè interpretaris, tumultuarium scribendi genus generosè admittis, facis sanè indulgentissimè, quo nomine infinitas gratias debeo. Ego verò non tam mei, quàm Tui rationem mihi habendam censeo, ne vel legendis meis, vel scribendis Tuis copiosioribus fastidium Tue ætati parem, quæ laboribus impar est, & amabilia suo jure deposcit. Nam ut sint, quæ animum meum distendant & dispergant, quàm occupent, nihil tamen ejus erit,

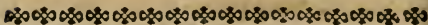
erit, quod non officii, quæ debeo Tuis, postponendū, nec tam charum carumque quicquam. quod impendendum Tibi Studiisve Tuis non putem, cuius imperium Tuo arbitrio relinquo. Ab Informatore Tuo me amari planè sentio, & gratum habeo, cui contra omne meum studium polliceor. Amori namque debitum est, amari, & ut ameris, amandum, ita amatus, ames. Christiani officium quid ni sit, cum qui odio habeant, & insectentur, sint diligendi. Sed nolo philosophari. Vale floride Princeps, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Strig. 19. Novemb.

1647.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCVII.

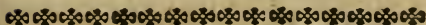
Salutem officiosam!

Literas meas à Te, Vir Cl. visas & lectas tantum apud Te posse, ut oculos animumque tuum oblectare, faventiamque insuper & amorem demereri queant, serió & ex animo gaudeo. Quanquam mehercule tanti non sunt: sed propensissimæ tuæ voluntati hoc totum tributū eo, quā me diu sanctissimè complecteris. *Aquas nostras vicinas* ex aliorum relatione, ut audio, prædicas, & quidem ob vires saluberrimas, & curationes admirandas. Vires in iis occultas agnosco, easque, quotiescunq; arcana illa naturæ in homine, extra hominem, in toto hoc universo impensius apud me volvo, non possum non admirari. Curationes non nego, quoties verum esse deprehendo, plurimos felicem & auspiciatam corporis sanitatem consecutos fuisse. Si quis au-

tem hoc quoque secum reputet, quàm diversa sit corporum temperatura, quanta hominum ex ætate, sexu, loco, cœlo varietas: quot, & quàm contraria ex contrariis & pugnantibus causis morborum genera, ille non mirabitur, plurimos votorum suorum compotes factos non esse, sed frustrâ periclitantis, ac depositæ salutis suæ remedium quæsisisse. Tu inoffensâ valetudine diutissimè nobiscum vive, & quàm optimè vale. *Guelpherbyti*, penultimo Novembr. Anno 1647.

Cl. T.

Observantissimus.

EPIST. CCCVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Gratulor mihi, Tibi gaudeo, quòd eodem temporis puncto de in valetudine Tua, & restitutâ sanitate intellexi, ita enim Tu morbi molestiâ, ego per Te sollicitudine citius liberati sumus, quod diuturnum Tibi opto. Mirarer autem Te hoc ætatis, dentium dolore vexari, nisi ipse ego in juvenili meâ ætate id malum, toto & continuo decennio duriter essem perpeffus, quo posthâc Dei beneficio ita sum liberatus, ut præter quatuor, quos tum perdidisti dentes, reliquis omnibus integris, nunc rectè utar.

Heri Biga illa Illustr. Sororum à nuptiis Mompelgartensibus DEO conduce incolumis rediit, articulo uno in a vita sede reposito, & cognato Principi adjuncto. Cujus Tibi imaginem hic sisto. Nempe VLRICI tertii VVürtemberg. Ducis lineâ in Nepote Ludovico extinctâ, successit fra-

fit fratris Georgii, quæ per ejus Nepotem iterum
 divisa nunc coaluit, quod facilius ex schemate co-
 gnoscet, Sed & Duo Principes mei, EBER-
 HARDVS Herus, & VLRICVS frater,
 cognati sanguinis, & ex eadem Solmensi domo,
 Conjuges duxerunt, quod itidem ne nescires, appo-
 sui. Omen utinam Deus impleat, ut quò arctius
 sunt inter se nexi, eò constantius, familie concor-
 diam alant, servantque, nec simultatibus unquam
 distrahantur, quæ certissima Illustr. Domuum rui-
 na & clades est. Superest letum Tibi & omnibus
 animi corporisque Tui illustribus incrementis fe-
 tum felicemque annum succedaneum precer, quod
 idem opto fidelissimo & industrio Informatori Tuo,
 quem valdè amo. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 8. Decemb.

1647.

humillimo Clienti.

Heinricus

Comes VVürtemb. & Mompelgartensis.

VLricus

Dux 3. VVürtemb.

Georgius

Comes Mompelg.

Christophorus

Dux 4. VVürtemb.

Fridericus

Dux 6. VVürtemb.

Ludovicus

Dux 5. VVürt.

Iohann Frid.

Dux 7. VVürt.

Ludov. Frider.

Eberhardus Sibylla - Leop. Frid.

Dux 8. VVürt.

Iohann

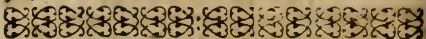
Iohann Fridericus *Dux Würtemb.*
 Barbara Sophia *Brandenburg.*

Eberhardus — Anna Sophia — Ulricus
Dux Würt. Catharina Dorothea *Dux Würt.*

Ioh. Casimir-Dorothea Heinric⁹-Mar. Magd.
Rheni & Sylva V Vilhel. *Com. Oeting.*
Comes.

Iohann Georgius
Comes Solmensis.
 Margaretha
Baronissa de Schönburg.

EPISTOLÆ ANNI
M DC. XLVIII.

I.

Cum tribus Principibus,

EPIST. CCCIX.

Illustrissimi & Celsissimi Principes
Domini mei longè clementissimi,

JUSSU Sereniss. Dn. Patris Vestri, Domini & Heri mei omnium clementissimi, (qui enim per me id ausus fuisset) Symbola, quibus Magnatum exemplo, in inscriptionibus nominum Vestrorum, nisi à sensu Vestro aliena essent, uteremini, selegi, eaque infelici licet pictoris vel potius lutarii penicillo expressa, superiore septimanâ ad Vos misi. Maluisssem equidem, clarissimus Vir & summus Artifex, Goskius Vester, id Vobis officii præstaret; ingeniosioribus inventis, & Buno Vester, Freisiusque felicioram operam conferrent. Quid verò Vos voluerim, & quò digitum intendam, etsi pro sagacitate Vestra intelligitis, & additi Versus, insulsiores sic satis explicant. Tamen his literis amplius diducere, & hoc magis insinuare visum est, quod ne egrè feratis, majorem in modum, & quâ debeo, animi demissione Vos rogatos velim.

Elegi autem Symbola, quæ cum Serenissimi Dn. Patris per Orbem celebratissimo illo EXPENDE quàm proximè convenirent, Tue ergò Celsitud. Generosissime Princeps, Dn. RVDOLPHE AVGVSTE, animo meo ATTENDE, deputavi, scilicet, cum Tibi cæli fa-

vor non tam Paternarum amplissimarum possessionum, fortunarum, & terrarum, quam Virtutum successione destinavit, qui rectius hoc ingens minus alter potest Atlantem fessum Hercules subibis, & Imperii Domus Guelphicæ habenas rexis, quam si ad Exemplum Patris, quo nullum est perfectius, ATTENDAS, illudque omni animi contentione exprimas, quod eò Tibi est factu facilius, quo anni Patris Divino beneficio amplius protendentur, Tibique interea iudicium crescit, ut ad singulos illius egregios & incomparabiles actus attendas, & quid Tibi faciendum posthac sit, documentum capias. Sed & ATTENDAS maximo peri, quod DEVS Tibi commissurus, & quanto dignitate, potestate, & opibus inter Germaniæ principes eminuveris, tanto magis sublimem hanc tuam Stationem ornes, & spem omnium de Te conceptam adimpleas. Hinc est, quod Statuarium effinxi, ad exemplum nobilioris alicujus operis, à Praxitele, vel Phidiâ, confecti, aliud exprimens, famamque eandem sectantis, que Tibi haud ubi continget, si ad dicta facta, constituta & incita, Optimi Patris, sed maxime Pietatem proximam, & Iustitiam incorruptam, cum summa iuditione conjunctam serio & sedulo ATTENDES.

Tue verò Celsit. ingeniosissime Princeps, On. ANTHONI VLRICE, PROTENDE applicavi; Nam cum Te videam cum Patris summa, quam sibi supra communem sortem incredibili studio, munimentisque literariis incomparabilibus, paravit, contendere velle, ne pondere operam ejus, & ingenii terrearis, Stateram Tibi proposui, ubi minoris ponderis porrectione, majus æuari, & progressionem minuti appendiculi, attolli pondus maximum queat. Etsi enim in Patre Tuo omnia sunt summa, & prop. modum inimitabilia,

ut qui unus sui seculi inter Heroes, Basis & fastigium dici mereatur: Tibi tamen DEVS, tanquam sanguinis & ingenii, sed & educationis & institutionis rectæ, legitimo heredi, nihil negavit, quò minus Virtutis progressibus & incrementis ad eandem gloriæ & famæ metam pertingas. Aude ergò felicibus auspiciis Patrem assequi, & pondus donorum Tibi divinitus concessorum rarissimum, in laudati cursus staterâ promove, quo maximum etiam pondus; Celebriorum in Ecclesiam, Remp. literariamque Paternorum merituum libramine Tuo adequabis, aut quod vel ipse Pater non invideat, superabis.

Tuæ demum Celsit. Florentissime Princeps, Dn. FERDINANDE ALBERTE, EXTENDE proprium esse volui, allusione ad Didonis commentum, quo taurino corio in tenuissimas partes secto, amplum satis locum condenda Urbi suæ Carthagini est circumplexa. Intelligis quid velim, ferant sanè natales, priores, quod familie legibus & pactis sancitum est, Tibi propria Virtus vel novum regnum paret, vel concessum minus amplificet. Patrem Tuum cogita, in minore olim sua sorte nunquam animo, nunquam opere, nunquam famæ præcopio minorem, ac ne nunc quidem tantis factis accessionibus, quàm ante, majorem. EXTENDE, extende sortem Tuam, qualemcunque DEVS Tibi assignabit, animi & virtutum magnitudine, & quo majore nisu fortuna amplior Tibi paranda erit, hoc decus majus opusque gloriosius Tibi successurum memineris, nempe Fata viam invenient, que Te per arduos, in sublimi positi Virtutis templi, anfractus deducat, & gloriosâ tandem inter Majores Tuos sede reponat. Hæc mihi animo meo post Sereniss. & felicissimum Dn. Patrem Vestrum EXPENDENTI, ingens gaudium, & spes maxima nascitur,

ditur, fore, ut haud sinistro aut vano omine meo,
 Tria haec Vobis Symbola, auspiciatò cedant, scili-
 et : ATTENDENDO exquisitiori Exemplo :
 PROTENDENDIS ingenii exactioris vi-
 ribus : atque EXTENDENDIS avite glorie
 nibus, ad summa quaeque pertingatis, non nisi cæ-
 stibus & eternalibus bonis terminandis. Quo
 ae voto in presens absolvo, fiducia plenus, si mi-
 us ad Genium Vestrum haec à me excogitata
 unt, tamen ut à pio & de voto pectore prolata, ve-
 iam apud Vos faciliorem impetratura.

ATTENDITE operi, & PROTENDI-
 E virtutis profectus, ut fame Guelphicæ illu-
 rissimæ terminos EXTENDATIS &c. Sal-
 ete & favete Illustrissimi Principes
 Illustriss. Celsit. V.

utg. 25. Ian. Convers.

Pauli 1648.

Clienti humillimo.

In Symbola

TERNIONI PRINCIPUM
 AVGVSTORVM

Brunsvig. & Luneb.

Tetraſtica Emblematica.

I. ATTENDE.

Imitari, quàm præire facilius.

lix, Archetypum cui contigit arte politum,

Cui gnave Attendat ingeniosa manus.

& Praxitelem referet, celebrem ve Myronē,

Et post Augustum Hic Ectypus Alter erit.

II. PROTENDE.

Aequat progressus maxima Virtus.

irrige libramen radio ; hinc appende minutum

Pondus, & equabit pondere majus Idem.

*Virtus virtuti compensa Nepotibus olim,
Progressu Stirpis præminet inter Avos.*

III. EXTENDE.

Hoc decus, hic labor est.

*Taurino poterat regnum circumdare tergo,
Dido suum, postquam in lora minuta secat.
Ferre gravem sortem, magnum est majusq, tueri
Facto extendere eam, quantum opus, ac de
cus est?*

IV. EXPENDE.

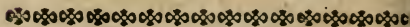
Gaudent Generosâ prole Parentes.

*Gaude hâc prole Pater! si quid Tibi fata minentur:
Nunc etiam Augustus restat, Imago (a) Tu
Et qui Te superet, nōritque extendere sortem:
Expendisse Bonum hoc, Teq; Tuosq; juva
(a) Syrac. 30. V. 4. 5. 6.*

Ad Sereniss. Dn. Augustum.

‡
*Luna mihi in Terris: Cælo Sol emicat alto:
Sufficit! hinc Mundo salvus utroque ferar*

+
*Christe sciant quæcunque alii, mihi sufficit una
Cognitioque mei, cognitioque Tui.*

EPIST. CCCX.

Illustrissimi & Celsissimi Principe
Domini longè clementissimi,

C*Um ad Vos scribere instituerem, non alia Vol
dignior materia occurrit, quàm que hoc ten
poris merito suo nos totos occupat, & exerce
tempore PASSIONIS IESU CHRISTI
NC*

NOSTRI Historia, que ut sapienti majorum
 innua recitatione nobis in memoriam reuocanda;
 ta totius vitæ nostræ decursu, tanquam Brevia-
 ium Theologiæ ruminandum, & identidem re-
 etendum venit, quo studio siue ad solidandam fi-
 em, siue efformandam vitam nostram nihil cer-
 ius & expeditius est. Ac huius quidem Anni sa-
 re meditationis director GEMINVS ADAM,
 uem D. Paulus Romanis epist. 5. v. 12. & seqq.
 escribit, esto, ut quantum primus perdidit, tan-
 um reparasse nobis, & restituisse secundum re-
 tius intelligamus, & exactâ utriusque collatione
 mala nostra, bonaque ad hanc passionis lancem ex-
 endentes, meritis Christi, quas possumus laudes
 ratesque rependam. Ecce enim, ut i. Serpens il-
 pestilentissimus mali malum, & verè Eridos
 omum nobis propinavit, totosque dissidio infe-
 t, paratum est ex Arbore vitæ Alexicacon, quod
 concordiam reddidit, dum Charitas ipsa ad nos
 scendit, & ne de alieno daret, suo & Corpore &
 inguine ipso pascere, & reficere instituit. Hinc
 mbitio nostra summa, imâ Humilitate, & ser-
 ilischemate repensa; inexhausta Avaritia, li-
 valissimâ Pauperie expleta; temerariâ & exi-
 osa curiositas, simplicis veri & boni exemplo
 stigata simul, & rectius instituta est. O felices
 us S. Eucharistiæ epulas, & agnum Paschalem,
 e infernalibus illis dapibus tam pretiosâ victi-
 d expiandis.

Iam 2. HORTVM VTRVNQVE
 nferamus, illum Paradyfi & hunc Oliveti:
 tam enim primo Adamo delicatus iste fuit, tam
 c secundo Horroris & tremoris plenus factus est.
 ortis tam diræ & indignationis ob id diuinæ in-
 itu. Quàm dulces & sapidi fructus, tam ama-
 us calix omnibus nostris inquinamentis repletus;
 quàm aura sua vis, letaque, tam torrens æstus
 R 3 . sanguis-

*sanguineas grumas exsudans; Quàm paratum a
 animalium obsequium: tam tristis solitudo, &
 intimorum etiam somnolentia; Quàm varia e
 universi hujus concentra & elegantia delecta
 tio, & refectio, tam ad obversantia passionis in
 strumenta, ipsumq; malorum in vectorum chao
 nausea & animi deliquit̃ objectum est. 3. Ade
 mus porro, quo nihil est prophanius, SACRVI
 CONCILIVM, Adamice pietatis speculum
 nonne pro ipsius Apostasiã, Secundas Adam p
 Hæretico pronuncratus? ab Hypocritis impostus
 sue consciis, blasphemix accusatus: à loquacul
 & nugivendis, ob veritatis professionem indig
 percussus: à sciolis, & cum ratione deliris, pro t
 tuo & deridiculo habitus est: Caphã machinat
 te: Iudã prodente: Petro abnegante, cunctis de
 rentibus, publicè proscriptus? Nec melius 4.
 dami FORVM, injustitiã ipsius tribunãl, u
 tyrannis obsequium factionis arguit: fraus ben
 gnitatem maleficis accusat: ventricola sobriet
 tis crapulam culpatur. Strepitus & clamor tranqu
 litatem turbaram convincit, Pilato histrionia
 interim agente 5. AVLA verò quatis? ve
 Adami Scena, ubi plurimum pompæ, contra e
 nanitum Christum: multum curiose indagin
 contra silentem Christum: multum contume
 contra obrigescentem Christum: multum cellusi
 nis cum illã ludibrii pilã, (Christo) Herode leon
 nam vulpem, Scribis villum lupum, turba bov
 los canes agentibus. Quam itaq; 6. aliam,
 DIRAM SENTENTIAM expecten
 culpe Adamice, non Christi innocentie condigna
 Ecce Hominem, quem libido & petulantia n
 dum flagellat: Ecce, quem Ambitio larvati
 spinis coronat: Ecce, quem Avaritia exutum
 ex sanguem despuit, & laniat: Ecce quem ci
 pula famelicum & sitibundum oleo perfund*

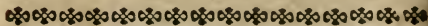
Etce vermem, non Hominem, ut beluinum Adamum in Hominem redderet. 7. Ipsum inde SUPPLICIUM Christi, quam ignominiosum ipsi, tam Adamo est gloriosum. Exitus illius, huius reditus & interitus ad deperdita bona, & regni pro exilio restitutio: Onus illius sub cruce, huius levamen à malis, & refrigerium: fixio clavium, letata liberatio ab omnibus vinculis: sanguinis imber, sacrum lavacrum, & fœditatis omnigenæ ablatio: Deprecatio Christi excusat; Pietas curat: Exemplum excitat: Clamor juvat: Sitis restinguit: Consummatio sigillat: Exhalatio salutem nostram comitatur. 8. Tandem & SEPULTURAM Christi intueamur, & unâ veterem Adamum sepeliamus: expianda nempe morte Christi, mors illius omninò fuit, & stipendium peccati persol vendum; Lytro persoluto depositus est de cruce, ut nos deponamus Adamicas exuvias; obvolutus est linteis, ut nobis imputetur nova Iustitia candentiibus stolis; putrefactionem non est expertus, ut nostram naturæ debitam vitam eterno succo, perfunderet, qui ad tubæ sonum excitatos, nos aut secundæ mortis adjudicandos, vel ad veriorè vitam admittendos sisteret; ipse Caput gloriosus & triumphans resurrexit; ne de memororum letâ successione, dubitatio unquam ex horrore sepulchri subrepat. Hæc sunt Illustrissimi Principes, quæ inter sacras meditationes animi meum subire, non indigna mihi visa, quæ hoc temporis Vobis communicarentur, non quòd non satis ab iis instructi, aut per Informatores Vestros edocti elegantius & feliciter mihi habeamini, sed quia temporis servendum, & huic sacre contemplationi præ cunctis aliis studiis vacandum mihi fuit, quæ si non ingrata Vobis, aut importuna videbantur, plurimam gratiam debebo. Nam & prodesse Vobis, & unâ operâ placere, hoc studium,

opusque meum, ex quo admissus ad Vos sum clementissimè, ut fuit semper, atque unicum. ita porro erit humillimo obsequio, & germanâ fide, ad ipsum usque sepulchrum mihi continuandum Superest, pro humanissimis literis, quas pridem 7. Martii Illustrissime Princeps Dn. ANTHONI VL RICE, & nuper 13. Martii Illustrissime Princeps Dn. FERDINANDE ALBERTE, ad me dedistis, quoniam ad eas respondere non licet, ingentes tamen gratias agam, non tam summæ delectationis, quàm generosæ sponsonis loco habiturus eas, non importunas meas Vobis videri, nec invitâ Vestras ad me redire, & reciprocationem hanc literariam haud inutilem vel molestam tensesi, cui ut porro operam suam Informator Vester, quem multum amo, conferat, majorem in modum rogatum & salvatum velim. Valete optimi Principes, & favete

Illustris. Cell, V, V, V.

Stutg. 29. Martii,
1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

IN hâc temporis turbatissimi angustia, cum ne conjunctis quidem, ne dum singulis, pro voluntate mea, respondere liceat, malui paucissimis, quàm nullis palam testari, auris Vestris literis, nihil esse acceptius, nihil videri elegantius, nihil haberi pretiosius, nihil reponi sanctius, nihil expectari ardentius, nihil agnosci ad obfignandam Vestram gratiam mihi certius & conspicatius. Me verò nihil contrâ habere, quod agam antiquius, quàm

quam humiles gratias : reponam promptius, quam
 nctam germanamque fidem ; obstringam ar-
 tius, quam studium obsequens ; dedicem de vo-
 us quam officiola mea perexigua ut intelligatis,
 lute Vestra nihil mihi optari sublimius ; incre-
 entis nihil curari studiosius ; felicitate nihil de-
 lerari operosius. Vivite, virescite, valete Prin-
 pes generosissimi, & favete

Ill. C. C. C. V. V. V.

utq 3. Maii,
 1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXII.

Iustrissimi & Celsissimi Principes,
 Domini longè clementissimi,

Qvod nuper adstrictius ad Vestras responderim,
 id mihi jam liberiore stilo rependendum puto,
 ne vel in Vestram sedulitatem iniquior, vel
 manitatem inofficiosior appaream. Cujus mihi
 iteriam suppeditavit, Iohannes Marianus Hi-
 anus egregio de Republ. Christianâ vernacu-
 sua conscripto, & Regi suo PHILIPPO III.
 orato libro, Anno 1615. ubi post multa alia in-
 niosè excogitata, & cordatè prolata, Principis
 ni CAPVT effingit, sentibusque suis ornat,
 quia nondum Latio donatum vidi, in usum Ve-
 um, non eâ sanè quâ scripsit prolixitate, sed
 am potero contractissimè, delineandum potius,
 exponendum, quàm transferendum putavi,
 tus & Dignitati Vestræ conveniens hoc fore, &
 Inventionis elegantiam ingratum esse haud pos-

Sic autem Principis CAPVT effigiat, ut
 imum omnium OCVLIS binus, veluti Soli &
 anæ hujus Politici Microcosmi, Sapientiam ad-

signet, Inspectione omnium rerum & actionum accuratâ, edoctam, quæ ut Bonos observet, ita notet malos ac improbos, maximè verò ad oppressos attendat, ne vim ullam patiantur, sed jure suo uti frui possint; Id quod primum diuturnitatis & felicitatis imperii fundamentum, summumque asserit.

Addit dehinc GEMINAS AVRES, quibus Iustitiam attribuit suffultam cognitione Veritatis, auditione omnium conceptam, & fido consilio, substitutisque auditoribus bonis suffultam, unde commutatio omnis justa & equa procedere, distributioque pro meritis cujusque, & dignâ estimatione fieri possit, gratia officiis, pœnæ culpe repensâ, & donationibus nec profusioribus nec actis nimis, ad libellam expensis, quod alterum firmamentum stabilis & beati regiminis statuit.

Sequitur OLFACTVS, quem Prudentia insignit, sagacitate & discretionem divisa, quæ caput tot aliis elatum insigniter ornet, & quâ magnitudine & fortitudine venerabile, quâ humanitate & comitate amabile reddat, quo utroque in sublimi hac statione nihil Deo propius. Cavendum ergò, ne imponi sibi facile, ac alienari cor populi patiat, ab iis, qui suus dum nasus sive veri indago abest, cum publicâ ruinâ agunt.

GVS TVM verò, cum duplicis sit officii, & tam palato, quàm voci per Linguam articulatim proferendæ serviat, in abstinentiam placitorum, quæ in magna fortuna perquam freno opus habet, & Veritatis prolationem & custodiam dividit. Illa voluptates & vitæ recreamenta moderatur, ac cohercet: Hæc Fidem dandam & servandam, juxtaque silentium dextrè adhibendum docet, adulatoribusque linguas noxias præcidit, easq; procul abigit.

Superest TACTVS sensuum infimus, &

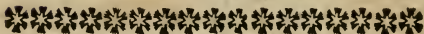
cum brutis communis, altera Temperantiæ specie, quæ circa amores & odia versatur, notatus, quam eò vult adstrictiorem, quò licentius summa potestas extravagari, & mali exemplo peccare nocentius solet. Sed & qui propius tangunt, si-ve privata gubernationis instrumenta sunt, intimæque admissionis, continentia adstrictioris & modestiæ sollicitæ admonet, ne indulgentiâ Principis abutantur, in populi flagella, & Heri sui dehonesta menta degenerantes, suo & publico exitio, seculique flagitio, execrabilem memoriam inveniant. **HABETIS ILLVSTRISS. PRINCIPES**, quæ triginta integris capitibus pertractata, in hoc Breviarium contraxi, digna nî fallor, cognitione Vestra, etiam si placeat, penicillo, ubi Principis perfecti imaginem uno intuitu contemplari: & quid in boni mali que confinis positum sit, animis Vestris infigere possitis. Quod si licebit ipsum librum vel Hispanicâ, quâ scriptus est, linguâ, vel Italicâ, aut Gallicâ, in quas est translatus, aliquando legere, non ingrata Vobis erit hæc mea opella, quæ Summarium totius operis, oculis Vestris jam antè exposuerit. Ego sanè hoc ingenuo lusu, Vobis ut placerem sum annixus, si minus, ab incredibili Vestra indulgentiâ, quicquid insulsi à meo calamo, picturæ non inconcinne accessit, supplebitur, fortasse etiam nostræ sub armorum concussione, fluctuationi condonabitur. Ita namque mihi persuadeo, Vos Maris & inhospitalis, & incivilis conscios, haud ita pridem, capere simul, & commiserati nostram sortem, quæ jam diu malis exercita, inter tot Pacis anhelæ desideria, insidiosa suspendia, captiosas oblatas spes, & noxias elusiones, tandem nos internecioni exponit, citius alios, alios tardius, tomnes verò hoc luctuosius, quo inermibus, & ab omni sociorum ope derelictis est intereundum. Solatur

tamen nos causa nostra cum Christo conjuncta, que quò magis laborare sub vi & fraude Satanae videtur, hoc gloriosius emergit, & in victam se præstet; quem utinam sic corde ut ore: sic professione ut confessione ex nostris partibus haberemus, & observaremus, nihil sanè ad versi, nobis metuendum, nihil boni desperandum esset, sed deficit charta, & Studiis Vestris parcendum est. Valete Illustrissimi Principes Domus Vestrae corona, & favete

III, C. C. C. V, V. V.

Clienti humillimo.

Ephoris & Doctoribus Vestris perofficiosam meam salutem valde adscribo.

II.

Cum Duobus Principibus,

Pr. Pr. ANTHONIO ULRICO

&

FERDINANDO ALBERTO &c.

EPIST. CCCXIII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,

Domini longè clementissimi,

VEniam precor humillimè, quòd dum singulas Vobis debeam, conjunctis hisce me ad Vos expediam, cum Ecclesiae officiis, tum aliorum scribendis literis, impeditus. Nec verò, quòd unius propemodum argumenti, utriusque Vestrum Epistole fuere, satis me excusatum putarem, nisi temporis angustiae ratio mihi vel in vitissimo, habenda fuisset

fuiſſet. Ceterum quod Illuſtriſſime Princeps Dn. ANTHONI VL RICE de LVNA imagini meae ſuffixa, divinatus es, pace Tua dicam, non ad mentem meam, ſed potius ex animi Tui propenſione attigiſti, non enim me illa notat, ſed Te Tuosque, imò ipſam Sereniſſimam Domum Guelphicam, quae dum augmentum ſui, ſiniſtris cornibus oſtendit, omnia mihi dextra, felicia, & auſpicata ſub Auguſto lumine pollicetur. Verius tamen, & propius Selenianum meum designat, ad quod jam munificentiae Sereniſs. Dn. Patris Veſtri paratu, totus contendo, Sufficit illud meum, non tam verbis, quam ſarcinarum deſiſtione, & vitae tranquillioris uſu, reipſa oſtenſurus. Nempe Rudis meae Symbolum LVNA GVELPHICA erit, tantum Vobis omni donorum, banorum genere accreſcens, quantum mihi vitae dies decreſcunt; Tibi vero Illuſtriſſime Princeps FERDINANDE ALBERTE, pro illa ad literarium porro exercitium promptitudine hoc repono, non commiſſurum me, ut abs te provocatus, unquam detractem pugnam, quantum vis armis, viribus, & dexteritate inferior. Quod etiam munuſcula mea non le vidensia, aliquo apud Vos eſſe loco cenſueritis, in ipſum magni muneris loco habeo, maximasque Vobis & immortales gratias ut debeo, ita ſolvo. Christus SOL noster, in quem intuemini, pleno Vos lumine reſpiciat, & impleat. Valet, augeſcite & favete

III. III. C. C. V. V.

Stutg. 16, Februarii
1648.

Clienti humiſſimo.

EPIST. CCCXIV.

Illustrissimi ac Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Satis diu cessatum opinor inter nos mutuis literis, cujus ne qua mihi culpa imputetur, rumpendum hoc silentium, & excitandos Vos mihi duxi. Ac Illustris Dn. fratrem Rud. Augustum jam peregrè abuisse, crediderim, cui secundum Iter, & auspiciata omnia apprecor, Vos eodem foras exeundi desiderio teneri, non dubitaverim; Est enim ingenui & generosi animi, non uno semper loco concludi, sed in conspectum speciosæ hujus scenæ, maximè literariæ emitti velle, cujus opportunum & debitum tempus Sereniss. Dn. Parens Vester rectissimè prospiciet. Nunc verò paratu Vobis opus est, scilicet iis instrumentis & ornamentis, quæ Vos capaces rerum visendarum, & idoneos agendarum reddant, quo utroque olim idem Pater Vester se planè admirabilem in tribus Germaniæ Athenæis præstitit. Nempe Religionis solidis fundamentis: Artium linguarumque peritiâ: Iudicii acumine: Memoria excellentiâ: insuper Morum elegantiam, & modestiam: Conversationis comitate, sed etiam ad quævis nobilia armorum, & equestria exercitia agilitate & docilitate, ut in bonæ mentis mercatu non tam comparare sibi velle, sed ipse adferre pretiosas merces, & ad invidiam exponere visus fuerit, cujus memoriam nulla ætas delebit, Vestra verò imitatio denuò lucidissimè accendet. Qui verò rectius annos adolescentiæ Vestræ impendetis, & curam Moderatorum, atque Informatorum Vestrorum feliciter collocabit, & expectationem Parentum uberius explebitis, & Germaniæ debitum liberalius exsolvetis, & Divinis in Vos collatis muneribus dignos

gnos e videntius præstabitis, quàm si ad Paternũ
 ipeculum, domi compositi, foras aliquando planè
 & ad unguem similes prodeatis, & eundem plau-
 sum, quem ille tulit, mereamini. Faxit CHR I-
 STVS, hoc me vivo contingat, novosque alie-
 rosque Augustos Europæ Orbis videat, audiat,
 stupeat, prædicet, ornet, & salutis publicæ adhi-
 beat. Quàm Vobis tum animitus applaudam,
 quàm calidè gratulabor rei Christianæ, quàm ego
 in sinu gaudebo intimè, renasci in Vobis Guelpho-
 rum gloriam, & quæ in Vnum Augustum con-
 fluxit, famam in Vobis rejuvenescere. Vos eò
 fortunam Vestram, indolem, studia, vigilias, ob-
 sequia, & quæcunque cælum donaria abundè Vo-
 bis contulit, alacriter conferte. DEVS verò ge-
 nerosis Vestris ausibus propitius adsit. Valetè Il-
 lustrissimi Principes, immensum crescite, & quod
 facitis, favete

Ill, Ill. C. C. V. V.

Calvæ 14. Iunii,
 1648.

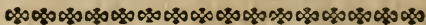
humillimo Clienti.

EP I S T. C C C X V.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
 Domini longè clementissimi,

Divi Iacobi Majoris solennia, & quæ iis ac-
 cesserunt Ecclesiastici mei muneris, me arcta-
 runt, ne ad disertiss. Vestras liberiori calamo
 responderem, cujus comperendinationem in octi-
 duum à Vobis quàm possum animi observantiâ, sed
 & ne scribendis ad me literis unquam abstinence
 peto, an pro incredibili Vestrà facilitate planè mi-
 hi polliceor. Vicem ejus maximus debitor, quo
 potero

potero studio, opere & officio, humillimè redditurus. Valetè & favete. 26. Julii 1648.

EPIST. CCCXVI.

S P.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Quò minus singulis literis, ad binas Vestras respondeam, cohibent me Ecclesie Patrie negotia, quæ hoc temporis me quasi totum deponunt. Est enim laudabili apud nos instituto receptum, ut quotannis Synodus Ecclesiastica coeat, quæ in ministrorum Ecclesie, quos 634. olim ager VVürtembergicus aluit, & 113. juventutis studiosæ Informatorum, ac 330. Theologie S. alumnorum, præter Ludimagistrorum in pagis incredibilem turbam, religionem, studia, mores & victum inquirat, & ne quid detrimenti res Ecclesie capiat, se aulò provideat. Constat ea præter Consistorium, quatuor Superintendentibus Generalibus, qui 27. Specialium annua per visitationem notata recensent, & quæ rectè facta probant, quæ secus sive à ministris, sive privatis sint commissa, pro re nata in judicium adducunt, & sollicitè emendant. Debemus hoc institutum laudatissimo quondam Principi nostro CHRISTOPHORO, ut omnia quæ VVürtembergiam exexerunt, altero Patrie sue Terre fundatori, & verè Patri, Ecclesie nutritio, Iustitie Tribunali, abundantie promo-condo, Germanie ornamento. Is Synodum hanc alterum oculum suum appellare solebat, quæ in intima quæ vis populi sui, & Præfectorum ejus penetraret, & ne qua vis aut fraus vel injuria Christi
sto in

sto in suis fieret, consilio & auctoritate caueret. Et stetit sanè res Christi, quantisper hæc integritate suâ stetit, vellicata nonnunquam eâ, non parum labefactata est, Bellona potissimum insolescente. Huic ergò dum vacandum mihi est, veniam dabitur Optimi Principes, si minus ad scribendum mihi sit otii, cum tamen nihil equè libens faciam, quàm vobiscum confabuler, quos ita mihi nuper descripsit Hipparchus vester, nobilis à Lente, ut quos à dignitate, ingenio, & in me propensione sum quidem veneratus, nunc ob placidissimos & amœnos mores, agilitatem corporis, & cujusvis rei capaces, docilesque animos magis admirer, & colendos mihi in omnem vitam ducam. Accedunt insuper Ephori Vestri, nobilis Im-Hoffii egregiæ doctes, quæ in usum & commoda Vestra haud dubiè vertent, ut cum Ductorum Doctorumque vestrorum fide & industria, vestra docilitas & obsequium certatura videantur, in salutem publicam, vestramque gloriam olim redundatura. Ab Incluto fratre Dn. Rudolpho Augusto, aliquid literarum, vel saltem nuncii accipere valde desidero, quem Aule strepitu distendi, & à Studiis avocari, faciliè crediderim. Sed rependet, opinor, cum domum redierit, recitatione eorum, quæ foris notavit, ditando nobili ingenio suo idonea, cui DEVS propitius aspiret, quæ vota mea & desideria, ut cum humili salutatione mea ad ipsum literis vestris (cum mihi non liceat) deferatis, omni observantiâ oro. Valete florentissimi Principes, & favere pergite

Ill. Cels. V. V.

Stutg. 30. Augusti,
1648.

Clienti humillimo.

Ephoro, & Informatori Vestris peroff. & amicam salutem adscribo.

EPIST.

EPIST. CCCXVII.

S. P. C.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

ITerum mihi venia petenda est; quòd rebus Ec-
clesiæ nondum planè confectis, ad scribendum
accedam imparatior. Dandum tamen aliquid li-
terarum fuit, ne in eximiam Vestram diligentiam
injurius, & incredibilem animi erga me propen-
sionem ingratus dici merear, etsi profectò pudet iis-
dem neniis Vos subinde obtundere, & elegantias
Vestras inani verborum strepitu rependere. Ac
jam quidem non Vos Fratres separabo, quos DEUS,
Sanguis, & Concordia conjunxit, cum plusculum
erit otii, suum cuique DEO propitio exolvam.
Tuis primum desideriis, Generosissime Princeps,
ANTHONI VLRICE, ut in lucem & publi-
cum radios illustris genii aliquando mittas, eo-
rumque splendorem & usum mihi quoque presen-
ti impertiaris, totumque animi tacitum affectum
effundas, uti seriò faveo, ita auspicata ea reddi à
supremo Numine, & Augusta, totis precor, ac vi-
dere eam diem gestio. Princeps noster IOH. FRI-
DERICVS (Natus 1637. 9. Sept. Argentine) jam
in procinctu est, ut Tubingense Athenæum
adeat, Comitibus Ludovico Bercótoldo Ephoro, &
Magno Hefenthalero Informatore, Viris usu rerū,
& linguarum peritiâ conspicuis, à quibus posthac
idem expectamus, quod jam in Te effectum & su-
pra annos perfectum, non sine admiratione intue-
mur, quod Christus augeat, & ad Virtutis Guel-
phicæ apicem producat. Nunc quidem non nisi
imaginem Tibi sisto, Generosi Baronis Iörgeri, No-
ribergæ quidem hospitantis, jam verò res suas a-
pud nos agentis, Viri in omni scientiarum genere
versa-

versatissimi, & artis pictoriae (quam & ipse amat) supra communem sortem periti, cujus specimen egregium albo meo, manu sua, contulit, vix ipsis artificibus imitabile. Is cum Tua lineamenta & excellentes ausus apud me vidisset, plurimum in est delectatus, & majora artis incrementa sibi de Te pollicitus.

Tibi verò florentissime Princeps FERDINANDE ALBERTE, pro pio voto, quo nuptialia mea jam trigesies quinquies repetita solennia prosequeris, connubialemq; nostram perpetuò coronas, ingentes gratias ago, & ne obulus meus desit, in Viri fortissimi imaginem Conradi VViderholsti, arcis Tuelæ defensione dudum, nunc cultus Divini liberali promotione, & in literas (quas ipse non imbibit) artesque propensione inusitata longè celebrioris, cujus intuitu, etsi per Te sanguinis instinctu, magis etiam ad Virtutis arduum iter, quod nulli fortune est inaccessum, Vestrae verò conditioni semper expeditius, prosequendum accendaris. Faxit propitius Christus, ut quanto genere, indole & conductu cæteris mortalibus præstatis Tres incluti Fratres (nam & Illustr. Pr. RVDOLPHVM AVGVSTVM, cui foris bene sit, vobiscum alloquor) tantò uberiores ejus fructus aliquando Ecclesie, Patrie, literis, & bonis omnibus conferatis. Valete & favete

III. C. C. V. V.

humillimo Clienti.

Nob. Dn. im Hof. Algaier Civis noster, quondam itineris Persici comes sui memoriam cum salute commendat. Ego itidem, ut & Informatori opt. Vestro perofficiosam salutem subscribo.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

Nolo silentium Vestrum, meo rependere, sed nec decet importunius calamum Vestrum exigere. Sufficiat paucissimis lineis officium meum testari, & ne desit Vobis quod respondeatis, materiam suggerere. Cum itaque nuper in Apologum incidissem, non alienum à temporis hujus nostri historia, visum est, eum communem Vobis facere, ut quæ me adhuc latent ejus mysteria, Vestra applicatione, quæ mihi semper experta arguta & exactissima, pateant. Indagate, exenterate, prodite, quæ sunt abdita, ingenia Vestra exercete, acuite stilos, nihil facturi mihi acceptius. Valete florentissimè & favete

Ill. Cels. V. V.

Stutg. 27. Sept.
1648.

Clienti humillimo &
devotissimo.

Salveant Ephorus & Informator.

Apologus

De Familiâ Rei Christianæ.

Res Christiana foris Bellonæ sævientis intemperie graviter afflictæ, cum insuper Atheismi & Barbariei nimis atrocibus terreretur, quæ domi sibi suppetiæ & vires adversum superesset, dispiciendum, & penitius explorandum sibi putavit. Inquisitione igitur in familiam suam instituta *lumini gratiæ*, nam *naturæ* jam dudum caligabat, & *conscientiæ*, ut domesticos omnes & singulos suos penitissimè excute-

cuterent, id negotii dedit, diemq; censorium *Iohannis Bapt: Conceptioni* sacrum constituit. Primus omnium examinatus *domus claviger*, homo verborum multus, operum parcus, cum queis Heræ gazam depromeret & reconderet, proferre iustus esset, illam quidem in promptu habuit, hanc se per incuriam amisisse factus est, inutile ratus, quæ omnium usibus jam sint publica & trita facta, arcta custodia, anxique claudere. Successit 2. *Sigilli custos*, arcani Heræ consilii conscius, magni supercilii nugator, quem fortè deprehensum obliquare chartas quas vocant blancas, & amanuensi *Dispensationi* vili pretio vendendas, committere, ipsaque domus arcana prodere, jam satis magnæ culpæ reum inquisitio habuit. Vocatus inde 3. *Comus*, de quo dudum familia omnis quam tenuiter aleret, & acerbissimis verbis flagellaret, conquesta erat, ipse Ventericosus, & immenso sinaso turgidus apparuit, vel corporis mole quæ vorago quod cuiusque ministerio negaretur & subduceretur, interciperet & hauriret, factus, & abire in triclinium iustus. De *domus Prefecto* 4. melior spes erat, forisq; vultum gravem fingeat, cætera totum corpus tinnulus. Cumque quid sinu gereret, excuteretur, alexæ erant, folia luforia & id genus aliæ nugæ, quæ familiam potius dissolverent, quàm regerent & corrigerent, quid quod cum recutitis colludere videbatur indicio tabellarum usurariarum, quibus liciti census rationes corrumpent. Quod idem propemodum 5. in *Censore* deprehensum, quem verbis asperum minisque trucem, tamen cum in rem ventum est, histrionem, ludionemque in fabulâ agere, apparuit, nihil minus quàm mores compositos disciplinæ re-

Etitudine exigentem. Ipse etiam 6. juven-
 tutis *Pædagogus*, homo futilis & delirus, vah!
 quàm se in examine prostituit, quo asinus ad
 lyram habilior, bos ad choreas aptior, quàm
 ille ad instillandam veritatis scientiam, & for-
 mandum boni usum, clamorosus, plagosus, sum-
 tuosus, cætera inter Veneris ancillas sordidus,
 sola dediscenda docere suetus. Porro 7. *Vi-
 giles* domus, dies noctesque temulenti, & ob
 id lippi deprehensi sunt, hi quid procul pro-
 spiciant, qui cominùs tacti non sentiunt, quid
 rectè provideant, quos vino sepultos nulla
 cura tangit, conjectu facile est. Sed nec Sa-
 crum Spiritum nec bonam mentem, nec re-
 ctam rationem hæc olida vasa inhabitare cre-
 dibile est. Ventum inde 8. ad *actuarium*, cu-
 jus munus Heræ dicta actaque notare, tum
 acceptorum & expensarum rationes confice-
 re, ac in fastos referre ad posteritatem trans-
 mittendos, at is factus suavivis adulator, fabu-
 lator insignis, detractor lividus, captator au-
 ræ, summatim nugivendus, in rationibus
 verò reddendis planè lubricus & futilis, ut qui
 nec lucra nec damna Heræ sciret, vel discerne-
 ret, vel ea per fraudem dissimularet, minora
 majoraque arbitrato suo faceret. Hinc 9. *Cen-
 sus* quidem collectus, & cavæ inclusus, sed
 ita clatrata, ut vel sponte difflueret, vel cor-
 ripi à prætereuntibus posset, nemini verò mi-
 nus, quàm quibus jure meritoque deberetur,
 cederet, supinos & adipe plenos potissimum
 saginaret, vix unquam in fundum felicitis sege-
 tis projiceretur victus Supererat 10. *Lex* verna
 victus & elumbis, familiæ ludibriū, qui veteris
 mundi fabulas sine novo exemplo narraret, &
 quoties commissa culparet, vapularet, panno-
 sum hunc & annosum misereri potius erat,
 quàm

quàm censere, cùm ei ad nova subinde imperia aliud obsequium subeundum, vultusque & vox sumenda alia ad momenta fuerint. Cætera II. familiae turba, quid nisi pecora, & uno verbo *Davus* ignavus erat, strepitu quàm operæ pretio, voce quàm labore valens, hinc rixæ, inde collusiones, hinc furta, inde deiationes, hinc torpor, inde actuositas, hinc famæ, inde vomitus, hinc pactum, inde proditio, & huiusmodi dissona, quæ eiectione domo cruce *Christi*, subactione rationis, coercitione carnis & freno lingue, non pessum dedisse œconomiam, ipsasque tum Heram ædes non dudum evertisse & subruisse miraculo propius est. Hæc talia cùm cognovissent inquisitores, & ad Heram bonâ fide retalissent, parum abfuit, quin deliquium passa animam exhalaret. Vbi verâ aromatis resecta, ad se paululum rediit, in lachrymas & planctus soluta, consilii & rei inops, ad *DEI Sapientiam & Misericordiam* confugit, domusque suæ quâ foris insultus, quâ intus angustias, totas exposuit, totas concedidit, totasque corrigendas & immutandas subiecit, ut quæ hâc tali familia omnium esset miserrima, & certo exitio exposita, sive hac immutata, sive cum alia commutata, opulenta rerum, præsidiiis firma, concentu tranquilla, moribus conspicua, ingenio felix, iustitia probata, religione sancta, omnium fortunatissima & tutissima in terris redderetur.

EPISTOLÆ
EPIST. CCCXIX.
S. P. C.

Illustrissimi Principes, Domini
longè clementissimi,

Dulce PACIS nomen, post tot heu nimis fallacia intervalla, tot gaudia fugacia & volucra: nunc ubique inclamatur, & detestabilis sit, qui non suum quoq; plausum addat, tanto muneri, cui æstimando omnis humana cogitatio impar est, celebrando os omne infans & hebes, unicum enim Pacis nomen, verbo complectitur, quicquid pulchrum & optabile est in beneficiis temporariis. At quàm vereor, ne Pacem ad nos redeuntem minus dignis excipiamus modis; habeamus rationibus; teneamus mediis, solidam & constantem, potiusque ad malorum nostrorum veteres scopulos impingamus. Nam 1. si Religionis causa (ut publicè quidem jactatur) agitur, memini in summa olim altaq; Pace, eam maximè fuisse studiis attritam, sensibus depravatam, sectisq; scissam, dehinc in ostentationem ingenii conversam, velandis moribus aptatam, & excitandis turbis adhibitam, cujus scintille sub cineribus hæctenus latentes & gliscentes, nescio annon paulò post in chartaceum bellum intestinum & internecinum sint erupturæ. Sin 2. bona Ecclesiæ (ut quidem prætenditur) in Ministerii alimentum, & juventutis subsidium pauperumq; usum vindicanda sunt, optandum sanè est, manus posthac continentiores quàm pridem experiamur, ubi Christi peculium, Papa libidini & voragini ereptum, mutatis tantùm harpiis cecidit, quibus debebatur, eos tenuiter aluit & malignè fovit. At 3. literis, artibusq; liberalibus fomentum sedesque querimus, quibus Belgona exilium passim indixerat. Quid verò illi
jan

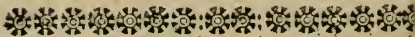
jam olim illiteratius, & illiberalius, quid prophanius & à Christo alienius, quid deformius, & Penalistæi monstro maculatus & contaminatus fuit, ut sub loligine seges Christiana suffocationi proxima fuerit. Sed 4. libertas Germana restituenda fuit! Illa ne, quæ sine Rege, sine lege, sine formâ, sine normâ, sine amore, more, re, & ad cuiusvis arbitrium & libidinem populum oppres- sit? Saltem 5. Oeconomia, & suum cuique, quod in bello ut alienum, & primi invadentis sal- vum posthac sit, ita nempe salvum, ut alienum nusquam sit tutum, crux Christi aliena, cultus DEI supinus, opus operatum summa religionis, scilicet imicat impietas togata, superbia armata, egestas tentata, audacia contermina, & dementia dome- tica, quorum flagris expulsa quondam Pax alma, vix erit ut dehinc iis commodè cohabitaret. Oran- dus igitur nobis DEVS, hanc prius mentem su- premo munere concedat, quàm vitia non ut ante lecolorent; crimina non infament; invidia non imet; hostes non convellant; sed pietas virtusq; ondecorent, cui Pax assistat perpetua, pax cul- rix sanctitatis genetrix bonæ posteritatis reddatq; urbes decori, agros culturæ, convulsas familias integritati, leges suæ vi, magistratus auctoritati, anticitati, liberos pietati, famulos fidei, uni ver- os cultui DEI, cuius clementia addat, quod hu- nana infirmitas non præstat. Ita nobis commodo, ociis præsidio, hostibus terrori, omnibus verò ad- mirationi iterum erimus, & placato DEO, pacati bsi inter nos, pacificique erimus, & filii DEI vo- abimur. Hæc mihi ad Tuas Illustrissime Princeps ANTHONI VLRICE, de meo somnio, onjecturas 10. huius scriptas in mentem vene- unt, quæ si letior eventus, & Pacis optatæ ructus feliciores dispellant & refellant, beatus- ro, nec vereor trepidantiam meam senilem fate-

ri, iisque gratulari, quibus uti frui, tam felicibus temporibus, & aureo seculo contigerit. Quod vere Tu Illustr. Princeps FERDINANDE ALBERTE, de Barone Iörgero, Viro ingeniosissimo juxta & generosissimo exquiris, sic habet, non imaginem ipsius, à suâ manu, sed aliud specimen excellentis artis albo meo insertum esse, quod cum quo vis artifice certare, palmamque ferre haud dubio possit. Hipparchum Vestrum Lente, saluum ad Vos rediisse gaudeo, & ne promissis stet lentè monitum velim. Salveat cum Ephoro Vestro Imhofio, & informatore Saxo, quos observo & amo. Valete incluti Principes, & Pacem ad nos reverfam amplectimini, ornate, tuemini. Christu Vrs augeat, & servet.

Ill. Cels. V. V.

Ciens humillimu

Illustriss. Dn. Fratri Rudolpho Augusto cum occasio erit, preces & hum. obsequium meum deferri, precor. Stutg. 25. Octob. 1648.

III.

Cum Pr. RVDOLPHO AVGVSTO
EPIST. CCCXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Quod desiderare scribendi officium meum videris, etsi probare id apud non iniquos judicidoneis testimoniis facile possem, malo tam infrequentiam literarum mearum abs Te, quàm importunitatis accusari, quod illud eximii Tui

ne affectus luculentum sit indicium, hoc ab omni
 porro literario commercio, fatigationis Tue &
 nausea metu, abstertere possit. Dedi ad Celsit.
 T. superiori anno triginta quinque epistolas, ali-
 quas satis loquaces, ne nugaces ipse fatear, quas
 XXII. Tuis rependisti, ubere profectò proventu,
 si ex dignitate Tuâ æstimem, quo etiam nomine im-
 mortales Tibi gratias ago, & in hunc annum pa-
 rem Tuam facilitatem mihi enixè, & quâ possum
 observantiâ expeto, quod idem oratos Inclutum
 par fratrum Tuorum, Dominos meos clementis-
 simos, quantum ipsis graviora studia permiserint,
 maximoperè velim. Bellonam invisam no-
 bis tot annis, durissimamque hospitem, ad Vos
 quoque jam divertisse, iniquissimè fero; Neque
 enim cum iis sentio, qui ex societate malorum
 levamen capiunt, quin magis affligor, ubi diduci
 mala nostra, & per oras Germaniæ diffundi vi-
 deo, ut remedio hoc minus sit locus. Erit autem opi-
 nor Vobis stimulus, ut pari affectu, nobiscum, ani-
 mique contentione, Pacis impetrandæ rationes in-
 eatis, & difficiliore ejus conditiones æquiore ani-
 mo admittatis, sed quâ de re prudentiores, & quo-
 rum hæc cura est, viderint. Sanè Historia olim
 testabitur, & detestabitur posteritas, per quos ste-
 terit, quòd hoc tanto tempore Pax minimè coalue-
 rit, tantumque sanguinis innoxii sit effusum. Nos
 precibus instemus, ac si nulla etiam nos pax re vi-
 sat alia, eam complectamur, quæ nos Deo uniat, &
 in conscientie tranquillitatem reponat.

Quod verò SUFFICIT meum non im-
 probas, ab affectu Tuo est, eoque indulgentissimo,
 Mihi tamen hæc rerum satietas, ad colligendas sar-
 cinas meas, instituendumque rectius Mortis iter,
 multum conducit, viamque carnis universe expe-
 ditioem reddit. Tibi verò in virtutis, felicitatisque
 procursu Christus propitius adsit, & hunc

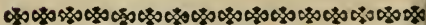
Tibi præsentem annum ad oreis memorabilem reddat. Lentium, Equili Vestro nuper præfectum, veterem amicum meum, à fide probatum, velim Tibi esse charum, quem salvere jubeo. Vale florentissime Princeps, cum Illustrissimâ Fratrum Bigâ, & fave

Ill. Cels. Tuæ

5. Januarii Anno
1648.

Clienti humillimo.

Ephoris & Informatoribus Vestris cum voto felicitatis, salutem per officiosam adscribo.

EPIST. CCCXXI.

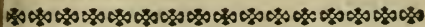
Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

Quantâ me lætitiâ affecerint literæ Tuæ, in quibus de felici *Novi Anni* auspicio, nobis gratularis, exponere satis ferè non possum. Etenim cum in tam clarorum & candidorum Virorum sis censu, haud ignoro, quæ in loco ista Tua gratulatio sit habenda. Proinde pro tanto Tuo in totam *Inclytam domum nostram* amore, quem satis etiam hac in parte ostendisti, gratias Tibi ago maximas. Deus huic Tuo voto pondus inesse clementer jubeat, omnesque nostras actiones ad sui nominis gloriam & multorum salutem dirigat. Te quoque cœlestis favoris aurâ in *grande vâ* Tua *senectâ* ubique reficiat precor, & corporis ac animi incolumitatem Tibi clementissimè largiatur. Quod reliquum est, rogo, ut hunc erga nos animum semper tenere velis, me non memo-

memorem tantum, verum etiam gratum fore, Tibi promitto. Vale. *Guelpherb.* 11. Januarii, Anno 1648.

Rev. Tuae Dignit.

Observantis.

EPIST. CCCXXII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

TVæ de 5. Januar. novi hujus anni rectè mihi sunt traditæ. Pro iterato benevolo Tuo voto gratias ago maximas. Non est, quod pro meis ad Te superiore anno datis literis tam magnas agas gratias. Ego potius Tuas facientiores me semper reddentes, non pro solo, & exosculor, sed earum frequentiam desidero maximè. Et volo, ut velle debeo, Te intelligere, & sic de me statuere, scriptationis Tuum exercitium mihi esse gratissimum, etiamsi tardis aliquando, vel per valetudinem, vel alia impedimenta Tuis respondere haud valeam. Ut igitur superiore, ita & hoc anno, in eodem benevolentia testandæ officio pergas, rogo. *Pacis* negotium, maximo cum Reip. nostræ detrimento ita protrahi, dolendum, & deplorandum sanè est. Si Deus nobis propitius esset, & ii, quibus salus Germaniæ cordi & curæ esse deberet, amore patriæ & concordia de suo jure, si quod habere putarent, non nihil cederent, quod ipsum non tantum utile, sed summè interdum necessarium est, non laboraremus. Utinam observaretur unicum illud *Scipionis* dicentis, *se nolle unum civem servare, quàm mille hostes oc-*

EPIST. CCCXXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

BInas Tuas, quo nomine geminas debeo, & maximas gratias, uno propemodum tempore accepi, sed adeò contracto, ut respondere minimè licuerit. Bellonæ rationibus maximè irrationabilibus, omnes ordinis rationes turbantibus & versentibus. Interea Symbolorum, quæ Sereniss. Dn. Patris V. mandato, Vobis destinaui, explanationem, cum voto auspiciationis anni, ad Vos misi. felicem me, si animi Vestri sensa sim assecutus, ut admittenda posthæc in memorie tesseram ex censeatis. Generosum verò institutum Tuum, quo Virtutum Paternarum onus, pondusq; subire maximum, in Te recipis, valde laudo, quod ut felicitet, omnibusque numeris absolvat, Christum precor. Faciunt autem prosperi successus mihi fidem, bona omnia quæ ex jam factis & jam probatis nobis attentè imitationis Tuæ gressibus & progressibus concipio, quos nunquam sissi, nunquam retroagi DEVS sinat, semper argendo promoveat. De Tuo verò in me amore, de me judicio, pro me curâ, quid citra pudorem dicam? Te Illustrissimum Principem, tali loco natum, hisque dotatum cæli beneficiis, tantillum hominem usque eò attollere? Sed referam hoc omne, ut debeo, ad Christum meum, quem in minimo Seruulorum suorum veneraris, ab eo vicissim inter maximos benefactorum suorum reponendus. Nam & hoc ab Incluto Patre hereditarium habes, ut quæ Mundus maximè despicit, Tu æstimes; quæ abjicit, suscipias; quæ persequitur, tuearis; quæq; exiit recuiis suis, fovenda & alenda Tibi censeas, & ad limina atris Dei stare, quam celsa impiorum pala-

ita inhabitare gloriosum magis & beatum reputes. Sed & munuscula mea longè benignius suscepisti, indigna sanè sublimi conditione Tua, nisi me incredibilis Tua comitas, fidentiore dudum fecisset. Vis autem & in iis amplius institui, quod equidem lubens facerem, nisi me jamdudum quos habui Discipuli, à libris Mathematicis exarmassent. Itaque conducendos Tibi Magistros & ingeniosum illum Suentherum, vel Collectorem Hulfium suaserim, qui abundè huic honesto Tuo desiderio satisfaciunt. Utinam verò mihi aliquando contingat Te coram habere, si ve elegantias hasce, quibus in re literariâ nihil est amœnium, jucundiusque percipientem, si ve jam in iis laudabiliter progressum, quàm sit mihi futurum sepositas has speculationes, in memoriam revocare voluptati, atque recreationi? Sed desino. & loquaces literas voto finio, ut quantò ego sum gratiâ Tuâ & favore inferior: tantò incrementa fortunæ tuæ fiant expectationi meæ quantum vis maximæ MAIORA, SUPERIORA, atque GLORIOSIORA.

Vale Inclite Princeps & fave
 Illustr. Cels. Tuæ

Stutg. 9. Februarii,
 1648.

Clienti humillimo.

PaCis LaCtaVIt qVæ MVLtos haCtenVs an-
 nos,
 Spes eXhInC VoVeo nos reCreate noVo.

HErz ChrIst VerLeIhe Diefes Iahr/
 ALLs gVts VnD nVzLIChs / bhVt fVr
 G'fahr/
 TreIb ferIn hInVVeG aLL Krieges sChaar.

EPIST. CCCXXV.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

ET si ex ipsis *Schematibus* nuper transmissis, de mente tua mihi satis constare poterat, multò tamen rectius eam Tuæ me docuerunt literæ. Quo etiam nomine mihi sunt gratiores. Maximas autem Tibi ago gratias pro promptissimo Tuo in excogitandis *Symbolis nostris* obsequio. Etenim & ob ingeniosam inventionem, & convenientem cohærentiam maximoperè mihi arrident. Nam quid quæso honestius, quàm ad celebratissimas *Parentum Virtutes*, quàm proximè accedere? Quid magis necessarium, quàm ad omnia attendendo, ex presentibus prudentum actionibus de propriis & futuris consilium petere? Siquidem non minor est virtus, ut cum Poëtâ loquar, quàm querere parta tueri? Quid dignius, quidve utilius? quàm Ingenii foetus diligenter excolendo famam protendere? Quid deniq; laudabilius, quàm *Ayitum* nomen fortibus extendere factis? Huc accedit, quod ad mutuum CONCORDIÆ vinculum, haud obscure respicere, nosque admonere videris, quo sanè nihil potest esse exoptabilius? Quandoquidem *Concordiâ*, secundum illud Sallustii, *res parvæ crescunt, discordiâ autem maximæ dilabuntur*. Quod superest, ex intimo cordis scrinio lo DEVM supplex oro, ut Tuo voto pondus inesse, omnesque nostras actiones ad sui nominis gloriam, multorû salutem, atq; *Inclutæ Domûs nostræ* stabilimentû dirigere dignetur. Vale. *Guelpherh.* 15. Februar. 1648.

R. T. D.

Observantis.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Video Te ad hujus etiam anni literarium exercitium generosissimo animo accinctū, id quod, quàm sit mihi longè gratissimum, explicare nequeo. Etsi enim mihi observari animo posset, quantum & Stili nitore, & materiæ elegantia Te sim inferior, tamen dum gloriæ Tuæ, & studiorum incrementis accedat, fame, hanc meam jacturam libenter patior, quam gratiæ Tuæ pretio abundè rependis. At quàm nuperis Tuis ex animi mei sensu Pacis desideratissimæ procrastinationem, injectasque alias atque alias remoras, tricesque deploras, eisque succenses, qui gloriam suam tot provinciarum excidio: opes, tot animarum internectione: finium prolationem, tantâ vicinorum injuriâ: beneficii precium tantâ innocentis sanguinis profusione: libertatis simulacrum tam dirâ alterius jugi impositione: Religionis causam, tantâ veræ religionis jacturâ & exitio sectantur, & posteritati se execrabiles reddunt. Sed omninò Dei nos, nostraque a versantis indignatione permitti, credendum est, qui inter cumulata aggravataque mala nostra, magis magisque indurescimus, tantum abest, corda emolliti ad eum, à quo recessimus, redeamus, & verâ pœnitentiâ, seriâque morum emendatione placatum nobis reddamus. Vos utcunque levatos, majorique periculo exemptos esse ex animo letor, & ut diuturna sit, perpetuaque incolumitas, toto pectore precor. Sed maxime, ut salva sit Domus Tua incluta: salvus sis ipse Illustrissime Princeps, & ut natus, datusque bono rei Christianæ, ita quàm diutissime superstes. Vale & fove Ill, Cels. Tuæ

Stutg 16, Febr. 1648.

Clientem humili.

EPIST.

EPIST. CCCXXVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

EMblema, quòd nuper ad Te misi, ex Tuo sensu fuisse, & Serenissimi Dn. Patris Tui approbationem inuenisse, est, quod mihi plurimum gratuler, & in magna felicitatis parte ducam. Nec enim majus tenuis opellæ pretium, vel Vos dare potuissetis, vel ego mereri, quàm Symboli hujus teneram, quæ aliquo apud Vos loco meo fuisse, in Memorie Templo testetur, clementer suscepisse. Pro eo verò, quod ad imitationem optimi, maximique Patris, Te totum componis, multum Te aestimo, & ut auspice id CHRISTO, facias, & perficias, ex animo precor, quantum enim inter præcepta virtutis, & actus ipsius interest, tantum molis Tibi incumbere putato, ut Patris laudatissimi actiones, non tam conatu quàm opere ipso exprimas, ac quod nec ipse quidem Pater inuideat, superes, quod nisi diuino munere, nunquam impetraueris. Proinde ad ipsum Patris exemplum, Pietate Tibi, quæ in illo primaria virtus est, primo loco opus erit, ut propitio Numine reliqua omnia, quæ ad maximam laudem faciant, obtineas. Hoc ego, perpetuis precibus, propitium Tibi conciliabo, quas pro Ecclesie suæ & salutis publicæ usu, nunquam irritas sum expertus. Mihi verò, gloriosum putabo, aliquo Te caractere insignuisse, non minus quàm olim famosissimus ille Eques Petrus Terrailius Bajardus, quem unum FRANCISCVS I. Rex Galliarum dignum iudicavit, à quo Ordinis Equestris ornamenta, & insignia acciperet. Felix futurus, si Te aliquando non tam felicem alieni exempli imitatore, quàm ipsum posteritatis exemplum perfectum intuear.

Interea operi maximo, & laudatissimo feliciter

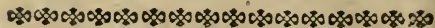
A. T T E N D E. *Vale & fave*

Ill. Cels. T.

Stutg. 23. Februarii,

1648.

humillimo Clienti.

EPIST. CCCXXXVIII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctlor,

Literas meas non ita pridem transmissas, Tibi gratas fuisse gaudeo; Etenim eruditis placuisse Viris, ego semper non ultimam duxi laudem. Quò itaque jucundiores Tuæ nuperrimæ mihi fuerunt, eò ad respondendum ad eas fui promptior. Primum autem Epistolæ Tuæ caput tacitum me relinquere posse autumo, quia quantâ lætitiâ, *Sym-bola* à Te excogitata, me cumulaverint, superiores, & jam procul dubio redditæ literæ meæ Te satis superque docere potuerunt. Pro meâ verò erga Te benevolentiam non est, quòd tam prolixè agas gratias. Quandoquidem & ex *Serenissimo Patre* & ex Sapientum Virorum scriptis, Viros de bono publico benè meritos admirandos & colendos esse didici. Tuis insuper multimodis in familiam nostram studiis & officiis, ne ex parte quidem respondere, piaculum putavi. Quòd *presentem me* desideras, scias velim, me dudum quidem tam benignam mihi optasse fortunam, per quam è sede patriâ evector mihi coràm Tecum agere liceret: verùm tempori hætenus serviendum fuit; Quare, ut omnium Moderator **DEVS** Sincero Tuo voto clementer annuat, & tot
votis

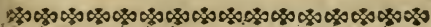
votis expetitam pacem nobis tandem largiatur, animatus precor. Hisce vale & fave

R. T. D.

Guelpherb. 29. Februarii,

Anno 1648:

Observantissimo.

EPIST. CCCXXIX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quamvis Tuae Celsitudini pro eâ facilitate, quâ Symboli alicujus suggestionem, ejusque explanationem admisisti, debeam, jam ante octiduum sum ingenuè testatus, nec repetendum duco, ne vel adulari Tibi, vel ipse mihi blandiri videar. Christus propitiis auspiciis Tuis adsit, vota; pro Te mea impleat. Quas ad Magni quondam Hafenerferi sanctæ mihi memoriæ, nepotem dedisti literas, rectè curavi. Vinam quàm nomine, tam re ipsa Avum referat, de quo tamen utpote non nisi à facie mihi noto non est meum pronunciarè. In illo verò omnia summa fuerunt, pietas, eruditio, candor, temperantia, & eximia quæque in Theologo ornamenta, quæ coram vidisse, & domesticâ consuetudine animo infixisse sæpè mihi sum gratulatus, doluique contra in aliis ejusdem ordinis longè dissimilia experiri, quapropter me Viri de me præclarè meriti, familiæ libenter obnoxium profiteor, ut qui patris mei collega olim, & conjunctissimus amicus, quæcunque se accepisse agnovit, mihi ubertim rependit, cui jam ante hoc debebam, atque plurimum, quòd lustrico fonte ipsius ministerio sum ablutus. Sed frugi sit, oportet, Nepos, Vestrisque rebus idoneus, id quod polliceri, nedum præstare, meum non est. De pace quid nobis sit

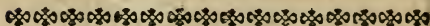
expectandum, anxie hæremus, nedum prædesumus undiquaque expositi, serò nimis illius nobis contingat beneficium. In pacis ergò Authorem ipsum recumbentes, ad obsequium compositi vel totius hujus machine ruinam erectis capitibus operlamur. Salvum verò Te Princeps Inclute, Christus præstet, in quo vale & fave

III. Cell. Tuæ

Stutg. 1. Martii,

1648.

humillimò Clienti.

EPIST. CCCXXX.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

PArcior esse scribendis literis inter conglomeratos labores possum, postquam proximis diebus fui prodigalior. Occupat autem nos totos, Homo quidam [Ioh. Keyl Gärlingentis] apparitionem Angelicam audacter jactans, eisi cum Sacris Literis parum convenientem, plurimorum tamen sententias in partes distrahentem. Nos in veritate facti indaganda adhucdum versamur, quæ vacillare videtur. Illud plausibile est, quòd pœnitentiam seriam, morumque emendationem urget, quam ipsa malorum moles, sævaque cervicibus imminens tempestas, imperare posset, nisi occalluissimus. Accedunt varia prodigia, & proxime cladis omina, quæ nunquam impune visa sunt, & nostri excidii anteambulones fuisse tristes, meminimus. At nobis interea hoc animo sedet, probandos Spiritus, an ex Deo sint, atque ad Lydium Verbi Lapidem, cum Satan in lucis Angelum transformatus fallat, & vel vera disendo mentiatur, bonoque jubendo nequiter agat,

præ-

præstatq; ad Gamalielis consilium moram aliquam
 iudicio nostro interponere; Si quid certius experti
 fuerimus, faciam ex me scias, Vale Celsissime
 Princeps, & fove

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 9. Martii,
 1648.

Clientem humillimum,

✿✿
 EPIST. CCCXXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

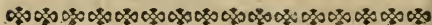
V Ideo nos idem subinde agere, Me quidem ma-
 xima quæq; & optima mihi de Te polliceri:
 Te eorum fidem præclaris argumentis, & li-
 beralibus sponsonibus mihi facere. Virique fa-
 veat Christus, & bono publico vertat. Nunc verò
 pacis expectatione & desiderio, quasi in carcere
 detenti, ea nobis paremus tanquam in otio & sub
 tegmine instrumenta, quæ in lucem hominum &
 ad actus producta, non tam usui, quam laudi &
 ornamento apud quoscunq; esse queant. Quò haud
 dubio Serenissimi Dn. Patris incredibilis pruden-
 tia collimat, quæ Te diutius apud se detentum, iis
 artibus domi instruit, quibus foris aliquando reli-
 quos equalium Tuorum antecellere, & admira-
 tioni omnibus esse (quod familie Tuæ proprium)
 possis. Feres ergò eò patientius aliquam adhuc mo-
 ram, quò majore sænore, paulò post emissus, ac u-
 tinam nobis hîc locorum concessus, rem literariam
 beabis. Ego interea pro valetudine Tua, flore in-
 genii & vigore animi assiduus apud Deum inter-
 cessor ero, felix futurus, si quæ absens letus audio
 salutis Tuæ nuncia, coràm aliquando intuear, ejus-
 que fructus capiam, Annuat Christus, qui Te au-
 geat,

geat, sospitet, & seruet; Vale cum Illustrissimis
fratribus, quibus eadem precor, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 25. Martii,
1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXXXII.

*Admodum Reverende & Clarissi-
me Domine Doctor,*

Ternæ Tuæ literæ, quibus hætenus aliis
distentus respondere non potui, variis
modis me affecerunt, benevolentiam
Tuam constantem in universam nostram fa-
miliam abundè docentes. Non autem est,
quòd pro benevolò meo in Te animo, tam
prolixè gratias agas. Quandoquidem & ex
Serenis. Dn. Parente & ex Sapientum Virorū
scriptis, Viros de bono publico meritos admi-
randos & colendos esse, satis superque didici.
Multum discriminis esse inter *actus* & *præce-
pta Virtutis*, & non in his, sed in ejus actione,
hominis felicitatem consistere, unà cum sa-
nioribus Philosophis meritò tecum sentio, &
ut Poëta canit:

- - - *famam extendere factis*
Hoc denique est virtutis opus.

Præcepta igitur virtutis Serenis. Dn. Parentem
imitando, *factis* meis ut exprimam, elabora-
bo, cum DEO, sedulò. De *apparitionib'* u-
gelicis, quam foves sententiam, appro- u-
enim cuilibet Spiritui credendum e-
tan, ceu mille artifex se in Ang-
transformare queat, ut si non directa, tamen
per obliquum hominibus imponat: ejusmodi
appa-

pit, tandemque piam, quam sit commentus fraudem quasi fateri & deprecari, nondum tamen omnem Imposturæ ordinem explicare, qui per questionem extorquendus jam videtur, cum aliam post aliam præstigiæ telam, Vir minimè simplex; texerit. Dicit non potest, quot, quibusque Viris, nedum Mulieribus fucum fecerit, quorum in utramque partem digladiationes in risum publicum, & ruborem intimum haud dubiò abibunt. Id unum verò mihi dolet, Satanæ paratum hinc esse lusum; ubi & pœnitentiæ tam necessariæ illudat, & dissolutionem morum, Paci redituræ unice obstantem provehat, quo nobis nihil est nocentius. Verbo quidem Divino nihil est ad curandam salutem nostram certius, apparitionibus verò nihil lubricius. Nemo tamen saniorum Theologorum Angelicum ministerium, si ita DEO videatur, in commodum nostrum, hodiernum penitus exclusit. Dieu soit lové, qui nous a baillé ses Saints Anges pour tuteurs & gardiens, a fin que de pensees plus paisibles nous facions nostre devoir en la vocation à laquelle nous sommes appellez de lui. Quo finio, salutemque Tibi cum Illustriss. Dn. Dn. Fratribus communem Domui Vestre faustam & propitiam toto animo apprecor. Vale & save

Ill. Cels. Fax

Statg. 12. Aprilis;
1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXXXIV.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

Plæ Tuæ de Servatoris nostri Iesu Christi passione valde nos delectarunt, quippe illius recordatione & continuâ ruminacione sive ad solidandam fidem, sive efformandam vitam nostram nihil certius & expeditius esse tecum consentimus. Tuam de me expectationem magis magisque confirmari gaudeo, quam ut ne fallam, sedulo elaborabo, & licet Inclyt. Dn. Parentem meum ad vivum exprimere, & omnibus lineamentis repræsentare non possim, summis tamen viribus annitar, ut ejus aliquam imaginem adumbrem. Turpe quidem foret, *Summum talem Parentem* non imitari, & expectationi tot Bonorum non satisfacere. Mihi itaque gratulor, meque ex tanto Parente esse natum, regieq; educatum, & eundem quotidie, ut *vivum virtutis exemplar* ad imitandum conspicere, felicem prædico, & quicquid de me imposterum curari velit, ipsius Cels. prudentiæ & paternæ dispositioni merito committo, Eidemque me submittere subji-
cio. *DEVM* ter Opt. Max. interim enixè rogans, Illustrissimum Dn. Parentem diutissimè incolumem superesse & servare, Tuamq; vota fortunare velit. Vale. *Guelph.* 18. Aprilis Anno 1648.

R. T. D.

Observantissimus.

EPIST. CCCXXXV.

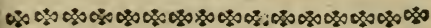
*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctor,*

PEr--mihi-gratæ fuerunt literæ Tuæ. Vidi enim in iis constantem Tuam in nos benevolentiam, quam insuper in Tuis ad Sereniss. Dn. Parentem testatam fecisti, dum propter *Iter meum ad Electorem Brandenburgicum, in Belgio hodie degentem, de mea salute es sollicitus, & sanè haud sine ratione. Est enim præsertim turbulento hoc Reip. statu omnis peregrinatio ferè periculosa, & ob hodiernos mores, & peregrinandi consuetudinem, Chinesum exemplo, gravissimo edicto interdicienda. Verùm enim verò tollatur Abusus, & maneat usus. Quippe admiranda variarum Nationum scrutari, mores asperiusculos simâ peregrinationis emollire, domesticam rusticitatem extero civilitatis, cultusq; sale macerare: eniti denique, ut ea, quæ quis alibi audiverit, viderit vitia, fugere; contra quæ quis animadverterit laudabilia, in succum & sanguinem convertere, datâq; postea occasione, Reip. suæ negotiis cum fructu & gratia attemperare queat, non solùm jucundum, sed publicè privatimque cum maximo sæpè gloriæ & existimationis fœnore, duco utile, imò necessarium. Non dicam, quantum utilitatis secum trahat, Viros Principes cum suis equalibus & superioribus alere & fovere familiaritatem. Cùm igitur Sereniss. Dn. Parens ab ineunte ætate omni disciplinarum genere me imbuï, inprimis verò articulos fidei, & quæ salutem æternam concernunt, quàm diligentissimè & exactè domi doceri hæctenus curaverit,*

rit, inque iis quotidie etiamnum confirmer, nunc autem Cellit. Suæ, ut oculis quoque videam, foris quæ facienda & fugienda sunt, videatur; nihil est, quod vereare, *Vir Rever.* me à verâ viâ, cum salutis æternæ jacturâ, unquam defecturum, sed mortem potius oppeterem, quam veram religionem, in qua natus & educatus sum, mutarem. *DEVM* Opt. Max. quoque dies, noctesque invoco, ut Spiritu Suo S. me regere, & in sanâ *EVANGELII* doctrinâ fervare, atque indies confirmare velit. Tibi autem maximæ à me debentur gratiæ pro curâ, consilio, & voto, quod Deus fortunet precor, & quem amas, ama, rogo. Vale. Dabam *Guelpherb.* 30. Maii, Anno 1648.

R. T. D.

Observantissimus.

EPIST. CCCXXXVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Etsi scio, Te jam in Belgium abiisse, tamen prosequendum Te literis meis duxi, idem facturum, si vel ad Garamantas, aut ultimam Thulen concesseris. Ea namque literarum Tuarum est dulcedo, & mea hinc æstimatio, ut si carendum iis sit æquo diutius, vitam ipsam mihi acerbam simlucturus, quam igitur possum, enixè peto, obsecro, supplico, ut si quid erit Tibi post graviora negotia, succisivi temporis, ejus aliquam particulam mihi impertiaris; qui Te profectò sincero animo veneror & colo, salutemque Tuam DEO assiduis precibus commendo. Belgium Ser. Dn. Patris judicio, primam contemplationis scenam, electum, illum
elegant-

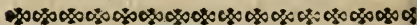
elegantiarum Microcosmum, & omnigenarum Artium Mercatum, cui Deus hoc postremo seculo, quicquid habuit Orbis terrarum pridem reconditum, navigationis beneficio reclusisse mihi videtur, quibus ingeniorum erectiorum, (quale omninò Tuum) acies exerceatur, & capacitas impleatur, cujus specimen abs Te & usum fructum in literis, magno desiderio expecto. Beasti autem me, quòd curam meam & sollicitudinem pro Te benignè es interpretatus, & securum esse volueris, nempe sic Te in Religionis sinceritate, & morum rectitudine esse obfirmatum, ut affricum errorum, & contagium vitiorum minimè metuas, quòd etsi à Patris prudentiâ, & educationis institutionisque Tue felicitate, planè expectabam, tamen volupe mihi fuit, quàm muni veris ipse pectus Tuum, ex Te intelligere; Sed nec deerunt Tibi custodes, & monitores, si quid adversum machinetur Satan, & obstabit Patris absentis, tanquam presentis vultus venerandus, ego verò pro incolumitate Tua votis & precibus sedulò excubabo. Ita vale Inclute Princeps, & prosperè age, ut Patris consilium non tam impleas, quàm superes, omnibus ornamentis condecoratus, Tuis reddendus, quòd precatur ex animo

Ill. Cels. Tuæ

Calvæ 21. Iunii,

Anno 1648.

Cliens humillimus

EPIST. CCCXXXVII.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctor,

DVas, dum hîc ago, à Te accepi litera quarû lectione eò magis fui delectatus: quò Te amantio rem nostræ salutis ex i
cogn

cognoverim. *Mariani* iste liber admodum mihi arridet, cognovi jam tum in istis, quæ summam mihi inde degustanda proponis, *ex ungue leonem*. Utinam ejusmodi præcepta, quæ hinc inde traduntur, in nostro animo firmiores radices agerent, melius de nobis nostrâq; Germaniâ forsitan comparatum esset. Sed de isto scripto, ubi ipse illud legero, fortasse ad Te plura. Id autem nunc Te non præterire volo, me non in Belgium, ut Tu opinaris, abiisse, sed ad aulam Clivensem *Electoris Brandenburg.* ad tempus duntaxat concessisse. Cum spes non dubia me teneat, fore, ut *Clementiss. Dominus. Parens* hac occasione me etiam *Belgiæ* oram lustrare & sic pleniorum aliquem peregrinationis fructum hinc auferre, aliquando concessurus sit. Istud verò *Lipsianum* ob oculos mihi semper versabitur monitum, quo cavere sibi peregrinantem jubet, ne *paternas virtutes*, quas cum lacte quasi nutricis imbibit, patriâ secum efferat, *vitia autem exterorum* eidem patriæ postea inferat. Quod pro mea incolumitate summum Numen precibus Tuis fatigaturus sis, longè mihi est exoptatissimum, ago Tibi proinde hoc nomine immortales gratias, rogoq; ne in hâc pietatis palæstrâ defatigeris. Ego vicissim tutelæ *Maximi DEI* Te jam commendatum volo. Vale. *Dabam Clivie* 4. (14.) Augusti, Anno 1648.

Rev. Iua Dignit.

Observantissimus.

EPIST. CCCCXXXVIII.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

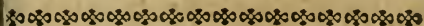
Cum jam literas ad Fratres Tuos dedissem, & ut vota mea, salutemq; ex me, ad T. C. deferrent, enixè rogassem, Tuæ exoptatissimæ adveniunt, Cliviæ 4. Augusti datæ, fidemq; fecerunt, ne inter Aulæ quidem strepitum memoriam mei esse labefactatam, sed servari integram, quo nomine ingentes Tibi ago gratias, & ut hic animus in me perennet, DEVM precor. Interea Hipparchus Vester Lentius, quem Patris nomine dignaris, amicus veteranus, & probatus, mecum fuit, testis & præco Virtutis Tuæ, eruditionis variae, & in omni exercitiorum genere, agilitatis, quæ mihi audire, maximæ fuit voluptati, reputanti, quam ea instrumenta & paramenta ad exprimendum aliquando, & Germaniæ conferendum perfectum Principem, Saluti publicæ profutura, quibus si usus major, & exterorum regulata conversatio accesserit, sanè de quo Tibi Domuiq; Tuæ gratulemur, nobis gaudeamus, DEOq; gratias agamus, erit affatim. Lentii filium in comitatu, ministerioque esse, atque Tibi probari, ex ipsis Tuis ad Patrem literis intellexi lubens, bea:umq; iudico, si sub Te, atque Tuo exemplo ad Viriutem adolescat, cujus primitias bonæ frugis, cum hic esset, nobis ostendit. Id verò jam cumprimis laudo, quòd peregrè tanquam in DEI Patrisque incluti conspectu cautè ambules, nec domum referre, nisi bona quæque, & Patriæ Tuæ salutaria cogites, cui generoso & pio instituto, ut propitium Numen Tibi perpetuò adsit, precibus meis seriis, & assiduis

tuis nunquam me Tibi defuturum, iterum atque iterum in me recipio. Vale Inclute Princeps, prosperè age, salubriter vive, saluus ad Tuos redi, & fave

Ill. Cels. Tuæ

Aug. 30. Augusti,
9. Sept. 1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXXXIX.

*Admodum Reverende & Clarissime
Domine Doctior,*

Quòd literæ meæ semper Tibi gratæ sunt, ex ipsis Tuis 30. Aug. datis probè intellexi, ideoq; non potui, quin in eo officio erga Te perseverarem, gratias semper agens pro eo affectu, quo me meaq; nunquam non amplecteris. *Lentium nostrum non lentum* in te deprædicando fuisse, idèd lubens quidem audio, quòd illud signum eximii ejus erga me moris est, sed vereor, cùm ille *Patris nomen* asceperit, ne etiam *Patris affectum* ita inducat, ut plus cæco patris amori, quàm rei veritati indulserit, & majora animo de me conceperit, quàm ego animo & corpore præstiti, a morem itaque ejus laudo, & si ille paulò plus excesserit, officium meum esse autumo, ita me in posterum gerere, ut habeat, quod reverâmet. Ut Senes omnes, qui sunt integræ viæ, Patris loco habendi sunt, ita ille, qui & anis intemeratis, & beneficiis apud me magnus est, eo nomine facilè dignus est. Si Tibi porò animus, quem ad *peregrinationem* attuli, roboratur, id Te oro, ut DEO eum ita commendare pergat, ne à recto tramite unquam

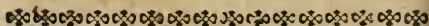
T

aber-

aberret: nostri enim, qui nobis obices objecti sint, quantæ insidiæ & nostris annis & nostro ordini struantur, ita ut optimus & cautus quoque falli & vendi possit Princeps. Tu si quid porrò habeas, quod moneas & doceas, utere eâ libertate, qua decet Tui ordinis & ætatis homines; Certus ea animo obsequenti nunquam non grata fore. Vale. *Clivie* 7. (17.) Octobr. 1648.

R. T. D.

Observantissimus.

EPIST. CCCXL.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

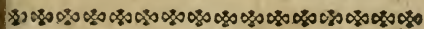
Jam à 4. Augusti præteriti, nihil Tui videram, quò magis desideratæ literæ Tuæ advenerunt 7. Octobr. sequentis scriptæ, quas 14. Nov. hujus maximo gaudio accepi, testes constantes Tui in Virtutis recto tramite animi, & mei non immemoris, quo nomine Tibi gratulor, mihi gaudeo, & DEum Tibi ad peragenda quibus destinatus es quoq; præclara propitium, mihi ad obtinenda Tibi precibus meis maxima bona atque dona faventem & annuentem precor, De peregrinationis Tuæ modo, tempore, & locis prudentissimus Dn. Pater omnium rectissimè statuet, talium, ut omnium, maxime gnarus & expertus. Nec deerunt Tibi qui caveant, ne quicquam Tibi sit incommodo, vel fraudi. Mihi hoc unum relictum est, ut perpetuis Te precibus meis quoquo i veris subsequar, ut Angelicis excubiis vomitatus Patriæ terræ integer, sal-

salvus, & rerum, hominumque usum instructior, reddaris. Nec monere eum opus est, qui per se ad optima quæque contendit, potius optandum, ut ad fastigium humanorum bonorum pertingat, & in eo solide consistat. Quod faxit Christus, qui Te seculi Tui bono ornet, seruet, ac æternum beet. Vale generosissime Princeps, nunquam immemor

Illustr. Cell. Tuæ

Stutg. 22. Nov 1648.

Clientis humillimi.

EPIST. CCCXLI.

Admodum Reverende & Clarissime Domine Doctior,

Iteræ tuæ 22. Novembr. datæ, 16(26) Decembr. mihi allatæ sunt. Quòd tardius illæ jam adveniunt, non est quod mireris; ùm enim non rectâ, sed per ambages mittantur, facilè in viâ morantur. In me nihil moræ est, quin iis statim respondeam, id enim & eam jucunditas, Tuus in me animus, & Patris jussus ita requirit. De peregrinationis neæ progressu securus vivo, quia domi habeo, qui illum curat, certus dum senioris utroque prudentioris, imò *Patris charissimi* consilia sequor, DEVM omnibus cœptis feliciori semper successu favere. Hactenus res benè successit, dum corpori & animo non malè est, quorum ille quotidianis motionibus robustior, hic multis exemplis, quæ vitanda, quæ imitanda sunt, circumspectior redditur. DEUS modò ILLVM diu salvum præstet, qui mihi instar multorum, omnium maximum exemplum est. Tu quoq; ut rebus Christianis ro-

busto animo & corpore diutius præesse, adeoque exitum *hujus anni* felicem, initium & progressum *futuri* feliciorum, omnesq; *sequentes* annos felicissimos semper videre possis, ex animo ipsum precor. Vale. *Cliviae* 21. (31.) Decembr. Anno 1648.

Rev. T. Dign.

Observantis.

EPIST. CCCXLII.

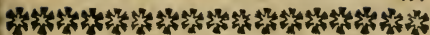
Serenissimi & Clementissimi Dn. Parentis benevolentia in pie defunctum *HAFENREFFERVUM*, Avum Tuum testimonium, *Vir Cl.* Tibi Tuisque fuisse gratum, sanè gaudeo. Patet enim indè, Serenissimum Dn. Patrem, quanti excellentes & benè meritos Viros faciat, quantique sibi sit Bonorum memoria, ostendere volentem, non fuisse frustra. Ideoque non possum non meâ Te complecti benevolentia. Et quidem non tantum ob paternæ cum Cl. Hafenreffero p. m. intimiorem conjunctionem, cujus *ut facultatum, meritò etiam filii heredes esse tenentur*, Isocrate teste. Verum etiam ob animi Tui gratitudinem, quæ sese in omnibus Epistolæ partibus ostendit. Persuadeas Tibi proinde velim, me ad omnia amoris & favoris, quæ quidem à me proficisci poterunt, officia, Tibi, Tuæq; familiæ præstanda fore paratum, Tu modò *Inclute Domui nostræ* tutamenta, & incrementa cum Tuis precari perge & Vale. *Guelpherb.* 10. Februarii, Anno 1648.

Tibi amicus

RVD. AVGVSTVS.

Clarissimo Viro Dn. Matthiæ Hafenreffero, &c.
Tubingam.

IV. Cum

IV.

Cum Pr. ANTHONIO ULRICO,

EPIST. CCCXLIII.

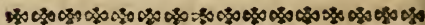
Felicissima Novi Anni auspicia!

Fortè hæc in animum Tuum, *Vir Cl.* descendet cogitatio, esse casum aliquem, qui nobis facultatem scribendi eripuerit, cum intra spatium unius vel alterius septimanæ ne datariam quidem à nobis salutem acceperis; Et ita comparatum est, nec de nihilo fuerunt istæ cogitationes Tuæ. Me enim quod attinet, *in valetudine* quadam, ex improvise correptus, totum hoc, quod intercessit temporis ferè in lectulo meo transegi; DEO autem Opitulatore maximæ sint gratiæ, qui interpositâ salutari manu suâ, majora, quæ imminabant, mala, quàm longissimè à me abesse voluit; Propensum illum animum Tuum, & mei amantem in tam calido voto agnosco, & ne parum videar officiosus, eundem quàm constantissimè repono. Tantum autem apud me habet momenti, ut certò mihi persuadeam, me illâ benevolentia Tuæ flammâ plurimum incaluisse, quod tum etiam ad recuperandam sanitatem pristinam maximè requirebatur. Fiat autem, ut Tu quoque annum hunc decurrentem, omnesq; qui sequuntur, inoffensâ corporis valetudine beatissimè vivas, nobisque sæpiùs Calendas istas celebres. Vale & ab Informatore nostro dilecto, qui Te vicissim omnigenæ prosperitatis voto, quàm officiosè donat, plurimum salve. Dabam manu

insuctâ, & tremulâ. *Guelpherb. III. Idus Ianuarii, 1648.*

Cl. T.

Studiofiss.

EPIST. CCCXLIV.

Salutem plurimam!

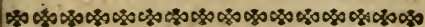
Impatiens tarditatis nostræ longioris, non dies modò supputabis *Vir Cl.* sed & horas, quibus ad Te nostræ pervenire debent. Sed culpam omnem sustineat ille *vetus morbus*, & *invaleitudines* quædam *novæ*, quæ me per intervalla affligunt, ut ille in *Æterna ignis*, qui cùm defæviisse creditur, redit. Meliusculè autem nunc habeo; Dei gratiâ, Deus faciat, ut diu, quò me recolligam, & ad consuetas operas revertar. Dono hodie accepi à *Clementissimò Dn. Parente* nostro, effigiem *Cl. Tuae*, sculpturæ non inelegantis, ubi ex inscriptione conjectare possum, Te *vite hujus*, & si quid aliàs in vitâ *fastidii ac miserie* pertæsum, alia omnia magnoperè amplius non expectare. Quod quidem aded non miramur, uti enim aliarum rerum, ita vanitatis hujus facilè est satietas. Interim tamen, si ex aspectu *Lunæ* infra positæ divinare licet, vatem me haud inanem futurum existimabo. Quippe dimidiatum illud lumen quando orientali plaga cornua sua obtendit, incrementum modò majus denotat, nec nisi ad plenitudinem istam prius pervenerit, iterum decrescere potest. Quod ut felicissima quæque designet, omniq; bonorum abundantiam nunc denum augeari & crescas, ex animo precor, divinumque Nu-

met

den pro incolumitate Tuâ supplex convenio.
Guelpherb. Calend. Februarii, 1648.

Cl. T.

Observantissimus.

EPIST. CCCXLV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

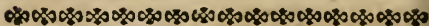
MOrbo Te levatum, plurimum letor, & ex à-
 nimo gratulor, de quo si mihi constitisset, nec
 enim tale quid mihi in mentem veniebat,
 summo equidem dolore confectus fuisset. Ac ju-
 venilem quidem vigorem facile eluctatum; nec
 Medica subsidia Tibi defuisse crediderim, tamen
 tristibus exemplis imminere etiam, & obis improvi-
 sum lethum, didici. Me jam à festo Natalis Chri-
 sti, morbus meus, post triennium exercitii, mi-
 tius habet, qui si porrò inducias mecum pangat,
 spem faceret, voti mei peregrinatione ad Vos tan-
 dem liberandi, nisi Bellonæ rabies se interponat.
 Medici mihi jam à multis annis teneræ consuetudi-
 nis duo fuerunt, unus Abstinencia, alter Patien-
 tia, quibus famulantur Mentis recreatio & Cu-
 rarum strepitusq; exclusio. Horum ministerio
 infirmam corporis compagem suffulcio, & susti-
 neo, dum debiti Naturæ exactor, quò tardius, eò
 acrius me in jus poscet. Te diu servet Domui Tuae,
 & rebus Germaniæ propitiis Christus, & cum
 hunc præsentem, tum secuturos plurimos felici-
 ter fluere, eosque ad Virtutis summa Te fastigia
 provehere sinat. Quo meo votò à Tibi de voto pe-
 ctore profecto, cum aliter solvendo minimè sim,
 gratias pro singulari in me affectu, refero, para-
 tus, quicquid in me erit officii, quantum vis exigui,

id totum, solidumque usibus, commodis, atque ornamentis Tuis impendere. Provocabis autem Studia mea, & calami usum, si etiam hoc anno, quod cepisti, literarum Tuarum elegantias non negaveris, quo stimulo apud me nihil esse efficacius, experiere. Nam & generositas Suii Tui, & tersum scribendi genus, & aspersa ubique comitas faciunt, ut & Tibi & manu ductori Tuo, quem plurimum amo, & saluum cupio, me omnia debere, libenter profitear, quicquid etiam Dares in hac luctâ succumbam. Vale Solertissime Princeps, & fovere perge

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 9. Februarii,
1648.

Clientem humillimum.

EPIST. CCCXLVI.

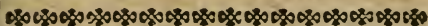
Felicitatem interminam!

Symbola Tua *Vir Cl.* ingeniosè ad usum nostrum excogitata, & apprimè sensui nostro accommodata, tanto cum fructu pariter, & voluptate vidimus & legimus, ut non affectû solum auxerint in Auctorem, sed & scriptiorem hanc elicuerint, grati in labores Tuos animi testem. Quomodo enim non colamus, veneremur Virum honori, & utilitati nostræ tam industriè ac feliciter operantem? Me quod spectat, ponderosa sunt, eaq; gravissima, quæ mihi tribuis, cum nihil tam grave, quam *Majorum*, qui recto itinere nobis præiverunt, *vestigia* sequi velle, ob flexus & diverticula varia, in quæ plurimi nonnunquam discedere solent. Interim tamen, si rem paulò accuratiore mentis bilance trutinare licet, erunt

erunt adhucdum, quorum & auxilio & fideli manuductione, totum id, quod suscepimus, non tam magno labore conficere poterimus. Inter quos cum & Tu mihi promptissimè accurras, & facilem manum porrigas, & ad optima quæque calcar addas, tardus sim, nî talis esse contendam, qualem me prædicas, & pro consueto amore Tuo aut fingas, aut certè velles. Vale, & benevolentiam hanc mihi persevera; Valetudo nunc mihi prospera: quæ ut benigna Te quoque longum respiciat, intimum meum est votum. *Guelpherb. 1648.*
VIII. Cal. Martii.

Cl. T.

Studiofissimus.

EPIST. CCCXLVII.

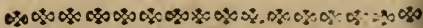
Fortunam prosperam!

GRata mihi per literas amoris tui testificatio, *Vir Cl.* hoc habuit ingrati, quod ab invalido profecta. Sed unicè me solatur morbi illius exoptata remissio, quæ plenariæ restitutionis signum non leve est, quam uti ex animo precor, ita eandem perpetuam esse volo. Vegetam quoque ætatem illam, qualis in nobis est, istorum malorum atque ægritudinum, imò ipsius vitæ periculi nunquam immunem esse, verissimè dicis. Ut enim omne cælum nubes & immutationes suas habet; sic & vita nostra, & in vitâ omnis ætas, ibitque hic malorum in omnem ætatem remeantium orbis, quamdiu durabit ipse orbis. Felices autem ter & amplius, qui remedia aliaq; prompta in auxilia ægritudinum istarum norunt,

non succos semper medicabiles, aliasque unguentorum misturas. Sed quibus Tu *Vir Cl.* ad magnorum Virorum exempla hæctenus usus es, *temperantiam & jucundam animi oblationem*, quibus sanitatem subsequituram certius promittere ausim, *laudes*, in quas Te ire video, longè supra meritum, & quæ tenuitati meæ non conveniunt. Sed fit tibi, quia valdè amas, valdè etiam æstimas. Nunc quàm optimè vale, & affectum hunc Tuum mihi persevera. Salutat te dilectus frater meus *Ferdinandus Albertus*, qui inopiâ temporis prepeditus suas in posterum differt. Itemq; studium & officia paratissima vicissim offert dilectus Informator noster. Dabam raptissimè 7. Martii, Anno 1648.

Cl. T.

Studiofissimus.

EPIST. CCCXLVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

SI, quantum in me est, studii in te parati, & obsequii promptissimi, tantum adesset temporis vacui, haberes profectò frequentiores, & magis verbosas. Nunc verò, quia mihi in varias partes distracto ferè ad clepsydram scribendum est, nec sese semper materia eleganti Ingenio Tuo digna offert, sit, ut æquanimitate Tuâ fretus, me interdum ab officio, quod Tibi debeo, subducam, & lassitudini meæ, quæ ex senio est, blandiar, sed quam pausam Tu pari silentio Tuo ulciscaris. Hanc ut declinem pœnam, mihiq; ipsi ne fraudi sis, dum elegantias Tuas, quibus nihil est mihi desiderabilius,

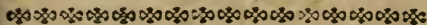
lius, excludam, eni prodeco incomptis literulis, Tuamque agilitatem ridiculus luctator provoco, quantum enim hoc exercitationis genere obleter, non facile dixerim. Nam cum Tibi semper vel ab ingenii Tui acie, vel à Magistrorum eruditâ suggestionem parata sit materia, quâ vel Indolem Tuam exeras, vel spem nobis magne in futurum frugis facias, fit, ut hebetudo corporis mei acuat, non vaque semper de Te gaudia concipiam, quorum usus, si minus mihi vita superfit, in meos derivetur; Ita enim mihi de Vobis planè persuadeo, fore, ut clementia Vestra, in Avo meo, D. Iacobo Andreae, olim cepta, & in me renovata, meis perrenet; Vesterque favor, nostrumque obsequium, Vestra felicitas, nostraque vota mutuum sint eterna. Pro literis autem, quas 8. Kal. Martii ad me dedisti, plurimum Tibi debeo; Video enim, non tam minutias ipsas meas acceptas, quam ipsum Institutum meum cordi Tibi esse, ut quoscunque ad Virtutis, fameque metam attingendam proficuos intelligas, Tibi adamandos, admittendosque censes, inque me adnumerare non dedigneris, quo me nomine Tibi porro planissimè devoceo, atque dedico, Christo simplex, ut vel supra vota mea, quantum vis maxima, ascendas. Vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

S:utg. Idibus Martii,

1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCXLIX.

Felicitatem interminam!

VTi de Tuo in me affectu nullus dubito, Vir Cl. ita quàm optimè mihi constat, vix aliquid deliberari posse, de summa tem-

porum tuorum sine communis boni dispendio, cui omnes curæ tuæ devoentur. Quòd autem nihilominus amorem istum Tuum crebriori compellatione mihi perseveras, & maximi muneris loco deputo, & innatam istam promptitudinem satis mirari nequeo. Vtrinam talia à me proficiscerentur, quæ votum Tuum exsolvere, & animum oblectatione quadam demulcere possent! Haberem ego, de quo gloriarer, & promptior quandoq; essem; sed cum tenuitatem meam fateri cogar, undique prolationis causas conquirò, & quandoq; provocatus facilè rubore perfundor. Modestè enim hîc auscultare didici, & mirari potius in aliis, quæ deesse mihi sentio & libens agnosco. Sed en me Tibi confidentiorem, tentabo quid valeant vires meæ, quidve ferre recusent, illoque mutuo inter nos munere studiosè imposterum quoque fungar, ne quid vel timidè vel abjectè peregisse videar, ad eorundem modum, qui nullius animi, aut nullius unquam consilii fuisse dicuntur. Si quid autem temerè à me factum fuerit, id totū Tuæ, quâ polles, humanitati condonandum relinquo; quam ut longum mihi perseveres, summooperè petò ac contendo. *Guelph.* 18. Aprilis, 1648.

Cl. T.

Studioſiss.

EPIST. CCL.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

SCio sanè officii mei esse, imò debiti, redire ad literarum commercium, quod non mea segnities, sed temporis difficultas, aliquantisper distulit. Dicitur autem, credi ve vix potest, quantum impedimentorum secum vehat Bellona, ut satis non sit incommodorum. Interim Pacis nuncia blandiri nobis pergunt, ut quasi narcoticis hisce sopiti, mollius intereamus. Lenit insuper dolorem nostrum, cum audimus, malo hoc si non liberatos, saltem levatos Vos esse. Hinc enim spes mihi surgit, fore ut animi Principum tandem coeant, ad tollendum universum hoc terrarum maleficium & flagellum; Sed quid hæc ad amœniora Studia Tua, & generosa exercitia Tua, quibus utinam spectator, aliquando adessem, & collaudator. Sanè restituto Illustri Collegio Tubingensi, de quo serio inter nos agitur, non dubitaverim, Te lucidum ejus Astrum Nobilemque Gemmam cum Fratribus fore, que Serenissimi Dn. Patris memoriam. nondum extinctam renovet, ac nec Patrem ipsum abhorrere ab eo putaverim. O dies illa illucescat, ubi tunc Vobis ad volem, omniaque mea, que dudum parata & destinata Vobis habeo, coram in manus consignem. Memini quondam Anno 1619. Dn. IOHANN: VVILHELMVM & Dn. FRIDERICVM VVILHELMVM, Illos Principes duos Aldeburgicos Saxones fratres, quos VVilhelmus Venius Ephorus eorum, Nobilitatis apex, mihi conciliaret, munusculis charitateis me oblectasse, & gratiam invenisse; at quanto in Vos debitum meum majus est, scil. quò affectus in me Vester incomparabilior. Vinam of-

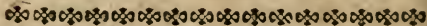
fficio aliquo, vel munere non ingrato mihi aliquando condecorandus. Placet autem mihi in Peregrinatione illustris Iuventutis Cl. V. Lipsii argutum dictorium, quod adscribere non piget: Sicut Agricolaë, qui plantaria habent, novellas stirpes transferre, & transferere à natali suo solo, in aliud solent, ut latius laxiusque crescant; Sic non oportet liberos genitili solo affixos, sterilefcere sed in aliud aliudq; translato robur, & incrementum sumere, & succrescere in virtute. Nec tamen longum hoc nimis esse suadeo: sed ut qui ignem in vicinia petunt, non illic desident, sed eo accepto domum redeunt, atq; ibi accendunt: sic illos censeo velut scintillas & fomites apud exteros quærere, domi deinde accendere, & sibi aliisque allucere. Interea mihi epistola crevit, quâ culpam diuturnioris silentii mei utcunque explatum i vi, nisi fortasse loquacitatis aliam contraxerim. Vale Illustrissime Princeps, & lumine Tuo exteras etiam oras aliquando illustra, id quod immensum augeat Christus.

Illustr. Cef. Tuæ

Stutg. ex Seleniano

19. Apr. 1648.

Cliens humillimus.

EPIST. CCCLI.

Felicitatem prosperam!

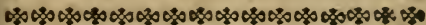
Literarum illud commercium, ad quod Tereidiisse non ita pridem scribis, *Vir Cl.* etiam nostrum erit, paulò diligentius in posterum frequentare, qui ut ingenuè fatear, negligentiores hactenus fuimus, quàm par erat; præpediti tamen non nostrâ culpâ, sed partim a-

liorum

liorum apud nos diversantium præsentia, partim insperatis, nescio quibus, impedimentorum generibus. Facile verò inducimur, ut credamus, quanta malorum apud vos confederit colluvies, tot redeuntibus inundationibus, quæ tam latè sese diffundunt, ut etiam apud vos restagnare videantur. Fiat tandem, ut & ipsi experiamur, quid *pax* sit, & *secura rerum tranquillitas!* qui turbulentissimis hisce temporibus nati & educati nil nisi bellum audimus, cujus vel ipsum nomen omnium malorum & calamitatum mare est. Majores jam *Vestro Tubingensi Collegio* accessiones fieri, & fortunæ, & aliorum incrementorum, libentissimè audio, cujus ut eruditissimos aliquando Viros coràm audire, & mihi junctos habere possim, potius optare, quàm sperare licebit. Interim tamen totius negotii consilium *Celsissimo Dn. Parenti nostro* relictum volo, cujus me paternæ sollicitudini commendo. *Tuæ* verò *Cl.* ad omnia studiorum genera me promptissimum profiteor. *Guelpherb. III. Calend. Junii, Anno 1648.*

Cl. Tuæ

Studiosissimus.

EPIST. CCCLII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Reditus Tuus ad literarum commercium, ut mihi longè jucundissimus est, ita omni observantiâ animi eum amplector, hoc præsertim tempore, quo mihi ab Ecclesiæ muniis remissio data, & surandæ valetudini otium aliquod concessum est, quod

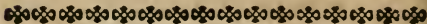
quod nolim ulli rei, quàm Vestræ exercitationi fi-
bentius impendere: quas ergò ad me 3. Cal. Iunii
dedisti, rependendas duxi meis, non querelis jam,
quòd propitio Numine à malorum lerna armata,
aliquantisper levati simus, & ex inversa fortune
rota nonnihil bonæ spei reditura pacis, concipiamus;
sed prosperis votis, ut generosa Tua deside-
ria, visendarum palestrarum eruditionis & exco-
lendi ingenii Tui Deus aliquando impleat, quibus
oportuno tempore Ser. Dn. Pater, quod scio, nun-
quam deerit. Dolet Tibi, atque meritò, infelici
hoc tempore & natum & educatum esse, quo non
nisi infaustum Bellonæ nomen regnavit, & in-
valuit, ut quantò infeliciores sunt, quorum Iu-
ventus & Virilis ætas, dulce pacis nomen est ex-
perta, Senium verò ad horridum illius obsequium,
imò servitium redactum. Te haud dubio Pax ex-
cipiet, bellorum tandem finis eò exoptatior & ju-
cundior futura, quo mala in bonum conversa ipsa
recordatione delectare magis soleant. Auguror au-
tem Te Illustri Collegio Tubingensi lucem non
minus splendidum, quam olim Ser. Dn. Pater,
collaturum, quod ut ipse coràm oculis usurpem,
Deum toto pectore precor. Vale & fave

Ill. Cels. T.

Calvæ 21. Iunii,

1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCLIII.

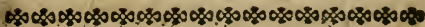
Salutem plurimam!

GRaviores erunt occupationes Tux V. Cl.
quàm ut iisdem importunius obstrepe-
re, aut interpellatione ista moram injice-
re liceat. Sed fiat id brevioribus, saltem ut
mutuo

mutuo inter nos literarum officio nihil de-
dere videatur. Cum fructu pariter & volu-
ptate vidimus, quod nobis *boni Principis* re-
præsentasti CAPVT, utinam quoque ejus li-
ceret optare oculos, accuratius dispiciendi, &
considerandi, quicquid in cæteris partibus ar-
tificioso & jucundo planè modo observandū
& pertractandum proponitur. Erunt, quibus
deforme hoc videbitur errantisque in alienos
fœtus auctoris iis cum primis, quorum oculos
clarissimum virtutis lumen facile potest offen-
dere. Sed si rem paulò accuratius considera-
verimus, nihil tam jucundè & commode effi-
giari potuisse deprehendimus. De formatore
Iohanne Mariano aliud nobis non constat, nisi
quod habeatur pro Viro gravissimi judicii,
quem etiam vernacula sua *Historiam universa-
lem* scripsisse dicunt, quæ tamen istius loci in
paucorum manibus erit. Vale & si per nego-
tia publica licet, studium istud Tuum mihi
persevera. Plurimam Tibi salutem nunciari
petit, Frater noster dilectus *Ferdinandus Al-
bertus*, qui hac vice non nihil fuit impeditus.
Dabam *Guelp herb.* 27. Junii, Anno 1648.

Cl. T.

Studiofissimus.

EPIST. CCCLIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

QVod fratrum Tuorum vicem, unius absen-
tis, alterius occupati, subire, & literarium
commercium sustinere volueris solus, egregiū
puto, & plurimum Te laudo; Ac hoc ipsum est,
quod

quod omine meo de Te mihi polliceor, fore, ut cu-
 fors literaria ceciderit, iis Te artibus instruas, quæ
 quod Domus Tuæ proprium, Religiosum & litera-
 tum Principem, adeoq; alterum Augustum Ger-
 manie sistant, artibusque liberalioribus patronum
 prestent. Mariani caput Imperiale non displi-
 cuisse, facile crediderim; solent enim delectare,
 quæ Genium habent, ingeniosos, & industrios, ac
 utinam Vobis intueri illud ab ipso artifice integrum
 & expolitum, non mea imitatione deformatum
 liceat, quod post fiet, cum ad exoticarum lingua-
 rum usum & delicias intromittimini, quæ etsi
 Latinæ, communi orbis interpreti Græcæ, sa-
 pientie Matri, & Hebrææ Sacrorum custodi, æ-
 quari non possunt, plurimum tamen divitiarum ad
 ornandum & saginandum elegantius ingenium
 conferunt. Fratrem Tuum Rudolphum Augu-
 stum **CLIVIAE**, prosperè agere, valde lætor, ad
 quem si scripseris, quæso mone, ut inde, quid re-
 rum agatur, me per otium edoceat; Ephorum Ve-
 strum Im-hofium, nuper per Lentium Hippar-
 chum Vestrum salutavi, quod per Te iterum atq;
 re reverenter facio, Aut valde factor, aut posthac
 faventem habebò, cum sit ex eâ gente, quæ jam
 diu mihi benè voluit & Urbe, quam ut Minervæ,
 & Mercurii sedem plurimum veneror; Te Prin-
 cept Illustrissime, cum Fratre Ferdinando Al-
 berto, quâ possum, animi observantia oro, ut
 quantum per Studia licebit, elegantissimis Literis
 Vestris, quibus mirificè afficior, me porro dignari
 pergatis. Valete, & favete

Illustr. C. C. V. V.

Stutg. 12. Iulii
 1648,

Clienti humillimo.

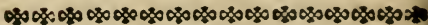
Salutem plurimam!

Nescio, quâ animi divinatione permotus meam tantoperè in *Illustri Vestra Tubingensi* expetas præsentiam, cum mihi ignota planè omnia, quæ fortè de hoc argui possent. Hæc quidem ætate nihil melius aut utilius, quàm animorum adjuvare motus, omniaque quæ saluti esse possunt, diligenter subministrare. Ut enim vixi sic & ætatis fæces sunt, sed expurganda prima illa naturæ ruditas, ut puris coloribus nitescat. Hoc num tutius & facilius extraneis effici possit remediis, si noverunt ingeniorum curatores, quibus usu & experientiâ hæc cognita sunt, quorû etiam arbitrio & æstimationi totum committo. Video Te nimium delectari frequentiam nostrarum literarum, quas sæpius scriberem, nisi personæ & provinciæ tuæ respectum haberem, cui toties obstrepere, teque negotiis undique assilientibus districtum interpellare nolo; quamvis etiam proletariis hujusmodi officiis mutuum affectum nostrum meriri nolumus, quem altius in animum demissimus, quàm ut levibus istis ad sui firmitatem adminiculis opus habeat. Frater noster dilectus *Rudolphus Augustus*, sicut compertû habemus, adhuc prosperâ utitur valetudine, quem, ut & nos omnes divinæ protectioni ardentissimis precibus commendamus. *Guelpherbyt* 1, d. 16. Julii, 1648.

Cl. T.

Studiofissimus.

Tua Cl. plurimam salutem dicunt Dn. Hieronymus im Hoff / qui jam nobiscum vivit, & Informator noster dilectus, cui maximæ voluptati est, amore & benevolentia tuâ tam largiter uti.

EPIST. CCCLVI.

S. P.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Non Te fallit ratio, sagacissime Princeps, ingenti me Tui in his oris visendi desiderio teneri. Meministi enim, quàm sapè, quàm seriditer ad Vos destinavim, ut coram, quæ fama de Vobis prædicat, quæ literæ Vestræ testantur, quæ ipsa in dolores generosissima pollicetur, intuerer, postquam id toties nunc Bellonæ intemperies, nunc adversa valetudo, & attrita corporis vires impedire, quidni optem Serenissimi Dn. Patris Tui consensu Te hic locorum sisti, Academicæ nostræ ad veterem florem reducendæ, non tam ornamentum, quàm augmentum atque stabilimentum futurum, cordisque mei desideria abundè completurum. Etsi enim illius Honos, quem Tubingæ obtinuit, & decus, quod huic præsentia suâ contulit, nunquam intermoritur, nec desunt adhucdum Viri, qui vidisse incomparabilem adolescentem, & audivisse perorantem, gloriantur, tamen si in Te renascatur Guelphica virtus, facundia, humanitas, maximè verò pietas, quis non gratuletur Tubingæ iisdem, quibus olim sideribus conjunctis radiantem, quis Domui Tuæ non gaudeat, ut quæ suis & alienis terris illustrandis sufficiat? Sed hæc vota

nostra

rostra Serenissimi Dn. Patris sapientiae & prudentiae submittimus, modò non ingratum sit, quo animi affectu, quãve ministerii promptitudine, quicquid is domo suã emittat, nobisque concedat, sumus excepturi, liberiore calamo testari. Interea te literis ad me scribendis, fatigeris, vel qualivis studiis meis parcendum putes, majorem in modum obsecro & obtestor; quamvis enim animi tui in me propensionem, non ex literis metiar, quam Divinã Numinis conciliatione firmatam mihi in Serenissimo Dn. Patre Vestro radicam scio, & perpetuam auguror, quo tamen me alloqueris sapius, hoc beabis liberalius, de vincis certius, & de gratiã in me Tuã incrementis secum certius reddes. Faxo ego vicissim, nihil equè mihi cordi, curaque esse, quàm placere Tibi, Studiaque Tua in partem juvare intelligas. Inclum fratrem Dn. Rudolphum bene habere & agere, valdè letor, magis tamen letabor, si re ex animi sententiã confectã domum rediisse incolumem audiam, quidvis enim mihi ferendum facilius, quàm alloquiis ejus sua visissimis carendum puo. Im-hosium Vestrum mihi bene velle auspiciam mihi duco, cui & Informatori Vestro animum officiosum & amicum despondeo. Salve iterum iterumque generosissime Princeps, & fave

III. Cels. Tuã

Clienti humillimo

Ioh. Valent. Andreã D.

Lutg. 2. Augusti, qui mihi matrimonii initi 35. anniversarius, Anno 1648.

EPIST.

Salutem plurimam!

UTinam tam benè meam, *Vir Cl. meorumq;* Fratrum vicem explevissem, quàm diligenter eam me sustinuisse scribis. Novi enim minutus ego scriptor tenuitatem meam, qui ad aliorum munera suscipienda nunquam me satis idoneum crediderim. Cùm autem non ingrati Tibi levem hanc & qualemcunque literarum reciprocationem semper intelligam, age etiam nunc, quod mearum est partium exsolvo, qui hoc, quodcunque est scribendi genus, non tam in amicitia, quàm Studiorum meorum futuris stabiliendis laterculorum aut calcis vicem repræsentare credo. Monebo per literas dilectum fratrem meum *Rudolphum Augustum*, ut & mihi, & *Cl. T.* celebriores impostero mittat, quamvis interea turbis, ut solet, aulicis eum non nihil impeditum fuisse existimem. Audio non ita pridem ibi sacrosancto Christianorum ritu initiatum fuisse filiolum *Electoris Brandenburgici*, ubi simul pro concione explicata fuerunt verba illa *Pf. 132. v. 11. & 12.* Quæ autem aliàs notatu digna evenerunt, proximâ si Deus voluerit occasione transcribere potero. Salutem & officia mea coràm nunciabit Tibi *Dn. à Lent*, qui ante duas circiter septimanas *Argentoratum* hinc profectus est, hæreditatem, ut puto, capturus, quæ ex obitu soceri ad eum pervenit. Visitabit in reditu *Cl. T.* cùm & alia negotia in aulâ vestrâ ipsi pertractanda sint. Vale, & diu amantem ama. *Guelph. 8. Aug. 1648.*

Cl. T.

Studiofissimus.

EPIST.

EPIST. CCCLVIII.

Felicitatem prosperam!

Quam diligenter pristinam adhuc consue-
 tudinem in amandis atque promovendis
 Studiis meis, tum etiam desiderium, co-
 es exoptatae praesentiae meae adhuc serves,
 et proximis tuis literis satis perspicere licuit.
 Sed, ut non mediocris mihi adhibenda cura
 sit, quomodo maximo hoc affectu tuo dignum
 esse praestem, inquam; amicitiam tuam satis memorem
 esse gratum. Utinam serus aliquando ve-
 ner ferat, ut amorem ego meum, quem in-
 culto quasi habeo, coram tibi manifestare,
 in claram lucem proferre, tibi autem mul-
 tum exoptata tandem ex voto obtingere pos-
 sit. De promptitudine & studio tuo, quod
 me habuisti semper, nullus dubito; an ve-
 arne, qui nemini unquam suam benevolen-
 am denegavit, illiteratos quoque amicitiam
 agnos suam judicavit, is me repudiet? Mini-
 me, cum potius hoc fieri soleat, ut quod quisque;
 ingenii dotibus maximè excellit: eos, qui
 eundem sunt admiratores & amantes, amo-
 persequatur. A fratre nostro *Budolpho Au-*
gusto nihil interea literarum, quae me de statu
 huius loci erudirent, accepi; quid eum impe-
 rat, satis mihi non constat. Interim quam
 optimè vale. *Guelpherbyt* 1, d. 22. August: An-
 no 1648.

Cl. Tuae

Cupidissimus.

Dn. Im-Hof & Informator noster dile-
 ctus Tibi vicissim salutem adscribi ju-
 bent.

EPIST.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Etsi nihil literarum jam abs Te acceperim, me-
mor tamen, me in ære Tuo esse, & literas de-
bere, has effudi, ut quanto Tuarum desiderio
tenerer, testarer, & vel intempesti vis meis, eas
prolicerem, quàm aliquid serii adferrem. Scri-
bam igitur quid per somnum viderim, siue diu-
turnis nostris de PACE cogitabas phantasia one-
rata & oppleta, siue Dramate illo vestro quatuor
abhinc annis in Aula paterna acto, & nunc de-
mum typis exscripto, æneisque tabellis affabrè ex-
presso, informata. Ita verò videre mihi visus sum.
Post triste horridumque silentium densasque nebu-
las prodibat Expectatio, sursum oculos elata, ma-
nibusq; ad preces plicatis, boni novi nuncia, quam
ponè sequebatur Poenitentia pulla, vultu ad ter-
ram demisso, & pugno pectus pulso, cui ad latu-
soror Emendatio, candida stola, & vultu erectio-
re. Inde succedebant Concordia & Acquiescen-
tia, mutuis nexibus implicata, consertisque mani-
bus sædus inter se subinde sancientia. Ac tum ap-
parebat humana facie augustior DEI reconcilia-
tio, remissionis & culpæ & pænæ diploma mani-
ostentans, cui combinata DEI benedictio, copio-
sè cornu ubertim diffundens. Post incedebat purpu-
reâ veste Religio, Veritatis faciem protendens
& Verbum scriptum explicans, Cui socia Disci-
plina, crucis bajula, & fræno coercita, quibus
conjectæ Fides & Charitas, additæque pedisse-
que Opus & Officium. Tunc verò Germani
se se efferebat, pallida equidem & exanguis, ne
pro dignitate sua exulta, sed quæ oculos adhuc
aquili

quilinos emitteret, & leoninum cor sinu tecti
 ereret, ad utrumque latus Pacto, & Candore
 ulta. Insequebantur Iustitia & Temperantia
 in exules, & captive, nunc liberae & contractis
 impedibus ovantes, quorum vestigia premebat
 Restauratio & Amnistia novi seculi instrumen-
 tis onusta. Ac tum demum PAX ipsa, pax alma
 ex tot votis petita, tot studiis quaesita, impensis
 tanta, nisi sibi obtenta, aureo curru in vecta, subli-
 mis emicabit roseo vultu, oleam una, sceptrum
 alterâ manu protendens, & ad Vritum imperiû
 blandè cunctos invitans. Sive sponne suâ procede-
 at currus triumphalis, sive trahi mihi videbatur
 Columbæ & Serpentis biga. Rotæ verò qua-
 tor mihi notatæ sunt, Literatura, Mercatura,
 Agricultura, & Opificina. Ornamenta currus
 precipua erant cœli favor, & terræ decor, pacis
 ætera claudentia. Aderat etiam Pragmatica ca-
 use inclusa, & Germana fides quasi fœderis arcû
 perimposita custos. Circùm verò plaudentes se-
 gerebant Gratiis immixti Exules, proscripti,
 agiti vi, extorres, expectantes, desiderantes, &
 genus alii, quos Pacis reditus post tot dura di-
 que recreare, & restituere poterat, pœana can-
 nentes, & multùm sibi gratulantes. Demum in-
 lix illud & execrabile Bellonæ monstrum re-
 inctis post tergum brachiis trahebatur, Apistia
 Asotia bipes, bipedum nequissimum, hiantè
 is voragine, & omasum, quod tot terras, tan-
 mque sanguinis demiserat, ceperatque medium
 aptum, cuius tergum denudatum flagris certatim
 niabant, Fas, Ius, Lex, Mos, Virtus, Honos,
 sensus, Ars, Genus, & quos alios discernere
 an licuit, tanto clamore & strepitu, ut excitatus
 vigila verùm. Atque en! quid vigilans somnia-
 erim. Tu verò ingeniosissime Princeps, vel
 adolis Tux sagacitate, vel penicilli artificio, quid
 sibi

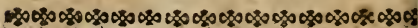
sibi hoc velit somnium, quæso explica. Quod cum mihi erit longè jucundissimum, tum Tibi ad testandi ingenii solertiam, vel artis peritiam amplissimum, quæ Tu spectare atque respicere in omnibus rebus soles, omnibusque cogitationibus eò contendere, ut non solum Tui ævi homines, sed omnes etiam posteri, Tuum nomen sint, & memoriam celebraturi. Inclutum fratrem, Dn. Rudolphum Augustum, quoties licet, ex me reverenter saluta, & memorem mei serva, cui Christus propitiuss adsit, sed & Tibi, in quo vale & fave

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 13. Sept.

1648.

Cultori devotissimæ

EPIST. CCCLX.

Felicitatem prosperam!

EXcusationem Tuam, Vir Cl. quam ob moram in scribendo levissimam adfers, vic & legi. Quæris quid sentiam? *Institutus hoc Ecclesiasticum in diocesi vestra, ut summe necessarium, ita ad stabiliendam ministrorum sinceritatem & vitæ sanctimoniam utilissimum dico. Cum diligentissimâ hac curâ & inspectione, quicquid incremento & decori Ecclesiæ adversum videtur, profligari, & quod iam penè collapsum, iterum erigi, atque ad pristinam stabilitatem & nitorem reduci facillime possit. Absit igitur, ut quicquid mihi temporis tribuas, quod illi quocunque modo decedat. Maxime cum seria hæc & salutaria negotium cum nugis nostris conferenda, ne diu iis postponenda sint. Pulchrum profectò ætatem vivere in subditorum animis eorum m.*

moria.

oriam, quæ Principes olim ad publicam salutem & conservandos subditos egregiè contulerunt. In quo excelluisse scribis laudatissimū CHRISTOPHORVM nostrum, atq; ita excelluisse, ut solus ferè omnes vinceret. Quæ virtè laudes mortuorum sunt quasi quoddam men, ex quo vivorum vel successorum viras vel habeat succum, quo vigeat, vel vim mandam, quâ æternim vivere possit. Quod honeri vis apud dilectum Fratrem nostrum, curabo libenter, quam primùm occasio sese contulerit, nec ipse dubito, quin abundè sit compensaturus, quæ hætenus ab eo intermissæ fuerunt, quando domum redierit. Vale. *Melpherbyl* I, d. 18. Septemb. Anno 1648. statim à Tuis literis acceptis.

Cl. T.

Studiofissimus.

EPIST. CCCLXI,

S. P. C.

I nihil aliud esset, hodiè quod agerem, Illustrissime & Celsissime Princeps, Domine longè clementissime, imò quicquid etiam negotiorum est, hoc imprimis agerè, ut de natali Tuo XVI. Tibi gratularer, & ut feliciter Tibi illucescat, Deo et. Max. vota facerem. Est hic Tibi annus scæcis, utinam quàm ætatis juvenilis, ita profectum in omni virtutum & disciplinarum genere; et in serie arithmetica sexti initium, post se Indecim Solis revolutiones relinquētis, & XXI. mo, sex aliis letis & auspiciis finiendi. Est duæ proportionis quartus, cui quintum XXXII. ætatis D E V S propitius imò quintum LXIV. sextum CXXVIII. addat, ultra quem ausim pre-

cibus ascendere. Sed quid numeris ludo, id potius non insuaue sit Tibi audire, cum arte pictoriâ impensè delecteris, ipseque ei grave magnatum aliorum exemplo manum non infeliciter adhibeas, hoc Tuo natali Lucam Cranachium: inter primo Germaniæ pictorem conspicuum, Anno Ch. 1515 natum, Virum non tam artis excellenti peritiõ quàm prudentiâ & rerum usu celebrem, & ob id Patriæ suæ VVittebergæ Consulem, tantum à Carolo V. maximo Cesare victore, habitum, ut in eja gratiam ab incendio & direptione Urbis jam damnatæ abstinuerit, & unâ sanctis Lutheri cineribus à vi & injuria caverit. Eadem etiam denatum Helium Eobanum Hessum, inter recentos Germaniæ Poëtas faciliè primum. Anno salutis 1540. utrosque sanè propitio non Mercurio & Minervâ editos, sed illo quod vates & artifices affluere jam olim suevit, Numine excitatos, post eructos, & dehinc in structuram & ornamentum Dominicæ domus, productos, quibus æterna fama debetur, nullis terrenis facultatibus comparant. Quam eandem Te si quo cepisti recto talo subsistat expectationemque de Te nostram maximam impleas, minimè dubito. At dum hæc scribo, Tue veniunt 18. Sept. superioris scriptæ, quibus, de Ecclesiarum nostrarum diligentem & seriam inspectionem probas, & ejus autborem, Sapientissimum quondam CHRISTOPHORVM, Principem nostrum laudas, facis ut quantum accuratè judicio Tuo debeamus, & optandum pluribus huius sensum, iis potissimum, qui ad rerum gubernaculæ destinantur, intelligamus. Dn. Fratrem Rudolphum Augustum DEUS sospitem reducat, Te servum diu servet, nos sibi asserat, & æternum bene vale & fave Ill. Cell. Tuæ

Stutg. 4. Octobr.

1648.

Clienti de voti sibi

EPIS

EPIST. CCCLXII.

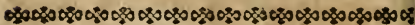
Salutem plurimam!

GRAVIA Te somniasse *Vir Cl.* non est dubiū,
 Quæ ad quæ commodè explicanda, non ego,
 sed aliū quispiam è Parnasso accersendus
 erit, a quibus Castaliis benè potus, & qui
 planius, verbisque satis dignis hæc interpre-
 tari sciat. Ut autem ostendam, qui sit meus
 quoque de hoc sensus, puto me non seorsum
 quid abs Te allaturum esse, si dixerō omnia
 à statum *patriæ nostræ* concernere partim præ-
 teritum, partim etiam præsentem & futurum,
 quomodo ille comparatus fuerit, & adhuc
 comparatus esse debeat. Sunt qui *somnia* aliàs
 non adeò curanda esse dicant, cum plures sæ-
 pe fallant, & falsis mentem visis concitare so-
 rant. Ego verò ex hoc colligere ausim, nihil
 minus jam quàm *pacem* nobis expectandam
 esse, cum tamen misericors ille DEVS pro *im-
 mensâ* sua *benignitate* etiam plura, quàm pro-
 meriti sumus, nobis largiri possit. Quæ enim
 quanta series eorum, quæ *pacem præcedere*
 debent? Emendatio, Concordia, Fides, Ver-
 itas, Candor, & alia hujus generis, quorum
 ex umbram apud nos dudum inspectam
 habuisse, gloriari possumus. Nisi itaque hæc pe-
 nde ut animo Tuo prius sese nobis sistant, &
 quali prævia semitam certiori vestigio ape-
 rant, vix ea, quam toties in amplexus nostros
 optavimus, Pax alma subsequutura est.
 Quàm libenter illud *Bellonæ* monstrum ad ul-
 timas columnas illas, & si quid ulterius revin-
 um vellemus, ut terra nostra horrendis ejus
 multibus quassata ac penè subversa, pauli-
 per restaurari, & tranquillitate quâdam frui
 possit,

possit, sed liberâ adhuc manu crudeliter in nos
 sævit, & præcipuas tristi hoc rerum statu vice
 sustinet. Rariores jam à Dn. fratre meo acci-
 pio literas, quòdli ad eum scribendi occasio
 fuerit, omninò Tui quoque mentionem fa-
 ciam. Aliàs nobis nondum constat, quando
 ad nos rediturus sit. Cura ut valeas. *Guel-
 pherbyti*, 10. Octob. 1648. Dn: Jm Hoff & In-
 formator noster dilectus vicissim Tibi ac Tui
 felicissima quæque precatur.

Cl. Tue

Studiofissimum

EPIST. CCCLXIII.

S. P.

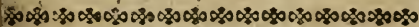
Tanto vehementiori amore Te vicissim
 complector *Vir Cl.* quanto majori religio-
 ne vota pro *natali* exsolvis, quem quovis
 que extendere velit summus rerum modera-
 tor, mihi perinde erit; quamvis aliàs sint, qu-
 bus hæc lux & cœli hujus spiritus (hæc cum
 primis ætate) adeò jucundus videtur, ut po-
 zius dies suos ultra humanæ eruditionis ter-
 minos prorogatos, quàm tam brevi curricul-
 circumscriptos velint. Libenter audio eodem
 necum anni tempore ante complures anno
 natum *Lucam Cranathium* pictorem omni ten-
 pore celeberrimum, cujus aliquot diversi ta-
 men generis, cœlaturas possideo, & plures ac-
 hucdum anxie conquiro: Fuit nî fallor is ipse
 quem nuptiis quoque interfuisse scribit *B. Lu-
 theri*, Vir de Germaniâ nostrâ optimè merito
 P. Melancton (in ep. Græcâ ad Camer: p. 3
 p. 114.) quem in hujus rei testimonium cita-

D. Mü.

D. Müllerus Ecclesiastes Hamburgensis, in libello suo, quem non ita pridem edidit, contra adversarios nostros, doctrinam, vitam & mores *Lutheri* graviter perstringentes. Nudius tertius, quod Te scire maximè velimus, laudes atque gratiæ publicè hinc instituta ac solenniter peractæ fuerunt *DEO Tranquillitatis omnis Auctori benignissimo*, quod *PACEM* tot hominum suspiriis ac votis calidissimis toties exoptatam tandem clementissimè nobis concedere voluerit. Faxit is, ut cessent impofterum quoque omnia malè feriatorum collegia, & fraudulentæ molitiones, tamque amœna inter nos semper quies sit, ut nemo, quòd vulgò loqui amant, ne mures etiam rebelles audiat. Quà spe certissimâ & planè exploratâ jam omnes fruimur, & de felicissimò successu nobis invicem ex animo gratulamur. Vale & quoniam heri nonnihil occupati fuimus, nunc tantum salutem, proximè verò responsionem etiam à Dn. Fratre meo habebis. Scribebam apud d. ult. Octobr. 1648.

T. Cl.

Studiosissimus.

EPIST. CCCLXIV.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Vota mea pro natalis Tui felicitate non ingrata fuisse ex Tuis lubens intellexi, quem auspiciatum recurrere sæpius *DEVS* jubeat, non tibi tantum, sed infinitis altis, quorum saluti & commodis es destinatus, nam vi vere sibi, cujus vis

est, sed aliis atque quamplurimis, Principum quorum salus aut pernicies in iis vertitur. Quam magis seria pro Augustissimo Patre Tuo longevitatis vota facimus, ut quem DEVS boni Principis exemplar seculo huic concesserit, eundem quam diutissimè Vobis, nobisque vi vacem servet, ut sub eo ad optimam formam excrescatis, Patrem olim exactè relaturi, ad nos verò fructus tam eximia Pietatis, Sapientie, Prudentie, & Liberalitatis quæ exulare passim videntur, redundent.

Cranachium Tibi in deliciis esse, facile credo, non tam arte, quam integritate & iudicio suo seculo magnum, de cuius cum maximo Lutheri arcta & honesta amicitia ex literis utrinque missis constat. Atque en cæli sui tyrocinium, jam anno 1510. datum, ut quantum post profecerit dignoscas, summosque artifices non unâ die nato esse intelligas. Cui comitem addidi Dürerum, unum nostro seculo incomparabilem, & cui omnes subsequuturi palmam libenter concedant. Atque utinam ex chartis meis quæ Tibi allubescant, eligere presenti aliquando liceat, beatum me profecto putarem, qui parasse me Tibi, genioque Tuo ingenuas delicias dicar, & felicissimè locasse, crederem.

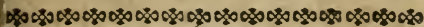
Quatriduo post Vestra Eucharistia pacis solennia nos nostra habuimus, secundo sc. huius, sed quæ mihi minus leta frere, quod octiduo antecum in parato festi vitatis essem, in publico lapsus femur sinistrum adeò afflixerim, ut domi detente nulle ministerii partes fuerint, gaudiisque publicis misceri gemitus meos necesse habuerim. Convaleui tamen propitio DEO, & solertia mea solvi. Pacem verò is nobis consolidet, fidamque reddat unus, qui supra fidem nostram, & voluntatem aliorum, tandem confectam dedit, quocumque etiam pretio ea nobis stet, & post amaras illius radices, fructum

fructus dulciores posteritati nostræ reddat. Restitutum enim Germaniæ florem integrum videri, non Senilium, sed juvenilium oculorum auguror, quos Tibi letos ex animo opto, ipse ad superna spectacula abiturus, ubi Pax vera sine fine regnat. In vocandus autem nobis est D E V S, ut in hac difficili & postremâ parte ætatis mundi, stabiles nos & integros conservet, ne à mentis tranquillitate, quæ Pax summa est, & via salutis usquam aberremus. Is Te Principum florentissime Includo Fratre Dn. Ferdinando Alberto, cui quantum Tibi, salutis ex animo precor, servet, instruat, & adhibeat in Orbis presentis ac futuri felicitatem. Valete & favete

III. C. C. V. V.

humillimo Clienti.

Informatori Vestro, cuius in Vos officium, in me amorem, magni facio, amicissimam salutem adscribo. Stutg. 22. Nov. 48.

EP I S T. CCCLXV.

Felicitatem exoptatissimam!

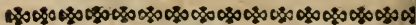
L Eves Vir Cl. conjecturas meas à Te visas & lectas tantum apud Te potuisse, ut lucidiorem mentis & somnii Tui expositionem demereri quiverint, serid & ex animo gaudeo. Vtinam autem, quæ de *Pacis* amabilitate & jucunditate diu hæctenus inter nos egimus, etiam Vobis afflictissimis aliquando contigisse, experiri liceat. Sed oblitterato ferè iterum illius nomine non nisi pessima & adversissima quæque ad nos perferuntur de immanitate militum hiemantium insolita, ac an-

tē hac ferè nunquam comperta; quàm malitiosè itidem ea, quæ tanto studio, labore ac impensis hæctenus felici successu transacta fuerunt, à nonnullis intervertantur, & si quid aliàs inhumani occurrit, quod ad tam læta nuncia nemo unquam expectasset. Vt nondum adhuc nobis constet, quid sperare aut cuius fidem implorare oporteat. *Aurea* itaque tempora nobis non pollicemur, quæ iis dudum concessa fuerunt, quibus mens pura atque integra erat; modò non reserventur etiam *plumbæ*, cùm segnes & planè tardi simus, ad ea quæ retributione digna, & veterem illum nitorem nobis reddere possunt. DEVS omnem immunditiem cordibus nostris abstergat, & nostri tandem misereatur, cuius protectionem ardentissimis votis nos commendo. *Guelpherbyti*, 27. Novemb. 1648.

Cl. Tue

Studiosissimus

Quibus Tuis verbis salutem dixi, unicum Dn. Fratrem meo vicissim Te hi officiosè salutare iubent.

EPIST. CCCLXVI.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Solas quidem jam Tuas, sed eò amabiliores accipi, quo in Te unum fratrum etiam, si quod esse suscipere officium, & humeris ostendere parens placuerit, unaquæ favoris Tui constantiam & facilitatem, ostendere, quo nomine & Tibi, & quo
TUR.

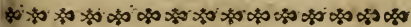
Nam vices gessisti plurimum debeo, ac ne quid Vo-
 bis ex scriptione tædii subrepat, ut alter alterius
 negotia otiosior suppleat, majorem in modum rogo:
 Pro Pacis tam diu desideratæ, sapidioribus,
 quam quos in præsens gustamus fructibus, Vota te-
 rum communia facimus. Aurea ut expectemus
 secula, frustra est, nutante jam Monarchiarum
 Colosso mixtis ferro, lutoque pedibus, & ruïnã
 minitante, quam impavidi ut præsagium appro-
 unquantis æternæ Pacis, operiamur. Qui aliter
 omniunt, idem mihi facere videntur, ac qui de-
 repito senio, rejuvenescentiæ robur, sanitatem,
 lacritatem, & hilaritatem sibi pollicentur. Ca-
 lucca potius nostra, & jam jam cadentia, ac mox
 cum ipso hoc Universo corruitura credamus, & e-
 lectis capitibus adventum liberatoris Domini
 nostri expectemus. Labentem hunc annum Tibi,
 Patribus, & Serenissimæ Domui feliciter efflue-
 re, aliumque longè feliciter, & omnibus bonis
 abundantem ex animo precor, & valere Vos jubeo.

Ill. Cels. V. V.

utg. 20. Decemb 48.

Clientis humillimus.

Dn. Ephoro & Informatori V. officium & a-
morem cum salute offero.

EPIST. GCCLXVII.

Salutem plurimam.

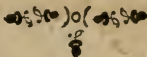
Audium mihi à literis Tuis, Vir Clar: quæ
 ferè nunquam aliquo munusculo destitu-
 tæ ad me pervenire solent, quò ego ceu
 insigni voluptatis genere oblecter, & supellex
 nea pictoria ab exiguis initiis profecta maxi-

mis quotidie auctibus crescat. Sed majus mihi gaudium ab illâ Tuâ promptitudine, quam insuper ostendis, & omnes, quos adhucdum possides, elegantias Tuas evolvendas & perlustrandas committis. Nullum, crede mihi, gratius officium exhiberi posset, si vel maximè talis aliquando sese offerret occasio, quum mirificè hisce inhiare soleam, & ne fortè quid horum malè pereat, plurimas ejusmodi, diversæ tamen generis & artificii picturas diligentissimè aliquot assererem. Et adversitatibus & senectâ pariter quassatum, Te non ita pridem procidisse non libenter audio. Modò jam iterum valeas & pristinam membrorum firmitatem serves. Animum illum Tuum religioni & cultui divino addictissimum inconcussum nihilominus mansisse, nulli dubitamus, qui potius cum hoc & similibus infortuniorum generibus erectum atq; firmatum credimus qui insignem pietatem Tuam perspectam habemus, Teque hisce sustinendis peritissimum novimus. Quibus finio, & de incolumitate pristinâ ex animo Tibi gratulor. *Festinâ mand.* d. 19. Decembr. 1648.

Cl. T.

Studiosissimus

Dn. Frater & Informator dilectus noster
Te vicissim plurimâ impertiri salutem
petunt.

V.

Cum Principe

FERDINANDO ALBERTO.

EPIST. CCCLXVIII.

Felicissimum novi anni auspiciam.

A Nimi mei dolore factum est, *Vir Cl.* quòd aliquandiu nihil ad Te literarum dede-
rim, & alias etiam non viderim, quid ma-
gnopere esset scribendum. Ideò in paulò li-
berius ocium negotiolum hoc distuli; atq; eò
confidentius, quò crebrius fratri meo dilecto
assidebam, & adversam ipsius valetudinem
ad animum mœstum revocabam. Nunc au-
tem seclusis ambagibus debitum exsolvo, &
ad ternas Tuas breviter respondeo. Vidi &
legi, quæ omnia mei causa Te facturum pol-
liceris. Eximia certè amoris & benevolentia
in me Tuæ specimina, quæ ad nulla non offi-
ciorum genera me paratissimum efficient;
Proprium etiam hoc verè magnorum, non
tam sibi natum esse, quàm aliis, & suorum
magis consulere utilitati, quàm privatae; pe-
rindè, ut arbor pomis gravida, quæ ramos de-
mittit, & ad carpendum alios invitat. DEVM
rogo, in quo & à quo omnis salus, ut bono
publico & utilitati aliorum, quibus natus es,
diu Te servet incolumem. *Guelpherbyti, III.*
Idus Ianuarii, 1648.

Cl. T.

observantissimus

FERD. ALBERTVS

Dux Br. & Lun.

V 7

EPIST.

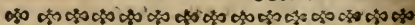
EPIST. CCCLXIX.

Fortunam prosperam!

Vix diem abiisse dixerim, *V. Cl.* quo non creberrimè mihi in mentem veneris, qui tam multis, & variis studiorum generibus me Tibi devinctum tenes. Tanta tamen apud me nihilominus fuit religio, ut solus occupationibus Tuis gravissimis importunius obstrepere, aut interpellatione meâ moram injicere noluerim. Sed vicit tandem affectus, ut literis dilectissimi fratris mei meas quoque nunc adderem, easque quasi comitarer. Ardeo enim cupiditate exercendi me, & compensandi cumulatissimè, si quid in amoris & observantiæ genere à me hætenus fuit intermissum, quamvis non ignorem, vix aded languere amorem utriusque nostrum, ut frequentioribus literarum alloquiis foveri cum sit opus, Tu itaq; *V. Cl.* ardorem hunc meum meliorem in partem interpretari, & si quid subcisivi temporis nactus fueris, in posterum quoq; benignè mihi concedere velis. Ita fiet, ut in accepti tabulas benevolentiam hanc iteratam referam, & tibi novo nomine sim obstrictissimus. Vale. *Guelpherbyti*, Kalend. Februar. 1648.

Cl. T.

Observantissimus.

EPIST. CCCLXX.

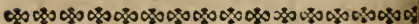
Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod afflictæ potius valetudini amantiissimi fratris asserere, eamque idoneis officiis mitigare, quam occupari literis ad me scribendis, malne-

geniosis inventionibus Tuis planissimè ob oculos posueris. Novimus Te, ut in cæteris ita in his quoque rebus acutissimum & sagacissimum, adèd ut feliciori nostrorum operâ nobis non sit opus. Ita enim non assuevisti solùm, sed natus es, ut libenter te impendas sæpè etiam gravioribus relictis, in commodâ nostra. Spem atque votum mei causâ susceptum ratum faciat *Benignus ille Pater*, à quo omne, quod alicujus in hoc mundo momenti esse solet, unicè expectare debemus. Aliâ quæ vulgus miratur, & penè stupet, ludibrii fortunæ magnoperè non expeto; satis interea beatus, si me *virtus* comitetur, & *bonorum amor*. Illa enim præ aliis mihi curæ quippe quorum ope & suffragio memoriam nostram quàm maximè longam & latam efficere possumus. In quâ mentis intentione acquiesco & *DEVM* ter *Opt. Max.* pro felici rerum successu supplex convenio. *Guelpherb. 8. Cal. Martii, Anno 1648.*

Cl. T.

Observantissimus

EPIST. CCCLXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Etsi me fortassis à crebrioribus literis excusari possem, ne oneri Tibi, Tuisque Studiis esse videar, tamen cùm postremis Tuis me ultrò in cærenam provocaris, malui inermis comparere quàm rusticâ detrectatione, elegantias Tuas, quæ in deliciis habeo, perdere. Accesserunt nunc alii. *8. Kal. Martii data, quæ hoc magis me Tibi devotissimè*

iunt, quò Te video ad generosum hunc ausum, uem Symbolo meo indigitaui, accinctiorem, scilicet fortunam Tuam per se magnam ipse virtute ageas; Masculum hoc est, sed non nisi Auspice Iumine impetrandum, quod ut propitium habeas, earum erit partium, assiduis illud precibus mitigare, ut Iosephi innocentiam, Davidis rectitudinem, & Salomonis docilitatem, cum Danielis patientia obtineas, hisque gradibus, staturam, sapientiam, & gratiam apud Deum atque homines procias, ipsumque Virtutis culmen ascendas, quò felix genius Tuus, Patris vestigia celebratissima, & fidus Informatorum Tuorum (quos saluere iubeo) conductus provehent. Vale & fave generosissime Princeps

Ill. Cels. Tuæ

utg. Idibus Martij

1648.

Clienti humillimo.

EPIST. CCCLXXIII.

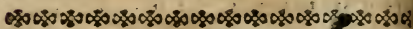
Salutem plurimam!

Quòd paulò infrequentior hactenus fuerim, Vir Cl. prolixiori excusationum formulâ non opus esse puto. Varia enim, et intervenire solent, avocamenta, tum etiâ negotia Tua gravissima, quæ intempestivis eis disturbari fortè possunt, facile apud Te veniam impetrare poterunt. Quin etiam abundantiam nunc mihi concessam audio, quod eò cundius auribus meis videtur, quò vehementius amicitiam inter nos integram & insensam cupio, fidem animi Tui in me pronississimi faciunt, præter alia studiorum genera etiam ista, quæ nunc ex abundantia quasi iterum

iterum polliceris. Tântum verò abest, quempiam Te, præsertim Virum insignem, in hâc palæstrâ exercitatissimum, provocari velim, ut potius quocunque modo pugna detrectare & effugere tentem, ne vel turpiter succumbam, vel alio modo justas temeritatæ poenas exsolvam. Quæ autem hæctenus à me profecta sunt, lusum tantùm pueriles esse credas, infantiam meam exstimulantes, ac benevolentiam Tuam studiose aucupantes. Vale & eandem mihi persevera. Exarabam r. Martii, 1648.

Et. T.

Observantissimu

EPIST. CCCLXXIV.

Fortunam prosperam!

NON tam grâvia sunt Stûdia mea, Vir Cl. & familiari compellatione iis oneri esse possis, imò putaverim, ea potius succumbere, si isthâc cedituta fuerint. Musa enim me circa extremum adhuc littus natat, & ut altius tandem provehatur, non nisi creberrimo exercitio, ceu commodo studiorum remigio opuhabet. Quod si autem provocatum te fuisse putas, factum illud erit non meâ intentione qui tenuitatis meæ probè conscius, tale quis suscipere non ausus sum. Quicquid tamen sit, illud, quod scribendi munus suscepimus impostèrum quoque ita adornabimus, ut Tu quod egregiè facis, monitis Tuis saluberrimè ad optima quæq; me perducere non desinas. ego autem, quæ usibus his meis destinata sunt, cupidissimè arripiam, & in succum a sanguine

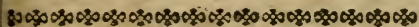
anguinem meum convertam. Votis, quæ pro incolumitate meâ, omnique bonorum incremento nuncupas, annuat ille, qui uberrimè gratiam ejus implorantibus, opem suam largitur. Nihil enim ferè extremâ hac temporû inclinatione tam necessarium, quàm *animùm habere erectum, & defecatum*, & ab omnibus hominum piaculis alienum. Vale & fave

Cl. F.

Wuelph. 18. Aprilis

Anno 1648.

Observantissimo,

EPIST. CCCLXXV.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

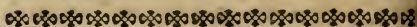
Um eadem ad Te pertineant, quæ ad Illustrissimum Dn. Fratrem Tuum Anthonium Vlicum scripsi, supervacuum sit, ea repetere, quòd fraternus Vester amor nihil indivisum relinquat. Sed nec oneranda est aetas Tua tenerior vultis verbis, potius fovenda, & roboranda nervosioribus, & selectis, quæ utinam ego adferre possem, qui verò ex senio & languore totus hebetico. At domi Tibi hæc feliciter nascuntur, sub eundem Informatoribus, pluraque succrescent, cum doctrinas quæ in ore & verbis, in pectus transmieris. Ut verò floribus alii ad odorem, aut aspectum tantum utuntur, Medici etiam ad sanitatem; Ita præceptis sapientiæ & donis literariis non ad voluptatem, & famam est utendum, sed mentis sanitatem, & publicam salutem. Quibus cum per Te feliciter proficias, non habeo quod agam aliud, quàm applaudam progressibus Tuis, aliq; atq; alia incrementa à DEO propi-

propitio Tibi apprecor. Ita Domum Tuam, quæ Te extollit, ornabis ipse; Serenissimi Dn. Patr. famam augebis; Vicem ipsi Patriæ Tuæ rependa gloriosè. Faxit id Christus, qui Te salvet, floridumque servet.

Ill. Cels. Tuæ

Cliens humillimus.

Stutg. ex Seleniano meo, quo me ob Beslonæ strepitus recepi, Anno 1648. 19. Aprilis.

EPIST. CCCLXXVI.

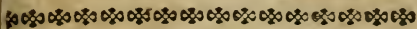
Fortunam exoptatissimam!

NÆ tu egregiè salutis & utilitati meæ studeas, *Vir Cl.* qui nullum intermittis idonei tempus, præceptis ac monitis Tuis fidelissimis informandi, ætatem meam ad Virtutem, & res quasvis optimas. Ego autem quicquid facio? Idem quod apes, confero, & stipo doctrinæ tuæ liquentia mella, quæ carptum eorum per amœna elegantissimarum Tuarum literarum prata: haud leve Studiorum meorum oblectamentum, quod potentius ad altiora me trahit, quàm Magnes ferrum! Vix enim aliter fieri potest, quàm ut ad Eruditissimorum familiaritatem me insinuans, dotes illorum tacito ac leni quasi fluxu in me recipiam, vel auctior ab ipsis quocunque modo recedam, sicut illi, qui per Solem incedunt, aut colorem mutant, aut ad minimum adurentem ejus calorem sentiunt. Vale & me Tui amantem vicissim ama. Ab Informatore nostro dilecto plurimam salutem Tibi subscibo,

o, qui cultum & studia sua Cl. T. officiosè
ffert. Scribebam III. Calend. Iunii, 1648.

Cl. T.

Observantissimus.

EPIST. CCCLXXVII.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

*I quantum Tibi est ad discendum docilitatis,
stantum mihi ad docendum esset eloquentiæ,
scriberem equidem ad Te & frequentius & co-
iosius, quòd non tam ferre meas literas, sed iis
iam Te affici intelligam. Etsi enim domi cum
ræceptis, tum exemplis Virtutis abundes, nec
uti Tibi vocalesque Magistri ad omnem Erudi-
tionis paratum desint, amas tamen & meas qua-
scunque instructiones, certus, ni fallor, si minus
b erudito, sanè Tui observantissimo & commodis
uis dedicatissimo eas proficisci: Scribo ergò non
am imperio tuo adactus, quàm animi Tui genero-
ssimi in me propensione prolectatus, ingeniumque
uum, à quo nihil mediocre, sed omninò magnum
umen expecto, pietatis & modestiæ præceptis
ubinde demulceo, quod, quæ naturâ sunt præstan-
ssima, institutione inprimis egeant, è quorum ge-
erosissimorum exemplo, qui cum animosi & acres
ant, si ab ineunte ætate domentur, utilissimi &
restantissimi fiunt, sin relinquantur indomiti, ef-
renatissimi & praviissimi. Virtus enim etiam si
uosdam impetus ex natura sumit, tamen
erficiendam esse doctrinâ, Quintilianus ait.
it Seneca: Nihil tenue & exile capiunt inge-
ia ignea, & fervida, sed imperfectus ille vi-
or est, ut omnibus, quæ sine arte, ipsius tan-*

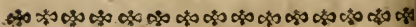
tum Naturæ bono exurgunt, sed nisi citò dormita sunt, quæ fortitudini apta erant, audaciæ temeritatique consuescunt. Quòd igitur me præter ceteros Doctores Tuos libenter audis, fideique meo & studio non parum tribuis, fructus mei officii eos mihi polliceor, de quo Tibi aliquando, imò brevi gratuler, mihi gaudeam, & largitor. Bonorum omnium DEO, gratias immortales feram. Vale floride Princeps, & fave

III. Cels. T.

Calve 21. Iunii,
1648.

Clienti humillimo

*Informatori Tuo cum amica salute omnem
animi promptitudinem despondeo.*

EPIST. CCCLXXVIII.

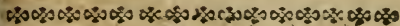
S. P.

NON leuiter me affecit, Vir Cl. quum ex literis tuis intellexi, non ingratham tibi etiam leuem hanc & qualemcunque literarum reciprocationem. Semper mihi quidem hic animus est, crebrioribus te compellendum. Sed nonnunquam vel aduersa valetudine, vel aliis, quæ fortè intervenire solent, impedimenti, tempus mihi præripitur. Cùm autem importunè officiosas hæc literas mearanti facias, age fiat, & sæpius te imposterum quoque conveniam, exemplum hoc in negotio fœneratorum spectans, qui non libente commodum prætermittunt tempus, quo fœnus agitare suum, & in usuris extendere possint. Ita enim certò mihi persuadeo, me hoc quamvis leui impendio, locupletiozem tamen omni

inibusque virtutum honestissimarum præ-
 stis auctum à te recessurum esse; cum tan-
 istorum polleas affluentia, ut tenuitatis,
 am honestâ prætendis. species excusatio lo-
 m habere non possit. Injuriam me facere
 n crediderim, cum & seriò hoc velis, & ad
 ndeni mecum scopum collimare videaris.
 ale & amorem illum tuum mihi persevera,
 abam *Guelpherby: I d. 11. Iuli 1648.*

Cl. Tue

Observantissimus.

EPIST. CCCLXXIX.

S. P.

Iustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine longè clementissime,

*Vas sum pollicitus liberiores literas, Floren-
 tissime Princeps, nunc solvo, non à materia
 elegantiore fœtas, nec acutiore stylo comptas,
 l quas ipse postis familiares & extemporaneas,
 deesse meo officio, aut negligere vestrum bene-
 ium videar, ab utroque visio meritò culpandus.
 mo autem Vestras literas ut quàm maximè, &
 ter delicias senii mei, & in valetudinis pono vo-
 cum nugari. Ita enim est nec serium quid agi-
 us, cum eadem propemodum reciprocemus. Scili-
 t Vos in me affectum, ego summam animi obser-
 antiam, rejectis in eos, qui altius sapiunt, de re-
 blica, de bello & pace tractationibus, sed & stu-
 is & seriis, informatoribus vestris curandis re-
 tis. Hec nobis laxamenta animi sunt, Vobis
 idem exercere indolis & stili aciem; mihi verò
 idere, quantum per temporum intervalla profi-
 ciatis,*

ciatis, & perpetuis gressibus ad virtutis & eruditionis culmen ascendatis. Id quod vel ipse scripti-
nis character prodit, quem de mense in mensem elegantius, Suavissime Princeps, pingis, ut Te ipsum subinde superare videaris. Age ergo, & liberaliter Te mihi impertire, nullis literis acceptio-
quàm frequentioribus; nullis gratior, quàm prolixioribus, quibus rependendis si minus fortassis per-
inveniar, ab humanitate tamen Tua incredibili indulgentiam quandam mihi atque veniam polliceor; nam quandoque tempus arctius est, nonnullam quam muneris partes interveniunt, interdum interpellant amici, hebetat etiam haud rarò afflicta valetudo, ut quod maximè velim, possim minimè Annitar tamen omni studio & officio, ne Te in propensio-
rem, quàm me Tui observantio-rem esse conqueri unquam possis. Et cum imprimis tuas literas desiderem, noli committere, ut excusationi potius expleas hoc scribendi beneficium, quàm assiduitate literarum, cui contra studium omne meum & operam sine ulla exceptione aut laboris aut occupationis, aut valetudinis aut laboris polliceo
Vale Princeps floride, & quod facis fave

Illustr. Cæs. Tux

Stutg. 2. Augusti,

1648.

Clienti humillim

EPIST. CCCLXXX.

Salutem plurimam!

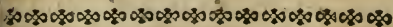
Responsum quamvis adhucdum ad alios expectem, Vir Cl. insuper tamen & has ad-
do, novis quasi radiis accensurus illum amoris mei ignem jam pridem potius calet

n, quàm lucentem Te enim, variis negotiorum curis quotidie ferè distrahi, abundè cognitum habeo, quæ ita te circumstant & abeunt, ut non quod velis Tibi liceat, sed mentem & manum quasi ad catenam adstringit, perinde ut ii, qui vincti sunt aut impedimentum quidem ad usum habent, iis tamen uti non possunt. Sed expedias Te, quando libuerit, aliqualis enim remissio mutuo inter nos amoris nihil præjudicabit. Post illos idem tumultus *bona* ad nos firmandæ *pacis* perveniunt. Faxit summus ille compositionis auctor, ut rata & fixa manean, omnesque injuriis & contentionibus oblivione perpetuâ deletis, firma instituat tranquillitas, sincerusque publici & privati officii tenor servetur. In quo voto desino, & *DEVM* ter *Max.* pro felici rerum successu ardentissimis precibus imploro. Dabam *Guelpherbyti*,
 . August. 1648.

Cl. Tuae

Observantissimus.

Informator noster dilectus salutem & officia sua Tibi adscribi petit.

EPIST. CCCLXXXI.

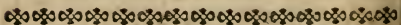
Felicitatem prosperam!

genuè fateor, *Vir Cl.* omnia ea, quæ copiose pollicitus es, etiam abundè à Te persoluisse, & quidem fœnore gratissimo acutis stili aliarumque elegantiarum, quas tamen nunc accessisse non existimas. Verùm ita tibi propria sunt, ut non minus eximiâ

humanitate istâ, quam doctrinæ merito in-
morem tui magis accendas, te quotquot
proximo norunt. Audio Te nuper celebrat
anni versarium diem contracti matrimonii, que
tibi precamur felicissimum, cum non min-
eos, qui connubium & novum quasi vitæ cu-
sum ineunt, maximæ calamitates & infort-
nia comitari soleant, quàm qui nuper in ha-
lucem prodierunt. Talia autem, ut quâ
longissimè à Te abesse velint, & diem illu-
feliciter attingas, quo consueto nonnulloru-
more debita nuptiarum solennia iterari
lent, est quod ex animo vovemus, & DE-
ter Opt. Max. pro felici successu humiliter
ploramus. Materia scribendi alia ut nonnu-
quam suppeteret, quàm libenter & ego vo-
lem. De *pace* namque & *bello*, si quæ interv-
nire solent, communis fama citius ad vos per-
ferre, quàm nos concipere possumus. Fac
valeas, nosque mutuo diligas. *Guelpherby*
d. 21. Aug: Anno 1648.

Cl. Tue

Observantissima

EPIST. CCCLXXXII.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Cum curta mihi sit scriptiois supellex, ex
liena pharetra depromam, quod sit è re Ti
Nam cum nuper incidissem in Catechismo
Regium Gallicè scriptum, elegantis stili & n-
gni iudicii, visa mihi sunt quedam scitu Prin-
cipibus juventulis digna, quæ excerpenda, ade-
communicanda Tibi putavi, non quòd Te hec
sc

re sagacissimus Ephorus Tuus Imhofius, aut sol-
tissimus Informator Sax. patiantur, sed quod
idorem Tibi meum, piumq; studium probari plu-
num, & facile admitti, pluribus jam experi-
ntis didicerim. Accipe ergo hæc Suavissime
inceps, non ut præcepta, quibus abundè es in-
uctus, sed tanquam imagines Virtutis, à Rege
nc Gallorum mutuatas, Tuisque oculis exposi-
t, cum quibus Tuum & ingenium & mores con-
as, quantumque jam profeceris, ipse intelligas.
ristus Te reddat Tibi subinde majorem & me-
rem, nosque exinde beatiores faciat. Vale &
ve

Illustr. Cels. Tuæ

de votiſſimo Clienti.

*Dn. Ephoro & Informatori cum officiis salu-
tem pl. adſcribo. Stutg. 13. Sept: 48.*

Excerpta

C A T E C H I S M I

Regii Gallici.

I.

QVod altrices foeminae tenellis corporis
membris manu ductione & custodia præ-
stant, ut gressus forment firmentque, & à
lapsu præservent. Hoc Ephori juvenilibus
ingeniis conferunt, & ne transversum ab-
eant, sæpiusque impingant, vigili curâ ca-
vent.

Bestiæ plagis stimulantur, lupatis coher-
centur, & vociferatione terrentur. Gene-
rosa ingenia verbis regenda, exemplis invi-
tanda, blanditiisque prolectanda sunt.

Qui in eminentiori sunt gradu, homines se,
& Christianos, & Principes noverint. Ho-

mines, ut nihil humani ab iis alienū scian-
patique communem sortem discant. Chr-
stianos, ut charitatis in Christo paternæ,
communis in cœlis societatis & hæreditatis
nunquam obliviscantur. Principes, ut
DEI in terris vicarios, ejusque legis custo-
des noscant, cujus imaginem commacula-
vitiis, nefas sit.

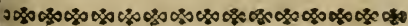
4. Concordiæ fraternæ necessitatem DEVS
ipse in humani corporis structura evident-
expressit, quoties gemellis organis uni-
sensus operationi commisit. Nec enim oc-
culi, nisi ad idem objectum colliment, re-
vident, nec aures, nisi ad unum sonum
traque attendat, distinctè audiunt, nec ut
manus, nisi alterius ope, officiū rectè con-
modeq; facit, & pes alter retrò, alter pro-
grediens corpus haud dubio sistet.
5. Spiritus sacer æthereus non accipiter est
vulus & truculentus, non corvus turpis, pu-
tridis cadaveribus inhians, sed columba
candore, mansuetudine & temperantia co-
spicua, unde quo quis Spiritu regatur, di-
gnoscendum est.
6. Indigna res est, qui ex Cerdonum famil-
aliquandiu inter lixas & calones versati, in
manibus exemplis innotuere, eos equest-
ordini insertos libenter accipi & agnosc-
Non æquè eos, qui Sapientiæ & Prudenti-
laude, & publicâ in Rep. utilitate inclaru-
re, admitti, sed planè sordescere.
7. Cave Princeps philautiâ abripiaris, nam
quisquis te intempestivè, & plus æquo i-
faciem laudat, insidias struit, munusve
quod non meretur, captat, à quo intercipi-
indecorum est.
8. Absit procul à Principibus excandescencia
quæ

quæ à privatis ignis fatuus, ab illis sævum ab axe fulmen est. Indignari verò inferiori, est se æqualem ipsi facere, & paribus armis, quod pudendum, cum ipso committere.

Superior ab inferiore quicquam ambiens, comitate se prius æquet, & ut privatus agat, pro fortuna enim petere, imperium est, quod non nisi justitiâ & equitate regi oportet.

Melior est bonam quàm magnam de se existimationem excitare, illa tranquillitatis & securitatis, hæc inquietudinis & periculorum mater est.

Memento Princeps te hominem & DEI vicarium esse. Illud moderabitur potentiam tuam, hoc reget voluntatem.

EPIST. CCCLXXIII.

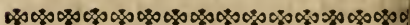
Felicitatem interminam!

Idimus non ita pridem carmina quædam gratulatoria, quæ Cl. Tuæ ob exactum feliciter *climacterem sexagesimum tertium* exhibita, quæ uti me valdè affecerunt, a etiam causa fuerunt, ut breve quoque volum adderem, præsertim cum eorum testimonio, qui naturam aliquando propius investigandam adspiciunt, tum etiam aliorum, quæ tali hoc tempore, aut perierunt, aut gravissimam valetudinis & facultatum jacturam perpessi sunt, luctuoso exemplo compertum abeamus, numerum istum non tantum privatim senibus, sed totis etiam familiis arcano quodam fatorum impulsu exitialem fuisse. fiat autem ut pericula cuncta gravissima, quæ

dies iste secum plerumque ferre solet, etiam
 imposterum à Te quàm longissimè abesse ve-
 lint, sitque potius annus hic *gradus*, per quem
 ad felicitatem longè majorem confurgere, o-
 mniumque rerum tuarum incrementum ma-
 jus lætus conspicerè possis. Erunt sanè que
 incolumitas hæcæ gaudio cumulabit maxi-
 mo, oves nimirum, quas supremus animarum
 pastor Tibi concredidit, quiq; ductum tuum
 anxio pede secuti sunt. Erimus nos ipsi, qui
 DEVM omnium bonorum largitorem maxi-
 mum gratâ celebrabimus mente, ut & im-
 posterum Tibi hanc stationem, Teque huic sta-
 tioni diutissimè seruet incolumem. Vale, &
 Divos Tibi temper habeas faventes. *Guel-
 pherbyti*, d. 18. Septembr. 1648.

Cl. Tue

Observantissimu

EPIST. CCLXXXIV.

Illustrissime & Celsissime Princeps
 Domine longè clementissime,

Quòd de exacto mihi sexagesimo tertio æta-
 tis anno calidè gratularis, gratias, quâ debet
 observantiâ, & quas possum maximas agere
 Tibique vicissim annos longè plures adeoque cer-
 tenos & amplius ex animo precor. Etsi verò huius
 meus climactericus nondum mihi exactus est, sed
 jam à XVII. Augusti agitur, perinde tamen habeat
 & nihil mihi ab eo mali metuendum duco. Ne
 mortem, que optanda mihi potius, quàm fugien-
 da est, non casus, quos nullos, sed meram DEI
 providentiam, eamque optimam agnosco; non ni-
 mero

eros, cum jam ante numeratos omnes dies meos,
 non verò capillos sciam, non exempla, quæ me
 magis terrent quàm quotidiana funera, ut
 dudum mihi omnis dies, ne dum mensis vel
 annus climactericus visus fuerit, cum in hoc debi-
 torpesculo, & valetudine pertenui, nunquam
 sentio, de exitu vitæ semper atque seriò cogita-
 vim. Quam cum DEVS huc usque produxerit,
 nosco à me exigi in Ecclesiam & Remp. officium
 meum, cui ut bonâ fide, nec sine usu defungar, dum
 imperator det missionem, & mihi orandum
 simplicibus precibus, & Tuas in subsidium, bono-
 que omnium, adhibendas duco. Nunc ne mu-
 tulum desit, præterquam quòd elegantes ali-
 quis picturas tabellioni Noribergensi ad Vos defe-
 das commisi, Agapetum addo, monitorem for-
 tè non intempestivum, quem in hæc lemmata
 traxi, ut se facilius memorie Tuæ insinuet.
 id verò sibi velit, cum per Te ipsum capies, tum
 amator & doctor Tuus pro se quisquis plenius ex-
 cabit, quos salvere Tecum, & Tuus profectibus
 videre jubeo. Vale & fave

Ill Cels. Tuæ

æg. 4. Octobr.

1648.

Clienti humillimo.

Agapeti Diaconi

*De Officio Principis ad Iustinia-
 num Casarem.*

Sub DEO Te, & Tuos rege.

Nauclerus pervigil esto.

Te nosse, & DEVM noveris.

Cœnum primi cujusvis natales.

DEI simulacrum gratus esto.

Cum omnia possis, nil nisi rectum velis.

7. Fortunæ & undæ prætereunt, Virtus re-
vertitur.
8. Aditu ut DEVS sis facilis miseris.
9. Ut soli speculum; Sic Deo mens Principis.
10. Ex nauta error, ex nauclero naufragium.
11. In rota humana pietatis immutabile cen-
trum sit.
12. Adulatores ut corvi oculos configunt.
13. Nec efferri, nec deprimi Regium est.
14. Non sinit insolescere conscia sui humani
massa.
15. Cultus DEI omni gloriâ & famâ emine-
tior.
16. Æquæ opes ac fames perdunt, medium si-
turat.
17. DEVM timere Philosophia Principū e-
18. Qui se regit & vincit Rex est.
19. Beneficii gratia vera gloria.
20. Hostes ferrum, subditos humanitas vincit.
21. Princeps corpore homo, potestate Dei
nec efferatur, nec effervescat.
22. Boni consultores sint in pretio, adulatores
exosi.
23. Qualem vis Dominum, talem Te subdi-
præstes.
24. Speculum lætam vel tristem faciem refe-
lit DEI iudicium.
25. Expende prius, dehinc aude, nil verò si-
DEO.
26. Cùm nihil in Te sit parvum, omnia re-
oculo discute.
27. Cùm nemo, Lex Tibi imperet.
28. Delinquere, aut non obstare delictis ta-
rundem est.
29. A pravis prava, à frugi hominibus Prin-
pi salubria.
30. Nunquam nequam hominem adhibe, c-
jus culpa Tibi præstanda est.

- Ne nimis sævus inimicis , nec nimis blandus amicis.
- Qui cuncta Tua probant, imponunt , qui rectè censent, verè amant.
- Ne apice elatus sis, nec mole opprimaris. —
- Aurum in omni figura idem est. Sic animus Principis.
- Voluntariis imperare , firmum imperium est.
- Tuis delictis ratio æquè ac alienis succenscat.
- D E I æmulus, misericordia proximus.
- Beneficentia optimus ac perpetuus thesaurus.
- Dignos & indignos eodem habere loco, res indigna est.
- Humanitas D E O, inhumanitas feris proxima & simillima est.
- Iustitiæ lanx nec in amicos propendat, nec inimicis sit fraudi.
- Attentè eruenda causæ veritas.
- Ut umbram præcedentem nunquam transilies , ita Dei opera nunquam assequeris.
- Opes rectè largiendo colliguntur , malè conditæ diffluunt.
- Plenus bonorum benè multis facias.
- Ut corpori oculus , ita orbi suo Princeps provisioni datus est.
- Nemini injurius tutus es , multis beneficus, longè tutissimus.
- Imperio formidabilis , bonitate amabilis esto, nec abjectus amore, nec judicio terribilis.
- Verbis facta consonent , & impetrabis, quod jusseris.
- Qui vota pro Te pia pii faciunt, abundè munera rependunt.

51. Ut Sol terram, ita Princeps miseros luc
suâ recreat & fovet.
52. Aliquos regnum ornat, felix qui ipse or
nat regnum.
53. Parum sit potestate excellere, nisi idem
Virtute cæteris præeat.
54. Prius expende, dehinc jube, maximum e
nim linguæ præcipitis periculum est.
55. Ubique promptum, tantùm irâ tardu
esse Principi convenit.
56. Quos propè Te habeas fidos an fraud
lentos admodum attende.
57. Vel ipse sæpè, vel ab aliis disce & exequer
58. Murus Imperii, misericordia & liberalita
quem turres precum cingunt.
59. Amore Pater & autoritate Princeps, st
bile imperium habet.
60. Non alia ornatio purpura est, quàm
moris paterni erga egenos stola.
61. Quò major à D E O acceptor, hoc maj
debitor es.
62. D E I præsidio omnes, at Princeps omni
maximè opus habet.
63. D E I indigus largiri aliis discito.
64. Peccator ipse delinquentibus remitte.
65. Te ipsum verecunderis Princeps maximè
66. Privati flagitium est, malum committere
Principis bonum omittere.
67. Beneficiis thesauros morti præreptos
cælum transfer.
68. Princeps cæterorum Dominus, D E I se
vus, nullo quàm in se Dominio major.
69. Ut umbra corpus, sic peccata conscientia
sequuntur aliquando apparitura.
70. Ut navis, sic vita vehendo fallit.
71. Ex terrâ Princeps, ex Principe terra.
72. Scala vitæ & honorum cælo terminetur

EPIST. CCLXXXV.

Salutem plurimam!

Ta meâ causâ & vis omnia, & idem facilè
 ræstas, *Vir Cl.* ut non videam, qui solvendo
 esse possim. Scribis ad me sæpè, tantum ne
 sit alia: humanissimè, elegantissimè: Mihi
 nuper ea, quæ si rectè agnoicam, sive *Regi-*
is sive *aliis* scripta fuerint, *mih*i tamen appri-
 quoq; convenire dico Erunt mihi instar
 ceptorum, ad quæ vitæ rationes effingere
 conformare studebo, vel materiam suppe-
 abunt aliquid transferendi in Germanicam
 guam, & inde rursus in latinam; vel quic-
 id inde utilitatis hauriri potest, in succum
 sanguinem meum convertam. Addisti ali-
 ando *imaginem* Baronis cujusdam *Iörgeri*,
 us artificiosâ manu, si rectè memini, vidi a-
 uid albo Informatoris nostri insertum. E-
 ut in medio illius familiæ insignia, quæ à si-
 tra Pallas hastata tenebat, à dextra verò
 e Iörgerus ille equo insidens; Omnia au-
 n affabrè æti incitâ, & quæ alii nobiscum
 is mirari non potuerunt. Itâ nimirum egre-
 s ejusmodi donis natûta nonnullos instru-
 scûm è contra plurimos reperire liceat aded
 des & ineptos, ut etiam manuductorum o-
 râ diu multumque exercitati ne minimum
 idem efficere possint. Vellemus scire, num
 e propriâ manu hanc quoque effigiem deli-
 ârit, vel alterius operâ usus fuerit. Vale &
 em semel tuâ benevolentiam ac studio dignû
 dicâsti, eundem & deinceps amare perge.
Selpherbyii, 10. Octobr. 1648.

T. Reverentiæ

Observantissimus.

EPIST. CCCLXXXVI.

Vir Reverende atq; Clarissime,

QUod nuper promisi, id nunc bonâ fide exsolvo, utinam grato aliquo fœnore, quo me obstrictum levare, Te autem longioris moræ pertæsum exhilarare possit. Ad mortem non exhorres, ut de eâ line ullâ profusus animi, credo etiam vultus perturbationis scribas, planeque ostendas, eam à Te in lucem poni. Fateor, Christianum hoc esse, adversus fatalem metam ita obfirmare animum suum quippe qui ad hanc pervenerunt, æstuosum hujus vitæ iter se tandem emensos esse gloriarî possunt, & ab omnibus miseriis, quæ in hâ vitâ nos comitari solent, liberati, longè etiam felicitatem consequuntur, quæ nullis terminis circumscripta est, quâque in æternum & infatigabili gaudio frui licebit. Vti verò multo reperire licet, quibus levis ad hanc est transitus, ita plurimi quoque sunt, qui ad hunc transeundi modum totis arcibus intimisque sensibus contremiscunt, ii præsertim, quibus adhuc ebullit sanguis, & naturæ, quæ sui destructionem averfatur, gravius imperium patiuntur. Nos autem ab istis digredimur, & moderato desiderio voluntatē divinam semper expectamus. Dabam *Guelpherbyl*, 1. Nov: 1648.

Cl. Tue

Observantissimu

EPIST. CCCLXXXVII.

S. P.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Olvere Te ais, cum nihil mihi debeas, ego magnus debitor, lentæ admodum sum solutionis, ac nunc quidem literis Tuis eleganter & cordatè scriptis, pro animo meo satisfacio, faciam tamen, quod jam licet, non quantum libet, & pro illa Tuâ facilitate, quâ Te subindè in me favorem excitas, gratias permagnas ago, ac ne imposterum atigeris, majorem in modum rogo. Ceterum quam mihi ad proptorem Mortis contuitum, animi præsentiam tribuere videris, etsi ad id præceptis & exemplis instructam ætatem meam esse deceat, tamen ne hilum quidem mihi tribuere velim, si abest Divina manus, cujus unius conductu per obscuram & tenebrosam vallem, ad optatam cæli lucem, transire, & Servatoris Iesu lætam intueri faciem liceat. Pudori quidem nobis sit, cæcutientes olim gentiles, tantâ animi constantiâ morti sævè occurrisse, cum tamen quo irent, quidve ipsis noni expectandum, si ve planè nescirent, si ve plurimum dubitarent, nos certos futurorum hororum adhuc trepidare, & tam optandam commutationem abhorreere, sed cum à Solo Christo, mortis domitore, & conditore, pendere sit tutissimum, gloria lætæ evocationis, & placide resolutionis, integra ipsi maneat, nobis precum assiduarum, & paratæ mentis officium reliquum sit. Sed nimis hæc ad Tuam ætatem tetrica sunt, quam tamen Sapientissimus Regum ita vellicat: DEVM ipsum reverere, & præcepta ipsius observa, quia hoc est totum hominis; nam omne opus DEVS

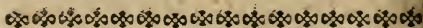
ipse adducet in iudicium, cum omni re occultâ, sive bonum, sive malum. *Interim sint Tibi floride Princeps, cuncta prospera & felicia, orientque Domum Tuam laudabilibus progressibus, & successibus, que Resp. olim predicet, Christus verò ipse coronet. Vale & vige sub copie cornu; ac fave*

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 6. Decembr.

1648.

Clienti humillimò.

EPIST. CCCLXXXVIII.

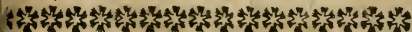
Felicitatem prosperam!

CVM in omni officio magni aestimetur voluntas, *Vir Cl.* etiam Tuam promptitudinem mihi gratissimam fuisse existimes quam non ita pridem adpositâ schedâ quâdam pollicitus es. Non Te variis negotiorum generibus districtum, & non ita pridem adversâ valetudine aut gravioribus doloribus compressum, proindeq; facile diuturniorem istam moram ferre possum. Quid per illud, quod aliquando *vlatici loca* ab eximio Theologo Antecessore Tuo datum, intelligas, satis non capio; fortè ex sensu verborum elici posset, quod tamen non constat. Ex viciniâ ad nos perscribunt, pacificatores *Monasterii* valdè jam sollicitos esse, de transactionum vero & genuino sensu evolvendo; modò eam enucleatè omnia exponantur, ut nullum vel dubium, vel malitiosa quâdam interpretatio locum habere possit. Nec deesse tamen alios quoque dicunt, qui collectis velut naufragii tabulis, & iræ minarumque pleni, nescio quæ

iva moriuntur; siue atroci injuriâ agitati, si-
aliis irritamentis concitati, ut adhuc inter-
crum & saxum hæreamus, dum curæ ambi-
guæ, dum spes incerta futuri. D E V S nos
tiorè tandem oculo inspiciat, & impios co-
tus omnes reprimat. *Guelpherbyt* Id. 16.
ecembr. 1648.

Cl. Tue

Observantissimus.

VI.

Cum Pr. SIBYLLA VRSVLA.

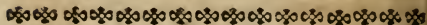
EPIST. CCCLXXXIX.

*Admodum Reverende Domine Doctor,
Amice Honorande,*

Accipis literas, non ab Erudito Viro ali-
quo, sed puellari manu, ad te tenuiter
exaratas. *Celebris Tua Virtus*, & insignis
 pietas id Tibi operatur, quòd passim, apud
os verò insigniter ameris. Misisti mihi *Men-
es duodecim*, & simul considerationem tem-
poris in memoriam revocasti. Mundus ipse
am senio suo est confectus. Tempusque in
vorbo Vanitatum gemit. Homines incuriâ
Temporis occæcati, temporis in Tempore
sunt immemores, quippe *curiosi* præsentis &
brevis transeuntis Temporis, *incuriosi* tempo-
rum, si ita loqui liceat, futurorum. Ago au-
tem *gratias* pro declaratâ affectione, meum a-
nimum beneficii semper memorem & gratio-
sâ iterum affectione Tibi addictum, Tibi cer-
tò spondebis. Longum adhuc vale, publico
Eccle-

Ecclesiæ Christianæ bono, cui natus es. Dabam 31. Ianuarii, Anno 1648.

SIBYLLA VRSVLA
D. B & L.

EPIST. CCCXC.

Illustrissima & Celsissima Princeps,
Domina clementissima,

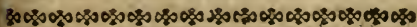
L Atinas Literas, ab Illustrissimâ manu fæminei sexus, quo variore, apud Germanos hodie Exemplo, hoc laudabiliore, & ad posteritatem magis memorabili, incredibili animi voluptate accepi, hoc nunc primùm edoctus, Augustam Domum Vestram, Aulamque, quâ virilem, quâ fœmineum quoque sexum, sedem propriam, & officinam Literariam esse, cui omnes Eruditi assurgant, & plausum suum, dignaq; elogia conferant. Memini quidem, cum aliquando Durlaci essem, in Illustri ibi Bibliotheca librum vidisse, quem Illustrissima Virgo Badana [Dn. CATHARINA VRSVLA, nupta OTTONI Landgrav. Hassiæ] intulerit, cum inscriptione, miro stili nitore, & literarum picturâ elegantissimâ inserta, quibus testabatur, apud se Musas quoque locum invenisse, & delicias, suprâ quàm credi dici ve possit, attulisse, omnibus thesauris, mundoque Virgineo, contra habendas. Sed id unicum nobis in his terris exemplum mansit, potiusque admirationi, quàm imitationi fuit. Vidi quidem idem ausas, at quod nimium amplecterentur, & Latinæ linguæ eâdem quasi operâ Italicam, & Gallicam, prætereaque Musices theoriam juxta & praxin conjuncta vellent, minus strinxisse, stitisseque cognitio-

itionis incrementa, quàm promovisse, id quod
 s Te Illustrissima Princeps, minimè esse com-
 issum, ex stili concinnitate facile conjicio, &
 agnoperè laudo. Exosculor autem hasce Tuas
 egantias, non tam, quòd minutias meas, strenu-
 nomine nuper missas, approbârint; quòd ve ali-
 id laudis, quod in me minimè agnosco, mihi tri-
 erint, sed quòd Genuinum AVGVSTI PA-
 RIS genium, quo mihi Augustius in terris
 hil contigit, planè redoleant, fidemque faciant,
 ocunque se tandem Augusta arbor Guelphica
 licibus ramis extendet, (quod ut sine fine fiat,
 to) semper mihi paratam fore clementiæ um-
 am, beneficentiæ fructus, & authoritatis ma-
 ime custodiam. Quem animum in me, ut porrò
 nfer ves, eundemque per intervalia contiſsimis
 terulis, (nisi sit molestum) testari non gra veris,
 uam possum æmississimè expeto. Facturus contra,
 er me literario aliquando, si sinat DEVS, mu-
 usculo, quid quantumque scias, alii sciant, & se-
 li nostri SIBYLLIS Te quoque justis Encõ-
 nis annumerent. Vale Illustrissima Princeps
 i Gynecæi illustris gloriam & exemplum, ac fave
 Illustris. Celsit. T.

tutg. 16. Februarii,

1648.

humillimo Clienti,

EPIST. CCCXCI.

Illustrissima & Celsissima Princeps,
 Domina clementissima,

Iterarum Tuarum Latinarum admiratio &
 aestimatio, tale earum apud me excitavit desi-
 derium, ut nisi plures abs Te obtineam, vitam
 mihi æcerbam putem. Cujus meæ honestæ cupidini

*nis facilem veniam à generosissima Comitatu Tua
 mihi polliceor, quæ cum Tibi hereditaria & ge-
 nuina sit, Serenissimo Dn. Patre durior & tena-
 cior mihi haudquaquam esse poterit. Ausus itaq,
 sum, alias Tuas literas siue elegantie fertum ab
 Illustissima & Virginea manu profectum, pri-
 mum, munusculo non imperite artis, Canticum
 Salomonis exprimenti, prolectare; nunc vero
 hisce meis incompositis literis eam urgere, ne mihi
 hanc voluptatem, quam ex Tuis literis percipio,
 invideas, aut honorem, quæ capto, neges. Ac il-
 lud quidem Noribergensi Tabellioni pridem imposi-
 tum, hæc meæ veredario nunc commisse, ubi ad ve-
 nerint, & silentio verecundo, & voce submissâ,
 idem humillimè ambibunt, scilicet secundis, ter-
 tiisve literis si vacet, sitim illam, quam elegan-
 tiarum dulcedine fecisti, nonnihil restringas, desi-
 deriumque lenias. Eadem vox est omnium eorū,
 quibus Stilum Tuum videre per me licuit, & vi-
 disse in magnâ felicitatis parte locârunt, & videre
 sæpius, quò rarius & insolentius in his oris ge-
 stiunt, quod detrectare, non est vel Virgineæ le-
 nitatis, vel Guelphicæ humanitatis, vel Illu-
 strissimæ Tuæ clementiæ. Excitabit autem eas
 opinor, ingens gaudium, quod Domui Tuæ (X. A-
 prilis) imminet, ex Septuagesimo Natali Sere-
 nissimi Dn. Patris, qui meta humane vite jam
 olim dictus, hoc senii vigore & viriditate, scala-
 ris potius ad Centesimum usque, quàm Termi-
 nus putandus nobis, cõsonandus, & communibus
 votis apud Deum sacrandus est. Quod gaudium
 Vobis proprium, nobis usufructuarium, satis mate-
 riæ Tibi suppeditabit, quam calamo Tuo disertò or-
 nes, si maximè cælo stellæ desint, aut aëri aves,
 aqueve pisces deficiant. Sed desino, ne potius im-
 portunitati meæ aliquid concessisse, quàm ultro
 beneficium promptâ manu contulisse videare.*

*um precor, Domus Tua jam anti cimeliis or-
tissima, Te nobilem gemmam, quò rariorem &
riorem, hoc diuturniorem possideat, & in exem-
um atque emulationem ostendet. Vale Illustris-
na Princeps, seculi gloria, & fave*

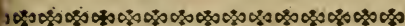
Ill. Cels. Tuæ

Aug. 15. Martii;

1648.

Clienti humillimo.

*Salutem & amorem adscribere jusserunt Do-
mina Anthonia, & Dn. Anna Iohanna
sorores VVürtemb, Virgines Illustrissimæ.*

EPIST. CCCXCII.

*Admodum Reverende Domine Doctor,
Amice mihi singulariter honorande,*

Non tantum honore alloquii tui me denuò
affecisti, sed insuper *munusculo* pulcro,
pulcræ *meditationis*, amorem mihi excita-
Non dubitabis, quoties has animæ nostræ
ngies & Rythmos, amabili invento, & divi-
sensu plenos, aspicio, legoque, toties tacitâ
e mente gratiarum actionem in Te benignè
mularè. Non diffiteor, me nullâ tam re,
niquid etiam sit, quàm piæ sacraeque cogi-
tionis dulcedine teneri, exsatiari. *Omnia
reunt, transeunt, sola est pietas, quæ temporali
eterno fruetur gaudio.* Brevem hanc meam
sponsonem, quia ita cupis, lubenter remit-
re volui. Fato & Voto, quod Amantissimo
Clementissimo *Domino meo Parenti*, animi-
is procul dubio optas, addat *DEVS* ter Opt.
ax. robur & firmitudinem, quod animitus
iam precor, omnes precamur. Deus Te fe-
liciter

liciter, diuque porro seruet, & benignissimè
 protegat. Dabam *Welferbyti*, 25. Aprilis
 Anno 1648.

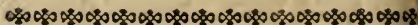
T. Reverentia

pio affectu addicta

SIBYLLA VRSVLA

P. S.

Meinen beyden hochgeehrten Fräwlein Baa-
 sen ergebe ich mich hinvieder zum dienstlich-
 sten/ neben höchster Dancksagung deß freund-
 lichen Grusses.

EPIST. CCCXCIII.

Illustrissima & Celsissima Princeps
 Domina longè clementissima,

Minuscule meum chartaceum in manu
 Tuas venisse, gratumq; fuisse, est quod mihi
 gratuler, Tibi verò immortales gratias a-
 gam, quòd elegantissimis literis, pretio sanè incom-
 parabili, rependere id volueris. Spem equidem
 picturæ mihi ab ingenio suo, & expressâ pietat
 fecerant, non posse displicere illi, quæ illo maxim
 polleret, hanc verò valdè probaret, & coleret
 sub verebar tamen, ne importunum Tibi videre
 tur mecum literarum commercium, quod tamen
 mihi, quo minus hodiè in Sexu Tuo insolitum, hu-
 credebatur magis & honestè appetendum, & ve-
 recundè ambiendum, & reverenter usurpandum
 Ergò Tuas Elegantias iterum atque iterum deoscu-
 latus, gratias D E O egi, qui in Te tanta contuli-
 set, & ut Rei Christianæ ac Literariæ bonæ incre-
 ment

enta caperent, *majora, calida vota feci. In-
rea in Illustrissimam Badanam Virginem in-
visi, & plus etiam, quam expectabam, obti-
vi, nam & apographum inscriptionis accepi,
que qualis ve fuerit, nunc demum scio. Nempe
n. CATHARINA-URSVLA, Georgii-Fri-
erici Marchionis Badensis filia, OTTONI
andgravi Hassiæ brevi nupta, jam ante 20. an-
is extincta, quam A. C. ni fallor, 1612. non tan-
m vidi, oris venustate, & morum amabilitate
cellentem, sed in Illustri concione, quæ omnium
ima Evangelicæ Veritatis in acidulis Griesba-
nsibus, collecta per me est, & post sequentibus
tentam & devotam habui, uno hoc infelicio-
r, quod de literarum apud eam peritiâ nihil mihi con-
terit; Nam & affabilem habui, & munificam
m expertus, ceteras suas dotes, quod instructissi-
orum est, modestiâ texit. Sic autem Inscriptio
bet, In catalogum testium Veritatis Matth.
accii Illyrici, *Literarum eleganti picturâ, ac
opè incredibili.**

CATHARINA - URSULA
Marchionissa, Badensis &
Hachbergenſis,

Anno salutis Humane

1609.

IOs Volumen ego supra consignata Marchionis-
sa, Bibliothecæ isti, quæ in usum Ecclesiæ &
Scholæ Durlachianæ colligitur, inserere vo-
gunt extaret perpetuum monumentum mei amo-
non modò erga literarum studia: sed imprimis
a cælestem Veritatem, quam multi egregii te-
stes,

*fles, hic longâ serie positi, etiam cum vitæ suæ ja-
cturâ constanter testificari non dubitarunt.*

CHRISTE, tuum Verbum da credere, daq;
fateri

Me quoq; dum Mundi sævit ubiq; furor

*Habes Illustrissima Princeps exemplum Ti-
bi simile, sexuque æquale, quo magis accendaris a-
ornanda, colendaque ea studia, quæ immortalita-
tem citius, quàm omnes dignitates & fortune pa-
riunt, certiusque conservant. Quo nomine omne
boni Augustæ Domui Tuæ applaudunt; ego ve-
rò beatum me judicabo, si quod citra molestiarum
Tuam fiat, per intervalla aliis atque aliis bellu-
literulis me dignaberis, non nisi in Cimeliarchi
reponendis, & posteritatis admirationi adservan-
dis. Vale florentissima Princeps, & fave*

Illustriss. Cels. T.

Stutg. 10. Maii,

1648.

Clienti humillim

*Pro salute data, & amore oblato Illustr. P.
VVürtembergicæ Virgines & gratia-
ingentes agūt, & paria cum officiis prom-
iss. referunt. Ego, ad Sereniss. Dn Ma-
trem Tuam ac Sorores Illustrissimas
preces meas, & quicquid in me est pie-
rum votorum, ac humillimi obsequii, de-
ferre non graveris, quâ possum animi de-
missâ contentione precor.*

EPIST. CCCXCIV.

Iustrissima & Celsissima Princeps,
 Domina mihi longè clementissima,

Ateor me literarum tuarum desiderio teneri,
 & obtinendarum earum rationes captare. Quis enim non amet eas, à tali ingenio profectas, eà gantiâ perscriptas, tam comi sermone expressatque ab eo sexu, inq; tanta fortuna, ut tantum abest, commune quid cum aliis habeant, ut ris etiam, & ad literas natis palmam ambigant. Ne verò a symbolis comparerem, en Symbolum fero, non ab simile iis, que non ita pridem clutis Dnm. fratribus Tuis adumbravi. quo insi- es animi Tui dotes cœlitus supra sexum consas exprimere volui, Est verò id **CONTEN- E**. Scilicet cum fratris Tui majoris, id sit mune- , ut quem olim sit expleturus Augustissimum trem, in ejus perfectum Archetypum **A T- E N D A T**, Virtuteq; potius, quàm sorte ipsum erant. Minor ex literis, & religionis cura Geor- Anhaltini Vestri laudatissimo exemplo famam erat, eadēque in statera collationis **P R O- E N D A T**. Minimus, quicquid tempore nata- habet posteritas, ingenii a'acrioris alis ante ver- t, sueque fortune faber, eam factis **EXTEN- A T**. Superest ut Tu celsissimo ingenio Prin- ps, ne tam cum fratribus, quàm naturâ ipsa **ONTENDAS**, probesque paucioribus licet, eo men insignioribus exemplis Nihil negatum se- ii vestro, si honesta cum Viris, Virtutis conten- ine ad nascula & egregia facta animum atten- t, arduo nisu sortem communem protendat, & bra etiam officii sui partes magnitudine operum mam & gloriam suam extendat. Sunt in Sa- is nobis in lucem expositæ feminae, plenæ Nu- mine,

mine, *Debora, Hulda, Hanna*; Fortitudine *mescula Iaël, Iuditha*; Sapientia *Nicaula Sabæa* Obsequio *Sara*, Prudentia *Abigail*, Charitate *Michal*, Castitate *Susanna*, Humilitate *Mate ipsa Domini*, ne quid me ad gentiles historias extendam, nescio an æquè Tibi, quàm sunt Sacre cognitæ, vel ea, quæ *Ludovicus Vives*, elegantissimo libello de *Christiana fœmina*, lectione Tuâ planè digno, libro primo est complexus repetam. Sufficiat de literarum peritia in presentiarum dicere quâ aliquæ nostrâ ætate excelluerunt fœminei sexus, raræ quidem Germanæ, plures Italæ & Gallæ, plurimæ Anglæ, quæ magna sublimis stili, & egregiæ inventionis laude, cum quovis Virorum contenderunt. Idem fac, ingeniosissimè Princeps, & **CONTENDE**, ut quò infrequentior est hæc inter Germanas Virgines, atque Principes eruditionis fama, eò magis eam assequaris, & conspicuis ingenii documentis superes. In ea maxime scientia, qua *S. Paulus* ipsos Athenienses Sapientiæ opinione tumidos superavit, cuius per *Raphaëlem Vrbinatem* insignem artificem expressam, representationem ad Te mitto, humillimæ meæ observantiæ tesseram, & de sublimi Genio Tuo iudicii mei testem, quam si non ingrata erit unis Tuis literatis literulis rependes. Vale & cum animi, corporisque dotibus, eruditione cresce, & fave

III. Cels. Tuæ

Stutg. 4. Octobr.

1648.

Cultori devotissimo

EPIST. CCCXCV.

*Admodum Reverende & Claris-
sime Domine Doctor,*

Estè accepi primas, & postea secundas
Tuas literas, unâ cum *pieturâ Symboli*, sin-
gulare aliquod donum sexus muliebris
primientis. Sicut cupidè ea, quæ scribis,
clustro, ita facilè scio, hujus tantæ laudis,
tam videris in me cumulare, me capacem
non esse. Affectum Tuum in me pronum,
mandantem agnosco, quapropter non imme-
diatè omnem benevolentiam, quæ quidem à
Te proficisci potest, Tibi Tuisque, non nisi
in vitâ abituram, lubens repono. Vale fe-
liciter. Dabam *Welferbyti*, 14. Nov. 1648.

Tuæ Reverentiæ

gratioso studio addicta.

Pro imagine illâ, non inveniustè exsculptâ,
quam nuperis diebus transmisisti,
gratias ago.

EPIST. CCCXCVI.

S. P. C.

Illustrissima & Celsissima Princeps,
Domina longè clementissima,

Occupator hoc ostiduo fui, ob natales Princi-
pis puellæ nostræ, ANNÆ-CATHARI-
NÆ, illius naturalis, d. 27. Novembr. hujus
ritualis, 1. Decembr. quibus ex officio adfui:
hinc Tibi de natali Tuo XX gratulandum ve-
ni, altero ad provecctiorem ætatem scalaris, quem
hodie

*Jodiè Tibi feliciter illucescere, & optata que
 ferre, & nuper sum precatus, & iterum atq; i-
 rum ex animo D E V M precor. Tristis quia
 hæc dies atraque fuit Proavj Tui Materni Ioac-
 mi Ernesti, Anhaltini, Anno 1586. ejusq; Pat-
 Joachimi, Principum laudatissimorum occo-
 At candida posthæc nobis sit Tuo exortu, Virg
 præter tot egregias dotes, literarum peritiã i-
 stris, ut que Germaniæ restituendæ auspiciat
 faustumque sidus futura sis. Ego sanè cùm lita
 Tuas intueor, cùm ingeniosè excogitatas, tum te
 scriptas, & eleganter pictas, totus exilii gau-
 firmamque concipio spem Tuo favore, instigatu
 quod de Principibus Fæminis sæpè notatum, ce-
 bratumque meminimus, plurimum commodi
 incrementi rei literariæ juxta, & Divino cu
 accessurum. Quò magis orandus est nobis D E
 ut alios atque alios annorum ætatis Tue denar
 salvos & incolumes addat, ut cuicumque Illust
 Domui conciliata aliquando fueris, eam orie
 atque beare exquisitissimis condecoramentis po-
 Dum igitur Tibi occasio est, dum adsunt infori-
 tores, & administri idonei, dum ad Patris Se-
 nissimi speculum componi Tibi licet, accresce,
 fice, enitere, ad exemplum seculi nostri, sine ex-
 plo ascensura, eminenti & conspicuo in meme
 Templo laudanda. Vale floridè & fave*

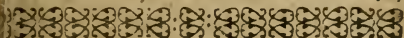
Illustris. Celsit. T.

*Ipsò die natali Tuo, 6. De-
 cembr. 1648. Stulg.*

Clienti humilli

*Salutem amantissimam adscribere jussit
 duæ bige Sororum Illustr. VVirtemb:
 thonia & Anna-Iohanna, Florian &
 Faustina, Ioh. Frid: & Jul: Frid: Fil.*

E H-

EPISTOLÆ ANNI
M. DC. XLIX.

I.

um Pr. RVDOLPHO AVGVSTO.

EPIST. CCCXCVII.

S. P. C.

Et felicissimum novi anni auspiciam.

lustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

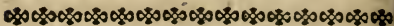
Esiderium literarum Tuarum & sollicitudo pro salute & incolumitate Tua, faciunt ut ultrò Te provocandum mihi putarim, intempestivius fortasse ex Tua, meâ sanè parte non nisi votissimè. Nec enim mihi sufficit nihil triste de Te ex literis DD. Fratrum intelligere, nisi letitiam omnia & auspicata ex Te ipso audiam, quod et primo quoque tempore fiat, DEVM supplex oro. Et cum hoc anni exordio Vota felicitatis Tibi omninò debeam, meritoq; solvenda ducam, facilius opinor has meas literas feres, quæ aliud nihil quàm preces calidas vehunt, quibus incrementis & successibus Virtutum, Studiorum, & institutorum Tuorum cum animi corporique incolumitate, præstitium Numen exorem, cætera verò mea qualiaunque ex me proficisci possint, omnia, & in solium Tibi dedicem, beatus futurus, si Paterni regni & gloriæ olim heres, clementiæ & gratiæ in me successor, perennare ea mihi facias, quæ Votum meorum terrenorum summa, & senii securi-

*tas est. Vale inclute Princeps, nova Guelp
cæ Domus gloria, posteritati futurum exempl
& fave*

Ill. Cels. Tuæ

Stutg. 10. Ian. 49.

Clienti humillimo

EPIST. CCCXCVIII.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Nihil festinato opus est, cum sat citò, si sat t
nè nostræ literæ mutuum se sistant, & qu
scopum quærunt, feliciter contingant. Na
rùm Tuæ mihi constantis clementiæ, & post S
Patrem continuandæ, fidem faciant meæ perpet
apud DEVM pro salute & intolunitate Tua i
tercessionis & obsequii humillimi officium reste
tur, quæcunque nos temporum locorumve inte
valla dividant, semper tamen & satis opportu
in relationis inter Clementissimum Dominum, &
fidelissimum Ministrum puncto, conjungent, nu
quam in his terris nisi morte separandos, ac omni
denuò in cælis verè & eternum conjungendo
Possem equidem hinc ad Te viarum compendia qua
vere, citiusque & frequentius Te adire; sed ma
in intuitu Sereniss. Dn. Patris Tui, Heri mei in
dulgentissimi agere, ut cujus consilio, & volun
te commercium literarum inter nos institutum es
& hæcenus viguit, ejus etiam judicio & arbi
tratu subiciatur, & ad hunc Solem nostrum
communem exponatur. Cujus quàm sis ipse obser
vantissimus, nuperæ Tuæ egregiè testantur; qui
bus omnia Tua desideria, & vota, in sinum pater
num securè deponis, certus salvo hoc, omnia Tu
salvo

tua fore, & ab hoc exemplo omnem Tuam salu-
 tam efformari posse. Ego verò vivere Te, & vi-
 vere benè ac beatè, & vivere Christianæ rei
 publica, ex animo letor, cunctaque Tibi porrò
 filia & felicia precor, ut quæ Te nunc ad Vir-
 tis viam instruunt, & deducunt, planeque ad
 æternum speculum componunt, ad metam usq;
 LORLÆ GVELPHICÆ, comitentur,
 & solido Boni Principis folio reponant. Nobilem
 & ente, Hipparchum Tuum, cujus fidem proba-
 tum ego amicitiam, morte nobis exemptum, scio
 cum dolebis, & quotquot candidum Viri, & of-
 fiosum ingenium sunt experti, ejus filio, ut sub
 ad frugem excrescat, opto, illi verò, multis ma-
 & injuriis defuncto, placidam quietem precor.
 Illustrissime Princeps ad magna natus,
 fave

Ill. Celsit. Tuæ .

reg. 24. Januarii,
 1649.

Clienti humilissimo.

EPIST. CCCXCIX.

Admodum Reverende & Clarissime
 Domine Doctor,

Ingratus essem, si non agnoscerem sollicitu-
 dinem Tuam, pro incolumitate mea, nec
 dignus precibus Tuis, quas pro illa mittis,
 & literis, quantum illis tribuam, non testi-
 carer. Scilicet quod erecta brachia Moïsis su-
 inuerunt, quod holocausta labiorum Davi-
 dis valuerunt, quod piorum orationes effe-
 unt, id Te quoq; Tuis precibus apud Deum
 obtinere posse confido. Si itaque Tu in illis
 persistas, & ego, quantum in me est, officium

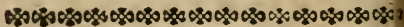
Deo & proximo debitum præstem, non quod timeas, triste aliquid Te auditurum me. Nec dubites velim, quin si quid triste tibi læti fortè mihi accidat, id, si modò tantum non tam ex aliorum, quàm ex ipsis literis me facile Te rescisciturum. Quòd hodiè satis liciter agam, & superiores, quas 21. (31.) Decembris præterlapsi anni 1648. ad Te deducunt præsentem, satis Te docebunt; Si autem alibi locorum, ejus expectanda sit cornuatio, non facile dixerim. Novit hæc Deus, qui omnia perspicit, cui hæc committo, Tibi ipsi commendo. Vale & perge favere

Rev. T. Dignitatis

Clivia 17 (27) Febr.

1649.

Observantissimè

EPIST. CCCC.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

ET salutis Tue nuncium, & constantis in me-
fectus indicium, longè gratissima mihi fu-
runt, gratiasque DEO debeo, qui Te foris
spitem, & quasi sis domi, eodem sensu vult
varum, qualem optamus, in sano corpore, me
sanum. Nec falleris, quòd precum nostrarum
fidium Tibi fidum, & assiduum polliceris, ne
quantum Tuorum, quorum imperio destinatus,
interest, ut Te alterum quondam Patrem, &
viam ejus imaginem accipiant, tantum mihi
Ecclesia intercessionis apud DEVM incumbere
puto, ut non minores ex Te fructus, studia, ori-
me

enta & augmenta, aliquando capiat, quàm in-
 sto Patri Tuo jam ex merito debet. Nasci enim
incipem fortuitum est, interdum etiam cum
ide humani generis conjunctum; bonum dari,
gens Dei donum est; servari diu majus; con-
 suari maximum, quod ut Domus Tuae perennet,
 EVM supplex adoro qui Te incolumem, bonisq;
 nisque auctum Tuis reddat, mihi propitium ser-
 vet. Vale & fave, veniamque properanti ob pas-
 malia sacra concede

Illust. Celsit. T.

aug. 21. Martii;
 1649.

Clienti humillimo.

II.

Cum Duobus Principibus.

Pr. ANTHONIO ULRICO,

&

Pr. FERDINANDO ALBERTO,

EPIST. CCCCI.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,

Domini longè clementissimi,

S. P. C.

Quas auspices hujus anni literas ad me dedi-
 stis, incredibili animi voluptate excepi, nun-
 cias, nondum Vos tedere literarum mecum
 commercii & ejus continuandi in anni presentis
 recursum vades, quod, quàm debeo, humili obser-
 vantia agnoscendum, & quo potero studio, & of-
 ficio demisso, prosequendum mihi intelligo, quo me
 quanto usque potero opere lubens meritò accingo.

Ac in præfens quidem vota Vestra, quæ pro an-
 hujus in meum commodum felicitate, fecistis, p-
 meis, & calidis precibus rependo, non tantum
 quotidianis iis, & assiduis, quæ Genio Domi-
 Vestræ à me debentur, sed pro temporis discrim-
 nibus, solennibus & festis, quibus vitam, sanite-
 tem, salutem, florem & incrementa Vestra, De-
 Opt. Max. commendanda duco, & irritas nun-
 quam fore, planè confido. Literarum verò Vobis-
 cum commercium avidè iterum amplector, quod
 ad Studiorum Vestrorum profectus, & excitati-
 nem ingenii facere id mihi videatur, & ingente
 senio meo recreationem adferat, idque frequenti-
 hoc temporis à Vobis expeto, quo in lucem prod-
 tendis Vestris Epistolis, & in exemplum expo-
 nendis totus allaboro, quò numerosioribus, eò
 incitandum Inventutis generositatem magis, ce-
 ritiusque profuturis. Ergò alacres pergite, meque
 vetulum excitate, si minus viribus Vestris, & ag-
 litati parem, saltem de quo semper triumphetis.
 & ad cuius cotem Vos acuat, idoneum, ut qui V-
 bis gloriam, vel infamiã suã parare, minimè dubi-
 tet. Utinam verò hic Annus, quàm est Pacis nu-
 mine expectatus, tam re ipsa nobis reddatur clarus
 & ad posteritatem memorabilis, ut cuius initia
 sunt multis passim durissima, & amarissima, pro-
 gressus mitescant, & dulcescant: finis verò ad-
 pactaque omnia coronet, solidasque GERMA-
 NIÆ gaudia conferat. At Vobis, Illustrissim
 Principes, ætas Vestra omnium Divinorum &
 humanorum bonorum augmentis crescat, impro-
 misq; Sereniss. Dn. Patris vivacitate & longa-
 vitate beetur, qui felicitatis Domus Vestræ, orna-
 menti, Germaniæ, & salutis publicæ est COM-
 PLEXVS. Valete & favete

Illustr. Cels. V. V.

Stutg. 7. Feb 1649.

Clienti humillimè

EPIST

EPIST. CCCCII.

Illustrissimi & Celsissimi Principes,
Domini longè clementissimi,

—Ragrantissimis Vestris literis, quibus mirum,
—quàm sim refectus, cum quod reponerem dili-
genter disquirerem, nec quicquam domi oculis
Vestris dignum invenirem, contuli me in hortum
Serenis. Caroli Sabaudie Ducis, ab ingeniosissimo
manuele Thesauro confitum, ubi decerptis flori-
bus, quâ specie variis, quâ colore elegantibus, odore
varibus, & figurâ variis, Corollam contexui,
quam oculis Vestris exhiberem, ipsum hortum ad
vos missurus, nisi ejus Exemplum ad Sereniss.
Dn. Patrem Vestrum jam esse translatum audi-
vissem. Accipite, quâ estis facilitate, examine
Vestram sagacitate, judicate ex ingenii Vestri a-
cuminis, & cum Sabaudo Emanuelem Ingeniorum
hænicem agnoscite. Nihil profectò tersius, con-
cinnius, acutius, nervosius & accuratius, lemma-
tis, quibus omnem propemodum Sacram Historiam
perstrinxit, excogitari potuisse, Vos libenter, qui-
bus ea quotidianâ lectione nata est, fatebimini,
vorum desiderium, hoc contracte specimine face-
re volui, ad ipsum Hortum contemplandum Vos
invitaturus; Lectori verò ejus aliquam partem,
introspicere totum non liceat, opellâ meâ com-
modaturus. Sed & hoc volui, ut Epistolis Vestris,
mirâ animi generositate & comitate jam numero
centenario ad me scriptis, brevi lucem visu-
is, Corollarium à nobiliore, quàm meum est inge-
nium, adderem, & sacro aliquo auctario, opuscu-
um meum ornarem, cum voto, ut vi vis, valen-
ibus, florentibus & crescentibus Vobis, (siquidem
nihil dies seniles & languidos DEVS indulgen-
tissimus producat) Centurias plures seculum nostrum

videre, & exponere Posteritati in exemplum in comparabile possit; Interea Vos adibit Theophilus meus, de variis rebus, non ad vulgi gustus collaturus, de quibus nemo rectius, quàm Vos, & qui Vobis sunt additi Informatores, judicaveri. Suscipite clementer Erronem, & Patriam ei concedite extra Patriam; Sic Vobis concedat Christus optima quæque & maxima. Valete Illustrissimi Principes & favete

Illustr. Cels. V. V.

Stutg. 18. April.
1649.

Clienti humillim

Illustriss. Dn. Fratri Rudolpho Auguste quotiescunq; licuerit, salutis votum meum calidissimum deferri, humillimè & exorare precor.

Efformatoribus & Informatoribus Vestris salutem officiosam ipse adscribo.

LEMMATA SACRA
IN
REGIAM JESU CHRISTI
GENEALOGIAM.

I.
MUNDI PVERITIA.
PASTORES.

I. Adam.

Jacet, per quem omnes jacent,
Minus tamen egerat, nisi peccasset,
Ligno eodem reparatus quo periit.

Cain.

Cui Forum Sylva, Testis mortuus, Apparitor umbra,
Carnifex culpa, Iudex DEVS:

Abel.

Rex inter oves, Ovis inter Reges,
Mortem omnibus, vitam nemini flendam transegit.

Caini proles.

Pro latebra & sepulchro silentium habet.

Lamech Bigamus.

Bis amans, Bis amens,
Cupidinis flammis ambustus, in unda periit.

Label.

Qui caelum spectare noluit,
Parum egit, si a caelo spectetur.

Jubal.

Qui flebili seculo non fleuit,
Extinctus videbitur.

Tubal.

Brevem vitam fecit Natura, Brevis simam Culpa,
Ars nullam,

Ferrens erat, qui ferrum reperit.

2. Seth.

Intrupta Sethi gentilitas diu retinuit,
Mersaque Orbe sola enata vit.

3. Enos.

*Postquam homines aliqui desit DEVS,
Hic homines docuit cum DEO loqui.*

4. Cainan & 5. Malaleël.

Gemini Myste,

*Quorum alter luctu, alter cantu litavit,
Vera quippe voluptas lachrymarum est proles.*

6. Jared.

*Nemo serius prolem habuit,
Nemo enim diuturnius erat habiturus,
Filio superstes, filius patri.*

7. Enoch.

*Vivis egressus, Mortuis superstes,
Solus sibi Phœnix iuvenile senium habet.*

8. Mathusales, & 9. Lamech.

Hi Cæli filii

*Cæli oculos mortalium oculis ostenderunt,
Ergo linguis tollantur in Cælum,
Qui oculis Cælum obtulerunt.*

II.

MVNDI ADOLESCENTIA.
MILITES.

10. Noës.

*Novus & Navis abditus Nauta,
Arcam pro arce molitus,
Totam Orbis pietatem trabe una sustinuit.*

Cham.

*Vnicum patris malefactum,
Ipso in Salo salax,
Nova purgati Orbis macula.*

Nembroth.

*Impotens sui, quod nimium posset,
Gigantum turrim meditatatur, Turrium gigantem,
Non solidum opus, quia stolidum.*

11. Sem & Iaphet.

*Religiosum par fratrum**Quot filios, tot Reges habet,**Alter Hebræorum, alter Romanorum Parens,**Christum alter progenuit, alter coluit.*

12. Semi progenies.

*Distributis cœlitus exiliis, quæ colerentur,**Hac animatus est Orbis,**Servari debuerunt germina, Servatorem germi-
natura.*

20. Abrahamus.

*Queris quàm Magnus fuerit?**E sinu metire,**Omnes probos gremio excipit.*

Loth.

*Infelix Genitor, cui flammæ servatus?**Igrem fugit, & secum tulit in dolio.**Gemina tamen inter supra castus.*

Lothi uxor.

*Dum Patriam spectat, se amisit,**Et in sua statua tumulatur,**Insulsa falsum migravit in lapidem.*

21. Isaac.

*Flebiliorne Sacerdos, an Victimæ?**Gladium alter, alter jugulum nudat,**at momento**Isaacus iterum natus, Abrahamus iterum Pater.*

22. Iacob.

*Matris acumine, & Patris cecitate adjutus**Dolis alios, alios Donis vincens,**Diu luxit, verè ut gaudeat.*

Tribuni XII.

*Astra duodecim, tempestates alternantes.**Sunt Vestre familiae totidem Emblemata.*

MVNDI IVVENTVS.

DVCE S.

23. Iudas.

*Huic longa perpetuaq; Regum linea decurrens,
Denique in Dei humeris sedit,
Ita Solium fuit altius Sole.*

Ioseph.

*Hic pia fati talione
Ter infelix*

*Omnia recuperavit præter patriam,
Cui ossa legavit pro oraculo,*

Semel mortuus, Bis tumultatus, Ter fletus, Quater

24. Phares.

(felix.

*Regia Christi gentilitas hoc probro superbit,
Et virginei partus Avie jactantur incestæ.*

Hiob.

*Non minore præmio quàm prælio,
Regno, Liberis, Opibus, duplo auctior,
Suos ipse luctus cecinit.*

25. Esrom. 26. Ramus. 27. Aminadab.

*Aulici ætatem habes,
Cui mendax fortuna*

Primum applodit, mox supplodit, demum explodit.

Moses.

*Hunc Morientem nemo vidit,
Mortuum nemo invenit,
Tumulum ei nemo erexit.*

Aaron.

*Hic Pontificum Princeps & Princeps Pontificum,
Cecidit, nemo fidat. Convaluit, nemo diffidat.
Lubrica res est præesse.*

28. Naasson.

*Religionem princeps, Religio principem servat,
Incipite quæ præcipitis,
Malè imperat, qui imperat tantùm.*

29. Sal-

29. Salma.

*Hic Patriam in exilio, Exilium in Patria habuit ;
Cui meretrix meritissima
Meliozem sortem dedit, quàm habuit.*

Iosues.

*Quas Moses dedit leges, Iosues servavit,
Cui Sol & Luna statarii Planetæ,
Ut DEVS quiesceret, nunquam quievit.*

Samson.

*Alcide fortior, dum toties vincit,
Effæminator, dum toties ancillatur,
Odius felicior quàm amoribus.*

30. Booz. 31. Obed.

*Ex meritoria castissimus nascitur,
Et pauperculam ducit æratus,
Sic Synagoga natus nubet Ecclesiæ alienigenæ.*

Gedeon.

*Felix, si uno filio minus fœcundus fuisset,
Sed humanarum rerum stylus est,
Lata tristibus finire.*

Iephtes.

*Hic pugnare doctior, quàm vovere,
Victoriam nimio mercatus est.*

32. Iesse.

*Ducum Palmis, & Regum radix,
Bethlehemi patricius,
Patriam fecit DEO dignam.*

IV.

MVNDI VIRILITAS.

REGES.

33. David.

*Omniùm felicissimus & miserrimus,
Externis liber, & intestinis obnoxius,
Felices facere, felix esse non poterat.*

Samuel.

Templi custos, & DEI templum,

Æqui

*Æqui Iudex. Iudicium æquissimus.
Zelo æstuans, Lachrymis madens,
Omnium laudum compendium.*

34. Salomo.

*Frudens Puer, Effæminatus Vir, ferus Senex,
Obiit insanus Sapiens,
Hebræorum decus & dedecus.*

35. Roboam.

Vter insanior?

*Qui sapuit aliquando, an qui nunquam.
Sed lu venili Senatu Regna Senescunt.*

36. Abias.

*Omnium Mulierum Vir, omnium Virorum Mulie-
rem duxit,
Paterna vitia pro patrimonio relinquens,
Vitam & vittam inglorius ponit.*

37. Assa.

*Virtutis honorarium tulit victoriam & pacem,
Criminis pœnam nobilem pestem Podagram,
Virtus tamen fragrat, cùm flagrat.*

38. Iosaphat.

*Tantæ veritatis, ut nihil ignoraverit,
Tantæ se veritatis, ut nihil ignoverit,
Ne quid inultum lateat, nihil iniustum reliquit.*

39. Ioram.

*Perituri Tyranni argumentum est,
In securis metus, in metuendis securitas,
Et Regum delicta regum luit.*

40. Ozochias. 41. Ioas. 42. Ama-
zias.

*Omnes laude indigni, digna laude inceperè,
Nec inter viros, nec inter extinctos numerandi,
Nam quos premit obliuio, non natos putat.*

43. Ozia.

*Vanida victoriarum distentus aurâ,
Sacro thure prophanus adolevit,
Hinc diu expiravit viuum cadauer.*

44. Io-

44. Ioatham.

Mutuis gladii & ligonis officiis
Tueri qui aluntur, ali qui tuentur, voluit,
Fortia tamen facilius fecit quam dixit.

45. Achaz.

Hic ex beneficio maleficus
Se spoliat, ne spolietur,
Incluso & spoliato D E O,
Perditus se perdit.

46. Ezechias.

Hem quid solidum in humanis?
Si etas Horarium est, Annus linea, umbra Vita,
Lethalis umbra, quæ lineas execat, quotquot at-

47. Manasses.

(tingit.

Orbis Eoi vesper,
Exemplo corruptos, Exemplo correxit,
Ut diutius doleret, Nemo diutius regnavit.

48. Amon.

Inter vitia & virtutes etatem dividens,
Ut probè senesceret, improbè adolevit,
Inter flores jacet sed frugiperdas.

49. Iosia.

Solus hic nec commisit scelera, nec promisit,
Exhumate legi lucem dedit,
Occumbendo vicerit, an vincendo occubuerit, in-

50. Eliacim & Ioachaz.

(certè,

Hic ex secundo primus, ex primo postremus,
Regnum pervertit, quia prævertit,
Ille vivus jacuit in tumulo, Mortuus vixit extra
Sedecia.

(tumulum,

Hic inter Mortes, mortem non invenit,
Oculis & Liberis orbis
Urbem in Vrbe non vidit.

Sufanna.

Florum regina, & Reginarum flos,
Inter vite aut virtutis discrimen
Radiavis veritas, & nubem fregit.

51. Iechonia.

*Cecidit, Cecidit superba regia pinnis coronata,
 Nil jam nisi funus & fumus,
 Quam nobis patriam linquat, qui exulem facit
 DEVM.*

V.

MVNDI SENECTVS:

SOLITARIÆ.

62. Salatiel.

*Hic in seruitute sibi imperavit,
 Pro populo suo fleuit,
 Tres Tyrannos flendo confecit.*

53. Zorobabel.

*Dura molliunt calentes preces,
 Dum calet Diuinus favor, Opus maturavit,
 Satis egit, qui DEVM recepit.*

54. Abiud.

*Primus extra Babylonem nascitur,
 Trulla & Gladio utrinque districto
 Alterâ sacram operam peragit, manu alterâ prote-
 Esdra. (git.*

*Hoc revixit Mundus, dum suos legit Natales,
 Qui oculos audire fecit, digitos loqui,
 Cordis secreta in paginâ pinxit.*

55. Eliazim. 56. Azor.

*Hec Messie destinata educatrix,
 Ut ignotus ex ignotis nascatur DEVS,
 Tegi voluit, non legi.*

57. Sadoch.

*Hic lachrymis pro Thure substitutis,
 Iratum demulsit Numen plorando,
 Nam disertus Orator est, deserti fletus.*

58. Achim.

*Hoc fortuna dulcibus acida intermiscens
 Alternis risit ac fleuit,
 Ut nec gaudia continere posset, nec lachrymas.*

Iesus Syracides.

Hic ex iis, quorum manibus unum præfuit Caput,
Aut quorum capita unâ scripserunt manu
Unilingues, quia Unicordes.

59. Eliud, & 60. Eleazar.

Martyrum fuit horum seculum,
Hinc Bethlehem secedentes
Exilium ferre maluerunt, quàm mereri.

Eleazar Martyr.

Hic maluit esse esca, quàm tales esse escas,
Rempublicam fulcire integer nequi vit, fractus po-
Totus nunquam mortuus est. (uit,

Mater Machabæa.

Hic colus numeratur inter Trophæa,
Vno die septies Mater, & Martyr,
Spectat suos Heroas, Spectata Herois.

Razias.

Amore libertatis nihil ingeniosius, ac se vius,
Titiano immittior vulture, suum scalpit pectus,
Ducente virtute, qua vitium est sequi.

Mathathias.

Sine populo princeps, Pontifex sine Templo,
Ex Saerdote Iudicis Carnifex, Iudicem Sacerdoti
facit reum,

Ex voce classicum facit, pugione vexillum:

Iudas Machabæus. 1.

Sacro & militari ministerio bis princeps,
Majora quàm geri possint, gessit,
Domesticis tamen malis, ut Victores solent, extin-

Ionathas. 2.

(guitur.

In illo diuinum robur, in hoc humana prudentia,
Pro illo DEVS, hic pro DEO militavit,
At cum Grecis Greciffans perit.

Eleazar. 3.

O qualis Machabæorum libertas!
Malunt sub belua frangi, quàm vivere sub Tyrano,
Debellatus Elephas ebur ministravit.

Simon.

Simon. 4.

*Virtutibus omnibus summâ laude perfunctus,
Proditorio epulo receptus & deceptus,
Suū & liberum sanguinem fidelem Patrie dedit.*

Iohannes Hircanus.

*Sicarios perdidisse, strenuè bellasse, muros refecisse,
Totum elogium, Trilogio expeditur,
Ipse post omnes, post ipsum nemo laudatur.*

VI.

NOVA ÆTAS.
SANCTI.

61. S. Panther, & S. Mathan.

*Immodesto seculo modesti fratres
Tyrannicum fastum è Bethlethemo in Galileam fu-
gère,
Optimum quippe in Tyrannos bellum, est fuga.*

62. S. Bapanther; & S. Iacob.

*Naufrago seculo salutaes hi Dioscuri
Virgineam Navim, & Cælestem Gubernatorem
Dexteriore alite velificaturum ostenderunt.*

63. S. Ioachimus & Anna.

*Ille Regiâ, hæc Sacerdotali stirpe,
Vt Dotali utroque apice Nepotem insituant,
Inter Reges Pontificem, inter Pontifices Regem,
Sese Numinis Avos sunt mirati.*

S. Ioseph.

*Mortalibus imperat Puer, Puero Mater, Matri
Nonne hic Augustus, (Sponsus,
Rerum Dominum domi possidet.*

S. Maria Virgo.

*Dei filia, Filii Sponsa, Sponsi Domina, Domini an-
cilla,*

*Cælestia humanis, humana cælestib⁹ compagina vit,
Ipsa Deo, ipsi Deus Virginum florem Matri ser va-*

S. Iohannes Baptista.

(vit.

*Hoc præcone nemo Major, nemo Minor,
Nemo Taciturnior, nemo Vocalior,*

Soli

*Solis Lucifer, Luciferi Vesper,
Trunco etiam capite clamorosus.*

JESUS CHRISTUS,

Sacri Voluminis Alpha & Omega,

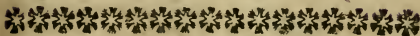
Rerum omnium ultima meta,

Quo procedat, qui huc accedit ?

Errat nempe, qui ab hoc deerrat,

Rectè it, qui ad hunc pervenit !

CVI SOLI GLORIA.

III.

Cum Pr. ANTHONIO VLRICO.

EPIST. CCCCIII.

S. P. G.

Et feliciorum anni auspiciis.

Illustrissime & Celsissime Princeps,

Domine longè clementissime,

O Bsequiis Natalitiorum Immanuelis nostrè
IESV utcumque perfectus, ad alia negotia
Ecclesiæ deponcor, scilicet replendis sacris no-
stris alveariis, quæ temporis calamitate evacuata
sunt, mandato Principis Heri mei, imposita. Quæ
res facit, ut jam minus Tibi vacem, cui vel datâ
fide literas debeo, nedum animi voluntate juxta
& voluptate lubens meritò destino. Delector enim
quàm maximè, cum indolis Tuæ generositate,
tum industriæ crebrioribus speciminibus, & artium
artificumque culturam in Te vehementer laudo.
Nunc verò in arctum conjectus, quòd ad Te scri-
bam animo distracto, non invenio, nisi hoc anni

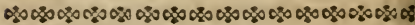
Qua-

Quadragesimi noni exordio, Tibi Fratribusque
 Tuis inclusis, Dn. Rudolpho Augusto, & Dn.
 Ferdinando Alberto, Dominis clementissimis
 meis bona verba & votiva dicam, DEVMque
 vobis propitium ex animo precer. Viam verò
 quam hic olim numerus annorum Populo DEI sa-
 cer fuit, Iubilæumque constituit, quo quisque ad
 possessionem suam rediit, manumissa sunt manci-
 pia, debita donata, & reversi omnes ad familiam
 suam. [Lev. 15] Sic nobis tam duram sub Bello-
 nâ servitutem tot annis perpeſſis, Iubilæus hic
 annus, & pacificus illucescat, quo malorum no-
 strorum obli-vio inducatur, & honorû seges omni-
 gena Patrias nostras sedes reficiat. Vobis verò Il-
 lustrissimi Principes sit ad vigorem animi, sani-
 tatem corporis, incrementa virtutum, profectus
 studiorum, successus institutorum, augmenta
 fortunarum, & ornamenta exercitiorum felix
 faustus, facilis & conspicuus, cunctaque Vestra in
 DEI gloriam, Domus Vestræ decus, & Resp
 salutem destinata CORONET. Vivite floren-
 tes, valete & favete.

Ill. C. C. C. V. V. V.

Stutg. 3. Ian. 1649.

Clienti humillime

EPIST. CCCCIII.

Anni auspicium felix, mediumq; cum
 fine felicissimum.

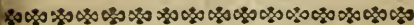
QVamvis quidem nunc inopiâ tempor
 impediar, nolo tamen *Clariss. Vir*, alteriu
 operâ uti, in quibus & studium & pron
 ptitudinem meipsum testari fas est. *Votu*
 Tuum sub finem anni proximè præcedenti
 pro salute & incolumitate meâ susceptum l
 benc

enter, audivi, ego idem cum *Voto calidissimo* epono, Deum omnis boni largitorem enixè rogans, ut Te Tuosque hoc anno instanti, & felicissima quæque nobis promittente, diu saluos, superstites, & ab omni miseriarum genere immunes esse velit. Tu lineis hisce paucissimis, plurima tamen & exoptatissima quæq; in se continentibus, nunc vale, & brevitatem hanc mihi concede. Ita enim, si opus esse existimas, à Te enixè peto. Dabam *currente calamo*. d. 15. Januarii, Anno 1649.

Efformatores nostri officiosam *T. Cl.* salutem vicissim transcribunt, Tibiq; annum felicissimū nobiscum precantur.

Cl. T.

Studiosissimus.

EPIST. CCC CIV.

Felicitatem prosperam!

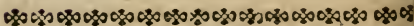
TVis literis mense Ianuario datis, quòd adhuc non responderim, iusta hæc apud Te erit excusatio, quòd minus commodam transmittendi occasionem ex absentia *Cl. Du. Parentis nostri* habui. Facile autem credo, Te multis & molestis occupationibus impeditum esse, audito saltem *alvearium negotio* ab Illustrissimo Principe Vestro Tibi demandato. Apicula parvū & laboriosum hominis Exemplar magnis laboribus & concursionibus inimitabilem illum humanę rationi saporem vario florum & succorum genere perficit, & melariis recondit. Quantum laboris & operarum Te impedisse existimandū est? ut tales con-

fingas

tingas & DEO & Principi Tuo sistas, ad quo alii se conferre, & gratum animarum pabulum habere possint. Quem sacrum laborem nequiquam nugis meis posthaberi vellem quibus subcivivi temporis reliquum est, tribu debet. Quod de felici hoc *Novi Anni M. DC. XLIX.* ingressu nobis gratularis, agnosco humanitatem & pietatem Tuam, Teque serio pacem & tranquillitatem exoptatissimam velle, certò scio; Sed tam exulcerato tempore vix aliquid sperare licet, quod voluptati nobis esse poterit; Ita *fortuna* egregiè ad hominum indolem respondet, & nunquam constans est aut certi quid promittit, ut ferè cogamur credere Philosophis, eam *saxo* astare *globo*, & *volubili*. Vale & benevolentiam Tuam mihi persevera. Dabam *Guelpherb.* d. 13. Feb. 1649
Cl. T.

Studiofissimus

Frater meus dilectissimus, *Ferdinandus Albertus*, quoniam ante octiduum circiter in febriculam incidit molestam sed tamen iterum bellè habet, responsum differt, in proximum, nunquam autem cum Præceptore nostro, impertiri Te plurimâ salute petit.

EPIST. CCCCVI.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

AD literas Tuas 13.º Februarii scriptas, nunc demum respondeo, cujus interstitium Tua facilitas ultrò mihi obtulit, ut si minus negotiis
seriis

iis, negotiosis tamen animi distractionibus &
 nitoris decrementis vacarem. Sumus enim jam
 in alveariis repurgandis, sed ipso Augiæ sta-
 lo, occupati, quem fimo suo non fuci, sed boves
 bleverunt, cui purgando non unus Hecules suf-
 iat, reedificando altero quodam Alexandro
 us sit. Nempe experimur, quàm facile fuerit
 prostrato Ephesium Templum incendio per-
 re, cui tamen extruendo ducentis viginti annis
 a Asia non estimandas operas & impensas con-
 lit. Non quòd multorum annorum labore, vigi-
 s, & studiis à peritissimis architectis & opifici-
 s in Ecclesia & Republ. est sumptuosè paratum,
 lterter institutum, eleganterq; confectum, id su-
 to vastatorum intemperie, in solitudinem, bar-
 rriem, & dissolutionem abiit, animis juxta cum
 rporibus ita jam efferatis, ut iis cicurandis &
 frenandis plurimum laboris & temporis debeat-
 r. Nec desunt nobis interea Saneballati, To-
 x & Gosemii, qui omni nisu restaurationem
 ierosolymæ, & ecificationem Templi Domi-
 impediunt; sed & Haggai & Sachariâ Pro-
 etis nobis opus est, qui à privatis studiis, ad pu-
 icum opus Dei nos revocent, Nehemiâq; presi-
 s, qui seriò & sincerè negotium Christi agat, &
 stacula varia, quæ intercidunt, avertat. At ô
 atos illos, quibus ab uno & primo mobili cetera
 nnia ordine & decenter reguntur, & ad amuf-
 m Verbi divini, atque exemplum restauratorum
 atrie suæ laudatissimorum conficiuntur, quos
 uciore, omnes ætates tulerunt, aliquos tamen
 nnis posteritas predicat. Quò magis Domui Ve-
 ræ Guelphicæ gratulandum est, quæ toties
 VGVSTOS habuit, & nunc Patrem Tuum
 verè, Religionis & Regionis sibi concredite,
 rationisque omnis elegantioris, cum instituto-
 em, tum auctorem nobilissimum, cujus laus

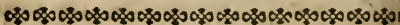
Vobis Filiis ejus, si vestigia, quod confido, sequimini, perennabit. Fratrem Tuum Ferdinandum Albertum febriculâ tentatum, revaluisse let quem sospitem porrò & faventem mihi opto, li vasque ejus a vidè expecto. Nunc verò Te dimit gratiis pro Tua in me propensione, cui contrà on meum studium humillimum & obsequium despo deo. Vale felicissimè & fave

Illustris. Cels. T.

Stutg. 7. Martii,
1648.

Clienti humiliss.

D. D. Ephoro & Informatori V. officio/ salutem subscribo.

EPIST. CCCVII.

Salutem plurimam!

GRavi sanè Vos opère p̄fungi certu est, *Vir Clar.* cùm tantam rerum omnium everfionem apud Vos esse scribas, tant que sordium congerie omnia repleta, ut perpurgandis non maximorum etiam labor homines sufficient. Non miror ego hæc. enim tantæ molis erat olim, novum quid cedere, quantum laboris capiendum erit, ea i rum erigendi, quæ si non planè collapsa sunt. Restauratores tamen suos longè intolerabiliõ operâ consumunt. Loquor, uti vides, mente Opificum, qui aliquid de novo contere malunt, quàm damnis resarciendis a magno dispendio insudare. Rem hæc di concernere Ecclesiasticam, & publicam, proinde nullâ ratjone negligendam. Ita ce

t, dignum onus, in quo omnes nervos industriae vestrae contendatis; & si mutuas junxeritis operas, Dispensator ille summus Vestros vabit conatus, robur & vires suppeditabit, usquam Hercules, ut foedum illud Augiæ abulum, omniumque purgamentorum re-
 ptaculum feliciter emundetis, eluatis, nosque stationibus augeatis & exornetis. So-
 os, uti in aliis, ita hic quoque malorum Vos habere puto plurimos. Nullus enim erit lo-
 is, qui non gravius subinde sentiat, quid ca-
 mitosissimo hoc bello haecenus fuit illatum. Nullibi piorum tam seria vota, & sacrae molitiones, quæ pessimorum interventu non re-
 indantur & impediuntur. Manet tamen
 anstans semper & inconcussa Voluntas Di-
 ina, quam nemo immutare poterit, cui etiam
 unc ista, nosque omnes ardentissimis votis
 ommandamus. *Guelpherbyti, d. 3. April. An-
 o 1649.*

Cl. Tue

Deditissimus.

IV.

Cum Pr. FERDINANDO ALBERTO.

EPIST. CCCCVIII.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
 Domine clementissime,

Nihil est negotiorum, nihil etiam ab invaletudine tanti, quod à scribendis ad Te literis, arceat, quam collatio Tuarum ad meas, scilicet

stili alacris & tersi cum mea hebetudine, elegantiarum cum morositate, jucunditatis & flor cum situ meo, & nugis querulis, ad quæ profectus animus stupet, & pudore suffunditur. Erigor tamen subinde & facilitate & assiduitate Tuâ, in quibus cum Te proficere plurimum ingenio & studiis intelligam, non deero ipse honestæ exercitati tuæ, & laudabili, rustico pudore meo, cum crescere Te, me autem minui, omninò oporteat. Pæge ergò suavissime Princeps, & vel per infamiam meam, para Tibi hoc decus, quod bonæ literæ & artes Pietati & Virtuti conjunctæ, promittunt Tibi, & amplissimum Serenissimo Dn. Patri Tuæ sine exemplo hujus seculi compararunt. Cujus dum sequeris vestigia, & facilius & certius citius etiam sublimiusque eò pertinges, cum in quilarum & Leonum pullis nativa indoles omnem aliorum animi contentionem longo post intervallo relinquunt Adsit Tibi propitius CHRISTVS, & animi corporisque bonis augeat. Vale & fave

Illustr. Cels. Tuæ

Stutg. 16. Ian. 49.

Clienti humillim.

Ephoro & Informatoribus Tuis plurimam & perofficiosam salutem adscribo.

EPIST. CCCCIX.

Salutem plurimam, cum voto Novissimi
Anni felicissimo.

IN tantum auges erga me debitum Tuum Vir Cl. ut si rigidus exactor esse vellem, abundè non solum haberem, quod promergerere, sed aliis etiam transcribere possem
Ne

ec dubito, quin solvendo sis, quot & quam etiam à Te efflagitare quis velit. Aded im omnis generis eruditione, & vario rem usu abundas, ut ad copiosam senectam, e pervenisse gloriari, & omnibus longè an- ire possis. Exiguum hoc esse, uti sæpè aliàs, i proximè quoque respondebis. Sed nosti, i quis locupletior, ita magis infra tenuissi- orum sortem se submittit. Quæ de *Vitæ no- e conditione* pluribus differis, non est, quòd atem meam terreant, cùm illa æquè ac a- altiorum variis pro lubitu summi Directoris cillitudinibus sit exposita, neque quicquam it, quod ab hujus mundi vanitatibus faci- as nos dimovere poterit; quàm crebræ ea- im considerationes, quæ paulò clarius nobis stendunt, quid fuerimus, adhuc simus, & andem nobis sperandum sit. Licuit hoc non a pridem ad oculum videre in Stabulario ostro, *Dn. à Lentz*, qui postquam per octi- uum decubuit, ante quatuor ferè septimanas ac vitâ excessit, cujus animam, uti nunc bea- rum sedibus relinquimus, ita nobis vicissim, òm Deo sic placuerit, hoc iterato *novi annè* ngressu, vitam felicissimam, & diuturnam ex nimo invicem precamur. Exarabam has *Welfherbyti*, d. 15. Januarii, Anno 1649.

Cl. Tue

observantissimus

FERD. ALBERTVS
D. Br. & L.

EPIST. CCCCX.

Salutem & felicitatem prosperam!

BInas jam à Te habeo, *Vir Cl.* quæ ad m-
 tuum scribendi munus pigrè me redeu-
 tem grato movent hortamine, ne vel n-
 gligentiâ hoc factum, vel veteris illius int-
 nos consuetudinis oblitum me esse existimo.
 Pingis & ob oculum scriptorem elegantif-
 mû, jucundissimum, styli item tersi & alacr-
 exemplo tamen fortè non à me, sed teipso c-
 sumpto. Novi enim, quantum ab hujus fin-
 litudine absim, quamq; leviter à densiorib-
 incitiæ tenebris pedem modò moverim, pr-
 moverim ferè nihil, ita ut accuratius exam-
 nil nisi humilem, angustum & tenuem me e-
 se fatear. Illis itaque dum adhuc circumfu-
 dor, & quasi suppressus hæreo, miror, quâ l-
 tem publicam adspicere possint, quæ hæc-
 nus à me transmissa fuerunt, in quibus nil
 ab ingenio excultum, ab arte limatum, ab i-
 dustria elaboratum, reperire licet, quod eri-
 & aliis documenti loco proponi possit, nisi c-
 ligens adhibeatur litura, quæ vel omnia to-
 lat, vel quæ sanari possunt; à mendis suis
 beret. Quòd spe & votis de tranquillitate p-
 blicâ diu hæctenus inter nos concepimus,
 paulatim & quidem optatò evenire videm-
 Transactiones enim omnes jam ratas & fi-
 mas esse certum est, neque de exauctōratio-
 militum brevi securâ dubitare licebit, qu-
 aliò, quàm ocyssimè relegandos, omni stud-
 atque operâ curamus. Vale. Dabam *Gue-*
pherbyti, die 27. Februarii, Anno 1649.

Cl. T.

Observantissimu

EPIST

EPIST. CCCCXI.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Quod si ad ternas quaternasve meas semel respondereas, abundè id mihi sufficit, ad ingentem voluptatem, quam ab affectu in me Tuo, profectu in literis capio. Quicquid enim disciles, fortè etiam ipse non animadvertas, ego tamen per hæc intervalla, quantum indies progressus, propiusque ad Patris laudatissimi ideam accelas propius, deprehendo. Quos enim iste in hac ætate ingenii & virtutis illustriores flores cum miratione & plausu spectatorum produxit, eos me ex te jam emergere, protrudique palam vivo, & expositum iri suo tempore in publico gaudio. Interea non desinam Te stimulare, & aliosque alios ex illustris Tui Genii horto, hoc Veris tempore exeras, qui in ætate maturescant, ad messem fructus seminaq; bonæ famæ, & publici usus rant. De Pace spei tecum pleni sumus omnes, iam tamen vix dum videmus; rei verò tum erimus, cum Ecclesiæ & Politicæ membra luxata, sibi erum rectè undique constabunt, tum verò & ve gaudebimus, & mutuam gratulabimur. Illustrissimos Fratres Tuos reverenter saluto, letaque vobis cunctâ, lucidaq; ex animo precor. Vale cum
s, flore & fave

Illust. Celsit. T.

Aug. 21. Martii,

1649.

Clienti humilimo.

Nobiliss. Ephoro, & Clariss. Informatori per-
officiosam salutem addo.

EPIST. CCCCXII.

Vir Reverende & Clarissime,

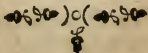
A Vidè meas expectare Te scribis, sed nescio quâ cupiditate adductus, nihil enim à me expectare licebit ad palatum tuum. Verùm cum facilè credam te paucis & tenuibus nonnunquam contentum esse, en tibi neolas hæc breves, quibus æquè ac liberali apparatu interea delecteris. Grata mihi memoria tua valetudinis meæ, quam & Te prosperam ac diuturnam precor, ut probè affectus semper esse possis ad obeundos labores tuos, quos maximos esse, facilè conjectura possum; Si tamen fructum, quem exinde sperare licet, consideremus, eos nec Tibi insuaves, nec communi salutis Vestræ parum profuturos existimamus. Quid enim iis repositum sit, quorum opera enixior est, quique diligentius advigilarunt, ipsemet nosti? Faxit Deus ut & nos aliquando, quod speramus, aliquo promissionum illarum ad æternam animarum nostrarum salutem auferamus. Plura otiosus, hæc subito, & uti vides, celeriori calamitate.

Guelpherb. d. 3. April. 1649.

Cl. T.

Observantissimu

Efformatores nostri vicissim Tibi ac Tu præmissâ officiosâ salute omnia felicissima precantur.

EPIST. CCCCXIII.

Salutem & felicitatem prosperam!

I quid in hortulo meo florum, quod scribis, Vir Rever. reperire licet, eorum vel elegantiam vel augmentū me nescire, libenter favor. Idque imperitorum more fortè evenire solet, qui quoniam plantarū, & quicquid suas habet progressionēs, incrementum oculis vix respiciunt, animo quoq; illud concipere nēqueunt. Longè autem aliter doctiores, & rerum naturalium benè periti, quibus, hæc omnia & motum & augmentum suum habere, ratum ac firmum est. Quorum numero cūm & Tu mihi venias, fidem libenter Tibi adhibeo. Cogitabis autem hæc nostra non ex auro nasci, quod de se nova gloriatur India, sed ex impuro & infœcundo adhuc ingenii iudicio; ideoque meo & Fratrum meorum nomine adhuc Te rogatum volo, ut, si quid monstruosi in illis fuerit, quod facillè credimus, & scimus, illud Tuâ industriâ corrigas, antequā aliis proponas, qui cūm plerunque solent esse lautiores, & facillè ubi erratum sit, perspicere possunt, nauseam potius ac fastidium exindè contrahant. Speramus, Te diligenter omnia hæc curaturum esse, Tibique vicissim promptitudinem ac studium nostrum pollicemur.

Guelpherbyti, d. 17. April. Anno 1649.

R. T. Dignitat.

Observantissimus.

Efformatores nostri vicissim officiosam salutem Tibi nunciari petunt.

EPIST. CCCCXIV.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Cum nunquam non sint Literæ Tuæ mihi acceptissime, tum hoc temporis eas a viduis excipio, quo ad metam properanti Typographo plurima prostare ingenii Tui elegantis specimina & factum generosis ausibus Libellum nostrum prodire in publicum, cupio. Etsi enim pro Tuâ Modestia omnem ejus laudem in alios derivas, ego tamen eam Tibi magnam partem deberi, omninò assero. Quis enim Tibi non tribuat alacritatem & suscipiendo hoc scriptionis labore, sagacitatem & imitando, contentionem in conficiendo, diligentiam in exprimendo, patientiam in continuando, atque hæc cuncta summâ gratiâ & humanitate condendo, quæ ut singula ita cumulata in Te, tanquam maximi olim profectus certa præsentia, æstimanda & laudanda duco. Noli igitur vel sterilitatem ægelli Tui accusare, vel semina infœcunda credere aut jam in floribus formam & elegantiam desiderare, sed in spem certam erigi, quæ nunc teneræ sunt, robur acquisitura, quæ inclusa, exertura se, quæ cruda, ad maturitatem, ipsamq; uberem messem, esse profectura; Nam & Veris decor, qui jam propriè Tuus, & Æstatis, & Autumnii alii atque alii sunt proventus, varietate grati, aspectu amabiles, usibus commodi, denique viribus ad hominis salutem & voluptatem singuli, proprii. Iam ergo floribus Tuis delectabimur, quos ut feliciter producas, & vividos ostentes, DEVM, herbarum, florum & frugis authorem & servatorem precabimur, post hæc iuvitia magna, progressus majores, deniq;

succes-

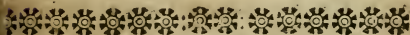
*cessus maximos expectaturi. Vale cum Inclutis
D. Fratribus florentissime Princeps, & fortu-
i Tuâ utere ac fave*

Illustr. Cels. Tuæ

dig. 2. Maii 1649.

Clienti humillimo.

*Informatoribus Tuâ salutem cum officiis re-
pono.*

V.

Cum Pr. SIBYLLA VRSVLA,

EPIST. CCCCXV,

S. P. C.

Et fortunatum anni exordium.

*Illustrissima & Celsissima Princeps,
Domina longè clementissima,*

Agnosco officii mei esse, ut hoc solenni temporis
reflexu vota Tibi feram Virgini illustri, hu-
milia; piæ, religiosa; doctæ, literata; in-
geniosæ, elaborata. Ac priora quidem duo facile
resistero animo demisso ac devoto, reliqua cum
voluntatis quidem meæ, non item facultatis sint,
contra vota, præter conatû hunc meum, consistent.
DEVM supplex adoro, ut piam Tuam mentem,
ingenium eruditum, vultum elegantem, mores
excultos, sermonem comem, manus industrias,
etque alia Tibi supra communem sortem concessa
sunt cæli donaria, cum annis aucta semper, conti-
nua & Rei Christianæ proficua habeas, inque emi-
teas.

neas. Rarum nostri seculi, sed quod sui simile habere, his ipsis diebus, literis Stockholmiâ à nostrate acceptis, quibus Serenissimæ Reginæ Sueciæ CHRISTINÆ admirandos in literis quàm latinis tam græcis profectus, quibus masculo sexui palmam ambiguum faciat, deprædicat Conducem habet Virum Clarissimam & insignite eruditum Ioh. Freinsheimium, amicum è paucis meum, qui dum Musas, quæ olim Alpes transvolarunt, nunc transnatare Balticum sinum facit alteram mox Elisabetham Anglam, aliud Orbis Arctoi miraculum exprimet, & sistet. Cum hoc exemplo Illustrissima Princeps Te compone, & citra invidiam contende, palma ex æquo proposita & salvâ Regiâ Majestate, nemini neganda, ubi non dignitatis, sed ingenii certamen est. Quo cum Sereniss. Dn Pater omnes sui temporis Principes communibus calculis superarit, quid vetat Te indolis Tuae eximie vires laudabili cum eruditissima Regina contentione experiri, & literati Senatus sententiam expectare. Matte hoc masculinæ ausu, & iudices suspensos utrinque facito, coronam ex æquo accepta. CHRISTVS verò hæc cunctis Regno suo asserat, & grata acceptaque habeat & agnoscat. Vale Illustrissima Princeps & fave

Illustriss. Celsit. Tuæ

Stutg. 10. Ian. 49.

Clienti humillimo

Salutem & bona verba dicunt Illustrissima
Virgines VVirtembergicæ,

Te demittis infra eos, quorum comparatione merito emineres. Nec verò aliter finit illustris indoles quæ quò excelsior, eò humanitati & comitati est propior. At perge Illustrissima Virgo CON-
TENDERE, ut si non sis prima eruditarum nostri seculi, secunda tamen, & prior cæteris omnibus inveniaris, quo Te Genius natalium Tuorum Bronontæ & Ascantæ Domus, exemplum Patris, & subsidium ministerii eruditi facile conducat. atque jam quidem ejus spem Epistolæ meæ Libellus, qui sub prælo est, in publico propinabit, imò ejus specimen exponet, dignum quod Nobiles alia Virgines sequantur, si minus assequantur. Me verò Illustrissima Princeps plurimum beabis, si aliis atque aliis literis, quantum quidem à seriis Tuis Tibi vacaverit, me digneris, ut ex his, quantum in hoc insolito Sexui Tuo itinere, ad insolitam, sed solidam laudem Viraginis Eruditæ subinde progrediaris, quod ut sit auspiciatum Tibi, & AUGUSTVM, ex animo precor. Vale feliciter, cum incomparabili Matre, Dn. Sophia- Elisabetha, & Sororibus florentissimis, & fave,

Illustr. Celsit. T.

Stutg. 21. Martii,

1649.

Clienti humillimo

Ioh. Valent. Andreæ D.

o (o)

SEQUUNTUR.

PISTOLÆ ALIQVOT
VVIRTEMBERGICÆ.

EPIST. I.

S. P.

[Iteræ Rev. Dign. Tuæ, faustum novî
Anni auspicium, quo cum omnis felici-
tatis prosperum successum, laudabi-
lemq; Majorum sequelam ominantes,
annium jucundissimæ extiterunt, & gratissimæ,
& ut reciprocè piissimo pectoris Tui sa-
rio omne prosperitatis genus præsentia &
ntinuatione suâ gaudeat, cordicitus adpre-
mur. Quod insuper R. T. Dignitas, animi
i candorem & amorem nostri, voto hoc ar-
ente nobis obtulerit, est, quod exinde non
intaxat mentem sinceram, singularemque
fectionem Tuam agnoscamus, sed vicissim
ostrem amorem, favorem, & mnemosynon
ui ad aram fidelitatis & clementiæ depona-
us, optantes, ut ea, quæ votis comprehen-
, re ipsa quoque exprimere nobis facultas
desset, & ita facta mentem comprobarent,
& ubi deest vis, defectum bona intentio sup-
plet. Validissimus igitur sinceræ mentis & af-
fectionis favonius, ut R. T. Dignitati omnia
& animi sententia fluant, comprecari nos im-
ellit. DEVS Trinus Te Tuosq; incolu-
mes

mes sub umbra alarum suarum sustentet, & Spiritu suo Sancto omnes actiones Tuas, totumque opus Choro consecratum in nomini sui honorem, Tui Tuorumq; salutem æviter nam dirigat, ut Virtus sacri Numinis voce tu auditoribus oblata largiter superveniat, florescat, fructumque multum omnibus in salutem & beatitatem adferat. Ipse tandem mortalium pectora ad pacem probè colendam flectat, & tristes inimicitias, sanguineumq; illum Bellonæ flagellum, quo defœdatus florenti imago Patriæ discutiat, & à cervicibus nostri repellat, ut iterum dies videamus Halcyonios, & tranquillè vivamus. Votum hoc non effectum suo destituatur, & ut cursus vitæ Tuæ seros in Annos protrahatur, fac alme DEVS Hisce Superis R. T. Dignitatem commendamus, & omnia, quæ à nobis proficisci poterunt in Tuam commoditatem pro certo pollicemur; & de favore nostro solito Te ratum quacunque occasione esse jubemus. Mantissa & apophoreti loco mittunt plurimam R. T. Dignitati salutem & anni felicissimi votum Floriana Ernesta, soror nostra dilectissima juxtaque officia paratissima Ephorus. Aveto Dabantur Braccenhamii, 7. d. Jan. Año 1641

Nostro nomine Dn. Collegam Heerbrandium nobis honorandum, amandum plur. salute & voto novi anni imperiri dignetur.

R. Dign. Tuæ

Affectu, amore & favore
constantiss. & fideliss.

Julius Peregrinatus Dux VVirt
Sueno Martialis Edelnolphus
Dux VVürtembergensis

EPIST.

EPIST. II.

S. P.

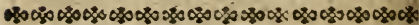
V Ir admodum Reverende. Literis Dignitatis Tuæ amicissimè scriptis, minimè intermittere, quin ultrò insistamus responso, & debita reverentia, & gratitudo suadet, anitiesq; Tua venerabilis adolescentiam nostram invitat, & allicit omnium maximè, quòd rursus negotiis suis sepositis, nos Adorèã tantà majorum digno, votoque suo tales futuros sperare, insuper & de constantia fidelitatis, mentisque suæ officiosissimæ, ratos certosque habere, juxtaque strenam nobis gratissimam, nimis sinceritatem contestandam offerre, sicq; nosmet ipsos sibi bonâ affectione & promptitudine totos efficere constrictos voluerit. Si nostra, suam nanciscerentur voluntatem, vota, certè propediem non ingratorum ipsa quoque experirere fidem & mentem amicorum; Verùm enim verò licet omnibus præsentia nos beneficiis destitutos teneat, interim tamen temporis diuturnitas & facultatum exiguitas, Deum nobis benedicentem, & intentionem nostram debitam ratificantem, oblivionum nebulis non involvet. Propterea gaudeat hæc vice mansuetus, R. Dign. Tuæ animus morâ, quâ ipsimet spe melioris sortis innutrirî patimur. Quod super est, grates Tibi venerando debemus & persolvimus memores pro strenâ exoptatissima, menteque observanti: fac impostero bona Tua affectio nostri sit & de amore, honore, & favore solito Tuam R. D. jugiter complexuri. Dabantur Bracsenhæmii d. 13. Januarii, 1641.

Salu-

Salutem plurimam cum officiis paratissimis annectit Ephorus.

Julius Peregrinatus Dux VVürtembergensis.

Sueno Martialis Edelnolphus, Dux VVürtembergens.

EPIST. III.

Admodum Reverendo nec non Clarissimo Dn. Ioh. Valentino Andrea, SS. Theologiae Doctori, Consiliario & Concionatori aulico Stutgardia, salutem ac prosperitatem à Iehovâ.

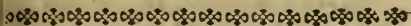
ADmodum Reverende nec non Clarissime plurimum dilecte Dn. Concionator Aulice! Quod jam pridem dilectæ nostræ Dn. Genitricis iussu nobiscum constituimus, nempe litteras quasdam ad ipsum exarare: Id ipsum ipse nunc quasi urget, dum nobis eruditum libellum suum *Oculi eruditi* nomine, jure meritoq; insignitum, non tantum publice inscripsit, sed & bina illius Exemplaria transmisit.

Significamus igitur dictam dilectam Genitricem nostram, suam R. Dignitatem simul verbis nostris plurimum salutare & exorare, ut divertere nosq; visitare velit, quam primum hæc per loca iter confecerit: Nos verò factam ob Dedicationem nobis non parum gratulamur, de singulari affectu suo erga nos, nostraque studia, deque animo juvandi illa promptissimo: Gratiâ præterea habentes
& re-

referentes maximam, optantesq; , ut Deus
 Opt. Max. det, quò præfixum illius libelli
 ipsum nos assequamur, Sua verò Dignitas
 portet mercedem omnibus illis destinatam,
 si tam scriptis, quàm vivâ voce de educatio-
 ni Juventutis benè merentur. Cujus prote-
 cioni etiam ipsum quoque suosque singulos
 commendamus. Scribebamus Braccenhæ-
 ii, die XVI. Aprilis, Anni à partu Virgineo
 .DC. XLII.

Julius Peregrinatus
Dux VVürtemb.

Sueno Martialis Edelnol-
 phus, *Dux VVürtemb.*

EPIST. IV.

Ad Principes VVürtembergicos.

P. Silvio Nimrod.

Nullo ambitionis pruritu, solâ excellentis inge-
 nii Tui æstimatione, literas Tuas concupisco,
 quas cum maluisssem meas provocare, num ec-
 ce generosi in Te animi fiducia prior, verecunde in-
 vito. Scilicet, ut dum in communi Patriæ calami-
 ate, Tibi & triste otium, & ex literis solatium
 sit, nî sim gratiæ Tuæ indignus, ex me petas, quæ
 um liberali negotio, ingenii Tui amœnitatem, re-
 creare fortassis queant. Id quod quantum in me
 erit, tam perofficiosè faciam, quàm me Tuæ Vir-
 tuti & Probitati omni modo obnoxium profitear.
 Vale Inclute Princeps, cum illustrissima Matre &
 Sorore, servetque Vos Christus rebus perturbatis-
 simis tranquillos, & sine noxa. 12. Febr. 1643.

EPIST;

EPIST. V.

D. Julio Peregrinatio, &
D. Suenoni Martiali Edelnolpho, &c
P. Iulii Wûrtemb Filiis.

Auspiciatum Vobis annum precari, Principes Inventutis, & pietas vestra illustrissima invitatur; Illa, quâ Domum Vestram inclutam, ejusque in rem sacram & publicam merita clarissima veneror. Hæc, quæ omnium Virtutum Wûrtembergicarum non jam semina, sed herbam & florem ostentat, adeoq; præclaram nobis felicitatis segetem, messemque pollicetur. Quæ bona eò confidentius expectamus, imò à Vobis poscimus, quæ sub imagine Illustriss. Herois Patris, laudatissimæ memoriæ, & vigili curâ pientissimæ Matris, conductu Nobilis Helmstetteri, & informatione C. Betsii, expeditior Vobis ad omne Virtutis fastigiū ascensus est, ut familiæ Vestræ decus coronetis. Horigitur precor, ut quæ jam Fortune & Naturæ beneficia supra communem sortem à Supremo Numine accepistis, sic ornetis, atque augeatis, ut culti Dei, imitatione Patris, reverentia Matris, observantiâ Patruelis Eberhardi, elegantiam morum, exercitio honestarum artium, obsequio manuductorum, innocentiam vitæ. applausuque Clientum non tam optimorum Wûrtembergiæ, sed totius Germaniæ Principum circulum impleatis. Votum DEVS rata habeat, cui Vos cum laudatissimâ Matre, & florentissima Sorore Floriana Ernestoseris precibus commendo.

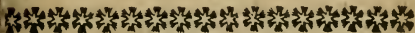
EPIST. VI.

Iisdem.

Quas ad me jussu Dn. Matris dedistis literas, Juventutis Principes Incluti, cum insignis in me propensionis, tum profectus Vestri in Studiis indices, ego rectè accepi, multum mihi gratulatus, Libellum, quem nominibus Vestris illustrissimis inscripsi, non fuisse ingratum, qui si ulla in incrementis literariis Vestris subsidio erit, officio neo abundo mihi defunctus videbor, nec intermitam (quod dudum in votis mihi fuit) quin coram vos animi & corporis dotibus auctor & in spem maximam ex crescentes, cum plausu intuear, testis à diligentie Vestre, & obsequii, tum fidei & solertia manuductorum Vestrorum ad Patrum Principem Eberhardum Herum meum clementissimum futurus. Valete Domus VVürtembergicæ oratione, & salvete

à V. V. C. C.

Devotissimo.

EPIST. VII.

Principi JOH. FRIDERICO
Wirtembergico.

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

Venisse Te Tubingam saluum & optatum plurimum letor, & Academiæ, quæ ibi est, Studiorum meorum matri & nutritiæ ex animo gratulor. Est ea Domus Tue Serenissimæ Alumna,
ab

ab Eberhardis duobus fundata, Ulrico & Christophoro rectius constituta, Ludovico amato Friderico ornata, Iohanne Friderico aucta, Majoribus sc. Tuis, Ducibus VVürtembergicis quam seculi calamitate dejectam, nunc Incluti Pater Tuus EBERHARDVS tertius it restitutum. Tu novo lumine, quod Christus fax eam illustrabis, ipsa vicissim indolis & ingenii T. faces accendet, ut inter Germaniæ Principes aliquando corusces. Etsi verò Te Patris prudentiâ & sollicitudine Matris eo instructum satellitio sciam, ut nihil Tibi ad Virtutis iter impedimenti metuedum, nihil non ad optimos proferemus commo expectandum sit, habes nempè Ephorum, Ludovicum Berchtoldum, probatæ dudum fidei, & rerum exercitum Virum; habes Informatorem Magnum Hæsenthalerum, singulari industrâ & diligentia conspicuum, nec deest nobilis minister Georg Heinr. Reischachius, solertis ingenio adulesceus, Studiorum comes, & bonæ notæ famulus, quibus vallatus ne possis quidem transversu agi, quid tamen vetat, quò minus meâ in Te pietate, & incrementorum Domûs Tuae desiderio, custodiam Tibi addam, quam nec Parentes Tui, nec ipsi admoti quos dixi custodes abnuerint, Tu haud dubio pro animi Tui generositate libenter admitte. amplecteris, & perpetuò Tecum habere volueris. Itaque Tibi florentissime Princeps constituo Ephorum PIETATEM, ut de DEO rectè sentias, hunc ritè colas, ei obsequaris reverenter, & constantè, & omnium Tuarum cogitationum & actionum arbitrum & regulam constituas. Huic adjungo Informatorem ATTENTIONEM, ut audita Tibi præceptaque cordi Tuo penitus infigas, memoria teneas, imitatione exprimas, ea maxime, quæ ad exemplum DEI, cujus imagine aliquando referre debes, & majorum speculum

uorum heredem Te fors bona destinat, & vota
 expectationemque Populorum Tuorum, Te compo-
 nant. Sed & nobilem ministrum addo, OBSE-
 QVIVM, ut imperaturus parere prius discas, &
 electurus alios regi velis, imò Te ipsum regere, &
 cum DEO omnium Reſtori & Domino, tum qui ab
 eo sunt substituti, iis Te submittas & concredas.
 Tandem & famulum subdo, LABOREM, qui
 id arduos usus, & magnifica facta, Heroibus est
 comes individuus, & quo absque nemo unquam
 virtutis & fame bonæ lanum ascendit, qui subire
 ea, quæ ætatem fortunamque Tuam deceant, edo-
 ceat. His Tuis curatoribus & ministris aderunt
 vota nostra precesque pro salute Tua, & Virtutis
 Dignitatisque profectu, ut quàm nomine pacifico
 Avum Proavumque Tuos, imò Salomonem Regem
 ipsum refers, quo omine restitutæ nobis Pacis de-
 sideratissima Studia Academica es ingressus, hoc
 nunimine Terras Tuas, subditosq; aliquando bees,
 serves, tuearis, atque regas, Majorumque Tuor-
 um titulos impleas ac superes. Vale illustrissime
 Princeps cum generosissimo Cognato, Studiorum
 socio B. Kriechingio, & excubitoribus Tuis, quos
 reverenter & amicè saluto. Salvæ verò nos
 Christus, qui Tibi faveat.

Illustriss. Cels. T.

Stutg. 26. Octob. 48.

cliens humillimus

Joh. Val. Andreæ.

EPIST. VIII.

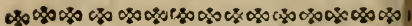
*Reverendissime & Clarissime Do-
mine Doct̃or,*

Quas Tuas accepi, eæ mihi fuere lo-
gratissimæ, cum quod vota felicitatis
me Tua repeterent, tum monita qu-
dam salubria adferrent, quæ lubens equid-
excepi, DEVM precatus, ut ea in usum me-
conferre possim, quod me dulcia *Pietatis, att-*
tionis, obsequii, & diligentie nomina facilè
vitabunt, quarum Virtutum nobilium (c-
quidem eas mihi depinxisti) contubernio
binga mihi jam ante grata, jucundior eti-
erit. Quod si literis magis profecero, ero e-
calamo meo officiosior. Interea vale &
crede

Tui amantissimum

Tubing. 10. Nov. 1648.

*IOH. FRIDERICUS
Dux Württemberg.*

EPIST. IX.

S. P. C.

Et feliciss. anni auspiciam.

*Illustrissime Princeps, Domine
clementissime,*

Non ingratas Tibi fuisse meas, vel inde con-
cio, quod & libenter eas admiseris, & hum-
nissimis Tuis responderis, pluresq; cum te-
pore secuturas, sis pollicitus. Nunc ne sine str-
Te hoc anni ingressu adeam, munus fero, chart-
ceum quidem à formâ, at aureum à materiâ, qu-
ol.

Nim Serenissimo Dn. Patri oblatum, maximi ha-
 bitum est, indignum ut temporis injuriâ in tene-
 bris diutius latitet; Author ejus fuit Vir gravis
 & valdè eruditus, Erhardus V Weinmannus, in
 officio antecessor meus, qui hoc donario Inclutus
 Dn. Patrem Tuum ad Academiam Tubingensens
 ibiturum ornavit, & cum laude gratiam non exi-
 tuam retulit. Ejus Te nunc heredem facio, bea-
 tum futurum, si post Patrem vota nostræ expecta-
 tionemque impleas. Quo Te conducet Nob. Ephorè
 fformatio, & Cl. Præceptoris eruditio, nos verò
 precibus piis, & faustis plausibus Te prosequemur.
 Vale Illustrissime Princeps cum Generosissimo Co-
 nato, & fave

Ill. Celsit. Tuæ

Aug. 27. Decemb. qui

Iohannis Evange-
 listæ 1648.

Clienti humillimo

IOH. VAL. ANDRÆ D.

Ille omnium populorum consensu, quin &
 ipsius DEI testimonio Sapientissimus Rex
 Salomo, perlustrato totius vitæ suæ curri-
 culo, omniq; illo, quod magnum in hoc Mun-
 do cuique videri posset, penitus inspecto, ac
 Vanitate omnium illorum, quæ maximæ ho-
 ninum parti admirationi sunt, deprehensâ,
 & in suo Ecclesiaste graphicè depictâ, tandem
 in fine libri ostensurus, quisnam supremus o-
 mnium nostrarum actionum scopus esse de-
 beat, in hæc erumpit verba: DEVM time, &
 mandata ejus observa, hoc enim omnes ho-
 mines decet. Cuncta enim quæ fiunt, addu-
 cet DEVS in judicium, & omne occultum, si-
 ve bonum, sive malum sit. Pauca, sed sensu
 tam accurato tincta verba sunt, ut digna certè
 fient, quæ non in calce, sed mox in ipso totius

libri frontispicio legenda conspiciantur. Hoc enim unico Aphorismo scopum indicat, ad quem omnes omnium hominum actiones in omni vitâ directas esse oportet. Quanquam autem Salomo hoc omnibus hominibus mandat : illud tamen cum primis sibi dictum i sciant, qui cum Salomone volente & dante DEO, suo tempore administrationem Reip. in suos humeros sunt recepturi. In horum censu cum & DEVS Te esse velit Princeps nomine Illustrissimi Dn. Parentis Tui, (cujus nomen in nostrâ vernaculâ exactè *Salomoni* nomen exprimit) Te cohortor.

1. *Vt timeas DEVM.* Timor DEI notitiam ejus præsupponit. Idcirco ante omni vide cognoscas Illum Triunum verû DEVM Patrem, Filium & Spiritum Sanctum, adorandum in secula. Hoc sine Rex Regum & Dominus Dominantium futuro Regi in mandatis dedit : Deut. 17. v. 18. Postquam Resederit in solio regni sui, describet sibi Deuteronomium legis hujus in volumine, accipiet exemplar à Sacerdotibus Leviticæ tribus, & habebit secum, legetque id omnibus diebus vitæ suæ : ut discat timere Dominum DEVM suum, & custodire verba & ceremonias ejus quæ in lege præcepta sunt. Hoc Salomoni Patet Rex David inculcârat, jam animam agendo inquit : 1. Par. 28. v. 9. Tu Salomo Fili mi, scito DEVM Patris Tui, qui nempe Scriptis Mosis, Prophetarum, Evangelistarum & Apostolorum se nobis patefecit. De cuius essentiâ & voluntate non omninò prædicti constantur libri : sed & eandem Symbolum Apostolicum, Nicænum & Athanasii comprehendunt : novissimè autem Confessio Augustana & Formula Concordiæ abundè declarârunt

hunc novisse unum verum DEVM, & quem
 viderit Iesum Christum, æterna vita est, Ioh. 17.
 v. 3. Christomet attestante. Econtra si quis
 non est consummatus in filiis hominum, si ab illo
 non profuerit Sapiencia Tua, in nihilum computa-
 tur, inquit Sapiencia, c. 9. v. 6.

2. DEVM scire, non iufficit. Servus,
 qui cognovit voluntatem Domini sui, & se
 non præparavit, & non fecit secundum volun-
 tatem ejus, vapulabit multis. Idcirco DEVM
 nunc time, & præcepta ejus serva. Quænam il-
 lorum præcepta? Summa illorum est Deuter. 6.
 v. 4. 5. & Lev. 19. v. 18. Audi Israël, Domi-
 nus DEVS noster Iehovah unus est. Diliges Do-
 minum DEVM tuum ex toto corde tuo, & ex to-
 ta animâ tuâ, & ex totâ fortitudine tuâ, & pro-
 ximum tuum, sicut teipsum. Hoc Tibi cum pri-
 mis dictum scias. Sed audi ipsum Davidem
 Psalmo suo 1. Par. 28. v. 9. loquentem: Tu, fili
 Dei, scito DEVM Patris Tui, & servi ei, corde
 perfecto, & animo voluntario. Omnia enim corda
 scrutatur Dominus, & universas mentium cogi-
 tationes intelligit. Si quæsi veris eum, invenies:
 si autem dereliqueris eum, projiciet Te in eternum.
 Audi Salomonem Pro. 4. v. 5. Posside sapien-
 tiam, posside prudentiam. Hanc ut acquiras,
 cum primis Illustrissimos & Charissimos, per-
 etuâque reverentiâ colendos Parentes, &
 eorum voluntate Tibi destinatos Ephoros
 honore & obedientiâ prosequere: Regis qui-
 dem animum qui vis in se habet, ut imperium in
 alios sibi dari velit, in se nolit, testante Senecâ:
 sed memineris, neminem scire regere, nisi qui &
 regi. Et certè: Nescit imperare, qui parere non
 vidit. Affectibus Tuis dominare: Ut enim
 aliis regendis impar censi debet, qui suos
 ipse affectus regere non potest: ita populo

Christiano præesse non meretur, qui non ipsi DEI notitiâ, & reverentiâ, & amore præditus est. In tuo oculo trabs erit, quod in alieno est festuca, & in tuo corpore vitiligo, quod in alieno est vitium: & venialia quæ vocantur errata, in te erunt crimina. Noli putare dignitate tuâ minui delicta, nedum ut delinquend licentiam inde natam existimes. Potius id cogita, honoris tui eminentiâ eorum gravitatem adaugeri; quidquid enim admiseris non est lapsus unius, quum plus noceas exemplo quàm delicto, tot mortales imitatione tui reo facturus. Rectè facere cives suos Princeps Optimus maximè *faciendo* docet, cumq; Imperio sit Maximus, exemplo major est.

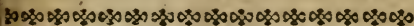
Hæc ad omnes pertinent, sed cum primi ad magnates. Hoc enim & DEVS adducet in iudicium, judicaturus & ipsos, tam de occultis quàm de manifestis, sive ea bona sint, sive mala. Horrenda sunt, quæ leguntur Sap. 6. v. 7. *Horrendè & citò apparebit vobis, quoniam iudicium durissimum in his, qui præsumunt, fiet. Exiguo enim conceditur misericordia: potentes autem potenter tormenta patientur. Non enim subtrahere personam cuiusque DEVS, qui est omnium Dominator, nec verebitur magnitudinem cuiusque. Eò ut contendas perveniasq; , nil erit qui plantat, nil erit qui rigat, sed qui dat incrementum DEVS. Ideò cum Salomone ab ipso ora illud: Sap. 9. v. 1. 2. 3. 4. 5. DEVS patrum meorū, & Domine misericordie, qui fecisti omni verbo tuo, & sapientiâ tuâ constituisti hominem ut dominetur creaturæ, quæ à Te facta est, ut disponat orbem terrarum in equitate & justitiâ, & directione cordis iudicium iudicet: da mihi sedes tuarum assistorum sapientiam, & noli me reprobare è pueris tuis. Ora cum eodem illud: 3. Regum*

zum 3. V. 9. *Da seruo tuo cor docile, ut olim iudicare populum tuum, & inter bonum & malum discernere possim. Sed non solus orabis, tibi adungo & ego mea Vota, ore cordeq; idem pens, quod David suo filio Psal 71. V. 1. 2.*

DEVS iudicium Tuum Regi da, & justitiam Tuam Regis filio, iudicare populum Tuum in iustitiâ, & pauperes Tuos in iudicio: adferant montes pacem populo, & colles justitiam. Imò tecum irat omnis populus, ingeminans illud Ps. 118. Domine profferare, ô Domine da prosperos successus, ut Tui Sancti Nominis gloria, Ecclesie & Reip prosperitas: Principum nostrorum incolumitas, totiusque nostræ Patriæ salus propagetur, auceatur, conseruetur, & de Te dici possit, quod dealomone Syracides scribit c. 47. V. 16 Eruditus est in iuventute suâ, impletus est quasi flumen sapientiâ, & terram retexit anima sua.

Hæc gnauiter exequendo, voluntatem DEI exsequeris, qui Sapientiæ Spiritui, gloriam, divitiasque ubertim adjecturus est. Sic Illustrissimorum Tuorum Parentum piis votis, omnisque populi expectationi es satisfaturus.

Tu votis nostris clementer annue Sacro-Santa Trinitas, Benedicta in secula, Amen.

EPIST. X.

Reverende & Clarissime Domine Doct̃or,

VOtum felicitatis, quod à me per manum alterius inter ad Te nuper perscriptum venit, nunc repetitum volo, postquam tuas literas accepi. Addidisti autem illis

strenam, quæ mihi de causis multis vehementer fuit grata. Primò quoniam Sereniss. De Parentis mei, quemadmodû in cæteris, etiam in vitâ, cujus illic elegans legitur instructio hæres esse cupio. Deinde quia ex illius expositione satis possum videre, quid mihi non modò per hunc totum annum, sed & per omnem vitam meam agendum sit. Pro Tu igitur curâ ago Tibi gratias magnas, rogoque; ut orando & me monendo velis porrò pergere; agnitio grata non emanabit. Polliceor iam sedulò, & semper sum, si quisquam

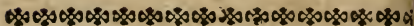
Dignitatis Tuæ

Tubingæ 9. Ianuar.

1649.

Observantissimus

IOH. FRIDERICVS
Dux VRÛT. & T.

EPIST. XI,

S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Nihil mihi hoc temporis potuisset literis obtinere & optatius, & opportunius; Nam cum in eo sim, ut Guelphicæ Iuventutis Illustrissimorum Studiorum primitias hoc proximo Vere, publicè luci exponam, quid rectius egero, quàm si & Tui ingenii florem addam, palamque ostendam, Te iisdem, quibus illi, subsidiis, & paribus instrumentis suffultum, non minore animi generositate, ingenii docilitate, & morum amœnitate ad eandem Virtutis & Eruditionis palmam contendere, quàm ut cum illis feliciter assequaris, Domumque Tuam aliquan-

aliquando eximie illustres DEVM ex animo pre-
tor, qui Tibi propitijs adsit. Vale & fave

Illustriss. Celsit. Tuæ

Stutg. 18. Ian. 1649.

Clienti humillimo.

EPIST. XII.

Reverende & Clarissime Domi-
ne Doctor,

PErlubenter ex posteriori Tuarum Episto-
larum intellexi, quanto amore meas com-
plectaris. Honorem illum, quem offers,
nter testimonia affectus Tui numero, recipere
autem jam vix audeo, quia non mereor.
Vtor enim adhuc vicariâ manu, si verò pro-
pria potero, Tibiq; tunc placuerit, de literulis
nostris, utpote jam Tuis, aliquid statuere, vix
fas erit prohibere. Multum tamen hâc ipsâ
oblatione effecisti, cum me vehementi inflam-
mâris ardore, qui non cessabit, donec aliqua
audis illius parte dignus fiam, cûjus Te post-
nac judicem cupio constitutum. Vale nunc &
fac, ut eundem semper in Te animum expe-
riatur,

Tuæ Dignitat.

Stutginge 26. Ianuarii.

Anno 1649.

Observantissimus

IOHANN. FRIDERICVS
Dux VVürt. & Tecc.

EPISTOLÆ
EPIST. XIII.

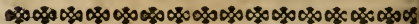
S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps
Domine longè clementissime,

Non ero importunus literis meis, si ve frequen-
tioribus, is si ve prolixioribus Hoc tamen
Tibi me debere intelligo, ut ansam exercens
nobilis ingenii Tui, Tibi subinde submisistrem.
Quò enim sæpius rescripseris, hoc pluribus docu-
mentis paulò post in aprico evinces, annis quidem
& literarum profectu, nunquam animi generosi-
tate, & præclaris ausis Illustrissimis Agnati
Guelphicis minorem, sed ad eandem Virtutis &
Eruditionis palmam cum per-Illustri Consobrin
Kriechingio contendere velle; Ita pergite ala-
criter, quod *DEVS* felicitet, & valeat. Stutg
2. Februarii, 1649.

Illustr. Celsit. Tuæ

Cliens humillimus

EPIST. XIV.

Reverende & Clarissime Domi-
ne Doctor,

Suspensio literarum mearum, ad Tuas mi-
hi gratissimas, quas mense ante accepi, non
oblivione Tui, aut affectus, quo me, Stu-
diaque mea prosequeris, cujusq; sæpius latè
recordor, est profecta, & citius utiq; respon-
dissim, si ea esset literarum mearum felicitas
ut de profectibus meis ex vero testari pos-
sent: ac cum meæ commemorationis hîc, tem-
pu:

EPISTOLÆ
EPIST. XVI.

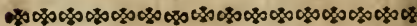
Reverende & Clarissime Domine Doctor,

PUtavi equidem, me jam ad postremas tua respondiſſe, nunc intermiſſum eſſe hæcenus reſponſum doleo, rogoque, ut veniam mihi, quia culpam fateor, velis indulgere. Deuiſſem omnium minimè ad illas tam ditacuiſſe, quoniam ea continent, quæ mihi valde fuerunt accepta. Nimirum concedis ſpatium meis epiſtolis, non publicandis, done ipſe earum ſcriptor potius, quàm deſcripto eſſe poſſim. Porro exauditis deſideriis gratia habeo ingentes. Tu verò *Studia mea moniti & calamo promovere, Deoq; illa precibus & voce commendare perenna, & vale.*

R. T. D.

*Tubingæ 16. Aprilis,
Anno 1649.*

Observantiſſimus

EPIST. XVII.

*Illuſtriſſime & Celiſſime Princeps
Domine longè clementiſſime,*

Nemo tam obſcure naris erit, quin intelligat, quæ hoc ætatis ſcribis, non ex Te ſcribere, ſed imitari. Hoc verò eximia laudis eſt, non tan perbellè imitari, quæ dictantur, quàm generoſè etiam auſu velle aſſequi, ac in hoc ipſo jam ſtrenue laborare. Scilicet hoc quærimus ſcire, quàm dextre Tibi iter ad Virtutis & Eruditionis apicem monſtretur. ſcalâ ita poſitâ, ut primis rectè aggreſſis gradibus altiùs & ad ſumma quæque felicitate adſcendas. Obſequii inſuper gloriâ habes, quæ

lim ad Imperii securitatem deducet, cum nemo, nisi qui ipse parere didicerit, jubere cum ratione possit. Patere ergo Te talem, qualem ferunt anni monstrari, Majorum exemplo, Tuâ indole, & Consultorum curâ, jam pium, obsequentem, docilem-ue, olim Ecclesiæ, Terris, Literisq; maximâ laude profuturum. Quò ut adscendas, DEVM, Patrie meæ bono, supplex adoro. Vale & fave

Illustr. Cels. Tuæ

Strutg. 23. Aprilis,

Anno 1649.

Clienti humilissimo.

En Mûnuscûlum addo ex Majoribus Tuis Duceſ VVirtembergicos, quibus Pietate, Virtute & Fortunâ succedas Deum precor.

Breviarium vitæ octo Ducum VVirtembergiæ illustrissimorum, quorum hæc est Genealogia.

Eberhardus.

Ludovicus.

Vlricus.

I. Eberhardus. II. Eberhardus. Henricus.

III. Vlricus. Georgius.

IV. Christoph. VI. Frideric⁹.

V. Ludovic⁹. VII. Joh. Frid.

VIII. Eberhardus.

Iohan, Fridericus.

EBERHARDVS Ludovici Senioris Comit-
tis VVürtembergici & Mechtildis Palati-
næ Filius, *Barbatus, Senior, Sapiens, & Pro-*
bis cognominatus, magni animi & virtutis
Princeps, qui Sapientiam suam non domi tan-
tum in Gubernatione placidâ, sed etiam foris
in communibus Imperii negotiis declaravit,
Lucem hausit 11. Decemb. Anno 1445. Vraci.
Anno 1468. profectus est mense Maio in Pa-
læstinam, & mense Novembri ejusdem anni
feliciter domum appulit, quod iter descripsit
Joachimus Münsinger à Frundeck Medicinæ
Doctör. Anno 1474. duxit Barbaram, Ludo-
vici Gonzagæ Marchionis Mantuani filiam,
nuptiis Vraci celebratis magnificè, ubi XIVM
hominum cibata fuêre. Anno 1477. cum ma-
gnus esset Literatorum & Sapientiæ fautor ac
patronus, *Academiam Tubingæ* constituit, quam
munifica & regiâ liberalitate dotavit. Anno
1480. Romam profectus à Sixto IV. P. M.
aureâ Rosâ donatus, Indulgentiam fundandi
Cœnobii Eremitarum ad pulchras fagos, vul-
go in *Schönbuech* impetravit; Ordinavit hic
XII. Canonicos Regulares S. Petri, quibus
Prepositum dedit, qui omnes ex Equestri fue-
runt Ordine, quibus adjunxit XII Laicos, si-
ve Conversos ex Subditis. Oblaudem Vir-
tutum, Sapientiæ & Eloquentiæ à Maximilia-
no I. Imper. adscitus est in Collegium Aurei
Velleris; à quo & in Comitibus VVormati-
ensibus Anno 1495. sollenni ritu DVX PR I-
MVS VVIRTEMBERGENSIS & TEC-
CENSIS fuit inauguratus, cui honori non ul-
tra XXX. hebdomadas, & aliquot dies super-
vixit. Cùm enim Febrim, Dysenteriam, &
Calculum sibi cottidiè infestū haberet, morbo

vires superante, die 24. Februarii, fatis concessit Tubingæ Anno 1496. ætatis LI. De hoc Principe extat Maximiliani I. Elogium, quæ eum ad sepulchrum ejus in æde D. Petri solitarii adstitisset, in hæc verba erupit: *Iacere in hoc tumultu talem Principem, cui Sapientiâ & multis Virtutibus parem in Imperio nullum novit.*

2.

EBERHARDVS Ulrici Beneamati Comitris VVürtembergici, & Elisabethæ Palatino-Bavaræ filius, SECVNDVS DVX VVIRTEMBERGICVS, Confirmator Academiæ Tubingensis, successit Eberhardo I. Duci sine liberis defuncto, sed ob malam administrationem in ejus locum ab Imp. Maximiliano I. successus est Fratrîs Heinrichi filius Ulricus. Obiit ille in arce Ottonicæ Sylvæ Lindensels. Anno 1504. sepultus Heidelbergæ in Basilica Spiritus S. Vxor Elisabetha, Alberti Marchionis Brandenburgici filia.

3.

VLRICVS Heinrichi Comitris VVürtembergici, & Elisabethæ Bipotinx & Birschenfis Comitris filius, TERTIVS DVX VVIRTEMBERGICVS, natus est 8. die Februarii, Anno 1487. Richovillæ, dictus in Baptismo Itelius Fridericus, sed in Confirmatione Ulrici nomen accepit. Hunc Eberhardus Barbatus adhuc in cunabulis jacentem Stutgardiam deferri curavit, & summâ diligentia educasi. Anno 1504. pro Imp. Maximiliano I. contra Philippum Palatinum bello Bavarico militavit, & eidem aliquot oppida belli jure expugnata ademit, exemplum aliorum Principum secutus, qui pro se quisque in Principis proscripsi bona involabant. Anno 1519. ob expugnationem Reutlingæ Imperialis Civita-

tis, à Suevici fœderis sociis expulsus, & Du-
 catu suo ejectus est, quem Carolus V. Imper.
 Ferdinando fratri attribuit. Post quindecen-
 nale verò exilium, armatâ Philippi Hassiæ
 Lândgravii manu restitutus, Avitas Ditiones
 recepit, & abrogatâ Pontificiæ superstitionis
 Idolomaniâ, Orthodoxæ fidei lucem in totum
 suum Principatum intulit. Ita reductus tan-
 dem cum Ferdinando Archiduce transegit, ut
 utile Dominium Ducatus VVürtembergici
 penes se remaneret, directum penes Ferdi-
 nandum. Anno 1546. Iohannis Friderici Sa-
 xoniæ Electoris, & Philippi Hassi partes secus-
 tus, factum suum apud Cæsarem excusare, &
 deprecari, per fortunæ, cuius velut pilâ quæ-
 dam fuit, iniquitatem coactus est. Ita variâ
 fortunâ usus, à nodosa arthritide diu vexatus,
 Princeps fatis concessit 6. Novemb. Año 1550.
 cùm Principatū rexisset annis LII. & mens. V.
 Hic laudabilem Academiæ Tubingensis Scho-
 lam doctis Professoribus, justis salariis, Avitos
 secutus mores, illustravit, Rempubl. non vul-
 gari prudentiâ satis feliciter administravit, cu-
 jus gubernacula inter gravissima adversario-
 rum molimina ad extremum usque halitum
 fortiter retinuit. Non possum mihi tempera-
 re, quin Elogium Optimi Ducis adscribam ex
 Trithemio M S. quem nobis Martiales Har-
 pyiæ interverterunt : *Hic est, inquit Vdalricus
 ille Princeps Magnificus, qui hodie (vixerat enim
 Trithemius) annorum ætatis sex atque vi-
 ginti, Ducatum VVürtembergicum strenuè guber-
 nat, Pacem servat, Iustitiam cunctis administrat
 Divitiis, Gloriâ, Virtute ac Potentiâ nulli secun-
 dus, non minus ad bellum, si oportuerit, quàm ad
 Pacem dispositus. Dedit huic Natura corpus com-
 positione & naturâ conspicuum, aptumque animo
 specio-*

precioso, quem contineret, ut Iustitiæ suæ, quam
 let extollere Hippocrates, etiam in hoc non obli-
 fuerit; quæ, ut ridiculè animato, Stimie quoque
 ridiculum corpus texuit: Ita præclaris Mentibus
 invenientia corpora circumdare consuevit, &c.

Uxor Sabina, Alberti Sapientis Bavariæ Du-
 cis, ex Cunegunde, Maximiliani I. Imp. sorore,
 filia Anno 1511. ducta, cui cum Marito non
 enè convenit, unde Anno 1515. ad suos re-
 versa est, pulso tamen Marito in Ducatū redi-
 ; restituto verò abiit Brigantium, & Mona-
 hium, & mortuo demum Ulrico in Ducatum
 ccessita est, posseditq; dotalia loca, VVaib-
 ingam, VVinedam, & Nürtingam, ubi 30.
 Augusti Anno 1564. ætatis 73. decessit, & Tu-
 bingæ tumultata est.

4.

CHRISTOPHORVS, Ulrici D.
 VV. & Sabinæ Bavariæ Ducis filius, QVART-
 IVS DVX VVIRTEMBERGENSIS
 ic TECCENSIS, dictus *Pacificus & Sa-*
viens, natus Vraci 12. Maii, horâ 2. matutinâ.
 E Baptismo susceptus non à Iohanne, ut per-
 peram Crusius scribit, sed Petro Præposito
 Denckendorffensi, Dominicâ Cantate, An-
 no 1515. Puer Quadrimus obsidetur cum so-
 core Anna in arce Tubingensi à Suevici fœde-
 ris sociis, [ut patet ex Ulrici Hutteni epistola
 ad Lucam de Ehrenberg] qui peditū XXVI.
 M. Equitum verò IV. M. in exercitu habebât.
 Patre expulso, & expugnatâ Tubingâ in Ba-
 variam abducitur ad VVilhelmum Bavariæ
 Ducem Avunculum, sub cuius educatione a-
 liquandiu fuit. Indè Oenipontem missus, An-
 no 1522. Doctorei cuidam Medico in convictū
 datur, cum duobus ejus filiis sine ullâ princi-
 pali dignatione literis informandus. Isthinc
 à Re-

à Rege Ferdinando in Austriam translatus
 Morum Præfectum habuit VVilhelmum
 Reichenbach Nobilem, & Legum Doctorem
 in Literis Informatorem M. Michælem Ti-
 fernum Illyricum, & Professorem Philoso-
 phiæ in Academia Viennensi. Hujus fideli o-
 perâ institutus, Linguas usu principes, Græ-
 cam & Latinam feliciter apprehendit. Post
 aliquod tempus in Caroli V. Imp. traductus
 aulam, & inter Ephebos Honorarios in Ca-
 meram allectus, peragratâ Austriâ & vicinis
 Provinciis, Belgio item & Italiâ, multorum
 mores populorum, & Vrbes cognovit, Cæsa-
 ri imprimis charus & acceptus. Vbi verò ex
 propinquis intellexit, hoc agi, ut *unicus VVir-
 tembergici Principatus Heres* in Hispaniam in
 Ordinem Ecclesiasticum intrudendus abdu-
 ceretur, clam è Comitatu Cæsaris, ope & au-
 xilio fidissimi sui Triferri, feliciter elapsus, in
 Bavariam ad Avunculum Ludovicum venit,
 ubi VI. menses delituit. Hinc in Galliam se
 contulit, Anno 1532. ubi Annos octo in aula
 Francisci I. Regis vixit, inq; anno ætatis vice-
 simo secundo Militû Dux constitutus, viginti
 quatuor cohortes duxit in Italiam, quibus A-
 lexandriam obsidione cinxit. Secutis postea
 induciis, cum Carolus V. Imp. & Rex Fran-
 ciscus I. Paulo III. p. m. Arbitro de pace actu-
 ri, Aquis Mortuis convenirent, accidit, ut Pa-
 pa & Franciscus I. Niceæ Provinciæ urbe con-
 venerint; Ibi cum Pontificis pedem dextrum
 Rex Franciscus deosculatur, idemq; alii omnes
 Principes & Magnates, ejus exemplum secuti
 fuerunt: *Christophorus*, sive Heroico veræ pie-
 tatis instinctu ductus, sive Germanicâ usus
 Ingenuitate, candore & libertate, quamvis
 monitus ab Equitû Magistro, palam negavit,

Sacerdotis crepidas basiaturum. Hosq; suo templo alios, & imprimis Comitem Fürstenergicum permovit, ut probrosum hoc & sterile obsequium detrectarent. Anno 1542. x Galliam in Germaniam reversus, expeditionem contra Turcas in Pannoniam adornabat, sed Patris jam senis & valerudinarium voluntate consilium mutavit, & in aulam Bavariæ Ducis VVilhelmi se contulit: biennioq; post uxorem accepit Annam Mariam, Georgii Marchionis Brandenburgici filiam, cum qua Onoldini nuptias celebravit, Anno 1544. namque Mompelgartum, ubi, Patre ita volente, sedem constituerat, traduxit. Anno 1546. Bello Smalcaldico Basileam secessit, ut ferventibus turbis tutior esset. Reverso Patre in gratiam Cæsaris, Cothurnum Religionis, quem Interim appellabant, constanter reiecit. Ab excessu Patris Anno 1550. Ducatus gubernacula adiit, quem justissimè, prudentissimè, & pacificè administravit. Anno 1555. Jus Provinciale primus promulgavit, anno antè constituto utroque Delectorum ordine, quem den Kleinen und Grossen Ausschuss etiamnum appellant. VVolfgangum Ordinis Teutonici Magistrum, qui Elvacensem urbem occupaverat, in ordinem redegit. Claudium Francicum Novocastrium Dominum de Rye, qui Arcem & Oppidum Hericourt expugnata ceperat, armis ad restitutionem compulit. Arces decem magnificè extruxit, & perfecit. Anno 1568. die 28. Decembr. beatâ defunctus morte, Naturæ debitum persolvit, Princeps à puero variis casibus jactatus, & fortunæ velut alter privignus. Literis tamen excultus, Linguarum peritus, experienciâ clarus, prudentiâ incomparabilis, periculis infractus,

Bello

Bello strenuus, Imperio justus, Ecclesiæ Nutritius, Academiae Patronus, Literatorum Mæcenæ, Hæresion & Idololatriæ hostis, Exuli Asylum, Virtutis Theatrum, Pietatis Exemplum, Pater Patriæ. Memoria tanti Heroi apud omnem Posteritatem Sacro-sancta erit. Regnavit annos XVIII. mensem I. dies XXII

^{S.}
LVDOVICVS, QVINTVS DVX
VVIRTEMBERGENSIS ET TECCEN-
SIS, Patre Christophoro Duce VVürt. & Annâ Mariâ Marchionissâ Brandenburgicâ in lucem editus Stutgardiaæ Calendis Ianuarii post VI. vespertinam, Anno 1554. Patrini fuêre Ordinum Provincialium Delecti, qui pateram illi donârunt inauratam Constantem florenis Ducentis & Quinquaginta, cui injecti erant cl. Aurei Rhenenies. Puer sub VVoiffgangi Palatini, Georgii Friderici Brandenburgici, & Caroli Badani tutelâ constitutus, Præceptorem habuit Andream Laubmarium Stutgardianum, qui eum liberalibus in artibus instituit. Pro-Dux interea, donec adolesceret, fuit Henricus Castellæ Comes. Reipublicæ gubernacula adiit Anno 1571. cum antea Supremum Suevici Circuli Caput fuisset constitutus. Anno 1577. Matrimonio sibi junxit Dorothæam, Caroli Marchionis Hachbergici & Badani filiam, Nuptiis mensis Novembris die septimo celebratis. Anno 1577. magno applausu celebravit Tubingæ, Iubilæum conditæ Academiae Tubingensis, ubi solemne Epulum Professoribus instruxit. Anno 1583. Vxorem amisit fatali ictu interceptam, Noribergæ ipso Pentecostes festo. Anno 1585. die 10. Maii alteras Nuptias celebravit cum Ursulâ, Georgii Iohannis Comitis Palatini Luzelsteini fi-

ii filiâ, ex Annâ Sueciæ Reginâ genitâ. Has
 & primas Nuptias eleganti Carmine laudavit
 rischlinus. Collegium Illustre Tubingæ ma-
 nificè LX M. Aureorum impensis extruxit,
 primo lapide posito, Anno 1589 accinentibus
 elicis auspicii causâ XII. Magistris Sympho-
 niacis; quod absolutum ipse Princeps 27. Se-
 temb. Anno 1592. initiavit, perorante gravi-
 er *Martino Aichmanno* Cancellario. Hæres
 ñim non haberet, Stutgardia in Horto Princi-
 pali, ædificiũ verè regium in sui monumentũ
 extrui curavit, vulgò *das Lusthaus* dictum, in
 quod III. auri urnas impendit. Hujus præco-
 nium Disertissimi Oratoris facundiam exhau-
 ire possit. In Testamento à se condito *Frideri-
 cum*, Ulrici Ducis ex Fratre Georgio Nepo-
 tem instituit. Anno 1593. à Venatione Mar-
 bacensi redux Stutgardia Catharro apople-
 ctico tactus, & suffocatus placidè in Domino
 obdormiit 8. die Augusti. Nomen ex merito
 Ludovici Pii adeptus, cum Paternis artibus
 Rempubl. laudabiliter rexisset, etiam Rudol-
 phi II. Imper. elogio præclaro in literis ad *Fridericum*
 Ducem X. Septemb. exaratis, cohonestatus.
 Tubingæ in Templi San. Georgiani
 Choro sepultus.

6.

FRIDERICVS, Georgii Comitis VV.
 & Barbaræ Hassiæ Landgraviæ filius, Comes
 VVirtembergensis & Mompelgartensis, Su-
 premus Hericouria Dominus, Agnato Ludovico
 Duce defuncto, factus SEXTVS DVX
 VVIRTEMBERGENSIS ET TECCEN-
 SIS, Comes Montispeligardi, Dominus Hai-
 denheimii & Ober-Kirchæ, Possessor Hypo-
 thecarius Ducatus Alençonii, Vtriusq; Ordinis
 Regii in, Galliâ & Angliâ Eques Auratus,
 Nasci-

nascitur non die 11. Iulii, ut Crusius habet, sed 19. Augusti Anno 1557. Mompelgarti. Primè quidem à Matre Richovillæ; mox à Patruelo *Christophoro D.* Anno 1568. Stutgardiam accitus, unà cum Duce Ludovico educatur. Anno 1573. Rectorem egit Academię Tubingensis. Anno 1578. venit per proditionem in periculum vitæ. Anno 1580. peragratis Sueviâ, Baviariâ, Bohemiâ, utraq; Saxoniam in Daniam, Silesiam, & Moraviam, nec non utramq; Pannoniam penetravit. Anno 1586. Germaniæ Principum Legatus cum VVolfsgango Comite Isenburgico in Gallias abiit; & eodem anno Colloquium Montispeligardi inter Augustanæ Confessionis socios, & Helveticæ Ecclesiæ ac Genevensis Ministros instituit. Biennio post Marchio Mussiponti & Guisus cum sociis in Comitatum Mompelgardicum militem suum effuderunt; ubi nullo non genere libidinis, sævitiae & avaritiæ sævitum est, CCC. circiter vicis incendio absumptis, quam injuriam Cæsari conquestus est Fridericus. Videatur Meteranus & Thuanus sub hunc annum. Sic & Colloquio Badano interfuit, Año 1599. mense Novembri. Formulam Concordiæ denudò evulgavit, præfatione suâ præfixâ. Dux factus Anno 1593. splendido Comitatu anno post ad Comitia Ratisbonensia proficiscitur, & 20. die Junii urbem ingreditur. Confirmat postea Universitatis Tubingensium, & Provincialium privilegia. Extruit Arces, & Principales Domos Haidenheimii, Bacnangæ, Calvæ, Neopyrgi, Neapoli, Tubingæ. Freudenstadium Oppidum in Martianâ sylvâ, condidit ibidem insignis structuræ Templo. Ædificat ædem sacram, & Collegium Mompelgardii. Anno 1592. in Angliam trajecit, ubi mari fortunam

nam expertus est adversam. Anno 1599. *electandarum non emendarum Nundinarum apalium causâ* anno Iubilæo Romam abiit, *mittit Oppidum ac Præfecturas Besigheimium Mundelsheimium* Anno 1595. Adjecit *Ducati Falcosteinium, Eselburgum, Altesteigã, Liebencellam, Cœnobium Reichenbacense, Kirchentellinsfurtum.* Anno 1601. Ducatum *Virtembergicum Sub-Feudi Austriaci jugo cimit, & ad pristinam Liberi Feudi Imperianam naturam redigit.* Anno 1603. à *Iacobo VI. Britanniarum Rege per Legatum Robertum Wençerum Baronem Stutgardiaë solenni & splendidâ ceremoniâ inauguratur.* Moritur *Stutgardiaë d. 29. Ianuarii, Anno 1608. apoplexiâ subitaniâ correptus, ubi & insequentis mensis die 26 in Basilicâ Collegiatâ humatus est.* Conjugem habuit *Sibyllam, Ioachimi Ernesti Principis Anhaltini filiam, quam duxit nuptiis Stutgardiaë contractis, 22. Maii, Anno 1581.* Hæc vidua facta *Leobergam & Saohæmium possedit, & hic paradisum plantavit.* Defuncta *Leobergæ d. 16. Novembris, Anno 1614.*

7.

IOHANN. FRIDERICVS parentibus *dn. Friderico & Sibylla Anhaltinâ, editus in vicem Mompelgarti die 5. Maii, Anno 1582.* SEPTIMVS DVX VVIRTEMBERGEN-
IS ET TECCENSIS, postea *Stutgardiaë c Tubingæ educatus in Illustri Collegio. Rectorem Vniuersitatis egit Anno 1596.* Inde ad peregrinationes *animum adplicuit, & Anno 1600. 7 d. Martii egressus patrio solo Italiam, Anno 1602. Galliam perlustravit: Tertium iter in peragrandis Germaniæ Principum ausum infumptum fuit.* Anno 1604. in *Nuptiis Dres-*

Dresdensibus, cùm *Johann-Georgius* Saxoniae Dux sororem ejus *Sibyllam-Elisabetham* duceret, Legatus Patris fuit. Quintum iter etiã Germanicum fuit, sed & Cimbricum & Bohemicum. Sextum iter Belgicum ad Albertũ Archiducem, & Ordines foederatos. Septimum iter per Bavariam, Austriam superiorem, Pannoniam, indè retrò per Moraviam & Silesiam ad Electorem Brandenburgicum suscepit, ubi prima Amoris Conjugalis fundamenta feliciter jacta sunt. Anno enim 1608. Patri in Gubernaculis Ducatus suffectus, uxorem duxit anno sequente 6. Novemb. *Barbaram-Sophiam*, *Joachimi Friderici* Brandenburgici Electoris filiam, nuptiis regio apparatus Stutgardiaë peractis. Hujus Principis laudes, quibus cumulatissimè abundavit, facundis aliorum calamis descriptæ leguntur alibi Obiit 18. Julii, Anno 1628. infinitis curis exhaustus, & in itinere patriæ causâ suscepto morbo correptus. Fuit veræ Religionis & Iustitiæ amantissimus, & Literatorum Mecenas egregius.

8.

EBERHARDVS DVX VVIRTEM BERGENSIS ET TECCENSIS, & OCTAVVS, Paternæ Virtutis & Potentiæ hæres, natus die XVI. Decembris, horâ 11. & min. 48. circa meridiem, Anno 1614. Princeps Juventutis Alemannicæ, ætatis anno 12. salutis humanæ 1627. die V. Novembris à Sereñissimis Parentibus Tubingam in Illustre Collegium introductus fuit. Sequente anno Patrem amisit fato sublatum. Inde sub Patrum Ludovici-Friderici, Julii-Friderici, & Matris *Barbaræ-Sophiæ* Brandenburgicæ tutela constitutus, fato Germaniæ calamitosissime
 Duca

dicatu & ipse exiit Anno 1634. Hinc Argentoratum secedit, ubi Anno 1637. die 26. Februarii, in Matrimonium duxit Annam-Catharinam, Iohannis - Casimiri Sylvestris & Heni Comitis ex Dorothea Solmensi filiam. Virtutibus Ditionibus magnam partem restituit Anno 1638. mense Octobri, magno Subditorum applausu; integrè verò Pace Germaniæ sancitâ, 20 Octobris Anno 1648. Faxit Deus, ut Majorum Virtutes in Coronam nescis in eo admiretur Posteritas, & Eberhardi I. Probritatem: Vlrici animum in utrâq; fortunâ in similem: Christophori Sapientiam: Ludovici Pietatem: Friderici Avi Magnanimitatem: Patris Iohann-Friderici Bonitatem Oratore repræsentet, Boniq; Principis exemplum in se præstet, ut quæ sunt Dei, Deo relinquat; quæ Cæsaris, Cæsari fideliter solvat; quæ Patriæ, Patriæ illibata servet, & suum cuiq; triuat.

IOHANN - FRIDERICVS DVX VIRTEMBERG. ET TECCENSIS, &c. Eberhardi III. D. & Annæ - Catharinæ primogenitus felici partu in lucem editus Argentinae 9. Septembr. pomerid. Anno 1637. Mittitur Tubingam Studiorum causâ sub inspectione Ludovici Berchtoldi, & institutione Magni Hæsenthaleri, 9. Octobr. 1648. Faxit summum Numen, ut quem in primævo ætatis flore promittit, in adulta ætate solido præstet, Pium videlicet, Cordatum, Benignum & Constantem Principem!

EPIST. XVIII.

*Reverende & Clarissime Domi-
ne Doctor,*

NVnquam literarum Tuarum, sine aliquo pudore & verecundia, cognosco argumentum. Semper enim in illis aliquid mihi tribuis, & quidem longa manu, quod ego in me vix deprehendo. Illud tamen efficis, ut tantò sapius meta, ad quam collimare debeo, oculis meis obversetur, aliquando ferienda. Sed neque solis epistolis cursum meum protequeris, munera quoq; addis longè acceptissima. Quippe Libellum à Te nuper editum rectè accepi, & ex ipso titulo, qui amicitiam Dei præfert, præstantiam ejus æstimavi. Fateor me Tibi multis nominibus devinctum, tum hoc ipso dono, cum affectu Tuo tam pio, tam constanti. Reciprocum ergò Tibi firmiter pollicere, & bellissimè vale.

T. R. D.

*Tubingæ 9. Maii,
1649.*

Observantis.

*IOHANN. FRIDERICVS
Dux VVirt. & Tecc.*

EPIST. XIX.

Reverende & Clarissime Domine Doct̃or,

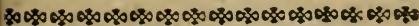
TEr illustres epistolæ Tuæ elegisti conductores, & supra expectationem meam splendidos. Tres nimirum Principes Germaniæ nostræ, & Guelphicæ imprimis Dominus prælustres gemmas. Erunt mihi hospites longè gratissimi, & ubicunque illi corpore legant, memoria tamen eorū apud me semper manebit. Tibi verò novas habeo gratias, quòd non verbis tantùm, sed imaginibus pietatem me ad Virtutem extimules. Dabo operam, ut sollicitudo tua pro meis incrementis nunquam frustretur. Quem in finem Deū, qui nos incolumes seruet diu, precibus piis exorabo. Tu iuva, & vale.

T. R.

Tubingæ 23. Maii
1649.

Observant:

IOH: FRIDERICVS
D. VVirt.

EPIST. XX.

*Illustrissime & Cellissime Princeps,
Domine clementissime,*

Opportunè Tuæ accesserunt, suavissime Princeps, ne abessent iis, quibus colophonem libello nostro impositurus eram, sed comitibus iis, quorum imaginibus es delectatus, undè in forum prodires, & Studiorum, Virtutisque efflorescentium, Te socium probares. Id quod plurimum audio, & generosæ indolis argumentum certissimum habeo, quæ non aliis stimulis, quàm alienæ

Virtutis, fameque intuitu, magis accenditur, & in honestam emulationem rapitur. Quotiescunq; igitur Heroum atrium ingrederis, quod fida custos Veritatis, & meritorum dispensatrix Historia Tibi pandet, cum hinc per quatuordecim Avos Paternos VVirtembergicos, Eberhardum I. Vlricū I. Eberhardum II. Vlricum II. Eberhardum III. Vlricum III. Eberhardum IV. Eberhardum V. Vlricum IV. Heuricum, Georgium, Fridericum, & Iohannem Fridericum: illinc totidem Rhenenses, Conradum I. Gotfridum, Conradum II. Iohannem I. Iohannem II. Iohannem III. Iohannem IV. Iohannem V. Iohannem VI. Iohannem VII. Thomam, Ottonem, & Iohann Casimirum, contemplaberis, Illustris Virtutis cum Togatæ, tum Sagatæ Statuas, vel simulacra ad imitandū Tibi proposita statuas, quæ non magis oculos reficiant, quàm animum ad sectandum iter idem arduum percellant, & emoveant. Id quod Tibi iucundius & facilius reddent comites, Guelfhici Fratres Incluti, & individi, qui quantum Te annis, & profectibus jam præcesserunt, tantum facilitate sua & humanitate Tibi succollabunt, blandeque post se trahent, ut feliciter eos propediem assequaris. Christus verò omnia auspicata Tibi, & expedita reddat. Vale florentissime & fave

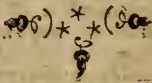
Illustr. Celsit. T.

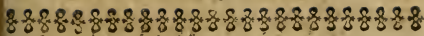
Stutg. 2. Iunii

Clienti humillimo

1649.

Ioh. Valent: Andreae T. D.

*Quæ seriùs accesserunt Epistola,
luce suâ defraudanda non
fuerunt.*

EPIST. CCCCXVIII.

Ad Pr. ANTONIUM ULRICUM,
S. P. C.

Illustrissime & Celsissime Princeps,
Domine longè clementissime,

JAm à tertio Non. Aprilis nihil tui vidi, quæ ni-
mis longa mihi mora est, pro Literarum Tuarum
desiderio, ut quæ nunquam non sapidi aliquid
ferunt. Quid de Dn. Fratre Rudolpho Augusto
dicam, à quo post 13. Cal. Martii nihil accepi, id
quod pro Anno propemodum computo. Ne igitur
Literarium hoc commercium deseras, reducendum
Te in viam his meis duxi, quibus præmissi munu-
sculum Michaëlis Angeli Bonaroti manu, Judi-
cium extremum, majore, quàm vulgus habet, for-
mâ, ad imitationem ejus, quod ab eodem Romæ in
Pontificis Sacello cum admiratione videtur, ex-
pressum, quod ad Vos pervenisse dubium non est.
Cum Organum Musicum, quod in Augusto
Templo ad gratitudinis aram dedicavi, exce-
ptum letus audiverim, de quo in gratiam Tuam
& artificis memoriam commentari aliquid lubet.
Inventor quidem Machine fuit Conrad⁹ Schot-
tus Sturgardianus, famosus ille Organopæus, qui
cum planè puer Variolorum morbo visum perdidis-
set, ingenio tantum supplevit, ut quovis Argo es-

set oculatior. Nec verò tantum ingenio, quantum etiam manibus est operatus. noctu magis quam interdiu, quòd agris oculis, nec Solis, nec facis lumen facile ferret. Opificem tamen Inventionum suarum præcipuum habebat iacobum Ganserum, in Laubacensi villa, quæ Oberkirchensis domini, rustico Patre, & operario, in re tenui natum, sed ingenio equè incomparabili, planeq; nobili, ut qui ductorem cæcum generosâ æmulatione non tam assequeretur, quàm nisi fuisset oculatus, superâsse etiam dici potuisset, certè quicquid ille excogitavit, hic feliciter etiam & perfectius expressisset, ut dubitares, magis illius Speculationes cæcas, an hujus operationes affabrè confectas mireris. Doctus hic primùm fenestras facere, transiit ad scri-niarios, denique Organopæus emerfit, utrumq; notum ut familiarem habui, hunc etiam per semestre domesticum, cùm Calvæ 1628 Organum publicum reficeret, ubi in ipsâ aede sacrâ fulmine leviter tactus propemodum periisset. Vir fuit vultu & corpore nihil magnum referens, nullus sui jactator, aut æstimator, cibi potusq; parcus, temporis avarissimus, laboris sui æquissimus venditor, quem ut bonâ fide probaret, unicè solebat esse sollicitus. Ceterùm ut ingenio omnia complectens, & per volitans, ita manu variorum opificiorum gnarus. Cumq; esset omnibus admirationi, nunquam sibi satisfaciebat, ut si in literas incidisset, fortasse sectæ alicujus author fuisset futurus. Huic tamen cùm res domi angustior esset, Augustus aliquis defuit aut Meccenas, ex qua postquam esset arduo labore eluctatus, lue populari est cum omni familia sua extinctus Anno 1635. 26. Augusti, magno Canstadiæ, ubi sedem fixerat, ob morum modestiam & facilitatem, artisque crescentem famam, civibus: mihi maximo desiderio relicto, in eo enim totus eram, ut Vitum Calvam transferrem,

urbem-

runt, quibus me non minorem debitorem lubens profiteor; sunt enim profectò floridæ, à picturâ oculis gratæ, ab humanitate sua veolentes, ab elegantî ingenio plurimi spiritus & efficaciæ. Quòd verò in pulvillos Emanuelis Thesauri, ex quibus flosculorum corollam Vobis contexui, inquiris, & an gravioris odoris exotica iis fortè sint interspersa, percontaris, sic habe, ipsum Thesaurum in manibus Serenissimi Patris Vestri esse, sagacissimi & perfectissimi, quid legendum Tibi, vel negligendum sit arbitri, ejus etsi nihil in eo noxi deprehenderim. judicio, meum submitto, hoc lubentius, quò ex usu Tuo, certius & feliciter. Dum hæc scribo, aliæ Tuae advolant 29. Marti scriptæ, quibus comites suas dilectissimus frater Dn. Ant. Vlricus, etsi subitaneas esse voluit, hoc acceptiores, quòd de reditu, utinam auspicato & felici Illustriss. fratris Dn. Rudolphi Augusti ad Vos, læta & optata mihi nunciarent, de quo ipsi submissè gratulor; mihi ex animo gaudeo, & ut iter hoc in Virtutis & Scientiæ incrementum contulerit, majoraque posthæc conficiat, ex animo precor. Felicem Theophilum judico, quem admiseritis; feliciorum futurum, si in tutelam suscipiatis, sinumq; Vestrum; sin etiam approbetis, felicissimum. Seleniana Augustalia jam jam sunt post longam Navigationem in portu, brevi cum bono DEO Vos Authores suos revisura, ut Vos ipsos in elegantie & humanitatis illustris splendido speculo intueamini. Valcte Illustrissimi & Conjunctissimi fratres & favete

III. C. C. C. V. V. V.

Clienti humillimo

Ioh. Valent. Andreæ T. D.

Salutantibus ex familia Vestris, & bene volentibus, tantundem cum fœnore repono.
Stutg. 13. Junii 1649.

EPIST.

*Vir plurimum Reverende atq;
Clarissime,*

Vidimus, quæ sedulâ manus Tua ex hortis
Thesauri amœnissimis nobis ad usum &
oblectationem nostram excerpfit, è quibus
conjicere licet, quid aliàs in iis exhibea-
tur, aut adhuc reconditum lateat. Sanè sua-
vissimi sunt spiritus, quem ut rectè quis olfa-
ciat, emunctioris naris esse oportet. Nòs in-
terea non tam germina, quàm solum ipsum
miramur, imò non tuius hominis opetâ, sed
mutuo & indefesso multorum labore, ea pro-
ducta fuisse existimamus. Quòd si verò tan-
tum virium uni Deus concessit, ejus benigni-
tatem agnoscimus, & grato laudum præconio
celebramus. Scire vellemus, quoniam pulvi-
nos penitus introspicere nondum licuit, num
ibi contineantur exotica, & quæ fortè gravi
dote movere possent. Quòd si hoc, non dubi-
tamus tamen, quin ad minimum oculis grato
spectaculo esse possint; Ex iis si quid nostris
subnectere velis, perinde erit: Laborabimus
& nos semel feliciter ceptis subinde aliquid
addere, quantum quidem tenuitas nobis per-
mittit. Theophilum Tuum nostri quoque
âmore flagrare videmus, habebit nos vicissim
pronos & reconditæ eruditionis admiratores,
quamprimùm comparuerit. Interea Tibi
quicquid est in nobis officiorum tribuimus, &
Te quàm optinè valere jubemus. Guelpher-
byti die 22. Maii 1649.

Clar. Tuae

*A fratre & Efforma-
toribus nostris pl. sa-
lutem accipe.*

Studiofissimus
FERD. ALBERTVS
Dux B & L.

Bb 4

EPIST.

EPIST. CCCCXXI.

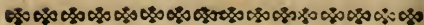
Salutem & felicitatem prosperam!

E Re quidem esset, Vir Clarissime, ut meas quoque adderem, quem pari benevolentia genere prosequeris. Quoniam autem nonnulla intervenire, quæ calamum manu excutiunt, cum proximâ, DEO dante, occasione eò promptius arripiam, & quod erga fautores animi gratitudo postulat, cupidissimè exsolvam. Interea moram hanc patienter feras, & quàm optimè valeas.

T. Clar.

Observantissimus

ANTONIUS VLRICVS
Dux B. & L.

EPIST. CCCCXXII.

*Vir plurimum Reverende atq;
Clarissime.*

V Enit ad nos tandem, quem toties promissisti, Theophilus Tuus, & ut nulli dabitamus, felici satis itinere. Nondum licuit sciscitari, quid ferat. Habuimus enim hisce diebus alios hospites, qui jam triduum per terras nostras divisi apud nos commorantur, & præ aliis ceu primæ celebritatis homines observari volunt. Vidimus tamen, & per priores saltem lineas, quòd nominibus nostris dicare volueris, quod uti ad stomachum nostrum, ita crebrâ lectione in succum & sanguinem nostrum convertere studebimus. Interea pro munere hoc gratias agimus maximas,

mas, & cum par reddere non possimus, alio studiorum genere promptitudinem nostram Tibi declarabimus. Salutem, quod nuper rogabas, Dn. Fratri nostro coram, nunciabimus, quem DEVS saluum atque incolumem brevi ad nos reducere velit. Interea cum Tuis optinè vale, & proximè longiora, cum plus otii nacti fuerimus, à nobis expecta. Scripta hac testinans. Guelpherb. die 29. Maii 1649,

Cl. T.

Observantissimus

FERDINAND. ALBERTVS
Dux B. & L.

Per me Tuis verbis salutati sua vicissim
Studia Tibi paratissima deferri petunt,

I.

Johannes Valentinus Andree Sacro-
Sanctæ Theologiæ Doctor &c.

Per ἀναγνώμην addit. aspir.

Cum septimum Climactericum, D E O
dante, attigisset.

Ah! nonne hicce noster hierarcha &
Theologus à letho atantos di-
cendus?

Divinum esse aliquid, nec perscrutabile
planè
In numeris ingens persuadet machi-
na mundi
Quis numeris agitur, numerisq; cob-
ret: & annos

Non mirum est igitur nonnullos esse salubres
Infestosq; alios aliis magis omnibus & vis.
In primis illos, quos sacros fortè vocamus,
Et quis per certas veluti scalasq; gradusq;
Scandimus, & morti propiores assidue usque
Provehimur, mortisq; senectæ prodromo, eosdem
Dicimus & Scalares; queis mutatio certa
Insignesq; vices contingunt corpore nostro
Semper, & obrepunt labefactæ tempore vires.

Dentimus proinde in primo, pubescimus altero,
Tertius insolitâ forma lanugine malas,

Acceditque novum semper quid, donec ad ἀγέλην
Progressi, paulatim iterum decrescimus ipsi
Extremum ad vitæ spacium serumq; sepulchrum
Mille modis morbo interea mortisque propinqui:

*Non immerito nobis gratemur, ubi horum
incolumes egressi aliquem supera vimis apte.*

*D-E I Andrei nostri venerande Sacerdos
Et tuum honorabo scalarem, at paupere pompa
Quum nec opes majora sinant deundemq; precabor
Felicem ut videas, longumque diuque superstes.*

*Vive igitur felix sub vectus laudibus, usque
In celum, ingenii probitatis, iudiciiq;
(Immortalis ubi & vi ves) celeberrimus ævo.
Vive diuque meo & ckm Augusto Principe, vive
Tutus ope illius, qui operatur in omnibus omnia
Quæque est Natalis, fatalisque arbiter ævi:
Nec metue aut Martis Saturni aut noxiæ signa:
Quando hisce in terris ex nominis omine & audis
Ab nonne hicce noster Hierarcha & Theolo-
gus à lecho atanatos dicendus?*

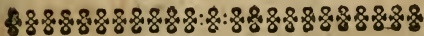
Ita condebat

ex animo

Aula inter strepitus, interq; negotia centum

Martin Goskii. D.

C. P. Cæs.

II.

ξθ.

Parod. Horat. l. 4. Carm.

Ode 15.

Mens, me volentem tollere laudibus
Doctas loquelas, admonuit citò
Nè jubari præbere lucem
Viribus his cupiam, coruscans

Bb 6

Lumen

Lumen virorum : sic viget ingenium

Fervor latinus : sic viget ingenium

Fervor senilis : quem vigorem

Vix pariter dabit orbis ætas.

Hic Principum arces pulsat, & ordinem

Rectum, ac vaganti frena licentiæ

Infringit ; hic aufertq; culpas,

Quod pietas jubet atq; virtus,

Per quam piorum nomina Principum

Crevere magnis laudibus altius :

Per quam piorum laus ab ortu

Fulsit ad hesperium cubile.

Infracta custos si PIETAS Ducum,

Non vis furoris concutiet domum :

Non ira, quæ vexavit omnes

Hactenus, ac agitavit orbem.

Non grex Clientum, turbave noxia

Edicta rumpent Principis optimi :

Sed viribus junctis amabunt

Ceu Patris egregiam coronam,

Sic sic profestis lucibus & sacris,

Inter beati munera Principis,

Cum prole matronisq; nostris,

Ritè Deum prius adprecati

TE, TE VALENTEM pectora regia

Formare scriptis, colloquiis piis

Mulcere mentem, TE supremi

Progeniem Domini canemus,

Debite observantia

& honoris ergo f.

M. Jacobus Honoldus,

Templi Cathedralis apud

Ulmens Minister, & Gy-

mnasii Prof, publ.

III.

Que Princeps Agapetianus ille
 Regiâ docuit Duces scienda
 In Scheda quod & Alcuinus Abbas,
 Regis Francidos Institutor ille
KAROLI, benè rebus usque gestis
MAGNI, vir pietate r. riore,
 Clarus omnigenâ scientiâque,
 Doctor dexteritate singulari,
 Et studente fidelitate Regi
 Et morum monitor gravis bonorum,
 Et scriptor brevis admodum Latronum,
 Præcepti brevisiter, simul se verè,
 Iucundeque suo bono Monarchæ:
 Et quod aureolum, DE OÛque plenum
 Illud Pythagoræ monet poëma:
 Ac Isocratis illa Regi digna
 Verba: que Siculo Plato tyranno,
 Atque Aristoteles suo, & Philippo
 Nato, vocè, simul loquente charta
 Suggestit, velut os DEI sonantis:
 Hæc ta Principibus Tribus luvente
BRUNSVICENSIBVS, illius **SELENI**,
 In cuius facie nec artis ulla,
 Nec virtutis inest phasis vicissim,
 Quod semper similis sibi coruscet,
 Cingentes & habet Ioves minores:
 Hæc in Literulis Tuis Latinis,
 Quas dedere suâ manu novæ,
 Ornare vere suis metris sorores;
 Quin quas Spiritus entheus Iehove
 Dictavit Tibi suggeris monesque.
 Tu Nathan velut erudis Iedidjab,
 Formas **CHRISTOPHORO** Tuo gemellas
 VVürtembergiacum domi, forisque
 Illustres animas Ducum potentum,
 Queis virtus, pietas, laborq, curæ est;
 At cyclopica vita, mors & orcus,

*Dux es Nobilibus viae fidelis,
Comis atque Comes, quoad labore
Virtutis teneatur, artiumque
Montis per salebras apex supremus;
Ut sic Semina, quæ relicta bello,
Surgant Nobilium, ferantque fructus;
Et pulchras Sapientie coronas,
Alto quæ residet jugo, reportent.*

*Obscuri generis, rei que parvæ
Commodare Tuum simul Libellum
Gnatis, atque viam manu tenendam
Commonstrare, probatur hac sequela:
Hoc quodsi celebres Duces oportet
Conari in studiis; quid ergo vulgus
Hac in re faciat, cui negatum est
Hac emergere sorte viliori
Literis sine, moribusque cultis?*

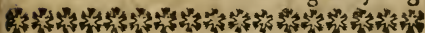
*Ergo quos generosa stirps celebrat,
Et quos fors posuit gradu sequenti,
Et quos sidere vult ad ima sedis,
Huc omnes veniant, modum petitum;
Quo domus decus augeant a vitæ;
Ornamenta sibi parent ve primi:
Ex his Literulis utrique discant,
Ne sint in studiis parerga plura
Ergis: ne pietate destituta
Ars sit, quod framea in manu furentis;
Sed nostræ cynosura certa vitæ,
Dum portum teneamus expetitum.*

Imq;

M. Johann. Mair / Con-
rect & Profess. publ. Orat.
& Poetic. Gymnas. Ulm.

Queritur: *Andrææ cur sic redametur in orbe
A tantis ac tot Principibusque Viris?
Est genio magnus, major sermone, styloque
Maximus, ut scriptis claruit eximis;
Claret adhuc, magè sed clarebit, quando legentur
Hoc in CLARORVM verba notata librò
Affinitat honor. ergò f.l. mq;*

M. Rudolphus Roth/
Past. Oelling, & Byfling.

Ne pagella quadam vacarent, & seqq.

*Acclamations in Climactër, an-
num adjectæ sunt.*

V.

Queritur *Andream* quoq; *sit Ianiq; Valentis*
lectibus adversis quassati utcunq; per æ-
vum;

*An magis ut suevit lachrymari femina mollis;
Imbellis cèu turba solet sibi velle esse crines;
Cui subeunda venit fors acrior ubere voto?
Quæritur heus inquam, quæ sit vox ingemi-*
nata

*Pectoris è fibris toties, totiesque reposita:
Sufficit! ohe sat est! quin Sufficit oppidò abūdè!
Alit canit Heroas priicos ἀγιδάχνας Andreas;
Carmine quin grandi dilaudat docta Poësis.
Quid, quod idem sonuit Thesbites ille Pro-*
pheta,

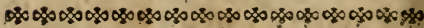
*Gratia quem Iovæ fovit, fecitque Valentem
Mirificè; nihilominus indignatio cepit (quos
Sancta Virum Domini, Zelo exclamaret ut æ-*
*Sufficit (ohe sat est! ohe satis est!) Pater alme!
Tolle animam lessam, Patribus minimè me-*
lioris,

Verbe-

Verberere deffam multo, quæ scorpis orbis
Tigrit. & infigit lethalia vulnera morfu
Pectore de puro Christum suadentibus agrum.
Hinc & adhuc meritò pia mens exclamat idē
illud

Sufficit, heu bone Christe! Animam tolle! ohe
sat esse!

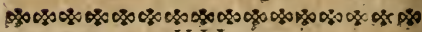
M. Ioh. Henricus Faber,
Pastor Augusta ad D. Vlrici.

VI.

Augusti ter sexta dies, minus una, Patrone,
Est Tibi Natalis. Vir Reverende, dies,
Sexaginta duos vixisti sospes in annos,
Iane Valens, valeas porro valenter, Amen.

Marcus Dolmetich,
Consiliaris Wür-
berg. annorum 77.

VII.

Johannes Valentinus Andree,
S Theologiæ D.

Anagramma.

Non ætenes? in Theologia Ihesu
valde radias.

Qui meruit suos Grande vi Nestoris Annos
Vivere, Mathusale & secla videre senis
Sexaginta hodiè tres & feliciter Annos
Andree aggreditur: Gloria sola D E O,
Gratandum certè est voti gratatu. ut olim
Ipse sibi Augustus Legisfer Imperii,
Dum vim fatalem superasset siansilis Anni,
Et sibi novisses Tempora plura dari.

*Iunc quoniam hoc idem venit exoptabile Tempus
Hoc ipsi votum neclimus ex animo,
Principium ut clarum lucebat scansilis Anni
Letus & innubi sic quoque finis eat.
Ive diu venerande Senex, Tua vivida vita
Spiret honora solo: spiret honora Polo,
Favoris, Honoris & Amoris
Nec non*

Boni ominis ergò

à

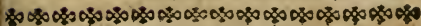
*M. Ioh. Joachim Schiele/
Collegâ & Compatre.*

*M. Chritophoro Zellero,
Colleg. Cogn. & Comp.*

*M. Iohanne Schmidt, Pa-
store ad S. Leonhardi.*

*M. Iohanne Schûbel, filio
spirituali & compatre.*

M. Tobia Pfistero, Diac.

VIII.

F*Rustrâ Caniliem pingis frontemque serenam
Sculptor, cælo usus quamlibet artifice:*

Frustrâ oculos sculpsit radiantes pectora clausa:

Frustrâ Nature Ars æmula tentat opus.

Candidior nive mens latet intus, aperta quæ; frons est:

Lyncejamque aciem pingere quis poterit?

Quis pectus patulum sincerius, & sine fuce?

Nec facile Momus quod reprehendat, habet.

Candida mens hominem, frons & placabilis intus:

Hæc tantum possunt condecorasse Virum,

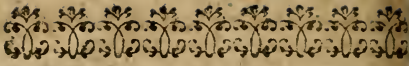
Honoris & amoris debiti

ergò addidit

Petrus Meuderlinus,

Gymnasii Annæani

Ephorus Augustæ,

IN SELENIANUM,

Sta paulisper Hospes, & Lege!

SELENIANVM quisquis hoc ingressus es
Expende Nomen tūde adhæserit Loco:

SELE NVS Ille Principum Terræ Decus,
Brunsvvigi Oculus; AVGVSTVS Augustis-
simus,

Tantū VALENTI indulgit ANDREIO suo;
Pro Liberalitate maximè optumâ,

Vt has sibi ædes vendicaret splendidas;

Quas ILLE picturis decorat omnibus;

Et queis potest exornat Elegantis;

Quas inter AVGVSTI Ipsiū Donarium

AVGVSTVS Ipse pictus Hoc Agalmate,

Subliminari Isto in Triclini prominet,

Cum Ternione succiplens Principum;

In gloriam Brunoniæ Inclutæ Domûs,

Vt jure id AVGVSTI voces Sacrarium,

Almo quod Ipsiū est sacratum Nomini.

Huic ergo vitam comprecereis optumam,

Cum Ternione Filiorum maximâ;

Sic & Hospiti Felicitatem perpetem,

SELENIANVM quisquis istuc inspicias;

sic lætus ingrediere; & bonâ cum pace abi!

INDEX.

A.		Baiard ⁹ Terraili ⁹ 419
Pigail	504	Bansovi ⁹ Samuel 282
Achilles	69	Baumgartner Hieron.
Agapetus	487	335
Agricola	58	Bebelius Iohan. 242
Agrippa	248	Beccius Georgius 271
Alexander M.	5. 62.	Berchtoldus Ludovic.
	529	402. 550
Algaier	403	Bergomensis Philip.
Altermann Iohan.	246	359
Andree Gottlieb	310.	Betsius 548
	357-375	Blessing 362
Andree Iacobus	108.	Bocatus Iohan. 359
	110	Bonaratus Mich. Ang.
Andree Iohan.	271	203. 312. 344. 579
Angela Elisab. R.	540	Borchius Ascanius 42
Anhaltin ⁹ Georg.	315	Brandenbur. Elector
Anhalt. Ioachim.	505	428. 431. 454
Anhaltin. Ioach. Er-		Brassicanus Alexand.
nest.	506	242
Antoninus Imp.	137	Brunswic. Frider. 335
Apelles	69. 330	Brunswic. Heint. 335
Apollo	347	Brunswic. Iulius 335
Argentoratium	138	Buno 384
Arndius Ioh.	64. 120.	Burger Adam 271.
	251. 332.	274. 279
Augusta Vind.	35	C.
Augustinus	234. 251	Calixtus Georg. 40
Aultrius Ferdin.	280	Calotus Iacobus 327
B.		Calva 166. 166. 268
Badensis Cath. Vrsu-		Campanella 146
la	495. 501	Capfeneth 169

I N D E X.

Carolus M. Imp.	31	Ferrariēf. Alphonf.	31
Carolus V. Imperat.	357. 460	Fioravanti	31
Carthago	386	Flaccius Matthias	50
Cato	360	Freinsheimi ⁹ Ioh.	54
Cellius Erhard.	282.	Freifius	38
	295	Frisius	115. 118. 13
Celtes	242	Fuggeri	35. 33
Christina R. Suec.	570	Furleger Christoph.	26
Christi genealog.	521	Furtenbach Ioseph.	112, 134. 139. 142
Chronologia	10		163. 167.
Cicero	50		G.
Clavius Christoph.	7	Gallus Francif. I.	35
Commodus Imper.	137. 141		335. 419.
Cornelius Ludovic.	214. 292	Gallus Ludov. XI.	90
Cranachius Lucas	460. 462. 464	Gamaliel	42
Crusius Mart.	214. 292	Ganferus Iacob.	580
	D.	Gartner	34
Daniel Proph.	51	Gauricus	146
Debora	504	Gerion	27. 74
Demetrius Poliorc.	34	Gesnerus Conr.	29
Dſirerus Alb.	14. 200.	Geographia	10
	201. 202. 203. 280.	Geppingen	361
	308. 311. 313. 317.	Grüning. Agn. Elis.	284
	319. 324. 327. 344.	Gruning. Elisab	271
	346.	Grüninger Erasim. P.	271
Durlachium	501	Grüninger Erasim. F.	273
	E.	Grüninger. Iosua	271
Efferen Barbara	271	Gruterus	292
Elias Tisbitēs	38	Goliathus	38
Ephesus	529	Gosem	529
Evenius Sigism.	332	Goskius Martin.	159.
	F.		384.
Fasnachtin Elisab.	27		

I N D E X.

uelphic ⁹ Leo 4.	299	Judæi	82
uerbestadt	167.	Juditha	504
178. 183. 192.		K.	
H.		Keil Johann.	422. 425
afenreffer Matthias		Kram Frideric.	42.
41. 56. 94. 421. 422.		44. 136.	
436.		Kretzmajer Ioh.	581
aggai Proph.	529	Kriechingen B.	551.
alberstat	327	560.	
anna	190. 504	L.	
assius Otto L.	495	Laiminger Christoph	
einhofer Philip.	147.		42
148. 182. 184. 225.		Leibniz Christ.	332
267. 276.		Lente Haimhart.	410.
elmsfer	549	412. 442. 433. 450.	
eerbrand V Vilhel.		509.	
	544	Lipsius Iust ⁹	217. 446
ercules	529	Lutherus Mart.	201.
esenthaler	402. 550	219. 258. 460. 462. 463.	
essus Eobanus	460	Lycosthenes	292
iskias Rex	136	M.	
istoria	8	Machiavellus Nic.	146
lomerus	69	Meifardus Math.	251.
lornhulium	131. 168.	32.	
178. 371. 380.		Mageirus David	220.
ulda	504	272.	
uttenus Vlricus	242	Manasses	137. 141
I.		Manna	3
aël	504	Maria Virgo	504
enisch Paulus	227	Marian ⁹ Ioh	393 449
m-Hof Hieron.	401.	Marconetus Abrah.	
403. 450. 452. 453.		42. 44. 136. 147. 238.	
462.		Marlyas	347
orger. Ioh Septim. B.		Mathesis	5. 8. 157
402. 410. 49.		Maximil. I. Imp.	280.
osua	90. 322	313. 335.	
ubilæus	271, 180, 295	Mecœnas	248
		Mega-	

I N D E X.

Megapol. Sophia Eli- fab. 65. 353. 355. 359. 362. 471. 502.	335	Phidias	38
Mellerstadius	335	Pirckheimer Bilibald	308. 311
Medicei	335	Plato	6
Medices Cosmus	35	Plinius	281. 36
Melanchton Phil.	194	Politica	
Mestlinus Mich.	272	Polonus Sigism. R.	3
Michelsp. Steph.	267	Pomeranus Philipp ⁹	
Michol	504	- D.	26
Miltiades	295. 299	Praxiteles	38
Monasterium	494	Priscianus	7
Moncornetus	327	Protogenes	33
Mornaus Philip,	96	Q	
Moscra Maria	220	Quintilianus	47
Moses	322	R.	
Mullerus	463	Recupitus	158. 16.
N.		Reiscach Geor. Heinr	551
Nehemias	529	Rievylin Iohan.	11.
Nero	90	Roboam	137. 141
Nesselius Martin.	97.	Rubenius Pet. Paul.	191
106.			
Nicias	330	Rudolph. II. Imper	35. 308. 311
Nordlinga	107	Rupispolet. Iacobus	371
Noriberga	35. 313.		
316. 344.		Ruthardus Casparu	159. 162. 164
Nostradamus	146	S.	
O.		Sabaudus Carol ⁹	511
Optica	61	Sacharia	520
Ottomannus	132	Salvianus	217
P.		Salomon Rex	137. 355
Palatinus Philip. Lu- dov. D.	35	Salustius	417
Parrhasius	330	Samson	38
Paschasius Carol.	226	Saraceni	83
Pax 408. 416. 418. 456. 465. 467. 512.			

I N D E X.

aubertus Iohan. 187.	Seuterus	217
193. 194. 202. 208.	Sol	10. 11. 12
241. 250. 251. 258.	Solimannus	35
312. 315. 328. 309.	Solmenses Comites	383
331. 332. 370.	Solmensis Dorothea	
axo August Elect.		232
35. 294	Stockholmium	540
axo Frid. Elect. 100	Sturmius eques	335
axo Frid. V Vilh. D.	Sufanna	504
445	Synodus	400
axo Iohannes Elect.	T.	
294	Tacitus Cornel.	58.
axo Ioh. Frid. Elect.	146. 148	
294	Themistocles	295
axo Ioh. V Vilh. D.	Thesaurus Eman.	513
445	Thuanus Iacob, Au-	
axo V Vilh. D. 100	gustus	164
Schäfer Michaël	Titus Imp.	356
56	Tobias	190. 529
Scheccius Iacob F	Trajanus	356
283	Trevv Abdias	150
Schiccardus V Vil	Tubinga	11. 12. 445.
160	447. 448. 451.	
Schmidius Iohā.	Turca	158
251.	Turrenius	365
332.	V.	
Schorndorfum	Varenbuler Nicolaus	
179	282. 295	
Schottelius Iustus	Venetia	37
Georgius	Vitruvius	115. 118
16. 163.	Vives Ludovic.	504
53. 59.	VV.	
Schülinius Iohan. Ioa-	VVagnerus Tobias	
chim.	177. 181. 186. 192.	
274	233. 236. 237. 240.	
Schvvarzkopf	244. 307.	
261	VValterina Reg.	283
Scipio	VVode-	
413		
Seneballae		
529		
Seneca Anneus		
248.		
477.		
Selenianum		
217- 243.		
244. 246. 247. 248.		
252. 254. 263. 264.		
284. 293. 397. 476.		

I N D E X.

VWedemannus	159	Eberh. II D.	550
VVeinmann Erhard ⁹		Eber III. D.	259.
	553		292. 550. 551
VVencesla ⁹ Imp	141	VVirtemb. Faust. P.	
VVenſius VWilhelm ⁹			506
	42. 72. 73. 445	VVirtemb. Floriana	
VViderholt Conr.	403	P.	506. 544. 548
VVirtebergia	12	VVirtemb. Frider D.	
VVirtemb. genealog.			56. 550
	563. 564	VVirtemb. Ioh. Frid.	
VVirtemb. Antonia		D.	192. 402. 550
P.	506	VVirtemb. Ludovic.	
VVirtemb. Anna Ca-		D.	550
thar. P.	505	VVirtemb. Vlricus D.	
VVirtemb. Anna Io-			550
hanna P.	506	Vlricus P.	13. 40.
VVirtemb. Christo-			47. 232
phor. D.	294. 400.	X.	
	459. 460. 550.	Xerxes	125
VVirtem. Eberh. I. D.		Z.	
	550	Zeller Ioh. Vlric.	147

F I N I S.

VLMÆ, Typis exſcriptis

BALTHASAR KUHNE, Reipubl. Typogr.

1386-828

